

BERGEN
KOMMUNE

Byrådets forslag 2. TERTIALRAPPORT 2025

INNHold

Innstilling til vedtak	4
Oppsummering.....	5
Forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet	10
Sentrale inntekter og finansposter	29
Investeringsbudsjettet - endringer og finansiering.....	33
Effektivisering, innsparing og strukturtiltak	62
Bosetting og integrering av flyktninger	69
Status - verbalvedtak og merknader	72
Øvrig finansrapp. iht. finansreglement og forskrift	112
Status - sykefravær	117
Andre forhold	123
Sentrale tabeller og oversikter	125
Kommunens tjenesteområder	132
01A-Barnehage	132
01B-Skole	150
01C-Spesialpedagogiske tjenester	179
02-Barnevern	186
03A-Tjenester til eldre	193
03B-Tjenester til funksjonshemmede	212
03C-Tjenester til utviklingshemmede	216
03D-Psykisk helse	229
04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	241
04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	250
04C-Introduksjons- og tolketjenester	258
05A-Forebyggende helsearbeid	266
05B-Behandling og rehabilitering	273
06-Overføringer til trossamfunn	279
07-Brannvesen	282
08-Samferdsel	299
09-Boligtiltak	327
10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	338
10B-Private planer og byggesak	348
10C-Naturforvaltning og parkdrift	359

10D-Klima og miljø	383
11A-Lærlinger	396
11B-Arbeidsmarkedstiltak	398
12-Kultur	401
13-Idrett	417
14-Næring	433
15-Bystyrets organer og administrasjon	442
16-Administrasjon og fellesfunksjoner	447
17-Beredskap og sivilforsvar	475
18A-Vann og avløp	480
18B-Renovasjon	500
20-Interne tjenester / fordelte kostnader	507
21-Pensjon og fellesposter	510

Innstilling til vedtak

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Rapportering etter 2. tertial for drift og investeringer, inkludert rapportering på mål og verbalvedtak og merknader fra bystyrets budsjettvedtak for 2025, Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport og bystyrets behandling av årsmelding for 2025, tas til orientering.
2. Sentrale poster (tjenesteområde 23) justeres slik det fremgår av kapitlet *Omtale av sentrale budsjettposter*.
3. Driftsbudsjettet på tjenesteområdene 1-21 justeres slik det fremgår av 2. tertialrapport 2025 og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
4. Investeringsbudsjettet justeres slik det fremgår av sakens premisser under de enkelte tjenesteområdene, samt kapitlet *Endring i investeringsbudsjettet og finansiering*, og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
5. Lån til avgiftsfinansierte investeringer reduseres med 18,5 mill. Sentral korreksjon av samlet investeringsnivå for ikke-avgiftsfinansierte investeringer reduseres fra 535 til 96 mill. Dette er i henhold til kapitlet *Endring i investeringsbudsjettet og finansiering*.
6. Netto merinntekt som følge av budsjettjusteringer i Tertialrapport 2-2025 på totalt -337,6 mill. sammenlignet med Justert budsjett disponeres ved redusert bruk av bundne fond (13,3 mill.) og redusert bruk av disposisjonsfond (324,2 mill.) jf. sakens premisser slik de fremgår av kapitlene *Oppsummering* og *Sentrale tabeller og oversikter*.
7. Status for økonomiplan tiltak, slik det fremgår under de enkelte tjenesteområdene, tas til orientering.
8. Med henvisning til pkt. 1 i kapitlet *Andre forhold*, «Status for arbeidet med Dokken og behov for ytterligere oppkapitalisering av Dokken Utvikling AS (DUAS)», vedtas følgende:
 1. Bergen kommune foretar en rettet emisjon i Dokken Utvikling AS på 35 mill., og byrådet gis fullmakt til å foreta de nødvendige selskapsrettslige disposisjoner i den forbindelse.
 2. Emisjonen skjer ved at aksjekapitalen utvides med 5 mill. og 30 mill. i overføring til selskapets overkursfond.
 3. Beløpet inndeckes budsjettmessig ved bruk av disposisjonsfond 35 mill.
 4. Bystyret gir byrådet fullmakt til å foreta nødvendige balanserte budsjettjusteringer.

Oppsummering

Sammendrag

I Tertialrapport 2-2025 foreslås det budsjettjusteringer på til sammen om lag 338 mill. Dette beløpet består av økte sentrale inntekter på om lag 390 mill., reduserte netto finansutgifter på om lag 35 mill., og en økning i utgifter på tjenesteområdene på om lag 86 mill.

I Vedtatt budsjett for 2025 var det budsjettert med et negativt netto driftsresultat på 266 mill. I fm. Revidert budsjett ble det vedtatt budsjettendringer som svekket driftsresultatet til 281,5 mill. I justert budsjett, som er utgangspunkt for endringene i fm. denne saken, er netto driftsresultat 267 mill. (negativt). Forskjellen mellom budsjettet etter Revidert budsjett og justert budsjett skyldes bruk av øremerkede midler som er satt på fond tidligere og som byrådet har fullmakt til å disponere.* Etter endringene som foreslås nå i fm. Tertialrapport 2, er det anslått et positivt netto driftsresultat i 2025 på 71 mill., tilsvarende 0,2 %.

*Det gjelder f.eks. statlige tilskudd. Disse midlene kan kun brukes til det konkrete formålet de er tildelt til, men midlene brukes ikke alltid samme år som inntekten regnskapsføres. Da settes midlene på fond, og brukes påfølgende år. Over tid går derfor dette i null.

Prognosene tilsier til sammenligning et merforbruk i tjenestene på om lag 132 mill., det vil si 46 mill. høyere enn summen av foreslåtte budsjettjusteringer. Dersom en legger prognosene nå i fm. Tertialrapport 2 til grunn, ville det gitt et tilsvarende svakere netto driftsresultat, men fortsatt positivt med 25,6 mill. (0,1 %).

Utviklingen i netto driftsresultat fra underskuddet på 715 mill. i 2024 til et anslått positivt resultat i 2025 er oppløftende. Det er ikke lenger nødvendig å bruke av oppsparte midler (disposisjonsfondet) for å finansiere tjenestene, noe som vitner om økt økonomisk bærekraft. Samtidig viser prognosene for tjenesteområdene fortsatt negative avvik og en kostnadsvekst utover opprinnelig vedtatte rammer for 2025. Kommunens vedtatte målsetting for nivået på netto driftsresultat er 1,7%. Det er derfor nødvendig å fortsette arbeidet med effektivisering av kommunens tjenester, struktureltiltak og omstilling for å sikre en bærekraftig økonomi over tid.

Samlet oversikt og konsekvens for driftsresultatet

Tabellen under oppsummerer utviklingen i netto driftsresultat fra Vedtatt budsjett 2025 til Revidert budsjett, Justert budsjett og til foreslått nytt budsjett nå i fm. Tertialrapport 2. Videre viser den hvordan endringen i driftsresultatet foreslås disponert.

Netto merinntekt på 338 mill. disponeres ved å redusere bruk av disposisjonsfond med 324 mill. og å redusere bruken av bundne driftsfond med 13 mill. Nytt budsjett etter foreslåtte justeringer gir et positivt driftsresultat på 0,2 % (70,9 mill.).

I tabellen under er et netto driftsresultat med negativt fortegn et positivt resultat.

2. tertialrapport 2025

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Sentrale inntekter	-23 131,7	-23 067,2	-23 067,2	-389,4	-23 456,6
Netto finansutgifter	1 313,6	1 307,1	1 307,1	-34,5	1 272,6
Tjenesteområdene - drift	22 084,3	22 041,5	22 026,8	86,3	22 113,1
Netto driftsresultat	266,2	281,5	266,7	-337,6	-70,9
Sum driftsinntekter	-29 413,2	-29 365,7	-29 471,3	-429,2	-29 900,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,9%	-1,0%	-0,9%		0,2%
Disponering av driftsresultat					
Overføring til investering	114,1	114,1	118,1	0,0	118,1
Netto bruk disposisjonsfond	-361,2	-348,3	-348,8	324,2	-24,6
Netto avsetning bundne fond	-19,2	-47,4	-36,1	13,3	-22,8
Netto disponering	-266,2	-281,5	-266,7	337,6	70,9

Det er ikke foreslått å justere budsjettet fullt ut i tråd med prognosene. Tabellen under viser at netto driftsresultat vil være nærmere 50 mill. svakere dersom prognosene for 2025 i Tertialrapport 2 treffer. Resultatet vil da utgjøre vel 25 mill., tilsvarende 0,1% av driftsinntektene.

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognoseavvik	Nytt budsjett dersom det justeres for alle prognoseavvik
Sentrale inntekter	-23 131,7	-23 067,2	-389,4	-23 456,6
Netto finansutgifter	1 313,6	1 307,1	-34,5	1 272,6
Tjenesteområdene - drift	22 084,3	22 026,8	131,6	22 158,4
Netto driftsresultat	266,2	266,7	-292,3	-25,6
Sum driftsinntekter	-29 413,2	-29 471,3	-429,2	-29 900,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,9%	-0,9%		0,1%

Sentrale budsjettposter

Anslaget for frie inntekter øker med 390 mill. Dette bl.a. som følge av forliket i Stortinget om Revidert nasjonalbudsjett 2025 (RNB) kom for sent til at endringene (116 mill.) kunne innarbeides i Revidert budsjett. Følgelig foreslås de innarbeidet nå. I tillegg ble ikke kompensasjon for ny ordning for avtalefestet pensjon (AFP) tatt inn i revidert budsjett (184 mill.). Dette var i påvente av oppdaterte kostnadstall ved ny ordning. Skatteanslaget er også oppjustert for inneværende år etter oppdatert anslag i Statsbudsjettet 2026/KS sine prognoser for inneværende år (100 mill.). Årsaken er en forventning om høye margin- og fordelingsoppgjør i november. Se nærmere omtale i kapitlet Sentrale inntekter og finansposter.

Bergen forventes å bosette 50 færre flyktninger enn planlagt. Konsekvensen er lavere integreringstilskudd enn det som er lagt til grunn i justert budsjett. Inntektene foreslås nedjustert med 11,3 mill. Se for øvrig eget kapittel om Bosetting og integrering av flyktninger.

Budsjettpostene for renteinntekter foreslås økt med 46 mill. Noe skyldes en høyere markedsrente enn forventet ved forrige rapporteringstidspunkt, men i hovedsak kan økningen forklares med bedre likviditet enn opprinnelig forutsatt.

Utbyttet fra BIR AS foreslås nedjustert med 6,5 mill. som følge av er det svake resultatet i regnskapet for 2024.

Summen av endringer på sentrale budsjettposter utgjør 424 mill. Se nærmere omtale i kapitlet Sentrale inntekter og finansposter.

Tjenesteområdene (1-21)

Byrådsavdelingene prognostiserer et negativt budsjettavvik på tjenesteområde 1-21 på 131,6 mill. for 2025. Det fortsatt noe usikkerhet knyttet til prognosene.

2. tertialrapport 2025

Tjenesteområder som skiller seg ut med vesentlige negative avvik er 01A - Barnehage, 03C - Tjenester til utviklingshemmede og 03D - Psykisk helse.

For 01A - Barnehage skyldes avviket i stor grad endring av makspris for foreldrebetaling i barnehage fra Revidert nasjonalbudsjett 2025. De økte utgiftene er kompensert i rammetilskuddet. For tjenesteområde 03C - Tjenester til utviklingshemmede gjelder avviket nye brukere og eksisterende brukere med mer sammensatte behov. Mer omfattende tjenester hos brukere, både for barn, unge og voksne, og en økning i antall utskrivningsklare pasienter fra Helse Bergen er årsak til avvik hos 03D - Psykisk helse. For tjenesteområde Pensjon og fellesposter forventes det et merforbruk som følge av ny ordning for avtalefestet pensjon (AFP).

Behovet knyttet til bosetting av flyktninger er lavere enn budsjettet. Det forventes at Bergen bosetter 50 færre flyktninger i 2025 enn planlagt for, noe som gir et forventet mindreforbruk på tjenesteområde 04C Introduksjons- og tolketjeneste. Det er utfordrende å nå måltallet for deltakere i kvalifiseringsprogrammet, noe som gir en prognose på ca. 20 mill. i mindreforbruk på tjenesteområde 04B Sosialhjelp og andre sosiale tjenester. På tjenesteområde 16 Administrasjon forventes det mindreforbruk på flere avdelinger. Dette knytter seg til vakante stillinger, sykelønnsrefusjoner og prosjekter som er forsinket.

Tabellen under viser de beløpsmessig største realendringene som foreslås på tjenesteområde 1-21.

Tjenesteområde	Tiltak	2025
Pensjon og fellesposter	Pensjon	82,5
Tjenester til utviklingshemmede	Tilpasning til aktivitetsnivå TTU	50,0
Barnehage	Redusert foreldrebetaling	47,9
Tjenester til utviklingshemmede	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-40,0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Lavere utgifter til kvalifiseringsstønad	-20,0
Introduksjons- og tolketjeneste	Mindreforbruk på tjenesteområde, inkludert økt norsktilskudd og mindreutgifter på introduksjonssenteret	-27,8

For detaljer om prognoser og forslag til justeringer, se omtale under de respektive tjenesteområdene.

Investeringer

I Tertialrapport 2-2025 foreslås det en nedjustering av årets investeringsbudsjett med 64 mill. brutto sammenlignet med justert budsjett i tråd med oppdaterte prognoser. Av dette beløpet gjelder 46 mill. ikke-avgiftsfinansierte investeringer og 18,5 mill. gjelder avgiftsfinansierte investeringer. Oppdatert investeringsprognose samlet sett for 2025 er nå 4,0 mrd.

I endringen på netto 46 mill. på ikke-avgiftsfinansiert område inngår det forslag om å nedjustere budsjettet til enkeltinvesteringer med til sammen 485 mill. Forskyving av budsjettmidler til senere år grunnet endrede fremdriftsplaner utgjør den største forklaringsfaktoren. Av den totale endringen på 485 mill. foreslås det at 439 mill. justeres mot den sentrale korreksjonen. Netto endring i investeringsbudsjettet på ikke-avgiftsfinansiert område blir da 46 mill.

For ikke-avgiftsfinansierte investeringer holdes lånerammen uendret. På avgiftsfinansiert område foreslås det å nedjustere lånerammen med 18,5 mill. i tråd med foreslåtte endringer på dette området.

Se eget kapittel om investeringer for utfyllende omtale.

Finansielle måltall - oppdatert status

Under gis en oppdatert status for de tre tallfestede finansielle måltallene som bystyret har vedtatt.

Ettersom det ikke foreslås en økning i låneopptak holdes gjeldsgraden uendret på 66 %. Målet er at gjeldsgraden ikke overstiger 70%.

Måltallet for netto driftsresultat på 1,7% av driftsinntektene er satt for å sikre økonomisk bærekraft over tid, ved at man dekker opp utgifter i driften, samtidig som midler kan avsettes til disposisjonsfond eller til finansiering av investeringer. Tabellen under viser utviklingen i anslått netto driftsresultat for 2025 så langt i år.

Bruken av disposisjonsfondet reduseres med 324,2 mill. som følge av endringene som foreslås i Tertialrapport 2. Disposisjonsfondet som andel av driftsinntektene for 2025 forblir likevel uendret som følge av at driftsinntektene også øker.

	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Forslag til nytt budsjett	Måltall
Netto driftsresultat	-0,9%	-0,9%	0,2%	1,7%
Disposisjonsfond	9%	9%	9%	10%
Gjeldsgrad	66%	66%	66%	70%

Forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet

Samletabell med alle forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet

Ved å klikke på knappen ved siden av tjenesteområdet kan du se de enkelte budsjettjusteringene. De ulike filtrene gir deg mulighet til å begrense utvalget til byrådsavdelinger, tiltakstyper og tjenesteområder.

Merk at for årene 2026-2029 er beløpene retningsgivende. Byrådet vil komme tilbake til bystyret med forslag til endringer i neste økonomiplanperiode i fm. fremleggelsen av Innstilling 1. Av den grunn er heller ikke de foreløpig anslåtte effektene etter 2025 saldert i denne saken.

Forslag til budsjettjusteringer

Beløp i 1000 kr

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Barnehage	Avvikling av vikarordningen for Helsetjenester i HR Bemanning	-176	-176	-176	-176	-176
Barnehage	Bemanningstjenester - Overføring av støttefunksjon til barnehage til riktig tjenesteområde	6 192	6 192	6 192	6 192	6 192
Barnehage	Budsjettoverføring bemanningstjenester iht. KOSTRA-veiledning	-27	0	0	0	0
Barnehage	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	5 604	0	0	0	0
Barnehage	EBE - reduserte energikostnader	-4 440	0	0	0	0
Barnehage	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-243	-243	-243	-243	-243
Barnehage	Energi leide bygg og anlegg	-120	0	0	0	0
Barnehage	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	2 074	0	0	0	0
Barnehage	Justering i tråd med demografisk utvikling	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500
Barnehage	Justering i tråd med demografisk utvikling - barnehage	-6 450	-6 450	-6 450	-6 450	-6 450
Barnehage	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-112	0	0	0	0
Barnehage	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Barnehage	Nedgang i moderasjoner	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Barnehage	Økte kostnader til tilskudd til private barnehager etter vedtak fra Statsforvalteren	12 300	6 000	6 000	6 000	6 000

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Barnehage	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	333	333	333	333	333
Barnehage	Redusert foreldrebetaling	47 868	0	0	0	0
Barnehage	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-250	0	0	0	0
Barnehage	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	978	978	978	978	978
Barnehage	Tilpasning av antall vikarer i kommunens vikarbyrå - Bemanningstjenester	-2 000	0	0	0	0
Skole	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	9 655	0	0	0	0
Skole	EBE - reduserte energikostnader	-27 500	0	0	0	0
Skole	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	21 730	21 730	21 730	21 730	21 730
Skole	Energi leide bygg og anlegg	-422	0	0	0	0
Skole	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	6 867	0	0	0	0
Skole	Justering av budsjettbehov for skoletilbud til bosatte flyktninger	-16 300	0	0	0	0
Skole	Justering av driftsbudsjett til digitale lisenser	-5 000	0	0	0	0
Skole	Justering i tråd med demografisk utvikling - skole	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Skole	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-371	0	0	0	0
Skole	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Skole	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 991	1 991	1 991	1 991	1 991
Skole	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	868	0	0	0	0
Skole	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	14 746	14 746	14 746	14 746	14 746

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Skole	Tilbakeføring driftskonsekvenser Minde skole idrettshall	-234	-234	-234	-234	-234
Skole	Tilbakeføring driftskonsekvenser ny ungdomskole i sentrum	-8	-8	-8	-8	-8
Skole	Ungt Entreprenørskap	650	650	650	650	650
Spesialpedagogiske tjenester	Budsjettoverføring bemanningstjenester iht. KOSTRA-veiledning	30	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-27	-27	-27	-27	-27
Spesialpedagogiske tjenester	Energi leide bygg og anlegg	-33	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	466	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-101	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Logopedi og synspedagogikk - Teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	1 791	1 791	1 791	1 791	1 791
Spesialpedagogiske tjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	11	11	11	11	11
Spesialpedagogiske tjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	4 654	4 654	4 654	4 654	4 654
Spesialpedagogiske tjenester	Spesialpedagogisk hjelp til barnehagebarn	-2 000	0	0	0	0
Barnevern	Endret fordeling av reduserte utgifter til bilbruk mellom tjenesteområder	-437	0	0	0	0
Barnevern	Endret fordeling av tiltaket restriktiv ansettelsespolitikk mellom tjenesteområder	-898	0	0	0	0
Barnevern	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-216	-216	-216	-216	-216
Barnevern	Energi leide bygg og anlegg	-195	0	0	0	0
Barnevern	Erstatning barnevern	1 000	0	0	0	0
Barnevern	Erstatninger barnevern	4 125	0	0	0	0
Barnevern	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	647	0	0	0	0
Barnevern	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	989	989	989	989	989
Barnevern	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-161	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Barnevern	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	348	348	348	348	348
Barnevern	Reduksjon kontorlaglig	-500	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Barnevern	Redusere utgifter til bilbruk	-437	0	0	0	0
Barnevern	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-455	0	0	0	0
Barnevern	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-4 323	-4 323	-4 323	-4 323	-4 323
Barnevern	Tiltak til plasserte barn utenfor hjemmet	9 550	0	0	0	0
Barnevern	Vakante stillinger	-4 108	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Avvikling av vikarordningen for Helsetjenester i HR Bemanning	176	176	176	176	176
Tjenester til eldre	Brukerstyrt personlig assistanse - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	-17 524	-17 524	-17 524	-17 524	-17 524
Tjenester til eldre	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	29 391	0	0	0	0
Tjenester til eldre	EBE - reduserte energikostnader	-12 000	0	0	0	0
Tjenester til eldre	EBF -Teknisk balansert justering etter aug (øk.regl 2.2.c)	-3 791	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2025	6 098	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-44 549	-44 549	-44 549	-44 549	-44 549
Tjenester til eldre	Endringer i tildeling og utmåling av tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene	-500	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Energi leide bygg og anlegg	-729	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	5 088	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Kompensasjon for lønns- og pensjonsendringer - Teknisk justering mellom tjenesteområder / byrådsavdelinger	-442	-442	-442	-442	-442
Tjenester til eldre	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-108	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Tjenester til eldre	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 009	1 009	1 009	1 009	1 009
Tjenester til eldre	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-3 214	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-3 947	-3 947	-3 947	-3 947	-3 947
Tjenester til funksjonshemmede	Brakerstyrt personlig assistanse - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	17 524	17 524	17 524	17 524	17 524
Tjenester til funksjonshemmede	Budsjettoverføring læringer iht. KOSTRA-veiledning	1 573	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	EBF -Teknisk balansert justering etter aug (øk.regl 2.2.c)	-400	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-1 419	-1 419	-1 419	-1 419	-1 419
Tjenester til funksjonshemmede	Energi leide bygg og anlegg	-7	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	113	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Logopedi og synspedagogikk - Teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	-1 791	-1 791	-1 791	-1 791	-1 791
Tjenester til funksjonshemmede	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	1 471	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-184	-184	-184	-184	-184
Tjenester til utviklingshemmede	Budsjettoverføring læringer iht. KOSTRA-veiledning	6 931	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	EBF -Teknisk balansert justering etter aug (øk.regl 2.2.c)	-2 960	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2025	2 324	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-4 904	-4 904	-4 904	-4 904	-4 904

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Tjenester til utviklingshemmede	Endringer i tildeling og utmåling av tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene	-500	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Energi leide bygg og anlegg	-768	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	3 314	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-40	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	149	149	149	149	149
Tjenester til utviklingshemmede	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-40 000	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	20 602	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-13 671	-13 671	-13 671	-13 671	-13 671
Tjenester til utviklingshemmede	Tilpasning til aktivitetsnivå TTU	50 000	0	0	0	0
Psykisk helse	Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - Psykisk helse barn og unge	800	0	0	0	0
Psykisk helse	Budsjettoverføring læringer iht. KOSTRA-veiledning	106	0	0	0	0
Psykisk helse	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-2 251	-2 251	-2 251	-2 251	-2 251
Psykisk helse	Energi leide bygg og anlegg	-393	0	0	0	0
Psykisk helse	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	800	0	0	0	0
Psykisk helse	Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	8 700	0	0	0	0
Psykisk helse	Husleie Knappentunet	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Psykisk helse	Individuell jobbstøtte (IPS)	176	176	176	176	176
Psykisk helse	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	413	413	413	413	413
Psykisk helse	Kompensasjon for Lønns- og pensjonsendringer - Teknisk justering mellom tjenesteområder / byrådsavdelinger	442	442	442	442	442

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Psykisk helse	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-72	0	0	0	0
Psykisk helse	Merutgifter psykisk helse	18 600	0	0	0	0
Psykisk helse	Mulighetsstudie Hamrehaugen og Haggardshaugen	320	0	0	0	0
Psykisk helse	Økt antall personer med Brukerstyrt personlig assistent (BPA)	1 400	5 300	5 300	5 300	5 300
Psykisk helse	Økt bruk av ambulante tjenester	-500	0	0	0	0
Psykisk helse	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	118	118	118	118	118
Psykisk helse	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-1 600	0	0	0	0
Psykisk helse	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	1 505	0	0	0	0
Psykisk helse	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-188	-188	-188	-188	-188
Psykisk helse	Teknisk justering fra variabelt oppgjør 2025	1	0	0	0	0
Psykisk helse	Tilskudd ROS Vestland	250	0	0	0	0
Psykisk helse	Utbedring av bofellesskap	800	0	0	0	0
Psykisk helse	Utgifter til bo- og tjenestetilbud psykisk helse	14 654	3 200	3 200	3 200	3 200
Psykisk helse	Utredning Jordalsveien 1	500	0	0	0	0
Psykisk helse	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 900	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Avskrivninger	0	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Avsluttet eniltak	-1 400	-3 388	-3 388	-3 388	-3 388
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Endret fordeling av reduserte utgifter til bilbruk mellom tjenesteområder	437	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Endret fordeling av tiltaket restriktiv ansettelsespolitikk mellom tjenesteområder	-464	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-433	-433	-433	-433	-433
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Energi leide bygg og anlegg	-185	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	402	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Individuell jobbstøtte (IPS)	-176	-176	-176	-176	-176

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	397	397	397	397	397
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-17	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Mindreforbruk på tjenesteområde	-3 120	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	201	201	201	201	201
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Redusere utgifter til bilbruk	-437	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-400	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reduserte utgifter ved botilbud	-6 000	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-80	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-3 733	-3 733	-3 733	-3 733	-3 733
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 100	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Avskrivninger	997	997	997	997	997
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Effektivisering tilrettelagt botilbud	-185	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Endret fordeling av tiltaket restriktiv ansettelsespolitikk mellom tjenesteområder	-1 980	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-99	-99	-99	-99	-99
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Energi leide bygg og anlegg	-250	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Fellesfunksjoner - sentralisere og effektivisere	-4 200	-8 400	-8 400	-8 400	-8 400
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	445	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	1 353	1 353	1 353	1 353	1 353
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-206	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Lavere utgifter til kvalifiseringsstønad	-20 000	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Mindreforbruk på tjenesteområde	-2 000	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	342	342	342	342	342
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	313	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 487	-1 487	-1 487	-1 487	-1 487
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Tiltak for trygg deltakelse i Regnbuedagene	200	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Vektertjeneste	-190	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Avskrivninger	632	632	632	632	632
Introduksjons- og tolketjenester	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	1 152	1 152	1 152	1 152	1 152
Introduksjons- og tolketjenester	Energi leide bygg og anlegg	-48	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	393	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	-1 289	-1 289	-1 289	-1 289	-1 289
Introduksjons- og tolketjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-55	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Mindreforbruk på tjenesteområde	-12 880	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Økt norsktilskudd og mindretugifter på introduksjonssenteret	-14 870	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	25	25	25	25	25
Introduksjons- og tolketjenester	Reduksjon i lønnsutgifter ved Bergen Læringssenter som følge av lavere bosetting	-3 000	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Reduksjon i lønnsutgifter ved introduksjonssenteret som følge av lavere bosetting	-2 000	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-4 449	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	6 601	6 601	6 601	6 601	6 601

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Introduksjons- og tolketjenester	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	0	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	12	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Endret fordeling av tiltaket restriktiv ansettelsespolitikk mellom tjenesteområder	-105	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-5 121	-5 121	-5 121	-5 121	-5 121
Forebyggende helsearbeid	Energi leide bygg og anlegg	-185	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	499	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-20	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Lønnsutgifter for helsetjenester til Ukrainske flyktninger	5 400	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Lønnsutgifter for helsetjenester til Ukrainske flyktninger mellom tjenesteområder	-372	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	479	479	479	479	479
Forebyggende helsearbeid	Reversering av tiltak Ukraina-helsestasjon og skolehelsetjenesten	4 100	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-45	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	2 229	2 229	2 229	2 229	2 229
Forebyggende helsearbeid	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-877	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Vaksiner - bortfall av utgifter	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Behandling og rehabilitering	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-6 670	-6 670	-6 670	-6 670	-6 670
Behandling og rehabilitering	Energi leide bygg og anlegg	-289	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	663	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Behandling og rehabilitering	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-62	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Lønnsutgifter for helsetjenester til Ukrainske flyktninger mellom tjenesteområder	372	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	157	157	157	157	157
Behandling og rehabilitering	Reduserte administrative funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	-6 137	-6 137	-6 137	-6 137	-6 137
Behandling og rehabilitering	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	3 812	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	2 480	2 480	2 480	2 480	2 480
Behandling og rehabilitering	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-500	0	0	0	0
Overføringer til trossamfunn	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-1 276	0	0	0	0
Brannvesen	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	378	0	0	0	0
Brannvesen	EBE - reduserte energikostnader	-1 600	0	0	0	0
Brannvesen	Energi leide bygg og anlegg	-35	0	0	0	0
Brannvesen	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	379	0	0	0	0
Brannvesen	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-52	0	0	0	0
Brannvesen	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	371	371	371	371	371
Brannvesen	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 638	-1 638	-1 638	-1 638	-1 638
Samferdsel	Energi leide bygg og anlegg	-1 947	0	0	0	0
Samferdsel	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	125	0	0	0	0
Samferdsel	Forventet merinntekt piggdekkoblater	-1 500	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Samferdsel	Forventet mindreinntekt boligsone	1 000	0	0	0	0
Samferdsel	Gebyrinntekter parkering - forventet merinntekt	-1 000	0	0	0	0
Samferdsel	Kontrollsanksjoner - forventet merinntekt	-1 400	0	0	0	0
Samferdsel	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-66	0	0	0	0
Samferdsel	Merinntekter uteservering på offentlig grunn	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Samferdsel	Mindreinntekt billettinntekter for nyetablerte parkeringsplasser	2 500	2 000	2 000	2 000	2 000
Samferdsel	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	627	627	627	627	627
Samferdsel	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-2	-2	-2	-2	-2
Boligtiltak	Avskrivninger	116	116	116	116	116
Boligtiltak	EBF -Teknisk balansert justering etter aug (øk.regl 2.2.c)	7 151	0	0	0	0
Boligtiltak	Endring bostøtte	-2 952	-2 952	-2 952	-2 952	-2 952
Boligtiltak	Energi leide bygg og anlegg	-41	0	0	0	0
Boligtiltak	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	40	0	0	0	0
Boligtiltak	Justering Internhusleie mellom tjenesteområder	-1 863	-1 863	-1 863	-1 863	-1 863
Boligtiltak	Lavere utgifter til flyktningeboliger	-4 000	0	0	0	0
Boligtiltak	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	83	83	83	83	83
Boligtiltak	Reduserte utgifter til boliger for flyktninger	-15 000	0	0	0	0
Boligtiltak	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-13 131	0	0	0	0
Boligtiltak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-200	-200	-200	-200	-200
Boligtiltak	Teknisk justering fra variabelt oppgjør 2025	-1	0	0	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Energi leide bygg og anlegg	-25	0	0	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	93	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-37	0	0	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	384	384	384	384	384
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Regulering av sykkeltrasé fra sentrum - Sandviken	4 000	8 000	3 000	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-529	-529	-529	-529	-529
Private planer og byggesak	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	232	0	0	0	0
Private planer og byggesak	Retting av bygg, tap på fordring	4 783	0	0	0	0
Private planer og byggesak	Retting av oppført boligbygg	153	153	153	153	153
Private planer og byggesak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	291	291	291	291	291
Naturforvaltning og parkdrift	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	633	0	0	0	0
Naturforvaltning og parkdrift	Energi leide bygg og anlegg	-488	0	0	0	0
Naturforvaltning og parkdrift	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	96	0	0	0	0
Naturforvaltning og parkdrift	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	586	586	586	586	586
Naturforvaltning og parkdrift	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	8	8	8	8	8
Naturforvaltning og parkdrift	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-1	-1	-1	-1	-1
Naturforvaltning og parkdrift	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	-1 216	0	0	0	0
Klima og miljø	Energi leide bygg og anlegg	-24	0	0	0	0
Klima og miljø	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	25	0	0	0	0
Klima og miljø	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 018	1 018	1 018	1 018	1 018
Klima og miljø	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-314	-314	-314	-314	-314
Klima og miljø	Tilskudd til ombrukssentral på Dokken	330	330	330	0	0
Læringer	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	-57 169	0	0	0	0
Læringer	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	12	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Lærlinger	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-11	0	0	0	0
Lærlinger	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-811	-811	-811	-811	-811
Lærlinger	Tilpasning av antall lærlingstillinger	-2 000	0	0	0	0
Arbeidsmarkedstiltak	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	16	0	0	0	0
Arbeidsmarkedstiltak	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	13	13	13	13	13
Arbeidsmarkedstiltak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-102	-102	-102	-102	-102
Arbeidsmarkedstiltak	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	0	0	0	0	0
Arbeidsmarkedstiltak	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	-31	0	0	0	0
Kultur	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	172	0	0	0	0
Kultur	Circus Balance (engangstilskudd)	1 000	0	0	0	0
Kultur	EBE - reduserte energikostnader	-900	0	0	0	0
Kultur	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-78	-78	-78	-78	-78
Kultur	Energi leide bygg og anlegg	-348	0	0	0	0
Kultur	Etablering av Kulturkvartalet - Justering estimat tilskudd til husleie	1 000	1 000	0	0	0
Kultur	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	477	0	0	0	0
Kultur	Griegghallen IKS - justering av kommunens andel av kapitalkostnader knyttet til fornyelsesprosjektet	150	0	0	0	0
Kultur	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-66	0	0	0	0
Kultur	Nasjonal Veteranbåthavn, havneleie (engangstilskudd)	650	0	0	0	0
Kultur	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	341	341	341	341	341
Kultur	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per	-120	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)					
Kultur	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 952	-1 952	-1 952	-1 952	-1 952
Kultur	Skolemuseet - Bymuseet i Bergen: Leie av magasin	237	225	225	0	0
Kultur	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-1	-1	-1	-1	-1
Kultur	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	-857	0	0	0	0
Idrett	EBE - reduserte energikostnader	-8 400	0	0	0	0
Idrett	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	1	1	1	1	1
Idrett	Energi leide bygg og anlegg	-442	0	0	0	0
Idrett	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	197	0	0	0	0
Idrett	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-8	0	0	0	0
Idrett	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	950	950	950	950	950
Idrett	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-90	0	0	0	0
Idrett	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-764	-764	-764	-764	-764
Idrett	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	5	5	5	5	5
Idrett	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	4 589	0	0	0	0
Idrett	Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena / rentekostnader kortsiktige lån	1 496	-442	-646	-408	0
Næring	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-18	-18	-18	-18	-18
Næring	Energi leide bygg og anlegg	-299	0	0	0	0
Næring	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	30	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Næring	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-18	0	0	0	0
Næring	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	346	346	346	346	346
Næring	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-305	-305	-305	-305	-305
Næring	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	1	1	1	1	1
Næring	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	1 195	0	0	0	0
Bystyrets organer og administrasjon	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-53	-53	-53	-53	-53
Bystyrets organer og administrasjon	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	59	0	0	0	0
Bystyrets organer og administrasjon	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-45	0	0	0	0
Bystyrets organer og administrasjon	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	978	978	978	978	978
Bystyrets organer og administrasjon	Teknisk flytting mellom tjenesteområder BORG - reversering	-2 059	-2 059	-2 059	-2 059	-2 059
Administrasjon og fellesfunksjoner	Avskrivninger	4 221	4 221	4 221	4 221	4 221
Administrasjon og fellesfunksjoner	Avskrivninger	1 563	1 563	1 563	1 563	1 563
Administrasjon og fellesfunksjoner	Bankgebyrer - balansert endring mellom tjenesteområder	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Administrasjon og fellesfunksjoner	Bemanningstjenester - Overføring av støttefunksjon til barnehage til riktig tjenesteområde	-6 192	-6 192	-6 192	-6 192	-6 192
Administrasjon og fellesfunksjoner	Budsjettoverføring bemanningstjenester iht. KOSTRA-veiledning	-3	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	1 584	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	EBE - reduserte energikostnader	-2 900	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Endret fordeling av tiltaket restriktiv ansettelsespolitikk mellom tjenesteområder	3 447	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-604	-604	-604	-604	-604
Administrasjon og fellesfunksjoner	Energi leide bygg og anlegg	-484	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Administrasjon og fellesfunksjoner	Ettergodtgjøring folkevalgte	1 000	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Finansiering av ombruksavdelingen	500	500	500	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	1 198	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Krav om innrulleringen av mobile enheter av sikkerhetsmessige grunner	600	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	1 636	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Administrasjon og fellesfunksjoner	Nytt HR- og økonomisystem - øke ramme på driftsmidler og nedjustere ramme på investeringsmidler	2 600	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	1 157	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	200	200	200	200	200
Administrasjon og fellesfunksjoner	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	-10 602	-10 602	-10 602	-10 602	-10 602
Administrasjon og fellesfunksjoner	Overføring av besøksterminaler til ny avtale - ubrukte midler trekkes inn	-446	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reduserte administrative funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	5 610	5 610	5 610	5 610	5 610
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	1 224	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-5 487	-5 487	-5 487	-5 487	-5 487
Administrasjon og fellesfunksjoner	Senter for digital sikkerhet - ubrukte midler trekkes inn	-1 418	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Teknisk flytting mellom tjenesteområder BORG - reversering	2 059	2 059	2 059	2 059	2 059
Administrasjon og fellesfunksjoner	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-2	-2	-2	-2	-2

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Administrasjon og fellesfunksjoner	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	-2 155	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-320	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Avskrivninger	2 103	2 103	2 103	2 103	2 103
Beredskap og sivilforsvar	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	190	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-134	-134	-134	-134	-134
Beredskap og sivilforsvar	Energi leide bygg og anlegg	-21	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	24	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-9	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	722	722	722	722	722
Beredskap og sivilforsvar	Reduserte administrative funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	527	527	527	527	527
Beredskap og sivilforsvar	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-493	-493	-493	-493	-493
Vann og avløp	Budsjettoverføring lærlinger iht. KOSTRA-veiledning	951	0	0	0	0
Vann og avløp	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	352	0	0	0	0
Renovasjon	Energi leide bygg og anlegg	-9	0	0	0	0
Renovasjon	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	6	0	0	0	0
Renovasjon	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	54	54	54	54	54
Interne tjenester / fordelte kostnader	Engangsutgifter i renholdsprosjektet	5 080	0	0	0	0
Interne tjenester / fordelte kostnader	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	266	0	0	0	0
Interne tjenester / fordelte kostnader	Innsparing fra renholdsprosjektet - effekt av revidert oppstart	6 166	0	0	0	0
Interne tjenester / fordelte kostnader	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-448	-448	-448	-448	-448
Pensjon og fellesposter	Avskrivninger	-5 966	-5 966	-5 966	-5 966	-5 966
Pensjon og fellesposter	Avskrivninger	-3 666	-3 666	-3 666	-3 666	-3 666

2. tertialrapport 2025

Tj.omr. (t)	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Pensjon og fellesposter	Bankgebyrer - balansert endring mellom tjenesteområder	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Pensjon og fellesposter	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	43 939	43 939	43 939	43 939	43 939
Pensjon og fellesposter	Fordeling av forsikringer til tjenester i henhold til KOSTRA-veiledning	-25 398	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Motkonto renter selvkostområder	-29 825	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Motkonto renter selvkostområder	13 295	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Motpost selvkostavskrivinger	3 000	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Pensjon	82 507	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reduserte forsikringskostnader	-1 732	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reduserte forsikringskostnader	-5 653	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-6 685	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	7 557	7 557	7 557	7 557	7 557
Pensjon og fellesposter	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-2	-2	-2	-2	-2
Pensjon og fellesposter	Teknisk justering tjenesteområder BNKI TII 2025	-1 556	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Avdrag, utlån mv.	1 421	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Integreringstilskudd	11 313	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Integreringstilskudd	22 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Renteinntekter	-46 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Rentekompensasjon og kompensasjonstilskudd	-1 553	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Renter mv.	-1 421	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Renteutgifter	5 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Skatt og rammetilskudd	400 679	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Skatt og rammetilskudd	44 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Sluttsaldering	324 222	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Sluttsaldering	13 346	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Utbytte	6 500	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Utbytte	-6 500	0	0	0	0
Totalsum		0	-2 016	-8 220	-12 037	-11 629

Sentrale inntekter og finansposter

Sentrale inntekter

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Inntekts- og formueskatt	-11 769	-12 898	-100,9	-12 999
Rammetilskudd	-7 793	-8 228	-299,8	-8 528
Eiendomsskatt	-1 141	-1 141	0,0	-1 141
Andre generelle driftsinntekter	-804	-801	11,3	-789
Sum sentrale inntekter	-21 507	-23 068	-389,4	-23 457

Frie inntekter

Endringer i frie inntekter (inntekts- og formuesskatt og rammetilskudd) kommer i hovedsak som følge av forliket i Stortinget om [Revidert nasjonalbudsjett 2025 \(RNB\)](#), som ble lagt frem i mai, og oppdaterte anslag på skatt etter regjeringens forslag til [Statsbudsjett 2026](#). Endringene i budsjettforliket om RNB 2025 kom for sent til at de kunne innarbeides i i revidert budsjett og følgelig foreslås de innarbeidet nå. I tillegg ble ikke kompensasjon som følge av ny ordning for avtalefestet pensjon (AFP) tatt inn i revidert budsjett. Dette var i påvente av oppdaterte kostnadstall ved ny ordning. Skatteanslaget er også oppjustert for inneværende år etter oppdatert anslag i Statsbudsjettet 2026/KS sine prognoser for inneværende år.

Inntekts- og formueskatt

Det foreslås en oppjustering av skatteanslaget på om lag 100 mill. sammenlignet med revidert budsjett. I fm revidert budsjett ble skatteanslaget nedjustert med rundt 70 mill. Oppjusteringen nå innebærer at Bergen er noe høyere enn det som lå til grunn i vedtatt budsjett. Årsaken til at det nå forventes høyere skatteinntekter knytter seg til høyere restskatter enn tidligere anslått, men i hovedsak er det en forventning at margin- og fordelingsoppgjørene blir betydelig høyere enn forrige års oppgjør.

Fordelingsoppgjør:

Fordelingsoppgjøret (også kalt korreksjonsoppgjøret) er den endelige fordelingen av skatteinntekter mellom skattekreditorene stat, fylke, kommune og folketrygd. Fordelingen mellom skattekreditorer skjer gjennom en foreløpig fordelingsnøkkel frem til endelige skattetall er kjent. Oppgjøret skjer i november for skatteinntektene for 2024.

Basert på beregnet skatt per 30.juni 2025 og forventet utvikling frem til november har Skatteetaten laget et anslag på fordelingsoppgjøret for kommuner og fylker, som tilsier at kommunene har fått for lite skatteinntekter i 2024 og dermed vil få et positivt fordelingsoppgjør. For Bergen er det foreløpige anslaget på fordelingsoppgjøret en økning på 135,3 mill. i skatteinntekter. Til sammenligning var dette beløpet i 2024 tilsvarende negativt som følge av at kommunen fikk for høye inntekter i 2023.

2. tertialrapport 2025

Årsaken til det positive oppgjøret for kommuner og fylker er at gevinster på salg av aksjer o.l. samt eiendom ikke var med i grunnlaget for beregningen av de foreløpige fordelingsstallene for inntektsåret 2024. Skatteetaten har ikke forklart hvorfor inntektene ikke er med, men historisk sett er dette inntekter som er vanskelig å estimere og derfor holdt utenfor. For 2025 er det derimot tatt med som et forenklet grunnlag.

I år er det også flere personer med store formuer og eierinntekter som er avregnet skatteinntekter for 2024 på et tidligere tidspunkt. Det er allerede beregnet 2,4 milliarder kroner mer i formuesskatt for kommunene sett mot fjoråret, og 8,9 milliarder kroner mer i inntektsskatt for kommuner og fylker. Dette gir Skatteetaten et bedre grunnlag for å anslå fordelingsoppgjøret. Som følge av at fordelingsoppgjøret gjelder fordeling av inntekter fra 2024 i 2025, påvirker det ikke skatteanslaget for 2026.

Marginoppgjør

Marginoppgjøret er tilbakebetaling av restbeløp som er avsatt til å dekke skatt til gode. Fra de månedlige skatteinntektene settes det av en viss andel (margin) til å dekke eventuell tilbakebetaling av skatt. Eventuell overskytende fra denne avsetningen for 2024 utbetales til kommunene i november 2025. Tidligere år har marginen og avsetningen vært høy og bidratt til store skatteinntekter i november.

Ved utgangen av juni har Skatteetaten utbetalt omtrent 94 % av all skatt til gode, slik at det er mulig å lage et anslag for marginoppgjøret. I år er det en betydelig økning i marginoppgjøret sett mot fjoråret. Dette skyldes at flere personer har valgt å endre skattekortet sitt, stabil styringsrente og høyere grunnlag for marginavsetning. Til neste år forventes det en nedgang i marginoppgjøret som følge av at marginprosenten (andel som avsettes) for inntektsåret 2025 er nedjustert.

Anslag på marginoppgjøret for Bergen kommune er ifølge Skatteetaten 178 mill. for 2025, mot 132 mill. i 2024.

Det er likevel viktig å merke seg at deler av dette oppgjøret er allerede tatt hensyn til i skatteanslaget i budsjettet, slik at en ikke vil få en tilsvarende økning utover det justerte budsjettet. Forventet økning som forelås innarbeidet, basert på statsbudsjettforslaget for 2026/KS sin prognosemodell er derfor om lag 100 mill. sammenlignet med revidert budsjett.

Rammetilskudd

Følgende endringer foreslås i rammetilskuddet:

Fra RNB	Beløp i mill.
Avtalefestet pensjon (AFP) - ny ordning	-184
Redusert foreldrebetaling barnehage - kompensasjon inntektsbortfall	-54
Vekst i frie inntekter	-54
Komp. økt basistilskudd fastlege, pensjon fosterforeldre mm	-8
Sum endringer for 2025	-300

Stortinget vedtok i april 2024 ny lov om avtalefestet pensjon (AFP). Tilsvarende regler er blitt tariffestet. Endringen innebærer at AFP for offentlig ansatte blir endret fra å være en tidligpensjonsordning fra 62

til 67 år for de som er født før 1963, til å bli en livsvarig ytelse for de som er født fra og med 1963. Dette innebærer at de som er født i 1962 eller før, følger gammel ordning hvor en kan ta ut AFP mellom 62 og 67 år. For å få hel eller delvis avtalefestet pensjon må en fratre stillingen helt eller delvis. De som er født i 1963 eller senere kan ta ut AFP fra 62 år, men fortsette i stillingen. I forbindelse med behandling av Statsbudsjett 2025 ble det klart at håndtering av kostnad ved ny AFP ikke kom til å bli klar før i RNB 2025. Når den kom i RNB 2025 ble Bergen kommune kompensert med 184 mill. for økt pensjonskostnad som følge av ny ordning. Kompensasjonsbeløpet er gitt med utgangspunkt i pensjonskostnadene for regnskap 2024. Beløpet ble som nevnt ikke innarbeidet i revidert budsjett som følge av at utgiftssiden ikke var klar. Det er den nå og er omtalt under tjenesteområde 21 - Pensjon og fellesposter.

I budsjettforliket om RNB 2025 ble foreldrebetaling for barnehageplass redusert fra 1. august 2025 med kr 800, som gir en kompensasjon på 54 mill. i halvårseffekt for Bergen. Tilhørende økt utgift fremkommer under tjenesteområde 01A - Barnehage. I tillegg ble det gitt en realvekst i de frie inntektene på 1,1 mrd. i 2025, hvor Bergen sin andel av dette er 54 mill. Dette er midler uten merkelapp eller som fører til oppgaveendring for kommunen. I tillegg er det gitt kompensasjon for flere mindre poster, blant annet kompensasjon for økt basistilskudd fastleger. Som følge av forhandlingsresultatet mellom Den norske legeforening og staten, KS og de regionale helseforetakene vil det kommunale basistilskuddet til fastlegene utgjøre en større andel av fastlegenes finansiering fra 1. juli 2025. Kommunen kompenseres derfor for sine økte utgifter.

Andre generelle statstilskudd

Integreringstilskudd

Det er lagt opp til bsetting på 400 flyktninger i 2025 i tråd med vedtak fra Bosettingssaken. Utviklingen hittil i år tilsier at Bergen kommer til å bosette 350, dvs 50 færre en planlagt. Konsekvensen er lavere integreringstilskudd enn det som er lagt til grunn i justert budsjett. Budsjettet foreslås nedjustert med 11,3 mill. Se for øvrig eget kapittel om *Bosetting og integrering av flyktninger*.

Finansposter

Tabellen summerer opp forslag til budsjettjusteringer innenfor finanspostene.

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter	-663,1	-568,8	-46,0	-614,8
Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter	1 186,6	1 331,8	5,0	1 336,8
Avdrag på lån	900,0	971,9	0	971,9
Utbytte fra selskaper	-506,6	-427,5	6,5	-421,0
Sum finansposter	916,9	1 307,4	-34,5	1 272,9

Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter

Budsjettpostene for renteinntekter økes med 46 mill. sammenlignet med revidert budsjett 2025. Den største endringen knyttes til renteinntekter fra bankinnskudd i hovedbankforbindelsen DNB, samt plasseringsinnskudd i andre banker. Disse renteinntektene oppjusteres med 34,5 mill. Noe av dette skyldes en noe høyere markedsrente enn forventet ved forrige rapporteringstidspunkt, men i hovedsak skyldes økningen en oppjustering av volum inntående på konti i DNB.

Noen grunner til volumøkningen:

- Oppjustering av lånerammen i revidert budsjett.
- Oppjustering av overføringer fra staten.
- Revidering av likviditetsprognoser knyttet til remitteringer og lønnsutbetaling.

Videre relaterer merinntekten seg til underkurs ved innfrielse av fire fastrentelån i Husbanken. Underkurs ved innfrielse av fastrentelån oppstår når markedsrenten har steget siden renten ble bundet, og låntaker dermed kan få en rentegevinst. Denne merinntekten er på 6,3 mill.

Resterende økning i netto renteinntekt finnes på disse områdene:

- Renteinntekt fra startlånsordningen til Husbanken.
- Inntekter av rentesikringsinstrumenter.
- Morarenteinntekter.
- Byggelånsrenter.

Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter

I revidert budsjett for 2025 ble budsjettet for renteutgifter til lånefondet oppjustert med 35 mill. Det er nå behov for å øke budsjettet med ytterligere 5 mill. Bakgrunnen er at oppnådd lånerente ved refinansiering og opptak av nye lån, samt forventet renteutvikling i siste kvartal, er noe høyere enn forutsatt i revidert budsjett.

Avdrag på lån

Det gjøres ingen endringer i budsjettet for avdrag på lån.

Utbytte fra selskaper

Det foreslås følgende endringer til budsjettet utbytte:

Beløp i mill.	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Eviny AS	-394,9	0,0	-394,9
BIR AS	-10,0	6,5	-3,5
Bergen Parkering AS	-8,0	0,0	-8,0
Bergen Kino AS	-2,0	0,0	-2,0
Fløibanen AS	-12,6	0,0	-12,6
Sum	-427,5	6,5	-421,0

Utbyttene er betalt ut og det foreslås en nedjustering i utbytte fra BIR AS. Årsaken til nedjustering av utbytte fra BIR AS er det svake resultatet i regnskapet for 2024, som i hovedsak skyldes resultatnedgang i Eviny Termo pga. lave strømpriser og økte statlige avgifter knyttet til forbrenningsanlegget i Rådalen. Disse avgiftene har steget kraftig de senere årene, og forventes å ligge på et høyt nivå også i tiden fremover.

Sluttsaldering av tertialrapporten

Foreslåtte endringer på sentrale budsjettposter (tjenesteområde 23) summerer seg til 423,9 mill. i netto økte inntekter. Som gjennomgått over, knytter denne økningen seg primært til endret anslag på skatt og økt rammetilskudd.

På tjenesteområdene 1-21 foreslås det netto nedjusteringer på i alt 86,3 mill. kroner.

Forbedringen i netto driftsresultat på 337,6 mill. disponeres ved å redusere bruken av bundne driftsfond (13,3 mill. kroner) og redusere bruken av disposisjonsfond (324,2 mill. kroner). Det foreslås ingen endring i driftsfinansiering av investeringer.

Oppsummering	Beløp (mill. kroner)
Sum sentrale poster	-423,9
Sum tjenesteområde 1-21	86,3
Konsekvens for driftsresultat (pluss = netto merutgift)	-337,6
Disponering av driftsresultat	
Avsetning/bruk til disposisjonsfond (minus = bruk)	324,2
Bruk av bundne fond	13,3
Sum disponering av driftsresultat	337,6

Investeringsbudsjettet - endringer og finansiering

Sammendrag

I Tertialrapport 2 2025 foreslås det en nedjustert investeringsprognose med 64 mill. i 2025, hvorav 46 mill. gjelder ikke-avgiftsfinansierte investeringer og 18,5 mill. gjelder avgiftsfinansierte investeringer. Oppdatert investeringsprognose samlet sett for begge områdene er nå 4,0 mrd. Dette beløpet inkluderer 92,7 mill. i tilskudd til andres investeringer, og som er kommunens overføring til Bergen Kirkelige Fellesråd.

Tabellen under viser fordeling mellom hhv. avgiftsfinansierte og ikke-avgiftsfinansiert investeringer:

2. tertialrapport 2025

Beløp i hele mill.	Justert budsjett	Oppdatert prognose 2025	Forslag budsjett-justering
Avgiftsfinansierte investeringer	662	643	-18
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	3 448	3 402	-46
Totalsum	4 109	4 044	-64

I Revidert budsjett 2025 ble forventet investeringsnivå økt betydelig fra 2,8 mrd. til 3,4 mrd. Det foreslås kun en marginal reduksjon av forventet investeringsnivå nå i fm. Tertialrapport 2.

I justeringen på netto 46 mill. som foreslås på ikke-avgiftsfinansiert område inngår foreslåtte endringer på enkeltinvesteringer som i sum beløper seg til en reduksjon på 485 mill. Av den totale endringen på 485 mill. foreslås det at 439 mill. justeres mot den sentrale korreksjonen.

Formålet med den sentrale korreksjonen er å justere ned summen av det totale investeringsnivået til et realistisk nivå, da vi vet at noen prosjekt vil bli forsinket og at kostnadene for noen prosjekt vil bli lavere enn P85-kostnadsramme. Den sentrale korreksjonen utgjør differansen mellom summen av alle investeringer som ligger inne i investeringsbudsjettet og det nivået som blir vurdert som realistisk å klare å investere for. Vanlig praksis er å justere ned den sentrale korreksjonen etterhvert som forsinkelser blir konkretisert på enkeltprosjekter. Nå i fm. Tertialrapport 2 foreslås det å redusere den sentrale korreksjonen med 439 mill., fra 535 mill. til 96 mill. som følge av oppdaterte prognoser.

I egen tabell lenger nede vises alle endringer per endringskategori. I tillegg vises det til investeringstabellene inne på hvert enkelt tjenesteområde hvor prognose per investering fremgår, samt til kapitlet *Status investeringsprosjekter*.

Det foreslås også enkelte øvrige endringer, blant annet en økning i "investeringer i aksjer og andeler i selskaper" på 35 mill. Dette gjelder ytterligere oppkapitalisering av Dokken Utvikling AS. Forslaget er nærmere omtalt i kapitlet *Andre forhold*.

Det ble i Vedtatt budsjett estimert salg av eiendom for 110 mill., hvorav alt av inntekter skulle settes av på ubundne investeringsfond. Nå i 2. tertial er forventede salgsinntekter redusert med 83 mill., til 27 mill. Avsetningen til fond foreslås justert tilsvarende. Endringen skyldes endret prognose da man ikke har kommet så langt i enkelte salgsprosesser som ventet.

Det foreslås at investeringsbudsjettet justeres i tråd med oppdatert prognose.

Avgiftsfinansierte investeringer

For de avgiftsfinansierte investeringene (investeringer som finansieres med gebyrinntekter, i all hovedsak innenfor vann- og avløpsområdet), foreslås følgende endringer:

Endringstype (beløp i mill.)	Forslag til endring
Forskyving påbegynte prosjekter	55,3
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	-103,6
Kostnadsendringer	32,7
Prosjekt utgår/inntrekk av midler	-2,9
Totalsum	-18,5

Blant endringene ligger det inne kostnadsendringer for ca. 30 mill., samt en rekke forslag om å enten forskyve eller flytte frem budsjettmidler på grunn av oppdaterte fremdriftsplaner. Netto utgjør forskyvingene til 2026 eller senere ca. 50 mill.

De aller fleste investeringene innenfor selvkostområdet ligger under tjenesteområdene 18A og 18B. Inne på de enkelte tjenesteområdene vil man i tabellen under avsnittet om investeringer kunne lese mer om endringene som er knyttet til hver enkelt investering.

Det foreslås at låneopptaket reduseres tilsvarende endringene.

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

I justert budsjett var investeringsnivået for ikke-avgiftsfinansierte på 3,4 mrd. Det foreslås å opprettholde det nivået, med kun en marginal reduksjon på 46 mill. Øvrige endringer på totalt 440 mill. håndteres ved redusere den sentrale korreksjonen tilsvarende.

For de ordinære, ikke-avgiftsfinansierte investeringene foreslås følgende endringer:

Endringskode (beløp i mill.)	Forslag til endring
Diverse endringer	0,4
Forskyving påbegynte prosjekter	239,5
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	-125,5
Kostnadsendring grunnet prisjustering	0,3
Kostnadsendring grunnet prosjektendring	7,0
Kostnadsendring utover generell prisstigning	20,7
Nye ikke-planfestede investeringer	87,5
Prosjekt utgår/inntrekk av midler	-235,4
<i>Endring "sentral korreksjon"</i>	<i>439,2</i>
Totalsum	46,0

2. tertialrapport 2025

Blant endringene utgjør forskyvinger til senere år i tråd med oppdaterte fremdriftanslag 365 mill. Videre foreslås det kostnadsøkninger for ca. 80 mill. Den største økningen er knyttet til "Slettebakken avfallsdeponi", hvor det foreslås en økning på 31,5 mill. I tillegg foreslås det å trekke inn nesten 252 mill. i ubrukte midler. Dette gjelder blant annet kjøp av boliger til flyktninger som er redusert med 80 mill. Og det samme er ombygging av Bergen byarkiv, hvor byrådet foreslår å heller se på andre alternative løsninger for tilpasning av arealene.

Som det fremgår av tabellen under foreslås det nye investeringer for til sammen 4,4 mill. Det gjelder følgende prosjekter:

Tjenesteområde	Investering (beløp i mill.)	Sum 2025	Sum totalt
14 Næring	Avsetning til strategisk eiendomskjøp	75,0	75,0
03C Tjenester til utviklingshemmede	Kong Oscars gt.	7,5	12,5
04A Tjenester til rusavhengige	Utbedring av uteplass ved MO Gyldenpris	5,0	5,0
Sum		87,5	92,5

Det vises til nærmere omtale av de nye investeringene på de aktuelle tjenesteområdene.

Finansiering

For avgiftsfinansierte investeringer foreslås en netto nedjustert låneramme i tråd med endret prognose på 18,5 mill.

For ikke-avgiftsfinansierte investeringer holdes lånerammen uendret, men det foreslås enkelte endringer i øremerket finansiering. Det gjelder blant annet en reduksjon i "tilskudd fra andre" på 34 mill., redusert bruk av bundne fond på 4 mill., og redusert MVA-kompensasjon på 8,2 mill. Endringene henger hovedsaklig sammen med endret periodisering på investeringer.

Oppsummering

Under følger en tabell som oppsummerer de mest sentrale tallene knyttet til ikke-avgiftsfinansierte investeringer og som er nevnt i dette kapitlet (beløp i hele mill.):

	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Endring prognose	Oppdatert prognose
Investeringer ekskl. korr.	3 547	3 983	-485	3 498
Korreksjonslinje	-735	-535	439	-96

Sum investeringer (inkl. korr.)	2 812	3 447	-46	3 401
Lån	-2 083	-2 571	-	-2 571
Øvrig finansiering	-728	-877	46	-831
Sum finansiering	-2 812	-3 447	-46	-3 401
Sum (balanse)	-	-	-	-

Fremleggelse sammen med innstilling 1 HØP 2026-2029

Som ifjor blir Tertialrapport 2 fremlagt samtidig som Innstilling 1 til Handlings- og økonomiplanen (HØP). Totalprognosene for investeringene er i denne rapporten justert slik at de samsvarer med det som blir foreslått som totalbudsjett i HØP 2026-2029. Det betyr for eksempel at dersom et prosjekt er foreslått tatt ut av HØP26-29, reflekteres dette i oppdatert totalprognose i Tertialrapport 2. Endringen skal også være omtalt i selve statusbeskrivelsen til investeringen.

Det er viktig å påpeke at man i behandlingen av tertialrapporten kun vedtar de endringer som gjelder for 2025, selv om en totalprognosen er korrigert på grunn av fremtidige endringer. Disse endringene vedtas endelig i fm. behandlingen av HØP 2026-2029. I den grad bystyrets budsjettvedtak avviker fra byrådets forslag i Innstilling 1, vil totalprognosene bli justert ved neste anledning, det vil si i årsmeldingen for 2025.

Øvrige deler av investeringsbudsjettet

Utlån av egne midler

Basert på oppdaterte nedbetalingsplaner for utlån av egne midler, er det behov for å oppjustere budsjettposten for mottatte avdrag med ca. 0,3 mill. Hovedgrunnen er at Nygaards Bataljon har innfridd sitt lån i Bergen kommune. Da disse utlånene er finansiert gjennom bruk av ubundne investeringsfond, er det behov for å oppjustere avsetning til ubundne investeringsfond tilsvarende.

Egenkapitalinnskudd i KLP

Årets egenkapitalinnskudd i KLP ble om lag 0,7 mill. lavere enn vedtatt budsjett. Budsjettposten nedjusteres derfor tilsvarende, og finansieringen reduseres med samme beløp fra ubundne investeringsfond.

Utlån og forskutteringer - Utlån til private pleie- og omsorgstjenester - finansiert med lån

Bystyret vedtok i hhv. sak 136/18 og 128/21 å låne ut 266,827 mill. til Stiftelsen Metodisthjemmet i Bergen. Lånet skal brukes til finansiering av investeringer i samsvar med inngåtte utbyggingsavtaler. Lånet er utbetalt som byggelån og ubrukt ramme pr. 31.12.24 må derfor overføres til nytt budsjettår. Sluttregnskapet for dette prosjektet er forsinket.

Institusjon	Ramme utlån	Utbetalt pr. 31.12.24	Rest ramme pr. 01.01.25
Stiftelsen Metodisthjemmet i Bergen	266 827 000	165 697 500	101 129 500

Som det fremkommer av tabellen er det behov for å overføre 101.129.500 i budsjettmidler fra 2024 budsjettet til 2025 budsjettet. Budsjettposten er utlån i investeringsbudsjettet og finansieringen er lån fra lånefondet

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
"Boligløftet Bergen" - nye boliger	03C	Tjenester til utviklingshemmede		-	-	-	-	Løpende	2 115	2 115	0	0
AdO Arena, solenergianlegg	13	Idrett	BY 56/23	20 100	20 100	20 100	0	4.kv. 2025	7 799	7 799	0	0
Alvøen idrettshall	13	Idrett	BY 247/23	254 700	254 700	257 237	-2 537	Ferdig	48 863	51 400	-2 537	2 537
Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning	03A	Tjenester til eldre		IA	9 500	213 500	-204 000	4.kv. 2029	2 360	1 000	1 360	-1 360
Arna brannstasjon - prosjektutvikling	07	Brannvesen		IA	0	4 050	-4 050	4.kv. 2026	0	1 000	-1 000	1 000
Arna stadion - Nytt garderobebygg	13	Idrett		IA	26 782	26 782	0	1.kv. 2029	3 490	0	3 490	-3 490
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	57 013	32 349	24 664	-24 664
Avløpsrensing	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	5 000	2 000	3 000	-3 000
Avsetning til strategisk eiendomskjøp	14	Næring		-	-	-	-	Løpende	28 639	74 939	-46 300	46 300
Backupløsning	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	BR 1209/22	IA	18 000	18 000	0	4.kv. 2025	6 021	6 021	0	0
Badebyen Bergen	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 450	2 400	-950	950
Barnas byrom	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	12 560	10 911	1 650	-1 650
Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemming	03C	Tjenester til utviklingshemmede		IA	2 225	2 225	0	Ikke vurdert	1 428	1 428	0	0
Bergen Inkluderingscenter	04C	Introduksjons- og tolketjenester	BY 111-19	889 000	927 594	927 594	0	2.kv. 2024	8 444	4 500	3 944	-3 944
Bergen Inkluderingscenter	01B	Skole	BY 111-19	IA	96	96	0	2.kv. 2024	0	0	0	0
Bergen kommunes barnehageselskap AS - avviklingsoppgjør	01A	Barnehage		IA	21 620	21 620	0	Ferdig	0	0	0	0
Bergen Vest ny brannstasjon - prosjektutvikling	07	Brannvesen		IA	285 850	52 902	232 948	4.kv. 2030	2 000	2 000	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Bilpark brann	07	Brannvesen		-	-	-	-	Løpende	27 239	27 239	0	0
Bjørge, utleieboliger	09	Boligtiltak	BY 34/24	52 400	52 400	52 400	0	2.kv. 2026	27 897	28 792	-895	895
Bjørnarhallen - prosjektutvikling	13	Idrett		IA	35 300	35 704	-404	4.kv. 2031	6 000	4 000	2 000	-2 000
Bjørnsons gate 4	09	Boligtiltak	2020/48054- 48	IA	24 200	24 200	0	4.kv. 2025	18 893	18 893	0	0
Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelse	03B	Tjenester til funksjonshemmede		115 000	19 851	18 940	910	4.kv. 2025	3 300	3 300	0	0
Boliger til utskrivningsklare pasienter, psykisk helse	03D	Psykisk helse		IA	66 029	66 029	0	Ferdig	0	0	0	0
Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - Oppgradering tjenestebaser	03C	Tjenester til utviklingshemmede		-	-	-	-	Løpende	11 472	11 472	0	0
Boligprogram - 125 nye boliger	09	Boligtiltak		-	-	-	-	Løpende	892	892	0	0
Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	BR 1226/23	19 800	20 400	20 400	0	Ferdig	1 894	1 894	0	0
Breiviksbakken del 2 separerer overvann	18A	Vann og avløp		IA	10 794	11 520	-726	2.kv. 2026	872	4 438	-3 566	3 566
Bryggjedalen avløpsspumpetasjon	18A	Vann og avløp		IA	8 465	9 270	-805	4.kv. 2029	8 465	9 270	-805	805
Byarkiv - ombygging	12	Kultur	2022/48067	IA	38	38	0	2.kv. 2026	0	0	0	0
Byarkiv - ombygging	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	2022/48067	IA	84 503	4 808	79 695	2.kv. 2026	79 695	0	79 695	-79 695
Bybanen sentrum - Fyllingsdalen, va-anlegg	18A	Vann og avløp	BY213/18	659 500	497 411	497 411	0	Ferdig	0	0	0	0
Bystrand Lungegårdsparken	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 117/25	270 000	279 079	294 079	-15 000	4.kv. 2028	9 176	4 576	4 600	-4 600
Bønes skole - flerbrukshall	01B	Skole		IA	0	0	0	Ferdig	0	0	0	0
Christi Krybbe skoler - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	44 296	45 440	-1 144	2.kv. 2030	2 000	1 500	500	-500
Deltakelse i Graveklubbprosjekter	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	1 195	1 470	-275	275
Den grønne akse	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	7 455	7 455	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A	12	Kultur	BY 264/18	337 900	657 000	657 000	0	1.kv. 2027	120 000	85 000	35 000	-35 000
Det Hanseatiske museum - utstilling	12	Kultur	BY 5/25	80 270	80 270	80 270	0	1.kv. 2027	14 000	15 000	-1 000	1 000
Digital 3D-modell	10B	Private planer og byggesak		IA	144	144	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA	4 316	4 316	0	4.kv. 2025	3 255	150	3 105	-3 105
Digitalisering av analoge arkiv	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA	996	996	0	4.kv. 2024	715	400	315	-315
Digitalisering av økonomitjenester	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		5 600	5 200	5 300	-100	Ferdig	88	188	-100	100
Digitalisering samferdsel	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	11 363	3 539	7 824	-7 824
Digitaliseringsprosjekter	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	10 729	6 023	4 707	-4 707
Distribusjon av vann	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	35 406	33 729	1 677	-1 677
Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall	01B	Skole	BY 31/19	516 400	509 991	509 991	0	Ferdig	2 229	2 229	0	0
Ekserserhuset - reguleringsplan	12	Kultur		IA	2 000	2 053	-53	3.kv. 2027	350	20	330	-330
Engensenteret - Prosjektutvikling	03A	Tjenester til eldre	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	4 000	0	4 000	-4 000
ENØK-prosjekter	07	Brannvesen		-	-	-	-	Løpende	3 692	0	3 692	-3 692
ENØK-prosjekter	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	5 440	5 405	35	-35
ENØK-prosjekter	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	5 356	5 356	0	0
ENØK-prosjekter	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	17 607	9 314	8 292	-8 292
ENØK-prosjekter	04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse		-	-	-	-	Løpende	-75	0	-75	75
ENØK-prosjekter	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	1 974	1 930	44	-44
ENØK-prosjekter	14	Næring		-	-	-	-	Løpende	-800	0	-800	800
ENØK-prosjekter	12	Kultur		-	-	-	-	Løpende	2 575	2 575	0	0
ENØK-prosjekter	03A	Tjenester til eldre		-	-	-	-	Løpende	6 728	6 307	421	-421

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Espeland vannbehandlingsanlegg	18A	Vann og avløp	BY 146/22	800 000	913 880	913 880	0	4.kv. 2029	123 774	162 056	-38 282	38 282
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede	03C	Tjenester til utviklingshemmede	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 580	1 580	0	0
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA	1 540	1 540	0	4.kv. 2025	1 540	1 540	0	0
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger	02	Barnevern		IA	7 500	7 500	0	4.kv. 2025	7 500	7 500	0	0
Etablering av personalbase i et eksisterende omsorgsbolig anlegg (TTU-bolige)	03C	Tjenester til utviklingshemmede	0	IA	30 000	25 000	5 000	4.kv. 2029	5 000	5 000	0	0
Etterdrift deponier	18B	Renovasjon		-	-	-	-	Løpende	6 233	700	5 533	-5 533
Fageråshjemmet	03A	Tjenester til eldre		IA	1 166 400	1 166 400	0	2.kv. 2030	10 409	15 800	-5 391	5 391
Fana brannstasjon - nybygg	07	Brannvesen	BY 80/19	115 000	168 653	168 653	0	4.kv. 2024	900	900	0	0
Fanahammeren avløpssanering	18A	Vann og avløp	BY 97/24	72 000	72 000	72 000	0	4.kv. 2027	9 429	657	8 772	-8 772
Festningskaiaen - Oppgradering	14	Næring	0	IA	35 000	35 000	0	4.kv. 2030	0	0	0	0
Fjell - Bergen reservevannforsyning	18A	Vann og avløp	BY29/18	50 000	80 000	80 000	0	Ikke vurdert	441	541	-100	100
Fjellanlegg oppgradering	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	39 125	32 066	7 059	-7 059
Flaktveit barnehage - rehabilitering	01A	Barnehage	BY 270/24	59 400	59 400	59 400	0	2.kv. 2026	35 000	33 000	2 000	-2 000
Forsyningsledninger	18A	Vann og avløp		IA	-2 946	-2 946	0	Ferdig	0	0	0	0
Fredens bolig	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BR 1119/19	13 100	30 438	30 438	0	Ferdig	384	384	0	0
Friluftstiltak	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	2 070	350	1 720	-1 720
Furubotn del 2 separer overvann	18A	Vann og avløp		IA	3 256	3 256	0	4.kv. 2031	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg	13	Idrett		IA	62 784	4 787	57 996	4.kv. 2025	3 336	2 000	1 336	-1 336
Gang- og sykkelveier	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	1 708	1 708	0	0
Gangveier til bybaneholdeplasser	08	Samferdsel		IA	14 000	14 000	0	4.kv. 2027	14 000	9 500	4 500	-4 500
Garnes renseanlegg oppgradering	18A	Vann og avløp	BY 317/22	615 000	629 734	629 734	0	4.kv. 2031	38 824	30 152	8 672	-8 672
Garnes U, svømmehall - oppgradering	01B	Skole	BY 144/22	80 400	80 400	80 400	0	4.kv. 2025	14 786	17 276	-2 491	2 491
Garnes ungdomsskole - riving og nybygg	01B	Skole	BY 145/22	725 600	643 000	640 000	3 000	4.kv. 2025	144 060	144 060	0	0
Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur	08	Samferdsel	BY 98/24	88 000	88 000	88 000	0	4.kv. 2025	59 762	61 700	-1 938	1 938
Gassverkbygget - konseptvalgutredning	14	Næring		IA	7 000	6 281	719	4.kv. 2025	6 485	5 766	719	-719
Gateopprustning Torgallmenningen og gater rundt	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	5 193	5 193	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Gimle ungdomsskole – prosjektutvikling	01B	Skole		IA	6 685	65 685	-59 000	4.kv. 2032	3 498	3 498	0	0
Gimleveien m.fl. va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFKN 42/24	42 800	42 111	42 111	0	4.kv. 2027	6 321	5 008	1 313	-1 313
Gjeddevann friluftsområde	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	4 149	4 149	0	4.kv. 2026	2 500	1 871	629	-629
Gjensidigegården va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFKN 38/24	30 000	30 016	30 016	0	4.kv. 2026	5 175	13 469	-8 294	8 294
Gneist Arena, rekkefølgekrav	08	Samferdsel	BY 269/24	87 500	87 500	87 500	0	2.kv. 2026	42 574	40 574	2 000	-2 000
Gravplassinvestering	06	Overføringer til trossamfunn		-	-	-	-	Løpende	43 054	43 054	0	0
Grønneviken - boliger og delekultur - Prosjektutvikling	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	12 847	8 847	4 000	2.kv. 2026	5 631	997	4 634	-4 634
Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer	13	Idrett		IA	10 500	10 500	0	Ferdig	8 652	8 652	0	0
Gullstøtbotn barnehage - prosjektutvikling	01A	Barnehage		IA	7 000	7 209	-209	4.kv. 2027	1 500	500	1 000	-1 000

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling	01A	Barnehage		IA	11 085	11 349	-264	1.kv. 2027	1 000	650	350	-350
Handlingsplan 1-2 - barnehage	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	11 522	11 522	0	0
Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	65 314	39 803	25 511	-25 511
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling	03A	Tjenester til eldre		IA	110 606	126 892	-16 286	2.kv. 2029	4 273	4 273	0	0
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling	01A	Barnehage		IA	12 532	671	11 861	2.kv. 2029	427	427	0	0
Haugland bofelleskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	BY 36/24	219 120	219 120	219 120	0	4.kv. 2026	92 136	100 000	-7 864	7 864
Haugland bofelleskap, ombygging gymsal	13	Idrett	BFKN 11/24	37 780	37 780	37 780	0	4.kv. 2026	21 152	21 152	0	0
Haukeland skole - oppgradering	01B	Skole	UFGN 13/24	IA	40 000	39 811	189	Ferdig	2 077	1 889	189	-189
Haukeland skole – kapasitetsutvidelse	01B	Skole	BY 171/21	125 500	157 195	151 995	5 200	1.kv. 2025	14 000	12 600	1 400	-1 400
Haukelandshallen - prosjektutvikling	13	Idrett	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2029	3 000	500	2 500	-2 500
Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BR 1048/23	14 500	16 200	16 200	0	Ferdig	484	484	0	0
Havneeiendommer sekkepost	14	Næring		-	-	-	-	Løpende	31 808	30 612	1 197	-1 197
Hilleren avløpsspumpestasjon	18A	Vann og avløp		IA	7 000	7 000	0	2.kv. 2026	2 131	0	2 131	-2 131
Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering	01B	Skole	BY 214/18	490 000	689 550	689 550	0	Ferdig	6 373	3 700	2 673	-2 673
Holtaveien va-anlegg	18A	Vann og avløp	BY 132/24	73 000	73 000	73 000	0	4.kv. 2029	15 044	15 269	-225	225
Hordnestunet - oppgradering og ombygging	03A	Tjenester til eldre	BY 311/23	70 000	69 000	69 000	0	Ferdig	7 379	7 379	0	0
Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg	12	Kultur	BY 312/23	93 500	93 500	93 500	0	1.kv. 2026	35 000	33 000	2 000	-2 000

2. tertialrapport 2025

				Totalbudsjett					Årets budsjett			
Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose	Estimert ferdig (kvartal)	Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Hovedbrannstasjon – ombygging	07	Brannvesen		IA	0	4 050	-4 050	4.kv. 2026	0	800	-800	800
Hylkje botiltak	09	Boligtiltak		IA	121 300	12 256	109 044	4.kv. 2025	3 000	250	2 750	-2 750
Idrettsplan	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	5 180	5 180	0	0
Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng	18A	Vann og avløp	BR 1178/22	19 800	21 114	21 654	-540	4.kv. 2025	0	540	-540	540
Indre Arna barnehage - prosjektutvikling	01A	Barnehage		IA	6 748	14 868	-8 120	4.kv. 2028	0	100	-100	100
Infrastrukturiltak i utbyggingsområder	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	600	600	0	0
Infrastrukturiltak i utbyggingsområder	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	8 872	752	8 120	-8 120
Inneklimatiltak - skoler	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	44 047	42 903	1 144	-1 144
Innløsning og erverv friarealer	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	204	237	-32	32
Innvendig oppgradering - skoler	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	6 350	6 283	67	-67
Innvendig oppgraderinger - Barnehage	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	1 000	1 000	0	0
Innvendig oppgraderinger - Barnehage	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	5 205	4 994	211	-211
Inventar byggeprosjekter - barnehage	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	2 448	2 448	0	0
Inventar, byggeprosjekter - skole	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	242	242	0	0
Inventar, byggeprosjekter - skole	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	6 312	6 312	0	0
Investeringer driftsmateriell	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	5 822	5 822	0	0
Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	2 188	2 188	0	0
Iristunet barnehage - oppgradering	01A	Barnehage		IA	11 000	11 000	0	Ferdig	7 219	7 219	0	0
IT system for bruk av offentlig areal	08	Samferdsel		IA	41	41	0	Ferdig	0	0	0	0
IT system for bruk av offentlig areal	10C	Naturforvaltning og parkdrift		4 500	12 734	12 734	0	Ferdig	1 055	1 055	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Johan Berentsensvei 87	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2020/48054-64	IA	1 110	1 110	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Johan Berentsensvei - fortau	08	Samferdsel		IA	66 218	70 593	-4 375	4.kv. 2028	3 350	3 350	0	0
Johan Berentsensvei va-anlegg	08	Samferdsel	BR 1321/23	19 900	-6	-6	0	4.kv. 2027	0	0	0	0
Johan Berentsensvei va-anlegg	18A	Vann og avløp	BR 1321/23	IA	22 923	22 923	0	4.kv. 2027	17	17	0	0
Johanneskirken rehabilitering	06	Overføringer til trossamfunn		IA	85 900	85 900	0	4.kv. 2028	12 731	12 731	0	0
Kaland skole - Prosjektutvikling	01B	Skole	0	IA	3 500	3 500	0	4.kv. 2029	3 500	200	3 300	-3 300
Kalfaret sykehjem - oppgradering	03A	Tjenester til eldre	BR 1239/22	20 000	20 000	20 000	0	Ferdig	1 034	1 034	0	0
Kirkebirkeland bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-15	IA	2 484	2 484	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Kirkeinvesteringer	06	Overføringer til trossamfunn		-	-	-	-	Løpende	19 152	19 152	0	0
Kirkevoll skole - Prosjektutvikling	01B	Skole	0	IA	5 000	5 000	0	4.kv. 2026	2 500	2 500	0	0
Kismul hovedvannledning del 1	18A	Vann og avløp	UFGN 127/21	28 860	24 860	24 860	0	Ferdig	0	0	0	0
Kjernenettverk	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	BR 1213/25	IA	15 000	15 000	0	4.kv. 2026	15 000	772	14 228	-14 228
Kjøkkelvik skole avd. Nybø	01B	Skole	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2025	3 000	3 000	0	0
Kjøkkelvikdalen vannledning	18A	Vann og avløp		IA	9 965	10 229	-264	Ferdig	0	264	-264	264
Kjøp av 3 enkeltboliger	09	Boligtiltak		IA	15 000	15 000	0	2.kv. 2026	7 426	7 426	0	0
Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger	09	Boligtiltak		IA	600 000	520 000	80 000	1.kv. 2026	244 363	164 363	80 000	-80 000
Kjøp av boliger til vanskeligstilte	09	Boligtiltak	0	IA	50 000	50 000	0	4.kv. 2035	5 000	5 000	0	0
Kjøp av familieboliger	09	Boligtiltak	2023/278899-46	IA	100 000	100 000	0	1.kv. 2026	28 640	28 640	0	0
Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	BY 176/23	45 000	46 200	46 200	0	2.kv. 2026	46 200	13	46 187	-46 187
Klimatilpasning, tiltak	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	313	0	313	-313
Klimatilpasning, tiltak	10D	Klima og miljø		-	-	-	-	Løpende	4 337	4 643	-306	306

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Klostergarasjen - utskifting av heiser	08	Samferdsel	BR 1205/24	IA	16 000	16 000	0	4.kv. 2025	12 270	12 270	0	0
Knappentunet botiltak - prosjektutvikling	09	Boligtiltak		IA	47 028	59 868	-12 840	4.kv. 2029	3 000	2 000	1 000	-1 000
Kollevågen etterdrift avf.deponi	10D	Klima og miljø	KFIN71/16	IA	-77	-77	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Kollevågen etterdrift avf.deponi	18B	Renovasjon	KFIN71/16	25 000	91 064	91 064	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Kollevågen etterdrift avf.deponi	10C	Naturforvaltning og parkdrift	KFIN71/16	IA	486	486	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Kong Oscars gt 90 - oppgradering	03C	Tjenester til utviklingshemmede		IA	0	12 500	-12 500	4.kv. 2025	0	12 500	-12 500	12 500
Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	12	Kultur	BY 45/21	95 800	198 147	198 147	0	1.kv. 2025	23 700	23 700	0	0
Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass	13	Idrett		IA	41 000	41 000	0	4.kv. 2025	7 565	7 565	0	0
Kunstgressprogram	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	27 317	27 377	-60	60
Kunstinnkjøp	12	Kultur	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	536	536	0	0
Kunstnerisk utsmykning	12	Kultur	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	1 619	1 619	0	0
Kvinner på sokkel	12	Kultur	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	7 089	7 089	0	0
Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFGN 60/20	30 000	61 417	61 417	0	Ferdig	0	0	0	0
KVU Troidhaugen 2025	12	Kultur		IA	7 000	7 000	0	4.kv. 2026	3 000	3 000	0	0
Ladeinfrastruktur for bil	10D	Klima og miljø		-	-	-	-	Løpende	1 712	1 367	345	-345
Ladeinfrastruktur for bil	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	4 667	0	4 667	-4 667
Ladepunkter i boligsoneanlegg	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	8 161	3 032	5 129	-5 129
Lagunen–Skjoldskiftet (Miljøøftet) separer overvann	18A	Vann og avløp	BY 135/24	151 500	151 500	151 500	0	4.kv. 2028	8 462	8 462	0	0
Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling	13	Idrett		IA	20 302	21 000	-698	4.kv. 2028	2 000	700	1 300	-1 300
Laksevåghallen, nybygg – prosjektutvikling	13	Idrett		IA	29	29	0	Ferdig	0	0	0	0
Laksevåghallen, nybygg – prosjektutvikling	01B	Skole		IA	10 000	10 000	0	Ferdig	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Lars Hillesgate vannledning	18A	Vann og avløp	UFKN 85/25	47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2028	12 000	0	12 000	-12 000
Led-belysning kommunale bygg	01B	Skole	0	IA	75 000	75 000	0	4.kv. 2039	7 500	7 500	0	0
Led-belysning kommunale bygg	03C	Tjenester til utviklingshemmede	0	IA	0	125	-125	4.kv. 2039	0	125	-125	125
Led-belysning kommunale bygg	03D	Psykisk helse	0	IA	0	500	-500	4.kv. 2039	0	500	-500	500
Led-belysning kommunale bygg	03A	Tjenester til eldre	0	IA	60 500	60 625	-125	4.kv. 2039	4 500	4 625	-125	125
Led-belysning kommunale bygg	01A	Barnehage	0	IA	24 000	21 250	2 750	4.kv. 2039	2 250	1 000	1 250	-1 250
Led-belysning kommunale bygg	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	0	IA	10 500	12 500	-2 000	4.kv. 2039	-500	0	-500	500
Leirviksåsen 11,13 og 15	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-21	IA	29 985	29 985	0	2.kv. 2027	29 740	29 740	0	0
Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal	01B	Skole	BR 1167/2024	IA	17 400	16 872	528	Ferdig	4 262	3 734	528	-528
Loddefjord skole - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	57 244	58 824	-1 580	4.kv. 2029	3 885	3 885	0	0
Loddefjordåsen behandlingssenter	03A	Tjenester til eldre	BY 119/25	1 041 800	1 041 799	1 041 799	0	4.kv. 2028	28 087	24 500	3 587	-3 587
Loddefjordåsen behandlingssenter - rekkefølgekrav	08	Samferdsel	BY 499/24	114 800	104 800	104 800	0	4.kv. 2028	76 080	70 000	6 080	-6 080
Lonemarka, botiltak	09	Boligtiltak	BY 116/25	96 400	96 405	96 405	0	4.kv. 2027	11 384	16 058	-4 674	4 674
Lyngbøtunet bo- og servicesenter - Rehabilitering	03A	Tjenester til eldre	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	4 000	500	3 500	-3 500
Lyngbøvegen va-anlegg	18A	Vann og avløp	BY 104/22	59 500	87 910	87 910	0	4.kv. 2026	5 428	5 712	-284	284
Lyngbøveien - trafikksikring	08	Samferdsel	BY 59/22	144 800	202 000	202 000	0	4.kv. 2028	17 273	22 382	-5 109	5 109
Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2026	2 500	500	2 000	-2 000
Lyssetting av Fløysvingene	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	3 400	3 400	0	4.kv. 2026	0	0	0	0
Lyssetting av Fløysvingene	08	Samferdsel		IA	500	500	0	4.kv. 2026	500	500	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering	12	Kultur		IA	151 600	151 600	0	1.kv. 2030	2 600	2 100	500	-500
Løsning for lagring av data	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	0	IA	25 000	25 000	0	4.kv. 2026	15 000	710	14 290	-14 290
Løvvstakklien - Bøhmergt. vannanlegg	18A	Vann og avløp	BY 315/23	168 000	176 897	176 897	0	4.kv. 2031	17 695	34 437	-16 742	16 742
Løvvstien etappe 4 - delstrekning 2	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 119/20	50 000	107 499	107 499	0	Ferdig	710	710	0	0
Mathopen aktivitetssal	03D	Psykisk helse	BY 136/24	-78 000	0	0	0	3.kv. 2026	0	0	0	0
Mathopen aktivitetssal	13	Idrett	BY 136/24	156 000	78 000	78 000	0	3.kv. 2026	38 000	39 000	-1 000	1 000
Melkeplassen barnehage	01A	Barnehage	BY 351/22	70 400	89 000	93 000	-4 000	Ferdig	16 308	20 308	-4 000	4 000
Middelalderkirker	06	Overføringer til trossamfunn		-	-	-	-	Løpende	17 794	17 794	0	0
Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	26 366	0	26 366	-26 366
Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg	03A	Tjenester til eldre	BY 93/23	993 000	993 000	993 000	0	4.kv. 2026	319 044	319 044	0	0
Midtunvegen bofelleskap	01B	Skole	BY 56/24	IA	-200	-200	0	4.kv. 2025	0	0	0	0
Midtunvegen bofelleskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	BY 56/24	133 496	133 696	31 487	102 210	4.kv. 2025	6 129	6 129	0	0
Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur	08	Samferdsel	BR 1009/24	17 100	17 100	3 662	13 438	4.kv. 2025	2 536	2 536	0	0
Minde skole og idrettshall - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	11 643	11 643	0	4.kv. 2025	1 650	1 650	0	0
Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 295/19	116 200	112 074	116 779	-4 706	4.kv. 2025	3 022	7 728	-4 706	4 706
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling	13	Idrett		IA	46 847	43 399	3 448	4.kv. 2031	2 319	1 870	449	-449
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling	03A	Tjenester til eldre		IA	3 471	3 471	0	4.kv. 2031	0	0	0	0
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	124 359	97 246	27 113	4.kv. 2031	3 450	2 782	668	-668

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling	12	Kultur		IA	6 340	6 541	-201	4.kv. 2031	432	348	84	-84
Mindemyren kommunal andel	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	7 705	350	7 355	-7 355
Mindetorget	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	253 112	202 413	50 699	4.kv. 2031	7 956	2 901	5 055	-5 055
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	05A	Forebyggende helsearbeid		-	-	-	-	Løpende	-288	-185	-103	103
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	30 439	29 812	627	-627
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	14	Næring		-	-	-	-	Løpende	0	0	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	03C	Tjenester til utviklingshemmede		-	-	-	-	Løpende	3 833	3 833	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	03D	Psykisk helse		-	-	-	-	Løpende	-2 400	0	-2 400	2 400
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	03A	Tjenester til eldre		-	-	-	-	Løpende	23 919	24 123	-204	204
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	07	Brannvesen		-	-	-	-	Løpende	-1 179	0	-1 179	1 179
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	29 056	27 053	2 003	-2 003
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	15 015	15 015	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	56 745	43 507	13 238	-13 238
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	-5 500	0	-5 500	5 500
Mindre bygginvesteringer - sekkepost	12	Kultur		-	-	-	-	Løpende	17 759	18 862	-1 103	1 103
Mjølkeråen - Kvernevik vannanlegg	18A	Vann og avløp	BY32/19	171 000	271 963	274 795	-2 832	4.kv. 2025	39 021	41 996	-2 976	2 976
Mobilitetstiltak Gåbyen	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	8 280	6 273	2 007	-2 007
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	08	Samferdsel	UFGN 126/21	IA	1 094	1 094	0	4.kv. 2025	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	10D	Klima og miljø	UFGN 126/21	30 000	25 726	25 726	0	4.kv. 2025	0	0	0	0
Mobilpunkter og ladepunkter	10D	Klima og miljø		-	-	-	-	Løpende	3 473	3 473	0	0
Mynteviken va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFGN 63/23	26 000	28 496	28 496	0	4.kv. 2030	0	0	0	0
Møllendalselven elve- og strandpark	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 89/25	135 800	185 184	185 184	0	4.kv. 2027	10 179	4 707	5 472	-5 472
Møllendalselven elve- og strandpark	08	Samferdsel	BY 89/25	IA	500	500	0	4.kv. 2027	0	0	0	0
Møllendalsveien, midlertidig botilbud	09	Boligtiltak		IA	86 500	84 000	2 500	4.kv. 2027	16 730	4 300	12 430	-12 430
Nattlandsfjellet borehullsledning	18A	Vann og avløp		IA	10 400	10 400	0	4.kv. 2028	257	257	0	0
Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling	07	Brannvesen	343/22	IA	2 125	7 339	-5 214	4.kv. 2026	1 500	1 500	0	0
Nedre Nygård del 1 va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFGN 64/20	22 000	28 875	31 620	-2 745	4.kv. 2025	547	3 292	-2 745	2 745
Nedre Nygård del 2 va-anlegg	18A	Vann og avløp	UFGN 153/24	47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2028	0	0	0	0
Nedre Totland bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	BY 133/24	104 460	104 460	104 460	0	4.kv. 2026	54 193	53 400	793	-793
Nesttun elvepark	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	39 500	718	38 781	Ikke vurdert	0	0	0	0
Ny strømforsyning Festplassen	10C	Naturforvaltning og parkdrift	UFGN 67/20	20 000	22 019	22 019	0	4.kv. 2024	0	0	0	0
Nygårdsparken nedre del	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 362/20	67 000	90 298	90 298	0	Ferdig	17 341	17 341	0	0
Nygårdsparken nedre del	12	Kultur	BY 362/20	IA	92	92	0	Ferdig	0	0	0	0
Nytt fagsystem eiendomsskatt	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA	2 300	2 300	0	4.kv. 2026	1 700	100	1 600	-1 600
Nytt familiesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling	04B	Sosialhjelp og andre sosiale tjenester		IA	58 326	29 384	28 942	2.kv. 2028	1 500	650	850	-850
Nytt HR- og økonomisystem	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	0	IA	30 150	42 900	-12 750	4.kv. 2028	900	900	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene	07	Brannvesen		IA	9 549	9 549	0	4.kv. 2025	1 275	1 275	0	0
Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	03A	Tjenester til eldre	0	IA	27 100	27 100	0	4.kv. 2029	0	0	0	0
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling	09	Boligtiltak		IA	5 000	0	5 000	3.kv. 2027	5 000	0	5 000	0
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling	03D	Psykisk helse		IA	15 308	8 562	6 746	3.kv. 2027	1 577	1 700	-123	123
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling	03C	Tjenester til utviklingshemmede		IA	-4 772	228	-5 000	3.kv. 2027	-5 000	0	-5 000	0
Nytt øvelsesfelt på Flesland	07	Brannvesen		IA	12 297	12 297	0	3.kv. 2024	0	0	0	0
Nærmiljøanlegg nyinvest.	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	10 068	10 068	0	0
Olsvik barnehage	08	Samferdsel		IA	0	0	0	4.kv. 2027	0	0	0	0
Olsvik barnehage	01A	Barnehage		IA	180 000	180 000	0	4.kv. 2027	3 000	2 600	400	-400
Olsvik barnehage - BMX-bane	23	Sentrale inntekter og finansposter	BR 44/24	IA	0	-124	124	Ikke vurdert	124	0	124	-124
Olsvik barnehage - BMX-bane	13	Idrett	BR 44/24	IA	32 485	28 609	3 876	Ikke vurdert	4 805	929	3 876	-3 876
Olsvik skole - oppgradering Olsvikhallen - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2026	2 500	700	1 800	-1 800
Olsvikskjenet Gangbro	08	Samferdsel		IA	25 000	25 000	0	4.kv. 2027	4 775	2 780	1 995	-1 995
Ombygging - Innbyggerservice	ZZ	Oppsett mangler		IA	0	0	0	3.kv. 2025	0	89	-89	89
Ombygging - Innbyggerservice	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA	1 700	1 789	-89	3.kv. 2025	52	141	-89	89
Ombygging - Innbyggerservice	15	Bystyrets organer og administrasjon		IA	0	0	0	3.kv. 2025	0	-89	89	-89

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling	07	Brannvesen		IA	11 390	3 548	7 842	4.kv. 2027	4 579	0	4 579	-4 579
Oppgradering av lysanlegg	13	Idrett	2024/148736-1	-	-	-	-	Løpende	5 370	5 370	0	0
Oppgradering av utendørsanlegg	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	6 205	6 126	79	-79
Oppgradering KODE 1	12	Kultur	UFGN 15/22	IA	31 000	31 000	0	2.kv. 2026	11 462	8 362	3 100	-3 100
Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	9 037	9 037	0	0
Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvestakksiden	08	Samferdsel	BY 316/23	85 300	87 951	87 951	0	4.kv. 2027	10 827	10 827	0	0
Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden	08	Samferdsel		IA	93 685	44 631	49 054	4.kv. 2030	5 800	5 800	0	0
Ortun skole	01B	Skole	BY 250/23	217 600	183 000	158 000	25 000	3.kv. 2025	84 922	59 922	25 000	-25 000
Parker rehabilitering	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	1 768	1 768	0	0
Permanent bobilparkering - utredning	08	Samferdsel		IA	1 235	1 800	-565	4.kv. 2025	1 037	1 602	-565	565
Petedalsmyra botiltak	09	Boligtiltak	BY 249/23	111 400	105 285	102 285	3 000	4.kv. 2025	39 085	41 462	-2 377	2 377
Pilot modulbygg - prosjektutvikling	09	Boligtiltak		IA	0	4 900	-4 900	4.kv. 2026	0	0	0	0
Produksjon av vann	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	17 389	2 000	15 389	-15 389
Professor Dahls gt. 32	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-2	IA	6 250	6 250	0	4.kv. 2026	1 819	1 819	0	0
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	12	Kultur	BY 1069/24	IA	51 365	51 457	-92	Ferdig	4 091	4 183	-92	92
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	14	Næring	BY 1069/24	IA	0	250	-250	Ferdig	-250	0	-250	250
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	13	Idrett	BY 1069/24	IA	0	373	-373	Ferdig	-373	0	-373	373

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo	12	Kultur		IA	5 002	3 002	2 000	Ferdig	2 000	0	2 000	-2 000
Rehabilitering av kommunale broer, tunneler og murer	08	Samferdsel		IA	9 605	65 966	-56 361	4.kv. 2030	7 895	8 256	-361	361
Rehabilitering gatetrær og vegetasjon	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	1 937	0	1 937	-1 937
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	08	Samferdsel	BR 43/24	34 450	27 450	25 561	1 889	4.kv. 2025	26 790	24 901	1 889	-1 889
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	13	Idrett	BR 43/24	IA	7 000	4 889	2 111	4.kv. 2025	1 556	-556	2 111	-2 111
Renere Havn - Prosjektkoordinator	10D	Klima og miljø		IA	30 094	30 094	0	4.kv. 2034	1 482	1 482	0	0
Renere Havn - Prosjektkoordinator	23	Sentrale inntekter og finansposter		IA	-156	-156	0	4.kv. 2034	0	0	0	0
Renere Havn - Vågen	23	Sentrale inntekter og finansposter		IA	-42	-42	0	4.kv. 2026	0	0	0	0
Renere Havn - Vågen	10D	Klima og miljø		IA	475 123	475 123	0	4.kv. 2026	9 719	3 273	6 446	-6 446
Riplegården høydebasseng	18A	Vann og avløp	BR 1266/23	19 000	19 569	19 069	500	Ferdig	0	-500	500	-500
Rolland skole - rekkefølgekrav	08	Samferdsel	2023/249555	8 000	11 800	12 500	-700	Ferdig	5 927	6 627	-700	700
Rolland skole, riving og nybygg	01B	Skole	BY 120/25	497 300	497 300	497 300	0	2.kv. 2028	51 780	30 000	21 780	-21 780
Rollandshallen - Prosjektutvikling	13	Idrett	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2027	3 000	200	2 800	-2 800
Rørfornying av vann- og avløpsledninger	18A	Vann og avløp		-	-	-	-	Løpende	120 998	100 622	20 376	-20 376
Rå skole, idrettshall	01B	Skole	BY 177/23	129 800	129 800	145 000	-15 200	2.kv. 2026	65 000	81 000	-16 000	16 000
Rådal avfallsdeponi	18B	Renovasjon		IA	28 000	42 000	-14 000	4.kv. 2030	7 000	1 000	6 000	-6 000
Salhus skule - Landmarkhuset	01B	Skole		IA	6 800	6 000	800	3.kv. 2025	2 331	1 531	800	-800
Sandbrekkevegen botiltak - prosjektutvikling	09	Boligtiltak		IA	211 400	20 731	190 669	4.kv. 2028	4 000	2 100	1 900	-1 900
Sanddalsringen botiltak	03C	Tjenester til utviklingshemmede		IA	0	0	0	4.kv. 2025	-15 728	0	-15 728	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Sanddalsringen botiltak	09	Boligtiltak		IA	150 900	14 325	136 575	4.kv. 2025	18 728	600	18 128	-2 400
Sandgotna skole - Rehab. / ombygging 1 etg.	01B	Skole	BR 1170/24	IA	17 877	17 877	0	Ferdig	0	0	0	0
Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)	21	Pensjon og fellesposter		-	-	-	-	Løpende	1 050	1 050	0	0
Seljedalen Barnehage - Prosjektutvikling	01A	Barnehage	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2026	3 000	500	2 500	-2 500
Sentral korleksjon	09	Boligtiltak		-	-	-	-	Løpende	-50 952	-8 675	-42 277	42 277
Sentral korleksjon	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	-55 728	-9 488	-46 240	46 240
Sentral korleksjon	12	Kultur		-	-	-	-	Løpende	-108 672	-18 502	-90 170	90 170
Sentral korleksjon	03A	Tjenester til eldre		-	-	-	-	Løpende	-108 179	-18 418	-89 761	89 761
Sentral korleksjon	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	-40 796	-6 946	-33 851	33 851
Sentral korleksjon	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	-171 043	-34 116	-136 927	136 927
Sentralbadet scenekunsthuss	12	Kultur	BY 20/21	730 600	829 956	829 956	0	3.kv. 2026	280 000	280 000	0	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	12	Kultur	BY 20/21	156 300	172	172	0	3.kv. 2026	0	0	0	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	16	Administrasjon og fellesfunksjoner	BY 20/21	IA	12 176	12 176	0	3.kv. 2026	0	0	0	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	14	Næring	BY 20/21	IA	15 852	15 852	0	3.kv. 2026	0	0	0	0
Sentrumslekeplass - første utbyggingstrinn	10C	Naturforvaltning og parkdrift	UFGN 35/22	20 400	28 690	28 690	0	Ferdig	1 577	1 577	0	0
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser	03D	Psykisk helse		-	-	-	-	Løpende	4 700	4 700	0	0
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	10 800	10 800	0	0
Ski- og joggeløyper	13	Idrett		-	-	-	-	Løpende	6 592	6 592	0	0
Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning	18A	Vann og avløp		IA	74 573	74 573	0	4.kv. 2030	297	0	297	-297
Skoglien 17	09	Boligtiltak	2020/48054-32	IA	8 000	8 000	0	4.kv. 2025	3 473	3 473	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl	14	Næring		IA	10 600	10 600	0	3.kv. 2026	4 148	1 048	3 100	-3 100
Slettebakken avfallsdeponi	18B	Renovasjon	BY 116/20	321 000	608 358	639 896	-31 538	4.kv. 2025	90 236	121 774	-31 538	31 538
Slettebakken avfallsdeponi	10C	Naturforvaltning og parkdrift	BY 116/20	IA	0	0	0	4.kv. 2025	0	0	0	0
Slettebakken avfallsdeponi	10D	Klima og miljø	BY 116/20	IA	84	84	0	4.kv. 2025	0	0	0	0
Slettebakken barnehage - prosjektutvikling	01A	Barnehage		IA	10 351	10 682	-331	4.kv. 2029	200	10	190	-190
Slettebakken skole - konseptvalgutredning	01B	Skole		IA	8 295	8 295	0	4.kv. 2025	2 700	2 700	0	0
Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon	01B	Skole	UFGN 22/24	IA	35 000	35 000	0	3.kv. 2025	4 879	4 879	0	0
Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg	01B	Skole		IA	638 500	631 500	7 000	2.kv. 2029	9 172	9 172	0	0
Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg	18A	Vann og avløp		IA	7 329	4 875	2 454	4.kv. 2028	2 454	0	2 454	-2 454
Steinsvikkroken botiltak	09	Boligtiltak	BY 92/23	106 400	81 400	77 400	4 000	2.kv. 2025	10 800	10 800	0	0
Steinsvikneset	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	8 913	8 913	0	4.kv. 2026	2 923	923	2 000	-2 000
Storavatnet dammer (Fyllingen)	18A	Vann og avløp	UFGN 14/22	45 500	46 480	46 480	0	4.kv. 2030	385	445	-60	60
Storavatnet park- og friluftsområde	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	94 035	94 035	0	4.kv. 2031	200	200	0	0
Storbotn utleieboliger	09	Boligtiltak	BY 238/22	50 200	50 200	50 200	0	1.kv. 2027	21 202	21 810	-608	608
Store Lungegårdsvann	10D	Klima og miljø	BY 105/22	211 900	170 029	170 029	0	4.kv. 2025	1 700	1 700	0	0
Storediket (dammer)	18A	Vann og avløp	UFGN 68/25	31 000	30 981	30 981	0	Ferdig	0	0	0	0
Storetveit skole rekkefølgekrav	08	Samferdsel		IA	0	24 000	-24 000	2.kv. 2030	0	0	0	0
Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall	01B	Skole		IA	946 551	876 300	70 251	2.kv. 2030	7 826	8 400	-574	574
Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg	08	Samferdsel	BY 1111/20	-	-	-	-	Løpende	5 224	1 424	3 800	-3 800
Svaneviksveien 4 bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-3	IA	7 826	7 826	0	1.kv. 2025	0	0	0	0
Sykkelparkering under tak	01B	Skole		IA	6 000	6 000	0	3.kv. 2025	4 604	4 604	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra	08	Samferdsel	BR 1195/22	19 000	32 300	32 600	-300	2.kv. 2026	13 285	13 585	-300	300
Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida	08	Samferdsel	UFGN 114/24	36 700	37 052	37 052	0	2.kv. 2026	32 046	19 231	12 815	-12 815
Sædalssvingene vannledning	18A	Vann og avløp		IA	3 550	3 670	-120	Ferdig	-120	0	-120	120
Sætrevegen ringledning	18A	Vann og avløp		IA	18 064	18 064	0	Ferdig	0	0	0	0
Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	22 825	16 549	6 275	4.kv. 2026	1 000	1 500	-500	500
Søråshøgda skole - utvidelse B14	01B	Skole		IA	0	0	0	Ferdig	0	0	0	0
Tappearrangementet på Grimevatnet	10D	Klima og miljø		IA	60 000	60 000	0	4.kv. 2029	6 610	6 610	0	0
Teigane bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	BY 317/23	92 590	92 590	20 089	72 501	4.kv. 2025	3 444	3 444	0	0
Tilfluktsrom - oppgradering mv	17	Beredskap og sivilforsvar		-	-	-	-	Løpende	4 682	3 586	1 096	-1 096
Tilkobling bosnett, Torgflaten	14	Næring		IA	2 800	2 800	0	4.kv. 2026	2 800	2 800	0	0
Tilpasning av lokaler - sekkepost	05B	Behandling og rehabilitering		-	-	-	-	Løpende	5 685	5 656	29	-29
Tilpasning av lokaler - sekkepost	03A	Tjenester til eldre		-	-	-	-	Løpende	4 546	4 546	0	0
Tilpasning av lokaler - sekkepost	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		-	-	-	-	Løpende	103	103	0	0
Tiltak for gående	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	23 051	20 847	2 204	-2 204
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse	01A	Barnehage		-	-	-	-	Løpende	1 900	1 900	0	0
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse	01B	Skole		-	-	-	-	Løpende	5 003	7 386	-2 384	2 384
Tiltak for økt matglede i eldreomsorgen»	03A	Tjenester til eldre		IA	40 000	40 000	0	4.kv. 2026	10 000	3 000	7 000	-7 000
Torgboder pilot	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	2 405	2 405	0	Ferdig	10	10	0	0
Trafikksikring	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	25 606	17 619	7 987	-7 987

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Trapp ved Christie Krybbe skoler	01B	Skole		IA	6 000	6 000	0	4.kv. 2025	5 998	5 998	0	0
Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	7 941	3 371	4 570	-4 570
Tveiterås skole - riving og nybygg	01B	Skole	BY 217-20	262 600	252 690	252 690	0	Ikke vurdert	3 500	1 900	1 600	-1 600
Ulriken erstatningsskole	01B	Skole	BY 267/24	152 000	152 000	152 000	0	1.kv. 2027	69 004	57 800	11 204	-11 204
Utbedring av uteplass ved MO Gyldenpris	04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse		IA	0	5 000	-5 000	1.kv. 2026	0	5 000	-5 000	5 000
Utbyggingsavtaler Espehaugen	08	Samferdsel		IA	1 000	1 000	0	4.kv. 2027	298	298	0	0
Utbyggingsavtaler Kokstad	08	Samferdsel		IA	1 193	1 193	0	4.kv. 2028	195	331	-136	136
Utbyggingsavtaler Møllendal	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	230	83	147	-147
Utbyggingsavtaler Møllendal	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	229	229	0	0
Utbyggingsavtaler Paradis	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	344	204	140	-140
Utbyggingsavtaler Sandsliåsen	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	1 362	50	1 311	-1 311
Utbyggingsavtaler Søreide	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	1 500	800	700	-700
Utbyggingsavtaler Søreide	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	579	579	0	0
Utbyggingsavtaler Wergeland	10C	Naturforvaltning og parkdrift		-	-	-	-	Løpende	200	200	0	0
Utbyggingsavtaler Wergeland	08	Samferdsel		-	-	-	-	Løpende	27 396	52 279	-24 883	24 883
Utomhusanlegg skoler	01B	Skole		IA	9 200	10 262	-1 062	Ferdig	1 766	2 828	-1 062	1 062
Utskifting Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg	07	Brannvesen	1061/25	IA	250	250	0	4.kv. 2026	250	250	0	0
Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	20 274	20 274	0	4.kv. 2026	631	233	398	-398
Vågstrappen - prosjektutvikling	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA	200	200	0	3.kv. 2024	0	0	0	0

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenesteområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Ytre Arna skole - prosjektutvikling	01B	Skole		IA	90 142	33 510	56 632	1.kv. 2028	1 500	800	700	-700
Øvre Fantoftåsen 48	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-71	IA	5 050	5 050	0	4.kv. 2025	4 934	4 934	0	0
Øvre Smøråsvegen vannanlegg	18A	Vann og avløp		9 400	12 057	12 057	0	Ferdig	0	0	0	0
Øvrige investeringer	01B	Skole		172 000				Ikke vurdert	481	472	9	-9
Øvrige investeringer	12	Kultur		87 400				Ikke vurdert	-2 000	0	-2 000	2 000
Øvrige investeringer	18A	Vann og avløp		155 685				Ikke vurdert	71	0	71	-71
Øvrige investeringer	03C	Tjenester til utviklingshemmede		239 300				Ikke vurdert	67	67	0	0
Øvrige investeringer	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		IA				Ikke vurdert	2	2	0	0
Øvrige investeringer	01A	Barnehage		109 800				Ikke vurdert	855	855	0	0
Øvrige investeringer	13	Idrett		354 975				Ikke vurdert	238	199	39	-39
Øvrige investeringer	01B	Skole		IA				Ikke vurdert	4	4	0	0
Øvrige investeringer	08	Samferdsel		IA				Ikke vurdert	3 099	599	2 500	-2 500
Øvrige investeringer	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		22 073				Ikke vurdert	0	0	0	0
Øvrige investeringer	01A	Barnehage		256 500				Ikke vurdert	595	595	0	0
Øvrige investeringer	08	Samferdsel		168 150				Ikke vurdert	52	0	52	-52
Øvrige investeringer	13	Idrett		87 700				Ikke vurdert	226	226	0	0
Øvrige investeringer	03A	Tjenester til eldre		IA				Ikke vurdert	-228	-228	0	0
Øvrige investeringer	08	Samferdsel		IA				Ikke vurdert	19 449	18 572	877	-877

2. tertialrapport 2025

Investering	Tj.omr.	Tjenestoområde	Saksref	Totalbudsjett				Estimert ferdig (kvartal)	Årets budsjett			
				Godkj.vedtak	Vedtatt totalt	Total prognose	Avvik prognose		Justert budsjett	Årsprognose	Avvik prognose	Forslag til bud.endr. år 1
Øvrige investeringer	01A	Barnehage		IA				Ikke vurdert	139	367	-228	228
Øvrige investeringer	01B	Skole		15 000				Ikke vurdert	0	0	0	0
Øvrige investeringer	01B	Skole		IA				Ikke vurdert	10	10	0	0
Øvrige investeringer	09	Boligtiltak		IA				Ikke vurdert	-246	-246	0	0
Øvrige investeringer	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA				Ikke vurdert	5 154	0	5 154	-5 154
Øvrige investeringer	14	Næring		IA				Ikke vurdert	2 000	0	2 000	-2 000
Øvrige investeringer	16	Administrasjon og fellesfunksjoner		100 000				Ikke vurdert	20	20	0	0
Øvrige investeringer	03A	Tjenester til eldre		IA				Ikke vurdert	52	52	0	0
Øvrige investeringer	03A	Tjenester til eldre		IA				Ikke vurdert	3	3	0	0
Øvrige investeringer	14	Næring		IA				Ikke vurdert	500	500	0	0
Øvrige investeringer	07	Brannvesen		IA				Ikke vurdert	194	194	0	0
Øvrige investeringer	14	Næring		IA				Ikke vurdert	20 000	20 000	0	0
Øvrige investeringer	10C	Naturforvaltning og parkdrift		IA				Ikke vurdert	34	34	0	0
Åsaheimen	03A	Tjenester til eldre	BY 295/17	549 800	667 690	667 690	0	Ferdig	36 853	36 853	0	0
Åsane Brannstasjon - ombygging	07	Brannvesen	BY 118/25	50 500	50 500	50 500	0	4.kv. 2026	16 000	13 000	3 000	-3 000
Åsane nord avløpsnett trinn 1	18A	Vann og avløp	UFKN 66/25	40 000	261 250	261 250	0	4.kv. 2032	11 028	6 478	4 550	-4 550
Åstveit skole - rehabilitering og nybygg	01B	Skole	BY 35/24	265 000	265 000	265 000	0	2.kv. 2028	6 000	6 000	0	0
Åstveittunet 57-82 bofellesskap	03C	Tjenester til utviklingshemmede	2023/278899-1	IA	13 000	13 000	0	4.kv. 2026	6 823	6 823	0	0
Sum									4 109 777	4 045 340	64 437	-64 437

Effektivisering, innsparing og strukturtiltak

Arbeidet med å sikre en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets midler er viktig uavhengig av hvilken økonomisk situasjon en kommune befinner seg i. Også i Bergen gjennomføres det årlig effektiviseringer og innsparende grep. Både fra administrasjonen sin side og ute i tjenestene jobbes det kontinuerlig med små og store tiltak for å holde kostnadene på et lavest mulig nivå, samtidig som lovpålagte og politisk vedtatte tjenester og tilbud skal sikres. Tabellen under viser status for effektiviseringstiltakene og kuttene som ble vedtatt som del av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 og i Revidert budsjett 2025 (1. tertialrapport 2025).

Trykk på knappen ved siden av Effektivisering, Kutt eller Inntektsendringer i tabellen under for å se de enkelte tiltakene. I menyen under kan man også filtrere på tiltak, tjenesteområde og byrådsavdeling.

Statusbeskrivelse for tiltakene finner du på de enkelte tjenesteområdene under avsnitt "Nye tiltak i årets driftsbudsjett".

Effektivisering og omstilling

Beløp i mill kr

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Avvikle avtale med Barnas kulturhus	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Avvikle avtale med Vil Vite for barnehagene	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Avvikle bemanningstilskudd åpne barnehager	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Avvikle Trengereid barnehage	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Tilpasning av kommunal innsats migrasjonspedagogikk	-5,7	-5,7	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,4	-0,4	0,0
Inntektsendringer	Økt pris på SFO	-9,7	-9,7	0,0
Kutt	Avvikle gratis SFO asylsøkere Ukraina	-1,7	-1,7	0,0
Kutt	Avvikle internordisk samarbeid skole.	-0,7	-0,7	0,0
Kutt	Avvikle kravet om egen digital enhet på mellomtrinnet	-7,0	-7,0	0,0
Kutt	Avvikle kulturkarusell-midler	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Avvikle nærmiljøpakke	-0,8	-0,8	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd Fargespill	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd til private SFO	-2,3	-2,3	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd Ungt Entreprenørskap	-0,6	-0,6	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Redusere midler til parallellklasser i nynorsk	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Redusert tilskudd til International School of Bergen	-4,7	-4,7	0,0
Kutt	Tilpasning av nivå på vedtak om undervisning i morsmål og forsterket norsk	-11,0	-11,0	0,0
Effektivisering	Omorganisering av Etat for spesialpedagogiske tjenester	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Omlegging av tilbudet til barn med hørselsutfordringer	-0,7	-0,7	0,0
Effektivisering	Bedre styring og prioritering av hjelpetiltak	-5,0	-5,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Reduksjon kontorlaglig	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Redusere utgifter til bilbruk	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Vakante stillinger	-4,1	-4,1	0,0
Effektivisering	Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder	-17,0	-17,0	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,4	-0,4	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	4,5	4,5	0,0
Kutt	Avvikle vikarordning for helsetjenester i Bemanningstjenester	-1,9	-1,9	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i tilskudd	0,0	0,0	0,0
Kutt	Omstrukturering av aktivitetssentre for eldre	-13,8	0,0	-13,8
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-5,3	-5,3	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	3,9	3,9	0,0
Effektivisering	Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre)	-2,0	-2,0	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-19,5	-19,5	0,0
Kutt	Endret utforming av støttekontakttilbud for personer med utviklingshemming	-3,0	-2,0	-1,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-2,7	-2,7	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	9,2	9,2	0,0
Kutt	Avvikle aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen sentrum	-5,2	-2,6	-2,5
Kutt	Begrense utvidelse av Rask psykisk helsehjelp til personer mellom 16 og 23 år	-3,5	-3,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i årsverk aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen vest	-1,2	-0,9	-0,4
Kutt	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-1,6	-1,4	-0,2
Kutt	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1,9	-1,9	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Effektivisering	Besparelse ved bruk av rammeavtale for vekttertjenester	-1,4	-1,4	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1,6	1,6	0,0
Kutt	Avvikle MO-senter i Eidsvåg og styrke innsatsen på åpne rusområder	-4,6	-2,4	-2,3
Kutt	Endring i aktivitetstilbud og MO Wergeland	-2,6	-2,6	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutte to psykologstillinger ved Utekontakten	-1,8	-0,9	-0,9
Kutt	Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-5,2	-5,2	0,0
Kutt	Redusere utgifter til bilbruk	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Redusert bemanning på natt ved botilbud	-0,8	-0,8	0,0
Kutt	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-0,4	-0,3	-0,1
Kutt	Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1,1	-0,9	-0,2
Effektivisering	Effektivisering tilrettelagt botilbud	-0,2	-0,2	0,0
Effektivisering	Redusert bemanning ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduserte eiendomskostnader ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-4,1	-4,1	0,0
Effektivisering	Samlokalisere og effektivisere gjeldsrådgivning	-0,6	-0,6	0,0
Effektivisering	Sentralisere og effektivisere fellesfunksjoner	-0,7	-0,7	0,0
Kutt	Avslutning av pilot ved Mulighetssenteret	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-12,0	-12,0	0,0
Kutt	Fellesfunksjoner - sentralisere og effektivisere	-4,2	-4,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-4,2	-4,2	0,0
Kutt	Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Vekttertjeneste	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,5	-0,5	0,0
Effektivisering	Mindre bruk av vikar ved i norskopplæring av flyktninger og innvandrere	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringssenter	-3,1	-3,1	0,0
Effektivisering	Reduksjon i ledergruppen ved Bergen Læringssenter	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Redusere administrasjonen med to årsverk	-2,0	-2,0	0,0
Kutt	Besparelse ved redusert åpningstid	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	-5,3	-5,3	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i lønnsutgifter ved Bergen Læringssenter som følge av lavere bosetting	-3,0	-3,0	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Kutt	Reduksjon i lønnsutgifter ved introduksjonssenteret som følge av lavere bosetting	-2,0	-2,0	0,0
Kutt	Redusere antall årsverk ved Tolketjenesten / Redusere bruk av innleid tolk	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Redusere årsverk til tospråklige assistenter	-4,9	-4,9	0,0
Kutt	Redusere årsverk til undervisningsstillinger ved Grunnskolen for voksne	-3,0	-3,0	0,0
Kutt	Redusere reiseutgifter til innleide tolker	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Redusert periode med startstønad	-3,2	-3,2	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Avvikle helsestasjon i Laksevåg og Kringlebotn	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Avvikle kurset «Godt samliv»	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutt i tilskudd	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team)	-1,6	-1,6	0,0
Kutt	Redusert aktivitet i Frisklivssentralen	-4,2	-3,5	-0,6
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Ukraina-mottak i helsestasjon og skolehelsetjenesten legges ned	-4,1	-4,1	0,0
Kutt	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i tiltakspakke til fastlegetjenesten	-5,0	-5,0	0,0
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-3,5	-3,5	0,0
Kutt	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Bergen kirkelige fellesråd - redusert tilskudd	-2,0	-2,0	0,0
Effektivisering	Brannvesenet reduserte kostnader til dronetjeneste	-0,4	-0,4	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Brannvesenet reduserte kostnader kurs og velferd	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Fjerne elbilrabatt i boligsoner	-3,5	-3,5	0,0
Inntektsendringer	Parkering Åsane Arena	1,0	1,0	0,0
Kutt	Avvikling av lysstyringsprogrammet "City Touch"	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i renhold der arrangør har det fulle ansvar for renhold	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i bruk av konsulenttenester	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Redusert bekjempelse av fremmede plantearter	-1,0	-1,0	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Kutt	Redusert renhold av sidegater tilknyttet store offentlige plasser	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Redusert tung sikring av arrangementer	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduksjon årsverk	-1,0	-1,0	0,0
Inntektsendringer	EBF - Husleieinntekter - nye boliger	-26,4	-23,7	-2,7
Kutt	Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-3,2	-3,2	0,0
Kutt	Redusere utgifter til planlagt vedlikehold av kommunale boliger	-3,7	-3,7	0,0
Kutt	Redusert bostøtte ved endring i regelverk for bostøtte	-13,6	-13,6	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutte kjøp av tjenester på Byrådsavdeling for byutvikling	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-2,2	-2,2	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Inntektsendringer	Gebyrendringer Plan- og bygningsetatens selvkostområder	-10,0	-13,5	3,5
Inntektsendringer	Retting av oppført boligbygg	13,6	0,0	13,6
Kutt	Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-1,1	-1,1	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Kutt av støtte til utlån av kanoer v/Skomakerdiket	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i vakant stilling Anleggsgartner	-0,7	-0,7	0,0
Kutt	Kutt i vakant stilling Plan og utviklingsavdelingen	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Kutt i vakant stilling Skog- og arealforvalter	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Reduksjon i bruk av konsulentttjenester	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Redusert tilbud av offentlige toalett	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Kutt i oppfølging av Grønn strategi	-4,9	-4,9	0,0
Kutt	Reduksjon i utvidelse av trygg sykkelparkering	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Redusert opprydding av forsøpling/forurensing langs veg, vassdrag og sjø	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-2,5	-2,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5,0	-2,5	-2,5
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1,0	-1,0	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-15,7	-15,7	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5,0	-2,5	-2,5
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	-2,2	-2,2	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Etat for idrett	-2,2	-2,2	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,3	-0,3	0,0
Inntektsendringer	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-2,8	-2,8	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-1,7	-1,7	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Etat for idrett	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-0,5	-0,5	0,0
Inntektsendringer	Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-10,8	-10,8	0,0
Kutt	Invest In Bergen	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-0,6	-0,6	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1,2	-1,2	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,2	-0,2	0,0
Effektivisering	Redusere bemanning i Etat for boligforvaltning med 0,5 årsverk	-0,5	-0,5	0,0
Effektivisering	Redusere bilutgifter i Etat for bygg og eiendom	-2,1	0,0	-2,1
Effektivisering	Redusere FDV-utgifter gjennom økt salg av eiendom	-0,5	0,0	-0,5
Effektivisering	Redusere lisensutgifter i Etat for bygg og eiendom	-1,9	-1,9	0,0
Inntektsendringer	Øke inntekter fra toaletter og parkering i Etat for bygg og eiendom	-0,5	0,0	-0,5
Kutt	Avslutte medlemskap i Nasjonalt program for leverandørutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-3,6	-3,6	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Ikke erstatte medarbeidere som har sluttet i Seksjon for digital transformasjon	-3,1	-3,1	0,0
Kutt	Ikke erstatte vakante stillinger i Etat for bygg og eiendom	-3,0	-3,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling for barnehage og skole	-6,0	-6,0	0,0
Kutt	Kutte budsjett til konsulenttjenester i Seksjon for administrasjon	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Kutte stillinger på Byrådsavdeling for byutvikling	-3,0	-3,0	0,0

2. tertialrapport 2025

Tiltakstype/tiltak	Tiltak	Ramme 2025	Årsprognose	Avvik prognose
Kutt	Redusere avsetning til mangfoldsmidler i HR konsern	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Redusere staben i Innkjøp konsern med ett årsverk	-1,1	-1,1	0,0
Kutt	Redusere staben i Økonomi konsern med ett årsverk	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Redusere utgifter til kurs og kompetanse i Etat for bygg og eiendom	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-13,4	-13,4	0,0
Kutt	Reduserte administrative utgifter i BBSM	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Restriktiv ansettelesespolitikk i BBSM	-5,0	-5,0	0,0
Kutt	Si opp Bergen kommunes avtale med NHH om støtte til DIG-senteret	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Tilskudd til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus	-6,0	-5,4	-0,6
Kutt	Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus - justering av arealbruk	-2,8	0,0	-2,8
Effektivisering	Effekt av ny renholdsnorm	-15,0	-11,6	-3,4
Effektivisering	Innsparing fra renholdsprosjektet - effekt av revidert oppstart	6,2	6,2	0,0
Effektivisering	Redusere utgifter gjennom omorganisering av renhold i Etat for bygg og eiendom	-0,8	0,0	-0,8
Kutt	Redusere byrådets tilleggsbevilgningskonto	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU)	-2,5	-2,5	0,0
Totalsum		-420,5	-397,3	-23,2

Bosetting og integrering av flyktninger

Mellom 2022 og 2024 bosatte Bergen kommune et rekordhøyt antall flyktninger, som følge av Russlands angrepskrig mot Ukraina. I 2024 bosatte kommunen 894 flyktninger, 938 inkludert familiegjenforente.

Etter flere år med svært mange bosatte flyktninger ble det anslått et lavere bosettingsbehov i 2025, og bystyret vedtok i sak om bosetting av flyktninger å bosette 400 flyktninger i 2025. Selv om 400 er et lavere bosettingstall enn i årene 2022 til 2024, er det allikevel høyere enn i et normalår.

Per 31. august 2025 har Introduksjonssenteret for flyktninger bosatt 259 flyktninger, 292 inkludert familiegjenforente. Mens det i startet av året var en relativ høy bosetting har antall bosatte avtatt siden sommeren. Nasjonale prognoser anslår lavere ankomster for resten av året enn tidligere forventet, og det er usikkert hvor mange Bergen kommune vil bli bedt om å bosette i årets siste måneder. Med bakgrunn i dette antas det at Bergen vil bosette om lag 350 flyktninger i 2025.

Økonomiske konsekvenser som følge av høy bosetting av flyktninger

Bosetting og inkludering av flyktninger påvirker de fleste av kommunens tjenester, og har betydelige organisatoriske og økonomiske konsekvenser. Det er krevende å anslå de økonomiske konsekvensene av den høye bosettingen av flyktninger de siste årene. Det må derfor tas forbehold om stor usikkerhet ved anslagene og at oversikten i tabellen under ikke er komplett. For flere tjenesteområder er det vanskelig å skille utgifter til flyktninger fra andre utgifter, og det vil i tillegg til oversikten være utgifter på andre områder som er utfordrende å tallfeste.

Tabell: Anslåtte inntekter og utgifter i 2025 knyttet til bosetting og integrering av flyktninger per 2. tertial 2025

Anslåtte inntekter og utgifter ved bosetting av flyktninger (beløp i hele mill.)	per 2T 2025
Anslag antall bosatte	350
Antall enslige mindreårige	20
Ordinært integreringstilskudd	632
Særskilt tilskudd til enslige mindreårige	90
Eldretilskudd	9
Barnehagetilskudd	1
Ekstratilskudd (for personer med funksjonsnedsettelser)	27
Norsktilskudd og betalingselever Bergen Læringssenter	66
Effekt av tilflytting fra andre kommuner	7
Sum inntekter fra tilskudd	832

2. tertialrapport - 2025

<i>Anslåtte utgifter per tjenesteområde</i>	
01A Barnehage	13
01B Skole	50
01C Spesialpedagogiske tjenester	1
02 Barnevern	8
02 Barneverntjenesten Enslig mindreårige	116
03A Tjenester til eldre	6
04B Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	197
04C Introduksjons- og tolketjenester	365
05A Forebyggende helsearbeid	4
05B Behandling og rehabilitering	7
09 Boligtiltak	83
16 Administrasjon og fellesfunksjoner	3
Sum utgifter	853
Sum (merutgift)	-21

Utover driftsutgiftene i tabellen er det investert 117,2 mill. gjennom kjøp av boliger til flyktninger. Det er så langt i år kjøpt 34 boliger, og det antas at det vil bli kjøpt boliger for om lag 155 mill. i år. Boligene er kjøpt i det åpne private markedet. Kjøpene er lånefinansiert og innebærer rente- og avdragsutgifter i kommende år. Se for øvrig tjenesteområde 09 - Boligtiltak for nærmere omtale.

De største utgiftspostene er knyttet til økonomisk sosialhjelp og andre sosiale tjenester, bolig og introduksjons- og tolketjenester. Det er i 2025 iverksatt et arbeid for å tilpasse tjenestene til et lavere bosettingsnivå, og i tillegg gjort flere grep for å redusere utgiftssiden. Et eksempel på dette er at ordningen med fremleie av boliger i det private markedet med til dels høy innleiepris nå fases ut. Arbeidet med å redusere utgiftssiden involverer alle byrådsavdelinger som er involvert i bosetting og integrering av flyktninger.

Inntektssiden

Kommuner som tar imot flyktninger blir kompensert for sine utgifter gjennom ulike statlige tilskuddsordninger, herunder ordinært integreringstilskudd, eldretilskudd, vertskommunetilskudd, barnehagetilskudd, norsktilskudd og tilskudd til enslige mindreårige flyktninger. I 2025 forventer Bergen kommune å motta anslagsvis 832 mill. samlet fra disse tilskuddsordningene.

2. tertialrapport - 2025

Kommuner som bosetter flyktninger, mottar integreringstilskudd for de fem første årene en flyktning er bosatt. Integreringstilskuddet er et per capita-tilskudd, som vil si at kommunen mottar tilskudd for hver enkelt flyktning. Ved en bosetting av 350 istedenfor 400 flyktninger i 2025, vil kommunen motta et tilsvarende lavere integreringstilskudd. Effekten vil imidlertid være størst i 2026, siden tilskuddsbeløpet er høyest i det andre året en flyktning er bosatt.

I hvilken grad kommunen vil ha utgifter til flyktninger utover de fem årene, vil avhenge av om flyktningene kommer i arbeid og blir selvforsørget. Det er fra mai en jevn økning i antall personer som går over i arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram, og per august 2025 er måloppnåelsen på 42%.

Status - verbalvedtak og merknader

Oversikten viser en liste over verbalvedtak og merknader vedtatt av bystyret i forbindelse med behandling av Økonomiplan 2025-2028 (Bystyresak 496/24), i forbindelse med bystyrets behandling av Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport (Bystyresak 200/25) og bystyrets behandling av Årsmelding 2024 (Bystyresak 239/25).

Status verbalvedtak og merknader

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
01A	Barnehage	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 m. Bystyret ber byrådet vurdere nedleggelse, sammenslåing eller relokalisering av små barnehager, og barnehager i lite hensiktsmessige bygg og usikker driftsøkonomi, og komme tilbake med en sak til bystyret.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Arbeidet med å tilpasse barnehagestrukturen startet opp i siste del av 2024. Resultatet av vurderingen inngår som del av Handlings- og økonomiplan 2026-2029.
01A	Barnehage	HØP 25-28 Verbalvedtak 12 Det vises til byrådets Tilleggsinnstilling hvor det foreslås å endre de lokale retningslinjene for tildeling av tilskudd til åpne barnehager knyttet til besøkstall. Bystyret ber byrådet om å komme tilbake med en vurdering av en eventuell endring i tilskuddsmodellen, og bystyret forutsetter at det skjer etter en involvering av byens åpne barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med endring av tildelingsmodell for åpne barnehager. Forslag til ny tildelingsmodell tar sikte på at tilskuddet skal bli fordelt slik at barnehagene i større grad skal få tilskudd etter reelt antall barn som benytter tilbudet. For å sikre involvering av åpne barnehager ble det gjennomført et møte med NÅBO (Nettverk for Åpne Barnehager i Bergen og Omegn) i juni 2025. Her fikk NÅBO komme med sine innspill til endring av tildelingen av tilskudd til åpne barnehager.
01A	Barnehage	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 7. Tilskuddet til Åpne Barnehager. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om innretning av tilskuddet til Åpne Barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med politisk sak om endring av tildelingsmodell for åpne barnehager. Saken forventes lagt frem for politisk behandling i løpet av høsten 2025.
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 3. Skolestruktur Bystyret viser til den igangsatte rulleringen av skolebruksplanen, og vil ta stilling til eventuelle endringer i skolestruktur	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Prosessen med rullering av skolebehovsplanen pågår. Skolebehovsplanen ble lagt ut på offentlig høring våren 2025, med høringsfrist før sommerferien 2025. Byrådsavdeling for barnehage og skole har mottatt 377 høringsinnspill.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		når den skal behandles i bystyret.		
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 4. International school of Bergen International school of Bergen er et viktig virkemiddel for Bergen som en internasjonal by med global spisskompetanse i helse, industri, maritim sektor og akademia. Bystyret tilbakefører 1 MNOK av nedtrekket for 2025 og ber byrådet gå i dialog med skolen om fremtidig økonomisk støtte i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet komme tilbake til saken i forbindelse med revidert budsjett.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet har fortsatt dialogen med International school of Bergen bl.a. knyttet til skolens økonomi. Nivå på fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026- 2029.
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 5. Ungt entreprenørskap Bystyret viser til at mange kommuner i Vestland er medlem av Ungt Entreprenørskap. Bergen kommune har tidligere deltatt gjennom å gi tilskudd, og ikke gjennom medlemskap. Bystyret ber om at medlemskap i organisasjonen vurderes i forbindelse med revidert budsjett.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byråd og bystyret prioriterte midler til Ungt Entreprenørskap i forbindelse med revidert budsjett 2025. Det skal inngås et ordinært medlemskap i Ungt Entreprenørskap.
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 6. Morsmålsundervisning Morsmålsundervisning er et viktig virkemiddel for en vellykket integrering. Området tilføres 2,5 MNOK i denne budsjettenigheten. Bystyret ber byrådet komme tilbake til bystyret med effekter av omleggingen og innretningen i forbindelse med HØP.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	I forbindelse med behandlingen av Handlings- og økonomiplan for 2025-2028 vedtok bystyret at morsmål/tospråklig opplæring som en hovedregel skal gis i inntil to år, med individuelle vurderinger i hvert tilfelle. Etat for skole arbeider med innsparingstiltak med utgangspunkt i dette bystyrevedtaket. Skoler som har morsmål/tospråklige elever som er i sitt 3. og 4. år i bergensskolen får tildelt midler til forsterket norsk, slik bystyrevedtaket forutsatte.
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 7. Christie Krybbe skoler Christie Krybbe Skoler er et viktig og levende	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole sendte i februar 2025 bestilling for reguleringsarbeidet til Byrådsavdeling for Finans ved

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		kulturminne. For å møte nyere tids krav som skole skal Øvregaten 5 og eventuelt også Apotekerhagen omreguleres til skoleformål. En slik løsning er hovedsakelig ment å løse skolens gym- og aktivitetsbehov. Bystyret ber byrådet om å starte reguleringsarbeidet for dette i 2025, og komme tilbake til bystyret med økonomisk ramme for ombyggingen.		Etat for utbygging. Det ble avholdt bestillingsavklaringsmøte i august 2025. Økonomisk ramme for utbyggingen vil følge av videre prosess.
01B	Skole	HØP 25-28 Merknad 8. Opplæringsbasseng på Ytre Arna skole Det settes i denne budsjettavtalen av midler til å etablere svømmebasseng i prosjektet Ytre Arna skole. I tillegg til midlene avsatt i perioden 2025-28, bes byrådet tilføre 19,25 MNOK i investeringsbudsjettet for 2029.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Opplæringsbassenget på Ytre Arna skole blir en del av rehabiliteringsprosjektet ved Ytre Arna skole. Oppstartsdato for dette arbeidet er per september 2025 ikke bestemt.
01B	Skole	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 k. Bystyret ber byrådet vurdere tildelingsmodellen for skole i lys av utviklingen i andelen elever med særskilte behov. En ny modell må sørge for en likeverdig budsjettfordeling innenfor budsjetttrammene. Modellen skal gi incentiver til god ressursutnyttelse. En ny modell bør være utredet og forelagt relevante parter med sikte på implementering fra høsten 2026. Bystyret ber byrådet styrke arbeidet med økonomioppfølging i skolene. Det skal igangsettes et prosjekt i regi av byrådsavdelingen for å framskaffe relevant informasjon om	Byrådsavdeling for barnehage og skole	<u>Om tildelingsmodellen:</u> Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med å utvikle en ny tildelingsmodell for grunnskolene i Bergen. Det er satt ned en prosjektgruppe med medlemmer i byrådsavdelingen sentralt, Etat for skole og Etat for spesialpedagogiske tjenester. Prosjektgruppen har etablert et samarbeid med Trondheim kommune som også skal ha ny tildelingsmodell klar fra høsten 2026. Tildelingsmodellen som brukes i dag ble vedtatt i 2004. Modellen er komplisert og består av svært mange variabler. Kompleksiteten i modellen gjør den vanskelig å forstå. I tillegg til de midlene som tildeles ut fra modellen, er det flere ekstra poster som blir tildelt skjønnsmessig utenfor modellen. Dette kan gi en uforutsigbar tildeling, som gjør god

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		kostnadsdrivere og ressursbruk i skoler. Prosjektet skal både bruke tilgjengelig styringsinformasjon og undersøke disposisjoner i enkeltskoler for å sikre overføring av beste praksis mellom skoler. Skoler som har uforholdsmessig store underskudd underlegges særskilt kontroll og styring fra Etat for skole.		økonomistyring mer krevende for rektorene. Målet er å utvikle en modell som gir et godt styringsverktøy for rektorene som er rettferdig, objektiv, enkel å forstå, forutsigbar og skal fremme effektiv drift av skolene. Den nye modellen vil ta utgangspunkt i læretetthetsnormen og geografiske forskjeller i levekår. Målet er at politisk sak om ny tildelingsmodell skal behandles i bystyret innen mars 2026, og at ny modell skal være klar til å tas i bruk fra høsten 2026. Fagorganisasjonene vil bli involvert i prosessen i løpet av høsten 2025 og skal medvirke i utforming av ny tildelingsmodell. <u>Om styrking av arbeidet med økonomioppfølging i skolene:</u> Byrådsavdeling for barnehage og skole har styrket sin kompetanse på økonomistyring. Det er etablert en prosjektgruppe med deltakere fra Byrådsavdeling for barnehage og skole og Etat for skole, og ytterligere bidrag inn i prosjektgruppen vurderes og inkluderes etter behov. Det arbeides med å kartlegge og fremskaffe relevant informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruk i skolene. Dette er et komplekst arbeid som krever at det jobbes godt på tvers av fagmiljøer i organisasjonen. Videre skal det arbeides for å etablere systemer som gir god styringsinformasjon, og som skal bidra til å overføre beste praksis mellom skoler. Prosjektgruppen vil også gi innspill til tiltak og rutiner for oppfølging av skoler med store underskudd.
01B	Skole	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 I. Bystyret ber byrådet gå i dialog med nasjonale myndigheter om innretningen på lærernormen, slik at den gjelder på kommunenivå.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				Debattheft 2025 - KS «Fra forventning til virkelighet». Byrådsavdeling for barnehage og skole ga i den forbindelse innspill til hvordan lærernormen på hovedtrinn reduserer kommunalt handlingsrom betydelig, også for skolene lokalt. Videre ble det vist til at en norm på kommunenivå vil bidra til målet med normen, som er utjevning. Samtidig vil en norm på kommunenivå bidra til at ulikheter mellom kommuner ivaretas og at kommunene får større handlingsrom. Innspillet inngikk som en del av <u>Bergen kommunes samlede innspill til KS</u>, som ble vedtatt i byrådet i februar 2025.
01B	Skole	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 n. Bystyret ber byrådet vurdere å gå over til kun ett operativsystem i Bergensskolen, og komme tilbake med et forslag til HØP 2026.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	I forbindelse med behandling av <u>revidert budsjett for 2025</u> ble følgende vedtatt: «Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Beparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens Handlings og økonomiplan, jf. omtale under pkt. 1 i kapitlet Andre forhold.» Byrådsavdeling for barnehage og skole har satt i gang et prosjekt for å effektivisere vedtaket.
01B	Skole	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 o. Bystyret ber byrådet se på organiseringen av tilsynet med skolebygg etter skoletid, med mål om en mer kostnadseffektiv organisering og bedre utnytting av bygningsmassen.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	I 2025 benyttes det totalt 26,3 millioner til tilsynsvakter /aktivitetsverter og vertskapsroller i Byrådsavdeling for barnehage og skole og Byrådsavdeling for kultur, næring og idrett. Om lag 19,6 mill. kroner relaterer seg til den eksisterende ordningen med tilsynsvakter på 62 av skolene. Det er innenfor de økonomiske rammene av sistnevnte tilsynsordning at byrådet har vurdert alternative måter å innrette tilsynet på for å øke tilgjengeligheten av lokaler og for å strekke sesongen utover dagens

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				29 uker. Hovedinnretningen i forslaget til en alternativ tilsynsmodell er økt bruk av vertskapsrolleavtaler og større grad av brukerbasert egentilsyn gjennom økt bruk av Aktiv kommune. I dag har 11 skoler med tilknyttede idrettsflater av størrelse volleyballhall eller større, der tilsynsfunksjonen i sin helhet ivaretas av en tilsynsvakt på skole. Disse hallene er av en størrelse som tilsier at driften bør foreslås lagt til Etat for idrett, og der tilsynsfunksjonen bør vurderes håndtert gjennom en vertskapsrolleavtale. Hvor godt egnet en vertskapsrollemodell er for hver enkelt av disse skolene med en idrettshall av størrelse volleyball eller større, må vurderes særskilt utfra lokale forhold. Det er i dag kun 18 skoler som benytter Aktiv kommune i sine utlån av skolelokaler. Økt bruk av Aktiv kommunen er andre del av forslaget for å få til en økt og mer effektiv tilgjengeliggjøring av skolebygg. Dette vil kreve at man skole for skole har kartlagt og avklart hvilke arealer som kan tilgjengeliggjøres for utlån via Aktiv kommune, og hvordan man kan sikre avgrensning mot de arealer som ikke egner seg for utlån. Forslaget om en ny innretning av tilsyn med skolebygg vil ha noen økonomiske konsekvenser. Både tilrettelegging av nye rom og lokaler i Aktiv kommune og tilpasning, utskifting og oppgradering av adgangskontroll- og låsesystemer vil være engangsutgifter som må utredes nærmere. Det samme gjelder utgifter relatert til nye vertskapsrolleavtaler, og eventuelle administrative konsekvenser av nye arbeidsprosesser som ikke finnes i dag, som begge vil representere utgifter av mer varig karakter. Frem mot revidert budsjett 2026 vil det gjøres ytterligere utredninger før det kan legges frem mer fullstendige og sikre anslag på både kostnader og

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				eventuelt frigjorte midler knyttet til innføring av ny tildelingsmodell.
01B	Skole	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 6. International School of Bergen Bystyret ber om at dialogen mellom International School of Bergen og byrådet videreføres med sikte på at skolens økonomi blir bærekraftig. Bystyret om en sak i løpet av høsten 2025.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet har fortsatt dialogen med International school of Bergen bl.a. knyttet til skolens økonomi. Nivå på fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029.
01B	Skole	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 8. Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Besparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens handlings og økonomiplan, jf. omtale under pkt. 1 i kapitlet Andre forhold.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole har satt i gang et prosjekt for å effektivere vedtaket. <u>Status oppskalering av Google</u> Alle elever og lærere i Bergensskolen har nå tilgang til Google Workspace for Education. Skoleåret 2024-2025 brukte enkelte skoler fortsatt Microsoft 365 i undervisningen. Disse ble før skolestart 2025-2026 varslet om overgang til Google Workspace for Education. <u>Status utfasing av Microsoft 365</u> Microsoft 365 stenges for elever i oktober 2025. Unntak kan gjøres for enkeltelever med særskilte behov som ikke dekkes av Google Workspace for Education, eksempelvis bruk av Word.
01C	Spesialpedagogiske tjenester	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 j. Bystyret ber byrådet om å vurdere organiseringen av det spesialpedagogiske feltet, både innenfor barnehage og skole, samt administrativ organisering. Herunder skal det ses på arbeidet med sakkyndige vurderinger og utmåling av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og undervisning, med sikte på å sikre et mer bærekraftig nivå og en likartet vurdering mellom byområdene. Det forutsettes at	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Som følge av verbalvedtak 10 j i Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble sak 143/25 « <u>Omorganisering av det spesialpedagogiske feltet i Bergen kommune</u> » vedtatt i Bergen bystyre i juni 2025. Bystyret sluttet seg til omorganisering av det spesialpedagogiske feltet i Bergen kommune slik det kom frem av saksfremstillingen. Saken innebærer endringer i etatsstruktur for Etat for spesialpedagogiske tjenester, endringer i organisering av pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), ny organisering av spesialpedagogisk hjelp i

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		omorganiseringen gir grunnlag for å ta ut effektiviserings-gevinster på administrativt nivå. Et forslag om ny organisering skal presenteres ifm. revidert budsjett 2025, slik at det kan tre i kraft fra skole- og barnehageåret 25/26.		barnehage, og overføring av ansvar fra Etat for spesialpedagogiske tjenester til Etat for skole og Etat for barnehage. I perioden mai – september 2025 har Byrådsavdeling for barnehage og skole startet arbeidet med implementering av bystyrets vedtak. Det er etablert et eget prosjekt for dette omstillings- og endringsarbeidet, og prosjektet vil utarbeide ny organisering og struktur for ny Etat for tilrettelagt oppvekst, samt gjennomføre nødvendig omstilling av ansatte. Endringene i organisering vil etter planen tre i kraft fra 1. januar 2026. Et av vedtakspunktene omhandler at en skulle vurdere avvikling av avtalen om SAPT (syns- og audiopedagogisk tjeneste). Dette arbeidet er i prosess og det tas sikte på at det legges frem sak for bystyret i løpet av året.
02	Barnevern	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 15. Bergen kommune har de siste årene gjennomført et omfattende forbedringsarbeid i barnevernstjenestene, blant annet som en oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2022. Samtidig har byrådet vist til vedvarende utfordringer knyttet til rekruttering, høyt sykefravær og kvaliteten på saksbehandlingen i tjenestene. Bystyret ber byrådet gjennomgå hvilken effekt forbedringsarbeidet, tiltakspakken for barnevernet og andre relevante tiltak har hatt så langt. Videre bes byrådet vurdere behovet for nye tiltak som kan møte de gjenstående utfordringene. Dette inkluderer strukturelle	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Byrådet jobber med å følge opp vedtaket og vil komme tilbake til bystyret om oppfølgingen i senere rapporteringer.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		grep knyttet til organiseringen av barnevernet, som kan bidra til å styrke kvaliteten på tjenestene til barn, unge og deres familier.		
03A	Tjenester til eldre	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.25 for å svare ut verbalvedtak 10 h, Handlings- og økonomiplan 2025-2028: "Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2". Bakgrunnen for prosjektet er mangelen på helsepersonell som vil være sterkt økende i årene som kommer, og et stadig mer begrenset økonomisk handlingsrom. Målet er å styre helse- og omsorgstjenestene inn på et mer bærekraftig spor, og prioritere ressursene til de innbyggerne som trenger det aller mest. Prosjektet har en styringsgruppe som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte. Det har vært nedsatt arbeidsgrupper, som har sett på og utredet mulige tiltak innenfor de ulike delene av tjenestene. Byrådet har vurdert alle tiltak og forslag som prosjektet og arbeidsgruppene har utredet. Byrådet foreslår at de tiltakene som beskrives nedenfor blir gjennomført, og at arbeidet med disse starter opp høsten 2025. Tiltakene vil kun få en liten økonomisk effekt i 2025, men vil gi betydelige effekter utover i økonomiplanperioden. Flere tiltak vil ta tid å gjennomføre, og det er heftet noe usikkerhet knyttet til

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				temporisering og gevinstrealisering i innføringsperioden. De konkrete tiltakene som foreslås gjennomført er følgende: Legemiddelhåndtering Følgende endringer i legemiddelhåndtering for hjemmeboende brukere iverksettes: 1. Alle som kan oppsøke/følge opp helsehjelp utenfor hjemmet skal benytte apotek, legekantor eller andre private løsninger for å få multidose/få levert legemidler. 2. Multidose skal være førstevalget hos pasienter som kvalifiserer for hjelp til legemiddelhåndtering. Alle som kan benytte seg av multidose, skal ha multidose. Dosering skal kun gjøres unntaksvis. 3. Bruk av medisindispenser skal vurderes/prøves ut før helsetjenestene leverer ut legemidler. Dette gjelder for alle som har avdekket et behov for at helsetjenesten må dele ut legemidler. 4. Det skal alltid vurderes om opplæringsvedtak eller tidsbegrensende vedtak er hensiktsmessig før langvarige vedtak om helsetjenester til legemiddelhåndtering fattes. Dette gjelder for alle som har et avdekket behov for bistand til legemiddelhåndtering. Brukere som på grunn av sykdom, funksjonsnedsettelse eller redusert mobilitet i praksis ikke kan forlate hjemmet uten betydelig hjelp eller belastning, vil ikke bli

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				berørt av endringene. Det skal alltid gjøres individuelle vurderinger. Tiltakene forventes å gi en innsparing på 7,5 mill. når de er fullt ut gjennomført i 2029. Samlet sett vil tiltakene bidra til at Bergen kommune kan redusere medgått tid til legemiddelhåndtering og derav antall årsverk som utfører denne oppgaven. Digitalt tilsyn på sykehjemmene Bergen kommune står overfor store utfordringer knyttet til mangel på helsepersonell, samtidig som behovet for helse- og omsorgstjenester er sterkt økende. Eldre som bor på sykehjem i dag er sykere enn før, og er i behov for mer avansert behandling. For å møte dette på en bærekraftig måte må kommunen ta i bruk teknologi som kan frigjøre ressurser og styrke kvaliteten. Digitalt tilsyn er et strategisk virkemiddel som kan erstatte eller supplere fysiske tilsyn, særlig på natt. Erfaringer viser økt trygghet for pårørende og brukere, færre unødvendige forstyrrelser og oppvåkninger på natt, og mer effektiv ressursbruk. Teknologien detekterer når beboere trenger hjelp, uten at pasienten aktiv må utløse en alarm. Slik kan helsepersonell oppsøke pasienten når det faktisk er behov for det. Sensorer vil automatisk utløser varsle ved for eksempel fall, fravær fra seng og lignende. Det kan gjøres individuelle tilpasninger for hver enkelt beboer og deres behov. Digitalt tilsyn skal redusere behovet for fysiske tilsyn på natt, og dermed gjøre det mulig å bemanne med færre nattevakter uten å redusere kvaliteten på tjenesten. Samtidig legger løsningen til rette for raskere og

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				mer målrettet respons ved reelle hendelser. Dette vil bidra til å forebygge og avdekke fall, uro, respirasjonsutfordringer eller akutte medisinske tilstander. I tillegg vil digitalt tilsyn bidra til bedre kvalitet på dag- og kveldstid. Vi får mer personell tilgjengelig på dag og kveld, og det er positivt at færre ansatte må arbeide nattevakter. Bruken av slike løsninger stiller høye krav til ivaretagelse av personvernet. Kommunen har et ansvar for å sikre at teknologien brukes på en måte som respekterer den enkeltes rett til privatliv og selvbestemmelse. Kommunen skal gjennom tydelige rutiner, opplæring og etisk refleksjon sikre at digitalt tilsyn ikke går på bekostning av verdighet og autonomi. Det legges opp til en trinnvis innføring av digitalt tilsyn, slik at man vinner erfaring og kan tilpasse systemer og arbeidsprosesser for å få en god og sikker tjeneste. Det er et mål at alle kommunale sykehjem og behandlingssentre skal ha løsningen på plass ved utgangen av økonomiplanperioden. Det må etableres nødvendig teknisk infrastruktur på det enkelte tjenestested, og det må anskaffes teknologi og tjenester som er nødvendig. Det er knyttet usikkerhet til både nødvendige utgifter og potensiell kostnadsreduksjon. I beregningene har vi blant annet sett hen til Oslo kommune som har innført digitalt tilsyn på tre sykehjem. Det er lagt til grunn en netto innsparing på 43 mill. når dette er fullt implementert (2029). Beløpet vil kunne bli endret når man får økt erfaring med digitalt tilsyn.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				Aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt Byrådet foreslår at personer over 80 år som hovedregel skal tildeles aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt. Bergen kommune har etablert ulike tilbud for eldre og ønsker å bidra til at de som er isolerte, får mulighet til å bli en del av et sosialt fellesskap. Dette oppnår en i større grad om vi kan klare å motivere flere eldre til å enten benytte seg av byens seniorsentre eller aktivitetssentre, fremfor å tildele støttekontakt. De som ikke har mulighet til selv å oppsøke et seniorsenter, skal få tilbud om plass ved aktivitetssenter. Aktivitetssentrene henter den eldre i hjemmet og kjører vedkommende hjem igjen etter endt dag. Bergen kommune har ledig kapasitet på kommunale aktivitetssentre i dag. For eldre som ikke kan nyttiggjøre seg av plass på aktivitetssenter, skal det fortsatt tildeles støttekontakt. Dette er estimert til å gi en innsparing på 3,4 mill. når det får full effekt (2029). Innsparingen knytter seg til lønnskostnader og utgiftsdekning til støttekontakter. Optimalisering av lengden på korttidsopphold Tildelingsnormen på korttidsopphold på sykehjem endres fra tre til to uker, mens tildelingsnormen på rehabiliteringsopphold og rulleringsopphold forblir uendret. Selv om tildelingsnormen blir endret vil det alltid bli gjort en individuell vurdering av lengden opp mot brukerens behov. Ved redusert varighet på korttidsopphold vil en kunne få frigjort kapasitet til å ta imot flere ferdigbehandlede pasienter fra sykehus raskere. Kommunen vil

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				dermed betale for færre ferdigbehandlede pasienter. Endringen vil også kunne frigjøre mer kapasitet på behandlingssentrene til brukere og pårørende som trenger rehabilitering og avlastning. Dette er avgjørende for at flere skal kunne bo lenger hjemme. Samtidig vil det frigjøre sengekapasitet på sykehusene. Det forventes en innsparing på 1,9 mill. når tiltaket får full effekt. Ytterligere tiltak Byrådet vil i tiden framover fortsette arbeidet med å kartlegge og gjennomgå ulike deler av tjenestetildelingen og utmålingen. Som følge av dette forutsettes det en ytterligere innsparing på 2,6 mill. fra 2027.
03A	Tjenester til eldre	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 i. Bystyret ber byrådet om å iverksette arbeidet med å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Prosjekt Redusert vikarbruk ble opprettet våren 2025 på bakgrunn av bestillingen i HØP 2025-2028. Prosjektet har gjennomført kartleggingsfase og analysefase ift utvalgte enheter med høyt og lavt forbruk av eksterne vikarbyrå, interne vikarer og overtid. Fra 1. juli ble det tatt i bruk en ny rutine for hele Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg hvor beslutningsnivået på innleie fra eksterne vikarbyrå ble hevet til enhetsledere. Økonomiske effekter vil fremkomme i etatenes prognoser etter hvert som sykefraværet går ned. Prosjektet har gjennomført en gjennomgang av bestillingsrutine av helsevikar på rammeavtalen og nødvendige redigeringer er gjort, blant annet ved å innføre en egnet mal som forhindrer feilbestillinger fra Bergen kommunes side. Fra oktober implementeres en overordnet rutine for vikarbruk. Den viser til gjeldende prinsipper som skal følges for å forebygge

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				behov for vikar, håndtere fravær og unngå vikarbruk i BEHO. Samtaler gjennomført med ledere og økonomer i utvalgte enheter har avdekket utfordringer som prosjektet jobber med tiltak mot videre. Dette innebærer støttetiltak for ledere innen rekruttering, bemanningsplanlegging og økonomi som vil skape handlingsrom i det store lederspennet våre ledere står i. Disse tiltakene er under utarbeidelse og vil igangsettes innen kort tid.
03A	Tjenester til eldre	HØP 25-28 Verbalvedtak 11 a. Bystyret ber byrådet om å starte en prosess med sikte på å gjennomføre en utlysning etter et sykehjem med rundt 200 plasser i løpet av 2. halvår 2025	Byrådsavdeling for finans	Et utlysningsprosjekt er etablert hos Etat for utbygging. I begynnelsen av april ble det gjennomført et markedsdialogmøte med over 50 representanter for lokale og nasjonale entreprenører og eiendomsutviklere, der innhold og rammer for utlysningsprosjektet ble presentert. I første halvdel av mai ble det avholdt én-til-én innspillmøter med 14 aktører. Arbeidet med å utarbeide et konkurranseutlysningssgrunnlag for prekvalifisering av 3-5 ulike tilbydere, ble påbegynt før sommeren og vil fortsette utover høsten. Som følge av utlysningsprosjektets kompleksitet, samt ønsket om å sikre en bredest mulig deltagelse i konkurransen, vil det i løpet av høsten bli gjennomført en markedsdialog nummer to, og da relatert til valg av kontraktsstrategi for prosjektet. Dette innebærer at utlysningen vil bli forskjøvet til februar 2026.
03A	Tjenester til eldre	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 16. Vikarsystemet på helse- og omsorgsfeltet Bystyret ber byrådet vurdere innretning av vikarsystemet på helse- og omsorgsfeltet med sikte på å redusere kostnader og øke fleksibiliteten for kommunen.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Fra oktober implementeres en overordnet retningslinje for vikarbruk. Den viser til gjeldende prinsipper som skal følges for å forebygge behov for vikar, håndtere fravær og unngå vikarbruk i BEHO. Det er utført en gjennomgang av bestillingsrutine av helsevikar på rammeavtalen og nødvendige redigeringer er gjort, blant annet ved å innføre en egnet mal som forhindrer feilbestillinger fra Bergen kommunes side. I

2. tertialrapport - 2025

Tjomsr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				tillegg er beslutningsnivået for innleie av vikar hevet i implementert ny rutine for bestilling av helsevikar (fra 1. juli 2025) og man har innført en bedre oppfølging av meldte avvik på rammeavtalen ved at byrådsavdelingen blir involvert og sammen med Innkjøp tar ansvar for videreformidling av behov ut i våre tjenester.
03A	Tjenester til eldre	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 10. Med henvisning til pkt. 3 i kapitlet Andre forhold gir bystyret byrådet fullmakt til å gå i forhandlinger – og inngå kontrakt med forbehold om bystyrets vedtak – om kjøp av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen på markedsmessige betingelser, for å sikre tomt til fremtidig sykehjemsutbygging. Bystyret ber byrådet om, ved første mulige anledning, å komme tilbake til bystyret med en eventuell sak om kjøp av aksjer.	Byrådsavdeling for finans	Det ble i etterkant av bystyrets vedtak av Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport tatt initiativ til en dialog med eier av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen om muligheten for å inngå en avtale om kjøp. Den videre dialogen førte ikke frem.
03C	Tjenester til utviklingshemmede	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.25 for å svare ut verbalvedtak 10 h, Handlings- og økonomiplan 2025-2028: "Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2". Bakgrunnen for prosjektet er mangelen på helse- og omsorgspersonell som vil være sterkt økende i årene som kommer, og et stadig mer begrenset økonomisk handlingsrom. Målet er å styre helse- og omsorgstjenestene inn på et mer bærekraftig spor, og prioritere ressursene til de

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				innbyggerne som trenger det aller mest. Prosjektet har en styringsgruppe som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte. Det har vært nedsatt arbeidsgrupper, som har sett på og utredet mulige tiltak innenfor de ulike delene av tjenestene. Byrådet har vurdert alle tiltak og forslag som prosjektet og arbeidsgruppene har utredet. Byrådet foreslår at de tiltakene som beskrives nedenfor blir gjennomført, og at arbeidet med disse starter opp høsten 2025. Flere tiltak vil ta tid å gjennomføre, og det er heftet noe usikkerhet knyttet til temporisering og gevinstrealisering i innføringsperioden. De konkrete tiltakene som foreslås gjennomført er følgende: Digitalt tilsyn i tjenester til utviklingshemmede Byrådet foreslår i denne omgang innføring av digitalt tilsyn på noen utvalgte tjenestesteder der det er stor sannsynlighet for gevinster. Det vil være usikkerhet knyttet til både nødvendige utgifter og potensiell kostnadsreduksjon. Digitalt tilsyn for personer med utviklingshemming gir en rekke fordeler og kan bidra til økt trygghet for bruker, og mer effektiv bruk av ressurser. For bruker gir digitalt tilsyn økt sikkerhet, særlig ved nattlige tilsyn, der teknologien kan varsle ved fall, uro eller uvanlige bevegelser. Dette gir raskere respons og reduserer behovet for fysisk tilstedeværelse, noe som igjen kan føre til bedre søvn og mindre forstyrrelser. Mange opplever også større grad av

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				selvstendighet og autonomi når tilsyn skjer uten direkte inngripen, og det kan bidra til økt mestring og livskvalitet. Digitale hjelpemidler gir dessuten bedre oversikt over hverdagen og kan skape mer forutsigbarhet og struktur. For helsepersonell og pårørende gir digitalt tilsyn bedre oversikt og mulighet til å prioritere innsatsen der det faktisk er behov. Dette kan redusere arbeidsbelastningen og frigjøre tid, samtidig som det gir mer positive samhandlingssituasjoner med tjenestemottakeren. I tillegg kan det bidra til bedre relasjoner, fordi tilsyn ikke alltid oppleves som kontroll eller krav. Samtidig stiller bruk av digitalt tilsyn høye krav til ivaretagelse av personvernet. Kommunen vil påse at teknologien brukes på en måte som respekterer den enkeltes rett til privatliv og selvbestemmelse. På et organisatorisk nivå kan digitalt tilsyn gi kostnadsbesparelser og bidra til en mer bærekraftig utvikling av tjenestene. Det er også i tråd med nasjonale føringer om bruk av velferdsteknologi for å fremme mestring og selvstendighet hos personer med utviklingshemming. Det legges til grunn en netto innsparing på 6,8 mill. når dette er innført. Sosiale tiltak og aktivitetstiltak til brukere som bor i bogrupper og bofellesskap Følgende endringer i sosiale tiltak og aktivitetstiltak for brukere som bor i bogrupper og bofellesskap iverksettes: 1. Beboere i bofellesskap/bogrupper får som hovedregel tilbud om sosiale tiltak og aktiviteter i

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				bofellesskap/bogrunder i stedet for tjenesten støttekontakt. 2. Beboere som i liten grad etter en faglig vurdering, kan nyttiggjøre seg av dagsentertilbudet vil i stedet få aktivitetstilbud i bofellesskap/ bogrunder. 3. Eldre beboere vil få et aktivitetstilbud i bofellesskap/ bogrunder i stedet for dagsenter. Tiltaket innebærer å sette en øvre aldersgrense på 62 år for dagsentertilbud. 4. Beboere kan som hovedregel få utmålt inntil fire dager på dagsenter i stedet for fem dager. 5. I tillegg til arbeidsgruppens forslag til tiltak foreslår byrådet å utvikle Laxevaag seniorsenter. De aller fleste beboerne i bofellesskap/bogrunder har et sosialt tilbud/aktivitetstilbud i tilknytning til boligen. Dagens tildelingspraksis innebærer også at beboere kan ha dagsentertjenester og støttekontakt i tillegg til dette. Med knappe personellressurser og et stort merforbruk i etaten er ikke dette nivået lenger bærekraftig. Sosiale tiltak og aktivitetstilbud må i større grad organiseres av bofellesskapene, og nivået på dagsentertilbudet reduseres noe. Støttekontakt skal fortsatt være en mulighet for de som ikke kan nyttiggjøre seg tilbud om aktiviteter i tilknytning til egen bolig. Tiltakene vil ikke berøre brukere som bor i egne hjem eller foreldrehjem. Byrådet forventer at ovennevnte tiltak skal gi en reduksjon i merforbruket på tjenesteområdet, tilsvarende 20,1 mill. når de er fullt ut gjennomført i 2027. Innsparingene knytter seg i

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				hovedsak til antall årsverk og transportkostnader til og fra bolig/dagsenter. Samdrift og samlokalisering av boliger i Etat for tjenester til utviklingshemmede Byrådet foreslår å slå sammen / omstrukturere flere bofellesskap. Dette innebærer at antall leiligheter skal opprettholdes, men at flere brukere som i dag bor i små og uhensiktsmessige bofellesskap må flytte til andre boliger. Byrådet mener at dette er et nødvendig grep for å sikre mer robuste tjenester i bofellesskapene, gode fagmiljø, og boliger som er tilpasset både brukere og ansattes behov. Bergen kommune har i dag mange små og dels uegnede bofellesskap som ikke er tilpasset det hjelpebehovet vi ser hos mange brukere i dag. Mange små enheter er også sårbare for fravær og/eller andre typer driftsutfordringer, og gir en lite effektiv bruk av knappe personellressurser. Med mangel på helse- og omsorgspersonell og flere hundre ledige stillinger i etaten må det settes inn tiltak. Forslaget innebærer at flere tjenestesteder samlokaliseres i eksisterende omsorgsboliger som det er redusert etterspørsel etter fra eldre. Det vil både være aktuelt å benytte omsorgsboliger som det er tomgangsleie på i dag, samt å tilby alternativ bolig til beboere i omsorgsboliger, slik at flere leiligheter kan frigjøres til utviklingshemmede på aktuelle steder. Eldre som tilbys andre boliger, får dekket flytteutgifter av kommunen. Vi har gode erfaringer med dette fra tidligere, eksempelvis ved etablering av bofellesskap i Bispengsgaten, Lien, Åstveittunet, Professor Dahls gate og Vestlundveien.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				Det har vært et gjennomgående prinsipp at utflytting fra omsorgsboliger skjer på frivillig basis, og dette legges fortsatt til grunn for det videre arbeidet med å slå sammen / omstrukturere flere bofellesskap. God dialog med beboere og pårørende, samt informasjon til ansatte som blir berørt er viktige forutsetninger for en god prosess. Tiltaket er beregnet å gi en innsparing på 40,8 mill. når det er fullt ut innført. Ytterligere tiltak Byrådet vil i tiden framover fortsette arbeidet med å kartlegge og gjennomgå ulike deler av tjenestetildelingen og utmålingen. Byrådet forutsetter som følge av dette en ytterligere innsparing på 2,6 mill. fra 2027.
03D	Psykisk helse	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 t. Bystyret ber byrådet om å arbeide for at flest mulig anskaffelser av tjenestetilbud fra eksterne leverandører innenfor psykisk helse og rus skjer gjennom rammeavtaler for å sikre kommunen best mulig priser og vilkår, samtidig som kommunen ivaretar et tjenestetilbud av høy kvalitet til brukerne.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Vurderingen av hvilke enkeltanskaffelser som skal samles i rammeavtaler forventes å være ferdig innen utgangen av oktober 2025. Første anbudskonkurranse, av potensielt flere, planlegges utlyst 2026. Nye kontrakter forventes å erstatte eksisterende enkeltavtaler gradvis i løpet av 2027. Tidspunktet for utfasing av enkeltavtaler vil avhenge av oppsigelsestider og leverandørenes tilbud om oppstart for nye kontrakter eller rammeavtaler.
03D	Psykisk helse	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 x. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om psykisk helse hos barn og unge. Saken bør gjøre rede for hva veksten i psykiske lidelser blant barn og unge innebærer for Bergen kommune og hvordan denne håndteres.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Saken om psykisk helse barn og unge er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt høst 2025
03D	Psykisk helse	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 14. Bystyret ber byrådet vurdere en ny organisering av tjenester og botilbud for personer med rus- og psykiske helseutfordringer. Målet	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Brukerreisen ROP er i slutfasen av prosjektperioden, og det gjennomføres nå en pilot hvor "en vei inn" testes ut i samarbeid med enheter knyttet til Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rus-tjenester. Bruk av

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		med ny organisering skal være å sikre et godt tilbud, godt arbeidsmiljø for ansatte og mer effektiv drift enn i dag. Byrådet bes særlig vurdere økt bruk av ambulante tjenester.		koordinator og tverrfaglige ambulante team skal også piloteres. Det vil jobbes videre med ny organisering når pilotene er ferdig og rapport fra erfaringene som er gjort foreligger. Arbeidet med å øke bruk av ambulante tjenester har allerede startet og vil utvikles videre i 2026.
04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 13. Med henvisning til pkt. 6 i kapitlet Andre forhold, ber bystyret byrådet gjennomgå konkurransegrunnlaget for Møllendalsveien 19 og vurdere muligheten for å redusere selvpålagte krav, som for eksempel krav om utslippsfri anleggsplass, med mål om å sikre gjennomføring av prosjektet innenfor forsvarlige økonomiske rammer.	Byrådsavdeling for finans	Det er gjennomført en markedsdialog for å avdekke bakgrunnen for høye kostnader. Med bakgrunn i markedsdialogen er planløsningen omarbeidet og antall kvadratmeter redusert. Derneft er konkurransegrunnlaget forenklet, og kravene i prosjektet redusert. Prosjektet har nå lagt til grunn en kvalitetsreduksjon med blant annet endring fra vannbåren oppvarming til elektrisk oppvarming. Kravet til utslippsfri byggeplass er tatt ut, og selvpålagte krav fra byggforvalter redusert. En ny konkurranse på disse premisser ble lyst ut 28. august 2025.
04A	Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 16. Byrådet ønsker å gjøre uteområdet ved MO-Gyldenpris mer attraktivt enn i dag. Aktuelle tiltak er bedre beskyttelse for vær, vind og innsyn og mer vegetasjon. Bystyret ber byrådet forberede en anskaffelse, og eventuelt komme tilbake til bystyret ved budsjettbehov.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har jobbet med kartlegging, med mål om å komme med løsninger for å gjøre uteplassen ved MO-Gyldenpris bedre. Det jobbes nå med å sikre brukermedvirkning, og det skal snart sendes bestilling til Etat for bygg og eiendom.
04B	Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 v. Sosialhjelpssatsene fastsettes som følger med virkning fra 01.03.25	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Tiltaket er iverksatt med følgende nye sosialhjelpssatser: Nye sosialhjelpssatser gjeldende fra 1. mars 2025 Bergen Enslig uten barn 9 070 Ektepar/samboere 14 233

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				Person som deler husholdning 6 880 Hjemmeboende ungdom under 25 år 6 530 Barn 0-5 år 4 540 Barn 6-10 år 5 380 Barn 11-17 år 6 530
04C	Introduksjons- og tolketjenester	HØP 25-28 Merknad 1. Sysselsetting av flyktninger Bergen har lave tall på sysselsetting av flyktninger og for få flyktninger skaffer bolig selv gjennom avtalt selvbosetting. Bystyret ber byrådet jobbe for å øke deltakelsen i arbeidslivet, og har som mål å øke antallet som kommer ut i jobb betraktelig.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Tjenestene jobber kontinuerlig for å hjelpe flere flyktninger over i ordinært arbeid etter introduksjonsprogrammet. Kort programtid jf. nytt lovverk har gjort dette vanskelig, men det har vært en positiv utvikling utover i andre tertial.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 w Bystyret ber byrådet om å legge frem en sak om organisering av tolketjenesten i Bergen kommune. Bystyret ber byrådet vurdere organisering, og se til hvordan andre bykommuner i Norge har organisert tolketjenestene.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Saken skal behandles samtidig med bybudsjettet. I saken foreslås det at tolketjenesten organiseres på en måte som gjør den mer tilpasset til å håndtere svingningene i tolkebehov.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 y. Bystyret slutter seg til byrådets forslag om å legge til grunn en bosetting på 400 flyktninger i budsjettet for 2025, og ber byrådet jobbe for at integreringsfeltet skal komme i balanse i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet jobbe målrettet for å øke andelen flyktninger som kommer i jobb, og for å redusere kommunens kostnader til sosialhjelp	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	I 2025 er det en pågående prosess med alle byrådsavdelinger med mål om å redusere utgiftssiden knyttet til bosetting og integrering av flyktninger for å få feltet i økonomisk balanse. Som et resultat av en målrettet innsats for å styrke arbeidsretting av introduksjonsprogram og norskopplæring, har 41 % av deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogram i 2025 har gått over til arbeid eller utdanning. Dette er en økning på ni prosentpoeng fra 2024. Kommunen vil også fase ut

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		og bolig knyttet til denne målgruppen.		ordningen med fremleie boliger i det private markedet med til dels høy innleiepris.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 z. Bystyret ber byrådet om å tilpasse og redusere introduksjonsstønad til deltakere i introduksjonsprogrammet i Bergen under 25 år til satsene i lov om integrering.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Dette verbalvedtaket er gjennomført.
05A	Forebyggende helsearbeid	HØP 25-28 Merknad 10. Helsestasjon i Loddefjord Bystyret ber byrådet vurdere å flytte helsestasjonen på Haugatun til en mer sentral og hensiktsmessig plass i Loddefjord for å sikre økt tilgjengelighet for flest mulig brukere.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Ny helsestasjon i Loddefjord kommer på Vestkanten, og forventes å åpne januar 2026
07	Brannvesen	HØP 25-28 Merknad 11. Dekontamineringsvask, Bergen Brannvesen Bystyret ber byrådet om at dekontamineringsvask for utstyr sikres innenfor rammen til Bergen Brannvesen. Denne typen periodisk vask er et tiltak for å forebygge kreft blant brannfolk, og tiltaket er pilot i Norden etter initiativ fra blant annet «Brannmenn mot kreft».	Byrådsavdeling for byutvikling	Bergen brannvesen har inngått avtale med Decontex Nor om dekontaminering av brannbekledning. Bekledning som har vært eksponert for røyk og skadelige gasser, blir ikke helt rent i tradisjonell vask. For at tekstilene skal bli 100 % fri for skadelige stoffer, må de dekontamineres. I denne prosessen brukes det flytende CO ₂ , som er den eneste kjente metoden for fullstendig rengjøring av tekstiler og membran i branntøy.
07	Brannvesen	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 14. Brannberedskap Bystyret ber byrådet følge situasjonen for Bergen Brannvesen tett med tanke på brannberedskap.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet har en tett styringsdialog med brannvesenet og følger dette opp via styringsdialogen.
08	Samferdsel	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 p. Bystyret ber byrådet utarbeide en prinsippsak om reklame i offentlig rom, med mål om å sikre drift eller etablering av sosial infrastruktur.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet vil vente med å legge frem en prinsippsak om reklame i offentlig rom inntil spørsmålet om bysykkelordning er avklart.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
08	Samferdsel	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 q. Bystyret ber byrådet om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet behandlet saken i møtet 26.06.2025 i sak 1151/25 og fattet følgende vedtak: Prisingen av kommunens ladetjenester endres som følger: 1. Det innføres parkeringsavgift ved bruk av ladestasjoner tilsvarende parkeringstakst i det aktuelle området. Kunder med gyldig boligsonekort fritas fra parkeringsavgiften. Makstiden på ladeplasser på dagtid økes til 4 timer. 2. Det innføres en forbruksbasert betalingsmodell i boligsoneanleggene og på reserverte plasser for delebiler. KWT-prisen baseres på kommunens strøm- og driftskostnader. Prisen på leie av bildelingsplasser justeres i tråd med ny modell. 3. Årskostnaden ved etablering av framtidig ladeinfrastruktur i boligsoneanlegg dekkes inn gjennom brukerbetaling, fortrinnsvis som et tillegg i leieprisen. 4. Priser fastsettes i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.
08	Samferdsel	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 r. Bystyret ber byrådet om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg som gir økonomisk inndekning både for faktisk strømforbruk og for årskostnaden ved etablering og drift av teknisk infrastruktur.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet behandlet saken i møtet 26.06.2025 i sak 1151/25 og fattet følgende vedtak: Prisingen av kommunens ladetjenester endres som følger: 1. Det innføres parkeringsavgift ved bruk av ladestasjoner tilsvarende parkeringstakst i det aktuelle området. Kunder med gyldig boligsonekort fritas fra parkeringsavgiften.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				Makstiden på ladeplasser på dagtid økes til 4 timer. 2. Det innføres en forbruksbasert betalingsmodell i boligsoneanleggene og på reserverte plasser for delebiler. KWt-prisen baseres på kommunens strøm- og driftskostnader. Prisen på leie av bildelingsplasser justeres i tråd med ny modell. 3. Årskostnaden ved etablering av framtidig ladeinfrastruktur i boligsoneanlegg dekkes inn gjennom brukerbetaling, fortrinnsvis som et tillegg i leieprisen. 4. Priser fastsettes i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.
08	Samferdsel	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 s. Bystyret ber byrådet om å prioritere fysiske trafikksikringstiltak ved Kaland skole innenfor budsjetttrammene for Handlings- og økonomiplan for 2025-2028	Byrådsavdeling for finans	I budsjettet for 2025 er det avsatt egne prosjektutviklingsmidler på 3,5 mill. for Kaland skole, for et prosjekt som i tillegg til bygningsmessige tiltak innvendig og utvendig i skolebygget også skal adressere utfordringer relatert til skolens trafikksituasjon og uteområde. Det er identifisert behov for å bygge om parkeringsplassen nærmest hovedvei for å gjøre den sikrere for av- og påstigning, og parkering. Det er også planlagt å sette opp en veibom, som kan fjernstyres fra bussene, og som vil bidra til å redusere risikoen for gående. Gjennom det prosjektutviklingsarbeidet som er gjort frem til nå, er det klarlagt at det er Etat for utbygging som vil stå for gjennomføringen av prosjektet. Midler til gjennomføring er inntil videre avsatt i sekkeposten for rehabilitering og nybygg. Byrådet vil komme tilbake med en oppdatering på prosjektet i forbindelse med rulleringen av HØP.
08	Samferdsel	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 10. Piggdekkavgiften Bystyret ber byrådet	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet legger opp til at dette vil bli en del av årsoppdraget til Bymiljøetaten i 2026.

2. tertialrapport - 2025

Tjomsr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		levere en sak om innretning av piggdekkavgiften.		
08	Samferdsel	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4. Underjordisk parkeringsanlegg Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for å etablere et underjordisk parkeringsanlegg under Nygårdshøyden og/eller under Lille Lungegårdsvann som kan benyttes fra flere sider.	Byrådsavdeling for byutvikling	Dette er under oppfølging hos Byrådsavdeling for byutvikling.
09	Boligtiltak	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 g. Bystyret ber byrådet om å tre ut av dyre utleieboliger og erstatte disse med rimeligere utleieboliger, der leiekontraktene åpner for dette f.eks. ved utflytting eller skifte av leietaker.	Byrådsavdeling for finans	Fra et nivå på omlag 270 leieavtaler i oktober 2024, har antall leiekontrakter som det så langt i 2025 har vært mulig å tre ut av, blitt redusert med 35. Ved utgangen av august er det gjenværende antall leiekontrakter dermed omlag 235. Der hvor det har vært behov for det, har man lyktes med å omplassere beboerne innenfor den eksisterende kommunale boligmassen. Videre har kommunen utøvd en opsjon på å tre ut av 19 leiekontrakter med én eiendomsaktør med virkning fra juni 2026, ett år før tiden.
09	Boligtiltak	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 u. Bystyret ber byrådet legge frem sak om endrede retningslinjer for kommunal bostøtte innen første halvår 2025.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Nye retningslinjer for kommunal bostøtte ble vedtatt i sak 128/25 i bystyremøtet 29. april 2025 og har virkning fra 1. juli 2025.
10A	Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	HØP 25-28 Merknad 22. Flere boliger i sentrum Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for boliger i den sørlige delen av Lungegårdsparken, for å sikre anleggsbidrag til opparbeidelse av en samlet sjøfront, herunder bystrandprosjektet. Boliger i dette området bør ikke være tung og høy blokkbebyggelse.	Byrådsavdeling for finans	Arealet det er pekt på i budsjettmerkningen er avsatt til sentrumsformål i KPA, og som felt BS3 i områderegeringsplanen for Bybanen til Fyllingsdalen. Nevnte reguleringsplan har ikke definert noen utnyttingsgrad for tomten, så dette er noe som må fastsettes gjennom en detaljreguleringsprosess. Byrådet har derfor fått utført en enkel vurdering av tomtens potensiale basert på andre prosjekter i området. Vurderingen anslår med dette som utgangspunkt et utbyggingspotensiale på mellom 2 000 og 3 600 kvm BRA-I, og en tilhørende salgverdi av tomten på mellom 40 og 80 mill. Vurderingen

2. tertialrapport - 2025

Tjomsr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				er beheftet med stor grad av usikkerhet og et endelig verdianslag kan derfor først utarbeides når det foreligger en vedtatt detaljregulering for tomten.
10B	Private planer og byggesak	HØP 25-28 Merknad 12. Omorganisere klagebehandling Bystyret ber byrådet utrede en omorganisering av kommunens klagesaksbehandling innenfor plan- og byggesaker med sikte på at det etableres en egen klagesaksenhet på nivå 1 under byrådsavdeling for byutvikling. Målet med omorganiseringen er effektivisering, kortere saksbehandlingstid og styrket rettsikkerhet. Bystyret ber om at det legges frem en sak for bystyret i løpet av første halvår 2025.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er under behandling.
10B	Private planer og byggesak	HØP 25-28 Merknad 13. Befaring planprosesser Bystyret ber byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens praksis knyttet til befaringer i planprosesser med mål om å styrke muligheten for befaring tidlig i planprosessen.	Byrådsavdeling for byutvikling	Det er allerede en etablert praksis med befaring i plansakene på seksjonene for private planer i Plan- og bygningsetaten, og dette er vurdert som et nyttig ledd i saksbehandlingen. For å styrke praksisen foreslår Plan- og bygningsetaten at de oppdaterer sine prosedyrer slik at det kommer tydeligere frem at befaring skal prioriteres, særlig i oppstartsfasen. Etaten vurderer det som viktig at behov for befaring ikke er et absolutt krav, men at etaten kan ta stilling til hvorvidt det er fordelaktig i den konkrete saken. Når det gjelder befaring med forslagstillor/konsulent, foreslår Plan- og bygningsetaten at det tydeliggjøres at Seksjon for private planer kan stille på felles befaring på kommunens nettsider; <u>Veileder private planforslag</u>. Plan- og bygningsetaten foreslår videre å legge inn i prosedyrene sine at saksansvarlig kan vurdere behov for felles befaring. Plan- og bygningsetaten har ikke tatt stilling til om en felles befaring

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				skal være gebyrbelagt, enten som en del av behandlingsgebyret eller tilsvarende et arbeidsmøte før førstegangsbehandling. Dette kan vurderes i arbeidet med gebyrforskriften 2026.
10B	Private planer og byggesak	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 11. Rekkefølgekrav ved utbygginger Bystyret ber byrådet jobbe for at rekkefølgekrav ved utbygginger er på et moderat nivå	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådsavdeling for byutvikling har bedt Plan- og bygningsetaten om å utnytte handlingsrommet i nødvendighetsvurderingen etter plan- og bygningsloven § 12-7 for å sørge for at rekkefølgekrav blir holdt på et mest mulig moderat nivå. Bestillingen følges opp i styringsdialogen med Plan- og bygningsetaten.
10B	Private planer og byggesak	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 3. Ulovlighetsoppfølging av plan- og byggesaker Bystyret ber byrådet om en sak som belyser dagens praksis med ulovlighetsoppfølging av plan- og byggesaker, med særlig vekt på rettsikkerhet for berørte parter.	Byrådsavdeling for byutvikling	Plan- og bygningsetaten har levert etterspurt fagnotat. Saken er nå under behandling i byrådsavdelingen.
10C	Naturforvaltning og parkdrift	HØP 25-28 Merknad 14. Renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen Det er i budsjettet satt av 0,5 MNOK til renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen. Bystyret ber byrådet sørge for styrket renhold i området, som inkluderer Christie Krybbe, Lille Øvregaten og andre relevante områder.	Byrådsavdeling for byutvikling	Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate og har derfor behov for disse midlene. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
10C	Naturforvaltning og parkdrift	HØP 25-28 Merknad 15. Miljøkartlegging skogsbilveier Fanafjellet På bakgrunn av de mange sakene knyttet til ulovlig bygging av skogsbilveier, er det behov for at Bergen kommune får oversikt over skadene på natur og miljø. En kartlegging er nødvendig for å vurdere de langsiktige konsekvensene og legge grunnlaget for opprydding. Kartleggingen bør i første	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Miljøkartlegging bør omfatte både vannmiljøundersøkelser og kartlegging av naturmangfold. Kostnaden ved dette forventes å være opp mot kr. 1 mill. Gjennomføring av miljøkartleggingen bør gjennomføres på vår/forsommer. Byrådet vil vurdere tiltaket i arbeidet med handlings- og økonomiplan 2026-2029.

2. tertialrapport - 2025

Tjomsr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		omgang konsentreres rundt veiene på Fanafjellet, og bør dekke elementer som analyser av vannkvalitet mm.		
10C	Naturforvaltning og parkdrift	HØP 25-28 Merknad 19. Lyssetting av Fløysvingene Bystyret ber byrådet i forbindelse med revidert budsjett komme tilbake til bystyret med en sak om hvordan lyssetting av Fløysvingene kan igangsettes og realiseres i 2025. Bystyret ber byrådet se saken i sammenheng med den planlagte opprustingen av Fløysvingene.	Byrådsavdeling for byutvikling	Bystyret behandlet saken i møtet 18.06.2025 sak 220/25 og fattet følgende vedtak: 1. Bystyret ber byrådet jobbe videre med løsning for lyssetting av Fløysvingene. 2. Bystyret ber byrådet komme tilbake med ev. forslag om gjennomføring av lyssetting av Fløysvingene i forbindelse med budsjettprosessen
10C	Naturforvaltning og parkdrift	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 12. Miljøkartlegging av skogsbilveier Bystyret ber byrådet sikre at midler for miljøkartlegging av skogsbilveier legges inn i budsjett for 2026.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådet foreslår at det settes av kr 1,0 mill. til miljøkartlegging av skogsbilveier i Handlings- og økonomiplan 2026-2029. Undersøkelsene bør gjøres på vår/forsommer og da er våren 2026 første mulighet.
10C	Naturforvaltning og parkdrift	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4. Underjordisk parkeringsanlegg Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for å etablere et underjordisk parkeringsanlegg under Nygårdshøyden og/eller under Lille Lungegårdsvann som kan benyttes fra flere sider.	Byrådsavdeling for byutvikling	Dette er under oppfølging hos Byrådsavdeling for byutvikling.
10D	Klima og miljø	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 13. Pyrolyseteknologi Bystyret ber om en sak knyttet til pyrolyseteknologi.	Byrådsavdeling for byutvikling	Byrådsavdeling for byutvikling er i gang med bestillinger av innspill som belyser pyrolyseteknologi.
10D	Klima og miljø	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 5. Flomsikring av Grimevannet Bystyret ber byrådet jobbe for at arbeidet med å flomsikre Grimevannet fullføres og er positive til tett dialog med grunneiere og frivillige organisasjoner.	Byrådsavdeling for byutvikling	Privat tiltakshaver, som eier 50 % av tappearrangementet, har selv etablert et nytt tappearrangement. Kommunen bistår den private parten i søkeprosess med ettergodkjenning.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
12	Kultur	HØP 25-28 Merknad 18. Aktivitet for barn og unge i sentrum Engangstilskuddet til Bergen Sentrum AS bevilges for å legge til rette for sommeraktivitet for barn og unge på uteområdet ved byROMMET.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Tilskuddet er overført Bergen Sentrum AS. Midlene er benyttet i trå med tildelingen for sommeraktivitet for barn og unge. Det var bl.a. lagt opp til ulike muligheter for frilek, gigant-Lego, gigant-sjakk, sang, musikk og konserter, tegning og maling, kunstverksted, «Barnas verksted», piratfester og gamingfestival i samarbeid med Bergen Spillfestival.
12	Kultur	HØP 25-28 Merknad 2. Bergen kino Bystyret ber byrådet om ikke å utrede salg av kommunens andel av Bergen Kino AS. Bedriften bes styrke sin innsats for BIFF og som samlingspunkt for næringen.	Byrådsavdeling for finans	Utredning vedr. salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS I forbindelse med budsjettforhandlingene for 2025 ble byrådets tidligere forslag om å utrede salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS trukket. Salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS er dermed ikke en relevant problemstilling. Styrking av samarbeidet med Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF), og Bergen kino som samlingspunkt for næringen I aksjonæravtalen for Bergen Kino AS, datert 2. november 2012, fremgår bl.a. følgende: Pkt. 2 – bakgrunn og formål «...Bedriften skal videre yte tilskudd til virksomheter som bidrar til å utfylle bredden i filmtilbudet til byens befolkning, herunder en årlig filmfestival» Pkt. 5.8 om årlige eiermøter «I saker som gjelder den operasjonelle driften av Selskapet, eller tilknyttede selskaper, er Partene enige om at det som hovedregel velges den løsning som må antas å gi den bedriftsøkonomisk beste løsningen for Selskapet, jf. også pkt. 2, siste avsnitt. Unntak fra dette skal gjelde hvis det er klart at en slik løsning får negative konsekvenser for Selskapet sitt kulturelle tilbud, herunder filmtilbud til innbyggerne i Bergen. Partene er i den forbindelse enige om at Bergen Internasjonale

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				<i>Filmfestival (BIFF) skal videreføres i sin nåværende form».</i> Daglig leder i Bergen Kino AS har nå også opplyst at selskapet har et tett, løpende samarbeid med BIFF, og bidrar med kompetanse, kinosaler og medarbeidere til BIFF og andre aktører i bransjen. Det er videre satt ned en arbeidsgruppe bestående av nøkkelpersonell både fra Bergen Kino AS og BIFF, og selskapet opplyser å ha et godt samarbeid med Vestnorsk Filmsenter AS. Disse samarbeidsarenaene har bl.a. som formål å ytterligere styrke Bergen Kino AS som samlingspunkt for næringen.
12	Kultur	HØP 25-28 Merknad 21. Ferietilbud for skoleelever Bystyret ber byrådet overføre ansvaret for ferietilbud for skoleelever til BNKI for å i større grad samle kommunenes ferietilbud. BNKI må sikres tilstrekkelig kapasitet til å håndtere de ulike ferietilbudene.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	BNKI ved Etat for idrett har overtatt ansvaret for ferietilbud for skoleelever. Tiltaket er gjennomført innenfor den avsatte budsjettrammen på kr. 1,55 mill.
12	Kultur	HØP 25-28 Verbalvedtak 11 b. Bystyret ber byrådet sette i gang prosessen med å tilgjengeliggjøre Arna Prestegård som et forsamlingshus til kulturell aktivitet for lokalsamfunnet. Byrådet bes om å avklare hvilke investeringer og nødvendige utbedringer som må gjennomføres for at en slik tilgjengeliggjøring skal la seg gjennomføre.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Med midlene satt av i revidert budsjett er det nå sendt bestilling på mulighetsstudie til Etat for bygg og eiendom. Studien skal se nærmere på hvilke konkrete tiltak og utbedringer som må til i huset for at det skal kunne brukes til kulturelle aktiviteter i lokalsamfunnet i Arna. I studien vil det også vurderes kostnader for de nødvendige tiltakene og søknadsprosessene slik at det kan vurderes i fremtidige budsjettprosesser.
13	Idrett	HØP 25-28 Merknad 20. Etablering av kunstgress på Skansemyren Bystyret ber byrådet avklare muligheten for etablering av kunstgress på grusplassen ved Skansemyren idrettsplass. Bystyret ber om at tiltaket vurderes	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Det er ikke rom for å gjennomføre tiltaket innenfor den avsatte ramme til nærmiljøanlegg. Et grovt estimat for etablering av kunstgress på Skansemyren, inkludert nødvendige grunnarbeider og utbedring av overvannsproblemer, indikerer en kostnad på kr. 6 mill.

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		innenfor de avsatte midlene for nærmiljøanlegg eller kommer tilbake til bystyret i forbindelse med revidert budsjett.		
13	Idrett	HØP 25-28 Merknad 9. Bassengkapasitet i Laksevåg Bystyret påpeker at det er viktig å ha opplæringsbasseng innenfor rimelig geografisk nærhet. I Laksevåg er to skolebasseng nedlagt, og det etableres ikke basseng i forbindelse med de justerte planene for Laksevåghallen. Byrådet bes i samarbeid med relevante aktører vurdere mulig lokalisering for et mindre opplæringsbasseng i Laksevåg. I et slikt arbeid må man også vurdere tilpassede og rimeligere løsninger i samarbeid med svømmesporten.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet har satt i bestilling et arbeid hos BNKI for å se på bassengkapasitet og mulige lokasjoner for et nytt opplæringsbasseng i Laksevåg bydel. Det vil bli satt ned en arbeidsgruppe bestående av representanter fra BNKI, BBS, Etat for bygg og eiendom, Svømmekretsen og aktuelle svømmeklubber. Grunnet kapasitetsutfordringer er oppstart av arbeidet nå planlagt til midten av oktober.
13	Idrett	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 aa. Bystyret ber byrådet gå i dialog med aktører i lokalsamfunnet i Loddefjord for å kartlegge alternative løsninger for et Fysaktilbud.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet foreslår i budsjettforslaget for 2026 at det avsettes midler for å etablere et fysaktilbud på Vestkanten.
13	Idrett	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 9. Bjarg Arena Bystyret ber byrådet følge utviklingen tett rundt Bjarg Arena, og vurdere nødvendige bidrag fra kommunens side for å sikre en snarlig og vellykket realisering av prosjektet.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Bjarg har startet byggingen av Bjarg arena. Byrådet følger opp arbeidet i tråd med vedtak gjort i garantisak i bystyret.
15	Bystyrets organer og administrasjon	HØP 25-28 Merknad 16. Høring om sikkerhet på bybane i blandet trafikk I bakgrunn av skadestatistikk for myke trafikanter og varsler fra førere vil det bli avholdt høring om sikkerhet for bybanen i blandet trafikk.	Bystyrets organer	Utvalg for miljø og byutvikling planlegger gjennomføring av høring om bybanesikkerhet 12. november 2025.
15	Bystyrets organer og administrasjon	HØP 25-28 Merknad 17. Investeringer i nye systemer Bystyret	Bystyrets organer	Bystyret bestemte i mai 2022 (sak 143/22) at kommunen skulle anskaffe og ta i bruk en digital

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		forutsetter at investeringer i nye systemer frigjør ressurser. DigDem innføres i 2025 for den politiske møteaktiviteten, og bystyret ber om at det i forbindelse med revidert budsjett redegjøres for gevinster systemet fører til.		løsning for gjennomføring av politiske møter. Hovedformålet var og er å forenkle og effektivisere gjennomføring av politiske møter. Dette handler om å gi de folkevalgte bedre arbeidsbetingelser, gjøre arbeidet for administrasjonen mer effektivt og gi publikum enklere tilgang til saker og beslutningsprosesser. Ny løsning ble anskaffet høsten 2024 og tatt i bruk i de fleste politiske utvalg i januar/februar 2025, og innført i medvirkningsrådene utover høsten 2025. Gevinster av denne typen endringer kan både handle om reduserte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Arbeid med gevinstrealisering pågår. P.t. har gjennomføring av prosjektet bidratt til effektivisering av administrativ tidsbruk. Første målinger av kvalitative gevinster hos brukerne gir klare indikasjoner på at de folkevalgte også opplever løsningen som en forbedring ifm gjennomføring av politiske møter. Integrasjon av ny streamingløsning med Digdem og innføring av ytterligere funksjonalitet i Digdem vil gi flere gevinster, inkludert økonomiske innsparinger, i 2026.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Årsmelding 2024 merknad 1. Bystyret ber byrådet om å oppta forhandlinger med departementet om renteberegning av fordringen "premieavvik" som pr. 31.12.2024 utgjør 3,44 milliarder kr. Beløpet har Bergen kommune inntektsført etter pålegg i budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5, men staten har ikke betalt. Departementet har i mange år i hver eneste kommuneproposisjon erkjent et politisk ansvar for å dekke kommunenes premieavvik, men pengene uteblir. Det er i realiteten en kredittytelse	Byrådsavdeling for finans	I revidert nasjonalbudsjett omtales utfordringen som oppstår ved at akkumulert premieavvik belaster kommunenes likviditet. Kommunesektoren betaler hvert år pensjonspremier til pensjonsleverandørene. Størrelsen på pensjonspremiene er basert på et krav om at det til enhver tid skal være tilstrekkelige midler i pensjonsordningen til å kunne innfri pensjonsforpliktelsene som medlemmene fram til nå har tjent opp rett til. Ettersom pris- og lønnsvekst m.m. svinger betydelig fra år til år, er det fastsatt egne regler for regnskapsføring av pensjon som skal bidra til at de store premiesvingningene jevnnes ut i kommunebudsjettene.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		som departementet i forskrifts form har pålagt Bergen kommune å yte til staten. Kommunens kredittytelse i form av denne pålagte "fordringen" har fra 01.01.2021 til 31.12.2024 vokst med 2,28 milliarder kr, og kommunen kan ikke lenger akseptere å yte en stadig økende gratiskreditt til staten på denne måten.		Pensjonspremiene er store beløp for kommunesektoren. I 2023 utgjorde regningen 55 mrd., året før betalte sektoren inn 36 mrd. I 2024 ble premiene betydelig lavere enn i 2023 igjen, med 40 mrd. Hvor stor den årlige pensjonspremien faktisk blir, får kommunene først vite godt ute i budsjettåret, etter at årets lønns- og trygdeoppgjør er fastsatt, og lenge etter at Stortinget har vedtatt inntektsrammene for kommunesektoren for det aktuelle budsjettåret. Kommunene regnskapsfører netto pensjonskostnader og amortisering av premieavvik, men ikke betalte pensjonspremier det enkelte år. De betalte pensjonspremiene har systematisk ligget over pensjonskostnadene. Denne utviklingen kan tilsi at den beregnede pensjonskostnaden, (netto pensjonskostnad), over tid har vært for lav sammenliknet med nivået på pensjonspremiene. Utviklingen har ført til et stort akkumulert premieavvik i kommuneregnskapene. Premieavviket økte betydelig i 2023 og utgjorde ved utgangen av 2024 om lag 66 mrd. Et så stort premieavvik har negative konsekvenser for kommunesektorens likviditet. Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter de økonomiske forutsetningene som skal ligge til grunn for beregningen av netto pensjonskostnad. Det er særlig forholdet mellom diskonteringsrenten og lønnsvekst som har betydning for nivået på pensjonskostnadene. For året 2026 er brøken mellom diskonteringsrente og lønnsvekst er endret fra 1,00 i 2025 til 0,88 for 2026. Dette øker brutto pensjonskostnader. Netto pensjonskostnad påvirkes i tillegg av størrelsen og avkastningen på pensjonsmidlene. Bergen kommune har mer pensjonsmidler

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				enn forpliktelser. Avkastning på pensjonsmidlene bidrar til lavere vekst i netto pensjonskostnad. Med fortsatt betydelig forventet lønns- og prisvekst løser ikke redusert brøk mellom diskonteringsrente og lønnsvekst verken utfordringen med et stort oppsamlet premieavvik i Bergen kommune eller i kommunene samlet de kommende årene. Det er imidlertid varslet i brev fra departementet at forholdstallet vil justeres gradvis i årene framover. Målet er at pensjonskostnadene, gjennom forventningsrette anslag, over tid skal reflektere nivået på pensjonspremiene. Dette forventes isolert sett også å bidra til et redusert premieavvik over tid. Redusert premieavvik vil over tid redusere rentebelastningen til gitt rentenivå.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Merknad 23. Gassverket Bystyret viser til tidligere vedtatt merknad om fremtidig bruk av gassverkbygget. Uavhengig av utredningsarbeidet som nå foregår, ber bystyret byrådet konkret vurdere hvordan og hvorvidt eksterne aktører kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.	Byrådsavdeling for finans	Som en del av det pågående utredningsarbeidet er det opplyst fra Plan- og bygningsetaten v/byggesaksavdelingen, at det ikke vil være mulig å få tillatelse til framtidig rehabilitering uten å håndtere de forurensede masser i grunnen. I følge samme etat, vil ingen bruk tåle å være i bygget, slik tilstanden er nå. Både Norconsult og Multiconsult har i tidligere rapporter synliggjort at det må påregnes store kostnader knyttet til å løse påviste problemer på eiendommen, herunder opprydding av forurensede masser i grunnen. Inntil det i utredningsarbeidet er avklart hvilke konkrete oppryddingstiltak som vil være nødvendige, samt det økonomiske omfanget disse tiltakene representerer, mener byrådet fortsatt at det foreløpig er for prematurt å foreta den vurderingen som etterspørres i merknaden.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 a. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene i 2025, med mål om en mer effektiv og	Byrådsleders avdeling	Arbeidet med vurdering av konsernområdene HR, kommunikasjon og digitalisering har pågått våren 2025. Gjennom felles metode og prosess er krav og organisering kartlagt, og hovedoppgaver utledet av lov, forskrift og politiske vedtak, som

2. tertialrapport - 2025

Tjomsr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		formålstjenlig organisering som kan gi varige kostnadsreduksjoner.		grunnlag for vurderinger og anbefalinger. Vurderingene tas med videre i arbeidet med Handlings- og økonomiplanen 2026-2028/ budsjett 2026.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 b. Bystyret ber byrådet etablere ordninger for å håndtere overtallige som sikrer rettferdig og lik behandling av kommunens ansatte. Det må vurderes både ordninger for en sentral enhet som koordinerer plassering av overtallige og ordninger med målrettede sluttpakker for ansatte som berøres av omstillinger med overtallighet.	Byrådsleders avdeling	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. Det er etablert en samordnet og koordinert håndtering av overtallige (Sentral koordinerende funksjon). Det er etablert oversikt over alle rekrutteringsprosesser i kommunen (påbegynte, aktive og avsluttede), og internt ledige stillinger er gjort mer tilgjengelige. En følger opp omstillingstakt, prosesser og kvalitet.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 c. Bystyret ber byrådet lage en ordning for restriktiv ansettelsespolitikk for administrative stillinger i hele organisasjonen. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med omstilling slik at kommunen både kan nå målene for effektivisering og samtidig sikre de ansattes rettigheter og at kompetansen i organisasjonen opprettholdes.	Byrådsleders avdeling	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. I saken er det svart ut hva som omfattes av restriktiv ansettelsespolitikk og hvordan en restriktiv ansettelsespolitikk skal praktiseres. Det er også gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling, for å sikre at prosesser skjer arbeidsrettslig korrekt og enhetlig for ansatte.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 d. Bystyret ber byrådet om å sikre at alle utleieavtaler som leietaker ønsker å forlenge ved avtalens utløp, videreføres på reforhandlede og markedsmessige vilkår.	Byrådsavdeling for finans	Vedtaket er innarbeidet i rutine for forlengelse av utleieavtaler i samråd med Eiendomsavdelingen i Etat for bygg og eiendom, som sitter med forvaltningen av avtaler om utleie av kommunale bygg og eiendommer. Kommunen har i dag ca 190 kontrakter for utleie av kommunalt eide bygg og ca 350 kontrakter for utleie av kommunalt eid tomtegrunn. Leieavtalene knyttet til tomtegrunn er foreløpig ikke digitalisert, så for disse er det per dags dato vanskelig å gi detaljert status. Av de 190 leiekontraktene som gjelder kommunale bygg, så er 149 kontrakter tidsbestemte; dvs. at

2. tertialrapport - 2025

Tjmr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
				de løper til de blir sagt opp av én av partene. 10 kontrakter løper ut i 2025 og skal reforhandles, de viktigste er Posten (Bring-bygget), HI i Havnelageret, og avtalen med Statsraad Lehmkuhl i Skur 7. De resterende avtalene løper ut i 2026 eller senere. I 2026 skal leieavtalen med Fjeldets bataljon for leie av Krybbesmauet 5 reforhandles.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 e. Bystyrets organer skal ha fast tilhold i rådhuset, og bystyret ber byrådet utrede og fremme egne investeringsforslag for bruk av Magistraten og Manufakturhuset som kan erstatte deler av det kontorbehovet som i dag er løst gjennom eksterne leiekontrakter.	Byrådsavdeling for finans	Eiendommene vil inngå i et større prosjekt som omhandler arealeffektivisering i kommunens eiendomsportefølje. I den forbindelse vil det, når det er tilstrekkelig klartlagt hvilke eksterne leiekontrakter det er realistisk at kan erstattes med egne lokaler, bli konkretisert hvilke bygningsmessige tiltak som er nødvendig for at byggene skal kunne fungere som kontorarbeidsplasser. Budsjettbehov vil spilt inn gjennom de ordinære budsjettprosessene.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 f. Bystyret ber byrådet om å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene.	Byrådsavdeling for finans	Foreløpig gjennomgang viser at det er små effekter å hente på kort sikt. Majoriteten av lisensutgifter er knyttet til leverandøravtaler og kontrakter, endringer eller justeringer må håndteres i henhold til varighet og fornyelse av avtaler. Det er særskilt fokus på å finne mekanismer for å unngå økninger i lisensutgifter.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 1. Bystyret fremhever at nøkternhet og kostnadseffektivitet skal være et styrende prinsipp for Bergen kommune. Bystyret ber derfor byrådet videreføre og intensivere arbeidet med effektivisering og rasjonalisering av kommunens drift og investeringer, hvor tjenester prioriteres og byråkrati reduseres.	Byrådsavdeling for finans	Arbeidet med effektiviseringer og innsparinger pågår i tråd med bystyrets vedtak. I denne rapporten fremkommer det at vedtatte kutt og effektiviseringstiltak for 2025 i stor grad gjennomføres som planlagt. I byrådets Innstilling 1 til Handlings- og økonomiplan 2026-2029 foreslås ytterligere grep både i drifts- og investeringsbudsjettet for å øke kommunens økonomiske bærekraft.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 17. Utskifting av lysarmatur til LED Bystyret ber byrådet	Byrådsavdeling for finans	Verbalvedtaket er videreformidlet til Etat for bygg og eiendom som en direkte føring for arbeidet med utskifting av lysarmatur. Med det

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
		om at utskifting av lysarmatur til LED bare gjennomføres i den grad det er strengt nødvendig.		antall lysarmaturer som finnes i kommunens formålbygg og det apparatet som er involvert i utførelsen av bygningsmessige tiltak i de ulike byggene, er det ikke praktisk mulig, eller fornuftig bruk av tidsressurser, å utarbeide en detaljert tilbakereportering på status. Etat for bygg og eiendom melder imidlertid tilbake at utskifting og oppgradering til LED som hovedregel skjer på en én-til-én basis så langt det er mulig, men at det noe steder må skiftes ut et større antall for at lysstyringssystemene skal fungere tilfredsstillende.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Rev. budsj. 25 verbalforslag 2. Restriktiv ansettelsespolitikk Bystyret ber byrådet opprettholde restriktiv ansettelsespolitikk.	Byrådsleders avdeling	Restriktiv ansettelsespraksis opprettholdes og følges opp i tråd med byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025", vedtatt 23.01.25.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 12. Med henvisning til pkt. 5 i kapitlet Andre forhold, vedtas følgende: a) Bystyret ber byrådet sikre at innarbeidelse av selvpålagte lokale krav i investeringsprosjekter skal begrenses til den grad det er hensiktsmessig og kostnadsbesparende på kort og lang sikt. b) Bystyret ber byrådet jobbe videre med kostnadsreduserende tiltak i byggeprosjektet med mål om kostnadsbesparende gevinst for kommunens investering, og med tanke på fremtidige driftskostnader.	Byrådsavdeling for finans	Verbalvedtaket er fulgt opp med en konkret bestilling til alle pågående utbyggingsprosjekter om kritisk å revurdere areal og funksjoner, egne bygningstekniske krav, samt nivå på kvalitet i valg av materialer. Handlingsrommet og potensialet for å foreta kostnadsreduserende endringer avhenger dog av hvilken fase det enkelte prosjekt befinner seg, og hvor langt man har kommet i en eventuell planprosess. Potensialet er lavest i de prosjektene hvor det allerede foreligger en vedtatt reguleringsplan, og der prosjektene nærmer seg en gjennomføringsfase, dvs. der hvor utlysning av entreprenørkonkurranse eller gjennomføringvedtak er nært forestående, og størst i de prosjektene som befinner seg i tidlig prosjektutviklingsfase, dvs. konseptfase eller skisseprosjektfase. Byrådet vil, så langt det er praktisk mulig, orientere om hvilke kostnadsreduserende grep som er tatt i det enkelte utbyggingsprosjekt i fremtidige saker som omhandler gjennomføringsvedtak.

2. tertialrapport - 2025

Tjomr.	Tjenesteområde	Verbalvedtak/merknad	Byrådsavdeling	Status
17	Beredskap og sivilforsvar	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 15. Tilfluktsrom i Bergen Bystyret ber byrådet om en sak med status på tilgjengeligheten for tilfluktsrom i Bergen.	Byrådsavdeling for finans	Byrådet er i prosess med å sammenstille den informasjonen som etterspørres i dette verbalforslaget, men er avhengig av bidrag fra eksterne beredskapmyndigheter for å ha et fullstendig grunnlag for en sak.

Øvrig finansrapp. iht. finansreglement og forskrift

Markedsendringer i 2025

Rente for et lån med 3 måneders løpetid har vært stabil siden sommeren 2023. Etter årsskiftet er rentenivået redusert med om lag 0,3 prosentpoeng fram til 31.08.25. Rentenivå for langsiktige lån med fast rente i 5 år var pr. 31.08.25 ca. 3,9 %. Dette er uendret fra revidert budsjett før sommeren og ca. 0,15 %-poeng lavere enn ved årsskiftet.

Lånebehov fram til 31.12.2025

Lånebehov	Beløp i mill.
Lånebeløp som forfaller til betaling 23.09.25-31.12.25	2 149
Derav avdrag i investerings og driftsbudsjettet i år *)	-1 000
Investeringslån som tas opp før 31.12.25	883
Gjenværende lånebehov i 2025	1 882

*) Av dette beløpet utgjør avdrag i driftsbudsjett og regnskap 918 mill. Ordinære avdrag på Startlån 99 mill. og prognose for ekstraordinære avdrag Startlån 83 mill.

Lån til investeringsformål

Budsjetterte nye lån til investeringsformål i revidert budsjett 2025 utgjør kr 3.233 mill. Per 31.08.25 var det tatt opp 2,4 mrd. i nye lån til investeringsformål. Det er ikke tatt opp investeringslån i september.

Plasseringer

Pr. 31.08.25 hadde bykassen og lånefondet innestående 4.033 mill. på ordinære bankkonti i DNB og andre banker. (Saldo på konto for skattetrekksmidler er ikke inkludert.) Saldo på bankkonto påvirkes av at det er tatt opp hele 2,4 mrd. kr til investeringsformål og 750 mill. kr i Startlån i løpet av første og andre tertial. I tillegg belastes det meste av avdragsbeløpene mot slutten av året.

Rentevilkår plasseringer

Plassering	Rentevilkår
DNB Bank ASA	Iht. bankavtale 01.10.23 - 30.09.27
Sparebanker flytende rente og innskudd i Nordea Bank	Gjennomsnitt: NIBOR 3 mnd. + 0,54 % poeng

Gjeld

Totalgjelden i lånefondet utgjorde 31.729 mill. pr. 31.08.2025. Dette var en økning på 2.881 mill. fra årsskiftet. Ved utgangen av august var veid gjeldsløpetid 5,4 år i henhold til lånekontraktene, og vektet rentebindingstid var 2,1 år (veid tid til neste renteregulering.) Nivåene var om lag de samme som per 31.12.2024. Veid gjennomsnittlig lånerente var 4,14 %. Nivået ble ikke endret vesentlig i andre tertial. Tabellen under viser nøkkeltall for gjeld.

Nøkkeltall innlån 2025

Beløp i mill.	31.12.24	30.04.25	31.08.25
Lån fra Husbanken	8 936,7	9 545,5	9 467,6
Andel lån med fast rente	100 %	92,1 %	92,1 %
Gjennomsnittlig fast rente	3,19 %	3,19 %	3,19 %
Gjennomsnittlig flytende rente	3,71 %	4,65 %	4,57 %
Gjeldsbrevlån	7 281,5	6 781,5	8 231,5
Andel lån med fast rente	37,9 %	33,3 %	45,7 %
Gjennomsnittlig fast rente	4,03 %	4,59 %	4,53 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,05 %	4,92 %	4,74 %
Obligasjons - og sertifikatlån	12 630,0	15 230,0	14 030,0
Andel lån med fast rente	34,0 %	44,3 %	54,5 %
Gjennomsnittlig fast rente	4,00 %	4,22 %	4,22 %
Gjennomsnittlig flytende rente	4,98 %	4,86 %	4,78 %
Totale innlån			
Rentefrie lån	1,5	1,5	1,5
Lån med fast rente	15 996,2	17 805,1	20 127,4
Lån med flytende rente	12 850,5	13 750,4	11 600,2

Sum gjeld	28 848,2	31 557,0	31 729,1
Gjennomsnittlig fast rente	3,55 %	3,76 %	3,83 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,01 %	4,87 %	4,75 %
Andel lån med fast rente	55,4 %	56,4 %	63,4 %
Andel fastrente med regulering innen ett år	10,0 %	6,2 %	8,4 %
Vektet gjennomsnittlig lånerente inkl. rentebytteavtaler	4,11 %	4,21 %	4,14 %

Fastrentelån i andre tertial

Gjeldens fastrenteandel økte gjennom andre tertial. Fastrentelån er i stor grad refinansiert ved forfall. En svakhet med rapporteringen er at fastrentelån med under ett års gjenværende løpetid rapporteres som fastrentelån.

Avdrag og innfrielser de neste 12 mnd. basert på gjeld pr. 31.08.25

I løpet av de kommende 12 måneder forfaller 24 % av gjelden pr. 31.08.25. til betaling. Om lag 3 % av dette er avdrag som skal belastes regnskapet i år.

I gjelds og finansreglementet er det en bestemmelse som fastsetter at andelen forfall på gjeld de neste 12 mnd. ikke skal utgjøre mer enn 20 % av gjelden etter at planlagte avdrag er trukket fra. Dersom en også tar hensyn til avdrag i perioden januar-august 2026, var kommunen pr. 31.08.25 nær grensen for den ramme som bystyret har vedtatt for refinansieringsrisiko. Det er et mål å gjennomføre tiltak som reduserer refinansieringsrisikoen i tredje tertial 2025.

Forfall

Lånefondets gjeld i mill. kr fordelt etter årstall når lån og avdrag forfaller til betaling:

Årstall	Beløp i mill.
23.09- 31.12.25	2 149
2026	7 731
2027	6 620
2028	2 961
2029	2 861
2030	2 220
Etter 2030	7 187
Sum	31 729

Kommunens innlån i mill. kr 01.01.25 - 22.09.25**Lån til investeringsformål:**

Type (beløp i mill.)	Lånevilkår sammenlignet med Nibor/ swap	Lånedato	Innfrielsesdato	Lånebeløp	Re- finansiering	Nye lån
Sertifikatlån	6 mnd. Nib. - 0,06 %- poeng	14.01.2025	29.08.2025	750,000	0,000	750,000
Obligasjonslån FRN	3 mnd Nib + 0,344 %- poeng	24.01.2025	28.01.2028	480,000	480,000	0,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,38 %-poeng	07.02.2025	07.02.2029	600,000	600,000	0,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,29 %-poeng	27.02.2025	27.08.2027	1 000,000	0,000	1 000,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,41 %-poeng	12.03.2025	12.03.2028	750,000	500,000	250,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,36 %-poeng	24.03.2025	14.06.2027	700,000	600,000	100,000
Gjeldsbrevlån	Swap + 0,52 %-poeng	23.05.2025	23.05.2030	600,000	600,000	0,000
Sertifikatlån	6 mnd nibor + 0,08%- poeng	23.05.2025	18.12.2025	650,000	650,000	0,000
Gjeldsbrevlån	Swap + 0,44 %-poeng	16.06.2025	18.06.2029	900,000	750,000	150,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,265 %- poeng	29.08.2025	15.10.2027	900,000	750,000	150,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,485 %- poeng	22.09.2025	20.09.2030	900,000	900,000	0,000
Sum				8 230,000	5 830,00	2 400,000
Lån til boligososiale formål						

2. tertialrapport - 2025

Type	Vilkår	Lånedato	Innfrielsesdato	Lånebeløp	Refinansiering	Nye lån
Startlån	Flytende rente	24.02.2025	20.03.2055	350,000	0,000	350,000
Startlån	Flytende rente	24.02.2025	20.03.2075	200,000	0,000	200,000
Startlån - forsøk førstegangsetabl.	Flytende rente	09.04.2025	20.04.2055	200,000	0,000	200,000
Startlån	Flytende rente	19.09.2025	20.09.2055	150,000	0,000	150,000
Startlån	Flytende rente	19.09.2025	20.09.2075	50,000	0,000	50,000
Sum				950,000	0,000	950,000

Oppsummering

1. Med unntak av at litt høy andel gjeld som forfaller til betaling de neste 12 mnd, har finansforvaltningen på daglig basis vært i samsvar med gjeldende finans- og gjeldsreglement.
2. Prognosen viser lavere netto renteutgifter sammenlignet med justert budsjett. Det vises til kapitlet om sentrale poster.
3. Det forventes at resultatet av gjeldsforvaltningen når det målet som bystyret har fastsatt i finans- og gjeldsreglementet. For renteutgifter er målet fem års swaprente med tillegg av ½ prosentpoeng. Dette er samme rente som inngår ved beregning av kommunale avgifter. Prognosen for denne renten i år er ca. 4,45 %, som er om lag 0,1 prosentpoeng høyere enn i fjor

Status - sykefravær

I sak 314/21 «Representantforslag fra Anette Strand (H) vedrørende redusert sykefravær i Bergen kommune» vedtok bystyret følgende:

«Bystyret viser til det pågående arbeidet med sykefravær, og arbeidet som er satt i gang i kjølvannet av ny IA- avtale i kommunen. Bystyret ber byrådet påse at dette gjøres som et tydelig prosjekt, med mål og delmål for å redusere sykefraværet, og jevnlig rapportere status og fremdrift og måloppnåelse til bystyret.»

Denne rapporten omhandler status for arbeidet med kommunens sykefravær basert på tilbakemeldinger fra byrådsavdelingene og Bystyrets organer. I tillegg vises sykefraværstall for 2. kvartal i perioden 2022-2025. Avslutningsvis i rapporten gis det noen vurderinger knyttet mulige effekter av de ulike tiltak i sykefraværarbeidet.

Bergen kommune

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	10,2	10,8	11,4	10,4

Tabellen viser reduksjon i kommunens fravær med 1,0 prosentpoeng i perioden 2024-25. Fraværet er nå på 2022-nivå (10,2). Fra 2022 til 2024 økte kommunens fravær med 0,6 prosentpoeng hvert år.

Isolerte tall for august viser en reduksjon i sykefraværet på ett prosentpoeng sammenlignet med 2024.

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for <u>august</u> (tall i %)	8,1	8,5	9,7	8,7

Byrådsleders avdeling (BLED)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	9,1	8,1	8,5	7,6

Tabellen viser blant annet at fraværet er redusert med 1,5 prosentpoeng i perioden 2022 - 2025. Fra 2024 til 2025 er fraværet redusert med 0,9 prosentpoeng.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- I BLED arbeides det kontinuerlig med fokus på godt arbeidsmiljø. HR konsern og Bedriftshelsetjenesten har i innværende år vært piloter på kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø som en del av arbeidet med å forebygge sykefravær. HR bemanning jobber med

systematisk oppfølging av sykefraværet gjennom månedlig gjennomgang av fraværet herunder aktiv bruk av lederdashbordet, samt styrking av kompetansen i oppfølging av sykefravær.

- Utviklingstrekk i sykefraværet følges blant annet opp gjennom byrådsavdelingens ledermøter, styringsdialogen, lederoppfølging og gjennom saker i arbeidsmiljøutvalget. Byrådsavdelingens arbeidsmiljøutvalg vurderes som en viktig arena for arbeidet med både HMS og IA.
- *Nærværprosjektet*
- Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet. Prosjektet er styrket i 2025, og prosjektets formål er å bidra til forbedring av kommuneorganisasjonens systemer for å oppnå økt nærvær. Prosjektet har seks fokusområder; sykemeldte, nærvær, HMS kvinnehelse, livsfase og oppfølging av særskilte etater. HR bemanning har blant annet innført deler av nærværssamtalen i ordinære medarbeidersamtaler.

Byrådsavdeling for finans (BFIN)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	7,7	9,3	8,7	8,3

Tabellen viser en årlig nedgang i fraværet fra 2023. Fraværet i 2025 er 0,6 prosentpoeng høyere enn i 2022.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Etat for utbygging har etablert en praksis med tettere og mer aktiv oppfølging fra leder i det sykemeldingen leveres. Dette gir grunnlag for bedre oversikt over årsaker til sykemeldingen, med blant annet den konsekvens at noen går fra full til gradert sykemelding.
- Ved Etat for boligforvaltning er sykefravær tema på det ukentlige ledermøte i form av statusoppdatering og iverksetting av tiltak, som pensjonisthjelp mm.
- Ledergruppen ved Ansattservice startet sist vår opp et arbeid med en tydelig og felles visjon for enheten. Arbeidet videreføres gjennom høsten og har som mål å utvikle felles kultur og bedre intern samhandling, som igjen forhåpentligvis påvirker arbeidsmiljøet og trivsel i positiv retning.
- Ansattservice vektlegger oppfølging av ledere ved avdelinger med relativt høyt fravær med mål om å identifisere årsaker og eventuelt sette inn tiltak.
- *Nærværprosjektet*
- Etat for bygg og eiendom vektlegger nærværssamtale for alle ansatte som et viktig virkemiddel i arbeidet med å redusere sykefraværet.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	11,3	12,2	12,9	11,9

Tabellen viser en relativt markert reduksjon i fraværet fra 2024 til 2025 etter årlig økning i perioden 2022-2024.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Etat for helsetjenester har gjennomført en 2-dagers strategisamling med ledere og rådgivere i enhetene. Fokus på nærværplaner og oppfølging av 10-faktorundersøkelsen var blant temaene på samlingen.
- Etat for behandlingssentre og sykehjem har følgende mål i sin handlingsplan for 2025:
 - Redusere sykefraværet
 - Systematisk HMS på alle enheter
 - Forebygge vold og trusler
 - Alle enheter skal ha sin egen nærværplan
- Det jobbes for at tiltak knyttet til disse målene skal bidra til å skape en helsefremmende arbeidsplass for ansatte og at det vil bidra til å redusere sykefraværet i enhetene.
- I Etat for hjemmebaserte tjenester arrangeres det årlig en arbeidsmiljøgruppedag for alle enhetene. Temaene på disse dagene omhandler forebyggende og systematisk HMS-arbeid. I mars i år ble det gjennomført en dag kombinert med en mellomledersamling der temaet var «Trivsel og mistrivsel i arbeidsmiljøet – med arbeidsmiljøloven som rettesnor.»
- Etat for tjenester til utviklingshemmede arbeider aktivt med kultur for heltid, og ser heltid og sykefravær i sammenheng for å redusere behovet for innleie og vikarbruk. Det satses på trygge og gode ledere gjennom kommunens nye lederprogram – ledelse er sentralt for å lykkes med heltid og nærvær.
- *Nærværprosjektet*
- Etat for behandlingssentre og sykehjem deltar i to arbeidsgrupper i nærværprosjektet. Webinarer og øvrig materiell distribueres derfra til enhetene, og det etterspørres hvordan de tas i bruk i driftsoppfølginger, enhetsledermøter, teams-møter og nyhetsbrev.
- Etat for hjemmebaserte deltar i nærværprosjektet. Tiltak som ble prøvd ut i mai 2025 var internundervisning til ansatte om rettigheter og plikter i sykefraværsoppfølgingen og utarbeidelse av en brosjyre i den forbindelse. Lenke til film, utarbeidet av nærværprosjektet, ble formidlet til avdelingslederne med anmodning om å vise den i eksempelvis personalmøter.

Byrådsavdeling for barnehage og skole (BBS)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	10,3	10,7	11,7	10,2

Tabellen viser en årlig økning i fraværet fra 2022 til 2024. Fra 2024 til 2025 er det en relativt markert reduksjon i fraværet med 1,5 prosentpoeng.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Det arbeides målrettet mot arbeidsmiljøgruppene i barnehagene for å tydeliggjøre gruppene sin rolle og funksjon herunder betydningen arbeidsmiljøgruppene har i det forebyggende arbeidet rettet mot arbeidsmiljøet generelt og sykefraværet spesielt.

- Det er nedsatt en arbeidsgruppe med fokus på oppfølging av ansatte, bestående av representanter for BBS, BEHO, BBSM, BHT hovedverneombudene og tillitsvalgte. Det er utarbeidet et mandat for gruppens arbeid, som etter planen skal pågå i perioden 15. mai – 31. desember i år. Effektmål på sikt for gruppens arbeid:
 - Alle ansatte skal få en økt opplevelse av et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø.
 - Alle ansatte skal få nødvendig oppfølging ved belastninger, sorg, krise og alvorlige hendelser.
 - Det skal føre til redusert sykefravær og turnover i byrådsavdelingene.
- Det er utarbeidet en handlingsplan for systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet i byrådsavdelingen. Planen bygger i stor grad på tilbakemeldinger knyttet til tilsyn fra Arbeidstilsynet.
- *Nærværprosjektet*
- Byrådsavdelingen inklusiv etatene deltar i arbeidsgrupper i nærværprosjektet, samt i styringsgruppen. Ansatte på alle organisasjonsnivå følger ulike webinar som prosjektet arrangerer.

Byrådsavdeling for byutvikling (BBU)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	7,0	7,6	7,2	7,1

Tabellen viser en årlig reduksjon i fraværet i perioden 2023-25. Registrert fravær i 2022 er det lavest i hele perioden.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- I arbeidet med å forebygge korttidsfraværet tilbyr Bymiljøetaten og Bergen Vann sine ansatte influensavaksine.
- Plan- og bygningsetaten har utviklet TTT: Tidligere, Tydeligere og Tettere. Etaten benytter MeMo-samtaler (mestring og motivasjon), pulsmålinger og digital helseveiledning i sitt nærværarbeid.
- Bergen Vann gjennomfører i løpet av oktober 2025 en kartlegging av arbeidsmiljøet i hele organisasjonen. Resultatene skal gjennomgås på en fagdag 14. november.

Nærværprosjektet

- Alle etater i byrådsavdelingen arbeider med tiltak knyttet til nærværprosjektet. Hovedfokuset er på lederstøtte, kompetanseheving og dialogbasert oppfølging. Flere etater ha innført tiltak for å styrke innsats og systematisk oppfølging. Evalueringer viser at tiltakene er godt mottatt og gir positive effekter.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefraværfor 2. kvartal (tall i %)	10,2	10,7	11,3	10,9

Tabellen viser en årlig økning i fraværet i perioden 2022-24. Fra 2024 til 2025 er det registrert en reduksjon i fraværet med 0,4 prosentpoeng.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Ved enheter benyttes det turnus med langvakter og utvidet arbeidstid ved behov i tjenestene, og er forankret i arbeidsmiljøloven (alternativ arbeidstidsordning). Formålet med tiltakene er kontinuitet i tjenestetilbudet og reduksjon negative helsebelastninger blant ansatte. Det forventes også å skape større forutsigbarhet i forhold til belastningen det er å jobbe i helger, høytider og natt.
- Kommunaldirektøren har som en del sitt årsoppdrag til etatene definert egne punkt som omhandler HMS og nærværarbeid. Det forventes at etater skal arbeide systematisk med blant annet kompetanseutvikling, rekruttering, HMS, arbeidsmiljø, sykefravær og nærvær mm.
- Byrådsavdelingen har utviklet en forbedringsplan knyttet til internkontroll, blant annet etterkontroll for oppfølging av sykefravær. I en del av internkontrollen tas det sikte på å avdekke om ledere har tilstrekkelig kunnskap og følger opp sykefraværarbeidet i tråd med retningslinjer og lovverk.
- Det er utarbeidet en internrevisjon for HMS-arbeidet i kommunaldirektørens stab. Formålet er å sikre at HMS-arbeidet er i tråd med Arbeidstilsynets føringer. Internkontrollsystemet skal sikre at det jobbes systematisk og forebyggende på alle nivå i organisasjonen.
- Etatene sitt arbeid med sykefravær presenteres i arbeidsmiljøutvalget etter en rulleringsordning, noe som gir utvalget nyttig innsikt i hvilke sykefraværstiltak som vektlegges i det forebyggende HMS-arbeidet.

Nærværprosjektet

- Byrådsavdelingen er representert i alle fem arbeidsgruppene i nærværprosjektet, herunder nærvær, fravær, HMS, kvinnehelse, og livsfase. Deltakelsen sikrer at byrådsavdelingen bidrar aktivt i utviklingen av nye tiltak for å fremme nærvær, og at kunnskap og erfaringer fra arbeidsgruppene omsettes til lokale tiltak i egne etater.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett (BNKI)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	7,3	7,4	8,7	8,2

Tabellen viser en markert økning i fraværet fra 2023 til 2024 med 1,3 prosentpoeng. Siste periode fra 2024 til 2025 viser reduksjon i fraværet fra 8,7 % til 8,2 %.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Arbeidsmiljøutvalget vedtok 08.02.2024 et mål om at byrådsavdelingens sykefravær ikke skal overstige 5,8 %. Bakgrunnen for vedtaket var at måltallet skulle bli mer realistisk å oppnå og samtidig øke motivasjonen i arbeidet med måloppnåelse. Måltallet for BNKI er nå satt til maksimalt 7,5 %.
- Det er nedsatt en ROS-gruppe (ROS= risiko- og sårbarhetsanalyse) som har kartlagt hvordan omstillingen i Etat for bibliotek og kultur kan påvirke arbeidsmiljøet negativt. På bakgrunn av dette er det pekt på syv tiltak som kan motvirke negative effekter. Tiltakene gjelder blant annet kommunikasjon, samtaler med ansatte og arbeid med samhold og kulturbygging. Når resultatet

av omstillingen er kjent, vil ROS-gruppen gjøre en ny vurdering og komme med flere tiltak for å redusere eventuelle negative innvirkninger som omstillingen kan ha på arbeidsmiljøet.

- *Nærværprosjektet*
- På ledermøter er det jevnlig fokus på nærvær og ulike virkemidler fra nærværprosjektet, eksempelvis «leder- før legesamtale», overgangsalder og menstruasjonssmerter. Det gis også løpende orientering om ulike webinar fra prosjektet.

Bystyrets organer (BORG)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 2. kvartal (tall i %)	4,9	2,4	2,5	1,0

Tabellen viser blant annet at fraværet er redusert med 3,9 prosentpoeng fra 2022 til 2025. Fra 2023 har fraværet stabilisert seg på et relativt lavt nivå.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Det gjennomføres jevnlig samtaler med de ansatte hvor trivsel er et viktig tema. I det forebyggende arbeidet vektlegges tilpasning av arbeidsoppgaver som et viktig tiltak. Det oppleves at ansatte i stor grad tar kontakt dersom det for eksempel er behov for midlertidig tilrettelegging. God samhandling mellom ansatte og ledelsen skapes blant annet ved at det arbeides systematisk med psykologisk trygghet.
- Bystyrets kontor har etablert et kontaktforum hvor tillitsvalgte, bystyredirektøren og seksjonssjef for bystyrets administrasjon deltar. Det holdes jevnlig møter i forumet, med saker knyttet til arbeidsmiljø og sykefravær som hovedfokus.

Mulige effekter av tiltak

Effekter av tiltakene i sykefraværsarbeidet er generelt vanskelig å måle, men det legges til grunn at kontinuitet og systematikk i arbeidet gir resultater.

Rapportering av HMS-hendelser vurderes som et viktig grunnlag for å fange opp utfordringer som krever at det settes inn tiltak.

Dersom en skal lykkes med å redusere sykefraværet, forutsetter det blant annet at ledere på alle nivå i organisasjonen har et tydelig eierskap til arbeidet.

De innmeldte tiltakene erfares i stor grad som positive bidrag til arbeidet med å forebygge sykefraværet og øke nærværet.

Andre forhold

1. Status for arbeidet med Dokken og behov for ytterligere oppkapitalisering av Dokken Utvikling AS (DUAS)

Områderegulering Dokken sør

Det er nå godt og vel ett år siden bystyret vedtok planprogram for områdereguleringen av Dokken sør. I tråd den inngåtte samarbeidsavtalen har Plan- og bygningsetaten (PBE) og DUAS, som representant og ivaretager av kommunen grunneierinteresser i transformasjonen av Dokken, jobbet intensivt med områdereguleringsplanen med sikte på å legge planforslaget ut på høring og offentlig ettersyn tidlig etter årsskiftet 2025/2026. Det arbeides videre utfra et mål om å kunne legge frem et endelig planforslag til 2. gangsbehandling i bystyret vinteren 2026/2027. Arbeidet med områdereguleringsplanen for Dokken sør pågår parallelt og i tett koordinering med detaljrereguleringen av tomten for samlokalisering av Havforskningsinstituttet/Fiskeridirektoratet. Fremdriftsplanene for de to planprosessene er sammenfallende frem mot høring og offentlig ettersyn.

Viktig kunnskap om forurensning i grunnen på Dokken

I sitt tidligere pålegg om opprydding på Gassverktomten, vurderte Statsforvalteren i Vestland at så store mengder sterkt forurensede masser som der var påvist, ikke kunne ligge ubehandlet. Med tanke på den omfattende oppryddingen som er gjort i Puddefjorden, er det vurdert som lite formålstjenlig å la forurensning fra Dokken og området rundt tilføres Puddefjorden. Statsforvalteren har derfor pålagt Bergen kommune å koordinere arbeidet med å lage en tiltaksplan som ser hele området under ett. For å opparbeide et kunnskapsgrunnlag om grunnforurensning på Dokken har Sweco derfor, på oppdrag fra Bergen kommune, gjennomført et omfattende prosjekt med grunnundersøkelser og analyser. Undersøkelsesområdet har dekket i underkant av 240 000 m² og omfattet området fra Nøstebukten til Møhlenpriskaien. Arbeidet startet høsten 2024 og ble ferdigstilt vinteren 2025. Kartleggingen av grunnforurensningen gir føringer for hvor den mest sensitive arealbruken, slik som bolig, barnehage og skole, kan plasseres. DUAS vil derfor benytte dette kunnskapsgrunnlaget både i sin videre arealplanlegging, og i sitt videre arbeid med å utarbeide lovpålagte tiltaksplaner for håndtering av forurensede masser og forurenset grunn på Dokken.

Økt aktivitetsnivå i DUAS og behov for kapital

I sitt møte i juni behandlet bystyret to saker av stor betydning for DUAS sitt arbeid med transformasjonen av Dokken; vedtak om salg av tomt til Statsbygg (sak 208/25) og prinsippssaken om havneløsning og byutvikling på Dokken (sak 207/25). Sammen med det pågående arbeidet relatert til områdeplanen innebærer de to nevnte sakene et betydelig økt aktivitetsnivå for selskapet og et vesentlig større ansvar for både planlegging, koordinering, gjennomføring og oppfølging av delprosjekter. For å sikre nødvendig fremdrift, kapasitet og kvalitet i arbeidet har DUAS sendt en anmodning om en ytterligere oppkapitalisering av selskapet. Det økte kapitalbehovet fordeler seg på økte behov knyttet til to hovedkategorier; implementering av prinsippssaken og forberedelse av gjennomføring av områdereguleringsplanen, herunder en oppstart av utvikling av Møhlenpriskaien.

I implementeringen av prinsippssaken er selskapet ansvarlig for å sikre helhetlig styring og effektiv gjennomføring av havneflyttingen og de tilknyttede utviklingsoppgavene på Dokken relatert til fase 1 og fase 2 i prinsippssaken. Dette vil kreve dedikert kapasitet og prosjektledelse i selskapet og blant annet

innebære ansettelse av ny prosjektleder/medarbeider (i anslagsvis 3 år). Denne vil få ansvaret for å håndtere rammesøknad, prosjektering, kalkulering av kostnader, entrepriseutlysning og kontraktsinngåelse av utfyllingen av Jekteviksbukten og etablering av Jektevikspiren, og dernest prosjektledelse av selve utfyllingsarbeidet og etableringen av Jektevikspiren. For å sikre en fremdrift som gir Statsbygg tiltrede til en frigjort og byggeklar tomt 1. januar 2028, vil prosjektlederen også få ansvaret for omfattende koordinering og ledelse av havneflyttingsprosjekter i samarbeid med Bergen Havn, Statsbygg og andre aktører. Parallelt med arbeidet med utfyllingen av Jekteviken og etableringen av Jektevikspiren, vil det også bli startet et planarbeid for utfylling i sjø ved Jektevikens tverrende for at fase 2 i prinsippssaken skal være gjennomført så snart som mulig etter at Statsbygg har fullført sitt byggeprosjekt, og senest i 2035. Selskapet anslår i sin anmodning om kapitaltilførsel at implementeringen av prinsippssaken gir et kapitalbehov på 15 mill.

Forberedelse av gjennomføringen av områdereguleringsplanen, er samtidig en forberedelse av overgangen fra oppstarts- og planleggingsfasen der selskapet finansieres av tilskudd fra bykassen i tråd med oppdragsavtalen som er inngått med selskapet, til utviklings- og gjennomføringsfasen der selskapet, gjennom blant annet overføring av utviklingseiendommer, settes i stand til å stå på egne økonomiske ben. Sentrale aktiviteter i dette arbeidet vil være:

- Utarbeiding av en overordnet infrastrukturplan for Dokken (VA, energi, torg/fellesarealer, etc.)
- Juridisk bistand knyttet til utredninger/vurderinger, avtaler og kontraktsoppfølging
- Oppstart av arbeid på Møhlenpris kaien inkludert utviklingsstrategi, detaljreguleringsarbeid, etc.
- Organisering og gjennomføring av parallelloppdrag/konkurranse for utforming av byrom og landskap, inkludert havnefronter, torg og førsteetasjer
- Tiltak for områdemodning og medvirkning
- Økonomiske analyser og vurderinger

For å håndtere disse aktivitetene har selskapet behov for å styrke kapasitet og øke tilfang av fagressurser, og i sin anmodning om kapitaltilførsel anslår selskapet at kapitalbehovet vil utgjøre 20 mill.

Ambisjonene om fremdrift i transformasjonen av Dokken er høye, og byrådet er opptatt av å sikre at Dokken Utvikling AS har nødvendig kapasitet og kompetanse til å ivareta de økte oppgavene knyttet til arbeidet med Dokken, slik at selskapet kan levere på vedtatte ambisjoner og bestillinger. Byrådet vil i denne sak derfor foreslå en kapitalstyrking i tråd med selskapets anmodning gjennom en rettet emisjon på 35 mill.

Forslag til vedtak:

i - Bergen kommune foretar en rettet emisjon i Dokken Utvikling AS på 35 mill., og byrådet gis fullmakt til å foreta de nødvendige selskapsrettslige disposisjoner i den forbindelse.

ii - Emisjonen skjer ved at aksjekapitalen utvides med 5 mill. og 30 mill. i overføring til selskapets overkursfond.

iii - Beløpet inndeckes budsjettmessig ved bruk av disposisjonsfond 35 mill.

iv - Bystyret gir byrådet fullmakt til å foreta nødvendige balanserte budsjettjusteringer.

Sentrale tabeller og oversikter

Driftsresultat med disponering

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Sum generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-7 793,1	-8 204,1	-8 228,1	-299,8	-8 527,9
Inntekts- og formuesskatt	-11 769,5	-12 966,0	-12 898,0	-100,9	-12 998,9
Eiendomsskatt	-1 140,8	-1 140,9	-1 140,9	0,0	-1 140,9
Andre generelle driftsinntekter	-804,4	-820,7	-800,2	11,3	-788,9
Sum Sum generelle driftsinntekter	-21 507,7	-23 131,7	-23 067,2	-389,4	-23 456,6
Netto finansutgifter					
Renteinntekter	-676,3	-532,0	-569,0	-46,0	-615,0
Utbytter	-506,6	-421,0	-427,5	6,5	-421,0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteutgifter	1 187,7	1 296,2	1 331,8	5,0	1 336,8
Avdrag på lån	900,0	970,5	971,9	0,0	971,9
Sum Netto finansutgifter	905,2	1 313,6	1 307,1	-34,5	1 272,6
Sum netto avsetninger	-20 602,5	-21 818,0	-21 760,1	-423,9	-22 184,0
Tjenesteområdene - drift	21 317,7	22 084,3	22 026,8	86,3	22 113,1
Netto driftsresultat	715,2	266,2	266,7	-337,6	-70,9
Sum driftsinntekter	-29 101,8	-29 413,2	-29 471,3	-429,2	-29 900,5
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-2,5 %	-0,9 %	-0,9 %	-	0,2 %

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Avsetninger til bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsetninger til disposisjonsfond	281,0	760,8	760,8	0,0	760,8
Bruk av bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av disposisjonsfond	-1 361,4	-1 113,9	-1 100,6	324,2	-776,4
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring til investering	345,1	100,1	100,1	0,0	100,1
Netto avsetninger - sentrale poster	-735,3	-253,0	-239,6	324,2	84,6
Avsetninger til bundne driftsfond	170,9	8,2	52,4	0,0	52,4
Avsetninger til disposisjonsfond	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av bundne driftsfond	-126,2	-27,4	-88,5	13,3	-75,2
Bruk av disposisjonsfond	-79,3	-8,1	-9,0	0,0	-9,0
Overføring til investering	42,0	14,0	18,0	0,0	18,0
Netto avsetninger i tjenesteområdene	20,1	-13,3	-27,0	13,3	-13,7
Sum netto avsetninger	-715,2	-266,2	-266,7	337,5	70,9

Totaloversikt drift for tjenesteområde 1-21 (inkl. bruk/avsetning til fond) - fordelt på byrådsavdelinger

Beløp i mill. kr

Avdelinger	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud. 2025	Prognose inkl. tiltak	Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt					
Byrådsleders avdeling	459,0	-82,5	376,5	371,1	5,4	1,2 %	-5,5
Byrådsavdeling for finans	3 535,0	-2 551,1	983,9	973,3	10,6	0,3 %	-5,4
Byrådsavdeling for finans	0,0	0,0	0,0	1,2	-1,2	0,0 %	0,0
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	9 396,9	-1 706,5	7 690,4	7 717,2	-26,8	-0,3 %	17,4
Byrådsavdeling for barnehage og skole	8 081,7	-426,2	7 655,5	7 688,0	-32,5	-0,4 %	10,6
Byrådsavdeling for barnehage og skole	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Byrådsavdeling for byutvikling	3 472,0	-2 727,8	744,2	724,1	20,1	0,6 %	6,4
Byrådsavdeling for byutvikling	0,0	0,0	0,0	31,2	-31,2	0,0 %	0,0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	5 316,6	-652,5	4 664,1	4 644,0	20,1	0,4 %	-19,9
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 381,7	-233,6	1 148,2	1 148,2	0,0	0,0 %	0,2
Bystyrets organer	136,1	-2,9	133,2	133,2	0,0	0,0 %	0,0
Fellesposter - bykassen	-1 119,9	-276,5	-1 396,5	-1 300,4	-96,1	-8,6 %	95,8
Totalsum	30 659,1	-8 659,6	21 999,5	22 131,1	-131,6	-0,4 %	99,6

Totaloversikt drift for tjenesteområde 1-21 (inkl. bruk/avsetning til fond) - fordelt på tjenesteområde

Beløp i mill. kr

Tjenesteområder			Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt	Just. bud. 2025	Prognose inkl. tiltak			
Barnehage	3 323,4	-165,9	3 157,5	3 204,5	-46,9	-1,4 %	47,1
Skole	5 093,5	-289,6	4 803,9	4 796,0	7,8	0,2 %	-12,3
Spesialpedagogiske tjenester	435,8	-13,2	422,7	422,5	0,1	0,0 %	-1,5
Barnevern	1 111,7	-56,5	1 055,2	1 068,1	-12,9	-1,2 %	10,9
Tjenester til eldre	5 564,2	-1 096,4	4 467,8	4 454,3	13,5	0,2 %	36,3
Tjenester til funksjonshemmede	310,3	-43,6	266,7	268,8	-2,1	-0,7 %	1,3
Tjenester til utviklingshemmede	2 735,4	-657,1	2 078,3	2 105,6	-27,3	-1,0 %	19,1
Psykisk helse	1 110,1	-235,6	874,5	907,6	-33,1	-3,0 %	31,3
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	568,3	-70,5	497,9	485,5	12,4	2,2 %	-9,9
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	1 237,5	-86,5	1 151,0	1 127,1	23,9	1,9 %	-22,2
Introduksjons- og tolketjenester	508,8	-68,8	440,0	411,3	28,6	5,6 %	-28,6
Forebyggende helsearbeid	414,0	-61,4	352,6	350,8	1,8	0,4 %	0,0
Behandling og rehabilitering	1 048,3	-190,6	857,7	867,8	-10,1	-1,0 %	1,0
Overføringer til trossamfunn	201,3	-0,4	200,9	200,9	0,0	0,0 %	0,0
Brannvesen	454,0	-179,7	274,3	275,8	-1,5	-0,3 %	0,8
Samferdsel	422,6	-344,1	78,4	75,5	2,9	0,7 %	-2,3
Boligtiltak	969,2	-799,6	169,6	167,0	2,6	0,3 %	1,3
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	150,5	-53,9	96,6	101,6	-5,0	-3,3 %	4,1
Private planer og byggesak	304,2	-275,7	28,5	35,8	-7,3	-2,4 %	5,0
Naturforvaltning og parkdrift	269,9	-78,1	191,8	192,0	-0,2	-0,1 %	-0,5
Klima og miljø	44,1	-4,1	40,0	40,0	0,0	0,0 %	0,0
Læringer	97,8	-32,2	65,6	63,3	2,3	2,3 %	-59,2
Arbeidsmarkedstiltak	36,8	-6,4	30,3	29,6	0,7	1,9 %	0,0
Kultur	770,0	-136,9	633,1	635,5	-2,4	-0,3 %	0,0
Idrett	511,3	-87,6	423,7	421,6	2,1	0,4 %	4,8
Næring	93,3	-132,4	-39,1	-38,1	-1,0	-1,1 %	1,2
Bystyrets organer og administrasjon	136,1	-2,9	133,2	132,5	0,7	0,5 %	0,1
Administrasjon og fellesfunksjoner	1 563,1	-308,5	1 254,6	1 236,7	17,9	1,1 %	4,1
Beredskap og sivilforsvar	47,2	-8,6	38,6	43,0	-4,4	-9,2 %	0,2
Vann og avløp	1 426,8	-1 426,8	0,1	0,1	0,0	0,0 %	1,3
Renovasjon	398,1	-389,7	8,4	8,4	0,0	0,0 %	0,0
Interne tjenester / fordelte kostnader	161,8	-153,2	8,6	8,9	-0,3	-0,2 %	0,3
Pensjon og fellesposter	-860,1	-1 203,2	-2 063,3	-1 968,9	-94,4	-11,0 %	65,9
Sentrale inntekter og finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
TJENESTE MANGLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Sum tjenesteområder	30 659,1	-8 659,6	21 999,5	22 131,1	-131,6	-0,4 %	99,6

Status §5-4 første ledd

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2024	Vedtatt budsjett 2025	Just. bud. 2025	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett inkl. budsjettjust.
Rammetilskudd	-7 793,1	-8 204,1	-8 228,1	-299,8	-8 527,9
Inntekts- og formuesskatt	-11 769,5	-12 966,0	-12 898,0	-100,9	-12 998,9
Eiendomsskatt	-1 140,8	-1 140,9	-1 140,9	0,0	-1 140,9
Andre generelle driftsinntekter	-804,4	-820,7	-800,2	11,3	-788,9
Sum generelle driftsinntekter	-21 507,7	-23 131,7	-23 067,2	-389,4	-23 456,6
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	21 317,7	22 084,3	22 026,8	86,3	22 113,1
Avskrivninger	1 253,1	1 191,5	1 204,8	0,0	1 204,8
Sum netto driftsutgifter	22 570,8	23 275,8	23 231,5	86,3	23 317,9
Brutto driftsresultat	1 063,0	144,1	164,3	-303,1	-138,7
Renteinntekter	-676,3	-532,0	-569,0	-46,0	-615,0
Utbytter	-506,6	-421,0	-427,5	6,5	-421,0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteutgifter	1 187,7	1 296,2	1 331,8	5,0	1 336,8
Avdrag på lån	900,0	970,5	971,9	0,0	971,9
Netto finansutgifter	905,2	1 313,6	1 307,1	-34,5	1 272,6
Motpost avskrivninger	-1 253,1	-1 191,5	-1 204,8	0,0	-1 204,8
Netto driftsresultat	715,2	266,2	266,7	-337,6	-70,9
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	387,1	114,1	118,1	0,0	118,1
Avsetninger til bundne driftsfond	170,9	8,2	52,4	0,0	52,4
Bruk av bundne driftsfond	-126,2	-27,4	-88,5	13,3	-75,2
Avsetninger til disposisjonsfond	293,8	760,8	760,8	0,0	760,8
Bruk av disposisjonsfond	-1 440,8	-1 122,0	-1 109,5	324,2	-785,3
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-715,2	-266,2	-266,7	337,5	70,9
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Totaloversikt investeringer (2A)

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	4 017,0	3 554,2	3 952,6	64,4
Tilskudd til andres investeringer	92,7	92,7	92,7	0,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	82,0	82,0	116,3	-34,3
Utlån av egne midler	39,3	0,1	39,3	0,0
Avdrag på lån	5,0	5,0	5,0	0,0
Sum investeringsutgifter	4 236,1	3 734,0	4 206,0	30,1
Kompensasjon for merverdiavgift	-454,6	-428,9	-446,4	-8,2
Tilskudd fra andre	-251,9	-187,5	-217,9	-34,0
Salg av varige driftsmidler	-110,0	-110,0	-26,4	-83,6
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra selskaper	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1,1	-1,1	-1,4	0,3
Bruk av lån	-3 232,6	-2 918,0	-3 214,1	-18,5
Sum investeringsinntekter	-4 050,2	-3 645,5	-3 906,2	-144,0
Videreutlån	950,0	950,0	1 051,1	-101,1
Bruk av lån til videreutlån	-952,9	-952,9	-1 051,1	98,2
Avdrag på lån til videreutlån	481,1	481,1	481,1	0,0
Mottatte avdrag på videreutlån	-478,2	-478,2	-481,1	2,9
Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring fra drift	-120,5	-114,1	-155,5	35,0
Bruk av bundne investeringsfond	-36,7	-4,8	-32,9	-3,8
Avsetning til bundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av ubundet investeringsfond	-141,1	-82,0	-140,5	-0,7
Avsetning til ubundet investeringsfond	112,4	112,4	29,1	83,3
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-185,9	-88,6	-299,7	113,9
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringer per tjenesteområde (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer					
Barnehage	140,5	108,4	131,2	9,3	-9,3
Skole	484,6	452,5	558,9	-74,3	74,3
Barnevern	7,5	0,0	7,5	0,0	0,0
Tjenester til eldre	358,8	297,9	434,4	-75,6	75,6
Tjenester til funksjonshemmede	3,3	2,8	3,3	0,0	0,0
Tjenester til utviklingshemmede	205,9	267,0	225,6	-19,7	19,7
Psykisk helse	3,9	2,1	6,9	-3,0	3,0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	-0,1	0,0	5,0	-5,1	5,1
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	1,5	12,6	0,7	0,9	-0,9
Introduksjons- og tolketjenester	8,4	8,5	4,5	3,9	-3,9
Forebyggende helsearbeid	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	0,1
Behandling og rehabilitering	5,7	0,0	5,7	0,0	0,0
Brannvesen	56,5	74,9	48,2	8,3	-8,3
Samferdsel	547,6	459,1	485,7	62,0	-62,0
Boligtiltak	418,3	138,2	368,7	49,6	-49,6
Naturforvaltning og parkdrift	114,9	143,6	74,6	40,3	-40,3
Klima og miljø	29,0	15,0	22,5	6,5	-6,5
Kultur	415,5	289,6	466,9	-51,4	51,4
Idrett	189,4	147,5	219,6	-30,2	30,2
Næring	94,8	62,6	135,2	-40,3	40,3
Bystyrets organer og administrasjon	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,1
Administrasjon og fellesfunksjoner	238,4	211,1	74,3	164,1	-164,1
Beredskap og sivilforsvar	4,7	4,6	3,6	1,1	-1,1
Renovasjon	24,7	16,3	25,2	-0,5	0,5
Pensjon og fellesposter	1,1	4,3	1,1	0,0	0,0
Sentrale inntekter og finansposter	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,1
Sum Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	3 354,8	2 718,8	3 308,7	46,1	-46,1
Avgiftsfinansierte investeringer					
Brannvesen	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0
Vann og avløp	582,9	785,5	545,0	37,9	-37,9
Renovasjon	78,8	47,2	98,3	-19,5	19,5
Sum Avgiftsfinansierte investeringer	661,8	834,9	643,3	18,5	-18,5
Øvrige					
Næring	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Sum Øvrige	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Investeringer i varige driftsmidler	4 017,0	3 554,2	3 952,5	64,5	-64,5

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Overføringer til trossamfunn	92,7	92,7	92,7	0,0	0,0
Tilskudd til andres investeringer	92,7	92,7	92,7	0,0	0,0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Næring	4,0	4,0	39,0	-35,0	35,0
Pensjon og fellesposter	78,0	78,0	77,3	0,7	-0,7
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	82,0	82,0	116,3	-34,3	34,3

4. Utlån av egne midler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Renovasjon	39,1	0,0	39,1	0,0	0,0
Sentrale inntekter og finansposter	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Utlån av egne midler	39,3	0,1	39,3	0,0	0,0
Sum del 1-4	4 231,1	3 729,0	4 200,9	30,2	-30,2

Kommunens tjenesteområder

01A-Barnehage

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune. Barnehagesektoren reguleres av Lov om barnehager (barnehageloven) med forskrifter. Bergen kommune er barnehagemyndighet for de private og kommunale barnehagene i kommunen og eier av de kommunale barnehagene. Eierforholdet ivaretas av Etat for barnehage, og er adskilt fra barnehagemyndigheten, som er organisert i en egen seksjon på nivå 1 i byrådsavdelingen.

Bergen kommune har som barnehageeier ansvar for drift, resultat og oppfølging av de 91 kommunale barnehagene, og skal sikre at de utfører tjenesten i tråd med lover og regler som gjelder for kommunal barnehagedrift. Kommunen som barnehagemyndighet skal gi veiledning og føre tilsyn med at alle barnehagene, både i privat og kommunal sektor, drives i samsvar med gjeldende regelverk. Tjenesteområdet inneholder tilskudd til drift av alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune.

Utvikling og utfordringer

Kvalitetsutvikling og barnehagemiljø

Etat for barnehage

Etat for barnehage har i perioden mai til september 2025 gjennomført samlinger for ledere i kommunale barnehager med tema knyttet til systematisk kvalitetsutviklingsarbeid og visjon og verdier fra kvalitetsutviklingsplanen «[Sammen for kvalitet – lek og medvirkning](#)». I september 2025 arrangerte Etat for barnehage ettermiddagssamlinger knyttet til systematisk vurderingsarbeid for barnehagenes ledergruppe.

26 ansatte i kommunale barnehager har fått tilbud om å delta på videreutdanning barnehageåret 2025 - 2026. I september 2025 startet også 22 ansatte opp med veilederopplæring i [ICDP](#), dette i regi av Etat for barnehage.

Fra og med 1. august 2025 er det etablert et migrasjonspedagogisk fagteam i Etat for barnehage. Fagteamet tilbyr veiledning, kompetanseheving og periodevis støtte til kommunale barnehager. Tverrfaglig samarbeid med det spesialpedagogiske fagfeltet, Introduksjonssenteret (Etat for inkludering) og Senter for migrasjonshelse foregår kontinuerlig for å styrke arbeidet med inkluderende barnehagemiljø i sektoren.

Barnehagemyndigheten

I august 2025 startet fire ulike kompetanseløyper for kommunale og private barnehager, der hele personalet deltar i et selvvalgt utviklingsarbeid gjennom ett år. Målet er økt kunnskap, styrket profesjonsfelleskap og støtte til å drive eget endringsarbeid. Det deltar 26 barnehager med til sammen 350 ansatte i de ulike kompetanseløypene. I tillegg har det startet en kursrekke på fem samlinger om «Omsorgssvikt, overgrep og traumer», og en fagsamling om når en ansatt er mistenkt for overgrep i barnehagen.

Fra september 2025 vil alle barnehager få tilbud om veiledning knyttet til barnehageloven [§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn.](#)

Nærvær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for Etat for barnehage inkludert kommunale barnehager på 12,0 prosent i mai, 13,6 prosent i juni og 9,2 prosent i august 2025. Samlet sykefravær for andre kvartal 2025 er 12,7 prosent. Dette er en nedgang sammenlignet med andre kvartal i 2024 da sykefraværet var 14,0 prosent.

I august 2025 var barnehagestyrerne i de kommunale barnehagene samlet på tre heldagssamlinger med fokus på sykefraværsoppfølging og HMS-arbeid. Samlingen var en del av Bergen kommunes nærværprosjekt for de kommunale barnehagene.

Arbeid for å forebygge vold og trusler

Det har i perioden mai til september 2025 vært jobbet med å utarbeide kompetanseplan og praktisk veileder for hvordan den enkelte arbeidsplass skal jobbe med risikofaktoren vold og trusler i arbeidsmiljøet, og hvordan barnehagen kan jobbe med å forebygge, håndtere og følge opp konkrete situasjoner. Arbeidet med vold og trusler inngår videre som en del av etatsens arbeid med reduksjon av sykefravær.

Digitalisering

Byrådsavdeling for barnehage og skole har i perioden mai til september 2025 arbeidet med å etablere en bedre oversikt og struktur over digitale ressurser for de kommunale barnehagene. Det er blant annet utviklet et «applikasjonsbibliotek» til bruk i de kommunale barnehagene.

Kapasitet barnehage

Det har over tid vært få søknader til Trengereid oppvekststun avdeling barnehage. Bergen kommune har derfor valgt å avvikle barnehagen fra høsten 2025.

Søre Skogvei barnehage er flyttet til nye lokaler i Damsgårdsundet barnehage, som tidligere ble brukt som erstatningslokale for barnehager under rehabilitering. Etter flytting har Søre Skogvei barnehage endret navn til Småpudden barnehage.

Laksevåg barnehage har skiftet navn til Melkeplassen barnehage. Barnehagen har blitt totalrehabilitert inne og ute, og åpnet for drift 1. august 2025.

Helsevern godkjenning av barnehager

Per september 2025 er 89 av 91 kommunale barnehager godkjente etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, det vil si 97,8 prosent.

Tilsyn fra barnehagemyndigheten

I juni 2025 åpnet barnehagemyndigheten tilsyn med elleve barnehager på barnehagelovens [§ 42](#) om aktivitetsplikt og det psykososiale barnehagemiljøet. Utvelgelsen av barnehager er basert på en risikovurdering av barnehagene sin kompetanse på temaet.

I perioden 25.mai til 12. august 2025 har barnehagemyndigheten mottatt syv henvendelser og klager som kan relateres til barns psykososiale barnehagemiljø.

Andre tiltak

Forsknings- og utviklingsprosjektet MoveEarly

MoveEarly er et større forsknings- og utviklingsprosjekt ledet av Høgskulen på Vestlandet. Prosjektet har som mål å utvikle en pedagogisk praksis som sikrer et rikt miljø for bevegelse, lek og utforsking i barnehagen. Prosjektet pågår, og fra november 2024 til juni 2026 deltar 50 kommunale og private barnehager.

Bemanningstjenester – kommunens interne bemanningsbyrå

Bemanningstjenester, i etaten HR Bemanning er kommunens bemanningsbyrå og dekker midlertidige bemanningsbehov i barnehagene.

Bemanningstjenester opplever svært høy etterspørsel etter vikarer og løser ofte over 220 oppdrag daglig. Samtidig ser en at det er en høyere etterspørsel fra barnehagene enn det Bemanningstjenester kan levere. Årsaken er blant annet et høyt fravær i barnehagene. Fremover er utfordringen å rekruttere nok faglærte vikarer og assistenter med erfaring til barnehagene. Det jobbes derfor systematisk for å styrke rekrutteringen av vikarer i hele faste stillinger.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Barnehage	2 974 259	-142 462	2 831 797	2 878 305	-46 508
To-språklig assistanse	18 296	-11 275	7 021	7 021	0
Førskolelokaler og uteareal	330 864	-12 142	318 722	319 142	-420
Barnepark	0	0	0	0	0
Sum	3 323 419	-165 879	3 157 540	3 204 468	-46 928

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	27 483	-2 898	24 585	22 411	2 174	7,9 %
2-Byrådsavdeling for finans	145 952	-12 330	133 622	133 624	-2	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	3 151 143	-150 651	3 000 493	3 049 592	-49 100	-1,6 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	3 151 143	-150 651	3 000 493	3 049 592	-49 100	-1,6 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-1 160	0	-1 160	-1 160	0	0,0 %
Sum	3 323 419	-165 879	3 157 540	3 204 468	-46 928	-1,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet merforbruk på 49,1 millioner kroner på tjenesteområde for barnehage.

De kommunale barnehagene melder et merforbruk på 7,6 mill. Prognosen har bedret seg noe sammenlignet med revidert budsjett, noe som skyldes økt nærvær og redusert vikarbruk i barnehagene. Barnehagene har fortsatt utfordringer med å sikre forsvarlig drift innenfor budsjettrammen, særlig de barnehagene som har fått med seg merforbruk fra tidligere år som er forutsatt dekket inn.

Ved telling i september er det om lag 140 færre barn i barnehage, sammenlignet med hva som ble forutsett ved rapportering til revidert budsjett. Som en konsekvens av dette reduseres budsjettbehovet med om lag 6,45 mill. Midlene foreslås budsjettjustert.

I revidert nasjonalbudsjett i mai ble maksimalprisen for barnehage endret fra 2 000 kroner per måned til 1 200 kroner per måned. Dette medfører en økning i kommunens kostnader på om lag 47,9 mill. Midlene foreslås budsjettjustert.

Det foreslås budsjettjusteringer for totalt 41,5 mill. som følge av redusert foreldrebetaling og justering for antall barn. Forventet merforbruk forutsatt budsjettjusteringer, er på 7,6 mill. Prognosen har noe usikkerhet knyttet til endelige moderasjoner og realisering av tap på fordringer.

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på kr. 2,2 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette utgjør en forbedring på kr. 1,2 mill. i forhold til revidert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak vakante stillinger blant faste vikarer i HR Bemanning, som dekker midlertidige bemanningsbehov i barnehagene. Høy turnover gjør det vanskelig å nå det planlagte bemanningsnivået i budsjettet. Det vises også til nærmere omtale under forslag til budsjettjusteringer når det gjelder vikarer.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		3 115 796	3 065 399	3 045 235	3 039 690
Justert ramme		3 157 540	3 096 755	3 076 591	3 071 046
Sum Tekniske justeringer		7 651	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		7 651	0	0	0
Justering i tråd med demografisk utvikling - barnehage	Tilpasning til aktivitetsnivå	-6 450	-6 450	-6 450	-6 450
Redusert foreldrebetaling	Nye tiltak	47 868	0	0	0
Tilpasning av antall vikarer i kommunens vikarbyrå - Bemanningstjenester	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		39 418	-6 450	-6 450	-6 450
Forslag til ny ramme		3 204 609	3 090 305	3 070 141	3 064 596

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Oppjustering barnehage	17 800	17 800	0	Oppjustering av midler til barnehage er innarbeidet i barnehagenes budsjetter i 2025.
Avvikle Språkstien i Søre Skogvei	-720	-720	0	Språkstien språktiltak ble avviklet fra høsten 2024.
Tilpasning av budsjett for ringevikarer i barnehager - Bemanningstjenester	2 800	2 800	0	Styrking av budsjettet for å dekke lønnsutgifter ved fravær og helligdager for ringevikarer i HR bemanning, som leverer vikarer til barnehagene, er innarbeidet i rammen.
Lavere utbetalinger av moderasjoner og tilskudd barnehager	-13 000	-13 000	0	Moderasjonene er redusert.
Sum	6 880	6 880	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Transport ved oppgradering av barnehager	760	760	0	Økte transportkostnader for kommunale barnehager i 2023 i midlertidige bygg er med i tilskuddssatsen til private barnehager i 2025.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-63	-63	0	Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
Virksomhetsoverdragelse Senterhagen barnehage	1 200	1 200	0	Barnehagen ble overtatt av Bergen kommune i 2023. Det medførte en del økte kostnader, blant annet engangskostnader ved overtagelse. Økte kostnader i kommunale barnehager gir økt tilskudd til private barnehager 2 år etter. Disse kostnadene er innarbeidet i tildeling til de private barnehagene.
Barnehagetilbud til bosatte flyktninger	-4 205	-4 205	0	Barnehagetilbudet til bosatte flyktninger er inkludert i det ordinære barnehagetilbudet. Antallet bosatte er derfor inkludert i beregningen for inneværende år i demografisk utvikling.
Nedtrekk i tråd med demografisk utvikling	-52 000	-52 000	0	Ved høsttelling i barnehagene, var det noe færre barn enn estimert ved innspill til revidert budsjett. Totalt var det 140 færre barn ved oppstart av barnehageåret 2025/2026, enn antallet som var forventet i april. Dette medfører en reduksjon i budsjettbehovet for 2025 med om lag 6,5 millioner kroner.
Tilpasning av antall introduksjonsplasser	-5 000	-5 000	0	Avtalt antall garanti plasser til nyankomne flyktninger som er foreldre og som skal begynne på introduksjonsprogram er redusert grunnet lavere behov

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 200	1 200	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-58 108	-58 108	0
Nye tiltak			
Endret makspris barnehager	76 950	76 950	0 Foreldrebetaling for barn i barnehagen ble redusert fra 2000 kroner til 1200 kroner per måned fra og med august 2025. Dette medfører økte kostnader for kommunen. Ved utbetaling av tilskudd fra 3. kvartal til private barnehager og justert budsjett etter telling 1. september til kommunale barnehager, er denne endringen hensyntatt.
Sum	76 950	76 950	0
Nye engangstiltak			
Nærværprosjekt i barnehage	5 000	5 000	0 Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet, der hovedmålet er å legge til rette for varig økt nærvær i kommunen. I 2025 er det etablert et eget nærværprosjekt for barnehagene. Prosjektet ble besluttet organisert under det pågående Nærværprosjektet i Byrådsleders avdeling. Nærværprosjektet for barnehagene skal bidra til at Etat for barnehage kan redusere sykefravær i sin etat. Redusert fravær vil gi barna et bedre barnehetilbud, ansatte en bedre arbeidshverdag, gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte og redusere utgiftene til innleie av vikarer. Det er utarbeidet en prosjektplan i tett samarbeid med Byrådsavdeling for barnehage og skole og Etat for barnehage. I dette prosjektet er det ansatt to prosjektmedarbeidere som skal særlig bidra til å støtte styrerne i barnehagene med det systematiske nærværarbeidet.
Sum	5 000	5 000	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-119	-119	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-119	-119	0

Kutt

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Avvikle bemanningstilskudd åpne barnehager	-1 000	-1 000	0 Endringen er tatt hensyn til ved tildelingen av tilskudd for 2025 ril åpne barnehager.
Avvikle avtale med Vil Vite for barnehagene	-615	-615	0 Det er ikke inngått ny avtale med Vilvite.
Avvikle Trengereid barnehage	-100	-100	0 Barnehagen ble lagt ned sommeren 2025
Kurs, seminar og reiser	-112	-112	0 Kuttet er hensyntatt i budsjett-tildelingen for 2025.
Tilpasning av kommunal innsats migrasjonspedagogikk	-5 680	-5 680	0 Tilbudet om tospråklige assistenter ble lagt ned i august. Arbeidet er i prosess, men det kan bli kostnader i omstillingsprosessen dersom ikke alle ansatte har fått nye jobber.
Avvikle avtale med Barnas kulturhus	-160	-160	0 Avtalen er avsluttet sommeren 2025.
Sum	-7 667	-7 667	0
Sum tiltak	22 936	22 936	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økte kostnader til tilskudd til private barnehager etter vedtak fra Statsforvalteren	12 300	12 300	0 Det er laget nye vedtak for 2024 og endringen som ble vedtatt er tatt inn i vedtakene for 2025.
Nedgang i moderasjoner	-17 500	-17 500	0 Moderasjonsbeløpet er redusert grunnet færre barn og lavere foreldrebetaling
Justering i tråd med demografisk utvikling	26 500	20 000	6 500 Ved høsttelling i barnehagene, var det noe færre barn enn estimert ved innspill til revidert budsjett. Totalt var det 140 færre barn ved oppstart av barnehageåret 2025/2026, enn antallet som var forventet i april. Dette medfører en reduksjon i budsjettbehovet for 2025 med om lag 6,5 millioner kroner.
Sum	21 300	14 800	6 500
Sum tiltak	21 300	14 800	6 500

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Barnehagebarn er aktive og medskapende i lek og læring	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å påvirke innholdet i barnehagedagen"	4,4	4,3	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent. Resultat ligger noe under målet på 4,3. Dette er et spørsmål som har høy andel "vet ikke" svar. På landsbasis er resultatet 4,1.
	Barnehagebarn utvikler sin språklige kompetanse	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnehagen tilrettelegger for mitt barns språkutvikling"	4,6	4,6	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent. Resultatet er i tråd med målet. På landsbasis er resultatet 4,6.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Høy kompetanse som sikrer kvalitet	Andel barnehagelærere	50,0 %	46,5 %	Tall hentet fra Utdanningsdirektoratet viser at Bergen kommune har en andel på 46,5 prosent barnehagelærere i grunnbemanning i kommunale barnehager pr. 15.12 2024.
		Andel fagarbeidere	36,0 %	31,7 %	Tall hentet fra Utdanningsdirektoratet viser at Bergen kommune per januar 2025 har en andel på 31,7 prosent fagarbeidere i grunnbemanning i kommunale barnehager.
	Høy kompetanse som sikrer kvalitet og medvirkning	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktiviteter"	4,7	4,6	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent. Resultat ligger litt under målet på 4,6. På landsbasis er resultatet 4,7.
	Høyt nærvær	Sykefravær	13,0 %	12,7 %	Sykefraværet i kommunale barnehager i andre kvartal 2025 var 12,7 prosent.

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
	Sikre barnehageplass til alle barn i Bergen kommune	Andel barn i barnehage	97,0 %	97,0 %	Andel barn i barnehage per september 2025 er 14485 barn, det vil si 97 prosent.
Trygg by i alle livsfaser	Løse barnehagenes vikarbehov med kompetente vikarer	Andel vikaroppdrag i barnehager som dekkes av interne vikarer ansatt i Bemanningstjenester	65,0 %	49,3 %	Bemanningstjenester har i andre tertial mottatt bestilling av vikarer til 12794 oppdrag til kommunens barnehager. 49,3% av disse oppdragene har blitt løst av vikarer i Bemanningstjenester. Det jobbes med å ansette flere vikarer i Bemanningstjenester for å kunne øke dekningsgraden og å løse flere oppdrag. Etterspørselen etter vikarer har vært større enn det man har klart å løse i perioden. Totalt 778 oppdrag er registrert som uløste. Totalt 12016 vikaroppdrag i barnehager har blitt løst av vikarer fra kommunen og rammeleverandører. 52,5% av disse oppdragene har blitt løst av vikarer i Bemanningstjenester. Av disse har 27% av oppdragene blitt løst av fast ansatte vikarer og 25% har blitt løst av interne ringevikarer. Eksterne byråer har bidratt med å løse 48% av vikaroppdragene som har blitt registrert av barnehagene.
	Sikre helseverngodkjente barnehager	Andel helseverngodkjente kommunale barnehager	97,8 %	97,8 %	Per september 2025 er 89 av 91 kommunale barnehager helseverngodkjente, det vil si 97,8 prosent.
	Trygt og inkluderende barnehagemiljø	Foreldreundersøkelsen, barnets trivsel: "Jeg har inntrykk av at barnet mitt trives i barnehagen, at mitt barn har venner"	4,8	4,8	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent. Resultat er i tråd med målet på første påstand "Jeg har inntrykk av at mitt barn trives i barnehagen" og noe under på andre

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					påstand «Jeg har inntrykk at mitt barn har venner». På landsbasis er resultatet 4,8/4,7.
		Foreldreundersøkelsen: "Jeg opplever at barnehagen har nulltoleranse for utestenging, vold, diskriminering og trakassering"	4,9	4,7	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. Resultatet ligger litt under målet på 4,7. Dette spørsmålet er lagt til lokalt for foreldreundersøkelsen i Bergen kommune.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 m.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 m. Bystyret ber byrådet vurdere nedleggelse, sammenslåing eller relokalisering av små barnehager, og barnehager i lite hensiktsmessige bygg og usikker driftsøkonomi, og komme tilbake med en sak til bystyret.	Arbeidet med å tilpasse barnehagestrukturen startet opp i siste del av 2024. Resultatet av vurderingen inngår som del av Handlings- og økonomiplan 2026-2029.
HØP 25-28 Verbalvedtak 12.	HØP 25-28 Verbalvedtak 12 Det vises til byrådets Tilleggsinnstilling hvor det foreslås å endre de lokale retningslinjene for tildeling av tilskudd til åpne barnehager knyttet til besøkstall. Bystyret ber byrådet om å komme tilbake med en vurdering av en eventuell endring i tilskuddsmodellen, og bystyret forutsetter at det skjer etter en involvering av byens åpne barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med endring av tildelingsmodell for åpne barnehager. Forslag til ny tildelingsmodell tar sikte på at tilskuddet skal bli fordelt slik at barnehagene i større grad skal få tilskudd etter reelt antall barn som benytter tilbudet. For å sikre involvering av åpne barnehager ble det gjennomført et møte med NÅBO (Nettverk for Åpne Barnehager i Bergen og Omegn) i juni 2025. Her fikk NÅBO komme med sine innspill til endring av tildelingen av tilskudd til åpne barnehager.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 7.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 7. Tilskuddet til Åpne Barnehager. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om innretning av tilskuddet til Åpne Barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med politisk sak om endring av tildelingsmodell for åpne barnehager. Saken forventes lagt frem for politisk behandling i løpet av høsten 2025.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investing	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Bergen kommunes barnehageselskap AS - avviklingsoppgjør ENØK-prosjekter		IA	21 620	21 620	0	Ferdig	0	0	0
Flaktveit barnehage - rehabilitering	BY 270/24	-	-	-	-	Løpende	5 356	5 356	0
Gullstølbotn barnehage - prosjektutvikling		59 400	59 400	59 400	0	2.kv. 2026	35 000	33 000	-2 000
Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling		IA	7 000	7 209	-209	4.kv. 2027	1 500	500	-1 000
Handlingsplan 1-2 - barnehage		IA	11 085	11 349	-264	1.kv. 2027	1 000	650	-350
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling		-	-	-	-	Løpende	11 522	11 522	0
Indre Arna barnehage - prosjektutvikling		IA	12 532	671	11 861	2.kv. 2029	427	427	0
Innvendig oppgraderinger - Barnehage		IA	6 748	14 868	-8 120	4.kv. 2028	0	100	100
Inventar byggeprosjekter - barnehage		-	-	-	-	Løpende	5 205	4 994	-211
Inventar, byggeprosjekter - skole		-	-	-	-	Løpende	2 448	2 448	0
Iristunet barnehage - oppgradering		-	-	-	-	Løpende	242	242	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	11 000	11 000	0	3.kv. 2025	7 219	7 219	0
Melkeplassen barnehage	BY 351/22	IA	24 000	21 250	2 750	4.kv. 2039	2 250	1 000	-1 250
Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager		70 400	89 000	93 000	-4 000	Ferdig	16 308	20 308	4 000
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	26 366	0	-26 366
Olsvik barnehage		-	-	-	-	Løpende	56 745	43 507	-13 238
Seljedalen Barnehage - Prosjektutvikling	0	IA	180 000	180 000	0	4.kv. 2027	3 000	2 600	-400
Sentral korreksjon		IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2026	3 000	500	-2 500
		-	-	-	-	Løpende	-40 796	-6 946	33 851

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt t	Totalprogno se	Avvik k	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprogno se	Forslag til bud.endr.
Slettebakken barnehage - prosjektutvikling		IA	10 351	10 682	-331	4.kv. 2029	200	10	-190
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelser		-	-	-	-	Løpende	1 900	1 900	0
Sum øvrige prosjekter							1 589	1 817	228
Sum							140 481	131 155	-9 326

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp at tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonsperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Entreprenør startet byggingen i slutten av 2024 og det pågår nå isolering av tak og yttervegger. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose, og anslått tidspunkt for ferdigstilling er justert i henhold til oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er uendret.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg

2. tertialrapport - 2025

- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjettramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjettramme flyttes til 2026.

Flaktveit barnehage - rehabilitering

Barnehagen har stort behov for rehabilitering og oppgradering for å oppfylle myndighetskrav. Det skal blant annet oppføres et mindre tilbygg, etableres et bedre skille mellom ren og skitten sone samt at stellerom og toaletter skal oppgraderes. Det foreslås periodisering av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er rehabilitert og ventilasjonsanlegg i gymsal er oppgradert parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Prosjektet ble nylig overtatt fra entreprenør og forventet ibrukstakelse er i starten av 2026. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gullstølbøtn barnehage - prosjektutvikling

Ved Gullstølbøtn barnehage er det behov for å innfri myndighetskrav. Dette krever full innvendig rehabilitering, sammenslåing av arealer og utbedring av romløsning. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstille myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byrådsak 20/19 Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019 ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres. Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager.

Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. I forbindelse med revidert budsjett 2025 ble budsjettposten økt med kr 2 mill. slik at samlet budsjett i år er kr 11,5 mill. Midlene er disponert til følgende tiltak:

- Fløyfjellet Naturbarnehage avd. Granebo; Oppgradering og ombygging - kr 6,46 mill. (totalramme på kr 6,6 mill.)
- Arnatveit barnehage - Ny garderobeløsning / støyskjerm - oppjustering kostnadsramme kr 1,55 mill. (totalramme på kr 8,3 mill.)
- Bønes barnehage - Vognskjul / oppgradering uteområde kr 3,25 mill. (samme totalramme)

Videre er 0,25 mill. udisponert reserve. Tiltakene forventes fullført rundt årsskifte 2025/2026.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle et flerbruksbygg på Haugatun, som inkluderer både barnehage og sykehjem.

Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår Byrådet i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 å prioritere utbygging av sykehjemsplasser på Haugatun. Det betyr at barnehagedelen av prosjektet ikke blir realisert likevel. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Indre Arna barnehage - prosjektutvikling

Da Indre Arna skole ble avviklet i 2011 ble deler av lokalene omdisponert til barnehagedrift. Barnehagen har kapasitet til 69 barn, og har midlertidig godkjenning. Det planlegges å gjennomføre tiltak for å ta hele bygget i bruk som barnehage, samt oppnå permanent godkjenning for 132 barn. Ombyggingen vil medføre behov for avlastningslokaler, og er derfor tenkt gjennomført når det er tilgjengelig erstatningsbarnehage. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes overføring av midler fra sekkepost for gjennomføringsfasen, samt prisjustering. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Forskyvning endrer foreløpig ikke antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Innvendig oppgraderinger - Barnehage

Budsjettposten benyttes til å kunne utføre mindre tilpasninger av barnehagelokalene, som f.eks støyisolering, tilrettelegging for flere garderober, endringer i romprogram eller lignende. I 2025 pågår det blant annet arbeid med å utvide garderoben ved Blokkhaugen barnehage og oppgradering av personalrom ved Haugeveien Barnehage. Videre er det under oppstart å bygge om stellerom ved Bjørgedalen barnehage.

Inventar byggeprosjekter - barnehage

Midlene kan benyttes til nødvendig utskifting av inventar etter søknad fra barnehagene. Det prioriteres tiltak som gjelder oppgradering av leke og læringsmiljøet, garderobe og til utstyr som gir bedre personalfasiliteter. I 2025 planlegges det innkjøp blant annet i Ulsmåg barnehage, Mannsverk barnehage, Hop Oppvekststun barnehage og Årstad Brannstasjon barnehage

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort, eller ved behov for innredning til nye klasserom for å håndtere ekstra store årskull. I 2025 er det planlagt innkjøp av inventar ved blant annet Liland skole, Slettebakken skole, Blokkhaugen skole, Hjeltestad skole og Kringelbotn skole.

Iristunet barnehage - oppgradering

Iristunet barnehage skal benyttes som erstatningsbarnehage for flere barnehager. Det var i den forbindelse behov for oppgradering av tekniske anlegg og overflater i bygget. Prosjektet startet opp i 2023 og var opprinnelig planlagt sluttført i 2024. Prosjektet har hatt senere fremdrift enn tidligere lagt til grunn, men er nå under ferdigstilling. Forsinkelsen var som følge av at det har tatt tid å få på plass nødvendig godkjenning fra Plan- og bygningsetaten. Videre økte omfanget og kostnaden knyttet til utbedring av taket. Bystyret økte rammen med kr 1 mill. i revidert budsjett 2025. Kun mindre sluttavregninger gjenstår, og prosjektet forventes ferdigstilt innenfor gjeldende budsjettramme.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har hatt et stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring i forhold til opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Problemstillingene prosjektet har støtt på har medført en forsinkelse av prosjektet. Barnehagen er nå overlevert bestiller og tatt i bruk. Økning i totalprognose skyldes justering etter økning i prosjektomfang, det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager

Byrådet har i lengre tid vært i dialog om kjøp av tomter til barnehage på Mindemyren. Dialogen ble imidlertid avsluttet tidlig i høst da endrede premisser har medført for stor usikkerhet med hensyn til om det vil være mulig å realisere det tenkte barnehageprosjektet. Utover den foran nevnte dialogen, er det ingen andre pågående prosesser for tomtkjøp til barnehageformål. Byrådet foreslår derfor at midlene trekkes inn.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i

årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstilling er justert i tråd med dette. Det viser til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Seljedalen Barnehage - Prosjektutvikling

Det er betydelige bygningstekniske mangler på barnehagen, og det anbefales derfor å legge nytt tak, skifte kledning med etterisolering, samt nye vinduer. Det anbefales også nytt ventilasjonsanlegg og oppgradering av stellerom. Prosjektet er forsinket, men det planlegges for oppstart høsten 2025. Med bakgrunn i forsinket fremdrift foreslår byrådet at kr 2,5 mill. av rammen på kr 3,0 mill. flyttes til 2026.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. Prosjektet innebærer også riving av eksisterende gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. I ny reguleringsplan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Prosjektet har vært igjennom en større nedskalering og arealreduksjon det siste året. De siste identifiserte kostnadsbesparelser er inkludert i antatt prosjektkostnad. Økning i totalprognose skyldes at midler er skilt ut fra sekkepost for skole. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, med tilhørende justering av anslått tidspunkt for ferdigstilling av byggeprosjektet.

Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling

En mulighetsstudie viser at det lar seg gjøre å bygge en ungdomsskole med plass til 400 elever på tomten hvor Søreide barneskole var tidligere. Det vil være behov for omregulering, og denne prosessen er igangsatt. Budsjettposten skal dekke kostnader til å ferdigstille reguleringsplanen. Midler til en eventuell gjennomføringsfase må spilles inn ved rullering av handlings- og økonomiplan. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt kostnad for å ferdigstille reguleringsplanen. Totalprognosen er justert i henhold til dette. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelser

Budsjettposten benyttes for å gjennomføre tiltak for å tilrettelegge skolebygg for elever med funksjonsnedsettelser. Bergen kommune har i følge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærskole. Behovene varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår. Nødvendige tiltak kan være etablering av gruppe-/skjermingsrom, etablering av HCWC og stellerom og lydisolering av ulike rom. Hittil i 2025 er det identifisert behov for tiltak ved 17 skoler. Det er bestilt tiltak ved 15 av skolene med en total kostnad på 6,7 millioner kroner. For tiltak ved de to siste skolene utarbeides det nå kostnadsanslag. Det estimeres et totalt budsjettbehov inneværende år på omlag 7,5 millioner kroner, og det foreslås derfor å oppjustere kostnadsrammen med 2,5 millioner kroner i forbindelse med tertialrapport 2.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser som forsinket arbeidet med etablering av trapp og uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene. Arbeidet forventes å være fullført innen utgangen av året.

Ytre Arna skole - prosjektutvikling

Ytre Arna skule skal oppgraderes, og det er vurdert ulike alternativer for å løse prosjektbehovet. Det er vedtatt at totalareal skal reduseres til en kapasitet på 250 elever, og at opplæringsbasseng skal

2. tertialrapport - 2025

inkluderes i prosjektet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes at det er overført midler fra prosjektutvikling til sekkepost for gjennomføringsfasen. I tillegg er kakylen oppdatert og prisjustert. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

01B-Skole

Om tjenesteområdet

Opplæringsloven og Kunnskapsløftet 2020 (LK20) gir de nasjonale føringene på tjenesteområdet skole. Organisatorisk omfatter tjenesteområdet alle ordinære kommunale grunnskoler. I Bergen er det også 11 private grunnskoler som er underlagt Utdanningsdirektoratet, og som i tillegg til overnevnte også reguleres av friskoleloven.

Ny opplæringslov ble vedtatt 5. juni 2023 og trådte i kraft fra 1. august 2024. Etat for skole er ansvarlig for mange av prosessene som er styrt av opplæringsloven, og arbeider fortsatt med å sikre at nye bestemmelser blir innarbeidet i Etat for skole og i underliggende enheter.

“[Skolebruksplan for Bergen 2021-2030](#)” er kommunenes viktigste plandokument for planlegging av utforming av skoler og framtidig skolestruktur. Kvalitetsutviklingsplanen «[Sammen for kvalitet – læring og medvirkning](#)» er kommunens viktigste plandokument for faglig og pedagogisk innhold i skolen.

Utvikling og utfordringer

Kvalitetsutvikling, skolemiljø og elevresultater

I perioden mai til september 2025 har alle enhetene i bergensskolen gjennomført kvalitetsdialog, hvor de har analysert skolemiljøet, læringsmiljøet og læringsresultatene i samarbeid med elever og FAU. Områdelederne har i etterkant av dette gjennomført oppfølgingsmøter med ledergruppene på samtlige skoler, samt ledersamtaler med enhetslederne.

Det er også gjennomført samlinger for alle skoler om “fellesskapende didaktikk”, hvor viktige tema var skolemiljø, faglig og sosial læring. Samlingene er en del av arbeidet med kvalitetsutviklingsplanen, og ble gjennomført som et samarbeid mellom Etat for skole og Bergen kompetansesenter for læringsmiljø.

Eksamensresultater og grunnskolepoeng skoleåret 2024-2025

Eksamenskarakterene for skoleåret 2024-2025 viser fremgang i alle fag, og vesentlig bedre resultater i Bergen kommune enn for Vestland fylke og landet generelt. Resultat fra skriftlig eksamen på 10. trinn våren 2025 viser følgende resultat for Bergen kommune:

Norsk hovedmål: 3,8

Norsk sidemål 3,5

Matematikk: 3,6

Engelsk: 4,2

Grunnskolepoeng i Bergen kommune skoleåret 2024-2025 var 43,1. Dette er omtrent ett poeng over Vestland fylke og landet generelt.

Kompetanseutvikling

Det er gjennomført tiltak for kompetanseheving gjennom den nasjonale kompetansestrategien «Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skole (DeKomp)». I perioden 2023-2025 har 20 av skolene i Bergen utviklet et samarbeid med ulike universiteter og høyskoler. Åtte skoler har et samarbeid med Høgskulen på Vestlandet. Temaene skolene kan velge er lesing, tilpasset opplæring for elever med stort læringspotensial, flerkulturalitet, fysisk aktiv læring, drama og inkluderende praksis.

Åtte skoler har et samarbeid med FIKS (forskning, innovasjon, kompetanseutvikling i skolen) ved Universitet i Oslo på temaet profesjonelle læringsfellesskap og elevmedvirkning. Fire skoler har samarbeid med Skrivesenteret/NTNU på skriving og kritisk tenkning. Disse temaene samsvarer med innholdet i kvalitetsutviklingsplanen for bergensskolen.

For skoleåret 2025-2026 var det 245 søknader til videreutdanning for lærere. 187 av disse søknadene er godkjent av Utdanningsdirektoratet.

Nærvær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for Etat for skole inklusiv skoler på 9,5 prosent i mai, 8,3 prosent i juni og 5,1 prosent i august 2025. Samlet sykefravær for andre kvartal 2025 er 9,2 prosent. Dette er en nedgang sammenlignet med andre kvartal i 2024 da sykefraværet var 10,8 prosent.

Arbeid for å forebygge vold og trusler

Skolene har i perioden mai til september 2025 fortsatt arbeidet med forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler mot ansatte, og det er blant annet utarbeidet kompetanseplaner for alle ansatte i bergensskolen. Skolene har jobbet lokalt med sine utfordringer, med støtte fra Etat for skole og med mulighet for å ta kontakt med Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL) for opplæring og veiledning på området.

Fra januar til august 2025 er det registrert 2152 avvik som gjelder fysisk vold mot ansatte, og 307 avvik som omhandler trusler og trakassering mot ansatte, til sammen 2459 avvik.

Digitalisering og personvern

Prossesser og prosedyrer knyttet til personvern er i perioden mai til september 2025 gjennomgått og ytterligere forbedret i forbindelse med Datatilsynets brevtilsyn med skolesektoren. Det jobbes også med kompetanseheving i skolen knyttet til elevenes personvern og etterlevelse av GDPR (personvernforordningen).

Kapasitet skole

Ortun skole ble ferdig rehabilitert til skolestart 2025-2026. Skolen har fått ny ventilasjon og noe overflatebehandling. I august 2025 startet arbeid med nybygg på Rolland skole. Prosjektet skal etter planen ferdigstilles innen januar 2029. Garnes ungdomsskole bygges ny, og er estimert ferdig til januar 2026.

Helseverngodkjenning av skoler

Per september 2025 er 68 av 83 kommunale grunnskoler godkjente etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, det vil si 81,9 prosent. Det vises i denne forbindelse til [oversikt over godkjenningsstatus for skoler i Bergen kommune](#).

Gratis redusert plass på SFO for 1. trinn

Fra 1. august 2022 har alle elever på 1. trinn hatt tilbud om gratis redusert plass i SFO. Per august 2025 var det 97,5 prosent av elevene på 1. trinn som benyttet tilbud om gratis plass på SFO. Av disse var det 16 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 84 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Fra 1. august 2023 fikk også alle elever på 2. trinn tilbud om gratis redusert plass i SFO. Per august 2025 var det 99,1 prosent av elevene på 2. trinn som benyttet tilbud om gratis plass på SFO. Av disse var det 22,5 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 77,5 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Fra 1. august 2024 ble overnevnte tilbud også gjeldende for alle elever på 3. trinn. Per august 2025 var det 97,6 prosent av elevene på 3. trinn som benyttet tilbud om gratis plass på SFO. Av disse var det 31,5 prosent av elevene som benyttet gratis redusert plass og 68,5 prosent av elevene som benyttet hel plass til redusert pris.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Vanlig grunnskoleundervisning	3 606 360	-98 602	3 507 758	3 525 760	-18 002
SFO basistilbud	398 916	-104 949	293 968	294 838	-870
Skolelokaler og uteareal	1 020 590	-79 282	941 308	923 665	17 643
Skoleskyss	67 636	-6 799	60 837	51 783	9 054
Sum	5 093 503	-289 632	4 803 871	4 796 046	7 825

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	666 602	-50 569	616 033	616 033	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	4 422 155	-239 063	4 183 092	4 175 267	7 825	0,2 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	18 865	0	18 865	18 865	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-14 119	0	-14 119	-14 119	0	0,0 %

2. tertialrapport - 2025

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
Sum	5 093 503	-289 632	4 803 871	4 796 046	7 825	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet mindreforbruk på 7,8 mill. på tjenesteområde 01B skole. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for skole med underliggende resultatenheter, dvs. de kommunale grunnskolene.

De kommunale grunnskolene melder et forventet merforbruk på nær 40 mill. Flere rektorer rapporterer om vedvarende økonomiske utfordringer knyttet til enkeltelever, samt vansker med å tilpasse driften til synkende elevtall. Ved skolestart i august var elevtallet totalt redusert med over 300 elever. Enkeltskoler har opplevd en reduksjon i antall elever på opp mot 50 elever. Ikke alle skoler har klart å justere voksantettheten tilsvarende, grunnet kravet til lærenorm samt fysiske begrensinger ved skolebyggene.

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et mindreforbruk på 28,8 mill. som foreslås budsjettjustert. Mindreforbruket er sammensatt av en større reduksjon av antall elever enn forutsatt, reduksjon i bosatte flyktninger og redusert forbruk av lisenser.

Det ventes også mindreforbruk på totalt 16,46 mill. som knytter seg til innkjøp av færre digitale enheter enn planlagt, redusert forbruk på skoleskyss, redusert bruk av midler avsatt til erstatningskoler og skyss til disse, og reduserte kostnader knyttet til moderasjoner i SFO. Totalt beløper mindreforbruket seg til nesten 16,5 mill., og vil saldere noe av øvrig merforbruk på tjenesteområdet.

Nattland skole har et hørseltilbud, som også tar inn elever fra omkringliggende kommuner. Det har i flere år vært færre elever med hørselutfordringer enn budsjettet. Dette gir mindreinntekt i 2025 på om lag 1 mill.

Justert for foreslåtte budsjettjusteringer, forventes et merforbruk på 21 mill.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		4 734 852	4 685 542	4 663 839	4 650 552
Justert ramme		4 803 871	4 780 802	4 759 099	4 745 812
Sum Tekniske justeringer		16 523	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		16 523	0	0	0
Justering av driftsbudsjett til digitale lisenser	Tilpasning til aktivitetsnivå	-5 000	0	0	0
Justering av budsjettbehov for skoletilbud til bosatte flyktninger	Tilpasning til aktivitetsnivå	-16 300	0	0	0
Justering i tråd med demografisk utvikling - skole	Tilpasning til aktivitetsnivå	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Nye tiltak og realendringer		-28 800	-7 500	-7 500	-7 500
Forslag til ny ramme		4 791 594	4 773 302	4 751 599	4 738 312

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler	1 260	1 260	0	Rolland skole skal pusses opp og elevene bussenes til erstatningslokaler fra august 2025. Skolen har to eksterne lokasjoner som, Storåsen og Kollåsen, hvor det går 120 elever. Disse elevene skal ikke i erstatningslokaler, men fortsetter i de to eksterne lokasjonene i anleggsperioden.
Skoletilbud bosatte flyktninger	17 510	1 259	16 251	Det er opprettet fire nye innføringsklasser siden 2023 på grunn av bosatte flyktninger fra Ukraina, en på barnetrinnet og tre på ungdomstrinnet. Det forventes ingen ytterligere etablering av nye klasser. De fire nye klassene har et budsjettbehov på 9,1 mill. kroner i 2025. I budsjettinnspillet var det i utgangspunktet forventet opprettelse av flere klasser og økt aktivitet av morsmålsundervisning.
Tilbakeføring av driftskonsekvenser for ikke ferdigstilte investeringer	-224	-224	0	Det påløper ingen drifts konsekvenser for ny ungdomsskole i sentrum i 2025. Budsjettbehovet faller derfor bort.
Driftsbudsjett digitale lisenser	8 800	3 800	5 000	Lisenser ved skoledrift er redusert som følge av utfasing av programmer o.l. Det forventes en varig reduksjon i lisenskostnader med om lag 2,5 millioner kroner utover besparelsen som følger av overgang til Chromebooks. I 2025 forventes det en besparelse på om lag 5 millioner kroner. Fra 2026 forventes det en økning i lisensutgifter fra 2025-nivå, blant annet som følge av kostnadsøkning på Microsoft-lisenser og for Google workspace.
Den internasjonale skolen - økt elevprognose	1 000	1 000	0	Prognose i tråd med budsjett.
Videreføring av oppjustering skole	90 000	90 000	0	Vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring etter opplæringsloven §11-6 og personlig assistanse §11-4 har økt betydelig de siste årene. Skolebudsjettene ble styrket med 90 mill. kroner i forbindelse med revidert budsjett 2024, og er videreført i 2025. Mesteparten av budsjettøkningen er fordelt ut til skolene i Vedtatt budsjett 2025 ved styrking av elevfaktor og toppressurs. Resten vil bli delt ut ila høsten etter fordeling fra Etat for skole.
Spesialundervisning friskoler	10 000	10 000	0	De private skolene fakturerer Etat for spesialpedagogiske tjenester for sine utgifter til individuelt tilrettelagt opplæring (opplæringsloven §11-6) og personlig

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
				assistanse (opplæringsloven §11-4). Utgiftene til individuelt tilrettelagt opplæring og personlig assistanse har hatt en betydelig vekst de siste årene og budsjettet ble styrket med 10 mill. kroner i revidert budsjett 2024 som følge av dette. Budsjettet er fordelt ut til Etat for spesialpedagogiske tjenester i Vedtatt budsjett 2025 og forventes brukt opp.
Sum	128 345	107 095	21 251	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Økt gjennomsnittslønn i skolen som følge av 5-årig lærerutdanning	10 000	10 000	0	Lærerutdanning er lagt om og lengden på utdanningen er økt fra fire til fem år. Nyutdannede lærere med femårig utdanning ansettes i henhold til avtale nå som lektor ikke som adjunkt, slik som tidligere. Lektor har betydelig høyere startlønn enn adjunkt. Budsjettet er delt ut til skolene i Vedtatt budsjett gjennom økt gjennomsnittslønn.
Tilpasning av tilskudd til private SFO for barn med spesielle behov i 5.-7. trinn	-218	-218	0	Bergen kommune har tilskuddsordning hvor private skoler kan søke om å få dekket egenbetaling på SFO for elever på 5.- 7. trinn med særlige behov. Budsjettet ble redusert fra 318 000 i fjor til 100 000 i år.
Skoletilbud bosatte flyktninger	7 860	7 860	0	Det er opprettet fire nye innføringsklasser siden 2023 på grunn av bosatte flyktninger fra Ukraina, en på barnetrinnet og tre på ungdomstrinnet. Det forventes ingen ytterligere etablering av nye klasser. De fire nye klassene har et budsjettbehov på 9,1 mill. kroner i 2025.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	1 999	1 999	0	Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 600	3 600	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Erstatningsskoleutgifter	-2 250	-2 250	0	Bergen kommune hadde utgifter til skyss og følgepersonell til erstatningslokaler på om lag 20 millioner kroner i 2024. Budsjettbehovet er redusert i 2025 som følge av oppgradering av Haukeland skole er ferdigstilt og elevene ikke lenger skal busses til Lynghaugparken.
Sum	20 991	20 991	0	

Nye tiltak

Gratis halvdagsplass SFO 3. trinn	36 000	36 000	0	Høsten 2024 ble ordningen med 12 timer gratis SFO utvidet til også å gjelde 3. trinn. SFO delfinansieres av foreldrebetaling. Skolene får dekket den tapte
-----------------------------------	--------	--------	---	--

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			egenbetalingen månedlig etter telling av elever. Budsjettet for våren 2025, 36 mill. kroner, er delt ut til skolene.
Avsetning til driftsutgifter for nytt areal i skoler	570	570	0 Avsetning til driftsutgifter for nytt areal i skoler skal dekke økte driftsutgifter til renhold, tilsyn og kommunale avgifter for ny skole på Eidsvåg, samt ferdigstillelse av rehabilitering og utvidelse av Haukeland skole. Budsjetter er fordelt ut i Vedtatt budsjett 2025.
Forsterket avdeling Garnes ungdomsskole	1 000	1 000	0 Forsterket avdeling ved nye Garnes ungdomsskole har oppstart ved nyttår. Skolen ansetter nye lærere og assistenter i oktober/ november for å være klar til å ta i mot elevene.
Sum	37 570	37 570	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-356	-356	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-356	-356	0
Kutt			
Avvikle kulturkarusell-midler	-1 500	-1 500	0 Tiltaket er avviklet fra 2025.
Redusert tilskudd til International School of Bergen	-4 700	-4 700	0 Tilskudd overføres i henhold til budsjett.
Tilpasning av nivå på vedtak om undervisning i morsmål og forsterket norsk	-11 000	-11 000	0 Fra 2025 skal vedtak på undervisning i morsmål og forsterket norsk tilpasses og gi et redusert budsjettbehov på 11 mill. kroner. Flere morsmållærere er allerede omstilt til nye jobber, i og utenfor Bergen kommune. I tillegg har det vært en reduksjon i vedtakstimer til forsterket norsk inneværende skoleår. Dette til sammen gjør at redusert budsjettbehov på 11 mill kr. i 2025 forventes realisert.
Avvikle gratis SFO asylsøkere Ukraina	-1 700	-1 700	0 Midlertidige akuttinntak i Bergen er nå ikke lenger i drift og den såkalte "Ukraina-skolen" er lagt ned.
Kurs, seminar og reiser	-371	-371	0 Budsjettnettregnet er gjennomført ved å redusere tildeling til skolene i Vedtatt budsjett.
Avvikle tilskudd Ungt Entreprenørskap	-630	-630	0 Tilskuddet er avviklet fra 2025.
Avvikle nærmiljøpakke	-761	-761	0 Tilskuddordningen er avviklet fra 2025.
Avvikle tilskudd til private SFO	-2 324	-2 324	0 Bergen kommune ga inntil i år, årlig tilskudd til private SFO i Bergen. I 2024 var tilskuddet på totalt 2,3 mill. kroner. Tilskuddet er avviklet fra 2025.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Redusere midler til parallellklasser i nynorsk	-600	-600	0	Det ble satt av 2 mill. kroner årlig i 2021- budsjettet til parallellklasser i nynorsk ved Kringlebotn skole. Skolen har kun fire lever på et trinn som har nynorsk som hovedmål. Det har ikke blitt opprettet flere nye parallellklasser ved skolen i år. Dette vil gi en besparelse på 600 000 i 2025.
Avvikle kravet om egen digital enhet på mellomtrinnet	-7 000	-7 000	0	Kravet om alle elever på mellomtrinnet skal ha egen digital enhet er avviklet. Fra 2025 er det krav om 1:1 digital enhet kun på ungdomstrinnet. Det forventes at budsjettnedtrekket på 7 mill. kroner realiseres i 2025.
Avvikle internordisk samarbeid skole.	-708	-708	0	Tiltaket er avviklet fra 2025.
Avvikle tilskudd Fargespill	-275	-275	0	Tilskuddet er avviklet i 2025.
Sum	-31 569	-31 569	0	
Inntektsendringer				
Økt pris på SFO	-9 700	-9 700	0	Bergen kommune har økt prisene på hel- og halvdagsplass på SFO fra 1. januar 2025. Denne økningen i forebetaling vil gi en økt inntekt til kommunen på 9,7 mill. kroner i 2025. Prisøkningen er innarbeidet i Vedtatt budsjett ved skolene.
Sum	-9 700	-9 700	0	
Sum tiltak	145 281	124 031	21 251	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Tilbakeføring driftskonsekvenser Minde skole idrettshall	-234	-234	0	Midlene ble tilbakeført etter revidert budsjett 2025.
Sum	-234	-234	0	
Nye tiltak				
Ungt Entreprenørskap	650	650	0	Bergen kommune har etablert medlemskap i Ungt Entreprenørskap etter behandlingen av revidert budsjett for 2025. Det forventes at budsjettet på 650 000 kroner brukes opp.
Sum	650	650	0	
Sum tiltak	416	416	0	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Sikre et trygt og godt arbeidsmiljø	Antall avvik for vold, trusler og trakassering	4 000	2 459	Fra januar 2025 til utgangen av august 2025 er det registrert 2459 meldinger om uønskede hendelser og avvik innen vold og trusler som har rammet ansatte på alle skolene i Bergen kommune.
		Sykefravær	10,0 %	9,2 %	Sykefraværet for kommunale skoler i andre kvartal 2025 var 9,2 prosent.
Trygg by i alle livsfaser	Oppnå gode elevresultater	Elevundersøkelsen, elevdemokrati og medvirkning	3,50	3,35	Måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat: 7. trinn høsten 2024: 3,5. 10. trinn: 3,2. Neste elevundersøkelse gjennomføres høsten 2025.
		Elevundersøkelsen, vurdering for læring	3,55	3,40	Måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat 7. trinn høsten 2024: 3,6, 10. trinn: 3,2. Neste elevundersøkelse gjennomføres i oktober 2025.
		Gjennomsnitt grunnskolepoeng etter fullført grunnskole	43,1	43,1	Grunnskolepoeng i Bergen kommune skoleåret 2024-2025 var 43,1. Dette er omtrent ett poeng over Vestland fylke og landet generelt.
		Resultat eksamen 10. trinn, norsk, matematikk og engelsk	3,69	3,80	Tallet viser et gjennomsnitt resultat av de fire skriftlig eksamens karakterene. Resultat for Bergen kommune i 2025 er 0,15 prosent bedre enn resultatet i 2024 og 0,1

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					prosent bedre enn i 2023. Resultat for Bergen kommune er i 2025 0,2 prosent bedre enn Vestland fylke og hele landet. Resultat: Norsk hovedmål 3,8. Norsk sidemål 3,5. Engelsk skriftlig 4,2. Matematikk skriftlig 3,6.
	Sikre et godt og inkluderende skolemiljø	Elevundersøkelsen, andel elever som opplever mobbing	8,5 %	11,9 %	Måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapportering. Resultat høsten 2024: 7. trinn: 11,2 prosent. 10. trinn: 12,6 prosent. Neste elevundersøkelse gjennomføres i oktober 2025.
		Elevundersøkelsen, trivsel på skolen	4,20	4,05	Måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat høsten 2024: 7. trinn: 4,1. 10. trinn: 4,0. Neste elevundersøkelse gjennomføres i oktober 2025.
	Sikre helseverngodkjente skoler	Andel helseverngodkjente skoler	81,9 %	81,9 %	Per september 2025 er 68 av 83 skoler helseverngodkjente, det vil si 81,9 prosent.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 3.	HØP 25-28 Merknad 3. Skolestruktur Bystyret viser til den igangsatte rulleringen av skolebruksplanen, og vil ta stilling til eventuelle endringer i skolestruktur når den skal behandles i bystyret.	Prosessen med rullering av skolebehovsplanen pågår. Skolebehovsplanen ble lagt ut på offentlig høring våren 2025, med høringsfrist før sommerferien 2025. Byrådsavdeling for barnehage og skole har mottatt 377 høringsinnspill.
HØP 25-28 Merknad 4.	HØP 25-28 Merknad 4. International school of Bergen International school of Bergen er	Byrådet har fortsatt dialogen med International school of Bergen bl.a. knyttet til skolens økonomi. Nivå på

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	et viktig virkemiddel for Bergen som en internasjonal by med global spisskompetanse i helse, industri, maritim sektor og akademia. Bystyret tilbakefører 1 MNOK av nedtrekket for 2025 og ber byrådet gå i dialog med skolen om fremtidig økonomisk støtte i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet komme tilbake til saken i forbindelse med revidert budsjett.	fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029.
HØP 25-28 Merknad 5.	HØP 25-28 Merknad 5. Ungt entreprenørskap Bystyret viser til at mange kommuner i Vestland er medlem av Ungt Entreprenørskap. Bergen kommune har tidligere deltatt gjennom å gi tilskudd, og ikke gjennom medlemskap. Bystyret ber om at medlemskap i organisasjonen vurderes i forbindelse med revidert budsjett.	Byråd og bystyret prioriterte midler til Ungt Entreprenørskap i forbindelse med revidert budsjett 2025. Det skal inngås et ordinært medlemskap i Ungt Entreprenørskap.
HØP 25-28 Merknad 6.	HØP 25-28 Merknad 6. Morsmålsundervisning Morsmålsundervisning er et viktig virkemiddel for en vellykket integrering. Området tilføres 2,5 MNOK i denne budsjettenigheten. Bystyret ber byrådet komme tilbake til bystyret med effekter av omleggingen og innretningen i forbindelse med HØP.	I forbindelse med behandlingen av Handlings- og økonomiplan for 2025-2028 vedtok bystyret at morsmål/tospråklig opplæring som en hovedregel skal gis i inntil to år, med individuelle vurderinger i hvert tilfelle. Etat for skole arbeider med innsparingstiltak med utgangspunkt i dette bystyrevedtaket. Skoler som har morsmål/tospråklige elever som er i sitt 3. og 4. år i bergensskolen får tildelt midler til forsterket norsk, slik bystyrevedtaket forutsatte.
HØP 25-28 Merknad 7.	HØP 25-28 Merknad 7. Christie Krybbe skoler Christie Krybbe Skoler er et viktig og levende kulturminne. For å møte nyere tids krav som skole skal Øvre regatene 5 og eventuelt også Apotekerhagen omreguleres til skoleformål. En slik løsning er hovedsakelig ment å løse skolens gym- og aktivitetsbehov. Bystyret ber byrådet om å starte reguleringsarbeidet for dette i 2025, og komme tilbake til bystyret med økonomisk ramme for ombyggingen.	Byrådsavdeling for barnehage og skole sendte i februar 2025 bestilling for reguleringsarbeidet til Byrådsavdeling for Finans ved Etat for utbygging. Det ble avholdt bestillingsavklaringsmøte i august 2025. Økonomisk ramme for utbyggingen vil følge av videre prosess.
HØP 25-28 Merknad 8.	HØP 25-28 Merknad 8. Opplæringsbasseng på Ytre Arna skole Det settes i denne budsjettavtalen av midler til å etablere svømmebasseng i prosjektet Ytre Arna skole. I tillegg til midlene avsatt i perioden 2025-28, bes byrådet tilføre 19,25 MNOK i investeringsbudsjettet for 2029.	Opplæringsbassenget på Ytre Arna skole blir en del av rehabiliteringsprosjektet ved Ytre Arna skole. Oppstartsdato for dette arbeidet er per september 2025 ikke bestemt.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 k.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 k. Bystyret ber byrådet vurdere tildelingsmodellen for skole i lys av utviklingen i andelen elever med særskilte behov. En ny modell må sørge for en likeverdig budsjettfordeling innenfor budsjetttrammene. Modellen skal	<u>Om tildelingsmodellen:</u> Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med å utvikle en ny tildelingsmodell for grunnskolene i Bergen. Det er satt ned en prosjektgruppe med medlemmer i byrådsavdelingen sentralt, Etat for skole og Etat for spesialpedagogiske tjenester. Prosjektgruppen har

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	gi incentiver til god ressursutnyttelse. En ny modell bør være utredet og forelagt relevante parter med sikte på implementering fra høsten 2026. Bystyret ber byrådet styrke arbeidet med økonomioppfølging i skolene. Det skal igangsettes et prosjekt i regi av byrådsavdelingen for å framskaffe relevant informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruk i skoler. Prosjektet skal både bruke tilgjengelig styringsinformasjon og undersøke disposisjoner i enkeltskoler for å sikre overføring av beste praksis mellom skoler. Skoler som har uforholdsmessig store underskudd underlegges særskilt kontroll og styring fra Etat for skole.	etablert et samarbeid med Trondheim kommune som også skal ha ny tildelingsmodell klar fra høsten 2026. Tildelingsmodellen som brukes i dag ble vedtatt i 2004. Modellen er komplisert og består av svært mange variabler. Kompleksiteten i modellen gjør den vanskelig å forstå. I tillegg til de midlene som tildeles ut fra modellen, er det flere ekstra poster som blir tildelt skjønnsmessig utenfor modellen. Dette kan gi en uforutsigbar tildeling, som gjør god økonomistyring mer krevende for rektorene. Målet er å utvikle en modell som gir et godt styringsverktøy for rektorene som er rettferdig, objektiv, enkel å forstå, forutsigbar og skal fremme effektiv drift av skolene. Den nye modellen vil ta utgangspunkt i læretetthetsnormen og geografiske forskjeller i levekår. Målet er at politisk sak om ny tildelingsmodell skal behandles i bystyret innen mars 2026, og at ny modell skal være klar til å tas i bruk fra høsten 2026. Fagorganisasjonene vil bli involvert i prosessen i løpet av høsten 2025 og skal medvirke i utforming av ny tildelingsmodell. <u>Om styrking av arbeidet med økonomioppfølging i skolene:</u> Byrådsavdeling for barnehage og skole har styrket sin kompetanse på økonomistyring. Det er etablert en prosjektgruppe med deltakere fra Byrådsavdeling for barnehage og skole og Etat for skole, og ytterligere bidrag inn i prosjektgruppen vurderes og inkluderes etter behov. Det arbeides med å kartlegge og fremskaffe relevant informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruk i skolene. Dette er et komplekst arbeid som krever at det jobbes godt på tvers av fagmiljøer i organisasjonen. Videre skal det arbeides for å etablere systemer som gir god styringsinformasjon, og som skal bidra til å overføre beste praksis mellom skoler. Prosjektgruppen vil også gi innspill til tiltak og rutiner for oppfølging av skoler med store underskudd.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 I.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 I. Bystyret ber byrådet gå i dialog med nasjonale myndigheter om innretningen på lærernormen, slik at den gjelder på kommunenivå.	KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via Debatthefte 2025 - KS «Fra forventning til virkelighet». Byrådsavdeling for barnehage og skole ga i den forbindelse innspill til hvordan lærernormen på hovedtrinn reduserer kommunalt handlingsrom betydelig, også for skolene lokalt. Videre ble det vist til at en norm på kommunenivå vil bidra til målet med normen, som er utjevning. Samtidig vil en norm på kommunenivå bidra til at ulikheter mellom kommuner ivaretas og at kommunene får større handlingsrom. Innspillet inngikk som en del av Bergen kommunes samlede innspill til KS, som ble vedtatt i byrådet i februar 2025.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 n.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 n. Bystyret ber byrådet vurdere å gå over til kun ett operativsystem i Bergensskolen, og komme tilbake med et forslag til HØP 2026.	I forbindelse med behandling av revidert budsjett for 2025 ble følgende vedtatt: «Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Besparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens Handlings og økonomiplan, jf. omtale under pkt. 1 i kapitlet Andre forhold.» Byrådsavdeling for barnehage og skole har satt i gang et prosjekt for å effektivisere vedtaket.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 o.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 o. Bystyret ber byrådet se på organiseringen av tilsynet med skolebygg etter skoletid, med mål om en mer kostnadseffektiv organisering og bedre utnytting av bygningsmassen.	I 2025 benyttes det totalt 26,3 mill. til tilsynsvakter /aktivitetsverter og vertskapsroller i Byrådsavdeling for barnehage og skole og Byrådsavdeling for kultur, næring og idrett. Om lag 19,6 mill. relaterer seg til den eksisterende ordningen med tilsynsvakter på 62 av skolene. Det er innenfor de økonomiske rammene av sistnevnte tilsynsordning at byrådet har vurdert alternative måter å innrette tilsynet på for å øke tilgjengeligheten av lokaler og for å strekke sesongen utover dagens 29 uker. Hovedinnretningen i forslaget til en alternativ tilsynsmodell er økt bruk av vertskapsrolleavtaler og større grad av brukerbasert egentilsyn gjennom økt bruk av Aktiv kommune. I dag har 11 skoler med tilknyttede idrettsflater av størrelse volleyballhall eller større, der tilsynsfunksjonen i sin helhet ivaretas av en tilsynsvakt på skole. Disse hallene er av en størrelse som tilsier at driften bør foreslås lagt til Etat for idrett, og der tilsynsfunksjonen bør vurderes håndtert gjennom en vertskapsrolleavtale. Hvor godt egnet en vertskapsrollemodell er for hver enkelt av disse skolene med en idrettshall av størrelse volleyball eller større, må vurderes særskilt utfra lokale forhold. Det er i dag kun 18 skoler som benytter Aktiv kommune i sine utlån av skolelokaler. Økt bruk av Aktiv kommunen er andre del av forslaget for å få til en økt og mer effektiv tilgjengeliggjøring av skolebygg. Dette vil kreve at man skole for skole har kartlagt og avklart hvilke arealer som kan tilgjengeliggjøres for utlån via Aktiv kommune, og hvordan man kan sikre avgrensning mot de arealer som ikke egner seg for utlån. Forslaget om en ny innretning av tilsyn med skolebygg vil ha noen økonomiske konsekvenser. Både tilrettelegging av nye rom og lokaler i Aktiv kommune og tilpasning, utskifting og oppgradering av adgangskontroll- og låsesystemer vil være engangsutgifter som må utredes nærmere. Det samme gjelder utgifter relatert til nye vertskapsrolleavtaler, og eventuelle administrative konsekvenser av nye arbeidsprosesser som ikke finnes i dag, som begge vil representere utgifter av mer varig karakter. Frem mot revidert budsjett 2026 vil det gjøres ytterligere utredninger før det kan legges frem mer fullstendige og

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		sikre anslag på både kostnader og eventuelt frigjorte midler knyttet til innføring av ny tildelingsmodell.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 6.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 6. International School of Bergen Bystyret ber om at dialogen mellom International School of Bergen og byrådet videreføres med sikte på at skolens økonomi blir bærekraftig. Bystyret om en sak i løpet av høsten 2025.	Byrådet har fortsatt dialogen med International school of Bergen bl.a. knyttet til skolens økonomi. Nivå på fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029.
Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 8.	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 8. Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Besparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens handlings og økonomiplan, jf. omtale under pkt. 1 i kapitlet Andre forhold.	Byrådsavdeling for barnehage og skole har satt i gang et prosjekt for å effektivere vedtaket. <u>Status oppskalering av Google</u> Alle elever og lærere i Bergensskolen har nå tilgang til Google Workspace for Education. Skoleåret 2024-2025 brukte enkelte skoler fortsatt Microsoft 365 i undervisningen. Disse ble før skolestart 2025-2026 varslet om overgang til Google Workspace for Education. <u>Status utfasing av Microsoft 365</u> Microsoft 365 stenges for elever i oktober 2025. Unntak kan gjøres for enkeltelever med særskilte behov som ikke dekkes av Google Workspace for Education, eksempelvis bruk av Word.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investing	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Bergen	BY 111-19	IA	96	96	0	Ferdig	0	0	0
Inkluderingscenter		IA	44 296	45 440	- 1 144	2.kv. 2030	2 000	1 500	-500
Christi Krybbe skoler - prosjektutvikling	BY 31/19		516 400	509 991	0	Ferdig	2 229	2 229	0
Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall			1						
ENØK-prosjekter	BY	-	-	-	-	Løpende	17 607	9 314	-8 292
Garnes U, svømmehall - oppgradering	144/22	80 400	80 400	80 400	0	4.kv. 2025	14 786	17 276	2 491
Garnes ungdomsskole - riving og nybygg	BY 145/22	725 600	643 000	640 000	3 000	4.kv. 2025	144 060	144 060	0
Gimle ungdomsskole – prosjektutvikling		IA	6 685	65 685	- 59 000	4.kv. 2032	3 498	3 498	0
Haukeland skole - oppgradering	UFGN 13/24	IA	40 000	39 811	189	Ferdig	2 077	1 889	-189
Haukeland skole – kapasitetsutvidelse	BY 171/21	125 500	157 195	151 995	5 200	Ferdig	14 000	12 600	-1 400
Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering	BY 214/18	490 000	689 550	689 550	0	Ferdig	6 373	3 700	-2 673
Inneklimatiltak - skoler		-	-	-	-	Løpende	44 047	42 903	-1 144
Innvendig oppgradering - skoler		-	-	-	-	Løpende	6 350	6 283	-67
Innvendig oppgraderinger - Barnehage		-	-	-	-	Løpende	1 000	1 000	0
Inventar, byggeprosjekter - skole		-	-	-	-	Løpende	6 312	6 312	0
Kaland skole - Prosjektutvikling	0	IA	3 500	3 500	0	4.kv. 2029	3 500	200	-3 300
Kirkevoll skole - Prosjektutvikling	0	IA	5 000	5 000	0	4.kv. 2026	2 500	2 500	0
Kjøkkelvik skole avd. Nybø	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2025	3 000	3 000	0
Laksevåghallen, nybygg – prosjektutvikling		IA	10 000	10 000	0	Ferdig	0	0	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	75 000	75 000	0	4.kv. 2039	7 500	7 500	0
Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal	BR 1167/2024	IA	17 400	16 872	528	Ferdig	4 262	3 734	-528
Loddefjord skole - prosjektutvikling		IA	57 244	58 824	- 1 580	4.kv. 2029	3 885	3 885	0

2. tertialrapport - 2025

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling	BY 56/24	IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2026	2 500	500	-2 000
Midtunvegen bofelleskap		IA	-200	-200	0	4.kv. 2025	0	0	0
Minde skole og idrettshall - prosjektutvikling		IA	11 643	11 643	0	4.kv. 2025	1 650	1 650	0
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	124 359	97 246	27 113	4.kv. 2031	3 450	2 782	-668
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	29 056	27 053	-2 003
Olsvik skole - oppgradering	BY 250/23	IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2026	2 500	700	-1 800
Olsvikhallen - prosjektutvikling									
Ortun skole			217 600	183 000	25 000	3.kv. 2025	84 922	59 922	-25 000
Rolland skole, riving og nybygg		BY 120/25	497 300	497 300	0	2.kv. 2028	51 780	30 000	-21 780
Rå skole, idrettshall		BY 177/23	129 800	129 800	-15 200	2.kv. 2026	65 000	81 000	16 000
Salhus skule - Landmarkhuset	BR 1170/24	IA	6 800	6 000	800	3.kv. 2025	2 331	1 531	-800
Sandgotna skole - Rehab. / ombygging 1 etg.		IA	17 877	17 877	0		0	0	0
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-171 043	-34 116	136 927
Slettebakken skole - konseptvalgutredning		IA	8 295	8 295	0	4.kv. 2025	2 700	2 700	0
Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon									
Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg	UFGN 22/24	IA	638 500	631 500	7 000	2.kv. 2029	9 172	9 172	0
Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall		IA	946 551	876 300	70 251	2.kv. 2030	7 826	8 400	574
Sykkelparkering under tak		IA	6 000	6 000	0	3.kv. 2025	4 604	4 604	0
Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling		IA	22 825	16 549	6 275	4.kv. 2026	1 000	1 500	500
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelser		-	-	-	-	Løpende	5 003	7 386	2 384
Trapp ved Christie Krybbe skoler		IA	6 000	6 000	0	4.kv. 2025	5 998	5 998	0

2. tertialrapport - 2025

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik k ferdigkvar al	Estimert	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Tveiterås skole - riving og nybygg	BY 217- 20	262 600	252 69 0	252 690	0		3 500	1 900	-1 600
Ulriken erstatningsskole	BY 267/24	152 000	152 00 0	152 000	0	1.kv. 2027	69 004	57 800	-11 204
Utomhusanlegg skoler		IA	9 200	10 262	- 1 062	3.kv. 2025	1 766	2 828	1 062
Ytre Arna skole - prosjektutvikling		IA	90 142	33 510	56 63 2	1.kv. 2028	1 500	800	-700
Åstveit skole - rehabilitering og nybygg	BY 35/24	265 000	265 00 0	265 000	0	2.kv. 2028	6 000	6 000	0
Sum øvrige prosjekter							495	487	-9
Sum							484 579	558 861	74 282

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp av tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonsperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Bergen Inkluderingscenter

Det er foretatt ombygging og rehabilitering av den tidligere lærerhøyskolen på Landås. Bygget ble tatt i bruk våren 2024. Det pågår utførelse av tilleggsarbeider, dette har tatt lengre tid enn forutsatt. Det er forventet at de siste økonomiske forpliktelser knyttet til dette kan avsluttes i 1. kvartal 2026. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Christi Krybbe skoler - prosjektutvikling

Det er gjennomført en utredning av ulike konsept for å møte behovene ved Christi Krybbe skoler knyttet til læringsmiljø, SFO samt nærmiljø. Bruk av Øvregaten 5 til skoleformål inngår i gjennomført utredning. Det er tunge verneinteresser i den historiske skolen samt i området for øvrig. Prosjektet har vist seg krevende ut ifra verneinteresser og økonomi, og det er i 2025 startet en ytterligere verifikasjon av en mulig oppgradering av dagens bygningmasse og uteområde (0+ alternativ) for å gi et tilstrekkelig beslutningsunderlag. Verifikasjonen er forventet ferdig i løpet av 2026. Endring i totalprognose skyldes prisjustering. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever. Det er også oppført en stor, frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024, og arbeidene med etablering av snusløyfe for skolebusser i Trolldalen ble ferdigstilt i slutten av 2024. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting

om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg

Fyllingsdalen idrettshall er planlagt utvidet med et tilbygg som blant annet skal gi arealer for styrketrening og bordtennis.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er rehabilitert og ventilasjonsanlegg i gymsal er oppgradert parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Prosjektet ble nylig overtatt fra entreprenør og forventet ibrustakelse er i starten av 2026. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes ungdomsskole - riving og nybygg

Garnes ungdomsskole er revet og erstattet av nybygg for 500 ungdomsskoleelever, i tillegg til 20 elever fra 1.-10. trinn ved forsterket avdeling. Prosjektet ble nylig overtatt fra entreprenør, og forventet ibrustakelse er i starten av 2026. Prosjektet har krevd detaljregulering, hvor det i ny plan framkom omfattende krav til opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Totalprognose er nedjustert i tråd med forventet prosjektkostnad.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskole er det fremkommet svært omfattende krav

til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Byggearbeidene ble igangsatt helt i slutten av 2024 og forventes ferdig i slutten av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdaterte prognoser. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gassverkbygget - konseptvalgutredning

Gassverkbygget ønskes restaurert og innlemmet i utviklingsområdet på nye Dokken. Arbeid med konseptvalgutredning startet i oktober 2024. Når denne er ferdigstilt vil byrådet vurdere hvilken modell som skal velges for utvikling og gjennomføring av et rehabiliteringsprosjekt som inkluderer både tomten og bygget, og hvorvidt det er mulig å realisere et slikt prosjekt i samarbeide med eksterne aktører. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er uendret. Totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert kalkyle.

Gimle ungdomsskole – prosjektutvikling

Gimle oppvekststun har behov for rehabilitering. Fremdrift og tidsperspektiv for et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det pågår en konseptvalgutredning som er ventet ferdigstilt høsten 2025. Totalprognosen er økt da prosjektet har fått tilført midler for videre prosjektutvikling. Antatt tidspunkt for ferdigstillelse er også justert i tråd med dette. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstille myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byrådsak 20/19 Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019 ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres. Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager.

Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. I forbindelse med revidert budsjett 2025 ble budsjettposten økt med kr 2 mill. slik at samlet budsjett i år er kr 11,5 mill. Midlene er disponert til følgende tiltak:

- Fløyfjellet Naturbarnehage avd. Granebo; Oppgradering og ombygging - kr 6,46 mill. (totalramme på kr 6,6 mill.)
- Arnatveit barnehage - Ny garderobeløsning / støyskjerm - oppjustering kostnadsramme kr 1,55 mill. (totalramme på kr 8,3 mill.)
- Bønes barnehage - Vognskjul / oppgradering uteområde kr 3,25 mill. (samme totalramme)

Videre er 0,25 mill. udisponert reserve. Tiltakene forventes fullført rundt årsskifte 2025/2026.

Haukeland skole - oppgradering

Ved Haukeland skole er det gjennomført innvendig oppgradering av hovedbygget og gymbygget med nytt ventilasjonsanlegg, samt oppgradering av tekniske installasjoner og overflater. Prosjektet ble

gjennomført mens det pågikk bygging av tilbygg (eget prosjekt) ved skolen, og fremdriften for dette tiltaket ble derfor tilpasset hovedprosjektet.

Anbudsprosessen for prosjektet ble gjennomført i første kvartal 2024, og gjennomføringsvedtak ble fattet i utvalg for finans, kultur og næring i sak 13/24. Prosjektet hadde fremdrift i henhold til plan og ble tatt i bruk fra januar 2025. Prosjektet er nå regnskapsmessig avsluttet, og byrådet foreslår at mindreforbruket i prosjektet på kr 0,19 mill. tilbakeføres bykassen.

Haukeland skole – kapasitetsutvidelse

Ved Haukeland skole er det oppført et nybygg i tre etasjer som er koblet til eksisterende bygg med en gangbro. Nybygget skal dekke behovet for tilleggsareal for å sikre tilstrekkelig elevtallskapasitet, og for å gi skolen tjenlige spesialrom. Bygget ble tatt i bruk i januar 2025. Det pågår noe utomhusarbeider i forbindelse med en reklamasjon. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt total prosjektkostnad. Totalprognosen er nedjustert i henhold til dette. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering

Holen skole er ferdigstilt og ble tatt i bruk i 2022. Det har vært en omfattende utbedring av VA-anlegget rundt tomten, og for å få ferdigattest på skolen må dette arbeidet dokumenteres og godkjennes. Godkjenning av dokumentasjon har tatt lengre tid enn forutsatt. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Inneklimatiltak - skoler

Det er gjennomført flere store prosjekter, og det pågår arbeider med planlegging og bygging på flere skoler. Det er likevel en rekke skoler som ikke tilfredsstiller dagens krav til inneklimate. Tilsynsmyndighetene kan godta et redusert inneklimate dersom det er en kort tidshorisont fram til skolen skal rehabiliteres, eller det skal bygges ny.

Med bakgrunn i dette pågår det en gjennomgang av alle skoler som har et inneklimate som ikke er i tråd med gjeldende forskriftskrav. Over tid vil det bli installert nye ventilasjonsanlegg, eller romaggregater montert i tak i hvert rom, dersom det ikke er mulig å gjøre tiltak på eksisterende ventilasjonsanlegg som er tilstrekkelig for å kunne oppnå et inneklimate i tråd med gjeldende forskriftskrav.

Prioriterte tiltak inneværende år er Gimle-, Skranevatnet og Rothaugen skole.

Det var videre planlagt å gjennomføre tiltak ved Smørås skole. Tiltaket var forutsatt gjennomført i skoleferien, men ble utsatt med bakgrunn i vurderinger om fremtiden til skolen. Ubrukte midler knyttet til Smørås skole foreslås derfor tilbakeført til budsjettposten for bruk til andre prioriterte tiltak.

Innvendig oppgradering - skoler

Budsjettposten benyttes hovedsakelig for å gjennomføre mindre tiltak for å tilrettelegge eksisterende lokaler til endring i elevmassen, eller til å gjennomføre nødvendige midtre oppgraderinger i lokalene. Midlene skal brukes i tråd med føringer i Bergen kommunes kvalitetsutviklingsplan for skolene og læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 (LK20). I 2025 skal det i tillegg utføres arbeider ved Fridalen skole, for å utbedre kontorer til helsesøster, etablere en renholdssentral og flytte skolens bibliotek. I tillegg vil det bygges om et auditorium ved Blokkhaugen skole, og det skal utføres flere tiltak ved Liland skole for å tilpasse til stort årskull.

Innvendig oppgraderinger - Barnehage

Budsjettposten benyttes til å kunne utføre mindre tilpasninger av barnehagelokalene, som f.eks støyisolering, tilrettelegging for flere garderober, endringer i romprogram eller lignende. I 2025 pågår

det blant annet arbeid med å utvide garderoben ved Blokkhaugen barnehage og oppgradering av personalrom ved Haugeveien Barnehage. Videre er det under oppstart å bygge om stellerom ved Bjørgedalen barnehage.

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettet som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort, eller ved behov for innredning til nye klasserom for å håndtere ekstra store årskull. I 2025 er det planlagt innkjøp av inventar ved blant annet Liland skole, Slettebakken skole, Blokkhaugen skole, Hjeltestad skole og Kringlebotn skole.

Investeringer driftsmateriell

Budsjettposten omhandler kjøp av diverse maskiner, utstyr og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens idrettsanlegg. I 2025 er det avsatt 5,0 mill. kroner i tillegg til 0,8 millioner overført fra 2024 knyttet til ATV'er som først ble levert i januar 2025. Midlene benyttes til innkjøp av større tilhengere, gulvaskemaskiner, vaskemaskin, turngulv Fysak, traktor og nye lydanlegg i idrettshaller.

Kaland skole - Prosjektutvikling

Kaland skole er en barneskole med SFO med 268 elever, i en bygning med ulike byggetrinn fra 1963 (byggetrinn 1) og 1995/2003 (byggetrinn 2). Skolen har behov for større vedlikeholdstiltak, disse omfatter både bygningsmessige oppgraderinger og forbedringer av uteområder og trafikksikkerhet. Prosjektet kan deles opp i to faser. Fase 1 inneholder ombygging av parkeringsplass nærmest hovedvei for å gjøre den sikrere for av- og påstigning, og parkering. Fase 2 inneholder utbedring av fasaden på den eldste delen, etablering av egnede arealer for personalet, samt oppgradering av innvendige overflater og belysning. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler til senere år grunnet forsinket oppstart av prosjektet.

Kirkevoll skole - Prosjektutvikling

Kirkevoll skole mangler helsevern godkjenning. Det er behov for innvendig og utvendig oppgradering av bygget opp til nøktern standard.

Det bør gjøres utbedring på deler av skolens tekniske anlegg samt automatikk for optimal styring av disse anleggene. Låssystemet på skolen er gammelt og dyrt å drifte, og utskiftning til elektronisk adgangskontroll vil gjøre det enklere å ta i bruk skolen på ettermiddag, kveld og i helger. Det er behov for oppgradering av uteområdet til skolen, spesielt området som var tiltenkt BMX-bane, samt grusbanen ved gymbygget.

Prosjektutviklingen pågår og forventes å fortsette ut i 2026. Som en del av prosjektet vil en også vurdere om dette er egnet for trinnvis gjennomføring.

Kjøkkelvik skole avd. Nybø

Gamlebygget har høy verneverdi, og på grunn av alder er det et stort behov for tiltak både innvendig og utvendig. Ventilasjonsanlegg må skiftes ut, og toalettanlegg må utbedres. Det er videre store utfordringer med tilsig av vann inn på tomten - noe som innebærer behov for utskiftning av drenerende masser, nye utvendige trapper og støttemurer, samt skifte av kledning på hovedbygget.

Prosjektutviklingen startet opp sommeren 2025 og forventes ferdigstilt i år innenfor budsjettrammen.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men

det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne. Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal

Prosjektet var opprinnelig avgrenset til oppgradering av garderobeanlegg. I forbindelse med revidert budsjett 2024 ble prosjektet imidlertid utvidet til også å omfatte skifte av to spillvannspumper. Videre ble det også godkjent et eget prosjekt knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget på skolen.

Prosjektene ble ferdigstilt tidligere i år med et samlet merforbruk på ca. kr 0,5 mill. Byrådet foreslår at budsjettrammen økes tilsvarende for å fullfinansiere prosjektene.

Loddefjord skole - prosjektutvikling

I tilstandsrapport for Loddefjord skole vurderes de utvendige flatene som bra, mens innvendige overflater og tekniske anlegg har behov for utskiftning. Svømmebassenget har også behov for oppgradering, og det er potensiale for energiøkonomisering. Det er ønskelig å øke kapasiteten på skolen med ytterligere åtte til ti elever i forsterket avdeling. Det er foreløpig igangsatt innledende planlegging av tiltaket. Det har også pågått en verifikasjon av Loddefjord skole som en rendyrket forsterket skole, denne er forventet ferdigstilt høsten 2025. Endring i totalprognose skyldes prisjustering. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling

Lynghaug skole har behov for bygningsmessig oppgradering. Garderober og dusjsoner er i dårlig forfatning og bør totalrehabiliteres, og sportsgulv i gymsal bør skiftes ut. Prosjektering er startet opp, men er i en innledende fase og vil pågå og i 2026. Byrådet foreslår derfor at kr 2,0 mill. av bevilgningen på kr 2,5 mill. flyttes til neste år.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og er revet. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstillelse vedrører usikkerhetsavsetning. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert fremdriftsplan. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har hatt et stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring i forhold til opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Problemstillingene prosjektet har støtt på har medført en forsinkelse av prosjektet. Barnehagen er nå overlevert bestiller og tatt i bruk. Økning i totalprognose skyldes justering etter økning i prosjektomfang, det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Totalprognosen er uendret, mens forventet tidspunkt for ferdigstillelse er flyttet.

Midtunvegen bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Minde skole og idrettshall - prosjektutvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole. Planprosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig antatt, men er forventet vedtatt i Bergen Bystyre i slutten av 2025.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstillelse er justert i tråd med dette. Det vises til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

2. tertialrapport - 2025

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Olsvik skole - oppgradering Olsvikhallen - prosjektutvikling

Olsvikhallen trenger rehabilitering med blant annet nytt tak, ny ventilasjon og oppgradering av innvendige og utvendige overflater. Det er utarbeidet en tilstandsrapport som danner utgangspunktet for prosjektet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Ortun skole

I byrådssak 250/23 ble det vedtatt å gjennomføre oppgradering av de tekniske anleggene på Ortun skole. Bakgrunnen var at Miljørettet helsevern hadde gjennomført tilsyn ved Ortun skole, og avdekket forhold på skolen som ikke var i henhold til krav og retningslinjer.

I tillegg til oppgradering av tekniske anlegg var det tatt høyde for noe asbestsannering. Entreprenør gjennomførte ytterligere prøvetakning hvor det blant annet ble tatt prøver i hulrom mellom faste himlinger og etasjeskiller i 1. og 2. etasje. Resultatet av disse prøvene viste at det var asbestforurensning over store deler av skolebyggets himlinger, samt i påforingsvegger mellom klasserom og korridor som går tvers gjennom skolebygget i to akser.

Konsekvensen av dette var at prosjektet endret karakter fra en teknisk oppgradering til et prosjekt hvor store deler av skolens innvendige konstruksjoner og tekniske anlegg måtte gjenoppbygges og reetableres. Bystyret behandlet 10. april 2024 i sak 99/24 behovet for oppjustering av kostnadsrammen med kr 89,2 mill. til totalt kr 198 mill.

Etter planen skulle prosjektet være ferdigstilt til skolestart høsten 2024. Det økte omfanget gjorde at planlagt ferdigstilling, og dermed tilbakeflytting av elevene til skolen, ble forskjøvet til skolestart august 2025.

Med bakgrunn i at prosjektet nærmer seg slutføring ble kostnadsrammen for prosjektet redusert med kr 15 mill. i revidert budsjett 2025. Det som gjenstår nå er i hovedsak sluttoppgjør, og det forventes ikke store uforutsette kostnader i den forbindelse. Byrådet anbefaler derfor at kostnadsrammen for prosjektet reduseres med ytterligere kr 25 mill. Revidert ramme blir da kr 158 mill.

Rolland skole, riving og nybygg

Det skal bygges ny barneskole på Rolland for 350 elever, inkludert ti elever i forsterket avdeling. Elevene benytter erstatningsskole på Eidsvåg fra høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Forskyvning endrer ikke antatt tidspunkt for ferdigstilling eller totalprognose. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstilling vedrører usikkerhetsavsetning.

Rå skole, idrettshall

Det skal bygges en ny idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og er planlagt revet. Den nye hallen skal også gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget er avviklet, og bygget om til en sosial møteplass for elevene. Det foreslås en økning av midler med bakgrunn i kostnader knyttet til utsatt byggestart, samt utbedring av veikryss som det ikke er tatt høyde for i opprinnelig kalkyle. Endringen medfører justering av totalprognose, mens forventet tidspunkt for ferdigstilling ikke påvirkes. Det foreslås også en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose.

Salhus skule - Landmarkhuset

Salhus skole har stort behov for de arealene som Landmarkhuset representerer, og tomten i seg selv vil gi gode tilskudd til en trang skolegård, og samtidig bidra til å skape et mer sammenhengende uteareal.

Rehabilitering av Landmarkhuset består av å utbedre tak og fasade på huset, slik at bygget er klart til fremtidig innredning i tråd med behov. Prosjektet er i en slutfase og i revidert budsjett 2025 ble rammen for prosjektet redusert med kr 3 mill. Arbeidet med sluttavregning pågår fortsatt, men det forventes en ytterligere innsparing i forhold til vedtatt budsjetttramme. Byrådet anbefaler derfor at kostnadsrammen for prosjektet reduseres med ytterligere kr 0,8 mill.

Sandgotna skole - Rehab. / ombygging 1 etg.

Sandgotna skole har i dag en kapasitet på 400 elever. Belegget er i dag på 397 elever, hvorav 47 elever på forsterket avdeling. I forbindelse med et tilsyn ble det avdekket at disponibelt undervisningsareal er under gjeldende arealnorm. Det ble også avdekket utfordringer med ventilasjonen i enkelte rom, samt for mye lydsmitte mellom gruppe-/studierom og klasserom i 2. etasje.

For å løse problemet er det gjennomført en ombygging av 1. etasje med tilhørende oppgradering av ventilasjon og etablering av syv nye grupperom, og utbedring av vegger og dører i 2. etasje for å redusere lydsmitten.

Arbeidet ble fullført i 4. kvartal 2024, og et merforbruk på ca. kr 0,9 mill. ble dekket inn i forbindelse med revidert budsjett juni 2025.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Slettebakken skole – konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt høsten 2025.

Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon

Slettebakken skole har utfordringer knyttet til inneklima. Det planlegges et større rehabiliterings- og nybyggprosjekt ved skolen, men dette er i en tidligfase, og det vil gå flere år før prosjektet starter opp.

Utvalg for finans, kultur og næring fattet i sak 22/24 gjennomføringsvedtak på totalt kr 25 mill. for prosjektet med midlertidig oppgradering av ventilasjonen. Rammen ble i revidert budsjett samme år justert opp med kr 10 mill.

Arbeidet med ny midlertidig ventilasjon på Slettebakken skole er i hovedsak fullført, men slutfasen har tatt noe lengre tid enn forventet. Videre gjenstår sluttavregninger. Tiltakene forventes å bli fullført innenfor vedtatt kostnadsramme. Deler av investeringene som nå er gjennomført kan brukes videre dersom bygningsmassen beholdes i et eventuelt kommende byggeprosjekt.

Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg

Slåtthaug skole skal totalrehabiliteres og bygges ut. Kapasiteten på 500 elever skal videreføres. Tiltaket har krevd detaljregulering, og i ny plan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Forprosjektet er ferdigstilt og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurranse høsten 2025. Det foreslås en nedjustering av midler basert på siste prosjektgjennomgang og identifiserte kostnadsbesparelser. Anslått tidspunkt for ferdigstilling er justert i tråd med oppdatert fremdriftsplan.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. Prosjektet innebærer også riving av eksisterende gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. I ny reguleringsplan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Prosjektet har vært igjennom en større nedskalering og arealreduksjon det siste året. De siste identifiserte kostnadsbesparelser er inkludert i antatt prosjektkostnad. Økning i totalprognose skyldes at midler er skilt ut fra sekkepost for skole. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, med tilhørende justering av anslått tidspunkt for ferdigstilling av byggeprosjektet.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelkur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det ble i gjennomføringsvedtaket besluttet å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjellestad
- Liland
- Rådalslien

- Kjøkkelvik
- Mathopen

Planlagte tiltak ved Paradis og Mathopen skole er i etterkant utgått da skolene likevel ikke ønsket tiltaket. Som erstatning er det da besluttet å etablere sykkelpakking ved Søråshøgda og Minde innenfor rammen av prosjektet. Tiltakene forventes fullført innen utgangen av 2025.

Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling

En mulighetsstudie viser at det lar seg gjøre å bygge en ungdomsskole med plass til 400 elever på tomten hvor Søreide barneskole var tidligere. Det vil være behov for omregulering, og denne prosessen er igangsatt. Budsjettposten skal dekke kostnader til å ferdigstille reguleringsplanen. Midler til en eventuell gjennomføringsfase må spilles inn ved rullering av handlings- og økonomiplan. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt kostnad for å ferdigstille reguleringsplanen. Totalprognosen er justert i henhold til dette. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse

Budsjettposten benyttes for å gjennomføre tiltak for å tilrettelegge skolebygg for elever med funksjonsnedsettelse. Bergen kommune har ifølge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærscole. Behovene varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår. Nødvendige tiltak kan være etablering av gruppe-/skjermingsrom, etablering av HCWC og stellerom og lydisolering av ulike rom. Hittil i 2025 er det identifisert behov for tiltak ved 17 skoler. Det er bestilt tiltak ved 15 av skolene med en total kostnad på 6,7 mill. For tiltak ved de to siste skolene utarbeides det nå kostnadsanslag. Det estimeres et totalt budsjettbehov inneværende år på om lag 7,5 mill., og det foreslås derfor å oppjustere kostnadsrammen med 2,5 mill. i forbindelse med tertialrapport 2.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser som forsinket arbeidet med etablering av trapp og uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene.

Arbeidet forventes å være fullført innen utgangen av året.

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialscole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk i august 2023. Det gjenstår noen økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging, disse forventes avsluttet i løpet av 2026. Det har tatt lengre tid enn anslått å avklare de siste økonomiske forpliktelsene, og det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Ulriken erstatningsscole

Ulriken erstatningsscole skal oppjusteres til en elevkapasitet på 400 gjennom omdisponering av arealer. Det skal også tilrettelegges for garderober til elever og arbeidsplasser for ansatte. Valgt entreprenør startet opp i 2025 og prosjektet er forventet ferdigstilt i slutten av 2026. Tidspunkt for ferdigstilling er justert etter antatt tidspunkt for innflytting av elever fra Storetveit ungdomsscole. Det foreslås en

forskyvning av midler med bakgrunn i endring i forventet tilleggsarbeid på arbeidsplass. Totalprognose er ikke endret.

Utomhusanlegg skoler

Budsjettposten omfattet i utgangspunktet tiltak ved skolene Fridalen, Fjellsdalen og Tertnes. Prosjektet som gjenstår er ved Fjellsdalen skole som har møtt på uforutsette utfordringer med en vannledning.

Det ble våren 2024 oppnådd enighet med Bergen Vann om valg av løsning, og i revidert budsjett samme år bevilget 0,8 mill. Det har i ettertid vist seg at dette ikke var tilstrekkelig, og i revidert budsjett 2025 ble det bevilget ytterligere 4,1 mill. Prosjektet er nå fullført, men sluttregnskapet viser et merforbruk i forhold til prognosen i revidert budsjett på 1,062 mill. Byrådet foreslår en tilsvarende økt bevilgning for å sluttfinansiere prosjektet.

Ytre Arna skole - prosjektutvikling

Ytre Arna skule skal oppgraderes, og det er vurdert ulike alternativer for å løse prosjektbehovet. Det er vedtatt at totalareal skal reduseres til en kapasitet på 250 elever, og at opplæringsbasseng skal inkluderes i prosjektet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes at det er overført midler fra prosjektutvikling til sekkepost for gjennomføringsfasen. I tillegg er kalkylen oppdatert og prisjustert. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Åstveit skole - rehabilitering og nybygg

I tilstandsvurderingen for Åstveit skole er det angitt at det er behov for vesentlige oppgraderinger både bygningsmessig og av tekniske anlegg i administrasjonsfløyen. Etter at ungdomstrinnet ved Eidsvåg ble lagt ned, har det i tillegg vært en elevtallsvekst som medfører behov for økt areal. Planlagt byggestart er 1. kvartal 2026. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstillelse vedrører usikkerhetsavsetning.

01C-Spesialpedagogiske tjenester

Om tjenesteområdet

Spesialpedagogiske tjenester skal støtte opp om de tjenestene som kommunen yter innenfor barnehage- og grunnskolesektoren, og bidra til at alle elever får et tilfredsstillende utbytte av det helhetlige læringsløpet som barnehage og skole utgjør. Barnehageloven og Opplæringsloven er styrende for de spesialpedagogiske tjenestene som ytes.

Spesialpedagogiske tjenester består av Etat for spesialpedagogiske tjenester, med de underliggende enhetene Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL), Bergen voksenopplæring, Syns- og audiopedagogisk tjeneste, Tveiterås skole og ett pedagogisk-psykologisk senter i hver av de fire byområdene. De pedagogisk-psykologisk sentrene (PPS) skal jobbe sammen med barnehager og skoler for å skape et inkluderende læringsmiljø som ivaretar alle barn og unge.

Utvikling og utfordringer

Kvalitetsutvikling

Etat for spesialpedagogiske tjenester har over tid hatt partnerskap med NLA Høgskolen og Læringsmiljøsentret Universitet i Stavanger (UIS).

Nytt partnerskap med NLA Høgskolen startet opp for elleve skoler, ti barnehager og fire PPS-er i august 2025. I tillegg har PPT Vest og NLA Høgskolen et prosjekt rettet mot barnehagene i Bergen vest, som omhandler tettere samarbeid mellom PPT og barnehager.

PPS-enhetene har kompetanseløftet for inkluderende praksis som del av sin kvalitetsutvikling, og bruker Utdanningsdirektoratet sin kompetansepakke i dette arbeidet. PPT Nord har i tillegg et tett samarbeid med Læringsmiljøsentret Universitetet i Stavanger i sitt arbeid med inkluderende praksis.

Hovedtema i inkluderende praksis er knyttet til områder som for eksempel utfordrende atferd og utvikling av ordinær praksis ved å se allmennpedagogikk og spesialpedagogikk i sammenheng. I arbeidet med kompetanseløftet har det også blitt jobbet med kompetanseheving knyttet til lese- og skrivevansker, dysleksi, matematikkvansker og utviklingsmessig språkforstyrrelse (DLD).

Bekymringsfullt skolefravær og samspillsutfordringer

Team Skolefravær

Team skolefravær bistår skoler i arbeid med elever som har høyt fravær og samspillsvansker. Det er i dag to ulike fraværsteam, ett underlagt Bergen kompetansesenter for læringsmiljø (BKL) og ett underlagt PPS sør.

I perioden mai til august 2025 var fraværsteamet ved BKL og fraværsteamet ved PPS sør totalt inne i 57 saker som gjelder enkeltelever, jevnt fordelt på barne- og ungdomstrinn. Det ble også gjennomført ni systemsaker/innlegg på skoler/høyskoler.

Team Samspill

Team Samspill ved BKL bistår skoler når elever utfordrer, særlig knyttet til vold og trusler. I perioden mai til august 2025 hadde teamet fire nye søknader fra skolene om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt 12 oppdrag på ulike skoler/høyskoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

Team Skyfritt

Team Skyfritt ved BKL bistår skoler i arbeidet med å skape trygge og gode skolemiljø med vekt på mobbing. I perioden mai til august 2025 har skoledelen av teamet mottatt tre nye søknader om støtte og veiledning på individnivå, og fire søknader fra skoler på systemnivå. I tillegg har teamet hatt 12 oppdrag på ulike skoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager. I samme periode hadde barnehagedelen av teamet fire nye søknader på individnivå om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt to nye systemsaker, og fem oppdrag i ulike barnehager.

Team Læringsmiljø

Team Læringsmiljø ved BKL bistår skoler i komplekse systemsaker på klasse- og trinn-nivå. I perioden mai til august 2025 hadde teamet fire nye søknader fra skolene om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt fem oppdrag på ulike skoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

Nærvær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende enheter på 11,9 prosent i mai, 11,8 prosent i juni og 9,2 prosent i august 2025. Samlet sykefravær for andre kvartal i 2025 er 11,8 prosent. Dette er en nedgang sammenlignet med andre kvartal i 2024 da sykefraværet var 13,5 prosent.

Saksbehandlingstid og sakkyndige vurderinger

Det har vært en stor utfordring med lang saksbehandlingstid for sakkyndige vurderinger innenfor det spesialpedagogiske feltet. Det ble i 2023 startet opp et forbedringsprosjekt for dette arbeidet, der målet er å redusere saksbehandlingstiden uten å redusere kvaliteten på sakkyndige vurderinger. Dette arbeidet pågår fortsatt, og arbeid med felles rammer for saksbehandlingstid på tvers av enhetene er prioritert i 2025.

For perioden mai til juni 2025 er 49 prosent av sakkyndige vurderinger ferdigstilt innen rammen på tre måneder fra mottatt henvendelse. Dette er en økning sammenlignet med siste måling for 2024, hvor andelen var 40 prosent.

Omorganisering av det spesialpedagogiske feltet

I juni 2025, ble sak 143/25 «[Omorganisering av det spesialpedagogiske feltet i Bergen kommune](#)» vedtatt av Bergen bystyre. Saken innebærer endringer i etatsstruktur for Etat for spesialpedagogiske tjenester, endringer i organisering av pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), ny organisering av spesialpedagogisk hjelp i barnehage, og overføring av ansvar fra Etat for spesialpedagogiske tjenester til Etat for skole.

I perioden mai til september 2025 har Byrådsavdeling for barnehage og skole startet arbeidet med implementering av bystyrets vedtak. Endringene i organisering vil etter planen tre i kraft fra 1. januar 2026.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
PPT grunnskole	75 412	-4 432	70 980	68 243	2 736
Syns-og audioped. tj. gr.skole	10 676	-7 590	3 085	3 664	-578
PPT førskole	23 325	-180	23 145	28 097	-4 952
Spesialtiltak for førskolebarn	301 870	-243	301 626	298 483	3 144
PPT for voksne og ungdom	3 244	0	3 244	3 908	-663
Særskilt voksenopplæring	17 209	-721	16 488	17 082	-594
Syns-og audioped. tj.voksne	4 086	0	4 086	3 063	1 023
Sum	435 821	-13 166	422 655	422 540	115

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	16	0	16	16	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	525	-257	267	267	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	14 332	-535	13 797	13 797	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	420 949	-12 374	408 575	408 459	115	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	435 821	-13 166	422 655	422 540	115	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole melder samlet et lite mindreforbruk på tjenesteområde 01C spesialpedagogiske tjenester. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende resultatenheter, dvs. de fire pedagogisk psykologiske sentrene (PPS) og Syns- og audiopedagogiske tjeneste (SAPT).

I HØP 2025 er det bevilget ekstra midler til spesialpedagogisk hjelp for bosatte flyktninger. Beregnet behov i 2025 er mindre enn forutsatt, og det foreslås derfor en nedjustering av budsjett på 2 mill. Justert for dette forslaget, forventer Byrådsavdeling for barnehage og skole et merforbruk på om lag 1,9 mill.

Merforbruket er knyttet til høyere utgifter til skyss av barnehagebarn med vedtak etter §36 i barnehageloven, og engangskostnader knyttet til flytting og utvask av lokalene til Bergen Voksenopplæring.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Omlegging av tilbudet til barn med hørselsutfordringer	-720	-720	0 Sædalen barnehage har hatt en særstilt satsing for barn med hørselsutfordringer. I barnehageåret 2024/2025 var det ingen barn som hadde behov for dette tiltaket, og den særskilte satsningen er avviklet fra august 2025. Budsjettnedtrekket for 2025 utgjør 720 000 og er trukket inn fra barnehagen.
Sum	-821	-821	0
Sum tiltak	34 049	31 679	2 370

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertiar 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Redusere andelen spesialpedagogiske vedtak	Andel barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven §31	3,5 %	2,9 %	Per september 2025 er det 2,9 prosent av barn i barnehagealder i Bergen kommune som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp.
		Andel elever som får enkeltvedtak etter §11 i opplæringsloven (skole)	6,0 %		Andel elever som får enkeltvedtak etter §11 i opplæringsloven blir rapportert til Utdanningsdirektoratet en gang i året gjennom Grunnskolens informasjonssystem (GSI). For 2025 blir dette gjort 1. oktober, og blir derfor rapportert på i 3. tertial 2025.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Høyt nærvær	Sykefraværspersent	13,0 %	11,8 %	Sykefraværstall for Etat for spesialpedagogiske tjenester i andre kvartal 2025 er 11,8 prosent.
	Redusere saksbehandlingstiden for at elever skal få raskere hjelp	Andel spesialpedagogiske vedtak fattet innenfor rammen på tre måneder	55,0 %	49,0 %	For perioden mai til og med juni 2025 var det 49 prosent av spesialpedagogiske vedtak som ble fattet innenfor rammen på tre måneder.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 j.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 j. Bystyret ber byrådet om å vurdere organiseringen av det spesialpedagogiske feltet, både innenfor barnehage og skole, samt administrativ organisering. Herunder skal det ses på arbeidet med sakkyndige vurderinger og utmåling av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og undervisning, med sikte på å sikre et mer bærekraftig nivå og en likartet vurdering mellom byområdene. Det forutsettes at omorganiseringen gir grunnlag for å ta ut effektiviserings-gevinster på administrativt nivå. Et forslag om ny organisering skal presenteres ifm. revidert budsjett 2025, slik at det kan tre i kraft fra skole- og barnehageåret 25/26.	Som følge av verbalvedtak 10 j i Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble sak 143/25 «Omorganisering av det spesialpedagogiske feltet i Bergen kommune» vedtatt i Bergen bystyre i juni 2025. Bystyret sluttet seg til omorganisering av det spesialpedagogiske feltet i Bergen kommune slik det kom frem av saksfremstillingen. Saken innebærer endringer i etatsstruktur for Etat for spesialpedagogiske tjenester, endringer i organisering av pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), ny organisering av spesialpedagogisk hjelp i barnehage, og overføring av ansvar fra Etat for spesialpedagogiske tjenester til Etat for skole og Etat for barnehage. I perioden mai – september 2025 har Byrådsavdeling for barnehage og skole startet arbeidet med implementering av bystyrets vedtak. Det er etablert et eget prosjekt for dette omstillings- og endringsarbeidet, og prosjektet vil utarbeide ny organisering og struktur for ny Etat for tilrettelagt oppvekst, samt gjennomføre nødvendig omstilling av ansatte. Endringene i organisering vil etter planen tre i kraft fra 1. januar 2026. Et av vedtakspunktene omhandler at en skulle vurdere avvikling av avtalen om SAPT (syns- og audiopedagogisk tjeneste). Dette arbeidet er i prosess og det tas sikte på at det legges frem sak for bystyret i løpet av året.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert i	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud. endr.
Sum							0	0	0

Statustekst investeringer

Inventar byggeprosjekter - barnehage

Midlene kan benyttes til nødvendig utskifting av inventar etter søknad fra barnehagene. Det prioriteres tiltak som gjelder oppgradering av leke og læringsmiljøet, garderobe og til utstyr som gir bedre personalfasiliteter. I 2025 planlegges det innkjøp blant annet i Ulsmåg barnehage, Mannsverk barnehage, Hop Oppveksttun barnehage og Årstad Brannstasjon barnehage

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort, eller ved behov for innredning til nye klasserom for å håndtere ekstra store årskull. I 2025 er det planlagt innkjøp av inventar ved blant annet Liland skole, Slettebakken skole, Blokkhaugen skole, Hjeltestad skole og Kringlebotn skole.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har hatt et stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring i forhold til opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Problemstillingene prosjektet har støtt på har medført en forsinkelse av prosjektet. Barnehagen er nå overlevert bestiller og tatt i bruk. Økning i totalprognose skyldes justering etter økning i prosjektomfang, det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

02-Barnevern

Om tjenesteområdet

Barnevernet i Bergen er organisert i fire lokale barnevernstjenester, barneverntjeneste for enslige mindreårige flyktninger, én byomfattende enhet for barnevernvakt, utekontakt og fosterhjemsveiledning- og tilsyn.

Den kommunale barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal vurdere bekymringsmeldinger, foreta undersøkelser av barnets omsorgssituasjon, fatte vedtak etter lov om barneverntjenester, forberede saker for behandling i Barnevern- og helsenemnda, og iverksette og følge opp tiltak.

De fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester driftes fra Etat for barn og familie. Ulike tjenester for barn og unge under flere budsjettområder påvirker hverandre, og utgiftene må ses i sammenheng.

Utvikling og utfordringer

Det er fremdeles utgiftsvekst på budsjettområdet for barnevern. Veksten gjelder i hovedsak for barn og unge som får tiltak utenfor sitt biologiske hjem, som for eksempel fosterhjem, beredskapshjem og institusjon. Til tross for at antall tiltak ligger relativt stabilt, registrerer kommunen en økning i oppholdstid på både institusjon og i beredskapshjem. I tillegg har flere barn behov for samtidige og ressurskrevende tiltak. Dette driver kostnadene opp.

Utviklingen gjenspeiler at flere barn har en høyere alvorsgrad i hjelpebehovene sine. Flere av barna som trenger oppfølging fra barnevernet kan ha behov for tiltak og oppfølging fra både kommunale tjenester og statlig barnevern, psykisk helsevern og politi/kriminalomsorg. Det er stor pågang i tjenester utenfor barnevernet, spesielt innenfor psykisk helsetjenester. Det er ofte overlapp og gråsoner mellom barnevernet og disse tjenestene. For å kunne forebygge denne utviklingen er det nødvendig med styrking av den tidlige innsatsen på tvers av oppvekstfeltet i kommunen.

Det er vanskelig å rekruttere fosterhjem til barn med store og sammensatte omsorgs- og hjelpebehov, og barneverntjenesten melder mangel på fosterhjem til dette formålet. Barnevernet starter denne høsten opp et samarbeidsprosjekt med Bufetat om rekruttering og opplæring av fosterhjem i geografisk nærhet til barnet. Prosjektet skal også bidra til bedre rekruttering gjennom tettere samarbeid mellom stat og kommune.

Barneverntjenesten har et pågående arbeid med prosjektet "Rekruttere og beholde" som startet i 2025. Det er iverksatt et implementeringsteam som er godt i gang med ulike tiltak i prosjektet, og det er nært samarbeid med det pågående Nærværprosjektet som barneverntjenesten også deltar i. Blant annet skal det utredes felles vikarpool, og det skal gjennomføres utprøving av felles rekruttering.

Likeverdige tjenester er et av kvalitetsmålene til barnevernet. Byrådet har bedt om en evaluering av innhold og nytte av tiltakene i alle helse- og barneverntjenestene for barn og unge, inkludert utviklingsbehov og spørsmål knyttet til prioriteringer, effektivitet og internt samarbeid. Det er gjort en kartlegging som viser at det er stor variasjon i bruk av hjelpetiltak i byområdene, og det pågår nå en

2. tertialrapport - 2025

videre gjennomgang og sammenligninger som handler om vurdering av terskler, innhold, omfang og varighet.

Bergen bystyre vedtok i møte 30. januar at kommunen skal bosette 400 flyktninger i 2025. Herunder 20 enslige mindreårige hvor 5 er under 15 år. Kommunen kommer mest trolig til å nå det vedtatte tallet på 20. Per 1. september er det bosatt 16 enslige mindreårige.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Barneverntjeneste	368 133	-32 976	335 157	330 809	4 348
Barnevernvakt	17 631	-2 359	15 273	15 273	0
Tiltak i familien	83 905	-1 523	82 381	83 362	-981
Tiltak utenfor familien	642 062	-19 651	622 411	639 566	-17 155
Psykiske helsetjenester og tjenester til utviklingshemmede i institusjon og familiehjem (Barnevernet)	0	0	0	-903	903
Sum	1 111 731	-56 509	1 055 222	1 068 107	-12 885

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	7 639	-419	7 220	7 220	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	621	-51	570	570	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 103 470	-56 039	1 047 431	1 060 316	-12 885	-1,2 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	1 111 731	-56 509	1 055 222	1 068 107	-12 885	-1,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 12,9 mill. innenfor tjenesteområdet.

Avviket skyldes i hovedsak økte utgifter til institusjonsplasser, økt bruk av beredskapshjem og lavere tilskudd fra introduksjons- og mangfoldsdirektoratet enn forutsatt. Merforbruket oppveies i noe grad av lavere utgifter til fosterhjem og barnevernstjenesten.

Forventet antall institusjonsplasseringer er stabilt i forhold til tidligere år, men gjennomsnittlig oppholdstid i institusjon øker.

2. tertialrapport - 2025

Under **Byrådsleders avdeling** gjelder dette utgifter ved Kommuneadvokaten, som er prosessfullmektig for kommunen i saker om tvangsinngrep etter barnevernsloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Det forventes balanse innenfor tjenesteområdet. Dette innebærer en forbedring på kr 0,4 mill. sammenlignet med revidert budsjett, som skyldes lavere behov for kjøp av ekstern advokatbistand.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		1 052 384	1 031 009	1 025 009	1 020 009
Justert ramme		1 055 222	1 039 514	1 033 514	1 028 514
Sum Tekniske justeringer		302	989	989	989
Prisjustering og diverse endringer		302	989	989	989
Erstatning barnevern	Tilpasning til aktivitetsnivå	1 000	0	0	0
Tiltak til plasserte barn utenfor hjemmet	Tilpasning til aktivitetsnivå	9 550	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		10 550	0	0	0
Forslag til ny ramme		1 066 073	1 040 503	1 034 503	1 029 503

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og institusjonsplasser	19 300	19 300	0	Alvorsgraden i flere barn sin situasjon er høy og medfører økt behov for både tyngre og flere tiltak for å sikre nødvendig hjelp til de barna som trenger det.
Vektertjenester ved barnevernstjenestene	2 500	2 500	0	Vektertjenestene kom på plass i fjor, og midlene medgår som følge av helårsvirkning i 2025.
Kutt i kontoraglig avdeling	-1 300	-200	-1 100	Kutt i årsverk i kontoraglig avdeling er i prosess og vil bli delvis innfridd i 2025.
Sum	20 500	21 600	-1 100	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og institusjonsplasser	41 000	41 000	0	Alvorsgraden i flere barn sin situasjon er høy og medfører økt behov for både tyngre og flere tiltak for å sikre nødvendig hjelp til de barna som trenger det.
Bosetting av flyktninger 2025 - Enslige mindreårige	2 500	2 500	0	Full oppstart fra 1. mai 2025. Enheten overtok huset til en ny institusjon med fire plasser for enslige mindreårige i Bergen fra 7. november 2024.
Sum	43 500	43 500	0	

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Krav om masterutdanning i barnevernet	2 625	400	2 225	Det arbeides kontinuerlig med å styrke kompetansen i barnevernet ved å motivere ansatte til å ta videreutdanning og det rekrutteres fortløpende nyansatte med masterutdanning. Budsjettet medgår til å dekke lønnsutgifter som følge av høyere avlønning av ansatte med masterkompetanse ved barnevernstjenesten.
Tjenestepensjon til fosterforeldre	3 200	3 200	0	Stortinget har vedtatt at frikjøp av fosterforeldre fra jobb skal kompenseres for manglende opptjening av tjenestepensjon. Bystyret skal behandle satsen til Bergen kommune i oktober 2025.
Sum	5 825	3 600	2 225	
Effektivisering				
Bedre styring og prioritering av hjelpetiltak	-5 000	-5 000	0	Tiltaket realiseres gjennom redusert kjøp av tjenester.
Sum	-5 000	-5 000	0	
Kutt				
Kurs, seminar og reiser	-161	-161	0	Restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser. Tiltaket er gjennomført.
Sum	-161	-161	0	
Sum tiltak	64 664	63 539	1 125	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Erstatninger barnevern	4 125	4 125	0	Erstatningene er utbetalt.
Sum	4 125	4 125	0	
Kutt				
Vakante stillinger	-4 108	-4 108	0	Tiltaket forventes innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Redusere utgifter til bilbruk	-437	-437	0	Tiltaket er gjennomført, bilbruk er redusert.
Reduksjon kontorfaglig	-500	-500	0	Kutt i årsverk i kontorfaglig avdeling er i prosess og vil bli delvis innfridd i 2025.
Sum	-5 045	-5 045	0	
Sum tiltak	-920	-920	0	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Barneverntjenesten sikrer god ressursutnyttelse av eksisterende kommunale tiltak	Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Barne- og familiehjelpen pr. dato	50,0 %	37,0 %	Resultatet ligger under vedtatt mål. Det registreres variasjon mellom byområdene på bruk av Barne- og familiehjelpen, og enkelte steder har det vært ventetid på iverksettelse av vedtak.
		Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Utekontaktens tiltaksavdeling pr. dato	35,0 %	17,0 %	Det er en nedgang på antall barn og unge med vedtak om oppfølging fra Utekontakten siden forrige rapportering, og andelen ligger under måloppnåelse.
Trygg by i alle livsfaser	Barn mottar hjelp som nytter og beskytter - når de trenger det	Andel barn flyttet til slekts- og nettverksfosterhjem siste tertial	70,0 %	93,0 %	Resultatet er over vedtatt mål. Dette er som følge av et systematisk arbeid for å øke bruk av plasseringer i slekt eller nettverk der dette er mulig.
		Andel barn med vedtak om plassering som bor i institusjon pr. dato	10,0 %	14,0 %	Bergen kommune ønsker primært å tilby fosterhjems plassering til barn som ikke kan bo hjemme. Andel barn med institusjons plassering ligger relativt stabilt med en nedgang på 2% siden forrige rapportering. Det er over vedtatt mål, og forklares med flere barn og unge som har sammensatte hjelpebehov som krever spesialisert hjelp og oppfølging.
		Andel hasteflyttinger drøftet i Tverretatlig hasteteam siste tertial	50,0 %	3,0 %	Forebygging av akuttplasseringer og sikring av likeverdige faglige vurderinger på tvers av barnevernstjenesten er et viktig mål for kommunen. Det er derfor satt et ambisiøst

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					mål for bruken av Tverretatlig hasteteam. Ordningen er nylig evaluert og justert for å sikre bedre utnyttelse. Samtidig registreres det en nedgang fra forrige rapportering. Tiltaket er ikke aktuelt i alle saker, og det jobbes for å utnytte teamet bedre.
		Antall barn som har fått gjennomført familieråd siste tertial	140	22	Det er ikke måloppnåelse. Gjennomføring av Familieråd ligger stabilt fra forrige rapportering. Tjenestene jobber systematisk for å øke bruk av metoden. Tiltaket er frivillig, og enkelte familier takker nei til tilbudet. Oppgitt mål gjelder pr. år, og ikke pr. tertial.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 15.	Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 15. Bergen kommune har de siste årene gjennomført et omfattende forbedringsarbeid i barnevernstjenestene, blant annet som en oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2022. Samtidig har byrådet vist til vedvarende utfordringer knyttet til rekruttering, høyt sykefravær og kvaliteten på saksbehandlingen i tjenestene. Bystyret ber byrådet gjennomgå hvilken effekt forbedringsarbeidet, tiltakspakken for barnevernet og andre relevante tiltak har hatt så langt. Videre bes byrådet vurdere behovet for nye tiltak som kan møte de gjenstående utfordringene. Dette inkluderer strukturelle grep knyttet til organiseringen av barnevernet, som kan bidra til å styrke kvaliteten på tjenestene til barn, unge og deres familier.	Byrådet jobber med å følge opp vedtaket og vil komme tilbake til bystyret om oppfølgingen i senere rapporteringer.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval al	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger		IA	7 500	7 500	0	4.kv. 2025	7 500	7 500	0
Sum							7 500	7 500	0

Statustekst investeringer

Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger

For å sikre best mulig drift og nødvendige publikumsrettede arealer for barnevernsvakten, er det besluttet å etablere mottak i Allehelgensgate 5. Det er planlagt å etablere to mottaksrom som sikrer at unge tjenestebrukere kan få egnede og trygge lokaler hvor de kan oppholde seg i påvente av vedtak fra barnevernstjenesten. I tillegg blir det etablert venteareal, samtalerom, to møterom og lagerrom. Prosjektet er i en tidlig fase, men forventes fullført rundt årsskiftet 2025/2026.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekantor.

03A-Tjenester til eldre

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde 03A omfatter kommunale helse- og omsorgstjenester for hjemmeboende innbyggere over 65 år og beboere i helseinstitusjoner. Tjenestene inkluderer helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet, avlastningstilbud og aktivitetstilbud. Disse tilbudene er tilpasset eldre med ulike helseutfordringer og nedsatt funksjonsevne, og bidrar til at flere kan bo hjemme lengre.

Bergen kommune har også ulike typer omsorgsboliger og helseinstitusjoner. Behandlingssentre tilbyr korttidsopphold, mens sykehjem dekker behovet for langtidsopphold. Ansvar for tjenester til personer med rusavhengighet og psykiske lidelser ligger hos Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM). Det er inngått en samarbeidsavtale som innebærer at enkelte hjemmebaserte tjenester tildelt av BBSM utføres av BEHO. Disse tjenestene faktureres internt.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune står i en krevende situasjon med mangel på helsepersonell og et stadig mer begrenset handlingsrom. Dette krever tøffe prioriteringer i kommunens helse- og omsorgstjenester. Byrådet har fulgt opp bystyrets vedtak om å iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innen helse- og omsorgstjenestene og foreslår flere tiltak for å sikre en mer bærekraftig utvikling gjennom vurdering av kriterier for utmåling av tjenester.

Helsepersonellkommisjonens rapport [NOU 2023:4, Tid for handling](#), viser tydelig de store utfordringene vi står overfor i møte med en voksende eldrebefolkning og svakere utvikling i tilgjengelig arbeidskraft.

Hjemmetjenesten og sykehjemmene har 223 ledige stillinger som de ikke klarer å besette. Dette gjelder i særlig grad helsefagarbeidere og sykepleiere. Kombinasjonen av høyt sykefravær over tid og mange ubesatte stillinger har gjort driften krevende for tjenestene. Enhetene har også hatt store utgifter til overtid og vikarbruk. Den siste utviklingen viser imidlertid at sykefraværet er på vei ned, og at utgifter til eksterne vikarbyrå er redusert med 24 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (januar til september) for disse to etatene samlet.

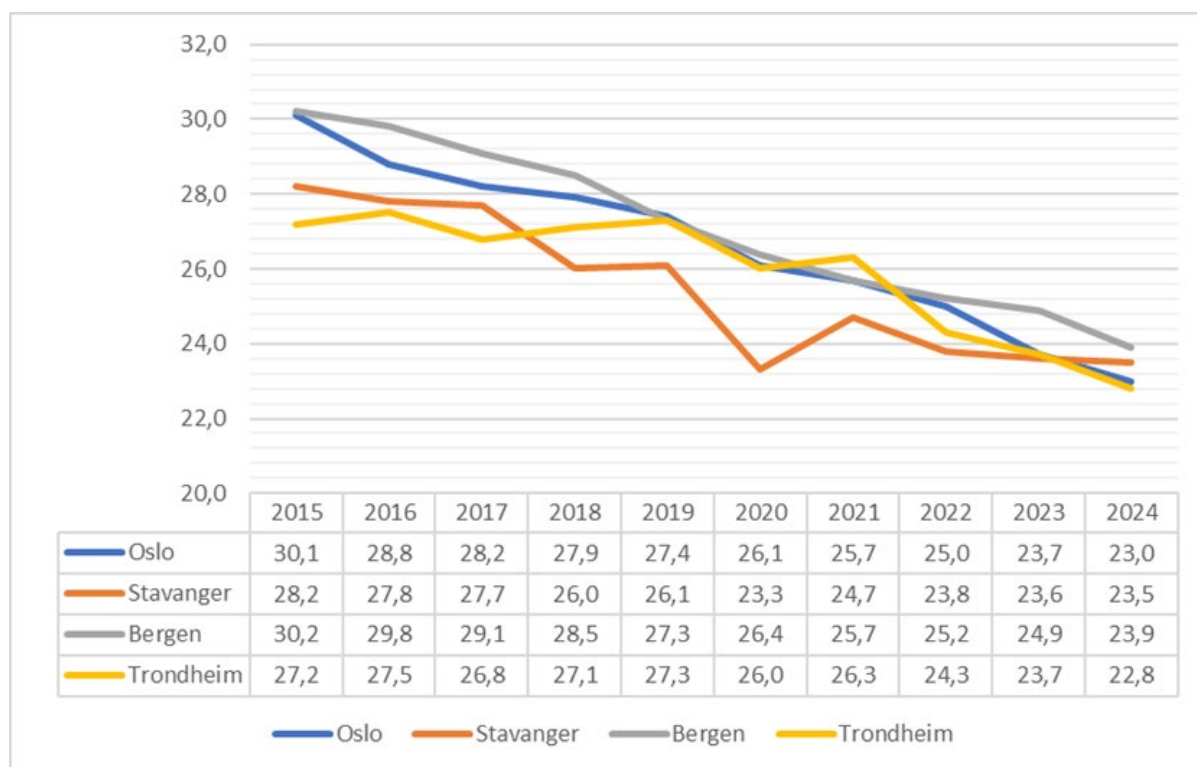
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) jobber med rekrutteringstiltak i henhold til vedtatt [Strategisk rekrutteringsplan](#) og [Strategisk plan for utvikling av heltidskultur](#). For eksempel har BEHO en rekrutteringspatrolje som representerer kommunens helse- og omsorgstjenester på messer og utdanningsinstitusjoner. Målet er å møte og inspirere unge mennesker til å velge en karriere innen helsesektoren. Etatene tilstreber å øke deltidsstillinger til heltidsstillinger ved å innføre langvakter og årsturnus.

[KS-prosjektet Tørn](#) ser på hvordan fordeling av oppgaver, organisering av arbeidstid og kompetanseheving kan bidra til en mer bærekraftig helsesektor med tanke på helsepersonell. Etat for hjemmebaserte tjenester og Etat for behandlingssentre og sykehjem deltar i prosjektet: [Bergen kommune - Jobber for mer effektiv bruk av helsekompetansen](#)

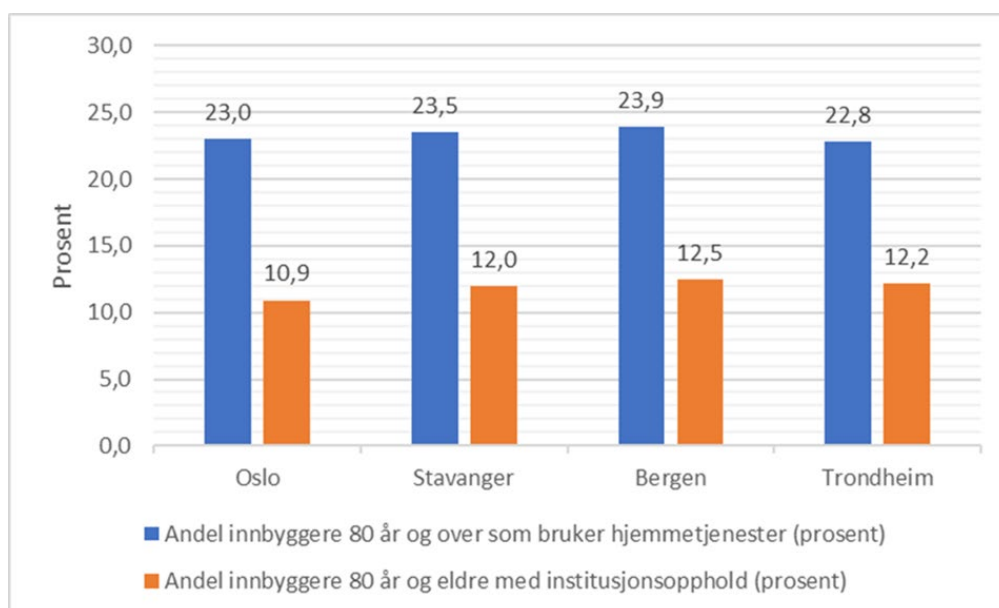
For at innbyggerne i Bergen skal kunne bo lengst mulig i eget hjem og leve selvstendige liv, er forebygging og rehabilitering viktige strategier. Helseteknologi bidrar også til at innbyggere med redusert funksjonsevne klarer seg bedre i hverdagen. Kommunens tverrfaglige [Vurderingsteam](#) kartlegger grundig hjelpebehovet til nye søkere av helse- og omsorgstjenester. Samtidig

gir de tjenester som skal sikre at den enkelte gjenvinner funksjoner så langt som mulig. De som etter endt vurdering har behov for tjenester, overføres til kommunens helsetjenesteteam og/eller omsorgsteam.

Figur 1 under, viser at 23,9 prosent av innbyggerne i Bergen over 80 år, hadde en eller annen form for hjemmetjenester i 2024. Dette er en nedgang på 1 prosentpoeng sammenlignet med 2023, og hele 6,3 prosentpoeng nedgang sammenlignet med 2015. Det samme utviklingstrekket ser vi også i Oslo, Stavanger og Trondheim. Bergen har fremdeles høyere andel innbyggere 80 år og eldre med hjemmebaserte tjenester, sammenlignet med de tre andre storbykommunene.

Tildeling av hjemmetjenester må sees i sammenheng med tildeling av andre typer tjenester, som for eksempel sykehjemstjenester. Figur 2 under, viser at 12,5 prosent av innbyggerne 80 år og eldre i Bergen, bor på sykehjem. Dette er en nedgang på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med 2023. Bergen ligger høyest av de fire største bykommunene både når det gjelder andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester og sykehjemstjenester. Bergen kommune har også en eldre befolkning enn de øvrige kommunene.

Bergen kommune tilbyr tilrettelegging av private boliger og har omsorgsboliger med livsløpsstandard til utleie. Beboerne i omsorgsboliger får nødvendig bistand fra hjemmetjenestene og har fellesareal med miljøtilbud. I tillegg har kommunen boliger med stedlig bemanning, som omsorgssenter, omsorg pluss boliger, bofellesskap og bokollektiv.

Bergen kommune har kommunale og private ideelle sykehjem. Om lag 20 prosent av sykehjemsplassene er korttids- og rehabiliteringsplasser på behandlingssenter. Byrådets mål er å øke sykehjemskapasiteten og redusere ventelisten på langtids plass i sykehjem. Flere sykehjemsprosjekter er under planlegging og gjennomføring:

- Midtbygda behandlingssenter er i byggefase. Planlagt innflytning er første halvår 2027 (100 plasser).
- Loddefjordåsen behandlingssenter er under bygging og forventes ferdigstilt i fjerde kvartal 2028 (90 plasser). Beboerne på Frieda Fasmers minne (66 plasser) skal flytte til det nye bygget.
- Slettemarken sykehjem (30 plasser) skal rives og erstattes av Fageråshjemmet på den samme tomten med 110 plasser. Estimert ferdigstillelse er i 2030. Slettemarken behandlingssenter driftes nå i midlertidige lokaler på Storetveit med 51 plasser.
- Haugatun sykehjem med rundt 120 plasser er i oppstartfasen og kan ferdigstilles tidligst i 2032.
- Det har pågått en konseptutredning for rehabilitering og utvikling av nye sykehjemsplasser ved Betanien. Kommunen er i forhandlinger med stiftelsen om å realisere et nytt sykehjemsbygg med ca. 100 plasser på nabotomten til det eksisterende sykehjemmet.
- For å øke tempo i utbyggingen av nye sykehjemsplasser skal private aktører inviteres inn til å samarbeide om et større sykehjemprosjekt. Det skal gjennomføres en ekstern utlysning etter et sykehjem med rundt 200 plasser. Kontrahering og tildeling av oppdrag er planlagt i 2026.
- Byrådet ønsker å realisere ytterligere et sykehjem med ca. 150 plasser, og det søkes etter en egnet tomt for dette prosjektet.

2. tertialrapport - 2025

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud eldre	25 540	-1 055	24 485	24 934	-449
Dagsenter eldre	88 313	-8 636	79 677	73 277	6 400
Miljøtiltak i bolig	47 210	-6 454	40 756	40 256	500
Andre velferdstiltak eldre	101 697	-47 910	53 787	62 233	-8 446
Hverdagsrehabilitering	21 647	-934	20 713	20 713	0
Sykehjem døgnopphold eldre	3 001 654	-655 385	2 346 268	2 346 554	-286
Aldershjem døgnopphold	0	0	0	0	0
Utskrivningsklare pasienter i somatiske sykehus	5 857	0	5 857	5 857	0
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger eldre (omsorg+)	179 956	-12 972	166 985	166 450	534
Praktisk hjelp og bistand eldre	161 212	-80 011	81 201	79 807	1 394
Personlig assistent (BPA) - eldre	18 523	0	18 523	18 719	-196
Hjemmesykepleie eldre	1 377 921	-80 324	1 297 597	1 289 215	8 382
Byggdrift sykehjem	374 874	-23 087	351 787	346 862	4 926
Byggdrift aldershjem	238	-45	193	193	0
Byggdrift omsorgsboliger	103 857	-97 173	6 685	6 435	250
Byggdrift Heldøgnsbemannede omsorgsboliger (omsorg+)	43 301	-60 743	-17 442	-17 442	0
Byggdrift trygdeboliger	12 382	-21 624	-9 242	-9 732	490
Sum	5 564 182	-1 096 351	4 467 831	4 454 332	13 499

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	-19	0	-19	-19	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	368 003	-189 431	178 572	177 773	799	0,2 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	5 206 918	-906 917	4 300 001	4 287 301	12 700	0,2 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 489	-3	1 485	1 485	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-12 210	0	-12 210	-12 210	0	0,0 %
Sum	5 564 182	-1 096 351	4 467 831	4 454 332	13 499	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder mindreforbruk på tjenesteområdet.

Mindreforbruket skyldes i all hovedsak at anskaffelser av helseteknologi har blitt forsinket. Midler forventes å bli brukt til kjøp og implementering av helseteknologi i 2026.

Etatene har merutgifter knyttet til ekstraordinær sommergodtgjørelse.

Byrådet forventer at reduksjon i sykefravær og effekt av prosjektet "Redusert vikarbruk i BEHO" vil gi kostnadsreduksjoner utover det som er reflektert i rapporteringen. I tillegg vil byrådet se på andre muligheter for å få ned kostnadene i løpet av året.

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk på 0,8 mill på tjenesteområde 03A Tjenester til eldre. Etat for boligforvaltning rapporterer om høyere inntekter på omsorgs- og trygdeboliger. Dette må ses i sammenheng med tilsvarende lavere inntekter på kommunale utleieboliger.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		4 442 569	4 538 635	4 627 855	4 771 239
Justert ramme		4 467 831	4 601 924	4 691 144	4 834 528
Sum Tekniske justeringer		30 689	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		30 689	0	0	0
Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2025	Tilpasning til aktivitetsnivå	6 098	0	0	0
Endringer i tildeling og utmåling av tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene	Kutt	-400	0	0	0
Endringer i tildeling og utmåling av tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene	Effektivisering	-100	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		5 598	0	0	0
Forslag til ny ramme		4 504 118	4 601 924	4 691 144	4 834 528

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Reduserte energiutgifter	-14 100	-14 100	0 Reduksjonen er gjennomført.
Multidose - effekt av økt utbredelse	-10 000	-10 000	0 Effektiviseringskravet vedtatt i revidert budsjett 2024 og videreført i budsjett 2025. Tiltaket er iverksatt og effekten tas ut gradvis etter hvert som flere og flere brukere kan benytte seg av multidose.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Oppbudsjettering av hjemmebaserte tjenester	30 000	30 000	0 Beløpet gjelder videreføring av styrking vedtatt i revidert budsjett 2024. Styrkingen er gjennomført.
Sum	5 900	5 900	0
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 600	3 600	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettert pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
EBE - Justering av FDV- ramme for endringer i byggporteføljen	842	842	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
Landås Menighets eldresenter - Konseptvalgutredning	-1 700	-1 700	0 Utredningen ble gjennomført i 2024.
Sum	2 742	2 742	0
Nye tiltak			
Forprosjekt - nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	2 900	2 900	0 Arbeidet med å anskaffe nytt pleie og omsorgssystem gjennomføres etter planen.
Slettemarken sykehjem - utvidet drift	4 000	4 000	0 Beløpet gjelder helårsvirkning av utvidelsen som skjedde våren 2024.
Økte tjenester til hjemmeboende	100 000	100 000	0 Tjenesten til hjemmeboende er styrket. Må sees i sammenheng med "Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder".
Anskaffelse - Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	6 600	6 600	0 Arbeidet med å skifte ut det eksisterende systemet gikk over i en anskaffelsesfase fra sommeren 2025. Konkurransegrunnlag vil bli sendt ut i september/oktober.
Nødvendig vedlikehold / oppgraderinger - privat ideelle virksomheter	2 500	2 500	0 Arbeidet med nødvendig vedlikehold og oppgraderinger er startet opp.
Kjøp av institusjonstjenester	5 515	5 515	0 Anskaffelsen er gjennomført.
Prosjekt med økt grunnbemannning i sykehjem	13 000	4 500	8 500 Prosjektet er startet opp, men det blir ikke full drift i 2024, men det forventes full drift i 2025.
Sum	134 515	126 015	8 500
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-356	-356	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettert pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder	-17 000	-17 000	0 Tiltakene er iverksatt. Må sees i sammenheng med tiltaket "Økte tjenester til hjemmeboende"

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Sum	-17 356	-17 356	0	
Kutt				
Avvikle vikarordning for helsetjenester i Bemanningsstjenester	-1 915	-1 915	0	Avvikling av vikarordning for helsetjenester i Bemanningstjenester i HR Bemanning er gjennomført med virkning fra 01.01.25.
Kutt i tilskudd	-20	-20	0	Reduksjonen er gjennomført.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-5 300	-5 300	0	Reduksjonen er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Kurs, seminar og reiser	-108	-108	0	Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Omstrukturering av aktivitetssentre for eldre	-13 800	0	-13 800	Tiltaket er under gjennomføring. Det forventes ingen økonomisk effekt av omstruktureringen i 2025, men full årseffekt i 2026.
Sum	-21 143	-7 343	-13 800	
Inntektsendringer				
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	4 531	4 531	0	Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent for det rapporteres på ordningen på slutten av året.
Sum	4 531	4 531	0	
Sum tiltak	109 189	114 489	-5 300	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Heltidskultur- øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for hjemmebaserte tjenester (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	80,0 %	78,8 %	Etat for hjemmebaserte tjenester har pr. 2. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 78,8 %. Dette er ned fra 80,3 % på samme tidspunkt i fjor.
		Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for sykehjem (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	79,0 %	78,2 %	Etat for sykehjem har pr. 2. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 78,2 %. Dette er opp fra 77,5 % på samme tidspunkt i fjor.
Trygg by i alle livsfaser	Eldre skal få bo hjemme så lenge de mestrer det	Andel innbyggere 80-89 år som ikke bor i institusjon	92,9 %	92,4 %	Pr. 1. september bor 92,4 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 80-89 år utenfor institusjon. Dette er opp tre tideler fra samme tidspunkt i fjor.
		Andel innbyggere 90 år og eldre som ikke bor på institusjon	73,9 %	76,2 %	Pr. 1. september bor 76,2 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 90 år og eldre utenfor institusjon. Dette er opp fire tideler fra samme tidspunkt i fjor.
	Øke mestring og selvstendighet	Antall brukere av lokaliseringsteknologi	400	419	Ved utgangen av 2. tertial har 419 brukere fått tjenesten lokaliseringsteknologi (GPS). Dette er 85 flere enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall brukere av medisineringsstøtte	400	347	Ved utgangen av 2. tertial har 347 brukere fått tjenesten medisineringsstøtte. Dette er 40 flere enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall brukere av trygghetspakker (unntatt røyksensor)	200	172	Ved utgangen av 2. tertial har 172 brukere fått tjenesten trygghetspakker. Dette

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					er 17 flere enn på samme tidspunkt i fjor.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h (03A).	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.25 for å svare ut verbalvedtak 10 h, Handlings- og økonomiplan 2025-2028: "Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2". Bakgrunnen for prosjektet er mangelen på helsepersonell som vil være sterkt økende i årene som kommer, og et stadig mer begrenset økonomisk handlingsrom. Målet er å styre helse- og omsorgstjenestene inn på et mer bærekraftig spor, og prioritere ressursene til de innbyggerne som trenger det aller mest. Prosjektet har en styringsgruppe som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte. Det har vært nedsatt arbeidsgrupper, som har sett på og utredet mulige tiltak innenfor de ulike delene av tjenestene. Byrådet har vurdert alle tiltak og forslag som prosjektet og arbeidsgruppene har utredet. Byrådet foreslår at de tiltakene som beskrives nedenfor blir gjennomført, og at arbeidet med disse starter opp høsten 2025. Tiltakene vil kun få en liten økonomisk effekt i 2025, men vil gi betydelige effekter utover i økonomiplanperioden. Flere tiltak vil ta tid å gjennomføre, og det er heftet noe usikkerhet knyttet til temporisering og gevinstrealisering i innføringsperioden. De konkrete tiltakene som foreslås gjennomført er følgende:

Legemiddelhåndtering

Følgende endringer i legemiddelhåndtering for hjemmeboende brukere iverksettes:

1. Alle som kan oppsøke/følge opp helsehjelp utenfor hjemmet skal benytte apotek,

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		legekontor eller andre private løsninger for å få multidose/få levert legemidler. 2. Multidose skal være førstevalget hos pasienter som kvalifiserer for hjelp til legemiddelhåndtering. Alle som kan benytte seg av multidose, skal ha multidose. Dosering skal kun gjøres unntaksvis. 3. Bruk av medisindispenser skal vurderes/prøves ut før helsetjenestene leverer ut legemidler. Dette gjelder for alle som har avdekket et behov for at helsetjenesten må dele ut legemidler. 4. Det skal alltid vurderes om opplæringsvedtak eller tidsbegrensende vedtak er hensiktsmessig før langvarige vedtak om helsetjenester til legemiddelhåndtering fattes. Dette gjelder for alle som har et avdekket behov for bistand til legemiddelhåndtering. Brukere som på grunn av sykdom, funksjonsnedsettelse eller redusert mobilitet i praksis ikke kan forlate hjemmet uten betydelig hjelp eller belastning, vil ikke bli berørt av endringene. Det skal alltid gjøres individuelle vurderinger. Tiltakene forventes å gi en innsparing på 7,5 mill. når de er fullt ut gjennomført i 2029. Samlet sett vil tiltakene bidra til at Bergen kommune kan redusere medgått tid til legemiddelhåndtering og derav antall årsverk som utfører denne oppgaven.
		Digitalt tilsyn på sykehjemmene Bergen kommune står overfor store utfordringer knyttet til mangel på helsepersonell, samtidig som behovet for helse- og omsorgstjenester er sterkt økende. Eldre som bor på sykehjem i dag er sykere enn før, og er i behov for mer avansert behandling. For å møte dette på en bærekraftig måte må kommunen ta i bruk teknologi som kan frigjøre ressurser og styrke kvaliteten. Digitalt tilsyn er et strategisk virkemiddel som kan erstatte eller supplere fysiske tilsyn, særlig på natt. Erfaringer viser økt trygghet for pårørende og brukere, færre unødvendige forstyrrelser og oppvåkninger på natt, og mer effektiv ressursbruk. Teknologien detekterer når beboere trenger hjelp, uten at pasienten aktiv må utløse en alarm. Slik kan helsepersonell oppsøke pasienten når det faktisk er behov for det. Sensorer vil automatisk utløser varsel ved for eksempel fall, fravær fra seng og lignende. Det kan gjøres individuelle tilpasninger for hver enkelt beboer og deres behov. Digitalt tilsyn skal redusere behovet for fysiske tilsyn på natt, og dermed gjøre det mulig å bemanne med færre nattevakter uten å redusere kvaliteten på tjenesten. Samtidig legger løsningen til rette for raskere og mer målrettet respons ved reelle hendelser. Dette vil bidra til å forebygge og avdekke fall, uro, respirasjonsutfordringer

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		eller akutte medisinske tilstander. I tillegg vil digitalt tilsyn bidra til bedre kvalitet på dag- og kveldstid. Vi får mer personell tilgjengelig på dag og kveld, og det er positivt at færre ansatte må arbeide nattevakter. Bruken av slike løsninger stiller høye krav til ivaretagelse av personvernet. Kommunen har et ansvar for å sikre at teknologien brukes på en måte som respekterer den enkeltes rett til privatliv og selvbestemmelse. Kommunen skal gjennom tydelige rutiner, opplæring og etisk refleksjon sikre at digitalt tilsyn ikke går på bekostning av verdighet og autonomi. Det legges opp til en trinnvis innføring av digitalt tilsyn, slik at man vinner erfaring og kan tilpasse systemer og arbeidsprosesser for å få en god og sikker tjeneste. Det er et mål at alle kommunale sykehjem og behandlingssentre skal ha løsningen på plass ved utgangen av økonomiplanperioden. Det må etableres nødvendig teknisk infrastruktur på det enkelte tjenestested, og det må anskaffes teknologi og tjenester som er nødvendig. Det er knyttet usikkerhet til både nødvendige utgifter og potensiell kostnadsreduksjon. I beregningene har vi blant annet sett hen til Oslo kommune som har innført digitalt tilsyn på tre sykehjem. Det er lagt til grunn en netto innsparing på kr 43 mill. kr når dette er fullt implementert (2029). Beløpet vil kunne bli endret når man får økt erfaring med digitalt tilsyn.
		Aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt Byrådet foreslår at personer over 80 år som hovedregel skal tildeles aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt. Bergen kommune har etablert ulike tilbud for eldre og ønsker å bidra til at de som er isolerte, får mulighet til å bli en del av et sosialt fellesskap. Dette oppnår en i større grad om vi kan klare å motivere flere eldre til å enten benytte seg av byens seniorsentre eller aktivitetssentre, fremfor å tildele støttekontakt. De som ikke har mulighet til selv å oppsøke et seniorsenter, skal få tilbud om plass ved aktivitetssenter. Aktivitetssentrene henter den eldre i hjemmet og kjører vedkommende hjem igjen etter endt dag. Bergen kommune har ledig kapasitet på kommunale aktivitetssentre i dag. For eldre som ikke kan nyttiggjøre seg av plass på aktivitetssenter, skal det fortsatt tildeles støttekontakt. Dette er estimert til å gi en innsparing på 3,4 mill. når det får full effekt (2029). Innsparingen knytter seg til lønnskostnader og utgiftsdekning til støttekontakter.
		Optimalisering av lengden på korttidsopphold Tildelingsnormen på korttidsopphold på sykehjem endres fra tre til to uker, mens tildelingsnormen på rehabiliteringsopphold og rulleringsopphold forblir

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		uendret. Selv om tildelingsnormen blir endret vil det alltid bli gjort en individuell vurdering av lengden opp mot brukerens behov. Ved redusert varighet på korttidsopphold vil en kunne få frigjort kapasitet til å ta imot flere ferdigbehandlede pasienter fra sykehus raskere. Kommunen vil dermed betale for færre ferdigbehandlede pasienter. Endringen vil også kunne frigjøre mer kapasitet på behandlingssentrene til brukere og pårørende som trenger rehabilitering og avlastning. Dette er avgjørende for at flere skal kunne bo lenger hjemme. Samtidig vil det frigjøre sengekapasitet på sykehusene. Det forventes en innsparing på 1,9 mill. når tiltaket får full effekt. Ytterligere tiltak Byrådet vil i tiden framover fortsette arbeidet med å kartlegge og gjennomgå ulike deler av tjenestetildelingen og utmålingen. Som følge av dette forutsettes det en ytterligere innsparing på 2,6 mill. fra 2027.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 i.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 i. Bystyret ber byrådet om å iverksette arbeidet med å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Prosjekt Redusert vikarbruk ble opprettet våren 2025 på bakgrunn av bestillingen i HØP 2025-2028. Prosjektet har gjennomført kartleggingfase og analysefase ift utvalgte enheter med høyt og lavt forbruk av eksterne vikarbyrå, interne vikarer og overtid. Fra 1. juli ble det tatt i bruk en ny rutine for hele Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg hvor beslutningsnivået på innleie fra eksterne vikarbyrå ble hevet til enhetsledere. Økonomiske effekter vil fremkomme i etatenes prognoser etter hvert som sykefraværet går ned. Prosjektet har gjennomført en gjennomgang av bestillingsrutine av helsevikar på rammeavtalen og nødvendige redigeringer er gjort, blant annet ved å innføre en egnet mal som forhindrer feilbestillinger fra Bergen kommunes side. Fra oktober implementeres en overordnet rutine for vikarbruk. Den viser til gjeldende prinsipper som skal følges for å forebygge behov for vikar, håndtere fravær og unngå vikarbruk i BEHO. Samtaler gjennomført med ledere og økonomer i utvalgte enheter har avdekket utfordringer som prosjektet jobber med tiltak mot videre. Dette innebærer støttetiltak for ledere innen rekruttering, bemanningsplanlegging og økonomi som vil skape handlingsrom i det store lederspennet våre ledere står i. Disse tiltakene er under utarbeidelse og vil igangsettes innen kort tid.
HØP 25-28 Verbalvedtak 11 a.	HØP 25-28 Verbalvedtak 11 a. Bystyret ber byrådet om å starte en prosess med sikte på å gjennomføre en utlysning etter et sykehjem med rundt 200 plasser i løpet av 2. halvår 2025	Et utlysningsprosjekt er etablert hos Etat for utbygging. I begynnelsen av april ble det gjennomført et markedsdialogmøte med over 50 representanter for lokale og nasjonale entreprenører og eiendomsutviklere, der innhold og rammer for utlysningsprosjektet ble presentert. I første halvdel av mai ble det avholdt én-til-én innspillmøter med 14 aktører. Arbeidet med å

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		utarbeide et konkurranseutlysingsgrunnlag for prekvalifisering av 3-5 ulike tilbydere, ble påbegynt før sommeren og vil fortsette utover høsten. Som følge av utlysingsprosjektets kompleksitet, samt ønsket om å sikre en bredest mulig deltagelse i konkurransen, vil det i løpet av høsten bli gjennomført en markedsdialog nummer to, og da relatert til valg av kontraktsstrategi for prosjektet. Dette innebærer at utlysningen vil bli forskjøvet til februar 2026.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 16.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 16. Vikarsystemet på helse- og omsorgsfeltet Bystyret ber byrådet vurdere innretning av vikarsystemet på helse- og omsorgsfeltet med sikte på å redusere kostnader og øke fleksibiliteten for kommunen.	Fra oktober implementeres en overordnet retningslinje for vikarbruk. Den viser til gjeldende prinsipper som skal følges for å forebygge behov for vikar, håndtere fravær og unngå vikarbruk i BEHO. Det er utført en gjennomgang av bestillingsrutine av helsevikar på rammeavtalen og nødvendige redigeringer er gjort, blant annet ved å innføre en egnet mal som forhindrer feilbestillinger fra Bergen kommunes side. I tillegg er beslutningsnivået for innleie av vikar hevet i implementert ny rutine for bestilling av helsevikar (fra 1. juli 2025) og man har innført en bedre oppfølging av meldte avvik på rammeavtalen ved at byrådsavdelingen blir involvert og sammen med Innkjøp tar ansvar for videreformidling av behov ut i våre tjenester.
Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 10.	Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 10. Med henvisning til pkt. 3 i kapitlet Andre forhold gir bystyret byrådet fullmakt til å gå i forhandlinger – og inngå kontrakt med forbehold om bystyrets vedtak – om kjøp av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen på markedsmessige betingelser, for å sikre tomt til fremtidig sykehjemsutbygging. Bystyret ber byrådet om, ved første mulige anledning, å komme tilbake til bystyret med en eventuell sak om kjøp av aksjer.	Det ble i etterkant av bystyrets vedtak av Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport tatt initiativ til en dialog med eier av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen om muligheten for å inngå en avtale om kjøp. Den videre dialogen førte ikke frem.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprogno- se	Forslag til bud.endr.
Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning		IA	9 500	213 500	- 204 000	4.kv. 2029	2 360	1 000	-1 360
Engensenteret - Prosjektutvikling	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	4 000	0	-4 000
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	6 728	6 307	-421
Fageråshjemmet		IA	1 166 400	1 166 400	0	2.kv. 2030	10 409	15 800	5 391
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	110 606	126 892	- 16 286	2.kv. 2029	4 273	4 273	0
Hordnestunet - oppgradering og ombygging	BY 311/23		70 000	69 000	0	3.kv. 2025	7 379	7 379	0
Kalfaret sykehjem - oppgradering	BR 1239/2		20 000	20 000	0	Ferdig	1 034	1 034	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	60 500	60 625	-125	4.kv. 2039	4 500	4 625	125
Loddefjordåsen behandlingssenter	BY 119/25		1 041 800	1 041 799	0	4.kv. 2028	28 087	24 500	-3 587
Lyngbøtunet bo- og servicesenter - Rehabilitering	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	4 000	500	-3 500
Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg	BY 93/23		993 000	993 000	0	4.kv. 2026	319 044	319 044	0
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	3 471	3 471	0	4.kv. 2031	0	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	23 919	24 123	204
Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	0	IA	27 100	27 100	0	4.kv. 2029	0	0	0
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-	-18 418	89 761
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	108 179	4 546	0
Tiltak for økt matglede i eldreomsorgen»		IA	40 000	40 000	0	4.kv. 2026	10 000	3 000	-7 000
Åsaheimen	BY 295/17		549 800	667 690	0	Ferdig	36 853	36 853	0

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprogno se	Avvik	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Sum øvrige prosjekter							-173	-173	0
Sum							358 778	434 392	75 614

Statustekst investeringer

Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning

For å øke tempoet i utbyggingen av nye sykehjemsplasser har byrådet foreslått å invitere inn private aktører til å samarbeide om et større sykehjemsprosjekt. Det legges derfor opp til å gjennomføre en ekstern utlysning etter et sykehjem med inntil 200 korttidsplasser og produksjonskjøkken for tilberedning av 500 måltider. Prosjektet startet opp i februar 2025. Kontrahering og tildeling av oppdrag til samarbeidspartner(e) er planlagt i 2026, med videre prosjektutvikling fram til 2029. Totalprognose er økt i tråd med forventet prosjektkostnad. I tillegg er prosjektet prisjustert. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, med tilhørende justering av anslått tidspunkt for ferdigstillelse. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Engensenteret - Prosjektutvikling

Det skal gjennomføres en konseptvalgutredning for en total rehabilitering av Engensenteret der en skal se på hvordan bygningsmasse og tomt best kan utnyttes til sykehjemsformål. Alternativet er overføring av pasienter til annet sykehjem, og salg av eiendommen. Når utredningen er ferdig vil det ta noen år før full rehabilitering eller utflytting kan finne sted. I mellomtiden vil det være behov for å gjøre tiltak på tak, fasade, vinduer, samt noe innvendig for å kunne ha forsvarlig drift på sykehjemmet de neste 6-8 år. Utredningen er så langt ikke startet opp, og byrådet anbefaler at prosjekt får utsatt oppstart til 2026.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjettramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjettramme flyttes til 2026.

Fageråshjemmet

Det er besluttet å rive eksisterende Slettemarken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 110 plasser. Tiltaket har krevd detaljregulering, vedtatt av Bergen Bystyre 26.03.2025, sak 95/25. I ny plan fremkommer krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Det må også opparbeides infrastruktur for flytting av Telenors virksomhet innad på tomten. Disse tiltakene inngår i egen budsjettpost. Forprosjektet er ferdigstilt, og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurranse høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdaterte prognoser.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle et flerbruksbygg på Haugatun, som inkluderer både barnehage og sykehjem.

Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår Byrådet i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 å prioritere utbygging av sykehjems plasser på Haugatun. Det betyr at barnehagedelen av prosjektet ikke blir realisert likevel. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var en del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Byggeprosjektet har nå nådd en viktig milepæl, der vegger og tak er reist og innvendige arbeider er igangsatt. Det foreslås en flytting av midler som følge av høyere aktivitet enn antatt. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognosen.

Hordnestunet - oppgradering og ombygging

Hordnestunet har hatt utfordringer med hensyn til å oppfylle diverse brannkrav, herunder seksjoneringsvegger med mer. Det har pågått en større utbedring av bygget slik at det kan tas i bruk til permanent sykehjem for pleietrengende pasienter med rushistorikk.

Kontrakt ble signert høsten 2023, og prosjektet ble i hovedsak ferdigstilt i løpet av 4. kvartal 2024, men med sluttavregning/reklamasjonsarbeider i ettertid. Med bakgrunn i redusert sluttprognose ble kostnadsrammen til prosjektet redusert med kr 1 mill. i revidert budsjett 2025. De siste avklaringene knyttet til sluttavregning pågår, og prosjektet forventes gjort opp inneværende år innenfor budsjettrammen.

Kalfaret sykehjem - oppgradering

Prosjektet gjelder etablering av nytt trappehus og heis ved Kalfaret sykehjem. Tiltaket har tatt noe lengre tid enn tidligere forutsatt, men er nå ferdigstilt. Det gjenstår fortsatt noe knyttet til sluttavregning, med mål om at prosjektet gjøres opp innenfor budsjettrammen.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Loddefjordåsen behandlingssenter

Det er planlagt oppføring av et nytt behandlingssenter med 90 plasser på nabotomten til Frieda Fasners Minne da det eksisterende sykehjemmet er uegnet for moderne sykehjemsdrift. Tiltaket har krevd detaljregulering, og i ny plan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Prosjektet har skiftet navn til Loddefjordåsen behandlingssenter. Gjennomføringsvedtak for prosjektet ble fattet av Bergen Bystyre i april 2025, og prosess med anskaffelse av entreprenør er pågående. Det foreslås en periodisering av midler i tråd med oppdatert årsprognose.

Lyngbøtunet bo- og servicesenter - Rehabilitering

Lyngbøtunet har behov for utskiftning av ventilasjonsaggregater, samt at taket må tekkes på nytt for å redusere risiko for lekkasjer. Takvinduer er tidligere tatt bort grunnet lekkasjer og bør reetableres i forbindelse med utbedringer på taket. Det er stort behov for utbedringer av fasade inkl. utskiftning av vinduer, terrassedører og ny solavskjerming.

Prosjektet er forsinket, men forventes å starte opp høsten 2025 og vil pågå inn i 2026. Byrådet anbefaler derfor at kr 3,5 mill. av rammen på kr 4 mill. flyttes til 2026.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Totalprognosen er uendret, mens forventet tidspunkt for ferdigstilling er flyttet.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstilling er justert i tråd med dette. Det vise til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

2. tertialrapport - 2025

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Professor Dahls gt. 32

Dette er et prosjekt som pågår og som det er vanskelig å estimere når vil være ferdig. Her er en avhengig av at leietakere flytter ut før en kan ferdigstille prosjektet.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekontor.

Tiltak for økt matglede i eldreomsorgen»

Midlene skal brukes til å ruste opp og gjenåpne kjøkkenet på Gullstøltunet sykehjem. Byrådet vil også utbedre kjøkkenene på Kolstihagen og Lyngbøtunet for å kunne øke opp produksjonen av hjemmelaget mat

Åsaheimen

Åsaheimen er et nytt og moderne behandlingssenter med 80 korttidsplasser og 20 plasser for yngre beboere i bokollektiv. Bygget ble overlevert til bestiller i 2023. Årets antatte forbruk skyldes at gjenstående tomt kjøp ikke er avsluttet. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025. Totalprognosen er uendret.

03B-Tjenester til funksjonshemmede

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter noen av kommunens helse- og omsorgstjenester som kan bidra til at personer med ulike funksjonsnedsettelse kan mestre daglige aktiviteter og delta sosialt og i samfunnet: Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), rådgivningstjeneste for hørselshemmede og døvblinde, boliger for personer med funksjonsnedsettelse, aktivitetssenter for personer med fysisk funksjonsnedsettelse og ledsagerbevis.

Utvikling og utfordringer

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ måte å organisere praktisk bistand og opplæring på. BPA er rettet mot personer med langvarig og omfattende behov for personlig assistanse, både i og utenfor hjemmet. Fra 2019 har det vært en markant økning i antall brukere med BPA, noe som har medført en sterk kostnadsvekst knyttet til ordningen. Fra 2024 har veksten stabilisert seg. Per august er det 147 brukere med BPA.

Kommunen har tre bokollektiv for personer omfattende fysisk funksjonsnedsettelse, med til sammen 29 boenheter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud funksjonshemmede	25	-25	0	0	0
Dagsenter funksjonshemmede	3 685	-202	3 483	3 467	16
Andre velferdstiltak funksjonshemmede	4 150	-4	4 146	4 146	0
Sykehjem døgnopphold funksjonshemmede	35 815	-322	35 493	35 493	0
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger - funksjonshemmede	33 870	-9 582	24 288	25 142	-853
Praktisk hjelp og bistand - funksjonshemmede	0	0	0	0	0
Personlig assistent (BPA)	230 586	-31 043	199 543	200 806	-1 263
Hjemmesykepleie funksjonshemmede	54	-3	51	51	0
Byggedrift bofellesskap for funksjonshemmede	2 142	-2 453	-311	-311	0
Sum	310 327	-43 633	266 694	268 794	-2 100

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	-3	-3	-2	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	915	-2 498	-1 583	-1 583	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	308 392	-41 133	267 259	269 359	-2 100	-0,7 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	171	0	171	171	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	850	0	850	850	0	0,0 %
Sum	310 327	-43 633	266 694	268 794	-2 100	-0,7 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder merforbruk på tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes primært utfordringer knyttet til rekruttering og sykefravær i tjenestene på tjenesteområdet, i tillegg til noe økte utgifter til brukerstyrt personlig assistanse.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		245 724	245 674	245 674	245 674
Justert ramme		266 694	246 906	246 906	246 906
Sum Tekniske justeringer		1 285	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		1 285	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		267 979	246 906	246 906	246 906

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
BPA - vekst i nye brukere og timer	11 703	11 703	0	Beløpet gjelder helårsvirkning av økning i 2024, og utgiftene påløper.
Sum	11 703	11 703	0	
Nye engangstiltak				
LHL - Økt tilskudd	50	50	0	Tilskuddsutbetalingen er iverksatt.
Sum	50	50	0	

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Inntektsendringer			
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	3 949	3 949	0 Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent før det rapporteres på ordningen på slutten av året.
Sum	3 949	3 949	0
Sum tiltak	15 702	15 702	0

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj. ak	vedt t	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelser		115 000	19 851	18 940	910	4.kv. 2025	3 300	3 300	0
Sum							3 300	3 300	0

Statustekst investeringer

Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelser

Det er planlagt et bofellesskap i Rollandslia tiltenkt unge funksjonshemmede. Bofellesskapet skal ha 16 boenheter samt tilhørende personalbase. Prosjektet er i planleggingsfasen og det jobbes med avklaringer i forhold til vei- og grunnforhold. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter

2. tertialrapport - 2025

blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

03C-Tjenester til utviklingshemmede

Om tjenesteområdet

Kommunens samfunnsoppdrag på dette området inkluderer ulike helse- og omsorgstjenester, kommunale serviceytelser og tjenestekoordinerer for personer med utviklingshemming. Tjenester gis ofte gjennom hele livet. Kommunen gir tjenester i avlastningsbolig, i foreldrehjem, privat eiet eller leiet bolig, kommunale og privat-ideelle bofellesskap, og private bogrupper. Kommunen tilbyr også besøkshjem, dagsenter, og fritidsaktiviteter.

Helse- og omsorgstjenester inkluderer praktisk og personlig bistand, nødvendig helsehjelp, støttekontakt og avlastningstjenester for foreldre/foresatte hvis personen bor i foreldrehjem. Kommunale serviceytelser inkluderer velferdsteknologi, aktivitetstilbud på dagtid, kommunal omsorgsbolig, ledsagerbevis og arbeidskjøring til varig tilrettelagt arbeid (VTA). Tjenestekoordinerer gjennomføres blant annet gjennom deltakelse i ansvarsgruppe og utarbeidelse og bruk av individuell plan. Målgruppens behov for tjenester er sammensatt og må tilpasses gjennom livsløpet.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune står i en krevende situasjon med mangel på helsepersonell og et stadig mer begrenset økonomisk handlingsrom. Dette krever tøffe prioriteringer i kommunens helse- og omsorgstjenester. Byrådet foreslår flere tiltak for å sikre en mer bærekraftig utvikling gjennom vurdering av kriterier for utmåling av tjenester.

Økt behov for tjenester

Det er et økende behov for tjenester til personer med utviklingshemming. Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) viser at behovet har økt de siste årene. Dette skyldes at personer i målgruppen lever lengre og har større behov for omsorg knyttet til aldersrelaterte tilstander. I tillegg er det flere nye tjenestemottakere som trenger omfattende hjelp, ofte på grunn av en kombinasjon av diagnoser, herunder somatiske lidelser, psykiske lidelser, rusproblemer, kognitive utfordringer og risikoatferd.

Gjennom Boligløftet er 101 av 130 planlagte tilrettelagte leiligheter nå etablert. Ventelistene for bo- og avlastningstjenester har blitt kortere over tid, men det siste året har utviklingen vist vekst i ventelistene på disse områdene grunnet vekst i nye søkere. Realisering av planlagte prosjekter i Boligløftet er avgjørende for at personer med utviklingshemming skal få riktig tjeneste, i rett omfang og til riktig tid.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft

Det er stor mangel på kvalifisert arbeidskraft i helse- og omsorgstjenestene. I tjenestene til personer med utviklingshemming var det per september 2025 hele 270 ledige stillinger fordelt på 115 årsverk. Mangelen er størst på helgassistenter (167), helsefagarbeidere (30), vernepleiere (22) og nattevakter med helsefagutdanning (17). Ledige stillinger medfører betydelige kostnader til eksterne vikartjenester, bruk av interne vikarer og overtid. Vikarbehovet henger også sammen med høyt sykefravær. Tjenestene jobber aktivt med bemanningsutfordringene og har over tid vist positiv utvikling i andel ansatte i heltidsstilling, gjennomsnittlig stillingsprosent og bruk av langvakter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Dagsenter	278 192	-16 733	261 459	266 318	-4 859
utviklingshemmede					
Aktivitetssenter	4	-4	0	0	0
Andre velferdstiltak	32 275	-13 203	19 072	20 145	-1 072
utviklingshemmede					
Tiltak i avlastningsbolig	202 034	-2 227	199 807	200 649	-841
Tiltak i barnebolig	30 330	-98	30 233	33 570	-3 337
Utskrivningsklare	45	0	45	45	0
pasienter innen					
tjenester til					
utviklingshemmede					
Praktisk bistand	1 901 959	-498 867	1 403 091	1 407 956	-4 865
utviklingshemmede					
Personlig assistent	68 247	0	68 247	74 065	-5 818
utviklingshemmede					
Hjemmetjenester -	61 421	-1 241	60 181	60 162	19
ambulante-					
utviklingshemmede					
Avlastning utenfor	29 961	-72	29 889	31 485	-1 596
institusjon -					
utviklingshemmede					
Personellbase -	0	0	0	5 600	-5 600
enkelttiltak -					
utviklingshemmede					
Byggdrift	714	-133	581	581	0
avlastningsboliger					
Byggdrift barnebolig	39	0	39	39	0
Byggdrift bofellesskap	130 167	-124 555	5 612	4 942	670
for utviklingshemmede					
Sum	2 735 388	-657 132	2 078 256	2 105 556	-27 300

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	-24	-24	-24	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for	95 454	-118 702	-23 248	-23 248	0	0,0 %
finans						
3-Byrådsavdeling for	2 648 928	-536 691	2 112 237	2 139 537	-27 300	-1,0 %
eldre, helse og omsorg						
4-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnehage og skole						
6-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnevern, sosiale						
tjenester og mangfold						
90-Fellesposter -	-8 994	-1 716	-10 710	-10 710	0	0,0 %
bykassen						
Sum	2 735 388	-657 132	2 078 256	2 105 556	-27 300	-1,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer merforbruk på tjenesteområdet også i år.

I hovedsak er merforbruket knyttet til endrede og mer omfattende bistandsbehov hos både eksisterende og nye brukere. Endringer i helsetilstand og funksjonsnivå utløser behov for mer helse- og omsorgstjenester.

Økning i antall ressurskrevende enkeltsaker forsterker en allerede presset bemanningssituasjon. God behandling og omsorg gjør at flere personer med utviklingshemming blir eldre, og blir dermed ikke lenger omfattet av toppfinansieringsordningen, som bare gjelder for brukere under 67 år.

Tjenesteområdet har utfordringer knyttet til rekruttering og sykefravær. Høyt sykefravær og mange vakante stillinger gjør at vikarbruken er høy og det benyttes overtid og innleie av vikarer for å sikre en forsvarlig bemanning.

Endringer i modellen for refusjon av utgifter til særlig ressurskrevende tjenester er forventet å gi en merinntekt på tjenesteområdet.

Byrådet forventer at reduksjon i sykefravær og effekt av prosjektene «Redusert vikarbruk i BEHO» og «Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg» vil gi kostnadsreduksjoner utover det som er reflektert i rapporteringen. I tillegg vil byrådet se på andre muligheter for å få ned kostnadene i løpet av året.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		2 035 065	2 057 381	2 124 492	2 156 613
Justert ramme		2 078 256	2 099 455	2 166 566	2 198 687
Sum Tekniske justeringer		7 285	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		7 285	0	0	0
Ekstraordinær sommergodtgjørelse BEHO 2025	Tilpasning til aktivitetsnivå	2 324	0	0	0
Endringer i tildeling og utmåling av tjenester innenfor helse- og omsorgstjenestene	Kutt	-500	0	0	0
Tilpasning til aktivitetsnivå TTU	Tilpasning til aktivitetsnivå	50 000	0	0	0
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	Inntektsendringer	-40 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		11 824	0	0	0
Forslag til ny ramme		2 097 365	2 099 455	2 166 566	2 198 687

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
BPA - vekst i nye brukere og timer	7 117	7 117	0	Beløpet gjelder helårsvirkning av økning i 2024, og utgiftene påløper.
Støttekontakter - Midler til fast ansettelse - omdisponeres	-5 000	-5 000	0	Midlene som var avsatt til dette formålet er omdisponert.
Sum	2 117	2 117	0	
Nye tiltak				
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede	1 300	1 300	0	Arbeidet med å etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede forventes avsluttet i 2025.
Sum	1 300	1 300	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til TV BRA	400	400	0	Tilskuddet er utbetalt.
Sum	400	400	0	
Effektivisering				
Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre)	-2 000	-2 000	0	Tiltaket er budsjettmessig effektivisert.
Sum	-2 000	-2 000	0	
Kutt				
Endret utforming av støttekontakttilbud for personer med utviklingshemming	-3 000	-2 000	-1 000	Tiltaket er påbegynt, men vil ikke få helårseffekt i 2025.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-2 700	-2 700	0	Administrative funksjoner er redusert.
Kurs, seminar og reiser	-40	-40	0	Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-5 740	-4 740	-1 000	
Inntektsendringer				
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-19 533	-19 533	0	Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent for det rapporteres på ordningen på slutten av året.
Sum	-19 533	-19 533	0	
Sum tiltak	-23 456	-22 456	-1 000	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Heltidskultur - øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse (Etat for tjenester til utviklingshemmede)	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for tjenester til utviklingshemmede (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	69,4 %	70,8 %	ETTU har pr. 2. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 70,8 %. Dette er opp fra 68,0 % på samme tidspunkt i fjor.
Trygg by i alle livsfaser	Boligløftet Bergen	Antall personer med vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ikke har eksisterende botilbud	70	92	Ved utgangen av 2. tertial er det 19 flere personer på venteliste sammenliknet med tilsvarende tidspunkt i fjor. Flere ønsker spesifikt bolig (eks. Helgeseter), flere er tenkt inn i noen av de nye bofellesskapene på Haugland og Totland. Noen som har søkt om bolig ønsker utfra boligkartlegging ikke bolig før i 27.
		Antall personer med vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ønsker å bytte botilbud	20	19	Ved utgangen av 2. tertial er det 4 færre som ønsker å bytte botilbud sammenliknet med tilsvarende tidspunkt i fjor. Ved at en leier leilighet, må en be om boligbytte om en ønsker å flytte internt i samme bofellesskap eller til annet bofellesskap. Noen ønsker spesifikt å bytte til annen leilighet i bofellesskap grunnet eks. helseutfordringer og andre ønsker å flytte nærmere familie.
	Brukere skal ha færre ansatte å forholde seg til	Antall ansatte som jobber langvakter dagtid på 10 timer eller mer	1 415	1 470	Ved utgangen av 2. tertial er det 105 flere ansatte som jobber langvakter dagtid på 10 timer eller mer, sammenliknet med tilsvarende tidspunkt i fjor. De fleste jobber langvakter helg, inntil 12,5 t.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h (03C).	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.25 for å svare ut verbalvedtak 10 h, Handlings- og økonomiplan 2025-2028: "Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2". Bakgrunnen for prosjektet er mangelen på helse- og omsorgspersonell som vil være sterkt økende i årene som kommer, og et stadig mer begrenset økonomisk handlingsrom. Målet er å styre helse- og omsorgstjenestene inn på et mer bærekraftig spor, og prioritere ressursene til de innbyggerne som trenger det aller mest. Prosjektet har en styringsgruppe som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte. Det har vært nedsatt arbeidsgrupper, som har sett på og utredet mulige tiltak innenfor de ulike delene av tjenestene.? Byrådet har vurdert alle tiltak og forslag som prosjektet og arbeidsgruppene har utredet. Byrådet foreslår at de tiltakene som beskrives nedenfor blir gjennomført, og at arbeidet med disse starter opp høsten 2025. Flere tiltak vil ta tid å gjennomføre, og det er heftet noe usikkerhet knyttet til temporisering og gevinstrealisering i innføringsperioden. De konkrete tiltakene som foreslås gjennomført er følgende: Digitalt tilsyn i tjenester til utviklingshemmede Byrådet foreslår i denne omgang innføring av digitalt tilsyn på noen utvalgte tjenestesteder der det er stor sannsynlighet for gevinster. Det vil være usikkerhet knyttet til både nødvendige utgifter og potensiell kostnadsreduksjon. Digitalt tilsyn for personer med utviklingshemming gir en rekke fordeler og kan bidra til økt trygghet for bruker, og mer effektiv bruk av ressurser. For bruker gir digitalt tilsyn økt sikkerhet, særlig ved nattlige tilsyn, der teknologien kan varsle ved fall, uro eller uvanlige bevegelser. Dette gir raskere respons og reduserer behovet for fysisk tilstedeværelse, noe som igjen kan føre til bedre søvn og mindre forstyrrelser.

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		Mange opplever også større grad av selvstendighet og autonomi når tilsyn skjer uten direkte inngripen, og det kan bidra til økt mestring og livskvalitet. Digitale hjelpemidler gir dessuten bedre oversikt over hverdagen og kan skape mer forutsigbarhet og struktur. For helsepersonell og pårørende gir digitalt tilsyn bedre oversikt og mulighet til å prioritere innsatsen der det faktisk er behov. Dette kan redusere arbeidsbelastningen og frigjøre tid, samtidig som det gir mer positive samhandlingssituasjoner med tjenestemottakeren. I tillegg kan det bidra til bedre relasjoner, fordi tilsyn ikke alltid oppleves som kontroll eller krav. Samtidig stiller bruk av digitalt tilsyn høye krav til ivaretagelse av personvernet. Kommunen vil påse at teknologien brukes på en måte som respekterer den enkeltes rett til privatliv og selvbestemmelse. På et organisatorisk nivå kan digitalt tilsyn gi kostnadsbesparelser og bidra til en mer bærekraftig utvikling av tjenestene. Det er også i tråd med nasjonale føringer om bruk av velferdsteknologi for å fremme mestring og selvstendighet hos personer med utviklingshemming. Det legges til grunn en netto innsparing på 6,8 mill. kr når dette er innført. Sosiale tiltak og aktivitetstiltak til brukere som bor i bogrupper og bofellesskap Følgende endringer i sosiale tiltak og aktivitetstiltak for brukere som bor i bogrupper og bofellesskap iverksettes: 1. Beboere i bofellesskap/bogrupper får som hovedregel tilbud om sosiale tiltak og aktiviteter i bofellesskap/bogrupper i stedet for tjenesten støttekontakt. 2. Beboere som i liten grad etter en faglig vurdering, kan nyttiggjøre seg av dagsentertilbudet vil i stedet få aktivitetstilbud i bofellesskap/ bogrupper. 3. Eldre beboere vil få et aktivitetstilbud i bofellesskap/ bogrupper i stedet for dagsenter. Tiltaket innebærer å sette en øvre aldersgrense på 62 år for dagsentertilbud. 4. Beboere kan som hovedregel få utmålt inntil fire dager på dagsenter i stedet for fem dager. 5. I tillegg til arbeidsgruppens forslag til tiltak foreslår byrådet å avvikle Laxevaag seniorsenter. De aller fleste beboerne i bofellesskap/bogrupper har et sosialt tilbud/aktivitetstilbud i tilknytning til boligen. Dagens tildelingspraksis innebærer også at beboere kan ha dagsentertjenester og støttekontakt i tillegg til dette. Med knappe personellressurser og et stort merforbruk i etaten er ikke dette nivået lenger bærekraftig. Sosiale tiltak og aktivitetstilbud må i større grad organiseres av bofellesskapene, og nivået på dagsentertilbudet reduseres noe.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		Støttekontakt skal fortsatt være en mulighet for de som ikke kan nyttiggjøre seg tilbud om aktiviteter i tilknytning til egen bolig. Tiltakene vil ikke berøre brukere som bor i egne hjem eller foreldrehjem. Byrådet forventer at ovennevnte tiltak skal gi en reduksjon i merforbruket på tjenesteområdet, tilsvarende 20,1 mill. når de er fullt ut gjennomført i 2027. Innsparingene knytter seg i hovedsak til antall årsverk og transportkostnader til og fra bolig/dagsenter. Samdrift og samlokalisering av boliger i Etat for tjenester til utviklingshemmede Byrådet foreslår å slå sammen / omstrukturere flere bofellesskap. Dette innebærer at antall leiligheter skal opprettholdes, men at flere brukere som i dag bor i små og uhensiktsmessige bofellesskap må flytte til andre boliger. Byrådet mener at dette er et nødvendig grep for å sikre mer robuste tjenester i bofellesskapene, gode fagmiljø, og boliger som er tilpasset både brukere og ansattes behov. Bergen kommune har i dag mange små og dels uegnede bofellesskap som ikke er tilpasset det hjelpebehovet vi ser hos mange brukere i dag. Mange små enheter er også sårbare for fravær og/eller andre typer driftsutfordringer, og gir en lite effektiv bruk av knappe personellressurser. Med mangel på helse- og omsorgspersonell og flere hundre ledige stillinger i etaten må det settes inn tiltak. Forslaget innebærer at flere tjenestesteder samlokaliseres i eksisterende omsorgsboliger som det er redusert etterspørsel etter fra eldre. Det vil både være aktuelt å benytte omsorgsboliger som det er tomgangsleie på i dag, samt å tilby alternativ bolig til beboere i omsorgsboliger, slik at flere leiligheter kan frigjøres til utviklingshemmede på aktuelle steder. Eldre som tilbys andre boliger, får dekket flytteutgifter av kommunen. Vi har gode erfaringer med dette fra tidligere, eksempelvis ved etablering av bofellesskap i Bispengsgaten, Lien, Åstveittunet, Professor Dahls gate og Vestlundveien. Det har vært et gjennomgående prinsipp at utflytting fra omsorgsboliger skjer på frivillig basis, og dette legges fortsatt til grunn for det videre arbeidet med å slå sammen / omstrukturere flere bofellesskap. God dialog med beboere og pårørende, samt informasjon til ansatte som blir berørt er viktige forutsetninger for en god prosess. Tiltaket er beregnet å gi en innsparing på 40,8 mill. når det er fullt ut innført. Ytterligere tiltak Byrådet vil i tiden framover fortsette arbeidet med å kartlegge og gjennomgå ulike deler av tjenestetildelingen

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		og utmålingen. Byrådet forutsetter som følge av dette en ytterligere innsparing på 2,6 mill. fra 2027.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Fors lag til bud.endr.
"Boligløftet Bergen" - nye boliger		-	-	-	-	Løpende	2 115	2 115	0
Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemmin g		IA	2 225	2 225	0		1 428	1 428	0
Boligplan - Tjenester til utviklingshemmed e - Oppgradering tjenestebaser		-	-	-	-	Løpende	11 472	11 472	0
Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	BR 1226/23	19 800	20 400	20 400	0	Ferdig	1 894	1 894	0
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmed e	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 580	1 580	0
Etablering av personalbase i et eksisterende omsorgsbolig anlegg (TTU- bolige)	0	IA	30 000	25 000	5 000	4.kv. 2029	5 000	5 000	0
Haugland bofellesskap	BY 36/24	219 120	219 120	219 120	0	4.kv. 2026	92 136	100 000	7 864
Johan Berentsensvei 87	2020/4805 4-64	IA	1 110	1 110	0	Ferdig	0	0	0
Kirkebirkeland bofellesskap	2023/2788 99-15	IA	2 484	2 484	0	Ferdig	0	0	0
Kong Oscars gt 90 - oppgradering		IA	0	12 500	-	4.kv. 2025	0	12 500	12 500
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	0	125	-125	4.kv. 2039	0	125	125
Leirviksåsen 11,13 og 15	2023/2788 99-21	IA	29 985	29 985	0	2.kv. 2027	29 740	29 740	0
Midtunvegen bofellesskap	BY 56/24	133 496	133 696	31 487	102 210	4.kv. 2025	6 129	6 129	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	3 833	3 833	0
Nedre Totland bofellesskap	BY 133/24	104 460	104 460	104 460	0	4.kv. 2026	54 193	53 400	-793

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Fors lag til bud.endr.
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling		IA	-4 772	228	-5 000	3.kv. 2027	-5 000	0	0
Professor Dahlsgt. 32	2023/2788 99-2	IA	6 250	6 250	0	4.kv. 2026	1 819	1 819	0
Sanddalsringen botiltak		IA	0	0	0	4.kv. 2025	-15 728	0	0
Svaneviksveien 4 bofellesskap	2023/2788 99-3	IA	7 826	7 826	0	Ferdig	0	0	0
Teigane bofellesskap	BY 317/23	92 590	92 590	20 089	72 501	4.kv. 2025	3 444	3 444	0
Øvre Fantoftåsen 48	2023/2788 99-71	IA	5 050	5 050	0	4.kv. 2025	4 934	4 934	0
Åstveittunet 57-82 bofellesskap	2023/2788 99-1	IA	13 000	13 000	0	4.kv. 2026	6 823	6 823	0
Sum øvrige prosjekter							67	67	0
Sum							205 877	246 301	19 696

Statustekst investeringer

Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemming

Midlene benyttes i 2025 i forbindelse med ombygging av bygningsmassen i Lerivikåsen til barne og avlastningsboliger.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - Oppgradering tjenestebaser

Midlene skal i inneværende år blant annet benyttes til oppgradering av personalbase i Øvre Fantoftåsen 48.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Breistein bofellesskap består i dag av seks leiligheter for utviklingshemmede, hvorav en av leilighetene har vært benyttet som tjenestebase for ansatte. For å sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt tilføre en ekstra boenhet, er det bygget ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende bofellesskap. Bygget ble ferdigstilt 1. kvartal 2025, og de siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i starten av 2026.

Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede

Arbeidet med å etablere trådløst nett på alle tjenestesteder fortsetter i inneværende år.

Etablering av personalbase i et eksisterende omsorgsboliganlegg (TTU-boliger)

Midlene benyttes i 2025 til nødvendige ombygginger ved å etablere boliger for målgruppen i allerede eksisterende omsorgsboliganlegg. Det forskyves 5 mill. fra 2026 til 2025 for å finansiere ombygging av Kong Oscarsgate 90.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var en del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging

av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Byggeprosjektet har nå nådd en viktig milepæl, der vegger og tak er reist og innvendige arbeider er igangsatt. Det foreslås en flytting av midler som følge av høyere aktivitet enn antatt. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognosen.

Kong Oscars gt. 90 - oppgradering

Siden Sverresborg avlastning ble stengt i slutten av 2024, har avlastningstilbudet til de 22 brukerne hatt midlertidig tilhold i Adolph Bergs vei på Sletten. På nyåret i 2026 starter rivingsarbeider for å gi plass til det nye Fageråsen sykehjem, med den konsekvens at bygget i Adolph Bergs vei må fraflyttes. Frem til et mer permanent avlastningstilbud for målgruppen er på plass, har byrådet besluttet å ruste opp og tilrettelegge 2. og 3. etasje i Kong Oscars gate 90 til formålet. Byrådet foreslår derfor å sette av budsjettmidler til nødvendige bygningsmessige tiltak. Det oppgraderte arealet vil kunne tjene andre formål når bruk til avlastning opphører.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Leirviksåsen 11,13 og 15

Utarbeidelse av konkurransegrunnlag pågår. Ferdigstillestidspunkt vil bli klart når konkurranse er avholdt.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at bofellesskapet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og

investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstilling er justert i tråd med dette. Det vises til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Nedre Totland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det tidligere skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan og lavere aktivitet enn antatt. Endring i årsprognose medfører foreløpig ikke justering i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med

psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet har sett på muligheter for kutt og besparelser, noe som medfører nedjustering av totalprognosen. I tillegg er prosjektet prisjustert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Endring i ferdigtillelsesdato skyldes oppdatert framdriftsplan.

Professor Dahlsgt. 32

Dette er et prosjekt som pågår og som det er vanskelig å estimere når vil være ferdig. Her er en avhengig av at leietakere flytter ut før en kan ferdigstille prosjektet.

Sanddalsringen botiltak

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Skoglien 17

Prosjektet er i sluttfasen og en venter nå kun på å kunne avslutte regnskapet.

Steinsvikkroken botiltak

I Steinsvikkroken er det bygget et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Bygget er ferdigstilt og beboerne er flyttet inn.

Totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert anslått prosjektkostnad.

Storbotn utleieboliger

På Storbotn skal det oppføres et bygg med fem enheter uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Aktivitet på byggeplassen starter høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, dette medfører ikke en justering av totalprognose eller antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Teigane bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede i Indre Arna. Det skal etableres seks boenheter og en personalbase. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å utvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemming.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Øvre Fantoftåsen 48

Prosjektet er i sluttfasen og forventes ferdigstilt i oktober/november 2025

Åstveittunet 57-82 bofellesskap

Prosjektet trekker ut i tid. Byggene som er omsorgsboliger og skal bli tjenester til utviklingshemmede. Beboere i omsorgsboligene får bo i boligen og en venter derfor nå på at flere boliger skal bli ledig

03D-Psykisk helse

Om tjenesteområdet

Psykisk helsetjenester for voksne omfatter lovpålagte tjenester som individuell oppfølging, tilrettelagte botilbud, institusjonsplasser, støttekontakter, brukerstyrt personlig assistent (BPA), avlastning og gruppetilbud, samt ikke-lovpålagte tjenester som Rask Psykisk Helsehjelp (RPH), aktivitetssenter, Bergen Recoverykole (BRC) og individuell jobbstøtte (IPS).

Bydelene har kriseteam som trer i funksjon ved alvorlige ulykker, selvmord, overdosedødsfall og annen brå død.

Formålet for de psykiske helsetjenester til voksne er å legge til rette for at hver enkelt som benytter seg av tjenester skal finne mestring og mening i hverdagen. Dette fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale psykiske helsetjenester skal fortsatt vektlegge god brukermedvirkning, og ha ansatte med brukererfaring i tjenestene.

Psykisk helsetjenester for barn og unge omfatter tilbud om lavterskel psykisk helsehjelp, utredning og behandling, henvisning, oppfølging, koordinering og samarbeid med interne og eksterne tjenester, samt helse- og omsorgstjenester for barn med psykiske lidelser.

Tjenestene har vært organisert fra Barne- og familiehjelpen i fire byområder, samt fra byomfattende Ung Arena og Utekontakten. Nytt i 2025 er at alle psykiske helsetjenester for barn og unge er organisert i én enhet. Omorganiseringen er gjennomført for å sikre bedre samordning av tjenestene og styrke faglig og økonomisk styring.

Helse- og omsorgstjenester som krever vedtak inkluderer hjelpetiltak som støttekontakt, miljøterapi, avlastning, omsorgslønn og BPA-ordning (Brukerstyrt Personlig Assistent). Målet er at barn og unge og deres familier skal få hjelp som nytter når de trenger det, og at hjelp og bistand skal være godt samordnet og koordinert av et styrket og tverrfaglig «lag rundt barnet».

Utvikling og utfordringer

Psykisk helse - voksne

Det er fortsatt en økende andel innbyggere som er diagnostisert med alvorlig psykisk lidelse og samtidige tilleggsutfordringer som for eksempel lettere utviklingshemming, autismspekterforstyrrelser, rusutfordringer og/eller forhøyet risiko for voldsutøvelse. Tjenestene er under press, og det pågår et arbeid for å sikre at kommunen kan levere rett tjeneste til rett tid. Det pågår et prosjekt som ser på utmåling og tildeling av tjenester, og mer bruk av ambulante tjenester må vurderes for å kunne gi tilbud til flere og ha en mer effektiv utnyttelse av ressursene.

Brukere med samtidig rus- og psykisk lidelse har særlig behov for god koordinert oppfølging. Byrådsavdelingen for barnevern, sosiale tjenester og mangfold har sammen med relevante etater kartlagt brukerreisen for innbyggere med samtidig rus- og psykisk lidelse, og høsten 2025 er det igangsatt en pilot som har som mål å se på om et tverretattlig samarbeid kan gi mer sammenhengende og koordinerte tjenester.

2. tertialrapport - 2025

Byggene som bosentre og bofelleskap holder til i har flere mangler. Det er laget en plan for utbedring, der botiltakene er prioritert etter alvorlighetsgrad. Mulighetsstudie er gjennomført for Lyngen bosenter, og ombygging/utbedring pågår. Det er også gjennomført tiltak ved Åsane Bosenter. For Wergeland bofellesskap er det gjennomført mulighetsstudie, og detaljprosjektering er i gang. Det er bestilt mulighetsstudier for Hamrehaugen Bosenter og Haggardshaugen Bofellesskap. I tillegg planlegges forenklete mulighetsstudier ved 16 botiltak under Etat for psykisk helse og rustjenester, for å sikre forsvarlige evakueringsveier.

Psykisk helse - barn og unge

Når det gjelder barn og unge, er det fortsatt en økning i antall tjenestebrukere både i tjenestene som omhandler lavterskel psykisk helsetilbud, og enkeltvedtak etter helse- og omsorgsloven (HOL). Økningen skyldes blant annet at flere barn og unge utredes for autismspekterforstyrrelser, en gruppe som nå utgjør majoriteten av dem som får enkeltvedtak. I tillegg til at flere kjenner til rettigheter og tjenester, øker også henvendelsene til lavterskel-tjenestene. Å hjelpe familier tidligst mulig og på rett nivå, kan forebygge behov for mer omfattende hjelpetjenester.

Den sterke veksten i behov for psykisk helsetjenester for barn og unge innebærer at de ansvarlige tjenestene har et sterkt fokus på økonomi, saksbehandling og tjenestetilbud. Etableringen av en egen enhet for psykisk helse barn og unge sikrer bedre styring innenfor dette området der det har vært en stor vekst de siste årene. Flere pågående prosesser, som evaluering av psykisk helse lavterskeltilbud og kartlegging av det totale tjenestetilbudet til målgruppen, er igangsatt med tanke på å møte økt pågang og behov i befolkningen, slik at tjenestetilbudet kan sikres for fremtiden.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Åpne aktivitetstilbud psykisk helse	13 248	-1 031	12 218	14 903	-2 685
Dagsenter psykisk helse	22	-22	0	0	0
Andre velferdstiltak psykisk helse	79 271	-15 290	63 981	62 044	1 937
Tiltak i avlastningsbolig for barn og unge	120 220	-26 386	93 834	103 498	-9 664
Boform heldøgns omsorg (institusjon KHL)	285 289	-94 684	190 605	187 115	3 490
Utskrivningsklare pasienter innen psykisk helse og rus	20 857	-1	20 857	31 500	-10 643
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse	221 484	-28 512	192 971	208 217	-15 246
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse - hjemmeboende	69 985	-27	69 958	70 867	-909
Personlig assistent psykisk helse (BPA)	13 666	-448	13 218	15 419	-2 201
Hjemmesykepleie psykisk helse	203 773	-8 980	194 793	192 337	2 456
Avlastning utenfor institusjon - psykisk helse	40	0	40	40	0

2. tertialrapport - 2025

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Psykiske helsetjenester for barn og unge	47 917	-7 776	40 141	39 776	365
Byggdrift boform heldøgns omsorg (inst KHL)	434	-206	228	228	0
Byggdrift bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser	33 923	-52 282	-18 359	-18 359	0
Sum	1 110 130	-235 646	874 484	907 584	-33 100

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	33 214	-52 742	-19 529	-19 529	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	37 259	-6 109	31 150	31 150	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 042 521	-176 793	865 728	898 828	-33 100	-3,2 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1	-1	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-2 865	0	-2 865	-2 865	0	0,0 %
Sum	1 110 130	-235 646	874 484	907 584	-33 100	-3,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 33,1 mill. innenfor tjenesteområdet.

Psykisk helse barn og unge

Merforbruket på ca. 10,1 mill. forklares i hovedsak gjennom økte utgifter til avlastning og brukerstyrt personlig assistent.

Psykisk helse voksne

Merforbruket på 23 mill. forklares i hovedsak av økte utgifter til utskrivningsklare pasienter, bo- og tjenestetilbud for personer med særlige komplekse diagnoser, brukerstyrt personlig assistent, samt for høy avsetning i forhold til mottatt tilskudd for ressurskrevende tjenester for psykisk helse. Psykisk helse voksne melder nå at alle plasser i botilbudene er belagt. Dette gir utfordringer med bl.a de utskrivningsklare pasientene. Utfordringer med en økt uhelse og mer komplekse sykdomsbilder hos brukere medfører økte utgifter og behov for å styrke bemanning for å sikre forsvarlig sikkerhet for de ansatte. I tillegg er det en økning i antall personer som har vedtak om brukerstyrt personlig assistent og merutgifter relatert til pågående omstillingsprosesser.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		852 685	828 985	831 165	831 562
Justert ramme		874 484	840 796	842 976	843 373
Sum Tekniske justeringer		1 496	589	589	589
Prisjustering og diverse endringer		1 496	589	589	589
Merutgifter psykisk helse	Tilpasning til aktivitetsnivå	18 600	0	0	0
Økt antall personer med Brukerstyrt personlig assistent (BPA)	Tilpasning til aktivitetsnivå	1 400	5 300	5 300	5 300
Mulighetsstudie Hamrehaugen og Haggardshaugen	Tilpasning til aktivitetsnivå	320	0	0	0
Utredning Jordalsveien 1	Tilpasning til aktivitetsnivå	500	0	0	0
Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	Tilpasning til aktivitetsnivå	8 700	0	0	0
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - Psykisk helse barn og unge	Tilpasning til aktivitetsnivå	800	0	0	0
Økt bruk av ambulante tjenester	Effektivisering	-500	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		29 820	5 300	5 300	5 300
Forslag til ny ramme		905 800	846 685	848 865	849 262

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr	
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Kjøp av tjenester fra private leverandører	2 474	2 474	0 Midlene dekker endring av kjøp av eksterne tiltak samt endring av prisene etter prisjusteringer fra 2024.
Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	48 839	48 839	0 Flere barn og unge har lovfestet rett til helse og omsorgstiltak. Det økte budsjettbehovet gjenspeiler at flere har fått diagnoser innen nevrouviklings- /autismespekterforstyrrelse. Flere har søkt om og fått bevilget tjenester, og flere har mer komplekse og omfattende behov.
Styrket bemanning i bofellesskap	1 750	1 750	0 Bemanning i bofellesskapet er styrket for å ivareta sikkerhet for ansatte.
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - Psykisk helse barn og unge	1 628	1 628	0 Helårsvirkning av økt tjenestetilbud til Brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
Husleie bosenter	211	211	0 Midlene dekker økning av husleie iht. ny avtale inngått medio 2024.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Sum	54 902	54 902	0
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	14 000	14 000	0 Flere barn og unge har lovfestet rett til helse og omsorgstiltak. Det økte budsjettbehovet gjenspeiler at flere har fått diagnoser innen nevroutviklings-/autismespekterforstyrrelse. Flere har søkt om og fått bevilget tjenester, og flere har mer komplekse og omfattende behov.
Utskrivningsklare pasienter	10 000	10 000	0 Tiltaket dekker delvis kostnadsøkninger de siste årene for utskrivningsklare pasienter. Det meldes videre merforbruk på tjenester grunnet økning av antallet som Bergen kommune ikke har egnet botilbud til. Foreløpig i 2025 er det 19 utskrivningsklare pasienter mot et gjennomsnitt på 13 for hele 2024.
Økning av hjemmetjenester til psykisk syke pasienter	3 600	3 600	0 Dekker økt behov for hjemmetjenester, som viser en økende tendens, til psykisk syke brukere.
Avvikle kjøp av bo- og tjenestetilbud fra privat leverandør	-2 100	-2 100	0 Kjøp fra privat leverandør er avsluttet fra og med mars 2025.
Ressurskrevende tjenester til brukere over 67 år	6 700	6 700	0 Midlene dekker bortfall av inntekt på ressurskrevende bruker som er over 67 år. Personer over 67 år omfattes ikke av tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene.
Sikkerhetstiltak ved bofellesskap og bosentre	1 800	1 800	0 Midlene dekker vakthold i bofellesskap.
Sum	34 000	34 000	0
Nye tiltak			
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	459	459	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
FACT Ung	800	800	0 FACT Ung er et tverrfaglig behandlingsteam som startet opp på Utekontakten høsten 2023 og er et 4-årig samarbeidsprosjekt mellom Helse Bergen, Betanien sykehus og Bergen kommune. Tiltaket er kommunale midler i forbindelse med nedtrapping av tilskuddsmidler.
Sum	1 259	1 259	0
Nye engangstiltak			
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	100	100	0 Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			planlagt. Tilskuddslisten finnes i kortversjon av HØP 2025-2028.
Sum	100	100	0
Utgående engangstiltak			
Tilskudd til konkrete mottakere i budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP	-1 900	-1 900	0 I 2024 fikk en del organisasjoner et engangstilskudd som falt bort i vedtatt budsjett for 2025. Tilskuddslisten finnes i kortversjon av HØP 2025-2028.
Sum	-1 900	-1 900	0
Kutt			
Reduksjon i årsverk aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen vest	-1 250	-880	-370 Tiltaket forventes delvis innfridd. På grunn av pågående omstillingsprosess forventes det ikke full effekt av omstillingen i 2025. Det forventes at kuttet realiseres i sin helhet fra 2026.
Kurs, seminar og reiser	-72	-72	0 Tiltaket forventes realisert gjennom restriktiv praksis for kurs, seminar og reiser.
Avvikle aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen sentrum	-5 180	-2 650	-2 530 Tiltaket forventes delvis innfridd. På grunn av pågående omstillingsprosess forventes det ikke full effekt av omstillingen i 2025. Det forventes at kuttet realiseres i sin helhet fra 2026.
Begrense utvidelse av Rask psykisk helsehjelp til personer mellom 16 og 23 år	-3 500	-3 500	0 Videre utvidelse av Rask psykisk helsehjelp er begrenset til å være tilgjengelig for innbyggere mellom 16 og 23 år, samt alle ansatte i Bergen kommune.
Sum	-10 002	-7 102	-2 900
Inntektsendringer			
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	9 173	9 173	0 Forventet inntekt fra tilskudd er justert som følge av endret finansieringsmodell.
Sum	9 173	9 173	0
Sum tiltak	87 532	90 432	-2 900

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Husleie Knappentunet	-3 200	-3 200	0 Kommunen har overtatt lokaler ved Knappentunet, og ekstern husleie er redusert.
Sum	-3 200	-3 200	0
Nye tiltak			

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Utgifter til bo- og tjenestetilbud psykisk helse	14 654	14 654	0 Midlene dekker nettokostnad til to nye kjøp av bo- og tjenestetilbud, samt dekker utgiftene i egne kommunale tilrettelagte botilbud som har økt bemanning for å sikre HMS for ansatte.
Sum	14 654	14 654	0
Nye engangstiltak			
Utbedring av bofellesskap	800	800	0 Midlene dekker kostnader knyttet til nødvendige utbedringer i en tilrettelagt bolig.
Tilskudd ROS Vestland	250	250	0 Tilskuddet er betalt ut.
Sum	1 050	1 050	0
Kutt			
Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-1 600	-1 446	-154 Tiltaket forventes delvis innfridd. Avdelingene har redusert utgifter til kurs og konferanse til et minimum.
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 900	-1 900	0 Tiltaket forventes innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Sum	-3 500	-3 346	-154
Sum tiltak	9 004	9 158	-154

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Flere personer med psykisk lidelse skal ut i ordinært arbeid	Andel personer som går ut i ordinært arbeid med bistand fra IPS-jobbspesialist	60,0 %	38,0 %	Gjelder kun overgang til ordinært arbeid. Ved inkludering av overgang til utdanning / lære i tillegg til arbeid øker prosenten til 67.
	Tilrettelegge for at personer i bosenter skal kunne klare seg på lavere omsorgsnivå.	Antall beboere som flytter ut fra bosenter grunnet tilfriskning	3	1	Måltallet er satt for det totale antallet i 2025. Det har ikke vært utflytting i andre tertial.
	Tilrettelegge for at personer i tilrettelagt bolig skal kunne klare seg på lavere omsorgsnivå.	Antall beboere som flytter ut fra tilrettelagt botilbud grunnet tilfriskning	8	6	Måltallet 8 er satt for hele 2025. Status etter andre tertial er 6 utflyttinger. Dette viser at en er tett opp mot å nå målet på 8 totalt. Som tidligere er utfordringsbilde at det er mangel på kommunal bolig for de som er utflytningsklare.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Flere personer med psykiske lidelser skal få tilgang på velferdsteknologi	Antall personer med aktivt vedtak på velferdsteknologi	130	283	Resultatet etter andre tertial er over måltallet som er satt. Det vil initieres kompetanseheving om velferdsteknologi for saksbehandlere i Forvaltningsenhet psykisk helse ved samarbeid med responscenteret.
	Kommunen sikrer full ressursutnyttelse av eksisterende kommunale tiltak	Andel vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven for barn med psykiske lidelser som utføres av kommunale tjenester	8,0 %	70,0 %	Årsmålet som er satt er ikke riktig og må ses bort fra. Tallet viser antall tjenester som utføres av kommunale tjenester da det ikke er mulig å få tall på vedtak. Tallet viser tjenester som gis via kommunale avdelinger og private støttekontakter/avlastere og ikke private leverandører som kommunen har avtale med.

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	Barn mottar hjelp som nytter - når de trenger det	Andel vedtak etter helse- og omsorgsloven som er effektivt innen 3 mnd.	86,0 %	92,0 %	Antall vedtak i perioden er 1124, og av disse er 936 iverksatt. 126 av vedtakene som ikke er effektivt har ventet i mindre enn 3 måneder. Det viser en stor fremgang fra forrige rapportering der det var 77 prosent måloppnåelse mot 92 prosent ved utgangen av august.
		Antall barn og unge 0-23 år som får psykisk helse lavterskeltilbud fra kommunens egne tjenester	3 100	1 343	Dette målet er et årsmål. Tallet er noe lavt for å oppnå måloppnåelse. Det kan delvis skyldes at tall fra Rask psykisk helsehjelp (16-23 år) og Utekontaktens samtalejeneste ikke er inkludert.
	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i Barne- og familiehjelpen	210	144	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan. Resultatet ved tertialrapportering 2 viser at det er realistisk at målet blir nådd innen utgangen av året.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 t.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 t. Bystyret ber byrådet om å arbeide for at flest mulig anskaffelser av tjenestetilbud fra eksterne leverandører innenfor psykisk helse og rus skjer gjennom rammeavtaler for å sikre kommunen best mulig priser og vilkår, samtidig som kommunen ivaretar et tjenestetilbud av høy kvalitet til brukerne.	Vurderingen av hvilke enkeltanskaffelser som skal samles i rammeavtaler forventes å være ferdig innen utgangen av oktober 2025. Første anbudskonkurranse, av potensielt flere, planlegges utlyst 2026. Nye kontrakter forventes å erstatte eksisterende enkeltavtaler gradvis i løpet av 2027. Tidspunktet for utfasing av enkeltavtaler vil avhenge av oppsigelsestider og leverandørenes tilbud om oppstart for nye kontrakter eller rammeavtaler.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 x.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 x. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om psykisk helse hos barn og unge. Saken bør gjøre rede for hva veksten i psykiske lidelser blant barn og unge innebærer for Bergen kommune og hvordan denne håndteres.	Saken om psykisk helse barn og unge er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt høst 2025
Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 14.	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 14. Bystyret ber byrådet vurdere en ny organisering av tjenester og botilbud for personer med rus- og psykiske helseutfordringer. Målet med ny organisering skal være å sikre et godt tilbud, godt arbeidsmiljø for ansatte og mer effektiv drift enn i dag. Byrådet bes særlig vurdere økt bruk av ambulante tjenester.	Brukerreisen ROP er i slutfasen av prosjektperioden, og det gjennomføres nå en pilot hvor "en vei inn" testes ut i samarbeid med enheter knyttet til Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rustjenester. Bruk av koordinator og tverrfaglige ambulante team skal også piloteres. Det vil jobbes videre med ny organisering når pilotene er ferdig og rapport fra erfaringene som er gjort foreligger. Arbeidet med å øke bruk av ambulante tjenester har allerede startet og vil utvikles videre i 2026.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Boliger til utskrivningsklare pasienter, psykisk helse		IA	66 029	66 029	0	Ferdig	0	0	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	0	500	-500	4.kv. 2039	0	500	500
Mathopen aktivitetssal	BY 136/24	-78 000	0	0	0	3.kv. 2026	0	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-2 400	0	2 400
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling		IA	15 308	8 562	6 746	3.kv. 2027	1 577	1 700	123
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser		-	-	-	-	Løpende	4 700	4 700	0
Sum							3 877	6 900	3 023

Statustekst investeringer

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og er revet. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstillelse vedrører usikkerhetsavsetning. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert fremdriftsplan. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

2. tertialrapport - 2025

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets - og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet har sett på muligheter for kutt og besparelser, noe som medfører nedjustering av totalprognosen. I tillegg er prosjektet prisjustert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Endring i ferdigtillelsesdato skyldes oppdatert framdriftsplan.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Byrådet har startet et prosjekt som skal føre til at bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser skal være i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerheten i byggene skal være forsvarlig for beboere, deres besøkende og ansatte. Det utarbeides en plan for gjennomføring som også tar hensyn til kapasitet og finansiering. For 2025 er det startet opp et tiltak ved Lyngen bofellesskap.

04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter individuelle og gruppebaserte tjenester til personer med rusutfordringer, herunder bo-oppfølging, ambulante tjenester, tilrettelagte botilbud med bemanning, rehabiliterende bo- og oppfølgingstiltak, bo- og/eller omsorgs/rehabiliteringstilbud, heldøgns helse- og omsorgstjenester, rehabiliterende arbeids- og aktivitetstiltak, individuell jobbstøtte (IPS), mottak- og oppfølgingssentre (MO-sentre), brukerrom for trygg inntak av rusmidler, og oppsøkende og kriminalitetsforebyggende arbeid mot ungdom.

Hovedmålene for tjenestene til rusmiddelavhengige er å legge til rette for at de som benytter seg av tjenestene skal oppleve mestring og mening i hverdagen, motta helsehjelp samt motivasjons og endringsarbeid knyttet til arbeid, bolig og rusproblematikk med sikte på å kunne leve selvstendige liv. Å nå målene fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale tjenestene til rusmiddelavhengige skal vektlegge brukermedvirkning, og ha ansatte med brukererfaring.

Hovedformålet for de rus- og kriminalitetsforebyggende tjenestene er å bidra til at risikoutsatte barn og unge får kontakt med trygge voksne, at hjelpebehov blir identifisert og motivasjon for endring styrkes. Barn og unge som trenger det skal få tilbud om hjelp og behandling på individ- og gruppenivå.

Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rustjenester har felles ansvar for å yte og koordinere tjenester til personer over 18 år med rusutfordringer. I tillegg har Etat for barn og familie ansvaret for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid for unge under 25 år, sammen med de fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester. Utgifter til ulike tjenester under flere budsjettområder påvirker hverandre, og må ses i sammenheng.

Utvikling og utfordringer

Kriminalitetsforebyggende arbeid

Kommunen jobber med å komme tidlig inn med tiltak som forebygger og reduserer kriminalitet hos risikoutsatte unge, særlig for gruppen som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet. Byrådet la frem saken «Felles innsats mot ungdomskriminalitet» som bystyret vedtok i september 2024. Saken ble til som følge av en urovekkende utvikling i kriminalitet utført av barn og unge, særlig de under 15 år. Flere av tiltakene som ble vedtatt i saken ble igangsatt i 2024, og følges opp gjennom blant annet SLT-arbeidet (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak). Piloten som ble iverksatt for å sikre tett og koordinert individuell oppfølging av barn og unge i gjentatt kontakt med politiet er utvidet til et treårig prosjekt, og driftes gjennom interne omdisponeringer og tilskuddsmidler.

Kommunen fortsetter å satse på oppsøkende sosialt arbeid, særlig gjennom Utekontakten. Oppsøkende arbeid er en utprøvd og god arbeidsform i kommunen for å nå ut og bygge relasjoner og tillit til barn og ungdom i utsatte miljøer. Metoden bidrar til å fange opp barn og unge tidlig for å forebygge negativ atferd og utvikling. En del av arbeidet er å koble de som trenger hjelp til hjelpeapparatet. Gjennom Bergen kommune sitt medlemskap i Nordic Safe Cities og Trygg By Norge er det gitt midler til en utvidelse av det digitalt oppsøkende arbeidet. Bergen kommune deltar også i KS sitt storbynettverk om ungdomskriminalitet.

Økningen i barne- og ungdomskriminalitet viser seg også i barneverntjenesten, der flere unge trenger omfattende tiltak.

Rehabilitering voksne

Kommunens avtaler med tre leverandører utgikk den 30.06.25. Det er nå inngått ny avtale med to leverandører om inntil 20 plasser. Det har vært nedgang i bruk av plasser sammenliknet med samme periode i 2024.

Akuttovernatting og bostedsløshet

Det er høyt belegg på akuttovernattingsplassene til Frelsesarmeen - Bakkegaten og Huset Bergens - Natthuset. Siden oppstarten av Hannas hus i februar 2025 har det vært en gradvis økning i belegg på de to akuttovernattingsplassene for kvinner. Natthuset har siden oppstart i 2024 hatt stor pågang av brukere og tidvis flere avviste personer på en dag. Det vurderes at bruker-til-bruker-tilnærming er en av forklaringene på særlig stor etterspørsel av plasser ved dette tilbudet. Hovedårsakene til høyt belegg på akuttovernattingstilbudene er økning i antall bostedsløse og manglende kapasitet på plasser i midlertidig botilbud og permanente boliger.

Åpne rusområder

Det registreres fortsatt en betydelig økning i besøkende til MO Gyldenpris. I all hovedsak er det positivt at antall besøk på MO Gyldenpris fører til at flere benytter seg av tjenestene til MO senteret, som helserom, sprøyteutdeling, brukerrom, råd og veiledning. I nærområdet til MO-senteret har nabolaget merket en viss negativ utvikling knyttet til ordensforstyrrelser, vinningskriminalitet m.m. Det foregår også åpenlyst salg av illegale rusmidler. Kommunen har økt tilstedeværelsen i området gjennom ALF og det tverrfaglige overdoseteamet. Kommunen opplever også et godt samarbeid med politiet. Uteområdet ved MO Gyldenpris er godt besøkt, men preget av slitasje. Utformingen av området er lite tilrettelagt for rusmiddelavhengiges behov, herunder behov for ly. Kommunen har derfor nedsatt en arbeidsgruppe som skal komme med løsningsforslag til den fysiske utforming av området som skal ivareta brukernes behov bedre enn i dag, og som i forlengelsen av det kan bidra til å redusere belastninger for nærområdet. Byrådet ønsker å gjøre uteområdet mer attraktivt, og foreslår å avsette investeringsmidler for å gjennomføre utbedringene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Andre velferdstiltak rus	6 626	0	6 626	6 626	0
Rusbehandling, råd og veiledning	366 290	-53 291	312 999	299 065	13 934
Lavterskeltiltak for rusavhengige	97 907	-5 754	92 153	96 503	-4 350
Utekontakt	39 686	-2 933	36 754	35 754	1 000
Overnattingstilbud til bostedsløse	22 702	-6 550	16 152	13 552	2 600
Midl opph. m/tils-ikke ind.rettet	14 227	-214	14 014	14 886	-872
Botreningstjeneste ikke individrettet	20 894	-1 711	19 183	19 083	100

2. tertialrapport - 2025

Justert årsbudsjett 2025					
Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Sum	568 333	-70 453	497 880	485 468	12 412

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	7 725	-1 176	6 549	6 549	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-1	0	-1	-1	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	560 608	-69 277	491 331	478 919	12 412	2,2 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	568 333	-70 453	497 880	485 468	12 412	2,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 12,4 mill. innenfor tjenesteområdet.

Barn og unge

Mindreforbruket på 1 mill. forklares av vakante stillinger.

Voksne

Mindreforbruket forklares i hovedsak av vakante stillinger, sen oppstart av botilbud, innflytting i ombygget botilbud i juli, restriktiv bruk av rehabiliteringsplasser og økte tilskuddsmidler.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		497 628	504 778	517 313	517 313
Justert ramme		497 880	510 032	522 567	522 567
Sum Tekniske justeringer		596	220	220	220
Prisjustering og diverse endringer		596	220	220	220
Avsluttet enetiltak	Tilpasning til aktivitetsnivå	-1 400	-3 388	-3 388	-3 388
Reduserte utgifter ved botilbud	Tilpasning til aktivitetsnivå	-6 000	0	0	0
Mindreforbruk på tjenesteområde	Tilpasning til aktivitetsnivå	-3 120	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-10 520	-3 388	-3 388	-3 388
Forslag til ny ramme		487 956	506 864	519 399	519 399

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Kostnadsendring eksisterende enetiltak	1 000	1 000	0	Midlene medgår i sin helhet til enetiltaket som er iverksatt høsten 2024.
Botilbud etter helse og omsorgstjenesteloven	16 000	16 000	0	Utgifter til kjøp av plasser basert på prognosen viser at avsatte midler blir brukt i 2025.
Nytt enetiltak	5 230	5 230	0	Tiltaket er iverksatt i 2024 og gjelder helårsvirkning i 2025.
Utgifter ved oppgradering/ombygging av Bjørnsonsgate	200	200	0	Midlene vedgikk i sin helhet, men var ikke tilstrekkelig til å dekke hele tilbakeflytting til Bjørnsonsgate. Øvrig merforbruket dekkes av den ordinære driften.
Sum	22 430	22 430	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Enetiltak	1 000	1 000	0	Midlene medgår til enetiltak som er iverksatt høsten 2024.
Sum	1 000	1 000	0	
Nye tiltak				
Styrket bemanning i Bjørnsons gate	2 500	0	2 500	Pga ombygging i Bjørnsonsgate har tiltaket vært forsinket. Ansettelser kommer på plass fra september 2025.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	4 320	4 320	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Boligprogrammet 250 - Steinsvikkroken	7 200	6 200	1 000	Pga utsatt iverksettelsestidspunkt vil ikke alle midlene medgå i 2025. Full drift 2025.
Sum	14 020	10 520	3 500	
Nye engangstiltak				
Natthuset	10 800	8 200	2 600	Det er stor etterspørsel etter akuttovernatting som Natthuset tilbyr. Natthuset drifter med fullt belegg. Mindreforbruk kommer mottatte tilskuddsmidler.
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	200	200	0	Tilskuddet til Frelsesarmeen Aktiv ferie ble utbetalt i februar.
Sum	11 000	8 400	2 600	
Effektivisering				
Besparelse ved bruk av rammeavtale for vektertjenester	-1 388	-1 388	0	Besparelsen ved overgang til nye vekteravtale startet i feb. 25 og forventes realisert.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Sum	-1 388	-1 388	0
Kutt			
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-5 238	-5 238	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Kurs, seminar og reiser	-17	-17	0 Tiltaket realiseres gjennom restriktiv praksis for kurs, seminar og reiser.
Endring i aktivitetstilbud og MO Wergeland	-2 600	-2 600	0 Tiltaket iverksatt fra 1.mai og arbeidet med omorganisering/omstilling er ferdig.
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-125	-125	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Redusert bemanning på natt ved botilbud	-850	-850	0 Redusert bemanning med virkning fra 01.01.2025.
Avvikle MO-senter i Eidsvåg og styrke innsatsen på åpne rusområder	-4 617	-2 365	-2 252 MO-senteret i Eidsvåg er avviklet fra 01.03.25, men på grunn av pågående omstillingsprosess forventes det ikke full effekt av nedleggelsen i 2025. Det forventes helårseffekt av kuttet fra 2026.
Kutte to psykologstillinger ved Utekontakten	-1 800	-900	-900 Reduksjonen trådte i kraft sommeren 2025 og det blir dermed en halvårsvirkning.
Sum	-15 248	-12 095	-3 152
Inntektsendringer			
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1 612	1 612	0 Forventet inntekt fra tilskudd er justert som følge av endret finansieringsmodell.
Sum	1 612	1 612	0
Sum tiltak	33 426	30 479	2 948

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Kutt			
Redusere utgifter til bilbruk	-437	-437	0 Tiltaket er gjennomført på tjenesteområde 02 Barnevern. Det foreslås en balansert budsjettjustering mellom tjenesteområder.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-400	-338	-62 Tiltaket forventes delvis innfridd. Avdelingene har redusert utgifter til kurs og konferanse til et minimum.
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 100	-930	-170 Tiltaket forventes delvis innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Sum	-1 937	-1 705	-232
Sum tiltak	-1 937	-1 705	-232

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Bedre helsetjenester til rusavhengige personer	Antall konsultasjoner i helserom	2 000	1 463	Måltallet er satt for hele året. Status etter andre tertial er 1463, og det er derfor grunn til å tro at målet blir nådd. MO-Eidsvåg er ikke med videre i tellingen da det er lagt ned. Økt besøk på MO-Gyldenpris kompenserer for noe av bortfallet.
	Flere personer med rusutfordringer skal motta individuell oppfølging i bolig	Antall unike rusavhengige personer som får vedtak om booppfølging med hjemmel i Helse og omsorgstjenesteloven	600	494	Økning sammenlignet med 1 tertial 2025 og årsmålet forventes å bli nådd.
	Styrke arbeidet med rehabilitering for rusavhengige	Antall personer som innvilges opphold i rehabiliteringsinstitusjon årlig	50	41	Årsmålet forventes å bli nådd.
Trygg by i alle livsfaser	Kommunen forebygger, reduserer og stopper problemutvikling hos barn og unge	Andel barn og unge som får utvidet oppfølging etter kontakt med Utekontaktens oppsøkende tjenester	17,0 %	22,0 %	Årsmålet forventes å bli nådd.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 13.	Rev.budsj. 25 Vedtaks pkt 13. Med henvisning til pkt. 6 i kapitlet Andre forhold, ber bystyret byrådet gjennomgå konkurransegrunnlaget for Møllendalsveien 19 og vurdere muligheten for å redusere selvpålagte krav, som for	Det er gjennomført en markedsdialog for å avdekke bakgrunnen for høye kostnader. Med bakgrunn i markedsdialogen er planløsningen omarbeidet og antall kvadratmeter redusert. Derne er konkurransegrunnlaget forenklet, og kravene i prosjektet redusert. Prosjektet har nå lagt til grunn en

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	eksempel krav om utslippsfri anleggsplass, med mål om å sikre gjennomføring av prosjektet innenfor forsvarlige økonomiske rammer.	kvalitetsreduksjon med blant annet endring fra vannbåren oppvarming til elektrisk oppvarming. Kravet til utslippsfri byggeplass er tatt ut, og selvpålagte krav fra byggforvalter redusert. En ny konkurranse på disse premisser ble lyst ut 28. august 2025.
Rev.budsj. 25 Vedtaksptk 16.	Rev.budsj. 25 Vedtakspkt 16. Byrådet ønsker å gjøre uteområdet ved MO-Gyldenpris mer attraktivt enn i dag. Aktuelle tiltak er bedre beskyttelse for vær, vind og innsyn og mer vegetasjon. Bystyret ber byrådet forberede en anskaffelse, og eventuelt komme tilbake til bystyret ved budsjettbehov.	Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har jobbet med kartlegging, med mål om å komme med løsninger for å gjøre uteplassen ved MO-Gyldenpris bedre. Det jobbes nå med å sikre brukermedvirkning, og det skal snarlig sendes bestilling til Etat for bygg og eiendom.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	-75	0	75
Utbedring av uteplass ved MO Gyldenpris	IA	0	5 000	- 5 000	1.kv. 2026		0	5 000	5 000
Sum							-75	5 000	5 075

Statustekst investeringer

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter

blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Utbedring av uteplass ved MO Gyldenpris

Byrådet ønsker å gjøre uteområdet ved MO-Gyldenpris mer attraktivt enn i dag. Aktuelle tiltak er bedre beskyttelse for vær, vind og innsyn og mer vegetasjon. Bystyret ber byrådet forberede en anskaffelse, og eventuelt komme tilbake til bystyret ved budsjettbehov.

Formålet er å tilrettelegge for helårsbruk slik at besøkende på MO Gyldenpris har et utendørs oppholdssted som ikke er i konflikt med ordinær bruk av gangtunneler og fortau. I tillegg til å ha en sosiale funksjon vil uteplassen avlaste nærområdet til MO Gyldenpris.

Brukermedvirkning vektlegges i planene for oppgradering.

04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter tjenester fra sosialtjenesten ved Nav-kontorene, og inkluderer sosial rådgivning og veiledning, økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet, aktivitetsplikt, særlige tiltak for rusmiddelbrukere, økonomi- og gjeldsrådgivning, midlertidig botilbud til bostedsløse og oppfølgingstjenester for at flere skal kunne bo i egen bolig.

Tjenesteområdet omfatter drift av Krisesenter for Bergen og omegn. Krisesenteret skal gi tilbud med god kvalitet til personer utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og som har behov for rådgivning eller et trygt midlertidig botilbud. Kommunen er vertskommune for 17 kommuner som i fellesskap finansierer driften av Krisesenter for Bergen og omegn. Krisesenteret har separat bolig for kvinner og menn. I tillegg driftes tilbud for personer i aktiv rus.

Tjenesteområdet omfatter også tilbud til personer som utsettes for vold i nære relasjoner. Disse får tilbud om individuell behandling, partnersamtaler, familiesamtaler og ulike gruppetilbud. Det tilbys tjenester både til de som utsettes for vold i nære relasjoner og til voldsutøver.

Utvikling og utfordringer

Økonomisk sosialhjelp

Det er en liten økning av antall mottakere av sosialhjelp sammenlignet med samme periode i fjor samtidig har det også vært en økning i netto utbetalt sosialhjelp så langt i 2025. I snitt har utbetalingene økt med ca. kr. 2000 per mottaker av sosialhjelp. Dette skyldes flere mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt, samt økt stønadslengde.

Ukrainske flyktninger

Denne gruppen utgjør ca. 20 prosent av alle mottakere av økonomisk sosialhjelp. Mange av disse er over 55 år og har ikke rett på Introduksjonsprogram eller statlige ytelser. Per august 2025 har 1108 ukrainere mottatt økonomisk sosialhjelp hittil i år, som er en økning på 239 mottakere sammenlignet med samme periode i 2024.

Fravær av trygderettigheter sammen med helseutfordringer, medfører at endel blir langtidsmottakere av sosialhjelp. De som ikke kommer i arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram følges videre opp i sosialtjenesten.

Dyrtid

Utviklingen kan forklares med generelt økte levekostnader og økte leiepriser. Flere har behov for sosialhjelp enn tidligere. Dette gjelder både personer med lav trygdeinntekt, med gjelder også personer med lav lønnsinntekt.

Antall sosialhjelpsmottakere

Det er færre nyregistrerte mottakere av sosialhjelp sammenlignet med samme tid i fjor. Det er likevel flere mottakere av sosialhjelp hittil i år grunnet økt stønadslengde.

Bruk av midlertidig botilbud

Det er høyt belegg på bruk av plasser i midlertidige botilbud. Det er økning i bruk av plasser hos leverandører uten avtale der det også tilbys plass til bostedsløse som ikke har rusproblematikk, for eksempel for familier. Press i boligmarkedet, bosetting av ukrainske flyktninger, flere bostedsløse og mangel av boliger for målgruppen er forklaringer på økt behov for plasser i midlertidig botilbud.

I 2025 åpnet Hannas hus, som er eget tilbud for kvinner som driftes av Frelsesarmeen. Hannas hus har hatt fullt belegg. Bjørnsonsgate botiltak har også gitt økt kapasitet på boliger til kvinner, selv om dette ikke er midlertidige boliger. Det forventes mindre etterspørsel av plasser i midlertidig botilbud for kvinner grunnet Hannas hus og plasser i Bjørnsonsgate.

Noe ledig kapasitet i midlertidig botilbud forklares ved stort fokus i Nav på sirkulasjon på bruk av plasser og noe mer tilgang på kommunale boliger og botiltak som Steinsvikkroken som åpnet våren 2025.

Det er besluttet å avvikle avtalen med Sandviken pensjonat. Sandviken pensjonat har 14 plasser og avvikles 30.11.2025, noe som vil gi redusert kapasitet på totalt antall plasser med kvalitetsavtale. Det jobbes imidlertid opp mot alle leverandører av midlertidig botilbud og Boligkontoret/EBF rundt bedre utnyttelse av plasser og riktig tildeling av kommunale boliger. Byrådet har som mål at flere permanente boliger skal redusere behovet for midlertidige botilbud.

Antall deltakere i KVP er under måltall. Mange som har vært i program er avsluttet til arbeid eller utdanning. Det er utfordrende å avklare og kartlegge nye deltakere til KVP, da veilederne i Nav har store porteføljer og må prioritere saksbehandling av søknader.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Sosial rådgivning og veiledning	321 249	-33 602	287 647	287 238	409
Støtte til krisetiltak	44 831	-18 980	25 851	24 546	1 305
Kvalifiseringsordningen	216 447	-3 094	213 353	193 487	19 866
Økonomisk sosialhjelp - individrettet	654 937	-30 810	624 127	621 796	2 331
Sum	1 237 464	-86 486	1 150 977	1 127 066	23 911

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	1 951	-680	1 272	1 272	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 235 512	-84 938	1 150 575	1 126 664	23 911	1,9 %

2. tertialrapport - 2025

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	-869	-869	-869	0	0,0 %
Sum	1 237 464	-86 486	1 150 977	1 127 066	23 911	1,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 23,9 mill. innenfor tjenesteområdet.

Rekruttering til kvalifiseringsprogrammet er en utfordring som nå har et snitt på 517 deltakere pr måned mot et budsjettert måltall på 600. Dette gir et mindreforbruk på ca. 20 mill. For sosialhjelp meldes et mindreforbruk på ca. 2,3 mill. Det forventes samme antall sosialhjelpsmottakere som i 2024, men anslaget er usikkert. For økonomisk sosialhjelp er det høyere snittutbetalinger, lengre stønadslengde og høyere utgifter til midlertidig botilbud enn 2024.

Det er tatt høyde for juletillegg i prognosen for 2025.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		1 147 126	1 133 894	1 133 894	1 133 894
Justert ramme		1 150 977	1 141 004	1 141 004	1 141 004
Sum Tekniske justeringer		-182	1 353	1 353	1 353
Prisjustering og diverse endringer		-182	1 353	1 353	1 353
Lavere utgifter til kvalifiseringsstønad	Tilpasning til aktivitetsnivå	-20 000	0	0	0
Mindreforbruk på tjenesteområde	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-22 000	0	0	0
Forslag til ny ramme		1 128 796	1 142 357	1 142 357	1 142 357

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Tilpasning til aktivitetsnivå i Kvalifiseringsordningen	10 000	0	10 000 Antall deltakere i kvalifiseringsordningen ihht måltallet er vanskelig å oppnå.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	48 000	48 000	0 Tilpasning til aktivitetsnivå ihht antall klienter.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Økt ressursbehov ved Kriesenter for Bergen og omegn	3 799	3 799	0 Midlene går til styrking i Kriesenter i Bergen og omegn, og må sees i sammenheng med økning i belegg de siste årene.
Økte ressurser for å følge opp økning i antall sosialhjelpsmottakere	5 000	5 000	0 Midlene medgår til stillinger ved Nav kontorene der ansettelsene ble gjennomført 2. halvår 2024.
Sum	66 799	56 799	10 000

Tilpasning til aktivitetsnivå

Tilpasning til aktivitetsnivå i Kvalifiseringsordningen	2 657	2 657	0 Tilpasning til aktivitetsnivå i kvalifiseringsordningen iht tidligere økning av måltall.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	47 300	47 300	0 Tilpasning til aktivitetsnivå iht antall klienter.
Midlertidig botilbud etter sosialtjenesteloven ved Hannas hus	8 700	8 700	0 Hannas hus er en del av midlertidig botilbud som dekker tilbud til bostedsløse over sosialhjelpskapittelet.
Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	4 640	4 640	0 Inngår i utbetaling av sosialhjelp til gruppen under 25 år. Inngår i den totale tilpasningen av økonomisk sosialhjelp.
Sum	63 297	63 297	0

Nye tiltak

Omdisponering tilskuddslisten BBSM	4 636	4 636	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Øke midlertidig botilbud	38 000	38 000	0 Det er et høyt belegg på midlertidig botilbud. Avsatte midler i budsjettet vil iht prognosen bli benyttet i 2025.
Økning av kvalifiseringsstønad	850	850	0 Midlene vil gå til dekning av justerte satser fra 2G til 2,041G fra 01.07.2024.
Sum	43 486	43 486	0

Nye engangstiltak

Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	400	400	0 Tilskuddet til Unity Spark ble betalt ut i februar.
Sum	400	400	0

Effektivisering

Reduserte eiendomskostnader ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-4 100	-4 100	0 Halvårsvirkning av reduserte utgifter til lokaler ved sammenslåing av Nav Bergen hus og Nav Årstad.
Sentralisere og effektivisere fellesfunksjoner	-700	-700	0 Endring og omorganisering av Fellesfunksjoner ble gjennomført i juni 2025.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Samlokalisere og effektivisere gjeldsrådgivning	-622	-622	0	Gjeldsrådgivningstjenesten er samlokalisert ved Nav Bergen sentrum.
Redusert bemanning ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-1 000	-1 000	0	Endring av bemanning ble gjennomført fra 01.02.2025.
Sum	-6 422	-6 422	0	
Kutt				
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-500	-500	0	Redusert kurs og seminar gjennomføres i 2025 som følge av restriktiv praksis.
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-200	-200	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Kurs, seminar og reiser	-206	-206	0	Redusert kurs og seminar vil bli gjennomført i 2025.
Avslutning av pilot ved Mulighetssenteret	-250	-250	0	Mulighetssenteret er avviklet fra 01.01.2025.
Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-12 000	-12 000	0	Ny satser er innført fra 01.03.2025.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-4 177	-4 177	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og har siste utbetalingen i september.
Sum	-17 333	-17 333	0	
Sum tiltak	150 227	140 227	10 000	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Tiltak for trygg deltakelse i Regnbuedagene	200	200	0	Midlene ble brukt til sikkerhet under Pride arrangementer i juni.
Sum	200	200	0	
Effektivisering				
Effektivisering tilrettelagt botilbud	-185	-185	0	Omdisponering av to leiligheter er gjennomført i 2025.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Sum	-185	-185	0
Kutt			
Fellesfunksjoner - sentralisere og effektivisere	-4 200	-4 200	0 Sentralisering og effektivisering av Fellesfunksjoner ble gjennomført fra juni 2025.
Vektertjeneste	-190	-190	0 Reduksjon av vekter tilknyttet avvikling av Nav Bergenhus er gjennomført etter sammenslåingen ble effektuert i juni 2025.
Sum	-4 390	-4 390	0
Sum tiltak	-4 375	-4 375	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Andel flyktninger som kommer i arbeid	Andel flyktninger som kommer i arbeid eller skole 3 år etter fullført introduksjonsprogram	70,0 %		Målet er per nå ikke målbart, og det er derfor usikkert om det opprinnelige målet kan nås.
	Flere søknader om økonomisk sosialhjelp skal fremsettes i den digitale løsningen	Andel digitale søknader om økonomisk sosialhjelp	75,0 %	81,0 %	Årsmålet er nådd
Trygg by i alle livsfaser	Flere som er utsatt for vold skal få oppfølging av koordinator dersom de ønsker det	Antall personer som får oppfølging av koordinator	500	508	Samtlige som bor på krisesenteret får tildelt koordinator, som gir oppfølging også etter oppholdet. Årsmålet er oppnådd.
	Gjennomsnittlig botid i midlertidig botilbud skal reduseres	Gjennomsnittlig oppholdstid i midlertidig botilbud	2,8	3,81	Snitt botid i midlertidig botilbud er redusert siden forrige tertial. Det er fortsatt mangel på boliger til målgruppen.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"- " vises der det ikke er registrert data

Oppdrag Beskrivelse Beskrivelse status

HØP 25-28 HØP 25-28 Tiltaket er iverksatt med følgende nye sosialhjelpsatser:

Verbalvedtak Verbalvedtak 10 v.
10 v.Sosialhjelpssatsene
fastsettes som
følger med
virkning fra
01.03.25

Nye sosialhjelpssatser gjeldende fra 1. mars 2025

	Bergen
Enslig uten barn	9 070
Ektepar/samboere	14 233
Person som deler husholdning	6 880
Hjemmeboende ungdom under 25 år	6 530
Barn 0-5 år	4 540
Barn 6-10 år	5 380
Barn 11-17 år	6 530

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Estimert ferdigkvar- tal	Årets budsjett		
		Godkj.vedta k	Vedtatt t	Totalprognos e	Avvik e		Justert budsjett t	Årsprognos e	Forsl ag til bud.endr.
Nytt familiesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling	IA	58 326		29 384	28 942	2.kv. 2028	1 500	650	-850
Sum							1 500	650	-850

Statustekst investeringer

Nytt familiesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling

Bergen kommune er vertskommune for krisesentertilbud for flere nabokommuner. Det er foretatt tomtesøk, og en konseptvalgsutredning har blitt utført for å etablere et fremtidig familiesenter (krisesenter). Flere målgrupper skal samles ved det nye senteret. Nytt bygg skal sikre og imøtekomme krav i Krisesenterloven og arbeidsplassforskrift. Det foreslås en periodisering av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Endring i totalprognose skyldes prisjustering. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

04C-Introduksjons- og tolketjenester

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet Introduksjons- og tolketjenester yter en stor del av de kommunale tjenestene til nyankomne innvandrere og flyktninger. Tjenestene omfatter bosetting av nyankomne flyktninger, introduksjonsprogram for flyktninger, opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forberedende opplæring for voksne (tidligere kalt grunnskoleopplæring for voksne) og tolketjenester.

Flyktninger, tidligere asylsøkere og personer med midlertidig kollektiv beskyttelse som er bosatt med offentlig hjelp, har rett og plikt til introduksjonsprogram jf. integreringsloven. Dette gjelder også familiegjenforente med personer som har rett og plikt til program. For fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse er det et eget midlertidig kapittel i integreringsloven.

Voksne innvandrere mellom 18 og 67 år som har en oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold i Norge, har rett og/eller plikt til norskopplæring jf. integreringsloven.

Bergen læringssenter for norsk og samfunnskunnskap og Introduksjonssenteret for flyktninger forvalter ordningene i integreringsloven. Læringssenteret gir også norskopplæring til betalingselever som faller utenfor ordningen med rett til gratis norskopplæring.

Forberedende opplæring for voksne i Bergen tilbyr forberedende opplæring i fag eller grunnleggende ferdigheter til voksne som trenger dette, jf. opplæringsloven. Denne skolen består av tidligere Grunnskole for voksne og Bergen voksenopplæring som ble slått sammen 1.1.2025.

Tolketjenesten leverer tolk til alle kommunale tjenesteytere når disse mangler språkfelleskap med sine tjenestemottakere. Ved kapasitet selges også tjenester til oppdragsgivere utenfor kommunen.

Utvikling og utfordringer

Bergen bystyre vedtok i møte 30. januar at kommunen skal bosette 400 flyktninger i 2025, herunder 20 enslige mindreårige hvorav fem er under 15 år. I tillegg var det ved starten av året forventet at det ville komme 30 familiegjenforente i målgruppen. Ved utgangen av august hadde Introduksjonssenteret for flyktninger bosatt 260 flyktninger, i tillegg til 35 familiegjenforente.

Mens det i årene 2022 til 2024 har vært svært høye ankomster av flyktninger, har ankomsttallene i 2025 falt. Få tildelinger av nye flyktninger fra staten til kommunen gjør det lite sannsynlig at kommunen vil oppfylle vedtaket om å bosette 400 flyktninger i 2025. Dette har blant annet sammenheng med at det har vært relativt få bosettingsklare flyktninger i asylmottak i 2025. Kommunen har hatt kapasitet i sine tjenester til å bosette i tråd med vedtaket, men har altså ikke mottatt forespørsler fra staten om bosettinger i tråd med vedtaket. Prognosen for bosetting nedjusteres derfor til 350.

En lavere bosetting påvirker i hovedsak de tjenestene som arbeider med nyankomne flyktninger. Tjenester til innvandrere og andre som trenger norskopplæring, tolketjenester eller forberedende opplæring er i mindre grad berørt i år. Det arbeides med å tilpasse bemanningen til et lavere aktivitetsnivå, som følge av vedtaket om å bosette et lavere antall flyktninger i år enn mellom 2022 og 2024. Nedgangen i aktivitetsnivået i enhetene inntreffer på ulike tidspunkter, men det jobbes systematisk med å tilpasse tjenestene til aktivitetsnivå og budsjett.

2. tertialrapport - 2025

I perioden med høy bosetting av flyktninger etter invasjonen av Ukraina har det vært lav måloppnåelse for overgang til arbeid eller utdanning ved avsluttet introduksjonsprogram, men måloppnåelsen er nå økende. 42 % av deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogram i 2025 har gått over til arbeid eller utdanning. Dette er en økning på ni prosentpoeng fra 2024. Økningen er et resultat av en målrettet innsats for å styrke arbeidsretting av program og norskopplæring, samt tett samarbeid med Nav om bruk av arbeidsmarkedstiltak.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
Grunnskoleopplæring for voksne	46 035	-3 521	42 514	41 527	988
Norskopplæring for voksne innvandrere	141 568	-56 420	85 148	74 148	11 000
Tolketjeneste	59 078	-1 580	57 498	56 498	1 000
Introduksjonsordningen	237 485	-6 707	230 778	219 125	11 653
Andre ytelser til livsopphold for flyktninger	24 644	-617	24 027	20 027	4 000
Utgifter til asylmottak m.m.	0	0	0	0	0
Sum	508 808	-68 844	439 964	411 324	28 641

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	4 872	-1 160	3 712	3 712	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	12	-12	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	518 842	-80 110	438 732	410 079	28 653	5,5 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	-12 438	12 426	-12	-12	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-2 468	0	-2 468	-2 468	0	0,0 %
Sum	508 808	-68 844	439 964	411 324	28 641	5,6 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 28,6 mill. innenfor tjenesteområdet.

Mindreforbruket forklares i hovedsak gjennom økt norsktilskudd, reduserte utgifter til introduksjonsstønad og startstønad, lavere lønnsutgifter som følge av omstillingsarbeid, lavere utgifter til vaktjenester, renhold og kjøp av tolketjenester.

2. tertialrapport - 2025

Prognosen legger til grunn at 350 flyktninger bosettes i 2025 som følge av få utsøkte flyktninger de siste månedene. En million av mindreforbruket forklares av delårseffekt som følge av reduserte utbetaling til startstønad og introduksjonsstønad som følge av endringen.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		428 018	360 360	227 915	126 953
Justert ramme		439 964	369 838	237 393	136 431
Sum Tekniske justeringer		-885	-1 289	-1 289	-1 289
Prisjustering og diverse endringer		-885	-1 289	-1 289	-1 289
Økt norsktilskudd og mindreutgifter på introduksjonssenteret	Tilpasning til aktivitetsnivå	-14 870	0	0	0
Mindreforbruk på tjenesteområde	Tilpasning til aktivitetsnivå	-12 880	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-27 750	0	0	0
Forslag til ny ramme		411 329	368 548	236 103	135 141

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Samordning av bosetting av flyktninger med behov for helse- og omsorgstjenester	935	935	0 Stillingen er flyttet til Koordinerende enhet på tjenesteområde 05B, Behandling og rehabilitering.
Sum	935	935	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Styrking av administrativ kapasitet for å bosette flere flyktninger	3 215	3 215	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Bemannning ved Tolketjenesten	8 100	8 100	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Styrket budsjett til opplæring i norsk og samfunnsfag	31 711	31 711	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Økt bemanning og programtiltak ved Introduksjonscenteret	23 508	23 508	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene til bosettingen.
Høyere kostnader for introduksjonsstønad	65 637	65 637	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene til bosettingen.
Reduksjon av norsktilskudd til Bergen Læringssenter	10 647	10 647	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Høyere kostnader til startstønad	14 712	14 712	0 I 2025 ble det planlagt for en bosetting av 400 flyktninger. I første halvdel av året lå det an til en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, men på grunn av få utsøkte flyktninger de siste månedene, fremstår det som mindre sannsynlig at bosettingsmålet blir nådd. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Bergen læringssenter - husleie	3 500	3 500	0 Husleie 1. halvår 2025 til Bergen læringssenter i Kanalveien. Bergen læringssenter har flyttet til Bergen Inkluderings Senter.
Bergen inkluderingssenter	-22 484	-22 484	0 Etter innflytting i det nye inkluderingssenteret på Landås i 2024 er det påløpt driftsutgifter, samt at utgifter til i hovedsak ekstern husleie er vesentlig redusert. Beløpet utgjør helårseffekt av besparelser for 2025 utover det som ble realisert i 2024.
Sum	138 546	138 546	0
Effektivisering			
Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringssenter	-3 100	-3 100	0 Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringssenter vil bli gjennomført og er i prosess.
Reduksjon i ledergruppen ved Bergen Læringssenter	-1 000	-1 000	0 Det er gjennomført reduksjon av ett årsverk iht tiltaket.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Redusere administrasjonen med to årsverk	-2 000	-2 000	0 Det er redusert to årsverk i administrasjonen.
Mindre bruk av vikar ved i norskopplæring av flyktninger og innvandrere	-1 000	-1 000	0 Det gjennomføres redusert bruk av vikar til norskopplæring.
Sum	-7 100	-7 100	0
Kutt			
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-200	-200	0 Redusert kurs, konferanser og reiser ihht innspill til vedtatt budsjett.
Redusere årsverk til tospråklige assistenter	-4 875	-4 875	0 Det er gjennomført reduksjon i årsverk til tospråklige assistenter.
Redusere årsverk til undervisningsstillinger ved Grunnskolen for voksne	-3 000	-3 000	0 Reduksjon av årsverk til undervisningsstillinger ved Forberedende opplæring for voksne vil bli gjennomført og er i prosess.
Redusere antall årsverk ved Tolketjenesten / Redusere bruk av innleid tolk	-200	-200	0 Det er redusere bruk av innleid tolk.
Kurs, seminar og reiser	-55	-55	0 Redusert kurs ihht innspill til vedtatt budsjett.
Besparelse ved redusert åpningstid	-250	-250	0 Beparelse ved redusert åpningstid på kvelden til 21.00 ved Bergen Inkluderingscenter (BIS) er innført.
Redusert periode med startstønad	-3 200	-3 200	0 Mottakere av startstønad har som hovedregel fått reduksjon med en mnd, fra 3 mnd til 2 mnd.
Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	-5 280	-5 280	0 Introduksjonsstønden er nå i tråd med integreringsloven. Satsen for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år er redusert med 1/3.
Redusere reiseutgifter til innleide tolker	-1 000	-1 000	0 Innleide tolker brukes kun til oppdrag uten reiseutgifter.
Sum	-18 060	-18 060	0
Sum tiltak	114 322	114 322	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Kutt			
Reduksjon i lønnsutgifter ved Bergen Læringscenter som følge av lavere bosetting	-3 000	-3 000	0 Reduksjon av lønnsutgifter ved Bergen læringscenter vil bli gjennomført og er i prosess.
Reduksjon i lønnsutgifter ved introduksjonscenteret	-2 000	-2 000	0 Reduksjon av lønnsutgifter ved Introduksjonscenteret har blitt gjennomført.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
som følge av lavere bosetting			
Sum	-5 000	-5 000	0
Sum tiltak	-5 000	-5 000	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Likeverdige offentlige tjenester til innvandrerbefolkningen i Bergen	Andel gjennomførte tolkeoppdrag av totalt bestilte oppdrag	95,0 %	97,0 %	97 % av bestilte tolkeoppdrag er gjennomført. Dvs. at det ikke leveres tolk til 3 % av de bestilte oppdragene.
		Andel tolkeoppdrag gjennomført av kvalifiserte tolker	90,0 %	87,0 %	87 % av oppdragene er levert av tolk som oppfyller kvalifikasjonskrav i tolkeloven.
	Rask tilknytning til arbeidslivet og samfunnet for flyktninger og innvandrere i Bergen.	Andel i ordinært arbeid eller utdanning etter fullført introduksjonsprogram	53,0 %	42,0 %	Totalt har 269 personer avsluttet introduksjonsprogram per utgangen av august, hvorav 42% har gått over til arbeid eller utdanning. Dette er en oppgang fra 27 % i forrige tertial. Bedringen i måloppnåelsen har skjedd etter en målrettet innsats for å få flere flyktninger i jobb gjennom en satsing på mer arbeidsrettede tiltak i introduksjonsprogrammet.
		Andel i ordinært arbeid, utdanning, grunnskole eller kvalifiseringstiltak i regi av NAV etter fullført introduksjonsprogram	75,0 %	94,0 %	94 % av de 307 deltakerne som hadde avsluttet introduksjonsprogram per utgangen av august har gått over til arbeid, utdanning, forberedende opplæring eller kvalifiseringstiltak i regi av Nav.
Trygg by i alle livsfaser	Bergen skal være en trygg havn for mennesker på flukt	Andel som består språkprøve på nivå B1 muntlig	75,0 %	59,0 %	Av de som har tatt muntlig norskprøve så langt i 2025, har 59 % oppnådd nivå B1 eller høyere.
		Andel bosatte flyktninger av årlig	100,0 %	65,0 %	Bystyret har vedtatt bosetting av 400 flyktninger i 2025. Per

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
		bosettingsvedtak i bystyret			utgangen av august var det bosatt 260 flyktninger etter bystyrevedtak. Dette utgjør 65 % av bosettingsvedtaket for hele 2025. Selv om måloppnåelsen etter T2 er god, er det stor usikkerhet knyttet til bosettingen resten av året. Dette henger sammen med at kommunen får tildelt svært få nye flyktninger for bosetting.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 1.	HØP 25-28 Merknad 1. Sysselsetting av flyktninger Bergen har lave tall på sysselsetting av flyktninger og for få flyktninger skaffer bolig selv gjennom avtalt selvbosetting. Bystyret ber byrådet jobbe for å øke deltakelsen i arbeidslivet, og har som mål å øke antallet som kommer ut i jobb betraktelig.	Tjenestene jobber kontinuerlig for å hjelpe flere flyktninger over i ordinært arbeid etter introduksjonsprogrammet. Kort programtid jf nytt lovverk har gjort dette vanskelig, men det har vært en positiv utvikling utover i andre tertial.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 w.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 w Bystyret ber byrådet om å legge frem en sak om organisering av tolketjenesten i Bergen kommune. Bystyret ber byrådet vurdere organisering, og se til hvordan andre bykommuner i Norge har organisert tolketjenestene.	Saken skal behandles samtidig med bybudsjettet. I saken foreslås det at tolketjenesten organiseres på en måte som gjør den mer tilpasset til å håndtere svingningene i tolkebehov.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 y.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 y. Bystyret slutter seg til byrådets forslag om å legge til grunn en bosetting på 400 flyktninger i budsjettet for 2025, og ber byrådet jobbe for at integreringsfeltet skal komme i balanse i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet jobbe målrettet for å øke andelen flyktninger som kommer i jobb, og for å redusere kommunens kostnader til sosialhjelp og bolig knyttet til denne målgruppen.	I 2025 er det en pågående prosess med alle byrådsavdelinger med mål om å redusere utgiftssiden knyttet til bosetting og integrering av flyktninger for å få feltet i økonomisk balanse. Som et resultat av en målrettet innsats for å styrke arbeidsretting av introduksjonsprogram og norskopplæring, har 41 % av deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogram i 2025 har gått over til arbeid eller utdanning. Dette er en økning på ni prosentpoeng fra 2024. Kommunen vil også fase ut ordningen med fremleie boliger i det private markedet med til dels høy innleiepris.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 z.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 z. Bystyret ber byrådet om å tilpasse og redusere introduksjonsstønaden til deltakere i introduksjonsprogrammet i Bergen under 25 år til satsene i lov om integrering.	Dette verbalvedtaket er gjennomført.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Bergen Inkluderingscenter	BY 111-19	889 000	927 594	927 594	0	Ferdig	8 444	4 500	-3 944
Sum							8 444	4 500	-3 944

Statustekst investeringer

Bergen Inkluderingscenter

Det er foretatt ombygging og rehabilitering av den tidligere lærerhøyskolen på Landås. Bygget ble tatt i bruk våren 2024. Det pågår utførelse av tilleggsarbeider, dette har tatt lengre tid enn forutsatt. Det er forventet at de siste økonomiske forpliktelser knyttet til dette kan avsluttes i 1. kvartal 2026. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

05A-Forebyggende helsearbeid

Om tjenesteområdet

Forebyggende helsearbeid handler om å fremme folks psykiske og fysiske helse, redusere risiko for sykdom og bidra til god helse og livskvalitet i befolkningen. Tjenesteområdet omfatter kommunens folkehelsearbeid og samfunnsmedisinske oppgaver - inkludert smittevern, miljørettet helsevern og Senter for migrasjonshelse.

Forebyggende helsearbeid for barn og familier, tilbys fra Barne- og familietjenesten (BFT) i fire byområder og omfatter svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole og helsestasjon for ungdom. Tjenestene tilbyr et basisprogram fra svangerskapet og ut videregående skole med vaksinasjoner og fastlagte konsultasjoner, med vurdering av utvikling, helse og trivsel. Barn, unge og deres familier får også utvidet hjelp og oppfølging og bistand til koordinering ved behov.

Utvikling og utfordringer

De største folkehelseutfordringene i Bergen er vedvarende sosiale helseforskjeller, demografiendringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder og en økning i antall barn og unge som rapporterer om plager knyttet til psykisk helse. Det overordnede målet med [folkehelsestrategien til Bergen](#) er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse i hele befolkningen og jevner ut de sosiale helseforskjellene.

Senter for migrasjonshelse har redusert omfanget av helse- og omsorgstjenester som følge av færre antall bosatte flyktninger. Tilpasning til aktivitetsnivået er delvis gjennomført, men det er fortsatt ansatte som er overtallige.

Nytt nasjonalt voksevakasjansjonsprogram

I 2025 har Bergen kommune startet opp med nye [nasjonale vaksinasjonsprogrammet for voksne og risikogrupper](#). Programmet omfatter vaksinasjon mot sesonginfluensa, covid-19 og pneumokokksykdom (lungebetennelse). Målet med programmet er å oppnå bedre oppslutning om vaksinasjonsanbefalingene.

Barn og unge

Et hovedmål med den forebyggende planen [Se meg, hør oss – Handlingsplan for tjenester til barn, unge og deres familier](#) er å dreie innsatsen i en mer forebyggende retning. Dette krever et utstrakt og langsiktig samarbeid mellom byrådsavdelinger, etater og tjenester.

Rett hjelp til rett tid er viktig på den forebyggende siden for å unngå større problemer seinere. De forebyggende tjenestene opplever at stadig flere foreldre og gravide etterspør råd og veiledning, både gjennom digitale og fysiske ekstrakonsultasjoner på helsestasjonen. Også ved helsestasjon for ungdom og i skolehelsetjenesten er pågangen økt.

Større pågang medfører ekstra press på de kommunale tjenestene, som har som hovedoppgave å tilby helsefremmende og forebyggende arbeid. Det er målt en økt forekomst av depresjons- og angstplager hos den unge befolkningen i Norge, spesielt blant jenter og unge kvinner, som kan være med å forklare

2. tertialrapport - 2025

etterspørselen. Flere med diagnoser innen autismespekterlidelser og ADHD er også en del av bildet. Dette er nærmere omtalt under tjenesteområdet 03D, men gir en effekt i alle helsetjenester.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Helsestasjon	187 489	-36 855	150 634	148 931	1 703
Skolehelsetjeneste	110 899	-2 270	108 629	108 254	375
Helsestasjon for ungdom	8 163	-134	8 029	8 029	0
Smittevern	15 854	-1 641	14 214	14 246	-32
Miljørettet helsevern	12 447	-6 697	5 750	5 814	-64
Forebyggende arbeid helse og sosial	79 098	-13 778	65 320	65 488	-168
Sum	413 950	-61 376	352 574	350 760	1 814

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	330	0	330	330	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	701	-315	386	386	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	87 637	-19 456	68 181	68 181	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	325 283	-41 605	283 677	281 863	1 814	0,6 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	413 950	-61 376	352 574	350 760	1 814	0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Det er omstillingskostnader knyttet til innsparingskrav på Frisklivsentralen og Senter for migrasjonshelse. Overtallige er meldt til koordinerende enhet i HR konsern.

I 2025 et det gitt øremerkede midler fra staten til et vaksinasjonsprogram for voksne og personer i risikogrupper. Vaksinasjonen vil bli gjennomført høsten 2025.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 1,8 mill.

Mindreforbruket forklares av vakante stillinger, sykkelønnsrefusjon og forsinket oppstart av Dips Interactor.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Avvikle helsestasjon i Laksevåg og Kringlebotn	-140	-140	0 Kringlebotn helsestasjon er avviklet. Laksevåg helsestasjon er tatt ut av tiltaket, og er fortsatt i drift. Laksevåg helsestasjon er besluttet avviklet av bystyret ifm ny helsestasjon i Loddefjord.
Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team)	-1 600	-1 600	0 Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team).
Kurs, seminar og reiser	-20	-20	0 Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-13 140	-12 490	-650
Sum tiltak	6 860	7 510	-650

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Reversering av tiltak Ukraina-helsestasjon og skolehelsetjenesten	4 100	4 100	0 Ukraina-mottaket i helsestasjon er nedlagt i henhold til vedtak. Mottaket lå ikke i budsjettet for 2025, da det tidligere var budsjettert med engangsmidler. Det planlagte budsjettkuttet er dekket gjennom besparelser fremmet i revidert budsjett.
Lønnsutgifter for helsetjenester til Ukrainske flyktninger	5 400	5 400	0 Midlene er benyttet for å dekke inn lønnsutgifter til helsetjenester.
Sum	9 500	9 500	0
Nye tiltak			
Vaksiner - bortfall av utgifter	-3 000	-3 000	0 Forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram ble innført 1 juni 2025. Tiltaket gjennomføres i tråd med forskriften. I revidert nasjonalbudsjett ble det øremerkede tilskuddet redusert med 3 millioner som en konsekvens av at kostnader for kjøp av vaksinedoser ble redusert.
Sum	-3 000	-3 000	0
Kutt			
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-877	-877	0 Tiltaket forventes innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Sum	-877	-877	0
Sum tiltak	5 623	5 623	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i helsestasjon- og skolehelsetjenesten	215	152	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan.
	Kommunen avdekker og forebygger vold og overgrep	Andel av gravide som følges opp i helsestasjonens svangerskapsomsorg som kartlegges for voldserfaringer	100,0 %	52,0 %	Måloppnåelsen på dette området er lav og nedadgående. Av 1010 gravide er 524 kartlagt for vold. Flere gravide går til oppfølging hos fastlege i tillegg til jordmor, eller av andre grunner kommer sent til første kontroll, og det er en av årsakene til at prosenten er under ønsket måloppnåelse. Av alle kartlagte hadde 3 i første tertial og ingen i andre tertial hatt behov for utvidet oppfølging. Byrådsavdelingen vil følge dette opp for å øke andelen.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 10.	HØP 25-28 Merknad 10. Helsestasjon i Loddefjord Bystyret ber byrådet vurdere å flytte helsestasjonen på Haugatun til en mer sentral og hensiktsmessig plass i Loddefjord for å sikre økt tilgjengelighet for flest mulig brukere.	Ny helsestasjon i Loddefjord kommer på Vestkanten, og forventes å åpne januar 2026

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-288	-185	103
Sum							-288	-185	103

Statustekst investeringer

Innvendig oppgradering - skoler

Budsjettposten benyttes hovedsakelig for å gjennomføre mindre tiltak for å tilrettelegge eksisterende lokaler til endring i elevmassen, eller til å gjennomføre nødvendige mindre oppgraderinger i lokalene. Midlene skal brukes i tråd med føringer i Bergen kommunes kvalitetsutviklingsplan for skolene og læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 (LK20). I 2025 skal det i tillegg utføres arbeider ved Fridalen skole, for å utbedre kontorer til helsesøster, etablere en renholdssentral og flytte skolens bibliotek. I tillegg vil det bygges om et auditorium ved Blokkhaugen skole, og det skal utføres flere tiltak ved Liland skole for å tilpasse til stort årskull.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekststun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekantor.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser som forsinket arbeidet med etablering av trapp og uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene.

Arbeidet forventes å være fullført innen utgangen av året.

05B-Behandling og rehabilitering

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet består av allmennlegetjeneste, legevakttjeneste, øyeblikkelig hjelp døgntilbud, fengselshelsetjeneste, ergo- og fysioterapitjeneste og kommunal hjelpemiddelservice. Tjenesteområdet inkluderer også Koordinerende enhet (KE).

Tjenestene skal gi innbyggerne tilbud om diagnostikk og behandling, og medisinsk, sosial og psykososial habilitering og rehabilitering. Virksomheten er bred og sammensatt, og innebærer samarbeid på tvers av etater, tjenester og tjenestenivå.

Utvikling og utfordringer

Ergo-fysioterapitjenester til barn og unge

Økende diagnostisering av barn med nevroutviklingsforstyrrelser (som tidligere omtalt i tjenesteområdet 03D psykisk helse) legger større beslag på denne tjenesten enn tidligere. Barna har i større grad flere samtidige diagnoser og dermed mer sammensatte hjelpebehov som inkluderer bistand hjemme, i barnehage og skole og i fritiden for å oppnå best mulig funksjon, mestringsevne og familieliv. Barn som kommer som flyktninger, økning i autismespekterlidelser og ADHD er også med å forklare hvorfor presset på tjenesten er blitt større.

Formidling av hjelpemidler

Tekniske hjelpemidler kan ha stor betydning for personer med funksjonsnedsettelse sin mulighet til å mestre hverdagen, bo lengre hjemme og kunne være aktive og delta i samfunnet. Hjemmeboende kan ved behov få låne hjelpemidler gratis. Kommunal hjelpemiddelservice består av to underavdelinger: Hjelpemiddelhuset og Serviceteknisk avdeling. Hjelpemiddelhuset er ansvarlig for formidling og transport av hjelpemidler. Serviceteknisk avdeling bistår hjemmeboende med å installere og reparere utlånte hjelpemidler, trygghetsalarmer og annen velferdsteknologi. Bruker eller pårørende kan gjennom ordningen Fullstendig saksbehandling selv møte opp på Hjelpemiddelhuset for få faglig bistand og hente hjelpemidler. I 2025 har det vært en økning i antall brukere av korttidshjelpemidler. Hver enkelt bruker har hatt behov for færre hjelpemidler, som har gitt en nedgang i antall utlånte hjelpemidler totalt.

Hjelpemiddelhuset arbeider kontinuerlig med løsninger som effektiviserer utlån, slik at brukerne får raskere hjelp.

Øyeblikkelig hjelp - legevakttjenester

Legevaktsentralen er en del av den medisinske nødmeldetjenesten. Når innbyggere trenger øyeblikkelig hjelp ved akutt sykdom, kan de ringe legevaktsentralen på telefonnummer 116 117 for raskt svar. Legevaktsentralen har krav etter [akuttmedisinforskriften](#) om å "innrette systemet for mottak av telefonhenvendelser slik at 80 % av alle henvendelser normalt kan besvares innen to minutter". Måloppnåelsen ved legevaktsentralen er pr. 1. oktober 2025 på 53 %. En økning fra 48 % i 2024. De fleste storbyer sliter med å nå målet i perioder med høy aktivitet. Legevakten arbeider med flere tiltak for å øke svarprosenten. Et av tiltakene er å sertifisere flere operatører (sykepleiere) til legevaktsentralen. Før utgangen av 2025 tar legevakten i bruk en ny og større legevaktsentral som er

2. tertialrapport - 2025

under bygging. Det er også satt i verk tiltak for å redusere unødvendige henvendelser til legevaktsentralen, ved å informere i media om korrekt bruk av legevakten.

Økning i fastleger

Byrådets mål er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid. Antall fastleger i Bergen kommune øker, og tiltak på lokalt og nasjonalt nivå for å rekruttere og beholde fastleger gir positiv effekt. I løpet av 2025 har det blitt 5 flere fastlegehjemler i Bergen kommune. Samtidig ser vi en utvikling i retning av at flere fastleger velger å ha færre pasienter på listene sine. Dette betyr at den samlede kapasiteten i fastlegeordningen for ledige plasser, fortsatt er begrenset. Pr. 21. oktober 2025 er det 67 ledige plasser hos fastlege i Bergen.

Kommunen har ansvar for pasienter som har vikarlege. Kommunen må dekke deler av driftsutgiftene for disse pasientene og det fører til et merforbruk.

Økning i behov for fengselshelsetjenester

Fengselshelsetjenesten drives av Bergen kommune med særskilt tilskudd fra staten. Behovene for innsatte i Bergen har endret seg over tid og mange innsatte har nå et større behov for helse- og omsorgstjenester enn tidligere. Det statlige tilskuddet som skal finansiere tjenesten har økt noe, men er ikke nok justert i forhold til at behovet for nødvendige helse- og omsorgstjenester i fengslene har økt. Byrådet arbeider aktivt med å få staten til å anerkjenne sitt finansieringsansvar i tjenesten.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Legetjeneste	687 321	-136 730	550 591	555 922	-5 331
Fengselshelsetjeneste	18 934	-18 862	72	1 872	-1 800
Fysioterapitjeneste	195 136	-29 346	165 790	165 933	-144
Ergoterapitjeneste	47 633	-718	46 916	46 916	0
Koordinerende tjenester	14 340	-400	13 940	13 940	0
Formidling av tekniske hjelpemidler	23 669	-2 229	21 440	20 440	1 000
Øyeblikkelig helsehjelp døgntilbud	61 222	-2 280	58 943	62 763	-3 820
Tjenester utført på vegne av Helseforetak	0	0	0	0	0
Sum	1 048 256	-190 565	857 691	867 786	-10 095

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	934	-55	879	873	5	0,6 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	983 637	-181 812	801 825	811 925	-10 100	-1,0 %

2. tertialrapport - 2025

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	61 393	-8 697	52 695	52 695	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	2 293	0	2 293	2 293	0	0,0 %
Sum	1 048 256	-190 565	857 691	867 786	-10 095	-1,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer merforbruk på tjenesteområdet.

Bergen legevakt driftes dyrere og med høyere bemanning enn budsjettet. Det vil bli gjennomført kostnadsbesparende tiltak.

Den statlige finansieringen av fengselshelsetjenesten har over flere år ikke vært tilstrekkelig for å drifte på dagens nivå, og 1,8 mill. av merforbruket knytter seg til denne tjenesten.

Enhet for sykehjemsmedisin har et merforbruk fordi legedekningen er høyere enn budsjettet.

Byrådet forventer at reduksjon i sykefravær og effekt av prosjektet "Redusert vikarbruk i BEHO" vil gi kostnadsreduksjoner utover det som er reflektert i rapporteringen. I tillegg vil byrådet se på andre muligheter for å få ned kostnadene i løpet av året.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder balanse på tjenesteområdet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		836 714	827 562	831 336	835 199
Justert ramme		857 691	836 514	839 964	843 827
Sum Tekniske justeringer		1 035	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		1 035	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		858 726	836 514	839 964	843 827

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett		

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Hjelpemiddelhuset - Økt volum på fordeling av hjelpemidler	3 679	3 679	0 Tiltaket er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Oppbudsjettering av allmennlegetjenesten	5 000	5 000	0 Videreføring på 5,0 mill. i 2025 av styrkingen på 10 mill. fra 2024.
Fastlegeordningen - vikarutgifter leger for å opprettholde drift på fastlegekontor	7 000	7 000	0 Tiltaket er gjennomført med helårsvirkning 2025
Sum	15 679	15 679	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Allmennlegetjenesten - økning som følge av befolkningsvekst	2 271	2 271	0 Utgiftene påløper etterhvert som befolkningen endres.
Nasjonale e- helseløsninger - kostnadsvekst	2 980	2 980	0 Utgiftene påløper i løpet av 2025.
Sum	5 251	5 251	0

Kutt

Reduksjon i tiltakspakke til fastlegetjenesten	-5 000	-5 000	0 Reduksjon er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-3 500	-3 500	0 Reduksjonen er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Kurs, seminar og reiser	-62	-62	0 Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-8 562	-8 562	0

Sum tiltak **12 368** **12 368** **0**

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Kutt			
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-500	-500	0 Tiltaket forventes innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Sum	-500	-500	0
Sum tiltak	-500	-500	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	God fastlegeordning som sikrer innbyggerne reell valgmulighet til å velge fastlege i rimelig avstand	Andel ledige plasser hos fastlege	0,2 %	0,4 %	Ved utgangen av 2. tertial var andelen ledige plasser hos fastlegene i Bergen nær 0,4 %. Det er opp fra tilnærmet 0 % på samme tidspunkt i fjor.
	Gode øyeblikkelig hjelp helsetjenester	Besvare telefoner på legevaktsentralen innen to minutter	55,0 %	55,0 %	Ved utgangen av 2. tertial er 55 % av alle telefonhenvendelser på legevakten besvart innen 2 minutter. Tilsvarende andel på samme tidspunkt i fjor var 42 %.
Trygg by i alle livsfaser	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i ergo-fysioterapitjenesten for barn og unge, inkludert barnekoordinatorer i Koordinerende Enhet	340	332	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan. Nye barnekoordinatorstillinger kan forklare at årsmålet er på vei til å bli nådd.
	Brukere med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall gjennomførte opplæringstreffpunkt (grunnkurs koordinator og møteplass for koordinatorer pr. år)	9	2	Måltall gjelder pr år.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert løpende	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	5 685	5 656	-29
Sum							5 685	5 656	-29

Statustekst investeringer

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekantor.

06-Overføringer til trossamfunn

Om tjenesteområdet

Over 470 tros- og livssynssamfunn har medlemmer i Bergen. Den norske kirke/Bergen kirkelige fellesråd er det største trossamfunnet med 25 menigheter.

Det store mangfoldet av tros- og livssynssamfunn i byen reflekterer at Bergen er en interkulturell by, hvor tros- og livssynssamfunnene er viktige lokale fellesskap for store og små befolkningsgrupper. Bergen kommune yter lovfestet tilskudd til Den norske kirke. Bergen kommune gir videre tilskudd til Bergen kirkelige fellesråd til gravferd for alle, til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Kirkelig dialogsenter og tilskudd til restaurering av middelalderkirkene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Kirkelig administrasjon	20 205	-211	19 994	19 994	0
Kirker og menigheter	116 265	0	116 265	116 265	0
Presteboliger	438	-149	289	289	0
Overføring til andre trossamfunn	733	0	733	733	0
Gravplasser og krematorier	63 668	0	63 668	63 668	0
Sum	201 310	-360	200 950	200 950	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
2-Byrådsavdeling for finans	-473	-156	-629	-629	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	204 116	-204	203 912	203 912	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-2 334	0	-2 334	-2 334	0	0,0 %
Sum	201 310	-360	200 950	200 950	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 06 Overføringer til trossamfunn. Overføringene til Bergen kirkelig fellesråd gjøres i henhold til budsjettvedtak. Bergen kirkelige fellesråds innspill til revidert budsjett fremkommer her

<https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V65980934>

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
--------------------	-------------	------	------	------	------

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr	
--------	---------------------------------	---	--

Kutt

Bergen kirkelige fellesråd - redusert tilskudd	-2 000	-2 000	0
Innarbeidet i kvartalsvise overføringer til BKF.			
Sum	-2 000	-2 000	0
Sum tiltak	-2 000	-2 000	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall frivillige i Den norske kirken i Bergen	3 400		årsresultat fra ekstern part
Levende bydeler	Aktive eldre i alle bydeler	Antall eldretreff per år	75		årsresultat fra ekstern part
	Den norske kirke som nærmiljøsentre	Antall besøkende i Den norske kirke per år (basert på telleuke)	800 000		årsresultat fra ekstern part
		Antall diakonale sosiale tiltak (nabokafe, barneklubb, eldretreff, osv.)	2 570		årsresultat fra ekstern part
	Gode tilbud til alle barn og unge	Antall deltakere i barnekor og babysang	2 850		årsresultat fra ekstern part

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Gravplassinvestering		-	-	-	-	Løpende	43 054	43 054	0
Johanneskirken rehabilitering		IA	85 900	85 900	0	4.kv. 2028	12 731	12 731	0
Kirkeinvesteringer		-	-	-	-	Løpende	19 152	19 152	0
Middelalderkirker		-	-	-	-	Løpende	17 794	17 794	0
Sum							92 731	92 731	0

Statustekst investeringer

Gravplassinvestering

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Johanneskirken rehabilitering

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Kirkeinvesteringer

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Middelalderkirker

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

07-Brannvesen

Om tjenesteområdet

Bergen brannvesen er kommunens brann- og redningskorps og yter tjenester knyttet til forebygging av og beredskap mot branner og ulykker. Brannkorpset driver også 110 Vest-sentralen for 38 kommuner.

Bergen brannvesen er vertsbrannvesen for Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA) for 20 medlemskommuner, i tillegg til at de leder brannsamarbeidet mellom 18 kommuner i regionen i samarbeidet Vest brann- og redningsregion (VBR). VBR ivaretar brannsjefsfunksjonen og ledelsen av brann- og redningstjenestene i Samnanger, Osterøy og Vaksdal kommune. I tillegg har Bergen brannvesen ansvaret for brann- og ulykkesberedskapen på Bjorøy, Lille-Sotra, Tyssøy og Bildøy, samt drift av Bergen legevakts utrykningsbil.

Utvikling og utfordringer

Praksisbrannvesen

I forbindelse med den nye høyere fagskoleutdanningen for fremtidens brann- og redningspersonell, har Bergen brannvesen og Vest 110 tatt imot åtte praksiskandidater høsten 2025. Studentene skal være i praksis i 20 uker før de skal gjennomføre sitt siste semester på Brann- og redningsskolen i Fjelldal. Studentene skal ha praksis både i forebyggende avdeling, beredskapsavdelingen og i nødmeldesentralen Vest 110. Planen fremover at brannvesenet skal ta imot åtte nye studenter hver vår og høst.

Utredning av samarbeid mellom Askøy brann og redning og Bergen brannvesen.

Askøy Brann og Redning har igangsatt en prosess for å vurdere tettere samarbeid eller mulig sammenslåing med Bergen brannvesen. Bakgrunnen for denne prosessen, er de økende kravene til beredskap, kompetanse, dokumentasjon og ressursutnyttelse i brann- og redningstjenesten. Samarbeid vurderes som et virkemiddel for å oppnå bedre fagmiljø, styrket forebyggende- og beredskapsmessig arbeid, og mer bærekraftige tjenester til nytte for innbyggerne i begge kommuner.

Prosjektet ble politisk behandlet i Formannskapet i Askøy kommune 03.06.25 og i Byrådet i Bergen 24.06.2025. Prosjektet hadde oppstart i august i år og sluttrapport med anbefalinger skal behandles politisk i løpet av 2026.

Pride-parade

Pride i Bergen er Norges nest største Pride-festival. Bergen brannvesen deltok i årets feiring under parolen "Flammer gjør ikke forskjell på folk – ikke vi heller". Paraden samlet tusenvis av mennesker i sentrum, og var en fargerik og inkluderende markering av mangfold, likeverd og kjærlighet. Brannvesenets deltakelse viser støtte til et trygt og åpent samfunn for alle.

Pride 2025. Foto: Bergen brannvesen

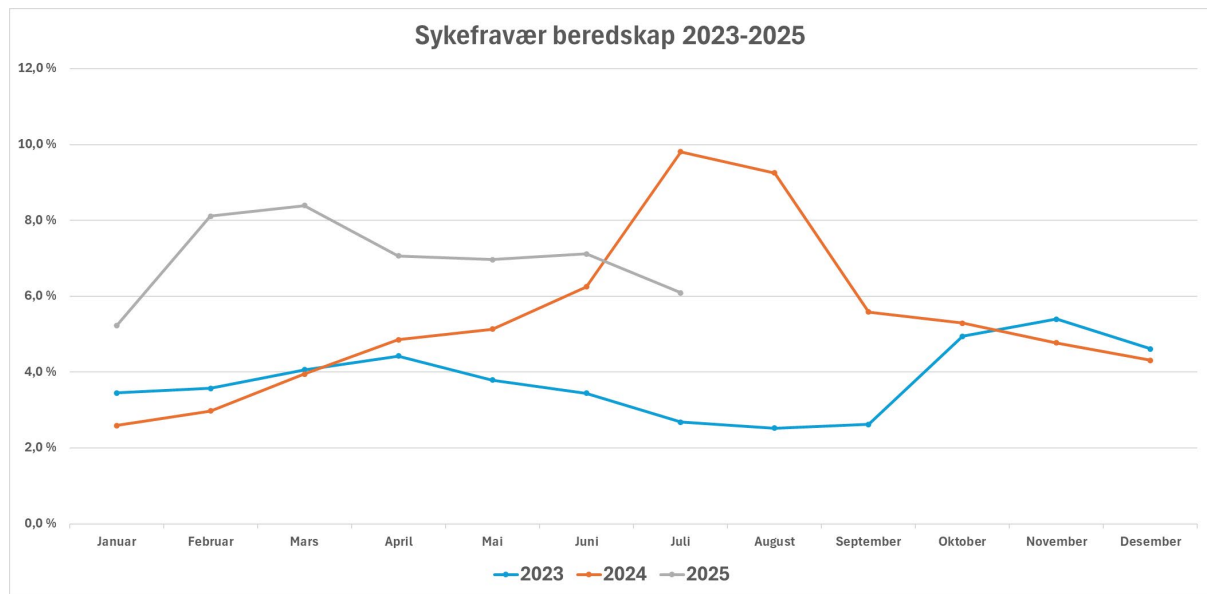
Beredskap mot branner og ulykker

Krevende bemanningssituasjon i beredskap og høyt sykefravær

Sykefraværet i Bergen brannvesen har økt betydelig i 2025 og holder seg stabilt på et høyt nivå. Lav bemanning og økt sykefravær har skapt store utfordringer for driften på beredskapsavdelingen, og bruken av overtidsvakter ved fravær har vært stor. Hver 24-timersvakt for å erstatte fravær koster 17 000 kroner. Til og med august er det registrert 550 vakter dekket med overtid, noe som har medført økte kostnader, utover det som er budsjettet. Årsakene til det høye overtidshøvet inkluderer:

- Vedvarende høyt sykefravær
- Lovpålagte øvelser og kurs
- Aspirantopptak

Tiltak som aspiranter og sommervikarer har dempet behovet noe, og uten disse ville overtidbruken vært betydelig høyere.

Sykefraværet i Bergen brannvesen har økt betydelig i 2025 og holder seg stabilt på et høyt nivå. I første halvår var sykefraværet mye høyere enn i samme periode i 2023 og 2024. Det uvanlig høye sykefraværet i sommermånedene 2024 har heldigvis ikke gjentatt seg, men ligger fortsatt langt over tidligere års sykefraværstatistikk.

Plikten til å gå av ved fylte 60 år for operativt beredskapspersonell ble opphevet for noen år siden. Dette har ført til en økning i ansatte i beredskapsstyrken over 60 år. Endringen har bydd på enkelte utfordringer mtp. planlegging av langsiktige mannskapsbehov og ved inngangen til 2025 var bemanningen i den operative styrken lavere enn anbefalt. Lav bemanning gir utfordringer med å gjennomføre lovpålagte øvelser og kurs, samtidig som minimumsbemanning må opprettholdes. For å styrke beredskapen ble det gjennomført aspirantopptak, og tolv nye konstabler ble ansatt før sommeren, i tillegg til fire sommervikarer. Dette har bedret bemanningssituasjonen og bidratt til redusert bruk av overtid i sommerferien.

Ny utrykningsvei ved Bergen Hovedbrannstasjon

I reguleringsplan (15540200) GNR 164/1278 er det vedtatt at utrykningsveien til Bergen Hovedbrannstasjon skal deles med BiR og den fremtidige Byarenaen. Dette kan forsinke utrykninger og skape farlige situasjoner. I 2023 ble det gitt rammetillatelse til endring av veien. For å sikre effektiv og trygg utrykning, og for å unngå trafikale utfordringer ved delt bruk, har Bergen brannvesen valgt å etablere en egen, separat utrykningsvei, som sto ferdig i sommer.

Forsikringskrav etter kontrollert nedbrenning av hus i Åsane

I desember 2023 gjennomførte Bergen brannvesen en kontrollert nedbrenning av et hus i Åsane som del av en trening. I etterkant av denne nedbrenningen er det mottatt et regresskrav i forbindelse med en forsikringssak på grunn av skader på nabohuset. Skadeomfanget er ikke endelig avklart. Foreløpig erstatningsberegning fra forsikringsselskapet var på kr 1,0 mill. og er i ettertid redusert til kr 0,2 mill. Det er likevel ikke oppnådd enighet mellom forsikringsselskapet og brannvesenet, som jobber med kommuneadvokaten i saken. Siden det fortsatt er uavklart hvilket nivå erstatningen vil ligge på, meldes det foreløpig ikke et avvik.

Rene og urene soner i brannstasjonene - tiltak for bedre arbeidsmiljø

Arbeidstilsynet krever at brannstasjoner har rene og urene soner for å beskytte ansatte mot unøddig eksponering av helsefarlige og giftige stoffer. Det er planlagt å etablere slike soner ved Bergen Hovedbrannstasjon og brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg. Prosjektarbeidet startet i 2024 sammen med Etat for utbygging. Første ombygging skjer i Åsane brannstasjon høsten 2025 og forventes ferdigstilt i august 2026. Deretter fortsetter arbeidet med Hovedbrannstasjonen, Arna brannstasjon og Laksevåg brannstasjon.

Laksevåg brannstasjon kan utgå fra prosjektet dersom bygging av ny brannstasjon i Bergen Vest starter som planlagt når tomten blir frigitt i juni 2028. I 2024 ble det gjennomført et midlertidig HMS-tiltak i Laksevåg brannstasjon som reduserer risikoen for eksponering inntil ny stasjon eller ombygging er på plass. Om prosjektet med ny Bergen Vest brannstasjon gjennomføres etter opprinnelig plan, vil ombygging av Laksevåg brannstasjon ikke være nødvendig.

Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg

Kapittel 15 og 15A i forurensningsforskriften krever at oljeutskillere skal være riktig dimensjonert for å sikre at de effektivt fjerner oljer og annen forurensning fra avløpsvann før det slippes ut. Dette gjelder særlig ved vask av kjøretøy og utstyr, hvor det kan forekomme oljeholdig avrenning.

I investeringsbudsjettet for 2025 er det bevilget midler til utredning av kostnaden med planlegging og tilrettelegging av vask av brannbiler. Brannvesenet bruker miljøvennlige vaskemidler, men har ikke godkjente oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg. Bergen brannvesen har, i samarbeid med Etat for bygg og eiendom, startet arbeidet med å kartlegge kostnaden for nødvendige tiltak for å utbedre oljeutskillerne.

Regionale tjenester

Regional risiko- og sårbarhetsanalyse

I samråd med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal det gjennomføres en analyse av alle kommunene i Vest 110, samt kommunene Bømlo, Etne, Fitjar og Stord. Analysen skal se på evnen til å håndtere større, komplekse og langvarige innsatser mot branner, ulykker og akutt forurensning. Arbeidet skal også belyse kommunenes rolle i totalberedskapen.

Anbudsprosessen for analysene blir gjennomført i andre tertial. Dette arbeidet er i tråd med anbefaling gitt i Stortingsmelding nr. 16, som oppfordrer til økt samarbeid mellom kommuner.

Miljørisiko- og beredskapsanalyser

De 20 deltakerkommunene [IUA Bergen region KO](#) skal utarbeide miljørisiko- og beredskapsanalyser etter forskrift om kommunal beredskap innen 31. desember 2025. Videre arbeid er å lage en felles beredskapsplan mot akutt forurensning i regionen. IUA Midt-Norge sine erfaringer fra oljevernaksjonen etter utslipp fra Njord A, vil bli brukt i arbeidet med beredskapsplanen.

Samordningsøvelse med sentrale aktører

Den årlige samordningsøvelsen mellom Kystverket, [IUA Bergen region KO](#), Equinor Mongstad og Equinor Stureterminalen ble gjennomført 20. og 21. mai. Øvelsen ble arrangert i fellesskap.

Alarmtjenester

Nytt oppdragshåndteringsverktøy (OHV) og nytt alarmhåndteringsverktøy (AHV) i Vest 110

Det nye oppdragshåndteringsverktøyet LEO (Locus Emergency OHV) i 110-sentralene har nå vært i drift en god stund, og erfaringene så langt er positive. Med LEO ble alle sentralene tilknyttet samme sentraliserte system. Det gir nye samarbeidsmuligheter og sentralene kan overta hverandres oppgaver i gitte situasjoner. Systemet har bidratt til bedre oversikt, samhandling og effektivitet i håndteringen av oppdrag. Det pågår et kontinuerlig arbeid med forbedringer med jevnlig oppdateringer. Dette sikrer at verktøyet til enhver tid er tilpasset behovene i operativ tjeneste, og at det holder tritt med teknologisk utvikling og sikkerhet. Gjennom tett dialog med brukerne og systemleverandøren jobbes det aktivt med å identifisere forbedringsområder og utvikle funksjonalitet som styrker både kvalitet og kapasitet i tjenesten.

I 2025/2026 skal også alle 110-sentralene i Norge få likt alarmhåndteringsverktøy (AHV). Det nye AHV-systemet støtter moderne sensortechnologi med video og tale, og vil ivareta kravene gitt av Sikkerhetsloven og Nasjonal sikkerhetsmyndighet, samt Nasjonal sikkerhetsmyndighets råd for IKT-sikkerhet. Med LEO ble alle sentralene tilknyttet samme sentraliserte system. Det gir nye samarbeidsmuligheter og sentralene kan overta hverandres oppgaver i gitte situasjoner. AHV vil på samme måte understøtte funksjonene for samhandling og gi 110-sentralene økt kapasitet og evne til å håndtere større hendelser.

AHV er fortsatt under utvikling, med tilpassing av funksjonalitet og brukergrensesnitt til behovene i operativ tjeneste, som prioritet. Det legges stor vekt på sikkerhet, ytelse og integrasjon med øvrige systemer som LEO og ny kommunikasjonsløsning (KOM). Opprinnelig var det planlagt start på utrulling innen utgangen av 2025, men det foreligger nå indikasjoner på at dette kan bli noe forsinket. Arbeidet fortsetter i tett samarbeid med leverandører og brukermiljøer gjennom egne brukerfora. Det er ikke fastsatt dato for innføring i Vest 110.

Plassbehov ved 110-sentralen

I gjeldende handlings- og økonomiplan for 2025-2028, ble det bevilget midler til tre årsverk i Vest 110, som nå er besatt. Som følge av kravene i forskrift om brann- og redningsvesen, samt oppstarten av den nye fagskolen for brann og redning, har 110-sentralen et behov for mer plass. Dette gjelder særlig for å kunne gjennomføre øvelser, opplæring og veiledning på en hensiktsmessig måte. Det er derfor igangsatt en prosess for å vurdere muligheter og kostnader knyttet til ombygging av lokalene. Målet er å sikre at sentralen har tilstrekkelige fasiliteter til å møte både dagens og fremtidens krav til kompetanseutvikling og operativ støtte.

Revisjon av Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

I henhold til forskrift om brann- og redningsvesen skal ROS- og beredskapsanalyser revideres minimum hvert fjerde år. Siste oppdaterte analyser for Vest 110 ble utført i 2022. Det er derfor igangsatt et arbeid for å sikre at analysene oppdateres i tråd med gjeldende krav og behov. Det er besluttet at dette arbeidet gjennomføres som en del av den regionale risiko- og sårbarhetsanalysen.

Forebygging av branner og ulykker

Brannforebyggende avdeling har hatt et tertial preget av høyt tempo, mye aktivitet, høyt sykefravær, rekruttering og praksisstudenter. Det er særlig søkelys på digitalisering for å effektivisere prosesser og samhandling. Samarbeidet med helse- og omsorgssektoren er styrket og fungerer godt.

Brannsikkerhet for nye studenter i Bergen

August markerer starten på et nytt studieår, og tusenvis av nye studenter har flyttet til Bergen. I forbindelse med fadderuken har Bergen brannvesen gjennomført en informasjonskampanje for å øke bevisstheten rundt brannsikkerhet blant studenter.

Boligmangelen i Bergen er stor, og Bergen brannvesen er bekymret for at flere av disse boligene ikke oppfyller kravene til brannsikkerhet.

Gjennom kampanjen har brannvesenet besøkt flere utdanningsinstitusjoner, blant annet Norges Handelshøyskole, Universitetet i Bergen og BI. Her har de hatt stands og holdt innlegg om hvordan studenter kan sikre seg mot brann. Alle studenter ble oppfordret til å:

- Sjekke at røykvarsleren fungerer
- Sørge for at det finnes slukkeutstyr
- Vite hvor rømningsveiene er
- Unngå bruk av komfyr når de kommer hjem fra byen

For å nå enda flere studenter har Bergen brannvesen laget en digital kampanjepakke som er sendt til utdanningsinstitusjonene i Bergen. På denne måten når budskapet også dem som ikke møtte brannvesenet direkte.

Som en del av kampanjen var brannvesenet til stede på Torgallmenningen én av nettene i fadderuken. Der delte de ut nattmat til studenter på vei hjem, sammen med en vennlig påminnelse: *Ikke bruk komfyren når du kommer hjem sent.*

Nattmatutdeling - studentkampanjen 2025. Foto: Irene Bratteng Fosheim

Midler Olav Thon-stiftelsen

Bergen brannvesen har mottatt midler fra Olav Thon-stiftelsen for å drive brannforebyggende arbeid overfor barn, ungdom og eldre. Dette bidrar blant annet til gjennomføring av Brannvesenets dag i Nygårdsparken og informasjonskampanjer. Brannvesenets dag arrangeres som en del av den nasjonale Brannvernuken i uke 38.

Nøkkeltall for tjenesteområdet (aggregerte tall)

Indikator	Andre tertiat 2023	Andre tertiat 2024	Andre tertiat 2025
Antall bygningsbranner	97	125	92
Antall omkomne i bygningsbranner	3	4	1
Antall utrykningsoppdrag	2 138	2 209	2 047
Antall tilsyn i særskilte objekter	123	97	172
Antall tilsyn i boenheter	5 103	4 851	4 508
Antall feiinger i røykløp*	402	482	213

2. tertialrapport - 2025

*Ny lokal forskrift legger til grunn at tilsynene skal avdekke feiebehovet, og nye erfaringstall viser at feiebehovet er lavere enn forventet. Dermed feies det nå kun på røykløp der det faktisk er behov for det, uavhengig av tidligere feiefrekvens. Det har ført til færre registrerte feieoppdrag, men samtidig mer målrettet og risikobasert bruk av ressurser.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Forebygging branner og ulykker	31 609	-1 468	30 141	30 141	0
Feiing og tilsyn	40 406	-46 119	-5 713	-5 713	0
Beredskap mot branner og ulykker	298 507	-51 782	246 725	248 225	-1 500
Alarmtjenester	83 381	-80 284	3 097	3 097	0
Selvkostrenter - boligbrannsikkerhet	76	-21	56	56	0
Sum	453 980	-179 674	274 306	275 806	-1 500

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	32 416	-2 606	29 809	29 809	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	27 711	-27 711	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	27 711	-27 711	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-6 884	-5 916	-12 801	-12 801	0	0,0 %
Sum	453 980	-179 674	274 306	275 806	-1 500	-0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et budsjettavvik på kr 1,5 mill. på beredskapsavdelingen knyttet til overtidbruk på grunn av sykefravær.

Sykefraværet i Bergen brannvesen har økt betydelig i 2025 og holder seg stabilt på et høyt nivå. Lav bemanning og økt sykefravær har skapt store utfordringer for driften på beredskapsavdelingen, og bruken av overtidsvakter ved fravær har vært stor. Hver 24-timersvakt for å erstatte fravær koster 17 000 kroner. Til og med august er det registrert 550 vakter dekket med overtid, noe som har medført økte kostnader, utover det som er budsjettet. Årsakene til det høye overtidsbehovet inkluderer:

- Vedvarende høyt sykefravær
- Lovpålagte øvelser og kurs
- Aspirantopptak
- Lav grunnbemanning

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			midlene ble vedtatt omdisponert i forbindelse med Revidert budsjett.
110 Vest økte kostnader	1 430	1 430	0 110 Vest er opprettet som et samarbeid for 38 kommuner for å ivareta 110-funksjonen og er organisert som en avdeling i Bergen brannvesen. 110 Vest er deleier i Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS (NKS110 IKS), som er et nasjonalt kommunesamarbeid for å danne en nasjonal plattform for systemer for alle 110-sentraler i landet. Tiltaket gjelder Bergen kommunes forholdsmessige andel av 110 Vests økte kostnader som følge av økte kostnader hos NKS110 IKS og er iverksatt.
Sum	4 367	4 367	0
Effektivisering			
Brannvesenet reduserte kostnader til dronetjeneste	-400	-400	0 Gjennom det interkommunale samarbeidet i Vest brann- og redningsregion er det kommet på plass en felles dronetjeneste, med ressurser plassert i Bergen og på Stord. Dette er en effektivisering av tjenesten som har redusert kostnader til utstyr og fagkompetanse.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-119	-119	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-519	-519	0
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-52	-52	0 Kuttet er effektivisert og innarbeidet i brannvesenets budsjetttrammer.
Brannvesenet reduserte kostnader kurs og velferd	-600	-600	0 Kuttet er effektivisert og innarbeidet i brannvesenets budsjetttrammer. Blant annet er avtalen om kantinedrift sagt opp, med virkning fra mai.
Sum	-652	-652	0
Sum tiltak	5 092	5 092	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal ingen uerstattelige nasjonale kulturminner gå tapt i brann	Antall tap av uerstattelige nasjonale kulturverdier i brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	0	0	Det har ikke vært registrert tap av kulturminner pr. 2. tertial 2025
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal ingen omkomme som følge av brann	Antall omkomne som følge av brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	0	1	I løpet av årets første tertial var en person omkommet som følge av brann i Bergen. Brannen startet om natten og den omkomne var en mann. Bergen brannvesen gjennomfører rutinemessige evalueringer av egen innsats etter slike hendelser.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 11.	HØP 25-28 Merknad 11. Dekontamineringsvask, Bergen Brannvesen Bystyret ber byrådet om at dekontamineringsvask for utstyr sikres innenfor rammen til Bergen Brannvesen. Denne typen periodisk vask er et tiltak for å forebygge kreft blant brannfolk, og tiltaket er pilot i Norden etter initiativ fra blant annet «Brannmenn mot kreft».	Bergen brannvesen har inngått avtale med Decontex Nor om dekontaminering av brannbekledning. Bekledning som har vært eksponert for røyk og skadelige gasser, blir ikke helt rent i tradisjonell vask. For at tekstilene skal bli 100 % fri for skadelige stoffer, må de dekontamineres. I denne prosessen brukes det flytende CO2, som er den eneste kjente metoden for fullstendig rengjøring av tekstiler og membran i branntøy.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 14.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 14. Brannberedskap Bystyret ber byrådet følge situasjonen for Bergen Brannvesen tett med tanke på brannberedskap.	Byrådet har en tett styringsdialog med brannvesenet og følger dette opp via styringsdialogen.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn ose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Fors lag til bud.endr.
Arna brannstasjon - prosjektutvikling		IA	0	4 050	-4 050	4.kv. 2026	0	1 000	1 000
Bergen Vest ny brannstasjon - prosjektutvikling		IA	285 850	52 902	232 948	4.kv. 2030	2 000	2 000	0
Bilpark brann ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	27 239	27 239	0
Fana brannstasjon - nybygg	BY 80/19	115 000	168 653	168 653	0	Ferdig	3 692	0	-3 692
Hovedbrannstasjon – ombygging		IA	0	4 050	-4 050	4.kv. 2026	900	900	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-1 179	0	1 179
Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling	343/22	IA	2 125	7 339	-5 214	4.kv. 2026	1 500	1 500	0
Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene		IA	9 549	9 549	0	4.kv. 2025	1 275	1 275	0
Nytt øvelsesfelt på Flesland		IA	12 297	12 297	0	Ferdig	0	0	0
Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling		IA	11 390	3 548	7 842	4.kv. 2027	4 579	0	-4 579
Utskifting Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg	1061/25	IA	250	250	0	4.kv. 2026	250	250	0
Åsane Brannstasjon - ombygging	BY 118/25	50 500	50 500	50 500	0	4.kv. 2026	16 000	13 000	-3 000
Sum øvrige prosjekter							194	194	0
Sum							56 450	48 158	-8 292

Statustekst investeringer

Arna brannstasjon - prosjektutvikling

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Denne budsjettposten gjelder prosjektutvikling av ombyggingen av Arna brannstasjon. Økning i årsprognose skyldes overføring av midler fra sekkepost for prosjektutvikling for brannstasjoner.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp av tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonsperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Bergen Vest ny brannstasjon - prosjektutvikling

Dagens brannstasjon på Laksevåg dekker ikke dagens krav til skille mellom ren og skitten sone. Riktig plassering av brannstasjoner er avgjørende for at brannvesenet skal kunne overholde sine pålagte utrykningstider og yte tidlig innsats og i forhold til objekter som ligger innenfor kravet om ti minutters innsatstid. Utbyggingen av Sotrasambandet står sentralt i de strategiske vurderingene av relokaliseringen av Laksevåg brannstasjon. Det er satt i gang et arbeid med verifikasjon av to alternative konsepter for bygging av ny brannstasjon. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Bilpark brann

Bergen brannvesen har fått levert et nytt høyderedskap (lift). Liften har en arbeidshøyde på 22 meter og er en av de minste og mest kompakte liftene av typen Bronto Skylift - perfekt for effektiv redning og brannslukking i trange gater. Den nye liften skal erstatte et av de eldre høyderedskapene og skal plasseres i Sandviken brannstasjon. Den skulle opprinnelig leveres i 2022, men på grunn av betydelige forsinkelser fra leverandøren ble den ikke levert før i 2025.

I 2025 er det i tillegg planlagt leveranse av to mannskapsbiler til en verdi av kr 15,5 mill. Det kan se ut som levering av en av bilene kan bli noe forsinket til rett over årsskiftet, men det er ikke endelig bekreftet og det foreslås derfor ikke noen endring i årsprognosen.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Fana brannstasjon - nybygg

Brannstasjonen på Paradis er avviklet, og det er oppført en ny brannstasjon i Rådal i Fana bydel. Den ble tatt i bruk 3. kvartal 2024. Da utførende entreprenør gikk konkurs høsten 2024 gjenstod det noe arbeid, blant annet slutføring av rekkefølgekrav. Dette arbeidet er nå ferdigstilt. Det gjenstår overlevering av riksveganlegget til Statens vegvesen, og godkjenning av VA-anlegget. Det pågår også avklaringer mot konkursboet, og det er forventet at økonomiske forpliktelser kan avsluttes i løpet av 2. kvartal 2026.

Hovedbrannstasjon – ombygging

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Denne budsjettposten gjelder prosjektutvikling av ombygging av Hovedbrannstasjonen. Økning i årsprognose skyldes overføring av midler fra sekkepost for prosjektutvikling for brannstasjoner.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling

Bergen brannvesen har siden 2018 manglet en permanent tilfredsstillende lokasjon for brann- og redningsbåten Sjøbrand. Den maritime enheten har 100-120 oppdrag i året. Redningsdykkertjenesten til Bergen brannvesen er den eneste i kommunen, og den eneste døgnkasernerte redningsdykkertjenesten i Vestland. For å sikre operativ evne og lav responstid er det viktig at fartøyet er strategisk plassert i forhold til Sandviken brannstasjon, hvor redningsdykkertjenesten holder til. Det er viktig med en permanent løsning med overbygd kaiplass/naust som sikrer kort utrykningstid ved hendelser, ivaretar god og forsvarlig HMS for mannskaper og skjermer allmennheten for uønskede hendelser under utrykning. Det er også viktig å ta vare på båt og utstyr samt gi mulighet for god samhandling med andre nødetater. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene

Oppdragshåndteringsverktøyet i 110-sentralene har nå vært i drift en god stund, og erfaringene så langt er positive. Med LEO ble alle sentralene tilknyttet samme sentraliserte system. Det gir nye samarbeidsmuligheter og sentralene kan overta hverandres oppgaver i gitte situasjoner. Systemet har bidratt til bedre oversikt, samhandling og effektivitet i håndteringen av oppdrag. Det pågår et kontinuerlig arbeid med forbedringer, og nye oppdateringer blir jevnlig implementert. Dette sikrer at verktøyet til enhver tid er tilpasset behovene i operativ tjeneste, og at det holder tritt med teknologisk utvikling og sikkerhet. Gjennom tett dialog med brukerne og systemleverandøren jobbes det aktivt med å identifisere forbedringsområder og utvikle funksjonalitet som styrker både kvalitet og kapasitet i tjenesten. Det gjenstår noe mindre kostnader i forbindelse med opplæring og korrigeringer som forventes å påløpe i løpet av høsten 2025.

Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et

viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av ombygging av Hovedbrannstasjonen, Arna og Laksevåg brannstasjoner, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i årsprognose og totalprognose skyldes at midler til prosjektutvikling av Hovedbrannstasjonen og Arna brannstasjon er overført til sine respektive budsjettposter.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Byrådet har startet et prosjekt som skal føre til at bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser skal være i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerheten i byggene skal være forsvarlig for beboere, deres besøkende og ansatte. Det utarbeides en plan for gjennomføring som også tar hensyn til kapasitet og finansiering. For 2025 er det startet opp et tiltak ved Lyngen bofellesskap.

Utskifting Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg

Forurensningsforskriften kapittel 15 og 15A stiller krav til at oljeutskillere skal være riktig dimensjonert og i stand til å fjerne olje og andre forurensninger fra avløpsvann før det slippes ut. Dette gjelder særlig ved vask av kjøretøy og utstyr, hvor det kan forekomme oljeholdig avrenning.

Brannstasjonene Åsane, Arna og Laksevåg mangler godkjente oljeutskillere i henhold til krav i forurensningsforskriften kapittel 15 og 15A, og det er behov for å se på hvilke løsninger som er mulige for å innfri disse kravene. Det ble i byrådssak 1061/25 satt av et mindre beløp for å se nærmere på dette.

Bergen brannvesen har derfor, i samarbeid med Etat for bygg og eiendom, startet arbeidet med å kartlegge behov og kostnader for nødvendige tiltak. I andre tertial ble det gjennomført et oppstartsmøte mellom etatene. Grunnet usikkerhet i prognosen, foreslås det ikke endringer i årsprognosen.

Åsane Brannstasjon - ombygging

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Denne budsjettposten gjelder ombygging av Åsane brannstasjon. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstillelse vedrører usikkerhetsavsetning. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Dette medfører ikke endringer i totalprognose eller tidspunkt for ferdigstillelse.

08-Samferdsel

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier, gater og broer, inkludert trapper, veimurer, gjerder, fartsdumper, sluker og stikkrenner. Kommunale veier skal være trafiksikre og til enhver tid ha god veibelysning. Det skal tilrettelegges for gange og sykkel, og universell utforming skal ivaretas i størst mulig grad.

Videre omfatter tjenesteområdet håndheving av parkeringsbestemmelsene og deler av politivedtektene. Saksbehandling av søknader om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, forvaltning av boligsoneordningen, piggdekkgebyr, utleie og bruk av offentlig areal hører også til tjenesteområdet.

Arbeidet utføres i hovedsak av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Boligsoneparkering

Boligsoneinntektene har vært stabile gjennom perioden, og det er per nå ingen indikasjoner på vesentlige endringer i etterspørsel eller betalingsvilje. Det er gjennomført tiltak for å tilrettelegge for gratis parkering for hjemmehjelpen og andre tjenester i boligsone 1. Dette arbeidet ble sluttført i august, og fra og med samme måned er det etablert gratis parkering for disse bilene i sonene 1–30.

Tiltaket forventes ikke å ha vesentlig negativ innvirkning på inntektene i inneværende år, men det kan på sikt påvirke inntektene, parkeringsdekningen og tilgjengeligheten i enkelte soner. Dette vil følges opp i kommende rapporteringer.

Dekkelegging

Bymiljøetaten har hittil i 2025 asfaltert nesten 45 000 kvadratmeter, fordelt på 18 veistrekninger (7 i sentrum, 7 i sørvest og 4 i nord). Arbeidet fortsetter videre utover høsten. Dette er det første året med ny entreprenør og arbeidet har vært utført tilfredsstillende.

Universell utforming av gangfelt

Målet med dette prosjektet er å legge taktile heller i flere gangfelt i Bergen. Disse elementene, som vil bli plassert på fortauet på hver side av gangfeltet, har som formål å indikere og informere personer som har visuelle funksjonsnedsettelse om gangfelt.

Det har tidligere i prosjektet blitt gjennomført 15 ulike gangfelt over hele Bergen, fordelt på Sone Sentrum og Sone Sørvest. På de stedene hvor taktile heller ble lagt, ble det, der det var nødvendig, også utført små utbedringer for å forbedre tilgjengeligheten for alle. Ideelt sett bør denne typen prosjekter pågå hvert år til alle gangfelt og offentlig infrastruktur er klargjort og tilgjengelig for alle bergensere. Det har i år blitt arbeidet med en ny kontrakt for ytterligere 30 lokasjoner. Dette arbeidet er planlagt startet i høst/starten av 2026.

Gåbypiloten og samarbeid med Vestland fylkeskommune

Som en del av [Gåby-piloten](#) har Bymiljøetaten samarbeidet med Vestland fylkeskommune om vinterdriften på Nordnes. Piloten har hatt som mål å undersøke om det er mulig å sikre et bedre resultat for publikum, særlig gående, ved å redusere antall aktører som drifter parallelt.

Erfaringene fra Gåby-piloten vil danne grunnlag for videre vurderinger av hvordan vinterdriften kan organiseres mer effektivt.

Gåby-piloten ser også på tiltak som styrker samspillet i trafikken for å gjøre det attraktivt og trygt å gå, og i perioden er to slike tiltak realisert. Det er etablert en trygg gangsone med nedsenk i slusen mellom Vestre Murallmenningen og Halvkannebakken, koblet på eksisterende fortau i Markeveien. Tiltaket forbedrer forholdene for gående og hindrer samtidig gjennomkjøring i tråd med reguleringen. Det andre tiltaket er en utvidelse av det forhøyede gangarealet ved nedkjøring til Klostergarasjen, inkludert nedsenk av fortauskanter fem steder. Begge tiltakene er delfinansiert med EU-midler og tilskudd fra Vestland fylkeskommune.

Hjertesone

Prosjektet omfatter etablering av hjertesoner og mindre trafikksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. I 2. tertial er det prosjektert og bestilt tiltak ved Kronstad skole og Eidsvåg skole, etter ombyggingene som har vært utført der. Det jobbes også med tiltak utenfor Lone skule, for å sikre trygt snuareal for skolebussen.

Hopsåsen

Bymiljøetaten har mottatt innbyggerinnspill knyttet til den kommunale veien ved krysset i Hopsåsen/Venåsen. Det ble gjennomført et mindre trafikksikkerhetstiltak der i 2020, bestående av en refuge som tvinger kjørende lenger ut i kjørebanelen. Dette fører til bedret sikt for gående og kjørende. I ettertid har etaten mottatt meldinger som tyder på at ikke alle i området er tilfreds med tiltaket. Hopsåsen ligger som et tiltak i handlingsplan for trafikksikkerhet og det er i 2. tertial utført en trafikksikkerhetsvurdering av dette krysset. Det er også bestilt trafikktegn på strekningen.

Fartsreducerende tiltak, gangfelt og belysning

Veiforvaltningen hos Bymiljøetaten mottar mange henvendelser med ønske om ulike trafikksikkerhetstiltak. Samtlige innspill vurderes, og i noen tilfeller bestilles det målinger av fart og trafikkmengde. På bakgrunn av slike målinger utføres det deretter fysiske tiltak. Det er gjennomført målinger og tellinger i bydelene Årstad og Fana, og det er etablert fartshumper på fire forskjellige steder: Løbergsalleen, Ådnavegen, Straumsåsen og Feråsen. I Ole Irgens vei er noen tidligere etablerte fartshumper justert for å bedre legge til rette for kollektivtransport. Flere fysiske tiltak vil etableres i 3. tertial.

Trafikkanalyse Damsgård

Hele Damsgårdsveien er i dag tillatt for kjøretøy opp til 19,5 meter. En av tilkomstveiene, Lotheveien, er imidlertid kun tillatt for kjøretøy opp til 12,4 meter. I kryss mellom Lotheveien og Damsgårdsveien er det innkjøring forbudt i retning øst (mot Fløttmannsplass). Dette medfører at kjøretøy over 12,4 meter, som kommer kjørende østover Damsgårdsveien, ikke har lovlig trase videre, og må snu i kryssområdet, noe

som skaper trafikkfarlige situasjoner. Bymiljøetaten har tidligere bestilt en trafikkanalyse for å avklare hvilke muligheter vi har for å løse problemstillingen, denne mottok vi i 2. tertial. Basert på vurderingene der vil Bymiljøetaten skilte med innkjøring forbudt for kjøretøy lengre enn 12,4 meter ved Tverrveien. Det vil bedre trafikksikkerhetssituasjonen, og samtidig opprettholde muligheten for lengre kjøretøy i Damsgårdsveien (én vei), for å ivareta vareleveringsbehovet til næringslivet der.

ÅDT-kartlegging

Det er startet en kartlegging av årsdøgnstrafikk (ÅDT) på kommunale veger. Årsdøgnstrafikk er gjennomsnittlig antall kjøretøy som passerer en bestemt vegstrekning pr. døgn i løpet av et år. Kjennskap til ÅDT er nyttig av flere grunner, blant annet i forbindelse med planlegging og vedlikehold, hvor dataene kan hjelpe med å prioritere vedlikehold og utbedringer av veier. Ved å analysere ÅDT kan man identifisere områder med høy trafikk og potensielt høyere risiko for ulykker. Dette gjør at kommunen bedre kan planlegge for trafikksikkerhet. Dataene kan også brukes til å vurdere miljøpåvirkningen av trafikk, som luftforurensning og støy.

I første tertial ble det utført ÅDT-bestillinger på tre veier, Svartediksvegen, Løbergsvegen og Helgesens veg. Disse ble valgt på bakgrunn av en prioritering fra støykartleggingen som kommunen utfører.

I andre tertial er det bestilt målinger i Årstad. Bymiljøetaten jobber med tekniske løsninger som skal sikre publisering av dataene i [Nasjonal vegdatabank \(NVDB\)](#), slik at de er tilgjengelige for både offentlige og private utbyggere (og andre med behov for dem)

Snødeponi, pilotprosjekt

Tipping av brøytesnø direkte i sjø er ikke lenger tillatt, og det må søkes om særskilt tillatelse til forurensningsmyndighet hvis denne løsningen må benyttes. Brøytesnø kan inneholde avfall, partikler og miljøgifter, og utslipp i sjø utgjør en større miljøfare enn kontrollert deponering på land.

Som et ledd i en mer bærekraftig praksis ble det i januar 2025 etablert en pilot på et snødeponi på Sukkerhusbryggen. Her ble brøytesnø lagret, og smeltevannet ble filtrert og renset før det rant til sjø. Dette reduserer også risikoen for at plast og annet avfall havner i sjøen.

Pilotprosjektet ble fulgt opp med et prøvetakingsprogram for å overvåke miljøpåvirkningen, og både snø og smeltevann, samt sedimenter i renseløsning ble prøvetatt. Det ble også gjort undersøkelser av avfall i snøen, og anleggsarbeidet ble fulgt opp med støymålinger. Endelige resultater viser at det var mye brennstoff i snøen. Det ble også avdekket mikroplast. Videre var det høye verdier av sink og PAH-er (samlebetegnelse på stoffer av tjære, kreosot og råolje), miljøgifter som i denne sammenheng trolig i hovedsak knytter seg til bildekk og asfalt.

Pilotprosjektet er en del av en langsiktig strategi for en mer miljøvennlig snøhåndtering, og vil gi verdifull innsikt i effektive metoder for rensing og deponering.

Murer

Bymiljøetaten har gjennomført en geoteknisk vurdering av 10 kommunale murer. De som er vurdert som mest kritisk har etaten enten utbedret eller startet ytterligere prosjektering på – for å finne gode tiltak som utbedrer situasjonen. Se også under *Broer* nedenfor.

Tunneler

Kommunen har ansvar for fem kommunale tunneler på Risnesvegen i Arna. Det planlegges nå sikring og oppgradering av disse. Detaljprosjektering av utførelse gjennomføres høsten 2025. Oppgraderinger er planlagt gjennomført første halvår 2026.

Broer

Bymiljøetaten gjennomførte hovedinspeksjoner av samtlige kjøre-, gang- og sykkelbroer i 2023. Resultatene viste et stort behov for oppgradering og vedlikehold av kommunens broportefølje. Arbeidet med å utbedre de mest alvorlige skadene og avvikene som ble funnet i inspeksjonsrunden fortsatte i 2. tertial. Flere spesialinspeksjoner er iverksatt/gjennomført for å finne riktige og gjennomførbare løsninger, blant annet i Skaffarmyrane. Detaljprosjektering er i gang for tiltak på flere broer.

Parallelt med dette arbeides det videre med å ytterligere systematisere vedlikeholdsplanleggingen av kommunens broer og større konstruksjoner (tunneler, kulverter, store veimurer, kaianlegg m.m.). Dette arbeidet vil ta tid, men er helt nødvendig for å sikre oversikt og kontroll over konstruksjonenes tilstand og tiltaksbehov. Disse vurderingene vil også være grunnlaget for fremtidige budsjettinnspill og vedlikeholdsprosjekter.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertiar 2023	Andre tertiar 2024	Andre tertiar 2025
Antall km ferdig bygget gangetiltak	2,1	0,0	1,0
Antall km ferdig planlagt gangetiltak	1,0	3,1	1,7
Antall km ferdig planlagt tilrettelagt for sykkel	3,1	0,0	2,0
Antall km tilrettelagt for sykkel	2,7	0,6	2,2
Trafikksikkerhetstiltak, sum forbruk drift, mill. kr	16,3	14,1	9,2
Trafikksikkerhetstiltak, sum forbruk investering, mill. kr	81,8	46,6	96,5

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Veilys på ikke-kommunal vei	9 902	-1 721	8 181	8 181	0
Parkering- og myndighetsutøvelse	85 079	-277 076	-191 997	-193 897	1 900
Øvrig veghold	32 362	-26 743	5 619	4 619	1 000
Bruer, tunneller, vegkonstruksjoner	14 587	-861	13 725	13 725	0
Drenering/overvann	20 741	-2 587	18 154	18 154	0
Trafikksikkerhet inkl. skilting og vegmerking	98 460	-6 085	92 375	92 375	0
Vegdekker	42 487	-3 223	39 264	39 264	0
Renhold veg	29 743	-2 208	27 535	27 535	0
Gatelys	36 945	-4 776	32 169	32 169	0
Vinterdrift	52 244	-18 868	33 376	33 376	0
Sum	422 551	-344 149	78 402	75 502	2 900

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	14 060	-153 299	-139 238	-139 238	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	408 490	-190 850	217 641	214 741	2 900	0,7 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	422 551	-344 149	78 402	75 502	2 900	0,7 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et positivt budsjettavvik på 2,9 mill.

Det samlede budsjettavviket for tjenesteområdet skyldes forventede merinntekter på parkering på 1,9 mill. og forventede merinntekter på 1,0 mill. fra tjenester knyttet til øvrig veghold.

Parkering - forventet merinntekt på kr 1,9 mill.

- Gebyrinntekter - forventet merinntekt på kr 1,0 mill.
 - Merinntekten kan blant annet forklares med økt parkeringsaktivitet i sommermånedene, trolig som følge av mye fint vær og turisme. Det har også vært satt ut flere elsparkesykler, som har resultert i økt antall illeggelser på disse.
- Kontrollsanksjoner - forventet merinntekt på kr 1,4 mill.
- Mobilpunkt og ladepunkt for elbiler på offentlig vei - forventet mindreinntekt på kr 0,5 mill.
 - Innføringen av parkeringsavgift på de offentlige ladeplassene har vært forsinket. Arbeidet er per 2. tertial i hovedsak fullført, og avgiften vil nå bli innført i løpet av september. Prognosen for inntekter er nedjustert i tråd med dette. Byrådet behandlet

saken om prising av kommunens ladetjenester 26. Juni (Sak 1151/25), og Bymiljøetaten arbeider med å innføre nye priser i tråd med vedtaket, blant annet kWt-baserte priser for lading på bildelingsplasser og i boligsoneanlegg.

Øvrig veghold - forventet merinntekt på kr 1,0 mill.

- Uteservering på offentlig grunn - forventet merinntekt på 0,2 mill.
 - Grunnet forventninger om økte inntekter på utleie av areal til uteservering ble inntektskravet økt i forbindelse med fremleggingen av Revidert budsjett. Inntektene pr. august viser at inntektene er enda høyere enn forventet og det forventes derfor en merinntekt på 0,2 mill. ved årsslutt.
- Riggelie og gebyr for arbeidevarsling tillatelser og kontroll - forventet merinntekt på 0,8 mill.
 - Riggelie er leie av kommunale fortau og byrom i forbindelse med utsettelse av stillaser, containere, rigg osv. Bymiljøetaten forventer nå en merinntekt på 3,5 mill. Dette skyldes flere større, pågående riggutleieområder, deriblant Tårnplass/Tinghuset med varighet ut 2026. I tillegg har det vært oppstart av øvrige arbeider som krever riggarealer av ulik størrelse.
 - Inntektene for gebyr for arbeidsvarsling, tillatelser og kontroll er så langt i år 1,7 mill. under budsjett og forventes å ende 2,7 mill. under budsjett ved årsslutt. Dette kan blant annet forklares med at kun en av to kontrollørstillinger er besatt, noe som har ført til nedgang i kontrollvirksomhet. I tillegg saksbehandler og kontrollerer Bymiljøetaten arbeid som utføres i regi av egen etat. Dette faktureres ikke, men krever samme type saksbehandling og oppfølging som andre saker.

Vinterdrift veg - forventet balanse

Bymiljøetaten melder om at selve vinterdriften for 2. halvår vil mangle ca. 8,0 mill. for drift av en normal vinter frem til nyttår.

Årsaken er høyere påløpte kostnader hittil i år, tidligere enn forventet.

Denne økte kostnaden vil Bymiljøetaten jobbe for å finne handlingsrom til å dekke innenfor egen totale budsjettamme, slik at avviket skal være netto 0 ved årsskiftet. Hovedvekten av dette kommer fra forventede vakante stillinger. Denne besparelsen vil imidlertid komme fra flere tjenester og derav flere tjenesteområder.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		79 246	76 901	76 901	76 901
Justert ramme		78 402	77 764	77 764	77 764
Sum Tekniske justeringer		125	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		125	0	0	0
Gebyrinntekter parkering - forventet merinntekt	Inntektsendringer	-1 000	0	0	0
Kontrollsanksjoner - forventet merinntekt	Inntektsendringer	-1 400	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-2 400	0	0	0
Forslag til ny ramme		76 127	77 764	77 764	77 764

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Drift av nye veianlegg overtatt fra eksterne	460	460	0	Tiltaket drift av nye veianlegg overtatt fra eksterne blir innarbeidet i budsjettet og veiene driftes lik som kommunal vei, dvs strøing /måking, asfaltering /kosting mm.
Sum	460	460	0	
Nye tiltak				
Driftskonsekvens av investering sykkeltiltak Dokkeveien.	167	167	0	Sykkeltiltak Dokkeveien er i drift og driftskostnadene inngår nå som en del av Bymiljøetatens driftskontrakter på vegdrift.
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	1 498	1 498	0	Tiltaket er iverksatt - investeringen er ferdigstilt og er i drift.
Digitalisering samferdsel - driftskonsekvens av investering	2 316	2 316	0	Tiltaket gjelder driftskonsekvenser av to investeringer: Bydata - sensor veils: Skal gi analyse og beslutningsstøtte rundt drift av vei og grunnlag for prioritering av arbeid og varsling over viktige hendelser. Driftskostnader innebærer drift av datasjøl, kommunikasjon, sensor-/datasettintegrasjoner og beslutningsstøttesystem. Investeringen ble igangsatt i 2024 og tiltaket utgjør helårseffekten, med effekt fra 2025. Asset Management-system: Holder oversikt over alle objekter som Bymiljøetaten forvalter, drifter og vedlikeholder. Driftskonsekvensene av tiltaket består av lisens- og driftskostnader av systemet i tillegg til kostnader knyttet til dataforvaltningen, blant lagring av data i Datasjøen. Investeringen er delvis igangsatt, og det påløper lisens- og driftskostnader.
Sum	3 981	3 981	0	
Nye engangstiltak				
Vågsbunnen fri for narkotikasal, renholdspakke	500	500	0	Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate. Etaten har vurdert at det ikke er nødvendig å utføre forsterket renhold på Christi Krybbe skole da dette ligger under skolens ansvarsområde. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
Sum	500	500	0	
Kutt				
Reduksjon i bruk av konsulenttjenester	-889	-889	0	Kuttet er effektivert og bruk av konsulenttjenester er redusert.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Redusert bekjempelse av fremmede plantearter	-1 000	-1 000	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og innebærer redusert bekjempelse av fremmede plantearter.
Kurs, seminar og reiser	-66	-66	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer.
Redusert renhold av private fortau	0	0	0
Redusert renhold av sidegater tilknyttet store offentlige plasser	-250	-250	0 Tiltaket er iverksatt og kosting er redusert fra en gang daglig til 3 ganger i uken i vinterhalvåret for sidegater tilknyttet store offentlige plasser. Det vil fortsatt kostes en gang daglig i sommerhalvåret.
Avvikling av lysstyringsprogrammet "City Touch"	-500	-500	0 Lysstyringsprogrammet Citytouch er avviklet.
Kutt av tilskuddsordning til lag og organisasjoner for rydding langs kommunale veier i bydelene	0	0	0
Kutt i renhold der arrangør har det fulle ansvar for renhold	-150	-150	0 Kuttet er effektivt og kommunen bistår ikke lenger med renhold i forbindelse med arrangementer, der arrangør har det fulle ansvar for renhold.
Redusert renhold av busskur	0	0	0
Redusert tung sikring av arrangementer	-1 000	-1 000	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og det vil være færre arrangementer med tung sikring.
Reduksjon av gatefeiling på Nesttun	0	0	0
Redusert renhold av gang- og sykkelvei	0	0	0
Sum	-3 855	-3 855	0
Inntektsendringer			
Parkering Åsane Arena	1 000	1 000	0 Tiltaket Parkering Åsane Arena er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt nedjustert i tråd med prognosen.
Fjerne elbilrabatt i boligsone	-3 500	-3 500	0 Tiltaket Fjerne elbilrabatt i boligsone er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt er oppjustert i tråd med prognosen.
Sum	-2 500	-2 500	0
Sum tiltak	-1 414	-1 414	0

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Merinntekter uteservering på offentlig grunn	-2 000	-2 000	0	Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt er oppjustert i tråd med prognosen.
Forventet merinntekt piggdekkoblater	-1 500	-1 500	0	Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt er oppjustert i tråd med prognosen.
Forventet mindreinntekt boligsone	1 000	1 000	0	Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt er nedjustert i tråd med prognosen.
Mindreinntekt billettinntekter for nyetablerte parkeringsplasser	2 500	2 500	0	Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og forventet inntekt er nedjustert i tråd med prognosen.
Sum	0	0	0	
Sum tiltak	0	0	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen skal ha et sammenhengende og sikkert sykkelnett med god tilgjengelighet og sykkelvennlig utforming	Antall meter tilrettelagt for sykkel pr. år	3 000	2 200	Ferdig tilrettelagt sykkelinfrastruktur er etablert i Lyngfaret, Klaus Hanssens vei, Olaf Ryes vei og Harald Hårfagres gate.
	I Bergen skal sykkelandelen øke til 10 % innen 2030	Sykkelandel på reiser innenfor Bergen kommune	5,0 %	5,0 %	Det foreligger ingen nye tall for sykkelandel på reiser i Bergen Kommune pr. 2. tertial. Rapporterte tall er hentet fra siste publisering av Reisevaneundersøkelsen for 2024 (tall for Bergen kommune på side 85) som viser at andelen reiser som skjer med sykkel i Bergen kommune er økt fra 4 % til 5 %. Det langsiktige målet er at 10 % av reiser i Bergen kommune i 2030 skal skje med sykkel. Det er lagt opp til en gradvis økning på ett prosentpoeng årlig frem mot 2030.

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Bergen skal tilby tilrettelagt parkering for bobilturister	Antall parkeringsplasser tilrettelagt for bil	78	40	Midlertidig plass for bilparkering på Mindemyren ble åpnet for brukerne 11. juli 2025, og det er nå tilrettelagt for 40 nye plasser til bilparkering.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Bergen skal ha nullvisjon om antall hardt skadde eller drepte i trafikken	Antall hardt skadde eller drepte på kommunale veier i Bergen	0	1	Statistikken oppdateres årlig i mai for foregående år. Indikatoren for dette målet gjelder derfor for 2024. For 2024 var det 1 drept og 2 hardt skadde i trafikken på kommunale veier i Bergen, i henhold til ulykkesstatistikken fra Statens vegvesen. Statistikken hentes fra Vegvesenets statistikkgenerator Trine. Velg Bergen som kommune og vegkategori 4 for å vise tabellen dette målet baserer seg på.
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal gangnettet oppgraderes og utvides for å få flere til å gå	Antall meter oppgraderte og nye gangforbindelser pr. år	2 000	993	Hittil i år er følgende tiltak gjennomført: - Fyllingsdalen; 2 tiltak med total lengde på 563 meter. - Åsane; 6 tiltak med total lengde på 430 meter. I tillegg er det seks tiltak under bygging i Fyllingsdalen, med en samlet lengde på 920 meter. I Åsane er åtte tiltak under arbeid, med en samlet lengde på 750 meter. Blant prosjektene som er i gang eller planlagt, inngår tiltak i Lyngfaret, Klaus Hanssens vei, Olaf Ryes vei og Harald Hårfagres gate. De nevnte tiltakene er foreløpig ikke

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					ferdigstilt, og rapportert lengde per 2. tertial er derfor likt det som ble rapportert i 1. tertial; 993 meter.
	Bergen skal ivareta veikapital og god standard på kommunens infrastruktur	Forholdet mellom antall feilmeldinger og faktisk utbedrede forhold	40,0 %	88,8 %	Ved 2. tertial ligger andelen faktisk utbedrede forhold fortsatt på et høyt nivå, i tråd med målet om 40 % av totalt antall feilmeldinger. Meldingsmengden gjelder i hovedsak veimeldinger, med unntak av tidlig 2025, da vinterrelaterte meldinger utgjorde den største andelen.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 p.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 p. Bystyret ber byrådet utarbeide en prinsippsak om reklame i offentlig rom, med mål om å sikre drift eller etablering av sosial infrastruktur.	Byrådet vil vente med å legge frem en prinsippsak om reklame i offentlig rom inntil spørsmålet om bysykkelordning er avklart.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 q.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 q. Bystyret ber byrådet om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen.	Byrådet behandlet saken i møtet 26.06.2025 i sak 1151/25 og fattet følgende vedtak: Prisingen av kommunens ladetjenester endres som følger: 1. Det innføres parkeringsavgift ved bruk av ladestasjoner tilsvarende parkeringstakst i det aktuelle området. Kunder med gyldig boligsonekort fritas fra parkeringsavgiften. Makstiden på ladeplasser på dagtid økes til 4 timer. 2. Det innføres en forbruksbasert betalingsmodell i boligsoneanleggene og på reserverte plasser for delebiler. KWT-prisen baseres på kommunens strøm- og driftskostnader. Prisen på leie av bildelingsplasser justeres i tråd med ny modell. 3. Årskostnaden ved etablering av framtidig ladeinfrastruktur i boligsoneanlegg dekkes inn gjennom brukerbetaling, fortrinnsvis som et tillegg i leieprisen.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		4. Priser fastsettes i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 r.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 r. Bystyret ber byrådet om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg som gir økonomisk inndekning både for faktisk strømforbruk og for årskostnaden ved etablering og drift av teknisk infrastruktur.	Byrådet behandlet saken i møtet 26.06.2025 i sak 1151/25 og fattet følgende vedtak: Prisingen av kommunens ladetjenester endres som følger: 1. Det innføres parkeringsavgift ved bruk av ladestasjoner tilsvarende parkeringstakst i det aktuelle området. Kunder med gyldig boligsonekort fritas fra parkeringsavgiften. Makstiden på ladeplasser på dagtid økes til 4 timer. 2. Det innføres en forbruksbasert betalingsmodell i boligsoneanleggene og på reserverte plasser for delebiler. KWt-prisen baseres på kommunens strøm- og driftskostnader. Prisen på leie av bildelingsplasser justeres i tråd med ny modell. 3. Årskostnaden ved etablering av framtidig ladeinfrastruktur i boligsoneanlegg dekkes inn gjennom brukerbetaling, fortrinnsvis som et tillegg i leieprisen. 4. Priser fastsettes i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 s.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 s. Bystyret ber byrådet om å prioritere fysiske trafikksikringstiltak ved Kaland skole innenfor budsjetttrammene for Handlings- og økonomiplan for 2025-2028	I budsjettet for 2025 er det avsatt egne prosjektutviklingsmidler på 3,5 mill. kroner for Kaland skole, for et prosjekt som i tillegg til bygningsmessige tiltak innvendig og utvendig i skolebygget også skal adressere utfordringer relatert til skolens trafikk situasjon og uteområde. Det er identifisert behov for å bygge om parkeringsplassen nærmest hovedvei for å gjøre den sikrere for av- og påstigning, og parkering. Det er også planlagt å sette opp en veibom, som kan fjernstyres fra bussene, og som vil bidra til å redusere risikoen for gående. Gjennom det prosjektutviklingsarbeidet som er gjort frem til nå, er det klarlagt at det er Etat for utbygging som vil stå for gjennomføringen av prosjektet. Midler til gjennomføring er inntil videre avsatt i sekkeposten for rehabilitering og nybygg. Byrådet vil komme tilbake med en oppdatering på prosjektet i forbindelse med rulleringen av HØP.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 10.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 10. Piggdekkavgiften Bystyret ber byrådet levere en sak om innretning av piggdekkavgiften.	Byrådet legger opp til at dette vil bli en del av årsoppdraget til Bymiljøetaten i 2026.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4. Underjordisk parkeringsanlegg Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for å etablere et underjordisk parkeringsanlegg under Nygårdshøyden og/eller under Lille Lungegårdsvann som kan benyttes fra flere sider.	Dette er under oppfølging hos Byrådsavdeling for byutvikling.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimertferdigkvar	Justertbudsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Deltakelse i Graveklubbprosjekter		-	-	-	-	Løpende	1 195	1 470	275
Digitalisering samferdsel		-	-	-	-	Løpende	11 363	3 539	-7 824
Gang- og sykkelveier		-	-	-	-	Løpende	1 708	1 708	0
Gangveier til bybaneholdeplasser		IA	14 000	14 000	0	4.kv. 2027	14 000	9 500	-4 500
Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur	BY 98/24	88 000	88 000	88 000	0	4.kv. 2025	59 762	61 700	1 938
Gneist Arena, rekkefølgekrav	BY 269/24	87 500	87 500	87 500	0	2.kv. 2026	42 574	40 574	-2 000
Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett		-	-	-	-	Løpende	65 314	39 803	-25 511
Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder		-	-	-	-	Løpende	8 872	752	-8 120
IT system for bruk av offentlig areal		IA	41	41	0	Ferdig	0	0	0
Johan Berentsensvei - fortau		IA	66 218	70 593	-4 375	4.kv. 2028	3 350	3 350	0
Johan Berentsensvei va-anlegg	BR 1321/23	19 900	-6	-6	0	4.kv. 2027	0	0	0
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	313	0	-313
Klostergarasjen - utskifting av heiser	BR 1205/24	IA	16 000	16 000	0	4.kv. 2025	12 270	12 270	0
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	4 667	0	-4 667
Ladepunkter i boligsoneanlegg		-	-	-	-	Løpende	8 161	3 032	-5 129
Loddefjordåsen behandlingssenter - rekkefølgekrav	BY 499/24	114 800	104 800	104 800	0	4.kv. 2028	76 080	70 000	-6 080
Lyngbøveien - trafikk sikring	BY 59/22	144 800	202 000	202 000	0	4.kv. 2028	17 273	22 382	5 109
Lyssetting av Fløysvingene		IA	500	500	0	4.kv. 2026	500	500	0
Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur	BR 1009/24	17 100	17 100	3 662	13 438	4.kv. 2025	2 536	2 536	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-5 500	0	5 500
Mobilitetstiltak Gåbyen		-	-	-	-	Løpende	8 280	6 273	-2 007
Mobilpunkter	UFDN 126/21	IA	1 094	1 094	0	4.kv. 2025	0	0	0
Bergenshus og Årstad Møllendalselven elve- og strandpark	BY 89/25	IA	500	500	0	4.kv. 2027	0	0	0
Olsvikskjenet Gangbro		IA	25 000	25 000	0	4.kv. 2027	4 775	2 780	-1 995
Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden	BY 316/23	85 300	87 951	87 951	0	4.kv. 2027	10 827	10 827	0

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert budsjett	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden		IA 93 685		44 631 49 054	4.kv. 2030	2030	5 800	5 800	0
Permanent bobilparkering - utredning		IA 1 235		1 800 -565	4.kv. 2025	2025	1 037	1 602	565
Rehabilitering av kommunale broer, tunneler og murer		IA 9 605		65 966 -56 361	4.kv. 2030	2030	7 895	8 256	361
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	34 450	27 450	25 561 1 889	4.kv. 2025	2025	26 790	24 901	-1 889
Rolland skole - rekkefølgekrav	2023/24955	8 000	11 800	12 500 -700	Ferdig		5 927	6 627	700
Storetveit skole rekkefølgekrav		IA	0	24 000 -24 000	2.kv. 2030	2030	0	0	0
Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg	BY 1111/20	-	-	-	Løpende		5 224	1 424	-3 800
Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra	BR 1195/22	19 000	32 300	32 600 -300	2.kv. 2026	2026	13 285	13 585	300
Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida	UFKN 114/24	36 700	37 052	37 052 0	2.kv. 2026	2026	32 046	19 231	-12 815
Tiltak for gående		-	-	-	Løpende		23 051	20 847	-2 204
Trafikksikring		-	-	-	Løpende		25 606	17 619	-7 987
Utbyggingsavtaler Espehaugen		IA 1 000		1 000 0	4.kv. 2027	2027	298	298	0
Utbyggingsavtaler Kokstad		IA 1 193		1 193 0	4.kv. 2028	2028	195	331	136
Utbyggingsavtaler Møllendal		-	-	-	Løpende		230	83	-147
Utbyggingsavtaler Sandsliåsen		-	-	-	Løpende		1 362	50	-1 311
Utbyggingsavtaler Søreide		-	-	-	Løpende		579	579	0
Utbyggingsavtaler Wergeland		-	-	-	Løpende		27 396	52 279	24 883
Sum øvrige prosjekter							22 600	19 171	-3 429
Sum							547 641	485 680	-61 961

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Anlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Det foreslås foreløpig ikke justering av totalprognose. Fremdrift er justert med bakgrunn i mangler ved leveransen.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2025 består budsjettposten i hovedsak av ett større byggetiltak, samt videreføringer og utbedringer av allerede etablerte, midlertidige tiltak. Årsprognosen

for budsjettposten meldes med et mindreforbruk. Oppstart av nye satsinger avventes som følge av manglende internkapasitet, og ubrukte midler bes trukket inn. Totalprognosen er justert i henhold til Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Brønndalen friområde

Et eksisterende grøntanlegg i Brønndalen, Olsvik oppgraderes i samarbeid med Områdesatsingen. I tillegg til grøntområdet omfatter prosjektet også gange- og sykkeltiltak i kommunal veg Brønndalen, samt ny belysning langs eksisterende gang- og sykkelveg. Formålet er å sikre tryggere ferdsel, lek og sosial aktivitet i nærmiljøet.. Anlegget ble ferdigstilt og åpnet for publikumsbruk juni 2025. Sluttoppgjør pågår.

Løvstakklia lekeplass

Etter oppgraderingen i 2021 har nærområdet meldt om en negativ endring av markvannsavrenningen. Det gjennomføres aktiviteter i form av årsaksvurderinger, prøvegravinger og enkle utbedringstiltak. Både års- og totalprognosen på plan.

Rådhuskvartalet midlertidig torg (nå Kim Frieles plass)

Anlegget er godkjent for permanent bruk frem til det gjennomføres en større investering. Byrommet er tilført nye huskestativer, disse nyttes som testarena for en fullskala test av innovasjonsprosjektet "Nye fallunderlag" i 2025. Både års- og totalprognosen på plan.

Sentrumslekeplass (Aktiv Tollbodkai)

Det midlertidige anlegget er nå omsøkt og godkjent for permanent bruk. Det gjennomføres enkle utbedringstiltak før prosjektet avsluttes, både års- og totalprognosen på plan. Planlagt aktivitet: Det gjennomføres enkle utbedringer på Sentrumslekeplassen, og det utarbeides et skisseprosjekt for Søreide- realisering friområder, Telenorkaien.

Det utarbeides forslag til nye satsinger innenfor budsjettposten for kommende budsjettperiode.

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS.

Prosjektet er i anleggsfase. Store deler av prosjektområdet er ferdigstilt. For Bymiljøetaten gjenstår i hovedsak arbeider knyttet til gatetunet i Jonas Reins gate.

I prognosen fra BIR antas det at Bymiljøetaten sin andel av prosjektet blir mer kostbart enn forutsatt. Det er dialog om sluttfakturaens størrelse, og et mulig merforbruk forventes avklart i slutten av 2025, før årsrapportering.

Det er dermed usikkerhet rundt prosjektets totalprognose og årsprognose.

Anleggsarbeidet ferdigstilles høsten 2025.

Den grønne akse

'Den grønne akse' er en programpakke for prosjekter innenfor området som strekker seg fra teateret til biblioteket, og fra Ole Bulls plass til og med Torgallmenningen. Både mindre tiltak for universell utforming, utredninger og dekkefornyelse er del av posten.

2. tertialrapport - 2025

I 2025 har det blitt arbeidet med å utvikle helhetlige og sammenhengende tiltak for universell utforming av parkene og byrommene i området, blant annet gjennom etablering av varselfelt ved overgangsfelt, oppgradering av lyspullerter og etablering av universelt utformede benker. I 2025 prosjekteres de resterende tiltakene fra skisseprosjektet. Høsten 2025 skal det gjennomføres detaljprosjektering av de resterende tiltakene fra forprosjektet. Prosjektenes fremdrift er i henhold til plan.

Digitalisering samferdsel

Budsjettposten finansierer pågående prosjekter innen digitalisering i Bymiljøetaten. De viktigste prosjektene er Byobjekter og Bydata. Byobjekter skal sikre god kontroll over alle objekter som Bymiljøetaten har ansvar for og sikre at dataene blir bundet sammen gjennom en felles dataplattform. Bydata skal innhente og benytte data for å gi analyse og beslutningsstøtte for tjenesteområdene drift av vei og bærekraftig mobilitet i etaten. Prosjektene har god framdrift, men en forsinkelse knyttet til anskaffelse samt noe redusert bemanning gjør at totalt 7,8 mill. må flyttes til 2026.

To mindre prosjekter, Fagsystemer parkering og sensor HC-plasser er på plan og avsluttes i 2025.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever. Det er også oppført en stor, frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024, og arbeidene med etablering av snusløyfe for skolebuss i Trolldalen ble ferdigstilt i slutten av 2024. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Gang- og sykkelveier

Opprusting av nærmiljø - Møhlenpris fase 2

Prosjektet gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Resterende beløp er tiltenkt mindre tiltak basert på en behandlet gatebruksplan etter at planen er behandlet politisk.

Hjertesoner 2025-2029 kommunal vei

Prosjekter omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafiksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Bymiljøetaten har i 2. tertial prosjektert og klart til å bestille tiltak på Kronstad og Eidsvåg skole etter ombyggingene som har vært utført. Det jobbes også med tiltak utenfor Lone skule, da det har vært behov for justeringer på tiltakene som er utført fra tidligere. Prosjektets totalbudsjett er uendret, men det skyves midler fra 2026 til 2027 og 2028.

Gangveier til bybaneholdeplasser

Vestland fylkeskommune ba våren 2025 Bergen kommune om å gjennomføre særskilte tiltak for å etablere gangveier til bybaneholdeplasser. Tiltak er nå under utvikling.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskule er det fremkommet svært omfattende krav til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Byggearbeidene ble igangsatt helt i slutten av 2024 og forventes ferdig i slutten av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdaterte prognoser. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gneist Arena, rekkefølgekrav

Prosjektet gjelder gjennomføringen av rekkefølgekrav som fremkom av reguleringsplanen tilknyttet oppføringen av Gneist Arena. Det er omfattende arbeid knyttet til oppgradering av vei som krever omlegging av infrastruktur. Prosjektet har gjennomført full stans og nedrigg i forbindelse med U23 EM på Gneist Arena sommeren 2025. Etter arrangementet er produksjonen igangsatt med utslippsfri drift. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Handlingsplan for sykkel finansieres av statlige belønningsmidler fra Miljøløftet og kommunale midler.

På Nygårdshøyden er det blitt en sammenhengende sykkelløsning mellom Møhlenpris og Strømgaten. Her er det både etablert sykkelfelt i Harald Hårfagres gate, samt sykkelveg og bredere fortau i Olaf Ryes vei med særlige hensyn til museumstrikken. I Loddefjord har skolebarn fått et bredt fortau mellom skole og idrettsplass, samt en gateutforming som sikrer lav fart og gode forhold for syklende langs Lyngfaret. På Kronstadhøyden er det etablert sykkelprioritert gate i pilot for å undersøke mindre arealkrevende løsninger som tilrettelegger for syklist i byens trange gater. Totalt er det per august etablert 2,3 km sykkelvennlig tilrettelegging i 2025 på kommunalt gatenett.

Prosjektene Løbergsveien trinn 0 og Lien-Småpudden vil ikke realiseres slik planlagt. Etter en gjennomgang av parkeringssituasjonen måtte prosjektet i Løbergsveien trinn 0 endres så mye at tiltaket ikke ga tilstrekkelig nytte til at det ble etablert løsninger for syklist. Også tiltaket Lien-Småpudden ble stoppet. Tiltaket var opprinnelig finansiert av Miljøløftet, men siden sykkeldelen av tiltaket måtte utgå må kommunen selv finansiere utførte tiltak. Tiltaket prosjektet Lien-småpudden var delvis også et

2. tertialrapport - 2025

trafikksikringsprosjekt, og midlene belastes derfor av kommunal budsjettpost Trafikksikring. Per august 2025 er det 5 ferdig planlagte strekninger på sykkelnettet som ikke bygges ut fordi de er i konflikt med eksisterende parkeringsplasser.

Det pågår flere byggearbeider på sykkelnettet i kommunale gater pr. august 2025. Anlegget i Johan Mohrs gate ble startet opp i sammenheng med etablering av sykkelveg langs Sjøgaten. Gatetunet i Jonas Reins gate er under ferdigstilling. Langs Nonnestien er framdriften på plan. Alle nevnte prosjekter forventes ferdigstilt i 2025.

Høsten 2025 planlegges det for oppstart av Krohnåsvegen-Bjørnevegen, Gyldenprisvegen kulvert og Fyllingsdalen gange- og sykkelprosjekt.

Ut over samferdselsprosjektene planlegger Bymiljøetaten i 2025 å etablere 20 trygge sykkelparkeringsplasser i Bergen sentrum for barnefamilier og andre med behov for større sykler. Det er gjennomført brukerundersøkelse, og per august pågår det arbeid med myndighetsgodkjenninger.

Budsjettet på sykkel i 2025 reduseres. Gange- og sykkeltiltak Fyllingsdalen er forsinket med årsak i at godkjenning av gjennomføringsvedtak tok lenger tid enn forutsatt. Avventelse av prosjektet Løbergsveien trinn 0, samt interne kapasitets utfordringer reduserer også forventet årsforbruk. Dette skyldes særlig tilpasninger i flere pågående prosjekter som må gjennom tidkrevende parkeringskartlegginger. Dette forskyver ikke kun fremdrift i de pågående prosjektene, men også prosjekter som var planlagt igangsatt. Budsjettmidler overføres til 2026 for å kunne realisere resterende deler av sykkelnettet de kommende årene.

Totalprognosen øker som følge av økte budsjettmidler fra Miljøløftets Handlingsprogram. I perioden 2026-2029 prioriteres prosjektene Wiers-Jenssens vei og Bjørndalsbakken bro. Samtidig reduseres øremerkede midler til Kronstad-Haukeland vest som finansieres av Miljøløftet.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker.

I 2025 anbefales det å overføre 4,7 mill. til budsjettposten "Mindemyren fase 1". I tillegg dekkes et lite merforbruk på prosjekt "Infrastrukturplan Laksevåg". I 2025 beholdes kr 200 000 til å håndtere potensielle oppdrag om utredninger eller infrastrukturtiltak. 3,4 mill. skyves til 2028. Behovet for kommunale midler for planlegging og realisering av viktige infrastrukturtiltak er uforutsigbart og avhengig av private utbyggers fremdrift. En del av de antatte prosjektene for 2025 har vist seg å ikke bli tilstrekkelig modne for realisering og utsettes i tid.

Innløsning og erverv friarealer

Midlene er ikke tilknyttet et konkret prosjekt, men er ment for ervervsrelaterte situasjoner/oppgaver som kan oppstå underveis i året hvor det da vil være behov for avsatte midler.

I 2025 blir midlene brukt til diverse verdivurderinger, tinglysninger og andre ervervsrelaterte aktiviteter.

Prosjektet har et marginalt merforbruk i 2025 som dekkes inn gjennom å flytte budsjettmidler fra 2026. Totalprognosen er oppdatert i henhold til budsjettinnspill for HØP 2026- 2029.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt har vært å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks. graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av ileggelser. Systemet har hatt mål om å gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i saksbehandlingen. Alle delleveranser er levert og alle moduler er tatt i bruk. Prosjektet er ferdig, og det gjenstår kun generell prosjektavslutning.

Johan Berentsensvei - fortau

Prosjektet gjelder opparbeidelse av ca 340 m fortau langs Johan Berentsens veg i Laksevåg bydel.

Prosjektet vil i 2025 ha fokus på å ferdigstille prosjektering, få på plass nødvendige byggetillatelser og foreta usikkerhetsanalyse. Totalprognosen er usikker inntil resultat av usikkerhetsanalysen er gjennomført. Det er søkt om eksterne midler til bygging av tiltaket gjennom Miljøløftet.

Byggestart planlegges i 2026 forutsatt ekstern finansiering.

Johan Berentsensvei va-anlegg

Kommunen skal trafiksikre Johan Berentsens vei ved å etablere fortau. I den forbindelse skal det også separeres overvann fra Nygårdsmyren. Det er i tillegg vurdert å sette opp en liten pumpestasjon for å sanere avløpsutslippene fra bebyggelsen nedstrøms Nygårdsmyren. Prosjektet har vært i stillstand grunnet eksproprieringsvedtak. Det blir gjort arbeid med å avslutte detaljprosjekteringen, få vedtak om forhåndstiltredelse av grunn. Det er en mulighet for oppgjør av ekspropriering i 2025.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra denne budsjettposten er i år overført til prosjekt Løvestien overvann. Det prosjektet omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løvestien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslien 34-38. Dette gjøres for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget.

Klostergarasjen - utskifting av heiser

De fire heisene i Klostergarasjen har vært i bruk helt siden parkeringsanlegget ble åpnet i 2005. Heisene har en meget stor belastning og har vært i bruk utover normert levetid. Dette medfører nå utfordringer med drift og vedlikehold av heisene, og det er behov for å skifte disse ut som følge av slitasje, elde og manglende tilgang på reservedeler.

Arbeidet med utskifting av heisene startet opp i 2024 og forventes fullført innenfor rammen i 2025.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Denne sees i sammenheng med budsjettposten Mobilpunkter og ladepunkter.

Ladeinfrastruktur i Bergen 2025-2028: Dette skal finansiere pågående utredning for mulige lokasjoner for elbil ladere, elbil ladere for delebiler og privat biler på Mindemyren bobil parkering og byggherre kostnad for innleid prosjektleder.

Ladeinfrastruktur Sandviken - Laksevåg: Prosjektet er i oppstartsfasen på prosjektering av 5 ulike lokasjoner for elbil ladere i Sandviken og Laksevåg. Det skyves 0,8 mill. fra 2025 til 2026

Mobilpunkt Gimleveien: Det skyves 4,5 mill. fra 2025 til 2026. Arbeidet utføres i samarbeid med Bergen Vann. Prosjektet er forsinket grunnet avvikling av entreprenørselskap og at arbeid i grunn har tatt lengre tid enn først antatt.

Ladepunkter i boligsoneanlegg

Etablering av ladepunkt inngår som et av mange tiltak for å nå kommunen sitt mål om å redusere utslipp på transport- og mobilitetsområdet.

Opprinnelig plan har vært at alle parkeringsplasser skal få etablert egne ladepunkt. Dette vurderes til å overgå faktisk behov, og det legges nå opp til å avgrense oppgraderingen til at man tilrettelegger for fremtidig påkobling.

Arbeidet med tilrettelegging var planlagt gjennomført i år, men er blitt forsinket. Det forventes nå oppstart i 2025 men at hovedtyngden av arbeidene blir utført i 2026. Byrådet foreslår derfor at kr 4,5 mill. av årets bevilgning flyttes til 2026. Videre foreslår byrådet at udisponerte midler på kr 0,65 mill. tilbakeføres bykassen.

Loddefjordåsen behandlingssenter - rekkefølgekrav

I vedtatt reguleringsplan for Frieda Fasmer Minne, sak 191/24, er det fremkommet svært omfattende krav til omlegging og oppgradering av infrastruktur. Eksisterende høyspentkabel over tomten må legges om, og veianlegg skal utvides. Rekkefølgekravet og de forberedende arbeidene må utføres før igangsettelse av byggearbeid med nytt sykehjem. Byggearbeidene startet opp 1. kvartal 2025 og hovedomfanget er forventet ferdig i slutten av 2025. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse forskyves til 2028, da noe av arbeidet på veianlegget må utføres etter at det nye sykehjemmet står ferdig. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert framdriftsplan.

Lyngbøveien - trafikkisikring

Entreprenør Vestafjell AS meldte oppbud 30/11-23, og prosjektet stoppet opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i august 2024 besluttet å gjennomføre detaljprosjektering på en betydelig nedskalering av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. Det prosjekteres nå en redusert veibredde, med betydelig mindre terreng inngrep på overside vei, og støttemurer på nedside vei. Høsten 2025 jobber en videre med detaljprosjektering og bygging av nedskalert versjon av Lyngbøveien.

Bergen bystyre vedtok i juni 2025 oppjustering av kostnadsramme til 202 mill. jf. [sak 209/25](#) og Handlings- og økonomiplan 2026-2029 er oppdatert i tråd med dette.

Det foreslås å fremskynde midler fra 2026 til 2025 grunnet forsert fremdrift.

Lyssetting av Fløysvingene

Prosjektet lyssetting av Fløysvingene er i oppstartsfasen. Detaljprosjektering vil pågå høsten 2025 og bygging planlegges i løpet av 2026.

Løvtien etappe 4 - delstrekning 2

Siste etappe av Løvtien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løvtien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon. Prosjektet er gjennomført til et lavere kostnad enn budsjettet. Ferdigattest ble gitt 10.12.2024.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal

kunne realiseres.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at bofelleskapet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Prosjektet håndterer Bymiljøetatens første investeringer på Mindemyren gjennom ulike delprosjekter.

Delprosjektet Lille Solheim omhandler etablering av ny gangpassasje fra bybanestoppet Mindemyren til Fjøsangerveien. Det undersøkes om prosjektet kan samkjøres med utviklingen av den tilstøtende trekanttommen, som eies av Bane Nor. Målet med prosjektet er å skape en helhetlig og inkluderende bystruktur som styrker forbindelsen mellom gangveien og nærområdet, samtidig som det etableres et attraktivt og tilgjengelig møtepunkt. Prosjekteringen av den sosiale sonen på trekanttomten ved Lille Solheim er i gang. Gjennomføringen forventes ferdig i 2025. Vi avventer nå godkjenning fra Bane Nor før videre arbeid kan igangsettes.

Merforbruk i 2025 og totalt for prosjektet, skyldes en restutbetaling til Bybanen Utbygging AS for kommunens andel av infrastruktur. Merforbruket finansieres fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Mobilitetstiltak Gåbyen

Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange og tiltak i Handlingsplan for trafiksikkerhet.

I tillegg har budsjettposten til nå i 2025 finansiert bygging av fortau langs Lyderhornslien på Laksevåg, samt utredning av mulig gatetun Richard Nordraaks gate/ st. Jørgens gate.

Universell utforming gangfelt

Anskaffelsesdokumentasjonen er under utarbeidelse og vil bli offentliggjort i løpet av august/september 2025. Prosjektet er forsinket grunnet manglende kapasitet til anskaffelsesprosessen og 2 mill må dermed skyves til 2026.

Mobilpunkter og ladepunkter

Budsjettposten skal dekke investeringer i mobil- og ladepunkter. Denne sees i sammenheng med budsjettpost Ladeinfrastruktur for bil. Midlene i 2025 går til prosjektet Ladeinfrastruktur i Bergen 2025-2028. Den skal finansiere pågående utredning for mulige lokasjoner for elbil ladere, elbil ladere for delebiler og privat biler på Mindemyren bobil parkering og byggherre kostnad for innleid prosjektleder.

Møllendalselven elve- og strandpark

Prosjektet Møllendal Elvepark omfatter restaurering av Møllendalselven fra området hvor E39 Sykkeltstamvegen krysser Møllendalselven, til utløp i Store Lungegårdsvann. Tiltaket er et viktig premiss for realiseringen av det nye boligområdet i Grønnevik, og omfatter blant annet etablering av torg og gangbro sentralt på Møllendal, opparbeidelse av parkanlegg med gangveier, gangtrasé langs elven, utskifting av forurensede masser, samt separering av eksisterende vann og avløpsledning for å bedre vannkvaliteten i Store Lungegårdsvann.

Det pågår justering av detaljprosjektering etter innspill og kommentarer fra byggherre. Grunnet utfordringer med kapasitet hos prosjekteringsgruppen, tar omprosjektering lenger tid enn antatt. Revidert prosjekteringsgrunnlag forventes i september 2025. Umiddelbart etter det startes det prosess med anskaffelse av entreprenør med forventet oppstart vinter 2025/ 2026. Grunnet forsinket omprosjektering og følgelig kontrahering av entreprenør skyves midler til 2027. Det skal gjennomføres anbudskonkurranse og det planlegges for oppstart av anleggsarbeider vinter 2026.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokiseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Olsvikskjenet Gangbro

Gangbroen ble påkjørt og ødelagt 31.juli 2023. Det skal etableres ny bro samme sted. Kommunen kan, og vil, kreve faktiske utgifter knyttet til ulykken erstattet innen foreldelsesfrist på 3 år etter skadetidspunktet.

Detaljprosjektering pågår, og vil bli ferdig i 2025. Byggestart er avhengig av hvor lang tid Veidirektoratet vil bruke på godkjenning av prosjektert løsning. Antatt byggestart i løpet av 2026 og det skyves dermed omlag 2 mill. til 2026.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden

Prosjektet omfatter opprusting av gateløp, belysning, snarveier og parker på Løvstakksiden, mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere og separere vann og avløp. Anleggsarbeider startet opp 3.mars 2025. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert sluttdato. Prosjektets prognose er på plan.

Gjennomføringen av gateoppgraderingen (Bymiljøetaten sin del av det samlede tiltaket) fortsetter i takt med VA-prosjektet, etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det skal gjennomføres gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss' gate, Allégaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfages gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann.

Prosjektet fikk rammetillatelse i slutten av desember 2023. Rammetillatelsen ble påklaget av 5 naboer bl.a. på grunn av bortfall av parkeringsplasser. I påvente av behandling av klagesaken, har sak om gjennomføringsvedtak blitt satt på vent. Klagesaken ble avgjort i januar 2025 der klagen delvis ble tatt til følge. Vedtaket sier bl.a. at eksisterende parkeringsdekning i Strømgaten skal i hovedsak opprettholdes i sin helhet. Parkeringsplasser kan kun unntaksvis og enkeltvis saneres til fordel for helt nødvendig overvanns- og avfallshåndtering, eller annen nødvendig infrastruktur. Før det kan gis igangsettingstillatelse for tiltak på gateplan måtte Strømgaten omprosjekteres. Siden parkering i Strømgaten ikke skal fjernes, er bylivs- og mobilitetsgevinsten vesentlig redusert i prosjektet. Det betyr at det ikke blir plass til sykkelfelt eller åpen overvannshåndtering. Etter en gjennomgang ser en mindre verdi i å gjennomføre øvrige gater i det opprinnelige prosjektet, med mulig unntak av Allégaten. Prosjektet blir dermed redusert i omfang i tråd med Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Parker rehabilitering

Prosjektet Etterarbeider Biblioteksplassen omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i sluttfasen, men enkelte utbedringstiltak gjenstår. Disse arbeidene slutføres i løpet av året. Prosjektets totalprognose er på plan. Sluttregnskapet avregnes og prosjektet avsluttes i 2025.

Permanent bobilparkering - utredning

Bymiljøetaten har nå etablert midlertidig bobilparkering på Mindemyren. Det har vært et sterkt politisk ønske om å få realisert prosjektet til fellesferien 2025. Bobilparkeringen ble offisielt åpnet den 11 juli av byråd for byutvikling. Prosjektet har vært langt mer omfattende enn først antatt, spesielt med tanke på søknadsprosesser etter plan og bygningsloven (søknad om dispensasjon fra reguleringsplaner og byggetillatelse) samt nye, ikke budsjetterte krav til utførelse. Dette har medført et merforbruk på kr 565 000 fordelt på konsulentbruk og entreprenør. Det gjenstår enda noen mindre arbeider og endelig ferdigattest for tiltaket ventes å foreligge primo november.

Rehabilitering av kommunale broer, tunneler og murer

Dette er en ny budsjettpost for rehabilitering av kommunale broer, tunneler og murer. Midler til budsjettposten ligger i innspill til HØP 2026-2029 og midler skal brukes til å kartlegge skadeomfanget, starte prosjektering og anslå kostnader på de enkelte tiltak for senere innspill i HØP.

Det er gjennomført inspeksjoner av kommunens 230 broer og fem tunneller. Disse viser et betydelig behov for vedlikehold, men også behov for større rehabilitering. Det er også avdekket behov for vedlikehold og rehabilitering av kommunens mange veimurer. Budsjettposten omfatter forberedende arbeider før tiltakene kan realiseres. En samlet budsjettpost gjør det mulig å raskt kanalisere midler dit behovet vurderes størst uavhengig av om tiltaket er en bro, tunnell eller mur.

Flere prosjekter som tidligere har vært underlagt budsjettpost Trafikksikring, men som naturligvis faller inn under dette området, foreslås dermed flyttet til den nye budsjettposten for å sikre bedre oppfølging og kvalitet i rapportering vedrørende sårbar infrastruktur. Noen midler som ble avsatt til dette formålet under Trafikksikring foreslås overført til Rehabilitering av kommunale borer, tunneler og murer.

Prosjektet Bærekraftig bruforvaltning ser på flere prioriterte bruer som er identifisert som sårbare (Skaffarmyrane, Stephansens veg, Lyngbøveien, Baugtveitvegen IV, Olsvikåsen, Nattland). Det er gjennomført inspeksjoner for å skadeklassifisere disse bruene. Konsulentene har skissert tiltakene som skal iverksettes, og foreslått rekkefølge for tiltakene for de ulike bruene. Arbeidet med dette er på plan. Det arbeides også med prosjektering av Kaptein Amlands vei mur, Selvikveien mur og Sælenveien mur for å kartlegge skadeomfang og behov for videre arbeider.

For Kaptein Amlands vei mur pågår arbeid med en minikonkurranse for geoteknisk prosjektering og totalprognose inkluderer ikke midler til gjennomføring. Det er også igangsatt et forprosjekt som tar for seg sikring og oppgradering av fem kommunale tunneler på Risnesvegen i Arna. Detaljprosjektering av utførelse gjennomføres i 2025. Midler til prosjektering og planlegging av utførelsen er hentet fra driftsbudsjettet. Oppgraderinger vil bli dekket av investeringsmidlene i dette prosjektet og vil bli gjennomført i 2026.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Det vil i løpet av høsten 2025 konkretiseres tiltak relatert til utarbeidet Beplantningsplan for Bergenhus og Sandviken bydel. Midlene vil benyttes til konkrete tiltak i 2027 i disse bydelene.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Prosjektet omhandler rekkefølgekrav som vei, fortau og infrastruktur rundt Varegg Arena i Sandviken. Arbeidet ferdigstilles i månedsskifte september/oktober. Prosjektet vil ferdigstilles med et mindreforbruk på 4.0 millioner kroner som trekkes inn.

Rolland skole - rekkefølgekrav

Det er opparbeidet rundkjøring og bussoppstillingsplass, samt tilpasninger til omkringliggende gangveier, for å kunne transportere elever til og fra erstatningsskole når Rolland skole skal bygges. Prosjektet er nå ferdigstilt. Det foreslås at prosjektet tilføres ekstra midler da det blant annet har vært nødvendig å utføre mer masseutskiftninger enn antatt på grunn av forurenset grunn.

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg

Grunnet begrenset kapasitet har det blitt utført mindre arbeid enn opprinnelig planlagt. Årsprognosen anslås til å være 1,4mill. Resterende midler forskyves til neste år. Det forventes at kapasiteten bedres fra 2026 og derav økt aktivitet fremover.

Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra

Prosjektets mål er å bedre trafiksikkerheten, og da særlig for syklende og gående, blant dem elevene ved Vadmyra skole med gjennomgående fortau, oppmerking og fornyet belysning.

Utbyggingsarbeidene er fullført før sommeren 2025 med sammenhengende fortau fra Vadmyra idrettsanlegg forbi Vadmyra skole til bussholdeplass langs Vadmyrveien med utbedret belysning og oppgradert overvannshåndtering samt synlig vegmerking og tydelig skilting som sikrer en tryggere skoleveg.

Totalprognosen og prognose for innværende år øker med årsak i nødvendige utbedringer i anlegget for å sikre god drift og vedlikehold.

Prosjektet er finansiert av Miljøloftets belønningsmidler ved prosjekt Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett, samt en mindre kommunal andel ved prosjekt Handlingsplan for sykkel på kommunalt veinett - kommunal andel.

Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida

Prosjektet skal etablere sykkelvei med fortau fra Nonneklopp bro til Florida. Prosjektet inngår i Offentlig utbyggingsfase 1, vedtatt i Sykkelstrategi for Bergen Kommune 2020-2030 samt Handlingsplan for sykkel 2021-2024.

2. tertialrapport - 2025

Prosjektet startet opp i mars 2025 og skal etter planen ferdigstilles i oktober. Påfølgende fullføring av avtale om grunnnerverv og makebytte gjenstår. Sluttoppgjør gjennomføres i 2026.

Prosjektet er delvis finansiert med statlige belønningsmidler fra Miljøløftet

Tiltak for gående

Denne budsjettposten er finansiert med statlige belønningsmidler gjennom Miljøløftet. Midlene brukes til å gjennomføre tiltak listet opp i Handlingsplan for gange 2022-2025.

Prosjektet i Bergveien er nå ferdigstilt med unntak av permanent strømforsyning. Prosjektet blir ferdigstilt første halvdel av 2025. Prosjektets antatte totalprognose er nedjustert grunnet tilpasninger anleggsfasen. Antatt mindre forbruk tilbakeføres budsjettposten.

I Fyllingsdalen pågår det nå arbeid med å oppgradere tre gangforbindelser med utvidet bredde, nytt dekke, håndlist, belysning og trapper. Tiltakene ferdigstilles i 2025, men tilleggskrav fra vegforvaltning og sluttoppgjør gjør at 2 mill. må skyves til 2026.

Gangetiltak i Åsane sentrum omhandler bygging av 11 gangetiltak i Åsane. Tiltakene er planlagt ferdig bygget innen 2025 og prosjektets totalprognose er på plan.

Det arbeides også med oppgradering og bygging av mindre gangforbindelser i Laksevåg som er inkludert i handlingsplanen for gange 2022-2025. Tre mindre tiltak er forventet gjennomført høsten 2025 og det forventes byggestart for ytterligere tre gangetiltak med byggestart i 2026.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak i Handlingsplaner for trafikksikkerhet.

Budsjettmidlene brukes i 2025 på bygging av fortau i Apeltunvegen, Mindre trafikksikkerhetstiltak 2022-2025, Rehabilitering av Småpudden og Gatenormal for Bergen, samt trafikksikkerhets tiltak som er i prosjekteringsfasen. Det siste gjelder trafikksikkerhetsprosjektene (TS-tiltak) Geithusveien, Grendatunveien, Øvre Sandviksveien med flere og TS-tiltak Bjørndalsskogen fortau.

Prosjektet TS-tiltak Apeltunvegen fortau er delfinansiert gjennom tildelte trafikksikkerhetsmidler fra Statens vegvesen for å sikre tryggere skoleveier og nærmiljø.

Prosjektet Søndre Øyjorden har vært gjennom en anbudskonkurranse. Det forventes kontraktsgenerering med entreprenør i september og oppstart i oktober. Prosjektet har vært noe forsinket grunnet avklaring vedrørende Bystyrets merknad om parkering. Prosjektet er nå på plan.

En ser og på en forenklet løsning for Korsnesvegen fortau som vil kunne gi mer trafikksikker løsning ved at de delene av vegen som er mest uoversiktlig og smal utbedres. Mulig byggestart 2026.

Sykkelprosjektet Lien Småpudden er stanset på grunn av at prosjektet fikk for store konsekvenser for parkering i området. Da prosjektet ble avsluttet hadde en gjennomført noen trafikksikkerhetstiltak som fartshumper og skilting.

Olsvikstjenet gangbro: Det pågår detaljprosjektering, som vil bli ferdig i 2025. Byggestart er avhengig av hvor lang tid Veidirektoratet vil bruke på godkjenning av prosjektert løsning. Antatt byggestart i løpet av 2026.

Mindre trafikksikringstiltak: Midlene i 2025 skyves til 2026 og overføres til nytt prosjekt.

Prosjektet Grimseidvegen mur er gjennomført til en lavere kostnad enn budsjettet. Midlene tilbakeføres budsjettpost.

Det arbeides også med Rehabilitering av Småpudden. Prosjektet omhandler arbeid i forbindelse med å detaljere hva som må gjøres for å sørge for at broen skal fungere bedre med mindre driftsstans. Arbeidet forventes igangsatt i løpet av høsten. Prosjektet er forsinket grunnet manglende intern kapasitet, men kommer til anvendelse i 2026.

I innspill HØP 2026-2029 ble det opprettet en ny budsjettpost med fokus på rehabilitering på broer, tunneller og murer. Flere prosjekter underlagt budsjettpost Trafikksikkerhet ble derfor flyttet over til denne budsjettposten for å sikre bedre kvalitet i rapporteringen. Noen midler tiltenkt flere av disse prosjektene som arbeider med å identifisere sårbar infrastruktur ønskes derfor overflyttet til den nye budsjettposten. Prosjektene bærekraftig broforvaltning og andre mindre infrastruktur tiltak er flyttet til budsjettpost rehabilitering av kommunale broer, tunneller og murer.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Budsjettposten har hittil i 2025 finansiert prosjekt Gangforbindelser Løvestakksiden - Løvestien, samt overført midler til prosjektet Lyssetting av Fløysvingene. Prosjektene vil og pågå i 2026.

Prosjektet **Gangforbindelser til Løvestakksiden - Løvestien** går ut på å etablere 3 tverrforbindelser fra boligområdet på Minde til Løvestien. Tiltakene innebærer ny tretrapp til Løvestien, oppgradering av skoleveg/snarveg ved Minde skole og oppgradering av snarveg fra Fjøsanger. 0,8 mill skyves til 2026. Det skyldes hovedsakelig at behandling av tekniske planer og avtaler med grunneiere tar lengre tid enn planlagt.

3,1 mill. på budsjettposten flyttes til 2027 og holdes av til prosjekt **Rullevennlig tilkomst til Løvestakksiden - Løvestien**

Prosjektet innebærer etablering av rullevennlig turveg over Nygårdsmarken, fra boligområdet på Løvestakksiden til Løvestien. Det er knyttet usikkerhet til både samlet kostnad og omfang av prosjektet.

Benker og Gapahuker

Prosjektet omfatter innkjøp og utplassering av benker, inkludert nødvendig terrengtilpassing. Prosjektet omfatter også bygging av gapahuker. Anskaffelse av entreprenør forventes å være gjort tidlig høst 2025. Utplassering av benker starter opp høsten 2025, med et mål om 40 utplasserte benker innen nyttår. Det forventes at gapahuker påbegynnes i 2026. Årsprognosen er på plan. Totalprognose er på plan med henvisning til innspill til HØP 2026-2029.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg. Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Bymiljøetaten har stått for landskapsdelen og bygget en park i denne sammenheng. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk juni 2024. Prosjektets års- og totalprognose er på plan. Det utarbeides sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Utbyggingsavtaler Espehaugen

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Espehaugen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor reguleringsplan for Espehaugen. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur planen setter krav om.

Utbyggingsavtaler Kokstad

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Kokstad benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler

innenfor områdeplan Kokstad øst. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur innenfor områdeplanen.

Utbyggingsavtaler Møllendal

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Møllendal benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan og flere detaljreguleringer på Møllendal. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur innenfor reguleringsplanene. For prosjektet Møllendal kostnadsgrunnlag skyves 0,1 mill til 2026 i tråd med forventet fremdrift.

Utbyggingsavtaler Paradis

Prosjektet omhandler planlegging og koordinering av transformasjon av Paradis sentrum, på bakgrunn av områdeplan og tilknyttede reguleringsplaner. Hovedplangrepene er fortetting med bolig og næring, endret kryssløsning, og bedre forhold for myke trafikanter.

Deler av den nye vei- og kryssløsningen er gjennomført i byggetrinn 1. Planlegging av byggetrinn 2 pågår. I 2025 medgår kostnader til intern prosjektledelse og oppfølging, utarbeidelse av utbyggingsavtaler samt konsulentoppdrag vedrørende parkeringsanlegg for flere utbyggingsfelt, for å avklare fremtidig kapasitet i anlegget.

I 2025 forventes prosjektet å ha et begrenset mindreforbruk og 0,1 mill. flyttes til 2026.

Utbyggingsavtaler Sandsliåsen

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Sandsliåsen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor flere detaljreguleringer på Sandsli. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur. Budsjettert anleggsbidrag for Petedalsmyra skyves til 2028.

Fortau og sykkelvei i Sandsliåsen, samt krysset Sandsliåsen/Sandsliveien, skal opparbeides som følge av rekkefølgekrav i reguleringsplan. I den forbindelse inngår kommunen utbyggingsavtaler med utbyggere om finansiering til bygging av veianlegget. I 2025 har det påløpt kostnader til å utarbeide kostnadsanslag for infrastrukturen, som danner grunnlag for anleggsbidrag i utbyggingsavtalene. Prosjektet omfatter også kostnader til intern prosjektledelse for utarbeiding og oppfølging av utbyggingsavtaler. Det skyves 0,2 mill til 2026. Prosjektet er ellers på plan.

Utbyggingsavtaler Søreide

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Søreide benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan for Søreide Sentrum. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur innenfor områdeplanen.

Søreide Sentrum – ervervsprosesser

Prosjektet omhandler erverv av areal i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Areal som erverves benyttes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur. Prosjektet finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide. Det er inngått minnelige avtaler om erverv, samt ekspropriasjon av tre eiendommer. Alle ekspropriasjonssakene er nå rettskraftige. Det gjenstår mindre kostnader til oppmåling, arealoverføring, tinglysning, og konsulentbistand for gjennomføring av dette. Budsjettet er på plan for inneværende år og vil ferdigstilles innenfor gitt totalbudsjett for prosjektet.

Søreide - Realisering friområder Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser

i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Prosjektet har hatt internt oppstart og er i programmeringsfasen. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og totalprognose. Totalprognosen er samtidig usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. Det skyves midler fra 2025 til 2027 på grunn av manglende intern kapasitet og derav forsinket anskaffelsesprosess. Høsten 2025 anskaffes rådgivere for prosjektering, med oppstart før jul.

Søreide – Dampskipkaiaen

Det skal etableres et nytt friområde på Dampskipkaiaen (FR2) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser fra rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler og er en ønsket utvikling i området. Et av hovedformålene med områdeplanen er å åpne opp sjølinjen til bruk for beboere på Søreide. Friområdet planlegges med utbedret kai, oppholdsareal, utbedret tilkomst og grøntarealer. Prosjektet har hatt internt oppstart og er i programmeringsfasen. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og totalprognose. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Wergeland benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggermidler på Wergeland. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur som det er stilt krav om i ulike reguleringsplaner.

Wergeland Byrom

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Dette prosjektet omfatter kun tidlig planleggingsfase/frem til og med forprosjekt. Forprosjekt ble ferdigstilt mars 2025. Prosjektets totalkostnad er å anse som på plan, med en marginal justering av budsjett. Satsingen videreføres under nytt prosjektnavn, Grønnallmenningen.

Grønnallmenningen

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Prosjektet omfatter videre planlegging og etablering av allmenningen. På bakgrunn av kostnadskalkylen fra forprosjektet skal det gjennomføres en usikkerhetsanalyse, denne settes i bero sammen med videre arbeid i påvente av avklaringer knyttet til tilgrensende utviklingsprosjekter og andre avklaringer. Årsprognose og totalprognosen er på plan.

Wergeland grunnerverv

Bergen kommune har inngått utbyggingsavtale med utbygger på Wergeland, med forpliktelse om å opparbeide offentlig infrastruktur. Deler av infrastrukturen ligger på private eiendommer, og ekspropriasjon av fire eiendommer ble vedtatt av byrådet mars 2023. Erverv er nå gjennomført for tre av eiendommene. Det er behov for å ha rom for å kunne inngå avtale og utbetale ervervsbeløp til siste eiendom i løpet av 2025. Prognosen for 2025 er derfor oppjustert og framdrift framskyndet. Det fremskyndes midler fra 2026 til 2025. Totalprognosen er redusert med 1,5 mill. Dette er i tråd med innspill til HØP 2026-2029.

09-Boligtiltak

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde Boligtiltak omhandler virkemidler og tiltak for å gi byens innbyggere et godt og tilpasset sted å bo. Boligvirkemidlene forvaltes av Etat for sosiale tjenester, Etat for boligforvaltning og Etat for utbygging. Boligvirkemidlene er bydekkende og rettet mot enkeltindivider og familier. Tildeling av statlig og kommunal bostøtte, finansiering og utbedring av boliger ved hjelp av startlån og tilskudd, og tildeling av kommunale utleieboliger er tjenester fra Etat for sosiale tjenester ved Boligkontoret. Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunenes utleieboliger er tjenester fra Etat for boligforvaltning. Etat for utbygging har ansvar for bygging av nye kommunale utleieboliger.

Utvikling og utfordringer

Antall innbyggere med behov for hjelp til å fremskaffe et trygt sted å bo øker. Det er mangel på egnede boliger, særlig til grupper med behov for tjenester. Den kommunale bostøtteordning har over tid gitt store kostnader for kommunen. Det er nedgang i antall mottakere av startlån, til tross for en ny ordning for førstegangsetablerere. Det er usikkert om nedgangen er en trend eller om man vil klare å øke utlånet framover.

Bostøtte

Antall husstander med kommunal bostøtte, og beløp for utbetaling har økt de siste årene. Nye retningslinjer for kommunal bostøtte ble vedtatt i sak 128/25 i bystyremøtet 29. april 2025 og har virkning fra 1. juli 2025. De nye retningslinjene vil medføre en reduksjon i antall mottakere og utbetalt beløp. Antall mottakere av statlig bostøtte er jevnt høyt. Refusjon til kommunen påvirkes av endringer i retningslinjer fra statlig hold. Refusjon utgjør prosentvis en lavere andel for hvert år som går, noe som setter press på kommuneøkonomien.

Boligfinansiering

Selv om antall søknader om finansiering holder seg høyt er beløpet redusert de siste årene. I 2021 var utlånet rekordhøyt med 904 millioner kroner, mens det i 2022 ble lånt ut 859 millioner, 732 millioner i 2023 og 726 millioner i 2024.

I Byrådssak 1059/25 vedtok byrådet nye retningslinjer for startlån og tilskudd og retningslinjer for forsøk med startlån for førstegangsetablerere, med mål om en økning i antall søknader og utbetalt beløp. Endringene gir økt mulighet for lån til barnefamilier. Økt satsing på at barnefamilier skal kunne kjøpe bolig er viktig for Bergen kommune, da det er sannsynliggjort at å vokse opp i en familie med eid bolig medfører større sannsynlighet for at barn lykkes videre i livet med tanke på jobb og utdanning.

Til og med andre tertial 2025 er det utbetalt 437,4 millioner, fordelt på 172 lån. Det lave tallet kan skyldes at det er vanskelig å finne boliger til riktig pris for søkerne, og at konkurransen i boligmarkedet har blitt høyere på grunn av endret krav til egenkapital hos bankene fra 15 % til 10 %. Et relativt høyt rentenivå vil begrense kjøpekraften, mens et lavt rentenivå vil virke prisdrivende i et marked der det blir bygget for få boliger.

Bystyret vedtok i handlings- og økonomiplan 25-28 å låne inn 950 millioner i startlån fordelt på 750 millioner for ordinær startlånsordning og 200 millioner for forsøksordningen med startlån til

2. tertialrapport - 2025

førstegangsetablerere. Det er vanskelig å forutse hva som er riktig omfang av innlån fremover da bruk av startlån påvirkes av søknadsinngang, boligmarked, rentenivå, etablering av privatinitierte bogrupper, mm.

Retningslinjer som medfører at flere lavinntektsgrupper mottar startlån, øker risiko for bokførte tap. Tallene viser at det er få gjennomførte tvangssalg, og at de fleste salg gjennomføres frivillig. Vi ser likevel at økt rente og høyere priser generelt også påvirker startlånskundene. Dette medfører for eksempel at flere ber om avdragsutsettelse noe som medfører at kommunene får mindre midler å tilbakebetale sitt lån hos Husbanken med. Antall søknader og utbetalinger til refinansiering var betydelig høyere i 2024 enn det som har vært normalen de siste årene, og dette ser ut til å fortsette i 2025.

Tilskudd til kjøp og utbedring tildeles kommunen fra staten, som en del av rammen. Det er satt av 20 millioner i handlings- og økonomiplan til formålet, og i 2024 ble det benyttet 15 millioner kroner til tilskudd. Tilsvarende tall for 2022 og 2023 var henholdsvis 21 millioner og 18 millioner. Så langt i år er det benyttet 7,7 millioner.

Utleieboliger

Antall bostedsløse og antall på venteliste for kommunal bolig øker. Av de 437 på ventelisten er 378 enslige som venter på 1-2 roms bolig og 59 barnefamilier. Det er mangel på boliger som er tilrettelagt for personer med rus og/eller psykiske helseutfordringer. Vi ser også at det er flere barnefamilier som pga. helseutfordringer søker om bolig med universell utforming eller annen form for tilrettelegging. Mangel på store familieboliger med god tilpasning gjør at noen av disse familiene må vente lenge på å få tildelt bolig.

Steinvikkroken botiltak er et nytt botiltak som ble tatt i bruk våren 2025 og gir trygge rammer for seks personer med utfordringer knyttet til rus og utviklingsforstyrrelser. Petedalsmyra botiltak og småhusene på Bjørge er under oppføring og skal tas i bruk første halvdel 2026. Arbeid med andre prosjekter pågår.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Kommunale utleieboliger	474 317	-588 679	-114 362	-113 576	-786
Flyktningeboliger	76 079	-48 779	27 300	23 300	4 000
Byggdrift bostedsløse	16 298	-13 934	2 364	2 364	0
Byggdrift særskilte botiltak	23 997	-23 801	196	196	0
Bostøtte	334 197	-105 327	228 871	229 579	-709
Boligfinansiering	31 061	-13 720	17 341	17 257	84
Boligtildeling	8 256	-334	7 922	7 922	0
Mottatte renter/avdrag på formidlingslån	5 000	-5 000	0	0	0
Sum	969 206	-799 574	169 632	167 043	2 589

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	798 907	-671 214	127 693	124 433	3 260	0,4 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	377 265	-119 482	257 783	258 454	-671	-0,2 %
90-Fellesposter - bykassen	-206 967	-8 878	-215 845	-215 845	0	0,0 %
Sum	969 206	-799 574	169 632	167 043	2 589	0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 0,7 mill.

Det er vedtatt nye retningslinjer for kommunal bostøtte med virkning fra 1. juli 2025. Besparelsene som følge av nye retningslinjer er usikre.

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk på 3,26 mill. på tjenestoområde 09 Boligtiltak. Etat for boligforvaltning rapporterer et mindreforbruk på 4 mill. knyttet til behov for leieboliger til flyktninger. Etaten melder også om lavere inntekter på kommunale boliger, som må ses i sammenheng med økte inntekter på omsorgs- og trygdeboliger.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		200 682	170 857	168 771	167 003
Justert ramme		169 632	170 966	168 880	167 112
Sum Tekniske justeringer		5 327	-1 863	-1 863	-1 863
Prisjustering og diverse endringer		5 327	-1 863	-1 863	-1 863
Lavere utgifter til flyktningeboliger	Tilpasning til aktivitetsnivå	-4 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-4 000	0	0	0
Forslag til ny ramme		170 959	169 104	167 017	165 250

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økt kommunal bostøtte som følge av redusert statlig refusjon for bostøtte	11 562	11 562	0	Innarbeidet ved utbetaling av bostøtte i kommunale leiligheter.
Sum	11 562	11 562	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
EBF - Lønnskostnader - oppfølging innleie av boliger til flyktninger	2 202	2 202	0	Utgiftene løper i samsvar med budsjett
EBF - FDV-kostnader - innleie av boliger til flyktninger	60 499	55 579	4 920	Aktiviteten på området er synkende og etaten benytter de muligheter som er å redusere antall innleide boliger til formålet
EBF - Husleieinntekter - innleie av boliger til flyktninger	-29 398	-28 478	-920	Aktiviteten på området er synkende og etaten benytter de muligheter som er å redusere antall innleide boliger til formålet
Økt bostøtte som følge av økt husleie per bruker	14 000	14 000	0	Økte husleier medfører høyere utbetalinger av bostøtte i 2025.
Økt bostøtte	11 305	11 305	0	Utbetales i 2025 som følge av økning i antall kommunale boliger.
Økt kommunal bostøtte som følge av redusert statlig refusjon for bostøtte	3 908	3 908	0	Innarbeidet ved utbetaling av bostøtten.
Sum	62 515	58 515	4 000	
Nye tiltak				
EBF - FDV-kostnader - nye boliger	12 166	9 416	2 750	Antall kjøp av nye boliger til bosetting av flyktninger er lavere enn opprinnelig planlagt
Sum	12 166	9 416	2 750	
Effektivisering				
Reduksjon årsverk	-1 000	-1 000	0	Tiltaket er gjennomført ved reduksjon av ett årsverk fra 01.01.25.
Sum	-1 000	-1 000	0	
Kutt				
Redusert bostøtte ved endring i regelverk for bostøtte	-13 600	-13 600	0	Det er vedtatt nye retningslinjer for kommunal bostøtte med virkning fra 1. juli 2025. Som følge av begrenset erfaringsgrunnlag er reduksjonen i bostøtte usikker.
Redusere utgifter til planlagt vedlikehold av kommunale boliger	-3 700	-3 700	0	Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for boligforvaltning

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-3 200	-3 200	0 Innarbeidet i bostøtteberegningen for 2025.
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-60	-60	0 Redusert kurs og seminar blir gjennomført i 2025.
Sum	-20 560	-20 560	0
Inntektsendringer			
EBF - Husleieinntekter - nye boliger	-26 409	-23 659	-2 750 Antall kjøp av nye boliger til bosetting av flyktninger er lavere enn opprinnelig planlagt.
Sum	-26 409	-23 659	-2 750
Sum tiltak	38 274	34 274	4 000

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Reduserte utgifter til boliger for flyktninger	-15 000	-15 000	0 Etat for boligforvaltnings netto utgifter til å leie inn boliger til flyktninger ble nedjustert med kr 15 mill. i revidert budsjett. Dette vil bli innfridd, og det forventes i tillegg en ytterligere nedgang i netto utgifter på kr 4 mill. ved årets slutt. Se rapportering på øvrige økonomiplantiltak på tjenesteområdet.
Endring bostøtte	-2 952	-2 952	0 Mer inntekter fra staten i 2025.
Sum	-17 952	-17 952	0
Sum tiltak	-17 952	-17 952	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	"Fra leie til eie" - Flere ut	Antall startlån til kommunale leietakere	60	13	Antallet er lavt og lavere enn forventet, det er et større potensiale i å gi kommunale leietakere mulighet til å kjøpe bolig som må benyttes aktivt gjennom året.
	av kommunale utleieboliger				
	Alle skal tildeles kommunal bolig innen ett år fra søknadstidspunkt	Andel som har fått tildelt bolig innen ett år fra søknadstidspunkt	100,0 %	15,0 %	Målet på 100 prosent er nådd for husstander med barn, men ikke for andre på ventelisten.
	Minst 50 prosent av antall startlån skal tildeles barnefamilier	Andel barnefamilier med utbetaling	50,0 %	58,3 %	Å gi barnefamilier mulighet til å kjøpe bolig er et viktig mål, det er likevel flest søknader fra enehusstander og prosentandel svinger fort, det ligger an til at vi skal nå målsetting gjennom året.
	Redusere boligkøen for kommunale utleieboliger	Antall godkjente husstander med vedtak om boligtildeling (boligkø)	150	437	Ventelisten for tildeling av kommunal bolig og antall personer i boligkø går oppover.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 g.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 g. Bystyret ber byrådet om å tre ut av dyre utleieboliger og erstatte disse med rimeligere utleieboliger, der leiekontraktene åpner for dette f.eks. ved utflytting eller skifte av leietaker.	Fra et nivå på om lag 270 leieavtaler i oktober 2024, har antall leiekontrakter som det så langt i 2025 har vært mulig å tre ut av, blitt redusert med 35. Ved utgangen av august er det gjenværende antall leiekontrakter dermed om lag 235. Der hvor det har vært behov for det, har man lyktes med å omplassere beboerne innenfor den eksisterende kommunale boligmassen. Videre har kommunen utøvd en opsjon på å tre ut av 19 leiekontrakter med én eiendomsaktør med virkning fra juni 2026, ett år før tiden.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 u.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 u. Bystyret ber byrådet legge frem sak om endrede retningslinjer for kommunal bostøtte innen første halvår 2025.	Nye retningslinjer for kommunal bostøtte ble vedtatt i sak 128/25 i bystyremøtet 29. april 2025 og har virkning fra 1. juli 2025.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedt ak	Vedt tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Fors lag til bud.endr.
Bjørge, utleieboliger	BY 34/24	52 400	52 400	52 400	0	2.kv. 2026	27 897	28 792	895
Bjørnsons gate 4	2020/4805 4-48	IA	24 200	24 200	0	4.kv. 2025	18 893	18 893	0
Boligprogram - 125 nye boliger		-	-	-	-	Løpende	892	892	0
Hylkje botiltak		IA	121 30 0	12 256	109 04 4	4.kv. 2025	3 000	250	-2 750
Kjøp av 3 enkeltboliger		IA	15 000	15 000	0	2.kv. 2026	7 426	7 426	0
Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger		IA	600 00 0	520 000	80 000	1.kv. 2026	244 363	164 363	-80 000
Kjøp av boliger til vanskeligstilte	0	IA	50 000	50 000	0	4.kv. 2035	5 000	5 000	0
Kjøp av familieboliger	2023/2788 99-46	IA	100 00 0	100 000	0	1.kv. 2026	28 640	28 640	0
Knappentunet botiltak - prosjektutvikling		IA	47 028	59 868	- 12 840	4.kv. 2029	3 000	2 000	-1 000
Lonemarka, botiltak	BY 116/25	96 400	96 405	96 405	0	4.kv. 2027	11 384	16 058	4 674
Møllendalsveien, midlertidig botilbud		IA	86 500	84 000	2 500	4.kv. 2027	16 730	4 300	-12 430
Nytt time- og døgnavlastningstil bud til barn og unge - prosjektutvikling		IA	5 000	0	5 000	3.kv. 2027	5 000	0	0
Petedalsmyra botiltak	BY 249/23	111 400	105 28 5	102 285	3 000	4.kv. 2025	39 085	41 462	2 377
Pilot modulbygg - prosjektutvikling		IA	0	4 900	-4 900	4.kv. 2026	0	0	0
Sandbrekkevegen botiltak - prosjektutvikling		IA	211 40 0	20 731	190 66 9	4.kv. 2028	4 000	2 100	-1 900
Sanddalsringen botiltak		IA	150 90 0	14 325	136 57 5	4.kv. 2025	18 728	600	-2 400
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-50 952	-8 675	42 277
Skoglien 17	2020/4805 4-32	IA	8 000	8 000	0	4.kv. 2025	3 473	3 473	0
Steinsvikkroken botiltak	BY 92/23	106 400	81 400	77 400	4 000	Ferdig	10 800	10 800	0
Storbotn utleieboliger	BY 238/22	50 200	50 200	50 200	0	1.kv. 2027	21 202	21 810	608
Sum øvrige prosjekter							-246	-246	0
Sum							418 315	347 938	-49 649

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp at tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonsperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill.

Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemming

Midlene benyttes i 2025 i forbindelse med ombygging av bygningsmassen i Leirvikåsen til barne og avlastningsboliger.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Entreprenør startet byggingen i slutten av 2024 og det pågår nå isolering av tak og yttervegger. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose, og anslått tidspunkt for ferdigstillelse er justert i henhold til oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er uendret.

Bjørnsons gate 4

Prosjektet er i avslutningsfasen. Beboerne flyttet tilbake til Bjørnsonsgate mot slutten av sommeren og det gjenstår kun noen småarbeider før en kan avslutte regnskapet og skrive sluttmelding.

Hylkje botiltak

På Hylkje er det planlagt å bygge et botiltak med åtte leiligheter og personalbase. Målgruppen for botiltaket er personer med rusproblematikk.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Kjøp av 3 enkeltboliger

Den siste boligen ble anskaffet i september 2025. Denne trenger noe oppgradering før den tas i bruk og det må vurderes om den skal tilkobles offentlig vann og kloakk. En forventer derfor ferdigstillelse av prosjektet vår 2026.

Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger

Det har vært et betydelig lavere behov for boliger til flyktninger de siste månedene pga færre ankomster enn hva en forventet i begynnelsen av året. Etat for Boligforvaltning har derfor redusert aktiviteten betydelig og forventer å ikke anskaffe mer enn 10-15 boliger resten av året. Behovet for investeringsmidler reduseres derfor med 80 millioner. Prosjektet vil ferdigstilles i 1. kvartal 2026 da en del boliger som anskaffes i 2025 først vil bli betalt og overtatt i 2026.

Kjøp av boliger til vanskeligstilte

Antall bostedsløse og antall på venteliste for kommunal bolig øker urovekkende mye. Av de på ventelisten er det flere enslige som venter på 1-2 roms bolig. Det er mangel på boliger generelt og spesielt boliger som er tilrettelagt for personer med psykiske eller somatiske helseutfordringer. Vi ser også at det er flere barnefamilier som pga. helseutfordringer søker om bolig med universell utforming eller annen form for tilrettelegging. Mangel på store familieboliger med god tilpasning gjør at noen av disse familiene må vente uforholdsmessig lenge på å få tildelt bolig. For å imøtekomme behovene for flere boliger er det satt av 5 millioner årlig i budsjett til kjøp av boliger.

Kjøp av familieboliger

Etat for Boligforvaltning er i ferd med å ferdigstille kjøp av familieboliger innenfor den tildelte rammen på 100 millioner. Det gjenstår 1-2 boliger som man håper å kunne anskaffe i løpet av høsten 2025. Det er imidlertid vanskelig å finne boliger på over 100m² med alle funksjoner (kjøkken, bad, stue, soverom) på et plan samtidig som det må være trappefrie adkomst til boligen.

Knappentunet botiltak - prosjektutvikling

Det er behov for en utvidelse av anlegget på Knappentunet til kapasitet på 45 beboere med utfordringer innen psykisk helse. Prosjektet er i oppstartsfasen og budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet. Det foreslås en forskyvning av midler fra inneværende år, dette endrer foreløpig ikke planlagt tidspunkt for ferdigstilling. Totalprognosen er økt på grunn av justering vedr merverdiavgift samt at prosjektet er prisjustert. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Lonemarka, botiltak

Etter brannen på Lonemarka i august 2021 bygger kommunen et nytt botiltak med åtte leiligheter og personalbase på samme adresse. Målgruppen for botiltaket er vanskeligstilte med rusproblematikk. Entreprenør ble kontrahert sommeren 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Det medfører også en justering av antatt tidspunkt for ferdigstilling. Totalprognosen er uendret.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Totalprognosen er uendret, mens forventet tidspunkt for ferdigstilling er flyttet.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming.

2. tertialrapport - 2025

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Møllendalsveien, midlertidig botilbud

Møllendalsveien 19 ble overtatt av kommunen i desember 2022, og skal etter en omfattende ombygging bli et midlertidig botilbud med elleve enheter. Målgruppen for botilbudet er bostedsløse personer med rusproblematikk. I etterkant av avlyst konkurranse i 2. kvartal 2025 er det gjennomført en markedsundersøkelse, og konkurransegrunnlaget er oppdatert. I tillegg har prosjektet redusert arealet. Det ble utlyst ny konkurranse i 3. kvartal 2025 og gjennomføringsvedtak er sendt inn til ny behandling i bystyret. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn antatt. Dette medfører også til justering av totalprognosen. Ferdigstillelsesdato er endret i i tråd med oppdatert fremdriftsplan.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets - og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet har sett på muligheter for kutt og besparelser, noe som medfører nedjustering av totalprognosen. I tillegg er prosjektet prisjustert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Endring i ferdigstillelsesdato skyldes oppdatert framdriftsplan.

Ombygging Skogli 17

Ombyggingen av Skogli til to familieboliger er i slutfasen og en venter nå kun på de siste fakturaene for å kunne avslutte prosjektet og skrive sluttmelding.

Petedalsmyra botiltak

I Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med ROP-lidelser. Bygget er ferdigstilt og blir tatt i bruk i januar 2026. For tiden pågår levering av inventar og utstyr. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er uendret, og totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert anslått prosjektkostnad.

Sandbrekkevegen botiltak - prosjektutvikling

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet skal omarbeides og at midler til gjennomføringsfasen tilbakeføres til sekkepost. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Sanddalsringen botiltak

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Skoglien 17

Prosjektet er i sluttfasen og en venter nå kun på å kunne avslutte regnskapet.

Steinsvikkroken botiltak

I Steinsvikkroken er det bygget et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Bygget er ferdigstilt og beboerne er flyttet inn. Totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert anslått prosjektkostnad.

Storbotn utleieboliger

På Storbotn skal det oppføres et bygg med fem enheter uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Aktivitet på byggeplassen starter høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, dette medfører ikke en justering av totalprognose eller antatt tidspunkt for ferdigstillelse.

Åstveittunet 57-82 bofellesskap

Prosjektet trekker ut i tid. Byggene som er omsorgsboliger og skal bli tjenester til utviklingshemmede. Beboere i omsorgsboligene får bo i boligen og en venter derfor nå på at flere boliger skal bli ledig

10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern

Utvikling og utfordringer

Bybanen til Åsane

Plan- og bygningsetaten mottok bestilling på regulering av Bybanens byggetrinn 5 Sentrum – Sandviken i oktober 2024. I etterkant har etaten meldt oppstart på planarbeidet, gjennomført innkjøp av konsulenttjenester og rigget oppstart av prosjektteamet. Annet forberedende arbeid, som etablering av arbeidsgrupper med de andre partene i Miljøløftet, er også gjennomført. I forbindelse med høring av oppstart har det vært gjennomført åpne informasjonsmøter, samt møter med offentlige instanser og enkelte berørte parter. Sommer og tidlig høst 2025 har gått med på få konsulenten opp i fart på oppdraget, sammen med Prosjektgruppen i Miljøløftet.

Kommunedelplan kollektiv Bergen vest (Laksevåg)

Kommunedelplan for kollektivsystemet mellom sentrum og Bergen Vest ble vedtatt den 10. april 2024 i bystyret. Et av vedtakspunktene er at det skal jobbes videre med kommunedelplan, arealdel, for strekningen Dokken – Nygård. Arbeidet med dette er godt i gang, sammen med konsulent. Juni 2025 fikk Plan- og bygningsetaten justert bestilling fra Byrådsavdeling for byutvikling, der det ble bedt om en justering i fremdriftsplanen, slik at det gjennomføres en høring av alternativanalyse og konsekvensutredningen (KU) før bystyret gjør vedtak om trasévalg. Prosjektet jobber videre med dette som utgangspunkt. Det er i prosjektet et tett samarbeid med pågående planarbeid for Dokken og Laksevåg, i samarbeidsforumet «Puddefjorden United».

Dokken og Laksevåg

Arbeidet med områderegulering for Dokken sør er høyt prioritert. Det er knyttet stor reguleringsrisiko til flytting av havnefunksjoner fra Dokken og Jekteviken. Arbeidet på Dokken sees i sammenheng med planarbeidene på Laksevåg. Plansituasjonen på Laksevåg er kompleks, med flere ulike plannivå og prosesser som går parallelt. Dokken Sør påvirkes, og er avhengig av fremdrift og valg av kollektivtrasè i kommunedelplan for kollektivsystem mot Vest. Det avholdes jevnlig møter med grunneierne, og det legges opp til et tett samarbeid om videre plan- og utredningsoppgaver.

Arbeid med utredningsoppgaver som er felles for både offentlige og private planer pågår. Plan- og utredningsarbeidet rundt Puddefjorden har høy prioritet, og en stor del av Plan- og bygningsetatens ressurser vil gå med til dette arbeidet de nærmeste årene. I perioden er Dokken sør prioritert før områdeplan for Slettebakken.

Trafikkanalyser, trafikkplan og gåbyen Bergen

I regi av Miljøløftet er det utarbeidet en temaplan for trafikk i Bergen sentrum; Trafikkplan sentrum. Dette skal være en helhetlig plan for å redusere personbiltrafikken i sentrum, gi bedre forhold for gange, sykkel, kollektiv- og varetransport i det sentrale byområdet, samt belyse hvilke trafikale løsninger som best kan bidra til å nå dette målet. Planen ble vedtatt i Bystyret i mai 2023. Ved regulering av tunnelløsning vil det være nødvendig med justeringer av løsningen i trafikkplan sentrum. Plan- og bygningsetaten har, i samarbeid med Vestland fylkeskommune og Statens vegvesen, startet dette arbeidet. Dette blir nå innlemmet i arbeidet med reguleringsplan for Bybanens byggetrinn 5 Sentrum – Sandviken.

Videre bidrar Plan- og bygningsetaten til å utvikle den kompakte gåbyen, slik den er beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel, gjennom etatens saksbehandling og utredningsoppgaver. Det er gjennomført gangekartlegging i flere bydeler som grunnlag i pågående planer og for at Bymiljøetaten skal kunne ruste opp gangforbindelser. I 2025 er det planlagt gangekartlegging i Årstad. Detaljregulering av to gangforbindelser på Laksevåg er levert til sluttbehandling så langt i 2025.

Byarkitektavdelingen

Byarkitektavdelingen er en avdeling i Plan- og bygningsetaten som skal jobbe for økt arkitektonisk kvalitet på det som bygges i Bergen. Avdelingen har ansvar for etatens arkitektfaglige satsing, og har etablert rutiner for faglig bistand og samarbeid. Dette inkluderer forumet ArkitekturLAB, som samler ulike etater og aktører i byggebransjen for å diskutere arkitektfaglige temaer. Temaene for 2025 er blant annet: Arkitekturveileder, Arkitektur i KPA, Formingsveileder og Kvalitet i uterom.

Byarkitektavdelingen har ansvar for bestilling av ny Arkitekturveileder for Bergen og har i den aktuelle perioden gjennomført to store ArkitekturLAB'er der bransje og organisasjoner samt saksbehandlere i Plan- og bygningsetaten har drøftet grunnleggende arkitektoniske kvaliteter som basis for veilederens oppbygging.

FutureBuilt går inn i siste del av den treårige pilotperioden ved utgangen av 2025 og det arbeides med alternativer for videreføring. Når pilotfasen avsluttes ved nyttår, går programmet over i en permanent form med planer for samarbeid med Bergen Næringsråd. FutureBuilt i Bergen har etablert seg som en viktig drivkraft i byutviklingen og seks prosjekter er allerede i gang. I rapporteringsperioden har Bergen bidratt på fire konferanser, fulgt opp flere FutureBuilt-prosjekter, arrangert studietur til Oslo og vist frem satsingen på nasjonalt topplademøte. Bergen leverer for tiden nesten alle nyheter til FutureBuilt's nettside: [FutureBuilt](#)

Andre oppgaver i perioden

- **Deleboliger:** Intern veileder under utvikling, i samarbeid med byggesak og plan, som oppfølging av boligforsyningsprogrammet.
- **BOPILOT:** Alle arrangementer er gjennomført. Høgskolen på Vestlandet (HVL) bidrar med analyser av CO₂-reduksjon for boliger med delefunksjoner. Sluttrapport til Klimasats er under arbeid.
- **Nyskapende aktivitetsanlegg:** Bergen kommune er søkt inn i fylkeskommunens program. Gimle skole er med og Byarkitektavdelingen, sammen med Etat for utbygging får støtte til utvikling av uteområder og "10 bud" for fremtidens skolegård.

Dialog og medvirkning

Plan- og bygningsetaten er opptatt av god dialog med byens innbyggere, utbyggere og øvrige aktører for å sikre en bærekraftig byutvikling. Det prioriteres å ha en åpen og inkluderende dialog med byens innbyggere, og det gjennomføres både workshops, folkemøter og grunneiermøter for å informere om ulike pågående prosjekter. Det er i år gjennomført to informasjonsmøter om regulering av Bybanen fra sentrum (Kaigaten) til Sandviken, workshop med eksterne om mobilitet for Dokken Sør, samt to workshops om klimabestemmelser og energikartlegging med utbyggere og øvrige interessenter.

Kulturminnevern

Sammen med ny arkitekturveileder, er buffersone rundt verdensarvstedet Bryggen, middelalderbyen Bergen, sikring av byens ikoniske tette trehusområder i samarbeid med Bergen brannvesen, og klimavennlig gjenbruk, ombruk og transformasjon gjennom prosjektet FutureBuilt, viktige oppgaver i 2025. Utadrettet formidling øker oppmerksomhet og kunnskap om kulturminner blant innbyggerne. Digital utvikling av tjenestene er et viktig mål. Oppdaterte nettsider, 3D-animasjoner og pilotarbeid med kunstig intelligens utforskes for å sikre effektivitet og tilgjengelighet til kunnskap om forvaltning av kulturmiljøverdier.

Daglig tjenesteproduksjon knyttet til plan- og byggesaker, samt rådgiving ligger på samme omtrent nivå som i 2024, på tross av reduksjon i antall ansatte. Dette går på bekostning av mer langsiktige oppgaver som på sikt sikrer bedre tjenester mot innbyggerne og et bedre vern av kulturmiljøet og er bekymringsfullt. På grunn av prioritert arbeid med Arkitekturveileder, er også rådgivingstjenesten stilt i bero til og med oktober 2025. Dette er en ettertraktet tjeneste som skaper god direkte dialog med innbyggerne. Den brede kontakten bidrar til å nå ut til mange av dem som forvalter sine egne kulturhistoriske bygg og miljø, og bidrar til å nå målet om å sikre, ivareta og utvikle det historiske Bergen og forvalte kulturmiljøet på vegne av felleskapet. Det er et mål å hurtigst mulig gjenoppta rådgivingstjenesten.

Byantikvaren deltar i arbeidsgruppe og styringsgruppe for FutureBuilt og arbeider kontinuerlig med å bidra til gode løsninger for sikre kulturmiljøverdier i samspill med klimatilpassing, transformasjon, gjenbruk og energiløsninger for eksisterende bygninger. Beredskap/risiko for tap av kulturmiljø er et viktig arbeidsområde. Klimarisiko knyttet til verdensarvsteder er en trussel mot verdensarvverdiene, da særlig havnivåstigning og ekstremvær for Bryggens vedkommende. Bergen kommune gjør godt faglig arbeid innen klimasårbarhet og beredskap, og Byantikvaren bidrar inn i dette arbeidet på kulturmiljøfeltet.

God forvaltning av verdensarvverdier er et felles anliggende, både lokalt og internasjonalt. Verdensarvkoordinatoren, som er ansatt hos Byantikvaren, har sine frittstående kjerneoppgaver i dette fellesskapet. Med verdensarvstedet Bryggen midt i den historiske byen, er helhetsperspektivet viktig. Byantikvaren har fagansvar for den lokale forvaltningen knyttet til verdensarv. Gjennom kommunens ansvar som forvalter av kulturmiljøverdier etter Plan- og bygningsloven, har Bergen et stort ansvar for forvaltningen av helheten der Bryggen inngår. Bergen kommune har derfor ansvar for å lage et forslag til buffersone med retningslinjer og sikre en påfølgende forankring i planer, i henhold til UNESCOs retningslinjer. Medvirkning fra Bergens innbyggere er svært viktig i en slik arbeidsprosess, og både offentlige innspillmøter og ulike ressursgrupper tilrettelegger for dette.

Områdesatsing

Områdesatsingen skal bidra til bærekraftig utvikling og gode bo- og nærmiljø i utvalgte levekårsutsatte områder. I Loddefjord og Olsvik fortsetter satsingen på innovasjon og metodeutvikling for å øke gjennomføringsevnen i videregående skole. Satsingen involverer også et samarbeid med NAV Bergen Vest. I forbindelse med delprogrammene i programbeskrivelsen for Slettebakken og Solheim er det jobbet videre sammen med Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold og Byrådsavdeling for barnehage og skole (BBS). I samarbeidet med BBS (Barnehageprosjektet) er ekstern finansiering kommet på plass og ny prosjektleder er ansatt med oppstart i november. I samarbeid med Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett er det satt i gang en mulighetsstudie for å se hvordan man kan øke bruken av Bergenshallen.

2. tertialrapport - 2025

Lokal medvirkning og dialog er et av hovedprinsippene i områdesatsingene i Bergen. For å legge til rette for at innbyggerne i satsingsområdene skal få aktivt delta og medvirke i utviklingen av egne nærmiljø gjennomføres det årlige folkemøter og nærmiljømøter i alle satsingsområder. I løpet av 2.tertial er det avholdt et nærmiljømøte på Slettebakken og et i Solheim, og et felles nærmiljømøte for Loddefjord og Olsvik. I tillegg er det i alle områder gjennomført møter og befaringer med lokale aktører og ulike offentlige instanser for å utveksle informasjon og kunnskap, og finne bærekraftige løsninger. Koordinatorer for områdesatsingene har også deltatt på Slettenfest, Løvstakkdagene og Loddefjord Torgdag i perioden.

I en områdesatsing er fysisk og teknisk oppgradering et viktig virkemiddel for å forbedre bo- og nærmiljø. Det er sammen med Etat for boligforvaltning blitt jobbet med planlegging og forberedelser til oppgradering av to lekeplasser i Solheim. Oppgraderingsprosjektet har oppstart i høst. I samarbeid med Bymiljøetaten er det tilført en ny grillplass med bord og benker på Slettemyren. Det er gitt støtte til oppgraderingen av en lekeplass i tilknytning til Slettebakken menighetsbarnehage. I Olsvik har Gamle Kjøkkelvik Velforening fått støtte til oppgradering av en lekeplass i perioden. Det har vært offisielle åpningsarrangement for både Olsvik nærmiljøanlegg (byggherre Etat for idrett) og Brønnaldalen Ballplass (byggherre Bymiljøetaten) i juni. Bymiljøetaten har i august satt ut 38 nye skilt i Olsvik for å gjøre gang- og sykkelveinettet mer sammenhengende og tilgjengelig. Bymiljøetaten har i 2. tertial også ferdigstilt oppgraderingen av skoleveien i Lyngfaret og gjort ferdig utbedringene av turstien Hundestien i Vestre Vadmyra. Områdesatsingen har vært viktig pådriver og samarbeidspart i alle disse prosjektene, og bidratt med medvirkning og innspill fra nærmiljøet.

I 2. tertial har Bergen kommune hatt besøk av statsråden for Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i forbindelse med reforhandling av samarbeidsavtalen om områdesatsing. Kommunen har også deltatt i et politisk dialogmøte med departementer og direktorater i regi av KDD. Under Arendalsuka presenterte kommunen sitt arbeid med områdesatsing og inkluderende møteplasser, noe som bidro til å synliggjøre Bergens innsats nasjonalt.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertial 2023	Andre tertial 2024	Andre tertial 2025
Antall besvarte faglige henvendelser fra private aktører - Byantikvaren	693	806	508
Antall gratis rådgivingstimer - Byantikvaren	136	185	156
Antall møter med private og offentlige aktører i byggesaker - Byantikvaren	32	53	55
Antall møter med private og offentlige aktører i plansaker - Byantikvaren	80	60	75
Antall uttalelser i byggesaker - Byantikvaren	301	329	333

2. tertialrapport - 2025

Antall uttalelser i plansaker - Byantikvaren	46	49	41
Antall vedtak knyttet til kommuneplan/kommunedelplan	0	1	0
Antall vedtak knyttet til områderegulering	12	3	0

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Offentlige planer	127 183	-45 164	82 019	87 019	-5 000
Eierseksjonering	3 964	-4 185	-221	-221	0
Kulturminnevern	19 331	-4 533	14 798	14 798	0
Sum	150 478	-53 882	96 596	101 596	-5 000

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	10 057	-57	10 000	10 000	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	140 422	-53 666	86 755	91 755	-5 000	-3,6 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	-159	-159	-159	0	0,0 %
Sum	150 478	-53 882	96 596	101 596	-5 000	-3,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et budsjettavvik på 5,0 mill. knyttet til regulering av sykkeltrasé mellom sentrum og Sandviken og inntektsbortfall hos Byarkitektavdelingen.

For øvrige tjenester innen tjenesteområdet forventes det ikke avvik ved årsslutt.

Regulering av sykkeltrasé i fra sentrum til Sandviken - avvik på 4,0 mill.

Etter at bystyret vedtok å starte reguleringsarbeid for bybanen i tunnel fra sentrum til Sandviken, må det også reguleres ny sykkeltrasé fra sentrum til Sandviken. Det er inngått kontrakt med plankonsulent for reguleringsarbeidet. Totalprognosen for konsulentarbeidet er 15 mill. hvorav 4 mill. forventes å påløpe i 2025. Reguleringsarbeidet må finansieres av kommunale midler og byrådet foreslår en

2. tertialrapport - 2025

budsjettjustering på 4,0 mill. til dette formål for 2025. Resterende midler innarbeides i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Inntektsbortfall hos Byarkitektavdelingen - avvik på 1,0 mill.

I Byarkitektavdelingens budsjett ligger det et inntektskrav på 1,0 mill. knyttet til arkitektfaglig rådgivning utført for Etat for utbygging. De siste årene har det vært en markant nedgang i antall bestilte oppdrag fra Etat for utbygging og det er ikke lenger realistisk at dette inntektskravet oppnås.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		96 790	93 390	91 182	91 182
Justert ramme		96 596	93 411	91 202	91 202
Sum Tekniske justeringer		93	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		93	0	0	0
Regulering av sykkeltrasé fra sentrum - Sandviken	Nye tiltak	4 000	8 000	3 000	0
Nye tiltak og realendringer		4 000	8 000	3 000	0
Forslag til ny ramme		100 690	101 411	94 202	91 202

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Helårsvirkning omorganisering av Byarkitektens kjerneoppgaver	-3 995	-3 995	0	Byarkitekten ble i 2024 omorganisert og flyttet til Plan- og bygningsetaten. I denne prosessen ble Byarkitekten redusert med 3 årsverk, med en helårseffekt fra 2025.Tiltaket er iverksatt og Byarkitekten er nå organisert som en egen avdeling i Plan- og bygningsetaten. Den nye Byarkitektsavdelingen er redusert med 3 årsverk i forhold til den tidligere etaten.
Sum	-3 995	-3 995	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	278	278	0	Strukturen i gebyrforskriften for 2025 er endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken i saksbehandlingen.Basert på foreløpig inntjening har de oppdaterte gebyrene hatt ønsket effekt, og det forventes at selvkostområdet Eierseksjonering vil balansere ved årsslutt.
Sum	278	278	0	

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose i kr	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Nye tiltak				
Områdeplanlegging Dokken	5 000	5 000	0	Dette økonomiplan tiltaket relaterer seg til den pågående områdereguleringen for Dokken sør. Midlene vil bli fordelt mellom Dokken utvikling AS og Plan- og bygningsetaten etter nærmere avtale, og det forventes at hele avsetningen vil medgå i løpet av året.
Plankonsulent Dokken	1 200	1 200	0	Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områdereguleringsplan for Dokken er på plass og arbeidet med å legge til rette for fremtidig transformasjon og bærekraftig byutvikling av dagens havneområde på Dokken, Frieleneskaia og Møhlenprisakaia er i gang. Et viktig mål i planarbeidet er å sikre ulike formål som imøtekommer de hverdagslige behovene, samt redusere transportbehovet. Planforslaget skal avklare trasé for kollektivtilbud.
Plankonsulent Indre Laksevåg	1 000	1 000	0	Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områdeplan og overordnede avklaringer for Indre Laksevåg er på plass.
Plankonsulent Laksevågneset	1 000	1 000	0	Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områdeplan og overordnede avklaringer for Laksevågneset er på plass. Formålet med planen er å transformere dagens bygningsmasse til bolig. Planområdet inneholder flere bygninger av industriell karakter som strekker seg langs vannet, og er eksempler på Laksevågs industrielle historie.
Sum	8 200	8 200	0	
Nye engangstiltak				
Stiftelsen Bryggen	1 000	1 000	0	Tiltaket inngår som en del av budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP, og er en engangssøkning i 2025, som i juni ble utbetalt sammen med det ordinære tilskuddet til Stiftelsen Bryggen.
Sum	1 000	1 000	0	
Kutt				
Reduserte tilskudd Byutvikling	-226	-226	0	I lys av den økonomiske situasjonen til kommunen ble det vedtatt å redusere nivået på ulike tilskudd på Byutviklingsområdet. Tilskudd over egen linje er redusert med 15% og søkbare tilskuddsordninger er redusert med 40%. For tjenesteområde 10A gjelder dette tilskudd som utbetales av Byantikvaren. Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Kurs, seminar og reiser	-37	-37	0	Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-2 167	-2 167	0	I lys av den økonomiske situasjonen i kommunen, ble det i forbindelse med rullering av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 vedtatt at antall stillinger på Plan- og bygningsetaten kuttet med totalt 3

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			årsverk innenfor tjenesteområdene 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern (2 årsverk) og 10B - Private planer og byggesak (1 årsverk). Tiltaket er iverksatt og kuttet er innarbeidet i etatens budsjettramme.
Kutte kjøp av tjenester på Byrådsavdeling for byutvikling	-1 002	-1 002	0 Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Sum	-3 432	-3 432	0
Inntektsendringer			
Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	-278	-278	0 Strukturen i gebyrforskriften for 2025 er endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken i saksbehandlingen. Basert på foreløpig inntjening har de oppdaterte gebyrene hatt ønsket effekt, og det forventes at selvkostområdet Eierseksjonering vil balansere ved årsslutt.
Sum	-278	-278	0
Sum tiltak	1 773	1 773	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avstander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv	Antall regulerte boenheter årlig	500	1 200	Antall boliger i reguleringsplaner vedtatt av bystyret pr august 2025
	Forvaltning av kulturminner baseres på kunnskap og forståelse i tråd med kulturminnestrategi for Bergen	Antall dokumentasjoner, veiledere og formidlingstiltak pr. år	50	46	Byantikvaren har pr. 2. tertial 2025 totalt gjennomført 21 formidlingsoppgaver og vurdert 25 kulturminnedokumentasjoner fra eksterne konsulenter.
Levende bydeler	Områdesatsingen skal bidra til bærekraftig utvikling og gode bo- og nærmiljø i utvalgte levekårsutsatte områder	Antall fysiske, sosiale og tjenesteutviklingstiltak som har fått tildelt midler	30	21	Pr. 2. tertial 2025 har totalt 21 fysiske, sosiale eller tjenesteutviklingstiltak fått tildelt midler: • Olsvik: 4 • Loddefjord: 3 • Slettebakken: 9 • Solheim: 5
		Antall medvirkningstiltak	70	31	Pr. 2. tertial 2025 har det blitt gjennomført medvirkningstiltak i samtlige levekårssoner innenfor områdesatsingen. Tiltakene omfatter blant annet flere nærmiljømøter, folkemøter, torgdager samt samarbeidsmøter med andre byrådsavdelinger og samordningsgrupper: • Olsvik: 9 • Loddefjord: 4 • Slettebakken: 11 • Solheim: 8

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 22.	HØP 25-28 Merknad 22. Flere boliger i sentrum Bystyret ber byrådet vurdere	Arealet det er pekt på i budsjettmerknaden er avsatt til sentrumsformål i KPA, og som felt BS3 i

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	muligheten for boliger i den sørlige delen av Lungegårdsparken, for å sikre anleggsbidrag til opparbeidelse av en samlet sjøfront, herunder bystrandprosjektet. Boliger i dette området bør ikke være tung og høy blokkbebyggelse.	områdereguleringsplanen for Bybanen til Fyllingsdalen. Nevnte reguleringsplan har ikke definert noen utnyttingsgrad for tomten, så dette er noe som må fastsettes gjennom en detaljreguleringsprosess. Byrådet har derfor fått utført en enkel vurdering av tomtens potensiale basert på andre prosjekter i området. Vurderingen anslår med dette som utgangspunkt et utbyggingspotensiale på mellom 2 000 og 3 600 kvm BRA-I, og en tilhørende salgsverdi av tomten på mellom 40 og 80 mill. kroner. Vurderingen er beheftet med stor grad av usikkerhet og et endelig verdianslag kan derfor først utarbeides når det foreligger en vedtatt detaljregulering for tomten.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert	Justert	Årsprognose	Forslag
		k	t	e	k	ferdigkvartal	budsjett	e	g til bud.endr.
Sum						I	t	0	0

10B-Private planer og byggesak

Om tjenesteområdet

Kommunen har ansvar for behandling av byggesaker og tilsyn med at byggearbeid med mer blir utført i samsvar med lover og forskrifter. I tillegg kommer saksbehandling av private reguleringsplaner, reguleringsendringer, delesaker og saker om kommunal forkjøpsrett, samt ansvar for oppmålingsforretninger, seksjonering, refusjonsberegning, oppmålingstjenester og grunnlagsnettet. Geodata/geografiske informasjonssystemer (GIS) omfatter drift og vedlikehold av kommunens kart- og geodatabaser. Føring av digitalt planregister er en viktig del av arbeidet med gjennomføring av kommunens digitaliseringsstrategi. Arbeidet utføres i hovedsak av Plan- og bygningsetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Private planforslag

Plan- og bygningsetaten har hatt et godt aktivitetsnivå så langt i 2025. Det kan spesielt nevnes:

- Det er behandlet 13 førstegangssaker, til utleggelse til offentlig ettersyn
- Det er levert 11 reguleringsplaner til sluttbehandling, samt 3 til forenkla behandling

Antall oppstartsmøter så langt i 2025 er tilsvarende som for samme periode i 2024. Det er færre veiledningsmøter i 2025 som for samme periode i 2024. Det er generelt en nedadgående trend sammenlignet med 2023 og 2022. Etaten har prioritert å få saker lagt ut til offentlig ettersyn og levert til sluttbehandling. Mottatte detaljreguleringsplaner til behandling er noe lavere enn i 2024. Det er i 2025 faset inn ny plattform for å overvåke pågående plansaker i prosess.

Det er fortsatt stor aktivitet i området Mindemyren/Mindebyen hvor det pågår planlegging i 14 av 25 delområder, samt fire tilliggende planer. Flere av planene som har vært på offentlig ettersyn har møtt innsigelser knyttet til blant annet parkering og uteoppholdsareal. Det arbeides sammen med forslagstillerne for å løse disse innsigelsene. Mindemyren S1 og S2 har vært til offentlig ettersyn i april, Mindemyren S15 er oversendt politisk behandling i juli.

I områdene langs Puddefjorden, både på Laksevåg og Dokken pågår det planlegging i offentlig og privat regi. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet på Dokken vil bli en pilot for byutviklingen og det pågår arbeid med planforslag her i regi av Statsbygg. Det er flere pågående planprosesser på Laksevåg, og Plan- og bygningsetaten jobber tett med utbyggerne her for å finne gode fellesløsninger for området. Arbeid med utredningsoppgaver som er felles for både offentlige og private planer pågår. Fremdrift for private planarbeid er avhengig av fremdrift og valg av kollektivtrasé i kommunedelplan for kollektivsystem mot Vest.

Kart og oppmåling

Kartløsningene, VisGI og www.bergenskart.no, utvikles stadig med nytt innhold og funksjoner for saksbehandlere, næringsliv og innbyggere. Plan- og bygningsetaten har også bidratt med videreutvikling av beredskapsdashbord til Samvirkevakten.

Etaten har levert sine prosjekt i arealregnskapet, og har vært med på diskusjoner rundt erfaringer fra prosjektet.

Geodatastrategi

I Bergen kommune er det Plan- og bygningsetaten (PBE) som har hatt de fleste geodatabrukerne, og som dermed har forvaltet geodatainteressene for kommunen. Arbeid med geodata er tett knyttet til kommunens digitaliseringsstrategi og bidrar til å få satt forvaltningen av geodata i system, sammen med forvaltningen av andre typer data. Dette vil legge til rette for økt innovasjon og en datadrevet forvaltning. Det jobbes med en bystyresak som grunnlag for å lage ramme for hvordan man skal drive med geodata og digitalisering for hele kommunen. Hvert enkelt fagområde må utarbeide handlingsplaner på bakgrunn av disse.

Kartlegging

I 2025 er det planlagt nye kommunedekkende ortofoto, i samarbeid med Kartverket. Prosjektet ligger noe bak tidsmessig enn tidligere år. Det vil si at det først ble gitt klarmelding av prosjektet 30. juni. Frist for gjennomføring av datafangst var 3. september, og leveringsfrist for ortofoto 20. november. Til tross for en bra sommer har ikke leverandøren fått utført flyfotografering og datafangst, da de prioriterte andre oppdrag samt fikk noen tekniske utfordringer. Plan- og bygningsetaten har derfor gitt utsettelse av datafangst til 20. september. Dersom ikke værforholdene tilsier at oppdraget kan utføres innen denne fristen må prosjektet utsettes til neste år.

Matrikkelrettinger

I Grunnet strammere økonomi har etaten i 2025 sett det nødvendig å redusere arbeidet med å rette feil og mangler i matrikkelkartet. Sommeren 2025 har etaten imidlertid for første gang inngått et samarbeid med Høgskulen på Vestlandet, der de i fellesskap skal arrangere et feltkurs for landmålingsstudenter. Feltkurset vil bli gjennomført høsten 2025, og formålet vil være å gi studentene relevant praksis, samtidig som man vil få kontrollert et større område i matrikkelkartet for feil og mangler. Potensielt vil dette kunne medføre at et større, sammenhengende område blir rettet, med relativt lav ressursinnsats fra kommunens side.

Oppmålingsforretninger

Plan- og bygningsetatens nye sakssystem (PB360) er ikke tilpasset fagområdet for oppmålingsforretninger, noe som medfører ulike utfordringer og merarbeid. Ny versjon av saksbehandlingssystemet, inkludert modul for oppmålingsaker, vil bli innført og tatt i bruk høsten 2025. Det er en forventning om at dette på sikt vil gi gevinster i form av økt effektivitet og bedre oversikt over saksporteføljen.

Tilgangen på nye saker ser fortsatt ut til å gå noe ned i forhold til tidligere år, noe som blant annet har sammenheng med nedgangen man også ser innen flere av etatens andre fagområder. Ressursbruken innen fagområdet er tilpasset den lavere aktiviteten, blant annet ved at saksbehandlere har fått arbeidsoppgaver innen andre tjenestekområder.

Seksjoneringsaker

Antall nye seksjoneringsaker og etatens saksbehandlingstid er relativt stabil, og 2025 viser så langt tilsvarende saksmengde som samme tidspunkt i 2024. Antall nye seksjoneringsaker, og etatens saksbehandlingstid av disse, holder seg relativt stabilt, men det er en nedgang i større saker i forhold til tidligere år. Dette kan ha sammenheng med en generell nedgang i byggeaktivitet som fører til færre store nybygg.

Det forventes at ny versjon av saksbehandlingssystemet høsten 2025 på sikt vil gi gevinster i form av økt effektivitet og bedre oversikt over saksporteføljen.

Delesaker

Det er tilsvarende tilgang på mottatte delesaker som på samme tidspunkt i 2024. Antall saker har over en lengre tidsperiode før dette gått gradvis ned samtidig som kompleksiteten i sakene øker. Delesaker er også noe av grunnlaget for oppmålingsforretningene.

Det forventes også på dette området at ny versjon av saksbehandlingssystemet høsten 2025 vil gi gevinster i form av økt effektivitet i saksbehandlingen.

Byggesaker

Plan- og bygningsetaten opplever hittil i år en liten nedgang i antall byggesøknader i forhold til samme periode i fjor. Det har vært en generell nedgang i byggeaktiviteten på nasjonalt nivå de seneste årene, og det har man også sett i Bergen. For byggesaksområdet reflekteres dette i form av at flere av tiltakene som er kommet til behandling har vært av mindre størrelse og kompleksitet. Det er for tidlig å si noe om hvorvidt størrelsen og kompleksiteten på tiltakene vil endre seg vesentlig resten av året sett i forhold til 2024. Det er positivt å se at det hittil i 2025 har vært svært lave tall med tanke på gebyrtap som følge av brudd på saksbehandlingsfristene.

I forbindelse med publisering av byggesaksarkivet i juni 2024 har Plan- og bygningsetaten opplevd en betraktelig økning i henvendelser fra media.

Klage, tilsyn- og ulovlighetssaker

Det er ikke vesentlige endringer i saksmengden utover en oppgang i portefølje og antall bekymringsmeldinger om mulige ulovlige tiltak.

Målsettingen for ulovlighetsoppfølgingen, slik disse er prioritert i Plan- og bygningsetatens årsoppdrag, er fulgt opp. Det er arbeidet videre med spørsmål om håndtering av villfyllinger i 2025, og bestilling av forslag til tiltak på dette området er svart ut. Bruk av boliger/ulovlige boenheter til hotellignende virksomhet har vært høyt prioritert, noe som gjenspeiles i innmeldte saker. Dette følges opp ut fra kapasitet og prioriteringer.

Målsettingen med oppgavene for tilsyn i byggesaker er å arbeide forebyggende ut mot byggebransjen og de private aktørene. Det skal lønne seg å følge regelverket, og å velge seriøse aktører. Innsatsen på dette området er styrket, og arbeidet med dette fortsetter i 2025.

Det er en målsetting om at klagesaker skal behandles administrativt i Plan- og bygningsetaten innen en frist på fire uker. Dette gjelder saker som skal til politisk behandling. For øvrige klagesaker er

målsettingen inntil åtte ukers behandlingstid. Saksbehandlingstiden er betydelig redusert de senere årene, og det har vært en god måloppnåelse. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ligger rundt seks uker.

Dialog og medvirkning

Det vektlegges å ha en åpen og inkluderende dialog med byens innbyggere og utbyggere, og Plan- og bygningsetaten gjennomfører både workshops, folkemøter og grunneiermøter for å informere om ulike pågående prosjekter. Hittil i 2025 er det avholdt tre arbeidsmøter med grunneiere/utviklere på Laksevåg, og det er gjennomført informasjonsmøte og veiledningsmøte om temaet «Enkle byggesaker».

Etaten svarer ut et betydelig antall mediehenvelsels og innsynsforespørsler. Etatsdirektøren gjennomfører dialogmøter med ulike interessenter, utbyggere, innbyggere og berørte parter, deltar på konferanser, frokostmøter, seminarer og andre treff i byutviklingens tjeneste.

Både Kundesenteret og Dokumentsenteret har et godt aktivitetsnivå og betjener henvendelser på telefon, e-post og ved fysisk fremmøte. Det er gjort noen forbedringer i innsynsløsning for publikum. I tillegg til saksdokumenter i private og offentlige planer, publiserer Plan- og bygningsetaten nå journalførte dokumenter i byggesaker fra juni 2024. Det jobbes videre med publisering av byggesaksarkivet, i første omgang tilbake til mai 2022.

Første runde med intervjuer i Plan- og bygningsetatens kundereiseprosjekt er nå gjennomført. Dette har gitt nyttig informasjon og innspill til tiltak. Prosjektet videreføres med ny intervjurunde i løpet av høsten.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertiar 2023	Andre tertiar 2024	Andre tertiar 2025
Antall behandlede klager på byggesaker	378	310	268
Antall behandlede klager på plansaker	10	14	8
Antall detaljreguleringer vedtatt	14	12	15
Antall pålegg mv. etter tilsyn (stoppordre, pålegg om retting, mulkt)	229	187	202
Antall registrerte ulovlige byggetiltak som er avstått fra å forfølge	34	25	20
Antall saker med overskredet saksbehandlingstid iht. forskrift (alle typer saker)	115	18	7

2. tertialrapport - 2025

Antall tilsyn på mulige ulovlige byggetiltak	245	215	175
Antall tiltak som etter pålegg er rettet eller omsøkt	253	192	181
Antall vedtak i byggesaker (alle typer saker)	1 187	1 460	1 522
Antall vedtak om dispensasjoner i 100-metersbeltet til sjø	N/A	N/A	60
Saksbehandlingstid for byggesaker – uker	9,1	7,2	5,87
Saksbehandlingstid for detaljreguleringer. Behandling i politiske organ - uker	15	10,3	4,1
Saksbehandlingstid for klagesaker i Plan- og bygningsetaten - uker	5,5	5,8	5,2
Saksbehandlingstid for klagesaker. Behandling i politiske organ (fra oversendt fagnotat til BBU til vedtak i UMBY, uker)	26	19	15
Saksbehandlingstid for private planer 1. gangsvedtak - (regnes fra dato for komplett planforslag mottatt) - antall uker	9,1	8,9	10,35
Saksbehandlingstid for private planer 2. gangs administrativ behandling - uker	24,3	14,7	12,5

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.		
Private planer	44 883	-32 178	12 704	12 704	0
Bygge- og delesaksbehandling	212 230	-220 403	-8 173	-3 390	-4 783
Oppmålingsforretninger	9 692	-11 000	-1 308	1 192	-2 500
Kart og oppmåling	37 348	-12 142	25 206	25 206	0
Selvkostrenter - byggesak	26	0	26	26	0

2. tertialrapport - 2025

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Selvkostrenter - oppmåling	28	0	28	28	0
Sum	304 207	-275 724	28 484	35 767	-7 283

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	304 207	-275 724	28 484	35 767	-7 283	-2,4 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	304 207	-275 724	28 484	35 767	-7 283	-2,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et budsjettavvik på 7,3 mill.

Det samlede budsjettavviket for tjenesteområdet er knyttet til forventede mindreinntekter på selvkostområdet kart- og oppmålingsforretninger med 2,5 mill. i tillegg til et tap på fordring knyttet til retting av boligbygg på ca. 4,8 mill.

Selvkostområdene Private planer, byggesak og oppmålingsforretninger ligger under dette tjenesteområdet og opererer innenfor selvkost. Det vil si at kommunen over en femårsperiode skal ha gebyrinntekter som tilsvarer kostnadene på de respektive tjenesteområdene. Eventuelle overskudd settes på et selvkostfond, mens eventuelle underskudd dekkes av selvkostfond fra tidligere år.

Private planer

Behandlingen av private planforslag er delt, slik at førstegangsbehandling av planene er gebyrfinansiert og andregangsbehandling er bykassefinansiert. For førstegangsbehandling av private planforslag er det hittil i år regnskapsført et underskudd. Det er imidlertid en del større og komplekse planforslag, med tilsvarende høye gebyr, som er forventet nærmere årsskiftet. Forsinket levering av planforslag fra forslagstiller gir likevel usikkerhet rundt den faktiske realiseringen av gebyrinntektene. Med dette som utgangspunkt, og i den grad det erfarte aktivitetsnivået fra 2024 vedvarer, forventes budsjettbalanse ved årsslutt for selvkostområdet private planer.

Oppmålingsforretninger

På grunn av færre innkomne kart- og delingsforretninger enn antatt ved årets begynnelse, er det hittil i år registrert en mindreinntekt i forhold til budsjettert nivå på gebyrinntektene. Eksterne forhold påvirker antall saker Plan- og bygningsetaten mottar til behandling og det er derfor knyttet usikkerhet til om budsjetterte gebyrinntekter oppnås for året som helhet. Årsprognosen på gebyrinntekter er av denne

2. tertialrapport - 2025

grunn nedjustert med 2,5 mill. Det er gjort tiltak for å redusere kostnadene og det jobbes med å finne løsninger som på sikt kan redusere kostnadene ytterligere.

Området har ikke midler på selvkostfond til å dekke eventuelle underskudd.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		28 027	28 027	28 027	28 027
Justert ramme		28 484	28 048	28 048	28 048
Sum Tekniske justeringer		5 015	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		5 015	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		33 499	28 048	28 048	28 048

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økte lisenskostnader for Esri/Arcgis	500	500	0 Plan- og bygningsetaten har ansvar for drift og utvikling av kommunens kartløsninger. Lisenskostnadene økte betraktelig etter at ny kontrakt ble inngått i 2024. Tiltaket er iverksatt og midlene brukt da fakturaen er betalt.
Sum	500	500	0

Nye tiltak

Bergenskart, økt partnerbidrag	1 300	310	990 Bergenskart er et samarbeid mellom Bergen kommune, Vestland fylkeskommune, Statens vegvesen, Kartverket og Eviny. For 2025 er kommunens bidrag fastsatt til kr 1,6 mill. Kommunens bidrag for 2025 ble lavere enn budsjettet fordi det er besluttet at skråfoto ikke blir gjennomført i 2025. For 2026 forventes det at partnerbidraget øker i samsvar med budsjett.
Retting av oppført boligbygg	-13 600	0	-13 600 Tiltaket er ikke iverksatt, da det er uavklart hva som skal skje med bygget videre.
Sum	-12 300	310	-12 610

Kutt

Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-1 083	-1 083	0 I lys av den økonomiske situasjonen i kommunen, ble det i forbindelse med rullering av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 vedtatt at antall stillinger på Plan- og bygningsetaten kuttes med totalt 3 årsverk innenfor tjenesteområdene 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern (2 årsverk) og 10B - Private
---	--------	--------	---

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				planer og byggesak (1 årsverk). Tiltaket er iverksatt og kuttet er innarbeidet i etatens budsjetttramme.
Sum	-1 083	-1 083	0	
Inntektsendringer				
Retting av oppført boligbygg	13 600	0	13 600	Tiltaket er ikke iverksatt, da det er uavklart hva som skal skje med bygget videre.
Gebyreendringer Plan- og bygningsetatens selvkostområder	-9 965	-13 465	3 500	Med grunnlag i omfattende tidsstudier, er strukturen i gebyrforskriften for 2025 endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken på saksbehandling. Med utgangspunkt i den endrede gebyrstrukturen, inntjeningen pr. august og hensyn til sesongmessige variasjoner, forventes det et avvik på kr 2,5 mill. på selvkostområdet oppmålingsforretninger som følge av usikkerhet til antall saker som mottas til behandling på grunn av en vedvarende nedgang i antall innkomne saker.
Sum	3 635	-13 465	17 100	
Sum tiltak	-9 248	-13 738	4 490	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avtander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv	Antall godkjente boenheter årlig	1 200	740	Det er godkjent 740 boenheter pr 31.8.2025.
Levende bydeler	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avstander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv				
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal alle plan- og byggesaker behandles innen fastsatte frister	Andel bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid i henhold til forskrift (gjelder sum saker med 3 og 12 ukers frist, samt dispensasjonssaker)	100,0 %	99,6 %	Målet for 2025 er at andelen bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid er 94% eller høyere.
		Andel reguleringsplaner behandlet 1. gang med overholdt frist	100,0 %	100,0 %	Målet for 2025 er at alle reguleringsplaner behandlet 1. gang gjøres innen overholdt frist. I perioden 1. januar til 31. august 2025 er det behandlet totalt 13 private planforslag med vedtak om offentlig ettersyn. Fristen, enten lovpålagt eller avtalt, er overholdt i samtlige saker. Det er derfor heller ikke tapt gebyr som følge av fristovertrødelse.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 12.	HØP 25-28 Merknad 12. Omorganisere klagebehandling Bystyret ber byrådet utrede en omorganisering av kommunens klagesaksbehandling innenfor plan- og byggesaker med sikte på at det etableres en egen klagesaksenhet på nivå 1 under byrådsavdeling for byutvikling. Målet med	Saken er under behandling.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	omorganiseringen er effektivisering, kortere saksbehandlingstid og styrket rettsikkerhet. Bystyret ber om at det legges frem en sak for bystyret i løpet av første halvår 2025.	
HØP 25-28 Merknad 13.	HØP 25-28 Merknad 13. Befaring planprosesser Bystyret ber byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens praksis knyttet til befaringer i planprosesser med mål om å styrke muligheten for befaring tidlig i planprosessen.	Det er allerede en etablert praksis med befaring i plansakene på seksjonene for private planer i Plan- og bygningsetaten, og dette er vurdert som et nyttig ledd i saksbehandlingen. For å styrke praksisen foreslår Plan- og bygningsetaten at de oppdaterer sine prosedyrer slik at det kommer tydeligere frem at befaring skal prioriteres, særlig i oppstartsfasen. Etaten vurderer det som viktig at behov for befaring ikke er et absolutt krav, men at etaten kan ta stilling til hvorvidt det er fordelaktig i den konkrete saken. Når det gjelder befaring med forslagstiller/konsulent, foreslår Plan- og bygningsetaten at det tydeliggjøres at Seksjon for private planer kan stille på felles befaring på kommunens nettsider; Veileder private planforslag. Plan- og bygningsetaten foreslår videre å legge inn i prosedyrene sine at saksansvarlig kan vurdere behov for felles befaring. Plan- og bygningsetaten har ikke tatt stilling til om en felles befaring skal være gebyrbelagt, enten som en del av behandlingsgebyret eller tilsvarende et arbeidsmøte før førstegangsbehandling. Dette kan vurderes i arbeidet med gebyrforskriften 2026.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 11.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 11. Rekkefølgekrav ved utbygginger Bystyret ber byrådet jobbe for at rekkefølgekrav ved utbygginger er på et moderat nivå	Byrådsavdeling for byutvikling har bedt Plan- og bygningsetaten om å utnytte handlingsrommet i nødvendighetsvurderingen etter plan- og bygningsloven § 12-7 for å sørge for at rekkefølgekrav blir holdt på et mest mulig moderat nivå. Bestillingen følges opp i styringsdialogen med Plan- og bygningsetaten.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 3.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 3. Ulovlighetsoppfølging av plan- og byggesaker Bystyret ber byrådet om en sak som belyser dagens praksis med ulovlighetsoppfølging av plan- og byggesaker, med særlig vekt på rettsikkerhet for berørte parter.	Plan- og bygningsetaten har levert etterspurt fagnotat. Saken er nå under behandling i byrådsavdelingen.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose til bud.endr.	Forslag
Digital 3D-modell		IA	144	144	0	Ferdig	0	0	0
Sum							0	0	0

10C-Naturforvaltning og parkdrift

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter ivaretagelse av naturen og dens mangfold, samt utvikling og tilrettelegging av friområder og urbane landskap for rekreasjon gjennom opplevelser, aktivitet og friluftsliv. Tjenesteområdet omfatter også bygging, forvaltning og drift av parker og byrom – areal med stor rekreasjonsverdi for byens innbyggere. Universell utforming skal tilstrebes ved nybygging og rehabiliteringer.

For å sikre gode offentlige, tilgjengelige areal, er det en viktig oppgave for kommunen å styre transformasjon av større områder. Gode løsninger skal utvikles og sørge for tilstrekkelig areal til allmennheten gjennom byrom som for eksempel smau, gater, parker, allmenninger og områder for lek. Det er sentralt å påse at innbyggerne har nærhet til tur- og friområder.

Tjenesteområdet omfatter også oppgradering og nybygging av lekeplasser, samt årlig hovedettersyn av uterom på skoler, barnehager og lekeplasser. Forvaltningsansvar for byfjell, vassdrag, vilt, friluftsliv, skog og biologisk mangfold omfattes også av tjenesteområdet.

Arbeidet utføres hovedsakelig av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Parkdrift

Bymiljøetaten har ansvar for renhold og generell drift av parker og byrom. Dette innebærer blant annet ansvar for beplantningen av den grønne akse, som strekker seg fra teateret til Bystasjonen. Alle disse blomstene setter et vakkert preg på bybildet gjennom hele sesongen, og det kommer mange gode tilbakemeldinger fra både innbyggere og turister. Det er stor aktivitet og mange mennesker som daglig ferdes i parkene i sentrum, og anleggene slites naturlig nok ned. Det er et stort vedlikeholdsetterslep på blant annet kantstein, maisdekke og de lave gjerdene som omkranser bed og plener i Byparken og rundt Lille Lungegårdsvann. Arbeidet med å restaurere gjerdene, legge maisdekke og resette kantstein er en omfattende og kostbar oppgave som ikke kan løses i sin helhet innenfor driftsrammen. Arbeidet i den innerste bykjernen utføres i egenregi av medarbeidere i Bymiljøetaten.

Tiltak mot rotter i Byparken og nærliggende områder

Tiltaket som ble satt i gang januar 2025 reduserte bestanden av rotter betydelig, og det har vært færre observasjoner i år enn de foregående to årene. Dessverre har det vært en betydelig økning i antall observasjoner av rotter, da spesielt i områdene Byparken, Teaterparken og Lille Lungegårdsvann. Det vil sannsynligvis være behov for å sette i gang tiltak i nær fremtid, for å unngå at bestanden igjen eskalerer til et uønsket høyt nivå.

Bymiljøetaten arbeider kontinuerlig med renhold, kosting og bossplukking for å begrense rotteproblematikken. Likevel er tilførsel av mat i parker og byrom en vedvarende utfordring som bidrar til at bestanden holdes oppe.

For å oppnå varige resultater er det behov for en helhetlig innsats, inkludert målrettede tiltak mot forsøpling og økt bevissthet blant innbyggerne om konsekvensene av å legge ut mat i offentlige rom.

Kamveien

Bymiljøetaten startet i 2. tertial arbeidet med å tilstandsvurdere Kamveien med tanke på ytterligere økt bruk i fremtiden. Det skal også foretas en trafikksikkerhetsvurdering og en sikkerhets- og beredskapsvurdering knyttet til nødetatenes tilkomst.

Kamveien er i dag primært en turvei, med svak bæreevne, smalt tverrsnitt og trange kurver. Veien brukes også mye til kjøring, både av offentlige etater og i tilknytning til næringslivet på toppen. Som en del av utredningen vil Bymiljøetaten hente inn behovsanalyser fra disse, samt gjennomføre trafikkteellinger og tilstandsvurderinger. Arbeidet er forventet ferdigstilt 1. tertial 2026.

Benkeprosjekt

Bymiljøetaten har i perioden startet opp et benkeprosjekt rettet mot byens innbyggere. Ved å opprette en innspillportal via kommunens nettsider, samt muligheten for å levere innspill fysisk, er det kommet inn over 200 innspill fra bergensere som ønsker seg benker i nærområder, langs turveier, i parker og andre steder. I samme periode er det utarbeidet en konkurranse for innkjøp av forskjellige type benker, og det er en målsetning om å plassere ut cirka 40 nye benker høsten 2025, basert på innspillene som har kommet inn.

Forskriftsarbeid

I midten av juni 2025 ble endringsforskrift til forskrift om forbud mot mating av vilt kunngjort i Norsk Lovtidend. Endringen innebærer at det igjen er tillatt med mating av fugler på et avmerket område på Festplassen ved Lille Lungegårdsvann, så fremt området ikke tilgrises og matrester fjernes. Forbudsskiltene som tidligere stod på området er tatt bort og er erstattet med nye som viser hvor det er tillatt å mate fugl.

Etablert rusmiljø ved Festplassen og i Teaterparken

Det har gjennom sommeren vært en markant økning av rusrelatert aktivitet i områdene ved Festplassen og i Teaterparken. Dette medfører mye hærverk i form av tagging, ødelegging av benker, fontener og annet parkinventar. Rusmiljøets etablering av fast tilhold i disse parkene medfører en økt mengde sprøyter og annet avfall som igjen genererer økte deponiavgifter. Bygartnernes ressurser bindes opp til økt renhold, noe som går på bekostning av andre oppgaver. Når renholdet skal utføres, kreves det at to medarbeidere går sammen. Dette er nødvendig på grunn av den økte mengden avfall og behov for opprydding, samt at det oppleves utrygt å arbeide i de mest belastede områdene. Politiet patruljerer områdene ofte, men dette har så langt dessverre ikke bedret situasjonen.

Friluftslivsforvaltning inkludert byfjellsforvaltning

Innenfor friluftslivsforvaltningen har Bymiljøetaten i samarbeid med Plan- og bygningsetaten laget en veileder for dugnadsarbeid på kommunal grunn. Veilederen ble publisert før sommeren.

Det er også gjennomført et forberedende arbeid for tilrettelegging av en enkel rundløype i Olsvik, ved Grøntua. Tilretteleggingen innebærer skilting og merking, og noen tiltak for å lette ferdsele i vanskelige partier. Arbeidet skjer i samarbeid med områdesatsingen, men har blitt noe forsinket som følge av nødvendige avklaringer med grunneiere.

Et ytterligere arbeid innenfor friluftsliv og arealforvaltning har vært gjennomgang og oppfølging av bål- og grillplasser på arealene Bymiljøetaten har ansvar for. Arbeidet er gjort sammen med Bergen brannvesen. Som et ledd i dette er det utarbeidet prosedyrer for tettere oppfølging av bål- og grillplassene, og utført risikovurdering av bål- og grillplassene før hovedsesongen starter. Gjennom sommeren har oppfølgende arbeid på bål- og grillplassene blitt utført, og det er også blitt bestemt at én av bål- og grillplassene avvikles.

Disse oppgavene kommer i tillegg til tett oppfølging av, og samarbeid med, Bergens Skog- og Træplantningsselskap om oppgaver og prioriteringer for byfjellsforvaltningen i 2025.

Vassdragsforvaltning

Bymiljøetaten koordinerer den interne oppfølgingen av vannforskriften i Bergen kommune og er i tillegg bindeledd til fylkeskommunen og Statsforvalteren i dette arbeidet. I et spleiselag med Vestland fylkeskommune gjennomføres undersøkelser i tre innsjøer i kommunen i 2025. Det tas også egne vannprøver i bekker og elver for å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag for vassdragene i kommunen.

Elvemuslingen i Haukåselva har krevd ekstra oppfølging over flere år, så også i 2025. Kommunen har hatt et tett samarbeid med Statsforvalteren og Vestland fylkeskommune i flere saker og private aktører langs vassdraget er blitt fulgt opp i løpet av året. Det er utført telling av elvemuslingbestanden i 2025, og resultatene fra den gir håp om at den mangeårige, negative utviklingen er i ferd med å snu.

I samarbeid med Miljødirektoratet, ble det satt ut over 70.000 små elvemuslinger i Storelva i Arna sommeren 2025. Målet med utsettingen er å gjeninnføre elvemusling til et vassdrag hvor bestanden tidligere har gått tapt.

Samarbeid med frivillige aktører

Bymiljøetaten har flere mer og mindre formaliserte samarbeid med en rekke frivillige aktører, fra dugnadsgjengen ved Myrdalsvatnet som jobber på kommunal grunn, til Dalaelvens venner som arbeider for bedre forhold langs den bynære elven som snor seg gjennom sentrale deler av Åsane. I andre tertial har det vært verdt å merke seg dugnadsarbeidet som er utført på Ulriken av bynær dugnadsgruppe fra Bergen og Hordaland Turlag. Gruppen har gjort et strålende arbeid med steinsetting og grusing, til glede for både lokale turgåere og turister.

Kommunen låner også ut kommunale friområder til urban dyrking og blomstereng, tiltak som blant annet følger opp kommunens strategi for Dyrk byen, og som er positive for insektene. Sommeren 2025 er det kommet positive meldinger fra flere av «hagene». Parsellhagene på Fløen og Storetveit har også hatt gode sesonger, og på Fløen ble det i vår gjort et dreneringsarbeid som skal bedre dyrkingsforholdene.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertiel 2023	Andre tertiel 2024	Andre tertiel 2025
Antall erverv av areal regulert til grøntstruktur/LNF	0	1	0

2. tertialrapport - 2025

Antall grønne anlegg med 1. prioritet mht drift	41	41	41
Antall grønne anlegg med 2. prioritet mht drift	469	475	480
Antall grønne anlegg med nedprioritert drift	81	81	81
Antall grønne anlegg ute av drift	409	409	409
Nyanlegg. Beløp investert (i mill. kroner)	56,1	28,2	12,6

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Grøntfaglig planlegging	15 154	-617	14 537	14 537	0
Kommunale skoger	418	-161	257	257	0
Landbruk	12 292	-2 436	9 856	9 856	0
Offentlige toaletter	5 079	-1 104	3 975	3 975	0
Grønn prosjektering	98 483	-57 115	41 368	41 368	0
Parkdrift	103 649	-13 051	90 597	90 797	-200
Fiske, fangst og viltstell	623	-416	208	208	0
Naturforvaltning	34 166	-3 175	30 991	30 991	0
Sum	269 864	-78 075	191 789	191 989	-200

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	2 918	-765	2 152	2 152	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	254 460	-74 875	179 585	179 785	-200	-0,1 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	12 486	-2 435	10 051	10 051	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	269 864	-78 075	191 789	191 989	-200	-0,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et avvik på 0,2 mill. ved årsslutt knyttet til en forventet mindreinntekt for utleie på offentlig grunn.

2. tertialrapport - 2025

Saksmengden på utleie på offentlig grunn er stor, men det er relativt få arrangementer som gir vesentlige leieinntekter. For noen arrangementer er det også gitt betydelige avslag i leieprisen. Samlet forventes disse faktorene å medføre en mindreinntekt på 0,2 mill. i forhold til budsjettkravet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		191 466	188 811	188 511	188 511
Justert ramme		191 789	190 259	189 959	189 959
Sum Tekniske justeringer		-487	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-487	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		191 302	190 259	189 959	189 959

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr	
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Drift av nye parkanlegg overtatt fra eksterne	1 840	1 840	0 Bymiljøetaten overtar flere parkanlegg og allmenninger som følge av rekkefølgekrav i områdeplaner. Anleggene overføres vederlagsfritt til kommunen etter ferdigstillelse. Det er kommunen som skal stå for drift og vedlikehold av anleggene. Det er hovedsakelig tre kategorier utbyggere som overleverer veianlegg til Bymiljøetaten; Bybanen utbygging, store parkanlegg og allmenninger Private utbyggere, uterom knyttet til større bolig- eller næringsprosjekter Etat for utbygging, uterom knyttet til idrettsplasser, skoler og sykehjem Driften av nye parkanlegg overtatt fra eksterne er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjettammer og inngår i etatens driftskontrakter.
Den grønne akse - driftskonsekvens	-70	-70	0 Driftskonsekvensen av den grønne akse er redusert med kr 70 000. Dette gjelder driftsutgifter for rådhuskvartalet midlertidig torg som ble avvirket i 2024.
Sum	1 770	1 770	0

Nye tiltak

Deltakelse graveklubbprosjekter - driftskonsekvenser	100	100	0 Driftskonsekvenser for graveklubbprosjektet Nedre Nygård som skal dekke utgifter til drift knyttet til nye plantekasser og bytrær, nytt sykkelfelt samt bruk av naturstein i gatene. Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjettammer og inngår i etatens driftskontrakter.
--	-----	-----	---

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	200	200	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Løvtien etappe 4 - delstrekning 2 - driftskonsekvens	400	400	0 Løvtien etappe 4 - delstrekning 2 ble igangsatt i 2024. Driftskostnadene gjelder vedlikehold av grusveier, krattrydding, grøfterensk, overvannsanlegg, gjerder, brokonstruksjon, tømning av søppel, vintervedlikehold, nettleie og strømforbruk.
Barnas byrom - driftskonsekvens	445	445	0 Driftsutgifter vedrørende Løvstakklien lekeplass, Lien lekeplass og Damsgård lekeplass, Sangotna uteareal og Brønndalen Olsvikskjenet. Dette er bl.a utgifter til belysning, vedlikehold av overflater og lekeapparater. Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og inngår i etatens driftskontrakter.
Fanatorget - driftskonsekvens	130	130	0 Fanatorget ble ferdigstilt i 2022. Driftsutgiftene øker i 2025 på grunn av at garantitiden til entreprenør går ut etter 3 år og da økes årlige driftskostnader for utomhusanlegg. Utgifter gjelder vedlikehold av belysning, overflater og lekeapparater. De økte utgiftene er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og inngår i etatens driftskontrakter.
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	-250	-250	0 Tiltaket er i slutfase og lisenskostnader påløper. Midlene blir benyttet. Tiltaket innebærer en reduksjon av kostnader på tjenesteområde 10C - Naturforvaltning og parkdrift.
Stordyrveterinærer	600	600	0 Lønnsmidler innarbeidet i vedtatt budsjett.
Fløysletten	500	500	0 Tiltaket Fløysletten er planlagt benyttet i tråd med Bystyrevedtaket.
Sum	2 125	2 125	0
Nye engangstiltak			
Bergen Elveforum	100	100	0 Tilskuddet til Bergen Elveforum blir utbetalt i tråd med budsjettavtalen.
Bergen Skog- og træplantingsselskap, utbedring av Fløysvingene	2 000	2 000	0 Midler til utbedring av Fløysvingene er blitt utbetalt.
Sum	2 100	2 100	0
Kutt			
Kutt i vakant stilling Plan og utviklingsavdelingen	-900	-900	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som rådgiver i Plan- og utviklingsavdelingen er ikke besatt.
Kutt av støtte til utlån av kanoer v/Skomakerdiket	-80	-80	0 Støtten til utlån av kanoer v/Skomakerdiket er kuttet.
Kutt i vakant stilling Anleggsgartner	-700	-700	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som anleggsgartner er ikke besatt.
Kutt i vakant stilling Skog- og arealforvalter	-900	-900	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som Skog- og arealforvalter er ikke besatt.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduserte tilskudd Byutvikling	-238	-238	0 Tiltaket er innarbeidet i budsjettrammen og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Reduksjon i bruk av konsulentttjenester	-200	-200	0 Tiltaket er innarbeidet i budsjettrammen og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Reduksjon av sommerblomster i Bergen sentrum og Nesttun	0	0	0
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-601	-601	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Redusert tilbud av offentlige toalett	-600	-600	0 Antall offentlig tilgjengelige toalett i sentrum er redusert.
Sum	-4 219	-4 219	0
Sum tiltak	1 776	1 776	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	I Bergen skal nye anlegg har høy kvalitet for varig verdi og appellere til flere generasjoner	Antall ferdigstilte bylivsprosjekt pr. år	2	2	I løpet av andre tertial 2025 ble følgende bylivsprosjekter ferdigstilt: • Brønnandalen friluftsområde ble ferdigstilt og tatt i bruk. • Rensing av Slettebakken deponi er avsluttet og området er gjort klart for idrettsaktiviteter og fremtidig bruk.
				0	I 2. tertial har Bymiljøetaten gjennomført planleggingsarbeid for kloppliggingsprosjekter, herunder tilstandsvurderinger, oppmåling av lengder og bestilling av tiltak. Gjennomføring er planlagt til høsten 2025. Det legges ikke opp til omfattende tiltak, men det vil bli noe nyetablering og vedlikehold av eksisterende klopper. Det forventes at det totale antallet meter blir noe lavere enn måltall. Per 2. tertial er ingen nyetablering gjennomført, men dette vil endre seg utover høsten, da tiltakene vil bli gjennomført.
Levende bydeler	Mye brukte turområder skal være tilrettelagt på en bruker- og naturvennlig måte	Antall meter nyetablering eller vedlikehold av klopper	250		
	Større parker, friområder og mye brukte deler av byfjellene skal ha infotavler der det er hensiktsmessig	Antall nye eller oppdaterte infotavler pr. år	2	1	Bymiljøetaten har etablert en informasjonstavle for dagsturhytten i Arna. Det jobbes fortsatt for å etablere ytterligere en informasjonstavle i 2025, da i Arna bydelspark. Kapasitet/økonomi avgjør om det er mulig.

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
	Alle bydeler skal ha tilbud om områder der hunder kan bevege seg uten å være i bånd	Antall hundeluftegårder i Bergen (totalt)	4	4	Det er et mål om å ha en hundeluftegård i hver bydel. Bymiljøetaten har etablert fire hundeluftegårder. To av de ligger i samme bydel; Årstad. Det er gitt innspill på ytterligere to hundeluftegårder og, gitt gjennomslag, forventer Bymiljøetaten en eventuell etablering i løpet av 2026.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 14.	HØP 25-28 Merknad 14. Renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen Det er i budsjettet satt av 0,5 MNOK til renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen. Bystyret ber byrådet sørge for styrket renhold i området, som inkluderer Christie Krybbe, Lille Øvregaten og andre relevante områder.	Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate og har derfor behov for disse midlene. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
HØP 25-28 Merknad 15.	HØP 25-28 Merknad 15. Miljøkartlegging skogsbilveier Fanafjellet På bakgrunn av de mange sakene knyttet til ulovlig bygging av skogsbilveier, er det behov for at Bergen kommune får oversikt over skadene på natur og miljø. En kartlegging er nødvendig for å vurdere de langsiktige konsekvensene og legge grunnlaget for opprydding. Kartleggingen bør i første omgang konsentreres rundt veiene på Fanafjellet, og bør dekke elementer som analyser av vannkvalitet mm.	Miljøkartlegging bør omfatte både vannmiljøundersøkelser og kartlegging av naturmangfold. Kostnaden ved dette forventes å være opp mot kr. 1 mill. Gjennomføring av miljøkartleggingen bør gjennomføres på vår/forsommer. Byrådet vil vurdere tiltaket i arbeidet med handlings- og økonomiplan 2026-2029.
HØP 25-28 Merknad 19.	HØP 25-28 Merknad 19. Lyssetting av Fløysvingene Bystyret ber byrådet i forbindelse med revidert budsjett komme tilbake til bystyret med en sak om hvordan lyssetting av Fløysvingene kan igangsettes og realiseres i 2025. Bystyret ber byrådet se saken i sammenheng med den planlagte opprustingen av Fløysvingene.	Bystyret behandlet saken i møtet 18.06.2025 sak 220/25 og fattet følgende vedtak: 1. Bystyret ber byrådet jobbe videre med løsning for lyssetting av Fløysvingene. 2. Bystyret ber byrådet komme tilbake med ev. forslag om gjennomføring av lyssetting av Fløysvingene i forbindelse med budsjettprosessen
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 12.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 12. Miljøkartlegging av skogsbilveier Bystyret	Byrådet foreslår at det settes av kr 1,0 mill. til miljøkartlegging av skogsbilveier i Handlings- og

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	ber byrådet sikre at midler for miljøkartlegging av skogsbilveier legges inn i budsjett for 2026.	økonomiplan 2026-2029. Undersøkelsene bør gjøres på vår/forsommer og da er våren 2026 første mulighet.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 4. Underjordisk parkeringsanlegg Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for å etablere et underjordisk parkeringsanlegg under Nygårdshøyden og/eller under Lille Lungegårdsvann som kan benyttes fra flere sider.	Dette er under oppfølging hos Byrådsavdeling for byutvikling.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik k	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Badebyen Bergen		IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 450	2 400	950
Barnas byrom		-	-	-	-	Løpende	12 560	10 911	-1 650
Bystrand	BY	270 000	279 079	294 079	-	4.kv. 2028	9 176	4 576	-4 600
Lungegårdsparken	117/25		9		15 000				
Den grønne akse		-	-	-	-	Løpende	7 455	7 455	0
Fredens bolig	BR	13 100	30 438	30 438	0		384	384	0
	1119/19								
Friluftstiltak		-	-	-	-	Løpende	2 070	350	-1 720
Gateopprustning		IA	5 193	5 193	0	Ferdig	0	0	0
Torgallmenningen og gater rundt									
Gjeddevann		IA	4 149	4 149	0	4.kv. 2026	2 500	1 871	-629
friluftsområde									
Grønnevik -		IA	12 847	8 847	4 000	2.kv. 2026	5 631	997	-4 634
byboliger og									
delekultur -									
Prosjektutvikling									
Haukåsvassdraget -	BR	14 500	16 200	16 200	0		484	484	0
	1048/23								
Overvannstiltak									
Bergen Travpark									
Infrastrukturtiltak i		-	-	-	-	Løpende	600	600	0
utbyggingsområder									
Innløsning og		-	-	-	-	Løpende	204	237	32
ervert friarealer									
IT system for		4 500	12 734	12 734	0	Ferdig	1 055	1 055	0
bruk av offentlig									
areal									
Kollekvågen	KFIN71/1	IA	486	486	0	Ferdig	0	0	0
etterdrift	6								
avf.deponi									
Lyssetting av		IA	3 400	3 400	0	4.kv. 2026	0	0	0
Fløysvingene									
Løvtien etappe	BY	50 000	107 499	107 499	0		710	710	0
4 - delstrekning 2	119/20		9						
Mindemyren	BY	116 200	112 074	116 779	-	4.kv. 2025	3 022	7 728	4 706
fase 1 -	295/19		4		4 706				
planlegging og									
gjennomføring									
Mindemyren		-	-	-	-	Løpende	7 705	350	-7 355
kommunal andel									
Mindetorget		IA	253 112	202 413	50 699	4.kv. 2031	7 956	2 901	-5 055
Møllendalselven	BY 89/25	135 800	185 184	185 184	0	4.kv. 2027	10 179	4 707	-5 472
elve- og			4						
strandpark									
Nesttun elvepark		IA	39 500	718	38 781		0	0	0
Ny									
strømforsyning	UFKN	20 000	22 019	22 019	0	Ferdig	0	0	0
Festplassen	67/20								

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprogno se	Avvik k	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjett	Årsprogno se	Forslag til bud.endr.
Nygårdsparken nedre del	BY 362/20	67 000	90 298	90 298	0	Ferdig	17 341	17 341	0
Parker rehabilitering		-	-	-	-	Løpende	1 768	1 768	0
Rehabilitering gatetrær og vegetasjon		-	-	-	-	Løpende	1 937	0	-1 937
Sentrumlekepla ss - første	UFKN 35/22	20 400	28 690	28 690	0		1 577	1 577	0
utbyggingstrinn Steinsvikneset		IA	8 913	8 913	0	4.kv. 2026	2 923	923	-2 000
Storavatnet park- og friluftsområde		IA	94 035	94 035	0	4.kv. 2031	200	200	0
Torgboder pilot		IA	2 405	2 405	0	4.kv. 2025	10	10	0
Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene		-	-	-	-	Løpende	7 941	3 371	-4 570
Utbyggingsavtale r Møllendal		-	-	-	-	Løpende	229	229	0
Utbyggingsavtale r Paradis		-	-	-	-	Løpende	344	204	-140
Utbyggingsavtale r Søreide		-	-	-	-	Løpende	1 500	800	-700
Utbyggingsavtale r Wergeland		-	-	-	-	Løpende	200	200	0
Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering		IA	20 274	20 274	0	4.kv. 2026	631	233	-398
Vågstrappen - prosjektutvikling		IA	200	200	0	Ferdig	0	0	0
Sum øvrige prosjekter							5 189	34	-5 154
Sum							114 932	74 606	-40 326

Statustekst investeringer

Badebyen Bergen

Flere av badeplassene langs den sentrale sjøfronten har behov for fysiske opprustinger for at de skal være trygge og brukervennlige. Det blir gjennomført konkrete tiltak som f.eks. montering av livredningsposter og oppgradering av badestiger, med den hensikt å gjøre sjøen mer tilgjengelig for rekreasjon og friluftsliv. Prosjektet startet opp i 2024, og gjennomgang av den foreliggende tiltakslisten er snart ferdig. Mindre tiltak på ni badeplasser er ferdigstilt, og en større rehabilitering av badebryggen på Georgernes Verft er også ferdigstilt. Prosjektet er foran plan når det gjelder fremdrift. Som følge av forsert fremdrift foreslås det å flytte budsjettmidler fra 2026 og 2027 til 2025. Høsten 2025 gjennomføres en lokasjonsutredning for en potensiell badebinge-pilot. Det planlegges også å gjennomføre mindre tiltak på en badeplass i Sandviken.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2025 består budsjettposten i hovedsak av ett større byggetiltak, samt videreføringer og utbedringer av allerede etablerte, midlertidige tiltak. Årsprognosen

for budsjettposten meldes med et mindreforbruk. Oppstart av nye satsinger avventes som følge av manglende internkapasitet, og ubrukte midler bes trukket inn. Totalprognosen er justert i henhold til Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Brønndalen friområde Et eksisterende grøntanlegg i Brønndalen, Olsvik oppgraderes i samarbeid med Områdesatsingen. I tillegg til grøntområdet omfatter prosjektet også gange- og sykkeltiltak i kommunal veg Brønndalen, samt ny belysning langs eksisterende gang- og sykkelveg. Formålet er å sikre tryggere ferdsel, lek og sosial aktivitet i nærmiljøet.. Anlegget ble ferdigstilt og åpnet for publikumsbruk juni 2025. Sluttoppgjør pågår.

Løvestakklien lekeplass

Etter oppgraderingen i 2021 har nærområdet meldt om en negativ endring av markvannsavrenningen. Det gjennomføres aktiviteter i form av årsaksvurderinger, prøvegravinger og enkle utbedringstiltak. Både års-og totalprognosen på plan.

Rådhuskvartalet midlertidig torg (nå Kim Frieles plass)

Anlegget er godkjent for permanent bruk frem til det gjennomføres en større investering. Byrommet er tilført nye huskestativer, disse nyttes som testarena for en fullskala test av innovasjonsprosjektet "Nye fallunderlag" i 2025. Både års-og totalprognosen på plan.

Sentrumslekeplass (Aktiv Tollbodkai)

Det midlertidige anlegget er nå omsøkt og godkjent for permanent bruk. Det gjennomføres enkle utbedringstiltak før prosjektet avsluttes, både års-og totalprognosen på plan. Planlagt aktivitet: Det gjennomføres enkle utbedringer på Sentrumslekeplassen, og det utarbeides et skisseprosjekt for Søreide- realisering friområder, Telenorkaien.

Det utarbeides forslag til nye satsinger innenfor budsjettposten for kommende budsjettperiode.

Bystrand Lungegårdsparken

Investeringen Bystrand og ny Lungegårdspark er delt i to faser med separate gjennomføringsvedtak. Fase 1 har bestått av blant annet for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, inkl. tilpasninger og endringer av prosjektgrunnlaget. Prosjektet består også av usikkerhetsanalyse, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, og etablering av fylling. Arbeider som omfatter fase 1 avsluttes i 2025. I fase 1 forventes det noen flere utgifter i år, før det kan skrives sluttvedtak. Prosjektet Bystranden følges videre opp i Bystrand Lungegårdsparken fase 2.

Fase 2 består av omprosjektering og opparbeidelse av hele strand- og parkarealet i tråd med bystyrets budsjettvedtak. Området er i dag en fylling, og arealet er av sikkerhetsmessige grunner avstengt for publikumsbruk. Formålet med prosjektet er å reetablere Lungegårdsparken, i tillegg til å etablere en badestrand i den nordlige delen av området. Kyststien skal gjenoppbygges, og parken skal gjøres tilgjengelig for aktiviteter. Et sentralt ledd i tilgjengeliggjøringen av området er å utføre nødvendige sikkerhetstiltak i overgangen mellom land og sjø. Tiltaket omfatter også etablering av publikumtoaletter og totalprognose er derav økt med 15 mill. i tråd med Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

I henhold til oppdatert fremdriftsplan må det skyves midler fra 2025 til 2028.

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnettet v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS.

Prosjektet er i anleggsfase. Store deler av prosjektområdet er ferdigstilt. For Bymiljøetaten gjenstår i hovedsak arbeider knyttet til gatetunet i Jonas Reins gate.

I prognosen fra BIR antas det at Bymiljøetaten sin andel av prosjektet blir mer kostbart enn forutsatt. Det er dialog om slutfakturaens størrelse, og et mulig merforbruk forventes avklart i slutten av 2025, før årsrapportering.

Det er dermed usikkerhet rundt prosjektets totalprognose og årsprognose.

Anleggsarbeidet ferdigstilles høsten 2025.

Den grønne akse

'Den grønne akse' er en programpakke for prosjekter innenfor området som strekker seg fra teateret til biblioteket, og fra Ole Bulls plass til og med Torgallmenningen. Både mindre tiltak for universell utforming, utredninger og dekkefornying er del av posten.

I 2025 har det blitt arbeidet med å utvikle helhetlige og sammenhengende tiltak for universell utforming av parkene og byrommene i området, blant annet gjennom etablering av varselfelt ved overgangsfelt, oppgradering av lyspullerter og etablering av universelt utformede benker. I 2025 prosjekteres de resterende tiltakene fra skisseprosjektet. Høsten 2025 skal det gjennomføres detaljprosjektering av de resterende tiltakene fra forprosjektet. Prosjektenes fremdrift er i henhold til plan.

Digitalisering samferdsel

Budsjettposten finansierer pågående prosjekter innen digitalisering i Bymiljøetaten. De viktigste prosjektene er Byobjekter og Bydata. Byobjekter skal sikre god kontroll over alle objekter som Bymiljøetaten har ansvar for og sikre at dataene blir bundet sammen gjennom en felles dataplattform. Bydata skal innhente og benytte data for å gi analyse og beslutningsstøtte for tjenesteområdene drift av vei og bærekraftig mobilitet i etaten. Prosjektene har god framdrift, men en forsinkelse knyttet til anskaffelse samt noe redusert bemanning gjør at totalt 7,8 mill. må flyttes til 2026.

To mindre prosjekter, Fagsystemer parkering og sensor HC-plasser er på plan og avsluttes i 2025.

Fredens bolig

Fredens bolig er en kommunal park ved Krohnengen skole i Bergen sentrum. Det er gjennomført en oppgradering av hele parkanlegget, prosjektet omfatter også ny ballbane, flowpark, drikkevannspost og belysning. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk, men det pågår noe utbedringsarbeid. Prosjektets års- og totalprognose er på plan.

Friluftstiltak

Midlene er for 2025 er overført til prosjektet "Aktivitet Store Lungegårdsvann" et midlertidig tiltak i forbindelse med Bystranden og området foran ADO arena. Totalprognose er på plan med henvisning til Innspill HØP 2026-2029.

Aktivitet Store Lungegårdsvann

Dagens utfylling ved Store Lungegårdsvannet ligger brakk og avsperrert for publikumsbruk i påvente av en ny strandpark. Det etableres enkle byromstiltak med formål om økt aktivitet og urban rekreasjon frem til Lungegårdsparken og ny strand er etablert. Prosjektet har intern oppstart høsten 2025, tiltaket ferdigstilles våren 2026. Det skyves 1,7 mill. til 2026 i tråd med forventet fremdrift. Høsten 2025 utarbeides det løsningsforslag, og det søkes om myndighetsgodkjenning.

Gjeddevann friluftsområde

Det skal etablerast turveg frå Varden idrettsanlegg til badeplass ved Gjeddevatn. Detaljprosjektering er gjennomført. Gjennomføring av tiltaket skal starte opp innan utgangen av året. Det foreslås å skyve 0,6 mill. til 2026. Det måtte gjøres noe mer prosjektering enn forventet og dermed ble milepæl for

rammetillatelse noe forskjøvet. Entreprenør har ikke kapasitet til å starte før i november, og dermed blir noe av anleggsarbeidet forskjøvet til 2026.

Grønnevikken - byboliger og delekultur - Prosjektutvikling

I Grønnevikken skal det legges til rette for test og utvikling av nye boformer for fellesskap og bærekraft. Reguleringsplan for området ble vedtatt våren 2025. Eiendommen skal selges når salgsstrategi er vedtatt.

Forslag til salgsstrategi er utarbeidet og skal behandles i byrådet. Videre fremdrift er uviss og avhenger av om det er behov for å ytterligere belyse forhold knyttet til salg og status på helikopterlandingsplass.

Prognosen i 2025 tar høyde for noe avsluttende arbeider. 0,6 mill skyves dermed til 2026.

Det er ikke behov for alle midler som var avsatt som usikkerhetsreserve. 4 mill. kan dermed trekkes inn.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023.

I 2025 er det gjennomført sesongavhengige utbedringstiltak. Det gjenstår sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker.

I 2025 anbefales det å overføre 4,7 mill. til budsjettposten "Mindemyren fase 1". I tillegg dekkes et lite merforbruk på prosjekt "Infrastrukturplan Laksevåg". I 2025 beholdes kr 200 000 til å håndtere potensielle oppdrag om utredninger eller infrastrukturtiltak. 3,4 mill. skyves til 2028. Behovet for kommunale midler for planlegging og realisering av viktige infrastrukturtiltak er uforutsigbart og avhengig av private utbyggers fremdrift. En del av de antatte prosjektene for 2025 har vist seg å ikke bli tilstrekkelig modne for realisering og utsettes i tid.

Innløsning og erverv friarealer

Midlene er ikke tilknyttet et konkret prosjekt, men er ment for ervervsrelaterte situasjoner/oppgaver som kan oppstå underveis i året hvor det da vil være behov for avsatte midler.

I 2025 blir midlene brukt til diverse verdivurderinger, tinglysninger og andre ervervsrelaterte aktiviteter.

Prosjektet har et marginalt merforbruk i 2025 som dekkes inn gjennom å flytte budsjettmidler fra 2026. Totalprognosen er oppdatert i henhold til budsjettinnspill for HØP 2026- 2029.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt har vært å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks. graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av illeggelser. Systemet har hatt mål om å gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i

saksbehandlingen. Alle delleveranser er levert og alle moduler er tatt i bruk. Prosjektet er ferdig, og det gjenstår kun generell prosjektavslutning.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra denne budsjettposten er i år overført til prosjekt Løgstien overvann. Det prosjektet omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løgstien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslie 34-38. Dette gjøres for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Denne sees i sammenheng med budsjettposten Mobilpunkter og ladepunkter.

Ladeinfrastruktur i Bergen 2025-2028: Dette skal finansiere pågående utredning for mulige lokasjoner for elbil ladere, elbil ladere for delebiler og privat biler på Mindemyren bobil parkering og byggherre kostnad for innleid prosjektleder.

Ladeinfrastruktur Sandviken - Laksevåg: Prosjektet er i oppstartsfasen på prosjektering av 5 ulike lokasjoner for elbil ladere i Sandviken og Laksevåg. Det skyves 0,8 mill. fra 2025 til 2026

Mobilpunkt Gimleveien: Det skyves 4,5 mill fra 2025 til 2026. Arbeidet utføres i samarbeid med Bergen Vann. Prosjektet er forsinket grunnet avvikling av entreprenørselskap og at arbeid i grunn har tatt lengre tid enn først antatt.

Lyngbøveien - trafikkisikring

Entreprenør Vestafjell AS meldte oppbud 30/11-23, og prosjektet stoppet opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i august 2024 besluttet å gjennomføre detaljprosjektering på en betydelig nedskalering av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. Det prosjekteres nå en redusert veibredde, med betydelig mindre terreng inngrep på overside vei, og støttemurer på nedside vei. Høsten 2025 jobber en videre med detaljprosjektering og bygging av nedskalert versjon av Lyngbøveien.

Bergen bystyre vedtok i juni 2025 oppjustering av kostnadsramme til 202 mill. jf. [sak 209/25](#) og Handlings- og økonomiplan 2026-2029 er oppdatert i tråd med dette. Det foreslås å fremskynde midler fra 2026 til 2025 grunnet forsert fremdrift.

Lyssetting av Fløysvingene

Prosjektet lyssetting av Fløysvingene er i oppstartsfase. Detaljprosjektering vil pågå høsten 2025 og bygging planlegges i løpet av 2026.

Løgstien etappe 4 - delstrekning 2

Siste etappe av Løgstien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løgstien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon. Prosjektet er gjennomført til et lavere kostnad enn budsjett. Ferdigattest ble gitt 10.12.2024.

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Prosjektet håndterer Bymiljøetatens første investeringer på Mindemyren gjennom ulike delprosjekter.

Delprosjektet Lille Solheim omhandler etablering av ny gangpassasje fra bybanestoppet Mindemyren til Fjøsangerveien. Det undersøkes om prosjektet kan samkjøres med utviklingen av den tilstøtende

trekanttommen, som eies av Bane Nor. Målet med prosjektet er å skape en helhetlig og inkluderende bystruktur som styrker forbindelsen mellom gangveien og nærområdet, samtidig som det etableres et attraktivt og tilgjengelig møtepunkt. Prosjekteringen av den sosiale sonen på trekanttomten ved Lille Solheim er i gang. Gjennomføringen forventes ferdig i 2025. Vi avventer nå godkjenning fra Bane Nor før videre arbeid kan igangsettes.

Merforbruk i 2025 og totalt for prosjektet, skyldes en restutbetaling til Bybanen Utbygging AS for kommunens andel av infrastruktur. Merforbruket finansieres fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Mindemyren kommunal andel

Budsjettposten "Mindemyren kommunal andel" skal dekke offentlig andel av realisering av kommunal infrastruktur. Infrastrukturen gjennomføres som enkeltprosjekter, som prioriteres på bakgrunn av dialog med aktuelle utbyggere og offentlige aktører. Bymiljøetaten har startet å koordinere realisering av Mindemyren sør. Som ledd i arbeidet skal blant annet regulert kanal på strekningen Minde Allé - Kristianborgvannet utredes nærmere. Midler er derfor overført til nytt prosjekt "Mindemyren Sør - forberedende arbeid". I saksutredningen til bystyresak 84/23, om kostnadsgrunnlag for offentlig infrastruktur på Mindemyren, er det forutsatt at Bergen kommune skal bidra med 50 mill. til realiseringen av offentlig infrastruktur på Mindemyren. Behovet for kommunens bidrag vil være størst når planleggingsfasen går over i utbyggingsfase. Det anbefales derfor at ubrukte midler i 2025 flyttes til 2028. Avvik mellom gjeldende vedtatt totalramme og totalprognosen skyldes at prognosen er oppdatert i samsvar med budsjettinnspill for 2026-2029.

Mindetorget

På Mindemyren planlegges et offentlig torg med tilhørende infrastruktur. Mindetorget er regulert sammen med Meieribyen, og skal tilrettelegge for opphold, økt biomangfold og urban rekreasjon. Prosjektet omfatter en videreføring av kanalen som er etablert langs resten av Mindemyren, samt etablering av et større vannspeil som fiskehabitat. Prosjektet er i planleggingsfase. Prosjektet har en rekke avhengigheter mot utbyggere i området, og fremdriften hemmes i påvente av nødvendige avklaringer hos eksterne parter. Totalprognose er redusert i HØP 2026-2029 til 209,8 mill, men reduseres nå med ytterligere 7 mill. som følge av en grundig kostnadsanalyse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter

blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Mobilitetstiltak Gåbyen

Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange og tiltak i Handlingsplan for trafiksikkerhet.

I tillegg har budsjettposten til nå i 2025 finansiert bygging av fortau langs Lyderhornslie på Laksevåg, samt utredning av mulig gatetun Richard Nordraaks gate/ st. Jørgens gate.

Universell utforming gangfelt

Anskaffelsesdokumentasjonen er under utarbeidelse og vil bli offentliggjort i løpet av august/september 2025. Prosjektet er forsinket grunnet manglende kapasitet til anskaffelsesprosessen og 2 mill må dermed skyves til 2026.

Møllendalselven elve- og strandpark

Prosjektet Møllendal Elvepark omfatter restaurering av Møllendalselven fra området hvor E39 Sykkeltstamvegen krysser Møllendalselven, til utløp i Store Lungegårdsvann. Tiltaket er et viktig premiss for realiseringen av det nye boligområdet i Grønnevik, og omfatter blant annet etablering av torg og gangbro sentralt på Møllendal, opparbeidelse av parkanlegg med gangveier, gangtrasé langs elven, utskifting av forurensede masser, samt separering av eksisterende vann og avløpsledning for å bedre vannkvaliteten i Store Lungegårdsvann.

Det pågår justering av detaljprosjektering etter innspill og kommentarer fra byggherre. Grunnet utfordringer med kapasitet hos prosjekteringsgruppen, tar omprosjektering lenger tid enn antatt. Revidert prosjekteringsgrunnlag forventes i september 2025. Umiddelbart etter det startes det prosess med anskaffelse av entreprenør med forventet oppstart vinter 2025/ 2026. Grunnet forsinket omprosjektering og følgelig kontrahering av entreprenør skyves midler til 2027. Det skal gjennomføres anbudskonkurranse og det planlegges for oppstart av anleggsarbeid vinter 2026.

Nesttun elvepark

Det er regulert en elvepark på Nesttun som del av et større blågrønt nettverk knyttet til Store og Lille Nesttunvann, og en del av den blågrønne strukturen rundt Nesttunvassdraget.

Byrådet traff et vedtak 4.4.2024 om at ekspropriasjonsvedtaket bortfaller. Prosjektet er ikke lenger mulig å gjennomføre i samsvar med vedtatt reguleringsplan.

Nygårdsparken nedre del

Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfattet rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt. Bronsefontene er etablert, men det gjenstår noen justeringer. Disse arbeidene er sesongavhengige og utføres nå. Arbeidet med bergenslyktene har flere avhengigheter, og det er fremdeles noe usikkerhet knyttet til noen elementer. Etter planen skal nye lykter monteres i løpet av høst/ vinter.

Parker rehabilitering

Prosjektet Etterarbeid Biblioteksplassen omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i slutfasen, men enkelte utbedringstiltak gjenstår. Disse

arbeidene slutføres i løpet av året. Prosjektets totalprognose er på plan. Sluttregnskapet avregnes og prosjektet avsluttes i 2025.

Permanent bobilparkering - utredning

Bymiljøetaten har nå etablert midlertidig bobilparkering på Mindemyren. Det har vært et sterkt politisk ønske om å få realisert prosjektet til fellesferien 2025. Bobilparkeringen ble offisielt åpnet den 11 juli av byråd for byutvikling. Prosjektet har vært langt mer omfattende enn først antatt, spesielt med tanke på søknadsprosesser etter plan og bygningsloven (søknad om dispensasjon fra reguleringsplaner og byggetillatelse) samt nye, ikke budsjetterte krav til utførelse. Dette har medført et merforbruk på kr 565 000 fordelt på konsulentbruk og entreprenør. Det gjenstår enda noen mindre arbeider og endelig ferdigattest for tiltaket ventes å foreligge primo november.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Det vil i løpet av høsten 2025 konkretiseres tiltak relatert til utarbeidet Beplantningsplan for Bergenhus og Sandviken bydel. Midlene vil benyttes til konkrete tiltak i 2027 i disse bydelene.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2025 er de planlagte hovedaktivitetene etterovervåking og drift av Store Lungegårdsvannet, samt tidligfase av Vågen-prosjektet.

Sentrumslekeplass - første utbyggingstrinn

Sentrumslekeplass på Nordre Tollbodkai er et tiltak som opprinnelig var forutsatt utviklet over flere trinn. Første utbyggingstrinn er godkjent som et midlertidig tiltak, og ble tatt i bruk sommeren 2023. Kommunens endrede økonomisk situasjon gir ikke rom for nye utbyggingstrinn og større investeringer. I 2024 ble bruken av byrommet evaluert i dialog med brukergruppen. Tilbakemeldingene var gode, det er følgelig innhentet byggetillatelse om en videreføring med permanent bruk. På bakgrunn av brukerinnspillene gjennomføres det enkle forbedringstiltak. Prosjektets års,- og totalprognose er på plan i forhold til vedtatt budsjett. Det søkes deretter om ferdigattest og utarbeides sluttvedtak, og prosjektet avsluttes.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi har vært under sanering etter varsel om pålegg fra Statsforvalteren. Saneringen er gjennomført for å stoppe pågående forurensing og forhindre ytterligere lekkasje av forurensing til omgivelsene. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi ble ferdig våren 2025. Arbeid med sluttoppgjør pågår. Prosjektet har et merforbruk i 2025 på 31,5 mill. Hovedårsaken er at entreprenørens utestående beløp overfor kommunen ved en inkurie ikke hadde blitt medregnet i totalprognosen. Dette har medført et høyere sluttoppgjør enn forutsatt. Prosjektet ble dyrere enn antatt hovedsakelig på grunn av økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder avfall medførte lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som måtte kjøres inn.

Steinsvikneset

Det skal tilrettelegges for friluftsliv, bading og parkering på Steinsvikneset i Ytrebygda. Det skal vektlegges å etablere turveier, rydde vegetasjon og tilrettelegges for opphold i friluftsområdet. Kostnaden ved å etablere tilkomst, snuplass, HC parkering og turveier med standard for Universell Utforming blir høyere enn forutsatt, og det ble derfor tilført 2 mill. i revidert budsjett 2025. Prosjektet

detaljprosjekteres. Byggesøknad og anbudskonkurranse planlegges høsten 2025. Oppstart bygging planlegges i 2026. Det foreslås dermed å skyve 2 mill. til 2026 i tråd med fremdriftsplanen.

Storavatnet park- og friluftsområde

Langs Storavatnet skal det etableres et grønt friareal med tilrettelagte aktivitetsområder. Friarealet anlegges på overskuddsmasser fra Sotrasambandet. Prosjektet ligger i bero andre tertial 2025.

Store Lungegårdsvann

Området rundt Store Lungegårdsvannet er i stor utvikling. I 2024 ble tiltaket for å etablere ny sjøbunn fullført. Det er imidlertid behov for å gjøre tiltak for å bedre oksygennivået i bunnvannet.

Store Lungegårdsvann - prosjektering forbedret sirkulasjon

Bergen Vann og Bymiljøetaten har gått sammen om å gjennomføre tiltak for å bedre oksygennivået i bunnvannet. Bymiljøetaten gjennomfører detaljprosjektering og prosjektet overføres deretter til Bergen Vann for utførelse.

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg

Grunnet begrenset kapasitet har det blitt utført mindre arbeid enn opprinnelig planlagt. Årsprognosen anslås til å være 1,4mill. Resterende midler forskyves til neste år. Det forventes at kapasiteten bedres fra 2026 og derav økt aktivitet fremover.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter. Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter vannressurslovens § 5. Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum. Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement.

Torgboder pilot

Som en del av utviklingen av nye torgboder til Fisketorget, ble det planlagt et pilotprosjekt med to ulike boder som skulle testes på torget gjennom sesongen. Hensikten med prosjektet var både å teste utforming og tekniske løsninger, og å sikre en åpen prosess med bred medvirkning i de ulike fasene. Prosjektet er avsluttet.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak i Handlingsplaner for trafikksikkerhet.

Budsjettmidlene brukes i 2025 på bygging av fortau i Apeltunvegen, Mindre trafikksikkerhetstiltak 2022-2025, Rehabilitering av Småpudden og Gatennormal for Bergen, samt trafikksikkerhets tiltak som er i prosjekteringsfasen. Det siste gjelder trafikksikkerhetsprosjektene (TS-tiltak) Geithusveien, Grendatunveien, Øvre Sandviksveien med flere og TS-tiltak Bjørndalsskogen fortau.

2. tertialrapport - 2025

Prosjektet TS-tiltak Apeltunvegen fortau er delfinansiert gjennom tildelte trafikkisikkerhetsmidler fra Statens vegvesen for å sikre tryggere skoleveier og nærmiljø.

Prosjektet Søndre Øyjorden har vært gjennom en anbudskonkurranse. Det forventes kontraktsignering med entreprenør i september og oppstart i oktober. Prosjektet har vært noe forsinket grunnet avklaring vedrørende Bystyrets merknad om parkering. Prosjektet er nå på plan.

En ser og på en forenklet løsning for Korsnesvegen fortau som vil kunne gi mer trafikkisikker løsning ved at de delene av vegen som er mest uoversiktlig og smal utbedres. Mulig byggestart 2026.

Sykkelprosjektet Lien Småpudden er stanset på grunn av at prosjektet fikk for store konsekvenser for parkering i området. Da prosjektet ble avsluttet hadde en gjennomført noen trafikkisikkerhetstiltak som fartshumper og skilting.

Olsvikstjenet gangbro: Det pågår detaljprosjektering, som vil bli ferdig i 2025. Byggestart er avhengig av hvor lang tid Veidirektoratet vil bruke på godkjenning av prosjektert løsning. Antatt byggestart i løpet av 2026.

Mindre trafikkisikringstiltak: Midlene i 2025 skyves til 2026 og overføres til nytt prosjekt.

Prosjektet Grimseidvegen mur er gjennomført til en lavere kostnad enn budsjettet. Midlene tilbakeføres budsjettpost.

Det arbeides også med Rehabilitering av Småpudden. Prosjektet omhandler arbeid i forbindelse med å detaljere hva som må gjøres for å sørge for at broen skal fungere bedre med mindre driftsstans. Arbeidet forventes igangsatt i løpet av høsten. Prosjektet er forsinket grunnet manglende intern kapasitet, men kommer til anvendelse i 2026.

I innspill HØP 2026-2029 ble det opprettet en ny budsjettpost med fokus på rehabilitering på broer, tunneller og murer. Flere prosjekter underlagt budsjettpost Trafikkisikkerhet ble derfor flyttet over til denne budsjettposten for å sikre bedre kvalitet i rapporteringen. Noen midler tiltenkt flere av disse prosjektene som arbeider med å identifisere sårbar infrastruktur ønskes derfor overflyttet til den nye budsjettposten. Prosjektene bærekraftig broforvaltning og andre mindre infrastruktur tiltak er flyttet til budsjettpost rehabilitering av kommunale broer, tunneller og murer.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Budsjettposten har hittil i 2025 finansiert prosjekt Gangforbindelser Løvtakksiden - Løvtien, samt overført midler til prosjektet Lyssetting av Fløysvingene. Prosjektene vil og pågå i 2026.

Prosjektet **Gangforbindelser til Løvtakksiden - Løvtien** går ut på å etablere 3 tverrforbindelser fra boligområdet på Minde til Løvtien. Tiltakene innebærer ny tretrapp til Løvtien, oppgradering av skoleveg/snarveg ved Minde skole og oppgradering av snarveg fra Fjøsanger. 0,8 mill. skyves til 2026. Det skyldes hovedsakelig at behandling av tekniske planer og avtaler med grunneiere tar lengre tid enn planlagt.

3,1 mill. på budsjettposten flyttes til 2027 og holdes av til prosjekt Rullevennlig tilkomst til Løvtakksiden - Løvtien

Prosjektet innebærer etablering av rullevennlig turveg over Nygårdsmarken, fra boligområdet på Løvtakksiden til Løvtien. Det er knyttet usikkerhet til både samlet kostnad og omfang av prosjektet.

Benker og Gapahuker

Prosjektet omfatter innkjøp og utplassering av benker, inkludert nødvendig terrengtilpassing. Prosjektet omfatter også bygging av gapahuker. Anskaffelse av entreprenør forventes å være gjort tidlig høst 2025. Utplassering av benker starter opp høsten 2025, med et mål om 40 utplasserte benker innen nyttår. Det forventes at gapahuker påbegynnes i 2026. Årsprognosen er på plan. Totalprognose er på plan med henvisning til innspill til HØP 2026-2029.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg. Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Bymiljøetaten har stått for landskapsdelen og bygget en park i denne sammenheng. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk juni 2024. Prosjektets års- og totalprognose er på plan. Det utarbeides sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Utbyggingsavtaler Møllendal

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Møllendal benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan og flere detaljreguleringer på Møllendal. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur innenfor reguleringsplanene. For prosjektet Møllendal kostnadsgrunnlag skyves 0,1 mill til 2026 i tråd med forventet fremdrift.

Utbyggingsavtaler Paradis

Prosjektet omhandler planlegging og koordinering av transformasjon av Paradis sentrum, på bakgrunn av områdeplan og tilknyttede reguleringsplaner. Hovedplangrepene er fortetting med bolig og næring, endret kryssløsning, og bedre forhold for myke trafikanter.

Deler av den nye vei- og kryssløsningen er gjennomført i byggetrinn 1. Planlegging av byggetrinn 2 pågår. I 2025 medgår kostnader til intern prosjektledelse og oppfølging, utarbeidelse av utbyggingsavtaler samt konsulentoppdrag vedrørende parkeringsanlegg for flere utbyggingsfelt, for å avklare fremtidig kapasitet i anlegget.

I 2025 forventes prosjektet å ha et begrenset mindreforbruk og 0,1 mill. flyttes til 2026.

Utbyggingsavtaler Sandsliåsen

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Sandsliåsen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor flere detaljreguleringer på Sandsli. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur. Budsjettert anleggsbidrag for Petedalsmyra skyves til 2028.

Fortau og sykkelvei i Sandsliåsen, samt krysset Sandsliåsen/Sandsliveien, skal opparbeides som følge av rekkefølgekrav i reguleringsplan. I den forbindelse inngår kommunen utbyggingsavtaler med utbyggere om finansiering til bygging av veianlegget. I 2025 har det påløpt kostnader til å utarbeide kostnadsanslag for infrastrukturen, som danner grunnlag for anleggsbidrag i utbyggingsavtalene. Prosjektet omfatter også kostnader til intern prosjektledelse for utarbeiding og oppfølging av utbyggingsavtaler. Det skyves 0,2 mill til 2026. Prosjektet er ellers på plan.

Utbyggingsavtaler Søreide

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Søreide benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan for Søreide Sentrum. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur innenfor områdeplanen.

Søreide Sentrum – ervervsprosesser

Prosjektet omhandler erverv av areal i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Areal

som erverves benyttes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur. Prosjektet finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide. Det er inngått minnelige avtaler om erverv, samt ekspropriasjon av tre eiendommer. Alle ekspropriasjonssakene er nå rettskraftige. Det gjenstår mindre kostnader til oppmåling, arealoverføring, tinglysning, og konsulentbistand for gjennomføring av dette. Budsjettet er på plan for inneværende år og vil ferdigstilles innenfor gitt totalbudsjett for prosjektet.

Søreide - Realisering friområder Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Prosjektet har hatt internt oppstart og er i programmeringsfasen. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og totalprognose. Totalprognosen er samtidig usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. Det skyves midler fra 2025 til 2027 på grunn av manglende intern kapasitet og derav forsinket anskaffelsesprosess. Høsten 2025 anskaffes rådgivere for prosjektering, med oppstart før jul.

Søreide – Dampskipkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Dampskipkaien (FR2) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser fra rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler og er en ønsket utvikling i området. Et av hovedformålene med områdeplanen er å åpne opp sjølinjen til bruk for beboere på Søreide. Friområdet planlegges med utbedret kai, oppholdsareal, utbedret tilkomst og grøntarealer. Prosjektet har hatt internt oppstart og er i programmeringsfasen. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og totalprognose. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Wergeland benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggermidler på Wergeland. Innbetalte midler overføres til fond, for senere budsjettering og anvendelse på konkrete prosjekter som omhandler bygging av infrastruktur som det er stilt krav om i ulike reguleringsplaner.

Wergeland Byrom

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Dette prosjektet omfatter kun tidlig planleggingsfase/frem til og med forprosjekt. Forprosjekt ble ferdigstilt mars 2025. Prosjektets totalkostnad er å anse som på plan, med en marginal justering av budsjett. Satsingen videreføres under nytt prosjektnavn, Grønnallmenningen.

Grønnallmenningen

Det skal etableres ny allmenning og byrom på Wergeland. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtale. Prosjektet omfatter videre planlegging og etablering av allmenningen. På bakgrunn av kostnadskalkylen fra forprosjektet skal det gjennomføres en usikkerhetsanalyse, denne settes i bero sammen med videre arbeid i påvente av avklaringer knyttet til tilgrensende utviklingsprosjekter og andre avklaringer. Årsprognose og totalprognosen er på plan.

Wergeland grunnerverv

Bergen kommune har inngått utbyggingsavtale med utbygger på Wergeland, med forpliktelse om å opparbeide offentlig infrastruktur. Deler av infrastrukturen ligger på private eiendommer, og ekspropriasjon av fire eiendommer ble vedtatt av byrådet mars 2023. Erverv er nå gjennomført for tre av eiendommene. Det er behov for å ha rom for å kunne inngå avtale og utbetale ervervsbeløp til siste eiendom i løpet av 2025. Prognosen for 2025 er derfor oppjustert og framdrift framskyndet. Det fremskyndes midler fra 2026 til 2025. Totalprognosen er redusert med 1,5 mill. Dette er i tråd med innspill til HØP 2026-2029.

Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering

Budsjettposten er knyttet til oppfølgingen av vinnerforslaget fra plan- og designkonkurransen Torget-Bryggen, og omfatter tre delprosjekter som ble gjennomført i tilknytning til reguleringsplanen for Bybanen til Åsane langs Torget og Bryggen, samt som oppfølging av "Torgstrategien" - Bergen kommunes strategi for utvikling av Fisketorget. Forprosjektet for byromsutforming for Bryggen og Torget og belyningsplan inngår i vedtatt reguleringsplan for Bybanen til Åsane. Bindende illustrasjonsplan for Bryggen, med tilhørende reguleringsbestemmelser, er også en del av dette arbeidet. Disse prosjektene er avsluttet.

Det pågår noe arbeid på prosjekt "Utvikling Bryggen" i forbindelse med regulering av hovedsykkelrute langs Bryggen. På grunn av lavere aktivitet i 2025 enn forventet må 0,4 mill skyves til 2026. Dette medfører at sluttdato også skyves til 2026.

10D-Klima og miljø

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter iverksetting av tiltak som reduserer utslipp på transport- og mobilitetsområdet, som tilrettelegging for delemobilitet, etablering av ladepunkter, mobilpunkter og nullutslippssoner/bilfrie områder. Arbeid med Renere Havn Bergen og håndtering av plast er også en del av tjenesteområdet.

Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten. Klimaavdelingen hos Bymiljøetaten ivaretar det overordnede ansvaret for klimaarbeid i Bergen kommune, gjennom å organisere og koordinere aktiviteter innenfor klima, kartlegge tilstand og utarbeide kunnskapsgrunnlag. Bymiljøetaten står også ansvarlig for praktisk gjennomføring av mange klima- og miljøtiltak. Tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag

Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag har mottatt og innvilget 14 søknader om tilskudd så langt i 2025, noe som utgjør ca 0,4 mill. Ordningen er åpen for søknader og det gis tilskudd så langt midlene rekker.

Tilskudd til elektrifisering av næringstransport

Tilskudd til elektrifisering av næringstransport er inndelt i tre ulike tilskuddsordninger:

- Ladeinfrastruktur for el-varebil i bedrifter: Det er mottatt 2 søknader hittil i år, kr 30 000.
- Ladepunkt for el-taxi: Det er mottatt og innvilget 5 søknader, som utgjør kr 55 000.
- Elektrisk lastesykkel for bedrifter: Det er mottatt og innvilget 10 søknader, som utgjør kr 360 000 (hver søknad kan inneholde inntil 10 sykler).

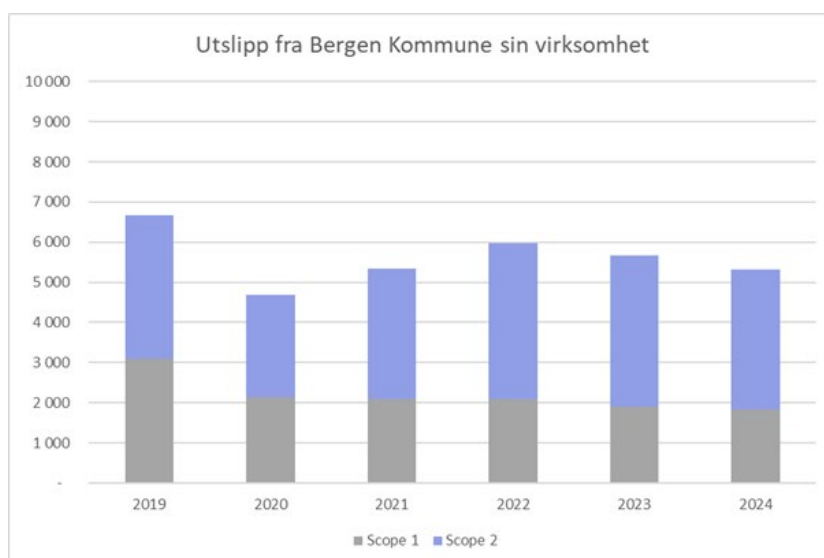
Ordningene er åpne for søknader og det gis tilskudd så langt midlene rekker.

Kommunens klimagassregnskap 2024

Kommunens klimaregnskap for 2024 er klart. Figuren under gir oversikten over utslippstall i form av scope 1 (direkte utslipp) og scope 2 (indirekte utslipp fra energi) for kommunens egen virksomhet. Utslippene øker noe i begge kategoriene fra 2023 til 2024, men mest for scope 2. De største driverne av økningen er at energiforbruket har økt med rundt en tiendedel

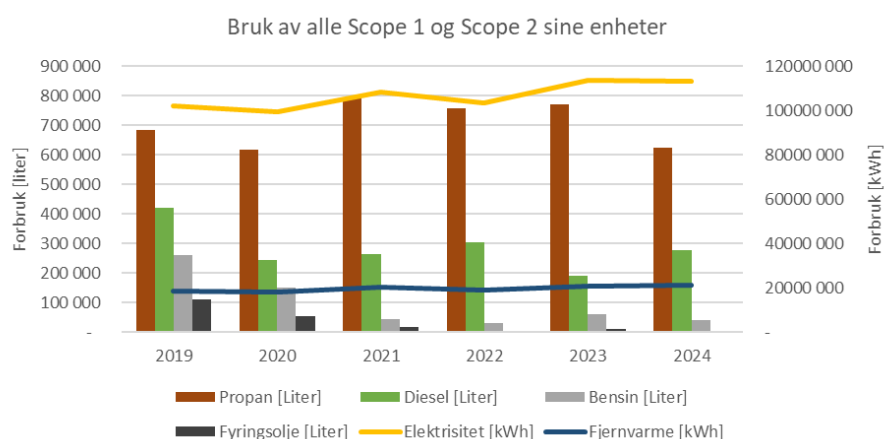
Utslippspostene har hver sin utslippsfaktor som kan endre seg, avhengig av en rekke faktorer det gjeldende året. For eksempel er utslipp av strøm avhengig av hvordan strømmiksen så ut. Dette er også en drivende faktor til hvorfor utslippene varierer.

2. tertialrapport - 2025

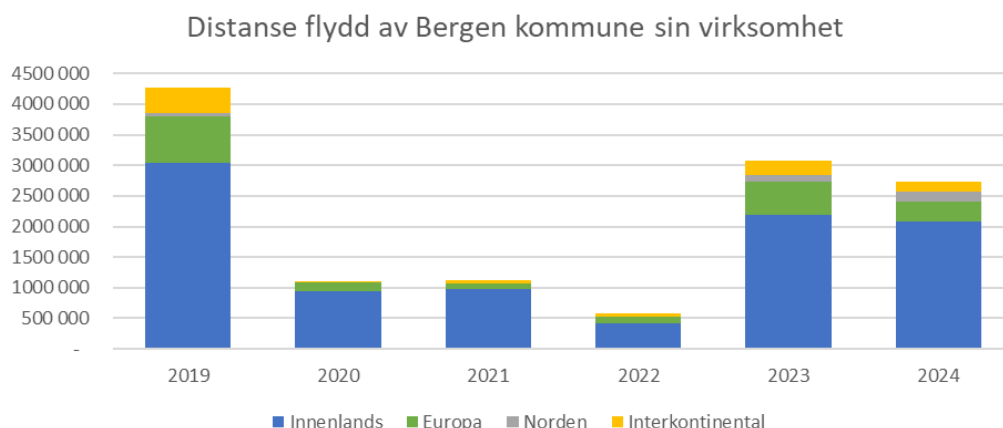
Figur 1 - Bergen kommune sin virksomhets klimagassutslipp (scope 1 og 2) fra 2015 til 2024.

Figur 2 viser selve forbruket, i liter, av alle de loggførte utslippspostene som har sine unike utslippsfaktorer under scope 1 og 2. Fyringsoljen er tilnærmet forsvunnet og andelen bensin har gått ned, mens bruken av diesel og propan ser ut til å ha en større variasjon siden 2019.

Figur 2 - Forbruk av utslippsposter under scope 1 og 2. Alt som måles i liter er under scope 1 og alt som måles i kWh er under scope 2.

Figur 3 viser Bergen Kommune sine ansattes flyreiser. Under pandemien i 2020 så man en kraftig reduksjon i antall flyreiser av virksomheten Bergen Kommune, men i 2023 var denne økt betraktelig, med en liten nedgang i 2024, men fremdeles lavere enn før pandemien. Av de 6.350 flyreisene og 245 unike strekningene var Bergen-Oslo (t/r) de mest populære, og utgjorde litt over halvparten av reisene i 2024.

Figur 3 – Antall flydde kilometer med fly innen de fire kategoriene innenlands, Norden, Europa og interkontinental.

Klimasats

Bergen kommune sendte seks søknader til Miljødirektoratets støtteordning Klimasats i 2025, som i år hadde to søknadsrunder. Av disse har 3 fått tilsagn, totalt litt i underkant av kr 1,5 mill. Et klimasatsprosjekt går gjerne over flere år og påvirker derfor kapasiteten, som gjør at antall søknader varierer en del fra år til år.

De tre prosjektene som fikk tilsagn er:

- Rolland skole, betong fra karbonfangstanlegg, søker var Etat for Utbygging
- Utnyttelse av deponigass ved Rådalen avfallsdeponi, søker var Bymiljøetaten
- Elektrisk kranbil, søker var Bymiljøetaten

Årets Klimasats-pott var på totalt kr 108,1 mill., som er en halvering mot fjorårets pott på kr 220,0 mill.

Klimasårbarhetsanalysen

Bymiljøetaten leder arbeidet med å gjennomføre en omfattende klimasårbarhetsanalyse for Bergen frem mot år 2100. Klimaframskrivninger for Bergen er ferdigstilt, eksisterende datagrunnlag sammenstilt og metode for vurdering av fysisk klimarisiko er utviklet, og prosjektets referansegruppe er etablert. De tematiske ekspertgruppene har levert sine analyser etter et siste arbeidsverksted i august. Delutredningen om overgangsrisiko for næringslivet er overlevert og lanseres senere i høst, mens utredningen om sammenfallende ekstremhendelser er i siste fase av kvalitetskontroll. Oppdrag for medvirkning er ute på anbud med planlagt oppstart i oktober. Neste steg er vurdering av grenseoverskridende risiko og ansvarsrisiko, ferdigstilling av sårbarhetsprofil for Bergen, og ferdigstilling av rapportutkast til årsskiftet 2025/2026.

Delingsprosjektet digitale kiosker

I prosjektet Digitale Kiosker skal Bergen kommune bidra til mer spontan og inkluderende aktivitet gjennom delingsstasjoner på utvalgte nærmiljøanlegg. Prosjektet vil være en videreutvikling av [BUA](#), og har ungdom som en hovedmålgruppe. BUA på Melkeplassen utvides med en container som etter hvert vil fungere som et selvbetjent hentepunkt. Delingsstasjonene vil blant annet settes ut på Varden og

Olsvik. Her har det blitt gjennomført medvirkning for å finne ut hvilket utstyr ungdommene ønsker å dele, og en prosess for å anskaffe delingsstasjonene er satt i gang. Prosjektet gjennomføres i samarbeid mellom Etat for idrett og Bymiljøetaten og er støttet av EU og Interreg Nordsjø-programmet.

Bærekraftig mat

Bergen kommune fikk i 2024 støtte fra Miljødirektoratets ordning Klimasats til et toårig prosjekt knyttet til bærekraftig mat i kommunen. Prosjektet startet opp i april, og er godt i gang innen flere områder.

Blant annet jobbes det med å få bærekraftige oppskrifter inn i innkjøpsavtalen, rettet mot barnehager og skoler. Fem skoler har fått penger til dyrkeprosjekter, noen skoler skal etablere seg, mens andre trenger penger for å ruste opp eksisterende kjøkkenhager. Matsvinn er en viktig del av prosjektet, og i høst og våren 2026 inviteres barnehager til å bli med på telling av matsvinnet.

Storbyarrangement under Arendalsuka

For femte gang arrangerte de fire storbyene felles arrangement under Arendalsuka. I år var temaet tekstilfloka, og temaet ble belyst og diskutert både fra produksjons-, forbruks- og avfallssiden. I første del var et faglig panel, hvor byene var representert ved Bergens klimasjef Stina E. Oseland, mens det i andre del var politisk debatt med byrådsleder fra Trondheim, fagbyråd fra Oslo, ordfører i Stavanger og statssekretær i klima- og miljødepartementet. Arrangementet var fulltegnet og med mange som også fulgte arrangementet digitalt.

Renere havn Bergen

Store Lungegårdsvann ble renover og fikk en ren ny sjøbunn etablert i 2024. Prosjektet er nå over i en drifts- og vedlikeholdsfasen. Fasen består av miljøovervåking og skjøtsel i form av tiltak som opprettholder sjøbunnen og forbedrer forholdene for marint liv. I 2025 gjøres det et konkret tiltak i form av å sette ut et kunstig rev på bunnen. Det gjennomføres også jevnlig filming av traseer på bunnen for å vise effekten av tiltaket visuelt. Myndighetspålagt overvåking er 75 prosent finansiert av Miljødirektoratet, mens andre driftsoppgaver ikke er eksternt finansiert.

Det er også driftsoppgaver knyttet til Puddefjorden og Kirkebukten, også her er myndighetspålagt overvåking 75 prosent eksternt finansiert.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertial 2023	Andre tertial 2024	Andre tertial 2025
Hele kommunen – reduksjon av klimagassutslipp*	-28 %	-25 %	-25 %
Kommunens egen virksomhet – samlet utslipp**	2 379	2 551	2 551
Antall timer med høyt forurenset luft***	2	1	0

2. tertialrapport - 2025

*Nye forbedrede metoder for beregning av utslipp og dermed %-reduksjon. Tall gis opp mot 2009-tall og viser dermed reduksjonen fra dette nivået. Nye tall tilgjengeliggjøres sommeren 2026 for året 2025. Tall rapporteres derfor lik som tidligere periode frem til publisering av nye tall.

**Nye tall tilgjengeliggjøres sommeren 2026 for året 2025. Tall rapporteres derfor lik som tidligere periode frem til publisering av nye tall.

***Gjør oppmerksom på at dette ikke er aggregerte tall. Det var ingen timer med høyt forurenset luft i løpet av 2. tertial 2025, mens det i januar-mars 2025 var 33 timer med høyt forurenset luft.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025			Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.		
Klima og miljøtiltak	44 091	-4 135	39 956	39 956	0
Sum	44 091	-4 135	39 956	39 956	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	44 091	-4 135	39 956	39 916	39	0,1 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	44 091	-4 135	39 956	39 916	39	0,1 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	44 091	-4 135	39 956	39 956	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		38 945	39 015	39 015	39 340
Justert ramme		39 956	39 015	39 015	39 340
Sum Tekniske justeringer		25	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		25	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		39 980	39 015	39 015	39 340

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Helårsvirkning av omorganisering av Klimaetatens kjerneoppgaver	-5 145	-5 145	0	Klimaetaten ble i 2024 omorganisert og flyttet til Bymiljøetaten. I denne prosessen ble Klimaetaten redusert med 4 årsverk og dette har helårseffekt fra 2025.
Sum	-5 145	-5 145	0	
Nye tiltak				
Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring - driftskonsekvens	768	768	0	Tiltaket Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring - driftskonsekvens er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett
Sum	768	768	0	
Kutt				
Reduksjon i utvidelse av trygg sykkelparkering	-300	-300	0	Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Redusert opprydding av forsøpling/forurensing langs veg, vassdrag og sjø	-400	-400	0	Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Kutt i oppfølging av Grønn strategi	-4 904	-4 904	0	Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Reduserte tilskudd Byutvikling	-2 451	-2 451	0	Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Sum	-8 055	-8 055	0	
Sum tiltak	-12 432	-12 432	0	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Tilskudd til ombrukssentral på Dokken	330	330	0	Tilskuddet forventes utbetalt innen årsslutt
Sum	330	330	0	
Sum tiltak	330	330	0	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Alle delebiler i Bergen skal være utslippsfrie innen 2030.	Elbilandel av delebilparken	30,0 %	28,0 %	Bymiljøetaten forventer at målet for andel elbiler av delebilparken enten nås eller vil ligge tett opp mot målet på 30% innen utgangen av 2025.
	Overgang til nullutslipp i personbilparken skal være mulig også i områder uten mulighet for å tilrettelegge for lading i privat regi.	Elbilandel av boligsonetillatelsene	35,0 %	33,5 %	Tallet reflekterer andelen per 8. sept 2025. Det er usikkert om målet om 35% vil nås i 2025, men faktisk andel vil trolig ligge tett opp mot målet ved utgangen av året.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 13.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 13. Pyrolyseteknologi Bystyret ber om en sak knyttet til pyrolyseteknologi.	Byrådsavdeling for byutvikling er i gang med bestillinger av innspill som belyser pyrolyseteknologi.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 5.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 5. Flomsikring av Grimevannet Bystyret ber byrådet jobbe for at arbeidet med å flomsikre Grimevannet fullføres og er positive til tett dialog med grunneiere og frivillige organisasjoner.	Privat tiltakshaver, som eier 50 % av tappearrangementet, har selv etablert et nytt tappearrangement. Kommunen bistår den private parten i søkeprosess med ettergodkjenning.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik k	Estimert ferdigkval	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	4 337	4 643	306
Kollekvågen etterdrift avf.deponi	KFIN71/1 6	IA	-77	-77	0	Ferdig	0	0	0
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	1 712	1 367	-345
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	UFGN 126/21	30 000	25 726	25 726	0	4.kv. 2025	0	0	0
Mobilpunkter og ladepunkter		-	-	-	-	Løpende	3 473	3 473	0
Renere Havn - Prosjektkoordinat or		IA	30 094	30 094	0	4.kv. 2034	1 482	1 482	0
Renere Havn - Vågen		IA	475 123	475 123	0	4.kv. 2026	9 719	3 273	-6 446
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	IA	84	84	0	4.kv. 2025	0	0	0
Store Lungegårdsvann	BY 105/22	211 900	170 029	170 029	0	4.kv. 2025	1 700	1 700	0
Tappearrangement på Grimevatnet		IA	60 000	60 000	0	4.kv. 2029	6 610	6 610	0
Sum							29 034	22 549	-6 485

Statustekst investeringer

Bystrand Lungegårdsparken

Investeringen Bystrand og ny Lungegårdspark er delt i to faser med separate gjennomføringsvedtak. Fase 1 har bestått av blant annet for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, inkl. tilpasninger og endringer av prosjektgrunnlaget. Prosjektet består også av usikkerhetsanalyse, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, og etablering av fylling. Arbeider som omfatter fase 1 avsluttes i 2025. I fase 1 forventes det noen flere utgifter i år, før det kan skrives sluttvedtak. Prosjektet Bystranden følges videre opp i Bystrand Lungegårdsparken fase 2.

Fase 2 består av omprosjektering og opparbeidelse av hele strand- og parkarealet i tråd med bystyrets budsjettvedtak. Området er i dag en fylling, og arealet er av sikkerhetsmessige grunner avstengt for publikumsbruk. Formålet med prosjektet er å reetablere Lungegårdsparken, i tillegg til å etablere en badestrand i den nordlige delen av området. Kyststien skal gjenoppbygges, og parken skal gjøres tilgjengelig for aktiviteter. Et sentralt ledd i tilgjengeliggjøringen av området er å utføre nødvendige sikkerhetstiltak i overgangen mellom land og sjø. Tiltaket omfatter også etablering av publikumtoaletter og totalprognose er derav økt med 15 mill. i tråd med Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

I henhold til oppdatert fremdriftsplan må det skyves midler fra 2025 til 2028.

Gang- og sykkelveier

Opprusting av nærmiljø - Møhlenpris fase 2

Prosjektet gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Resterende beløp er tiltenkt mindre tiltak basert på en behandlet gatebruksplan etter at planen er behandlet politisk.

Hjertesoner 2025-2029 kommunal vei

Prosjekter omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafiksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Bymiljøetaten har i 2. tertial prosjektert og klart til å bestille tiltak på Kronstad og Eidsvåg skole etter ombyggingene som har vært utført. Det jobbes også med tiltak utenfor Lone skule, da det har vært behov for justeringer på tiltakene som er utført fra tidligere. Prosjektets totalbudsjett er uendret, men det skyves midler fra 2026 til 2027 og 2028.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Handlingsplan for sykkel finansieres av statlige belønningsmidler fra Miljøløftet og kommunale midler.

På Nygårdshøyden er det blitt en sammenhengende sykkelløsning mellom Møhlenpris og Strømgaten. Her er det både etablert sykkelfelt i Harald Hårfagres gate, samt sykkelveg og bredere fortau i Olaf Ryes vei med særlige hensyn til museumstrikken. I Loddefjord har skolebarn fått et bredt fortau mellom skole og idrettsplass, samt en gateutforming som sikrer lav fart og gode forhold for syklende langs Lyngfaret. På Kronstadhøyden er det etablert sykkelprioritert gate i pilot for å undersøke mindre arealkrevende løsninger som tilrettelegger for syklist i byens trange gater. Totalt er det per august etablert 2,3 km sykkelvennlig tilrettelegging i 2025 på kommunalt gatenett.

Prosjektene Løbergsveien trinn 0 og Lien-Småpudden vil ikke realiseres slik planlagt. Etter en gjennomgang av parkeringssituasjonen måtte prosjektet i Løbergsveien trinn 0 endres så mye at tiltaket ikke ga tilstrekkelig nytte til at det ble etablert løsninger for syklist. Også tiltaket Lien-Småpudden ble stoppet. Tiltaket var opprinnelig finansiert av Miljøløftet, men siden sykkeldelen av tiltaket måtte utgå må kommunen selv finansiere utførte tiltak. Tiltaket prosjektet Lien-småpudden var delvis også et trafiksikringsprosjekt, og midlene belastet derfor av kommunal budsjettpost Trafikksikring. Per august

2. tertialrapport - 2025

2025 er det 5 ferdig planlagte strekninger på sykkelnettet som ikke bygges ut fordi de er i konflikt med eksisterende parkeringsplasser.

Det pågår flere byggearbeider på sykkelnettet i kommunale gater pr. august 2025. Anlegget i Johan Mohrs gate ble startet opp i sammenheng med etablering av sykkelveg langs Sjøgaten. Gatetunet i Jonas Reins gate er under ferdigstilling. Langs Nonnestien er framdriften på plan. Alle nevnte prosjekter forventes ferdigstilt i 2025.

Høsten 2025 planlegges det for oppstart av Krohnåsvegen-Bjørnevegen, Gyldenprisvegen kulvert og Fyllingsdalen gange- og sykkelprosjekt.

Ut over samferdselsprosjektene planlegger Bymiljøetaten i 2025 å etablere 20 trygge sykkelparkeringsplasser i Bergen sentrum for barnefamilier og andre med behov for større sykler. Det er gjennomført brukerundersøkelse, og per august pågår det arbeid med myndighetsgodkjenninger.

Budsjettet på sykkel i 2025 reduseres. Gange- og sykkeltiltak Fyllingsdalen er forsinket med årsak i at godkjenning av gjennomføringsvedtak tok lenger tid enn forutsatt. Avventelse av prosjektet Løbergsveien trinn 0, samt interne kapasitets utfordringer reduserer også forventet årsforbruk. Dette skyldes særlig tilpasninger i flere pågående prosjekter som må gjennom tidkrevende parkeringskartlegginger. Dette forskyver ikke kun fremdrift i de pågående prosjektene, men også prosjekter som var planlagt igangsatt. Budsjettmidler overføres til 2026 for å kunne realisere resterende deler av sykkelnettet de kommende årene.

Totalprognosen øker som følge av økte budsjettmidler fra Miljøloftets Handlingsprogram. I perioden 2026-2029 prioriteres prosjektene Wiers-Jenssens vei og Bjørndalsbakken bro. Samtidig reduseres øremerkede midler til Kronstad-Haukeland vest som finansieres av Miljøloftet.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023.

I 2025 er det gjennomført sesongavhengige utbedringstiltak. Det gjenstår sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Klimatilpasning, tiltak

Midler fra denne budsjettposten er i år overført til prosjekt Løgstien overvann. Det prosjektet omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løgstien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslien 34-38. Dette gjøres for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Denne sees i sammenheng med budsjettposten Mobilpunkter og ladepunkter.

Ladeinfrastruktur i Bergen 2025-2028: Dette skal finansiere pågående utredning for mulige lokasjoner for elbil ladere, elbil ladere for delebiler og privat biler på Mindemyren bobil parkering og byggherre kostnad for innleid prosjektleder.

Ladeinfrastruktur Sandviken - Laksevåg: Prosjektet er i oppstartsfasen på prosjektering av 5 ulike lokasjoner for elbil ladere i Sandviken og Laksevåg. Det skyves 0,8 mill. fra 2025 til 2026

Mobilpunkt Gimleveien: Det skyves 4,5 mill. fra 2025 til 2026. Arbeidet utføres i samarbeid med Bergen Vann. Prosjektet er forsinket grunnet avvikling av entreprenørselskap og at arbeid i grunn har tatt lengre tid enn først antatt.

Mobilpunkter og ladepunkter

Budsjettposten skal dekke investeringer i mobil- og ladepunkter. Denne sees i sammenheng med budsjettpost Ladeinfrastruktur for bil. Midlene i 2025 går til prosjektet Ladeinfrastruktur i Bergen 2025-2028. Den skal finansiere pågående utredning for mulige lokasjoner for elbil ladere, elbil ladere for delebiler og privat biler på Mindemyren bobil parkering og byggherre kostnad for innleid prosjektleder.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden

Prosjektet omfatter opprusting av gateløp, belysning, snarveier og parker på Løvstakksiden, mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere og separere vann og avløp. Anleggsarbeidet startet opp 3.mars 2025. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert sluttdato. Prosjektets prognose er på plan.

Gjennomføringen av gateoppgraderingen (Bymiljøetaten sin del av det samlede tiltaket) fortsetter i takt med VA-prosjektet, etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det skal gjennomføres gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss' gate, Allegaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfages gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann. Prosjektet fikk rammetillatelse i slutten av desember 2023. Rammetillatelsen ble påklaget av 5 naboer bl.a. på grunn av bortfall av parkeringsplasser. I påvente av behandling av klagesaken, har sak om gjennomføringsvedtak blitt satt på vent. Klagesaken ble avgjort i januar 2025 der klagen delvis ble tatt til følge. Vedtaket sier bl.a. at eksisterende parkeringsdekning i Strømgaten skal i hovedsak opprettholdes i sin helhet. Parkeringsplasser kan kun unntaksvis og enkeltvis saneres til fordel for helt nødvendig overvanns- og avfallshåndtering, eller annen nødvendig infrastruktur. Før det kan gis igangsettingstillatelse for tiltak på gateplan måtte Strømgaten omprosjekteres. Siden parkering i Strømgaten ikke skal fjernes, er bylivs- og mobilitetsgevinsten vesentlig redusert i prosjektet. Det betyr at det ikke blir plass til sykkelfelt eller åpen overvannshåndtering. Etter en gjennomgang ser en mindre verdi i å gjennomføre øvrige gater i det opprinnelige prosjektet, med mulig unntak av Allegaten. Prosjektet blir dermed redusert i omfang i tråd med Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2025 er de planlagte hovedaktivitetene etterovervåking og drift av Store Lungegårdsvannet, samt tidligfase av Vågen-prosjektet.

Renere Havn - Vågen

Budsjettposten Renere Havn Vågen, omhandler forberedende faser til gjennomføring av sjøbunnstiltak i delområde Vågen. Dette er et svært utfordrende tiltaksområde av byfjorden som krever omfattende avklaringer, undersøkelser og koordinering mot andre aktører, i et område med mange interessenter. En viktig del av fasen er også å sikre nødvendige tillatelser fra involverte sektormyndigheter.

I 2025 knyttes oppgavene hovedsakelig til en omfattende søknad om midler over statsbudsjettet, hvor det søkes om 75 prosent statlig finansiering av prosjektkostnaden. Deler av de forberedende arbeidene venter på marinarkeologiske avklaringer, og fremdriften har derfor stanset.

Som en konsekvens av dette blir også detaljprosjektering og gjennomføring satt i bero. Budsjettmidler må dermed skyves fra 2025 til 2026.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi har vært under sanering etter varsel om pålegg fra Statsforvalteren. Saneringen er gjennomført for å stoppe pågående forurensing og forhindre ytterligere lekkasje av forurensing til omgivelsene. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi ble ferdig våren 2025. Arbeid med sluttoppgjør pågår. Prosjektet har et merforbruk i 2025 på 31,5 mill. Hovedårsaken er at entreprenørens utestående beløp overfor kommunen ved en inkurie ikke hadde blitt medregnet i totalprognosen. Dette har medført et høyere sluttoppgjør enn forutsatt. Prosjektet ble dyrere enn antatt hovedsakelig på grunn av økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder avfall medførte lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som måtte kjøres inn.

Store Lungegårdsvann

Området rundt Store Lungegårdsvannet er i stor utvikling. I 2024 ble tiltaket for å etablere ny sjøbunn fullført. Det er imidlertid behov for å gjøre tiltak for å bedre oksygennivået i bunnvannet.

Store Lungegårdsvann - prosjektering forbedret sirkulasjon

Bergen Vann og Bymiljøetaten har gått sammen om å gjennomføre tiltak for å bedre oksygennivået i bunnvannet. Bymiljøetaten gjennomfører detaljprosjektering og prosjektet overføres deretter til Bergen Vann for utførelse.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter. Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter vannressurslovens § 5. Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum. Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak i Handlingsplaner for trafikksikkerhet.

Budsjettmidlene brukes i 2025 på bygging av fortau i Apeltunvegen, Mindre trafikksikkerhetstiltak 2022-2025, Rehabilitering av Småpudden og Gatenormal for Bergen, samt trafikksikkerhets tiltak som er i prosjekteringsfasen. Det siste gjelder trafikksikkerhetsprosjektene (TS-tiltak) Geithusveien, Grendatunveien, Øvre Sandviksveien med flere og TS-tiltak Bjørndalsskogen fortau.

Prosjektet TS-tiltak Apeltunvegen fortau er delfinansiert gjennom tildelte trafikksikkerhetsmidler fra Statens vegvesen for å sikre tryggere skoleveier og nærmiljø.

2. tertialrapport - 2025

Prosjektet Søndre Øyjorden har vært gjennom en anbudskonkurranse. Det forventes kontraktsignering med entreprenør i september og oppstart i oktober. Prosjektet har vært noe forsinket grunnet avklaring vedrørende Bystyrets merknad om parkering. Prosjektet er nå på plan.

En ser og på en forenklet løsning for Korsnesvegen fortau som vil kunne gi mer trafiksikker løsning ved at de delene av vegen som er mest uoversiktlig og smal utbedres. Mulig byggestart 2026.

Sykkelprosjektet Lien Småpudden er stanset på grunn av at prosjektet fikk for store konsekvenser for parkering i området. Da prosjektet ble avsluttet hadde en gjennomført noen trafiksikkerhetstiltak som fartshumper og skilting.

Olsvikstjenet gangbro: Det pågår detaljprosjektering, som vil bli ferdig i 2025. Byggestart er avhengig av hvor lang tid Veidirektoratet vil bruke på godkjenning av prosjektert løsning. Antatt byggestart i løpet av 2026.

Mindre trafiksikringstiltak: Midlene i 2025 skyves til 2026 og overføres til nytt prosjekt.

Prosjektet Grimseidvegen mur er gjennomført til en lavere kostnad enn budsjettet. Midlene tilbakeføres budsjettpost.

Det arbeides også med Rehabilitering av Småpudden. Prosjektet omhandler arbeid i forbindelse med å detaljere hva som må gjøres for å sørge for at broen skal fungere bedre med mindre driftsstans. Arbeidet forventes igangsatt i løpet av høsten. Prosjektet er forsinket grunnet manglende intern kapasitet, men kommer til anvendelse i 2026.

I innspill HØP 2026-2029 ble det opprettet en ny budsjettpost med fokus på rehabilitering på broer, tunneller og murer. Flere prosjekter underlagt budsjettpost Trafiksikkerhet ble derfor flyttet over til denne budsjettposten for å sikre bedre kvalitet i rapporteringen. Noen midler tiltenkt flere av disse prosjektene som arbeider med å identifisere sårbar infrastruktur ønskes derfor overflyttet til den nye budsjettposten. Prosjektene bærekraftig broforvaltning og andre mindre infrastruktur tiltak er flyttet til budsjettpost rehabilitering av kommunale broer, tunneller og murer.

11A-Lærlinger

Om tjenesteområdet

Bergen kommune er godkjent lærebedrift i 18 ulike fag. Lærlingordningen skal bidra til økt rekruttering av fagarbeidere til kommunens virksomhetsområder. I kommunen er det Yrkesopplæringsavdelingen i HR Bemanning som jobber med inntak og oppfølging av lærlinger. Avdelingen har også ansvaret for ulike utdanningsløp for voksne som ønsker å bli fagarbeidere.

Utvikling og utfordringer

Søkertallet til læreplasser varierer fra år til år og medfører at inntak og lærlingesammensetning kontinuerlig må tilpasses. I 2025 ble det lyst ut 151 læreplasser i 11 fag med søknadsfrist 1. mars. Det var 366 personer som søkte om læreplass i Bergen kommune innen fristen, men det var for få kvalifiserte søkere i helsearbeiderfaget i forhold til ledige læreplasser. Derfor ble gjennomført en ekstra rekruttering.

Totalt ble det ansatt 144 lærlinger i 2025 med oppstart i andre tertial. Disse fordeler seg med 80 lærlinger i helsearbeiderfaget, 41 lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 23 lærlinger i andre fag enn helse- og oppvekstfag. Med årets inntak har Bergen kommune totalt 284 lærlinger i sine tjenester.

Bergen kommune ønsker å tilrettelegge for at assistenter skal kunne utdanne seg til fagarbeidere. Yrkesopplæring har etablert en strukturert ordning for rådgivning og oppfølging av fast ansatte assistenter, med mål om å støtte dem i prosessen mot å oppnå fagbrev.

I år markerer Yrkesopplæring 40 år med rekruttering og oppfølging av lærlinger til Bergen kommunes tjenester.

En sentral utfordring fremover vil være å rekruttere flere kvalifiserte søkere til helse- og oppvekstfagene, for å imøtekomme det økende behovet for fagarbeidere i kommunens tjenester. Samtidig er det avgjørende at antall læresteder og læreplasser tilpasses antall ansettelser, og at det rekrutteres tilstrekkelig antall instruktører på arbeidstedene som kan følge opp lærlingene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
Lærlinger - administrasjon	10 238	-2 559	7 679	7 679	0
Lærlinger	87 565	-29 639	57 925	55 652	2 274
Sum	97 802	-32 198	65 604	63 331	2 274

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	97 802	-32 198	65 604	63 331	2 274	2,3 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	97 802	-32 198	65 604	63 331	2 274	2,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på 2,3 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette utgjør en forbedring på 1,3 mill. i forhold til revidert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak vakante lærlingstillinger i HR bemanning som følge av mangel på kvalifiserte søkere. Dette har ført til færre lærlinger enn forutsatt i 2025. Det vises også til nærmere omtale under forslag til budsjettjusteringer når det gjelder lærlinger.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		66 426	66 426	66 426	66 426
Justert ramme		65 604	66 426	66 426	66 426
Sum Tekniske justeringer		-57 157	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-57 157	0	0	0
Tilpasning av antall lærlingstillinger	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-2 000	0	0	0
Forslag til ny ramme		6 447	66 426	66 426	66 426

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-11	-11	0 Innsparingskrav knyttet til kurs, seminar og reiser er innarbeidet i ramme.
Sum	-11	-11	0
Sum tiltak	-11	-11	0

11B-Arbeidsmarkedstiltak

Om tjenesteområdet

Bergen kommune har lange tradisjoner for å sysselsette personer i ulike arbeidsmarkedstiltak. De største arbeidsmarkedstiltakene er språkpraksis og arbeidspraksis. Bergen kommune har valgt å sentralisere håndteringen av disse tiltakene. Ansvar for arbeidet er lagt til avdelingen Arbeidsinkludering i HR Bemanning. Arbeidsinkludering forvalter kommunes praksisplasser og har oversikt over samtlige som er i språk- eller arbeidspraksis i kommunen til enhver tid. Bergen kommune har også en rekke ansatte i tilrettelagte stillinger ved ulike arbeidssteder.

Utvikling og utfordringer

Språk- og arbeidspraksis

Det har vært stor pågang av kandidater som ønsker språk- eller arbeidspraksis i Bergen kommune så langt i 2025. Arbeidsinkludering har særlig etablert gode samarbeid for kandidater som ønsker praksis innen helse- og oppvekstsektoren.

Utfordringene fremover blir å fremskaffe nok praksisplasser for å dekke de eksisterende behovene for praksis, samt å sikre god kobling mot tilgjengelige praksisplasser. I det videre arbeidet vil det særlig settes fokus på inngåelse av flere intensjonsavtaler med resultatenheter i Bergen kommune.

I byrådssak 1090/21 «Arbeidsinkludering. Opptrapping av sentraliserte arbeidsmarkedstiltak i Bergen kommune» fastsatt inkluderingsmål på byrådsavdelingsnivå.

Måloppnåelsen per 31.08.25 ser slik ut:

Byrådsavdeling	Inkluderingsmål	Måloppnåelse (antall)	Differanse (antall)	Måloppnåelse (prosent)
Byrådsleders avdeling	5	2	-3	40%
Byrådsavdeling for finans	23	7	-16	30%
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	188	168	-20	89%
Byrådsavdeling for barnehage og skole	191	143	-48	75%
Byrådsavdeling for byutvikling	25	5	-20	20%
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale	56	23	-33	41%

2. tertialrapport - 2025

tjenester og mangfold				
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	12	6	-6	50%
Sum	500	354	-146	

Av tabellen ser man at helse- og oppvekstsektoren står for majoriteten av praksisløpene i Bergen kommune. Dette kan skyldes både kultur og tradisjon, men også at det er mange som ønsker praksis innenfor disse områdene.

Bergen kommune har 24 ansatte i tilrettelagte stillinger, som følges opp av avdeling for Arbeidsinkludering. Dette er inkluderingstillinger for personer med nedsatt arbeidsevne som mottar uføretrygd, men som ønsker å delta i arbeidslivet.

Utfordringen er å nå ut til målgruppen med informasjon om tilbudet. Det er derfor opprettet en egen innbyggerhjelp om tilrettelagte stillinger på kommunens nettside, samt publisert en lavterskel-ordning for åpne søknader til disse stillingene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Syssetsettingstiltak / adm.	13 847	-3 134	10 713	10 538	175
Tilskudd til lønn for yrkes- / utviklingshemmede	5 391	-3 310	2 080	1 539	541
Arbeidsmarkedsbedrifter	17 554	0	17 554	17 554	0
Sum	36 792	-6 445	30 347	29 631	716

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	9 636	-1 399	8 237	7 521	716	7,4 %
2-Byrådsavdeling for finans	9 304	-4 978	4 325	4 325	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	59	-67	-8	-8	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	239	0	239	239	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	17 554	0	17 554	17 554	0	0,0 %
Sum	36 792	-6 445	30 347	29 631	716	1,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på 0,7 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette er en forbedring på 0,3 mill. i forhold til revidert budsjett. Avviket skyldes vakante tilrettelagte stillinger og refusjoner i HR Bemanning. Forbedringen forklares med endret periodisering av NAV-tilskudd.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		30 386	30 386	30 386	30 386
Justert ramme		30 347	30 466	30 466	30 466
Sum Tekniske justeringer		-15	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-15	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		30 332	30 466	30 466	30 466

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Bruke kommunen som praksisarena for å bidra til inkludering i arbeidslivet	Antall praksisløp (språkpraksis og arbeidspraksis) per år	500	354	Arbeidsinkludering har registrert 354 kandidater i praksis pr. 31.08.25. Dette tallet inkluderer 307 utplasseringer der Arbeidsinkludering har hatt en aktiv rolle og 47 utplasseringer som har blitt tildelt avdelingens portefølje etter avtalt oppstart. Sistnevnte inkluderer blant annet 23 utplasseringer tilknyttet Menn i helse og 12 utplasseringer tilknyttet Bergensmodellen. Av de 354 kandidatene som har vært i praksis i 2025, har 222 kandidater startet i inneværende år mens 132 kandidater startet på et tidligere tidspunkt og fortsatte praksisløpet i inneværende år.

Statustekst investeringer

12-Kultur

Om tjenesteområdet

Kultur er en nøkkel til et bærekraftig samfunn, og helt grunnleggende for å skape gode liv. Kunst, kultur og frivillighet gjør det mulig for enkeltmennesker å bidra til å utvikle samfunnet. Kulturopplevelser gir mulighet for refleksjon og læring, og bidrar til å skape felles historier og samlingspunkter. Et aktivt kulturliv fremmer demokrati, helse, deltakelse og sterkere fellesskap, selve grunnlaget for en god by for alle. Kommunens investering i kunst og kulturfeltet er et viktig bidrag i arbeidet med å redusere sosiale kostnader og ulikheter. Tilsvarende skapes det betydelig mange arbeidsplasser og er avgjørende for byens attraktivitet.

Kommunen jobber for at Bergen skal ha et mangfoldig kulturtilbud av høy kvalitet som alle kan delta i. Tjenesteområdet omfatter kommunal tjenesteproduksjon og tilskudd til profesjonelle kunstfelt, kulturnæring, amatørkultur, museer og kulturhus.

Kommunen legger til rette for videreutvikling, samarbeid og nettverk innen kunst- og kulturfeltene lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Tilskudd, kunstnerstipend og kjøp av tjenester fra profesjonelle kunstnere til ulike kunstprogram, bidrar til å styrke kunstnerøkonomien i kommunen og regionen. Gjennom tilskuddsordningene er kommunen en støttespiller for å sikre kulturbyens posisjon og attraktivitet, i et tett samspill alle aktørene imellom.

Etat for bibliotek og kultur og Bergen kulturskole er kommunens utøvende tjenesteytere på kulturfeltet. Bergen kommune gir innbyggerne tilbud gjennom kulturskolen, bydelsvise kulturkontor og bydekkende tjenester, med et vidt program for mange målgrupper. Kommunen drifter 13 ungdomsklubber og 8 juniorklubber med ukentlig åpningsdag i alle bydeler. Kulturkontorene driver et aktivt samarbeid med det lokale og frivillige kulturlivet og fasiliteter organisasjoner lokalt i nærmiljøet hvor de kan skape kulturaktivitet. Etat for bibliotek og kultur drifter tre kommunale frivilligsentraller i Åsane, Laksevåg og Ytrebygda. Aktivitetskortet gir barn mellom 0-17 år tilgang til en rekke aktiviteter på fritiden.

Bibliotekene driver aktiv formidling, gir tilgang til informasjon og læringsaktiviteter, og har et bredt arrangements- og aktivitetsprogram og tilbyr også et bredt spekter av digitale kulturopplevelser. Bibliotekstjenesten omfatter hovedbiblioteket og åtte bydelsbibliotek. I tillegg driver biblioteket to fengselsbibliotek på oppdrag for staten.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune gir tilskudd til et bredt spekter av kulturvirksomhet for å sikre byens befolkning mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve ulike kunstuttrykk. Antallet søknader til tilskuddsordningene på kulturfeltet er høyt og vitner om stor aktivitet på feltet, der fortsatt økende kostnader slår ut på aktørenes behov for støtte. Flere av kommunens ordninger med løpende søknadsfrist nærmer seg tom for midler i andre tertial.

På ny, samordnet og forenklet driftsordning for amatørkulturfeltet ble det behandlet 244 søknader i 2025. Samlet søknadssum var over 18,9 millioner, mens budsjettet for tilskuddsordningen var knappe 6,9 millioner. Dette understreker at feltets behov er stort i en tid med høy lønns- og prisstigning.

Bergen kommunes stipender til profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere ble delt ut i andre tertial. Det ble i 2025 behandlet 315 søknader, hvorav 77 søknader til etableringsstipend, 126 til kulturstipend og 112 til arbeidsstipend. Totalt 4,3 millioner ble delt ut til totalt 69 kunstnere og kulturarbeidere. Med en

2. tertialrapport - 2025

styrking av stipendordningen ble årets stipendsatser justert opp for både arbeidsstipend og kulturstipend.

Bergen kommunes atelierundersøkelse ble behandlet i bystyret 27. mai. I løpet av 2024 har Bergen kommune foretatt en undersøkelse blant kommunens kunstnere og atelierfelleskap for å kartlegge dekningsgrad, kvalitet og behov i atelierfeltet. Undersøkelsen viser at atelierdekningen for tiden er god, og at atelierfelleskapene spiller en viktig rolle for kunstfeltets økosystem i Bergen.

Markedsdagen som markerer starten på året for Den kulturelle skolesekken (DKS) ble gjennomført på Fana Kulturhus, nok en gang med rekordhøy påmelding fra utøvere som leverer kunst- og kulturprogram til elever i skoletiden. Dagen har etablert seg som en viktig møteplass for profesjonelle utøvere som tilbyr produksjoner for barn og unge. Markedsdagen sikrer god informasjon mellom utøvere, skolekontakter, elever og DKS. Et av formålene med dagen er å sikre elevers medvirkning i skolens valg av kulturprogram i løpet av skoleåret.

Etter en prøveperiode ved Fisketorget, flyttet Bergen Nasjonale Veteranskipshavn i begynnelsen av juni til kaiene mellom Zachariasbryggen og Bryggen innerst i Vågen. Dette er en plassering som fungerer bedre både for veteranskipene og for havnen.

19. september ble Kulturhuset Danckert Krohn offisielt gjenåpnet, etter fire år med omfattende restaureringsarbeid. Bygget er igjen et levende kulturhus, som huser Bergenhus og Årstad kulturkontor og brukes aktivt av lag og foreninger for og med både barn, unge og eldre.

10. september gjenåpnet biblioteket i Fyllingsdalen i ny glans etter å ha vært stengt siden påske. Lokalene har fått ny belysning, bedre akustikk og forbedret planløsning, og biblioteket er med dette blitt mer inkluderende og moderne.

Åsane kulturhus fyller 5 år i år og feiret med storslått jubileumshelg 20-21. september, med konserter, kurs, dans, kunst, kor, allsang og mye mer.

2. oktober ble den andre skulpturen av Kvinner på sokkel avduket. Skulpturen hedrer billedhugger Ambrosia Tønnesen, og er laget av kunstner Anne-Karin Furunes. Skulpturen er plassert ved Festplassen, og ble avduket av ordfører og kulturbyråd.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud.	Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter			
Barnas hus	5 881	-241	5 640	5 640	0
Andre aktivitets- og velferdstilbud for barn og unge	63	-63	0	0	0
Ungdomshus og fritidsklubber.	37 488	-4 030	33 458	33 034	424
Barne- og ungdomskulturtilskudd	37 625	-8 136	29 489	29 489	0
Sommerleirene	7	-7	0	0	0
Vitensenter	6 539	0	6 539	6 539	0
Bergen offentlige bibliotek	103 665	-13 790	89 875	89 251	623
Kulturhistoriske museer	47 035	-434	46 600	46 600	0

2. tertialrapport - 2025

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Kulturvern	11 910	-3	11 907	11 907	0
Kunstmusèer	74 051	0	74 051	74 051	0
Scenekunst	23 426	-5 000	18 426	18 426	0
Musikk	37 913	-417	37 496	37 496	0
Visuell kunst	19 374	-480	18 894	18 894	0
Film	9 387	-37	9 349	9 349	0
Litteratur	4 663	-2	4 661	4 661	0
Tverrestetisk	12 432	-1	12 431	12 431	0
Ymse kunstformidling	4 602	0	4 602	4 602	0
Kulturbasert næring	1 022	0	1 021	1 021	0
Musikk og kulturskole	88 622	-22 774	65 848	65 618	230
Tilskudd til andres kulturbygg	5 603	-1	5 602	5 602	0
Flerkulturelt kulturtilbud / BIKS	3 783	0	3 783	3 783	0
Seniorkultur	9 929	-1 828	8 101	8 101	0
Kulturtilbud utv. hemmede	10 125	-1 205	8 920	8 795	125
Øvrig kulturaktivitet	75 575	-10 174	65 401	67 503	-2 102
Kommunale kulturbygg	104 266	-25 530	78 736	80 468	-1 732
Bygg bibliotek	20 445	-3 005	17 440	17 440	0
Museumsbygg	14 594	-39 758	-25 164	-25 164	0
Sum	770 022	-136 914	633 107	635 539	-2 432

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	79 995	-57 526	22 469	22 409	60	0,1 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	7	-7	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	680 971	-74 382	606 588	609 080	-2 491	-0,4 %
90-Fellesposter - bykassen	9 050	-5 000	4 050	4 050	0	0,0 %
Sum	770 022	-136 914	633 107	635 539	-2 432	-0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer et merforbruk på 2,5 mill. på tjenesteområde 12 kultur.

Byrådet vedtok 20. mars at Kulturetaten skal legges ned, og at aktiviteter slås sammen med Bergen Offentlige Bibliotek. 1. mai ble ny etat med navnet Etat for bibliotek og kultur etablert. I tråd med føringer i budsjettet, er målet med organisasjonsendringen å effektivisere drift på kulturfeltet og gjøre tjenestene mer brukervennlige. Prosess med å etablere den nye organisasjon pågår.

Budsjettrammen for 2025 er redusert med 10 mill. knyttet til at Kulturetaten legges ned, og at aktiviteter slås sammen med Bergen Offentlige Bibliotek. Målet med endringene er å redusere kostnader gjennom mindre administrasjon og mer effektiv drift.

2. tertialrapport - 2025

Det er i vedtatt budsjett iverksatt engangstiltak for å imøtekomme innsparingskravet. Tiltakene forventes å kunne gi innsparinger på ca. 4-5 mill. inneværende år. Effekter av at Kulturretaten og Bergen offentlige bibliotek slås sammen vil i hovedsak gi effekter i andre halvår. Hvor stor effekt som oppnås er vanskelig å forutsi, men vil bla. avhenge av turnover og hvor raskt omstillingsprosessen gir økonomiske resultater. Det er i prognosen lagt til grunn innsparinger på 5 mill. inneværende år., men ambisjon om å effektivisere varige innsparinger på 10 mill. i tråd med budsjettvedtaket opprettholdes.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett har iverksatt ytterligere tiltak uavhengig av tjenestekområde for å motvirke et forventet merforbruk ved Etat for bibliotek og kultur, og byrådsavdelingen forventer balanse i 2025.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		631 153	625 997	627 995	631 542
Justert ramme		633 107	629 440	631 438	634 985
Sum Tekniske justeringer		-208	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-208	0	0	0
Skolemuseet - Bymuseet i Bergen: Leie av magasin	Nye engangstiltak	237	225	225	0
Nye tiltak og realendringer		237	225	225	0
Forslag til ny ramme		633 136	629 665	631 663	634 985

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	2 776	2 776	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	600	600	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettert pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	3 376	3 376	0

Nye tiltak

Bibliotekfilial Arna	200	200	0 Byrådet foreslår i HØP 2026 -2029 å etablere ny bibliotekfilial i Arna.
Eldrepanel	461	461	0 Forventes realisert.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	3 060	3 060	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Innarbeiding av leiekontrakter og fremleiekontrakter for nytt Kulturkvartal på Verftet	-89	-89	0 Beløpet er en justering av totalbudsjettet for Kulturkvartalet og er innarbeidet i det vedtatte budsjettet.
Oppgradering Fyllingsdalen bibliotek (husleieøkning)	650	650	0 Tiltaket er iverksatt og oppgradert filial ble åpnet i september.
Bergen kulturskole - Scenedrøm	200	200	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Styrket kulturtilbud Fyllingsdalen	5 000	5 000	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis. 2 mill til Fyllingsdalen teater og 3 mill til Kunstkollektivet.
Opera Bergen (991905030) budsjettavtale	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Etablering av Kulturkvartalet - Estimert tilskudd til husleie	9 400	9 400	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	400	400	0 Tilskudd utbetalt BGTH.
Sum	20 282	20 282	0
Nye engangstiltak			
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	4 850	4 850	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Veteranbåthavn budsjettavtale engangstiltak	200	200	0 Tilskudd utbetalt.
Opera Bergen (991905030) budsjettavtale	250	250	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Sommerleir for skoleelever (engangstiltak 2025) budsjettavtale	1 550	1 550	0 Tiltaket er gjennomført.
Krabbatene (engangstilskudd) - budsjettavtale	50	50	0 Tilskudd utbetalt.
Bergen Kjøtt engangstilskudd - budsjettavtale	250	250	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Tekstallianse (engangstilskudd) - budsjettavtale	50	50	0 Tilskudd utbetalt.
Søkbar pott, diverse kultur - engangstiltak	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetales. 1. søknadsrunde gjennomført.
Sum	8 200	8 200	0
Effektivisering			
Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1 000	-1 000	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i	-59	-59	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
energiforbruk i kommunale bygg				økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Kulturretaten	-5 000	-2 500	-2 500	Prosess iverksatt. Se omtale under status økonomi tjenestoområde 12 kultur.
Sum	-6 059	-3 559	-2 500	
Kutt				
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-15 658	-15 658	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Kurs, seminar og reiser	-66	-66	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Budsjettreduksjon Kulturretaten	-5 000	-2 500	-2 500	Prosess iverksatt. Se omtale under status økonomi tjenestoområde 12 kultur.
Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	-2 152	-2 152	0	Realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-22 876	-20 376	-2 500	
Inntektsendringer				
Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1 000	-1 000	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-1 000	-1 000	0	
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Ressurssenter for flyktninger	-1 283	-1 283	0	Tiltak avvirket i tråd med budsjettvedtaket.
Prosjektleder Sentralbadet scenekunsthuss	-250	-250	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Fjerning av inntektskrav Skur 14	1 100	1 100	0	Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-433	-433	0	
Sum tiltak	1 491	6 491	-5 000	

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak				
Nasjonal Veteranbåthavn, havneleie (engangstilskudd)	650	650	0	Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Etablering av Kulturkvartalet - Justering estimat tilskudd til husleie	1 000	1 000	0	Tilskudd utbetales kvartalsvis.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Circus Balance (engangstilskudd)	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Sum	2 650	2 650	0
Sum tiltak	2 650	2 650	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall skolekretser med kommunale lokaler tilgjengelig for det frivillige kulturlivet gjennom Aktiv Kommune	30		
Levende bydeler	Gode lokale tilbud til alle barn og unge	Antall utdelte aktivitetskort	9 100	911 nye tall i tertial 2	
		Gjennomføre ny spørrerunde i barnefamiliepanelet for å skape kunnskapsgrunnlag for videre arbeid.	nytt felt		
		Antall arrangementer og aktiviteter for barn på bibliotekene	800	505	Antall arrangementer for familie og barn på biblioteket
		Antall besøk på sommerferieaktiviteter i kommunal kultur-regi	5 100	5 200	En liten oppgang fra 2024
		Antall ukentlige åpningsdager i kommunale ungdomsklubber	20		Samme som Tertial 1
	Aktive eldre i alle bydeler	Antall arrangementer og aktiviteter på bibliotekene annonsert særsilt for eldre	32	31	Antall aktiviteter på bibliotekene spesifikt annonsert i kommunens seniorbrosjyre,
		Antall kulturtilbud for eldre i kommunale kulturbygg	80	20	Danckert krohn, Labyrinthen, Åsane kulturhus
		Gjennomføre nytt eldrepanel for å skape kunnskapsgrunnlag for videre arbeid.	Etablere panel		
		Jevne ut deltagelsen i kulturskolen mellom bydeler	Tiltak for å jevne deltagelsen		Det er for mange feilkilder i statistikk materialet på dette tidspunktet til å levere et troverdig tall. Det skjer veldig mange endringer i systemet akkurat nå i oppstarten av skolen. Blant annet er det 500 elevers tilbud

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					(av 3500) som ikke er ferdig og korrekt plassert på bydel i systemet, på grunn av at det skjer mange flyttinger og tilpassinger av tid og sted for undervisning mellom lærer og foresatte/elever akkurat nå. Vår tjeneste er et fritidstilbud som konkurrerer om tiden til barnefamiliene, og da tar det tid på starten av hvert skoleår før timeplanen for 3500 elever har satt seg nok til å være grunnlag for god statistikk. Til neste rapportering vil vi kunne oppgi gode og troverdige tall.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 18.	HØP 25-28 Merknad 18. Aktivitet for barn og unge i sentrum Engangstilskuddet til Bergen Sentrum AS bevilges for å legge til rette for sommeraktivitet for barn og unge på uteområdet ved byROMMET.	Tilskuddet er overført Bergen Sentrum AS. Midlene er benyttet i trå med tildelingen for sommeraktivitet for barn og unge. Det var bl.a. lagt opp til ulike muligheter for frilek, gigant-Lego, gigant-sjakk, sang, musikk og konserter, tegning og maling, kunstverksted, «Barnas verksted», piratfester og gamingfestival i samarbeid med Bergen Spillfestival.
HØP 25-28 Merknad 2.	HØP 25-28 Merknad 2. Bergen kino Bystyret ber byrådet om ikke å utrede salg av kommunens andel av Bergen Kino AS. Bedriften bes styrke sin innsats for BIFF og som samlingspunkt for næringen.	Utredning vedr. salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS I forbindelse med budsjettforhandlingene for 2025 ble byrådets tidligere forslag om å utrede salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS trukket. Salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS er dermed ikke en relevant problemstilling. Styrking av samarbeidet med Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF), og Bergen kino som samlingspunkt for næringen I aksjonæravtalen for Bergen Kino AS, datert 2. november 2012, fremgår bl.a. følgende: Pkt. 2 – bakgrunn og formål «...Bedriften skal videre yte tilskudd til virksomheter som bidrar til å utfylle bredden i filmtilbudet til byens befolkning, herunder en årlig filmfestival»

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		Pkt. 5.8 om årlige eiermøter <i>«I saker som gjelder den operasjonelle driften av Selskapet, eller tilknyttede selskaper, er Partene enige om at det som hovedregel velges den løsning som må antas å gi den bedriftsøkonomisk beste løsningen for Selskapet, jf. også pkt. 2, siste avsnitt. Unntak fra dette skal gjelde hvis det er klart at en slik løsning får negative konsekvenser for Selskapet sitt kulturelle tilbud, herunder filmtilbud til innbyggerne i Bergen. Partene er i den forbindelse enige om at Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF) skal videreføres i sin nåværende form».</i> Daglig leder i Bergen Kino AS har nå også opplyst at selskapet har et tett, løpende samarbeid med BIFF, og bidrar med kompetanse, kinosaler og medarbeidere til BIFF og andre aktører i bransjen. Det er videre satt ned en arbeidsgruppe bestående av nøkkelpersonell både fra Bergen Kino AS og BIFF, og selskapet opplyser å ha et godt samarbeid med Vestnorsk Filmsenter AS. Disse samarbeidsarenaene har bl.a. som formål å ytterligere styrke Bergen Kino AS som samlingspunkt for næringen.
HØP 25-28 Merknad 21.	HØP 25-28 Merknad 21. Ferietilbud for skoleelever Bystyret ber byrådet overføre ansvaret for ferietilbud for skoleelever til BNKI for å i større grad samle kommunenes ferietilbud. BNKI må sikres tilstrekkelig kapasitet til å håndtere de ulike ferietilbudene.	BNKI ved Etat for idrett har overtatt ansvaret for ferietilbud for skoleelever. Tiltaket er gjennomført innenfor den avsatte budsjetttrammen på kr. 1,55 mill.
HØP 25-28 Verbalvedtak 11 b.	HØP 25-28 Verbalvedtak 11 b. Bystyret ber byrådet sette i gang prosessen med å tilgjengeliggjøre Arna Prestegård som et forsamlingshus til kulturell aktivitet for lokalsamfunnet. Byrådet bes om å avklare hvilke investeringer og nødvendige utbedringer som må gjennomføres for at en slik tilgjengeliggjøring skal la seg gjennomføre.	Med midlene satt av i revidert budsjett er det nå sendt bestilling på mulighetsstudie til Etat for bygg og eiendom. Studien skal se nærmere på hvilke konkrete tiltak og utbedringer som må til i huset for at det skal kunne brukes til kulturelle aktiviteter i lokalsamfunnet i Arna. I studien vil det også vurderes kostnader for de nødvendige tiltakene og søknadsprosessene slik at det kan vurderes i fremtidige budsjettprosesser.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Byarkiv - ombygging	2022/480 67	IA	38	38	0	2.kv. 2026	0	0	0
Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A	BY 264/18	337 900	657 000	657 000	0	1.kv. 2027	120 000	85 000	-35 000
Det Hanseatiske museum - utstilling	BY 5/25	80 270	80 270	80 270	0	1.kv. 2027	14 000	15 000	1 000
Ekserherhuset - reguleringsplan ENØK-prosjekter		IA	2 000	2 053	-53	3.kv. 2027	350	20	-330
Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg	BY 312/23	-	-	-	-	Løpende	2 575	2 575	0
Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	BY 45/21	93 500	93 500	93 500	0	1.kv. 2026	35 000	33 000	-2 000
Kunstinnkjøp	BY 22/343	95 800	198 147	198 147	0	Ferdig	23 700	23 700	0
Kunstnerisk utsmykning	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	536	536	0
Kvinner på sokkel	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	1 619	1 619	0
KVU Troidhaugen 2025		-	-	-	-	Løpende	7 089	7 089	0
Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering		IA	7 000	7 000	0	4.kv. 2026	3 000	3 000	0
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	151 600	151 600	0	1.kv. 2030	2 600	2 100	-500
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		IA	6 340	6 541	-201	4.kv. 2031	432	348	-84
Nygårdsparken nedre del	BY 362/20	-	-	-	-	Løpende	17 759	18 862	1 103
Oppgradering KODE 1	UFGN 15/22	IA	92	92	0	Ferdig	0	0	0
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	BY 1069/24	IA	31 000	31 000	0	2.kv. 2026	11 462	8 362	-3 100
Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo		IA	51 365	51 457	-92	3.kv. 2025	4 091	4 183	92
Sentral korreksjon		IA	5 002	3 002	2 000	Ferdig	2 000	0	-2 000
Sentralbadet scenekunsthuss	BY 20/21	-	-	-	-	Løpende	-	-18 502	90 170
		730 600	829 956	829 956	0	3.kv. 2026	108 672	280 000	0

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik k	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	156 300	172	172	0	3.kv. 2026	0	0	0
Sum øvrige prosjekter							-2 000	0	2 000
Sum							415 543	466 894	51 351

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp av tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende omlag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Byarkiv - ombygging

Prosjektet må sees i sammenheng med "kjøp av lokaler til Bergen byarkiv".

Byrådet foreslår at dette prosjektet ikke skal realiseres i sin planlagte form, men nedskaleres. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Byrådet vil komme tilbake med et nedskalert ombyggingsprosjekt i 2026.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Dette førte blant annet til at bygningen lå lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kom det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen var svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Det er etablert nye overflater på gulv og vegger i Tasken, i tillegg til at de historiske lagene er reetablert og bevart i et underliggende lag. Nye tekniske anlegg er montert. Antikvariske overflater i sjøstuene skal renses, males og retusjeres. Siden bygget er på UNESCOs

verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig, og samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ikke elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet ferdigstillelse.

Det Hanseatiske museum - utstilling

Det Hanseatiske Museum står på UNESCOs verdensarvliste sammen med resten av Bryggen, og den hanseatiske historien er en viktig del av grunnen til at Bryggen fikk verdensarvstatus i 1979. Museet ønsker å være en internasjonal formidler av Bergens handelshistorie og hanseatisk handelskultur. Det har vært jobbet med å etablere et konsept for utstillingen, og detaljprosjektering pågår. Planlagt oppstart av montering av utstilling er 1. kvartal 2026. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Ekserserhuset - reguleringsplan

Budsjettposten vedrører regulering av tomter avsatt til gjenreising av Ekserserhuset. Prosjektet har ligget i bero i påvente av nødvendige avklaringer.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjettramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjettramme flyttes til 2026.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var en del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Byggeprosjektet har nå nådd en viktig milepæl, der vegger og tak er reist og innvendige arbeider er igangsatt. Det foreslås en flytting av midler som følge av høyere aktivitet enn antatt. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognosen.

Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg

Dette prosjektet er siste trinn i oppgraderingen av Hovedbiblioteket for å øke samtidig publikumskapasitet fra 750 til 1000 personer. Prosjektet skal gjennomføre oppgradering av overordnet teknisk infrastruktur for hovedbygg og magasin, hvor hoveddelen av bygningsmassen er fredet. Det pågår oppgradering av storsal med blant annet endring av ventilasjon og nye akustikkhimlinger. Det er gitt gravetillatelse i forbindelse med etablering av nytt vanninntak. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er rehabilitert og hovedbygget fra 1789 skal benyttes av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Bygget ble tatt i bruk våren 2025.

Kunstinnkjøp

Kode Kunstmuseer og komponisthjem kjøper årlig inn kunst for Bergen kommune.

Kunstnerisk utsmykning

Midlene på budsjettposten benyttes til pågående prosjekter som Jon Fosse-sitater i bakken og Skulpturløype Store Lungegårdsvann. Arbeid er også igangsatt for å tilbakeføre Regnhytten av kunstner Martin Borchert som en del av Bystrand-prosjektet. Ubrukte midler vil overføres påfølgende år.

Kvinner på sokkel

Bystyret gjorde i sak 83-19 vedtak om en tiårig satsing på å få reist skulpturer/statuer og byster av kvinner i de offentlige rom i Bergen. Prosjektet utvikles før det er fullført. Ferdigstilling av påbegynte verk vil gjennomføres, og ferdigstilles innen 2. kvartal 2026.

KVU Troidhaugen 2025

Det skal gjennomføres en konseptvalgutredning (KVU) for hele eiendommen Troidhaugen, som innbefatter både villaen, hagen/uteområdene med komponisthytten og gravstedet, Troldsalen og museumsbygget. Det er satt av 3 millioner i 2025 og 4 millioner i 2026. Grunnet utsatt oppstart etter avklaringer med Kode, vil trolig fordelingen per år forskyves noe. Nøyaktig fremdrift for prosjektet er ikke avklart per nå.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering

Lysverkbygget skal gjennom helt nødvendig rehabilitering både innvendig og utvendig for å sikre forsvarlig drift i minst ti år fremover uten behov for ytterligere, større rehabiliteringstiltak.

Budsjettposten skal dekke kritiske vedlikeholdsoppgaver, inkludert tiltak for bygningsmessig oppgradering, asbestsanering, utskifting av tekniske installasjoner og energieffektivisering. Det er foreslått en forskyvning av gjennomføringen av prosjektet, og antatt tidspunkt for ferdigstillelse er justert i tråd med dette. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstillelse vedrører usikkerhetsavsetning.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet.

Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling.

Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstillelse er justert i tråd med dette. Det vises til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Nygårdsparken nedre del

Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfattet rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt. Bronsefontene er etablert, men det gjenstår noen justeringer. Disse arbeidene er sesongavhengige og utføres nå. Arbeidet med bergenslyktene har flere avhengigheter, og det er fremdeles noe usikkerhet knyttet til noen elementer. Etter planen skal nye lykter monteres i løpet av høst/ vinter.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Olsvik sykkel- og nærmiljøanlegg ble tatt i bruk i november 2024. Etter overtagelse dukket det opp behov for diverse utbedringer som gjennomføres i løpet av 2025. Prosjektet får et mindreforbruk på 4 millioner kroner som trekkes inn.

Oppgradering KODE 1

Det pågår et arbeid med utbedring av Permanenten. Utstillingssaler i 2. og 3. etasje har manglende styring av klima (fukt og temperatur). Det er videre mangler knyttet til brannvern og sikringstiltak, og underveis i prosjektet er det blitt avdekket store lekkasjer i taket. Det pågår et delprosjekt knyttet til bedre styring av klima. Dette forventes fullført tidlig i 2026. Det pågår også fortsatt utredninger i prosjektet både i forhold til omfang og gjennomføring. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022. Dette prosjektet gjelder videre oppgradering av Kai B/C.

Underveis har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene. Prosjektet har og tatt lengre tid en forutsatt, og har hatt behov for tilleggsfinansiering. Bystyret bevilget i revidert budsjett 2025 en økt ramme på kr 6 mill. til prosjektet som nå er bygningsmessig fullført. Regnskapstallene viser imidlertid en total kostnad for Kai B/C som er ca. kr 0,7 mill. høyere enn nåværende budsjettamme. Byrådet foreslår derfor en tilsvarende økt bevilgning for å sikre at prosjektet er fullfinansiert.

Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo

Prosjektet har fått avslag fra bygningsmyndighetene og vil dermed utgå. Byrådet foreslår derfor at årets bevilgning tilbakeføres bykassen. Midler avsatt i kommende planperiode vil bli foreslått inndratt i forbindelse med det ordinære budsjettarbeidet. Kostnadsføringer på prosjektet frem til nå vil bli flyttet til driftsregnskapet.

Sentralbadet scenekunsthuss

Sentralbadet er vedtatt bygget om til scenekunsthuss, primært for institusjonene Carte Blanche og BIT Teatergarasjen. Det skal også tilrettelegges for at andre kunst- og kulturaktører kan benytte lokalene. Det pågår hovedsakelig innvendige arbeider som gulvstøping, og himlings- og malingsarbeider. Utvendig pågår det ferdigbefaringer av fasadene, og stillasene demonteres etter hvert som befaringsene er gjennomført.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt høsten 2025.

13-Idrett

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet dekker utvikling av idrettsaktiviteter, anleggsutbygging og drift av idrettsanlegg. Gjennom gratis bruk av idrettsanlegg, arrangementssatsing, tilskuddsordninger, tverrfaglig samarbeid og samspill med idretten, legger Bergen kommune til rette for både bredde- og toppidrett og egenorganisert fysisk aktivitet.

Utvikling og utfordringer

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune har som mål å være en foregangskommune innen aktivitetsutvikling, og ønsker å få enda flere innbyggere i bevegelse. Fysisk aktivitet skal tilrettelegges for alle – enten det gjelder lavterskeltilbud, breddeidrett, talentutvikling eller toppidrett. Kommunen følger aktivt med på trender innen idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, og tilrettelegger for varierte og attraktive tilbud i nærmiljøene. Målet er at flest mulig skal kunne finne en aktivitet som passer, uavhengig av alder, bakgrunn eller forutsetninger.

Kostnadene ved å delta i idrett har økt de siste årene, og for enkelte familier kan økonomi være en barriere. Bergen kommune har derfor videreført og styrket ordninger som sikrer deltakelse for barn og unge med lav betalingsevne. Gjennom tilskuddsordninger, samarbeid med Idrettsrådet og Kirkens Bymisjon om utlån av idrettsutstyr (BUA), samt gratis adgang til en rekke aktiviteter via Aktivitetskortet, reduseres forskjellene. For å sikre like muligheter for alle barn og unge opprettholder kommunen gratisprinsippet for bruk av idrettsanlegg.

Samtidig er det en vedvarende utfordring å finne egnede arealer til nye anlegg. Bergen kommune har derfor igangsatt rullering av kommuneplanens arealdel, med mål om å sikre nok og gode arealer til fremtidens idrettsanlegg. Dette krever tett medvirkning fra både frivilligheten, idretten og lokalsamfunnene.

Utvikling av idrettsanlegg krever samarbeid på tvers av offentlige, frivillige og private aktører. Bergen kommune vurderer fortløpende ulike modeller for finansiering og utbygging. Gapet mellom ambisjoner og økonomiske rammer er fortsatt en utfordring, og prioriteringene gjøres på bakgrunn av gjennomførbarhet, befolkningsutvikling og dokumenterte behov.

Kommunen støtter også klubber som eier og drifter egne anlegg, slik at idretten skal være tilgjengelig for flest mulig og klubbene kan bruke mest mulig ressurser på det viktigste – å skape aktivitet.

Aktivitet, anleggsutvikling og arrangementer

EM U-23 i friidrett

Bergen kommune var vertskap for U23-EM i friidrett fra 17. til 20. juli 2025. Over 40 nasjoner deltok, med om lag 1 250 utøvere, trenere og ledere til stede. Mesterskapet ble arrangert på Fana stadion, med Gneist Arena som oppvarmingsarena og støttefunksjon. Arenaen ble ferdigstilt i tide til mesterskapet, selv om enkelte rekkefølgekrav gjenstår. Disse er planlagt ferdigstilt våren 2026.

Det Europeiske friidrettsforbundet har gitt svært gode tilbakemeldinger, og omtaler arrangementet i Bergen som det beste U-23-EM som noen gang er gjennomført. Mesterskapet ble gjennomført i strålende sommervær, med temperaturer opp mot 30 grader, og rammet inn av et stort antall frivillige og et godt samarbeid mellom idrettsorganisasjonene, private bidragsytere samt Vestland fylkeskommune og Bergen kommune.

Selv om det pågikk anleggsarbeider knyttet til rekkefølgekrav i området, ble dette håndtert gjennom god planlegging og en midlertidig stans i arbeidene under selve mesterskapet. Dette bidro til at både utøvere, publikum og arrangører fikk en svært god opplevelse.

Bergen Open i stup

Ble arrangert i ADO arena i mai med hele 19 nasjoner og 191 deltakere på startlisten. Konkurransen samlet utøvere fra store deler av Europa og bød på høy idrettslig kvalitet. Bergen Stupeklubb markerte seg sterkt og ble beste klubb med totalt sju gullmedaljer. Fire av disse gullene gikk til Isak Børslien, som stod for en av de største prestasjonene i mesterskapet.

Trond Mohn Games

Norges største internasjonale friidrettsstevne etter Bislett Games, med flere verdens- og OL-utøvere på startlisten, ble arrangert på Fana stadion 3. juni. Stevnet setter Bergen på det internasjonale friidrettskartet og gir de beste norske utøvere verdifull matching mot internasjonalt toppnivå.

Feriereiser og sommerleirer

Etat for idrett har fra sommeren 2025 overtatt ansvar for koordinering av feriereiser til Bømlo folkehøgskole for voksne personer med utviklingshemming. Leiropplegget inkluderer blant annet temadager og utflukter på Bømlo. Etaten har også overtatt ansvar for koordinering av sommerleirer for barn i regi av Bømlo folkehøgskole og Aktivt pusterom.

Landsturneringen i fotball og håndball

Landsturneringen ble arrangert i Bergen 5.-7. september. Dette er landets største og mest omfangsrike arrangement for tilrettelagt fotball og håndball for mennesker med funksjonsnedsettelse, med ca. 2250 deltakere, hvorav ca. 1300 utøvere i alle aldersklasser. Etat for idrett deltok i arrangementsgruppen.

Cricket og baseball på Arna stadion

BNKI har igangsatt et arbeid for å utvikle gressbanen på Arna stadion til en arena for cricket og baseball i samarbeid med idretten. Arbeidet var planlagt gjennomført i 2025. Gjennom forberedende undersøkelser har det blitt avdekket store overvannsproblemer som skyldes kollaps og skjøteutglidninger på store overvannsrør som går under banen. Dette medfører et større behov for rehabilitering enn først planlagt. I påvente av videre prosess, jobbes det med å etablere kastbur for cricket på ulike lokasjoner i Bergen.

Alvøen idrettshall

Alvøen idrettshall er under oppføring i Alvøen idrettspark. Hallen er en flerbrukshall med håndballbane, bordtennishall, styrkerom, dansesal og garderober for inne og ute. Uteområdene blir også oppgradert med ny 7'er kunstgressbane og basketballbane. Hallen ble offisielt åpnet av byråd for næring, kultur og idrett 2. september 2025. Brukere er svært fornøyd med anlegget.

Nærmiljøanlegg Olsvik

Overtatt og tatt i bruk høsten 2024. Noen mindre utbedringer er gjennomført i 2025. Anlegget ble offisielt åpnet av byråd for næring, kultur og idrett mandag 16. juni 2025. Anlegget har fått svært gode tilbakemeldinger fra brukere.

Ny kunstgressbane Nymark

Kunstgressbanen og treningsparken ble tatt i bruk høsten 2024. Grøntanlegg overtatt april 2025. Tribune ferdigstilles i oktober 2025. Brukere uttrykker at de er fornøyde med anlegget.

Dumpen nærmiljøanlegg

Anlegget som er etablert etter et innbyggerforslag består av petanque-bane, half court for basketball, turnringer, balansestokk, klatrepalmer, treningsapparater med vekter, to trampoliner, nye gangveier, oppholdssoner og sykkelstativer. Anlegget ble offisielt åpnet 16. september 2025 av byråd for næring, kultur og idrett.

Utskifting lysanlegg

I 2025 er gjennomført rehabilitering av lysanlegg på Landås kunstgressbane og det pågår rehabilitering av lysanlegg på kunstgressbanene på Stavollen idrettsplass. Ved utskifting er det identifisert utfordringer rundt materialtrøtthet i lysmaster som også må skiftes ut i tillegg til lysarmatur fra halogen til led. Dette viser seg å gjelde flere anlegg, og det settes i gang en kartlegging av tilstand på utendørs lysanlegg. Skadene kan være såpass omfattende at dette kan føre til at en må stenge flere idrettsanlegg grunnet fare for skade på brukere av anleggene.

Rekkefølgekrav Varegg Arena i Mulen

Prosjektet omhandler rekkefølgekrav som vei, fortau og infrastruktur rundt Varegg Arena i Sandviken. Arbeidet ferdigstilles i månedsskifte september/oktober.

Rehabilitering av kunstgressbaner

Det er i perioden gjennomført rehabilitering av Kringlebotn kunstgressbane, Krohnsminde liten bane, Vadmyra småbaner og arbeidet med rehabilitering av Møhlenpris kunstgress er igangsatt.

Ski og joggeløyper

Arbeid med utbedring av broer på Gullbotn skiløyper er fullført i tillegg til mindre utbedringer med løypenettet. Det er satt i gang prosjektering for ny rulleskiløype på Totland. Prosjektet gjennomføres i 2026.

Oppgradering Fana stadion

Nødvendige arbeid med oppgradering av Fana stadion før U23 EM i friidrett ble gjennomført som planlagt før arrangementet i juli. Ny storskjerm ble også etablert, og er et viktig tilskudd til arenaen for fremtidig arrangementsgjennomføring.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Idrettsanlegg	94 482	-43 232	51 250	49 354	1 896
Tilskudd til idrettsorganisasjoner	50 634	-1 898	48 736	48 736	0
Tilskudd til fysisk akt. og idrett for barn og ung	13 811	0	13 811	13 811	0
Nærmiljøaktivitet idrett	1	-1	0	0	0
Idrettsaktivitet og tilskudd for særskilte grupper	1 598	0	1 598	1 598	0
Kommunale idrettsbygg- og anlegg	350 796	-42 476	308 321	308 116	204
Sum	511 323	-87 607	423 715	421 615	2 100

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	177 489	-18 185	159 304	159 304	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	365	0	365	365	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	333 468	-69 422	264 047	261 947	2 100	0,6 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	511 323	-87 607	423 715	421 615	2 100	0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett, tjenesteområde 13 Idrett, består av sentrale poster idrett, som også omfatter ADO arena og Nordnes sjøbad, samt Etat for idrett som står for den daglige driften av kommunale idrettsanlegg.

Etat for idrett forventer noe lavere inntekter enn budsjettert knyttet til bobilparkering Bergenshallen og publikumssvømming i bydelsbassengene, og det er økte kostnader knyttet til vertskapsroller, gjennomføring U-23 EM, stortingsvalg og vedlikeholdsbehov. Tiltak er iverksatt. Vakanser og lavere bemanning i andre halvår bidrar til at det totalt forventes et mindreforbruk på 2 mill. på tjenesteområde 13 idrett.

Etat for idrett har det siste året vært igjennom en prosess med å se på organisasjonen, og gjennomgått aktuelle endringer fra 25. august. Noen av idrettslagene og de overordnede idrettsorganisasjonene (Idrettsråd, idrettskrets og særidretter) har vært høringspart i arbeidet med å utarbeide modell til ny organisering. Den nye strukturen er endret fra oppgaveorganisering til soneorganisering, og inneholder

2. tertialrapport - 2025

blant annet utvidet bruk av vertskapsrolle på kommunale idrettsanlegg. Det er i større grad lagt opp til ambulerende tjeneste fremfor fast tilstedeværelse på noen av idrettsanleggene, og det har vært jobbet med en optimalisering av ressursene.

Når det gjelder økte vedlikeholdsbehov har etaten identifisert utfordringer knyttet til materialtrøtthet i forbindelse med utskifting av lysarmaturer og stolper på utvalgte idrettsanlegg. I lys av dette er det iverksatt en kartlegging på de eldste lysanleggene for å identifisere en mer nøyaktig tilstand, og i forlengelsen kunne gjøre aktuelle utbedringer. I første omgang vil kartleggingen bli utført innenfor årets økonomiske ramme, men behovet for midler vil være økende i årene fremover.

Ekstremværet Amy (primo oktober) førte til en del skader på idrettsanleggene (Skiløyper, Skansemyren, Arna idrettspark mfl.). Det er foreløpig ikke klarlagt hvilke kostnader dette vil medføre og dette er ikke hensyntatt i prognosen per 2 tertial.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		429 618	422 611	421 343	420 380
Justert ramme		423 715	424 749	423 481	422 518
Sum Tekniske justeringer		4 786	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		4 786	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		428 501	424 749	423 481	422 518

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr	
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 000	3 000	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Storaneset leieavtale	-1 450	-1 450	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Driftsstøtte klubbeide anlegg	7 000	7 000	0 Tilskudd utbetales i tråd med budsjettvedtak.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	2 737	2 737	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
Sum	11 287	11 287	0

Nye tiltak

Tilskudd til realisering av Bjarg Arena (engangstilskudd)	3 800	3 800	0 Tilskudd overføres i tråd med budsjettvedtaket.
---	-------	-------	---

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Fysak Åsane - videreføring	2 500	2 500	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Nye driftskonsekvenser av investeringer idrett	2 436	2 436	0 Midlene påløper fortløpende.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	590	590	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
U-23 EM i friidrett	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetalt.
LIM (leksehjelp, idrett og mat)	500	500	0 Overført til idrettsrådet i Bergen.
Sum	10 826	10 826	0
Nye engangstiltak			
Trond Mohn games engangstilskudd - budsjettavtale	500	500	0 Tilskudd overføres i tråd med budsjettvedtak.
Driftsstøtte klubbeide anlegg	300	300	0 Tilskudd overføres i tråd med budsjettvedtak.
TIF Viking (engangstilskudd)	200	200	0 Tilskudd utbetalt.
Sum	1 000	1 000	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-296	-296	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Etat for idrett	-2 250	-2 250	0 Innsparingskrav forventes realisert.
Sum	-2 546	-2 546	0
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-8	-8	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-1 700	-1 700	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtaket.
Budsjettreduksjon Etat for idrett	-1 500	-1 500	0 Innsparingskrav forventes realisert.
Sum	-3 208	-3 208	0
Inntektsendringer			
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-2 800	-2 800	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-2 800	-2 800	0
Sum tiltak	14 559	14 559	0

2. tertialrapport - 2025

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
--------	---------------------	---------------------------------	-------------------------

Nye tiltak

Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena / rentekostnader kortsiktige lån	1 496	1 496	0 Tilskudd overføres i tråd med budsjettvedtaket.
Sum	1 496	1 496	0
Sum tiltak	1 496	1 496	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Levende bydeler	Gode lokale tilbud til alle barn og unge	Besøktimer Åpen hall	75 000	34 732	Åpen hall har ikke hatt virksomhet i denne perioden. Derfor gjelder Besøktimer fra T1: 34.732 fordelt på 16 haller.
		Antall barn og unge som har deltatt på aktivitetstilbud i regi av Bergen kommune, eller i samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune og idrettslagene/frivilligheten	2 500	2 600	Aktive dager Kvamskogen for utviklingshemmede: 500 deltakere Skiopplæring 4 trinn: avlyst pga. værforhold. I sommer hadde vi 2100 deltakere på dags/ukesleir
		BUA-utlånssentraler - antall aktive unike brukere	5 300	2 322	Antall lån: 3306 Antall utlånte enheter: 16482 Antall unike brukere: 2863
	Aktive eldre i alle bydeler	Besøk Fysak målt i besøktimer	400 000	278 843	Antall besøktimer T2: 278843
		Antall barn og unge medlemmer i den organiserte idretten (0-19)	54 000	52 213	Rapport om medlemstallene fra Vestland Idrettskrets
		Antall idrettstilbud særskilt for eldre i kommunal regi eller med kommunal støtte	24	24	• «Sterk og stødig» i samarbeid med frisklivssentralen. 11 ulike lokasjoner og 19 ulike tilbud. • Turlaget • Vanngym Stemmemyren onsdager.
Trygg by i alle livsfaser	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall voksne medlemmer i den organiserte idretten	49 000	51 155	Rapport om medlemstallene fra Vestland Idrettskrets.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 20.	HØP 25-28 Merknad 20. Etablering av kunstgress på Skansemyren Bystyret ber byrådet avklare muligheten for etablering av kunstgress på grusplassen ved Skansemyren idrettsplass. Bystyret ber om at tiltaket vurderes innenfor de avsatte midlene for nærmiljøanlegg eller kommer tilbake til bystyret i forbindelse med revidert budsjett.	Det er ikke rom for å gjennomføre tiltaket innenfor den avsatte ramme til nærmiljøanlegg. Et grovt estimat for etablering av kunstgress på Skansemyren, inkludert nødvendige grunnarbeider og utbedring av overvannsproblemer, indikerer en kostnad på kr. 6 mill.
HØP 25-28 Merknad 9.	HØP 25-28 Merknad 9. Bassengkapasitet i Laksevåg Bystyret påpeker at det er viktig å ha opplæringsbasseng innenfor rimelig geografisk nærhet. I Laksevåg er to skolebasseng nedlagt, og det etableres ikke basseng i forbindelse med de justerte planene for Laksevåghallen. Byrådet bes i samarbeid med relevante aktører vurdere mulig lokalisering for et mindre opplæringsbasseng i Laksevåg. I et slikt arbeid må man også vurdere tilpassede og rimeligere løsninger i samarbeid med svømmesporten.	Byrådet har satt i bestilling et arbeid hos BNKI for å se på bassengkapasitet og mulige lokasjoner for et nytt opplæringsbasseng i Laksevåg bydel. Det vil bli satt ned en arbeidsgruppe bestående av representanter fra BNKI, BBS, Etat for bygg og eiendom, Svømmekretsen og aktuelle svømmeklubber. Grunnet kapasitetsutfordringer er oppstart av arbeidet nå planlagt til midten av oktober.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 aa.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 aa. Bystyret ber byrådet gå i dialog med aktører i lokalsamfunnet i Loddefjord for å kartlegge alternative løsninger for et Fysaktilbud.	Byrådet foreslår i budsjettforslaget for 2026 at det avsettes midler for å etablere et fysaktilbud på Vestkanten.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 9.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 9. Bjarg Arena Bystyret ber byrådet følge utviklingen tett rundt Bjarg Arena, og vurdere nødvendige bidrag fra kommunens side for å sikre en snarlig og vellykket realisering av prosjektet.	Bjarg har startet byggingen av Bjarg arena. Byrådet følger opp arbeidet i tråd med vedtak gjort i garantisak i bystyret.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvi k	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogn se	Forsl ag til bud.endr.
AdO Arena, solenergianlegg	BY 56/23	20 100	20 100	20 100	0	4.kv. 2025	7 799	7 799	0
Alvøen idrettshall	BY 247/23	254 700	254 700	257 237	- 2 537	3.kv. 2025	48 863	51 400	2 537
Arna stadion - Nytt		IA	26 782	26 782	0	1.kv. 2029	3 490	0	-3 490
garderobebygg		IA	35 300	35 704	-404	4.kv. 2031	6 000	4 000	-2 000
Bjørnarhallen - prosjektutvikling		-	-	-	-	Løpende	1 974	1 930	-44
ENØK-prosjekter		IA	62 784	4 787	57 996	4.kv. 2025	3 336	2 000	-1 336
Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg		IA	10 500	10 500	0	Ferdig	8 652	8 652	0
Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer									
Haugland bofelleskap, ombygging gymsal	BFKN 11/24	37 780	37 780	37 780	0	4.kv. 2026	21 152	21 152	0
Haukelandshallen - prosjektutvikling	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2029	3 000	500	-2 500
Idrettsplan		-	-	-	-	Løpende	5 180	5 180	0
Investeringer driftsmateriell		-	-	-	-	Løpende	5 822	5 822	0
Kunstgressbane		IA	41 000	41 000	0	4.kv. 2025	7 565	7 565	0
Nymark - Oppgradering av grusplass									
Kunstgressprogram		-	-	-	-	Løpende	27 317	27 377	60
Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling		IA	20 302	21 000	-698	4.kv. 2028	2 000	700	-1 300
Laksevåghallen, nybygg – prosjektvikling		IA	29	29	0	Ferdig	0	0	0
Mathopen aktivitetssal	BY 136/24	156 000	78 000	78 000	0	3.kv. 2026	38 000	39 000	1 000
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	46 847	43 399	3 448	4.kv. 2031	2 319	1 870	-449
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	15 015	15 015	0
Nærmiljøanlegg nyinvest.		-	-	-	-	Løpende	10 068	10 068	0
Olsvik barnehage - BMX-bane	BR 44/24	IA	32 485	28 609	3 876		4 805	929	-3 876
Oppgradering av lyanlegg	2024/14873	-	-	-	-	Løpende	5 370	5 370	0
	6-1								

2. tertialrapport - 2025

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt tt	Totalprognose	Avvik k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsjet tt	Årsprognose	Forslag ag til bud.endr.
Oppgradering av utendørsanlegg		-	-	-	-	Løpende	6 205	6 126	-79
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenter et i Sandviken	BY 1069/24	IA	0	373	-373	3.kv. 2025	-373	0	373
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	IA	7 000	4 889	2 111	4.kv. 2025	1 556	-556	-2 111
Rollandshallen - Prosjektutvikling	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2027	3 000	200	-2 800
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-55 728	-9 488	46 240
Ski- og joggeløyper		-	-	-	-	Løpende	6 592	6 592	0
Sum øvrige prosjekter							464	425	-39
Sum							189 442	219 628	30 186

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Anlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Det foreslås foreløpig ikke justering av totalprognose. Fremdrift er justert med bakgrunn i mangler ved leveransen.

Alvøen idrettshall

Det er bygget en ny idrettshall i tilknytning til Alvøen idrettspark. I tillegg til idrettshall og garderober er det etablert bordtennishall, styrketreningsrom, sosialt rom og fasiliteter tilknyttet bruk av fotballbanene utendørs i idrettsparken. Anlegget ble tatt i bruk høsten 2025. Det foreslås en tilføring av midler innværende år, som medfører en økning i totalprognosen for prosjektet.

Arna stadion - Nytt garderobebygg

Prosjektet gjelder nytt garderobebygg ved Arna Stadion. Det er tidligere gjennomført prosjektering, men i innspill til ny handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 er tiltaket foreslått skjøvet ut i tid. Byrådet anbefaler derfor at årets bevilgning flyttes tilsvarende.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognosen skyldes prisjustering. Gjennomføringen er avhengig av en erstatningshall, og videre prosjektutvikling er utsatt i påvente av denne. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

2. tertialrapport - 2025

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg

Fyllingsdalen idrettshall er planlagt utvidet med et tilbygg som blant annet skal gi arealer for styrketrening og bordtennis.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er rehabilitert og ventilasjonsanlegg i gymsal er oppgradert parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Prosjektet ble nylig overtatt fra entreprenør og forventet ibrustakelse er i starten av 2026. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer

Utbedring av broene i Gullbotn skiløyper er fullført. Det har vært usikkerhet knyttet til utførelsen på bro 2, og kostnadene har blitt noe høyere i første antatt. Endelig regnskap vil ikke foreligge før oktober/november. Spillemidler på kr 1 725 000 er inntektsført.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofelleskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var en del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofelleskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Byggeprosjektet har nå nådd en viktig milepæl, der vegger og

tak er reist og innvendige arbeider er igangsatt. Det foreslås en flytting av midler som følge av høyere aktivitet enn antatt. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognosen.

Haugland bofellesskap, ombygging gymsal

Tidligere Haugland skole skal bygges om til bofellesskap for utviklingshemmede. Det er også planlagt rehabilitering av gymsalen med uteområde, som skal være tilgjengelig som grendahus og lekeplass for nærmiljøet. Denne budsjettposten vedrører kostnader i gjennomføringsfasen for gymsalen. Fremdriften på prosjektet er tilpasset fremdriften for bygging av Haugland bofellesskap (egen budsjettpost).

Haukelandshallen - prosjektutvikling

Haukelandshallen er et eldre idrettsanlegg hvor det er gjennomført flere tiltak de siste årene. Det anbefales nå å gjennomføre prosjektutvikling med fokus på yttertak, dører, vinduer, utvendig belysning og belysning i korridor, samt tribune mot vest. Gradvis oppgradering er et kostnadseffektivt alternativ til full rehabilitering av hallen.

Forventet kostnad for inneværende år er kr 0,5 mill. og byrådet anbefaler at kr 2,5 mill. flyttes til 2026.

Idrettsplan

Det er avsatt 5,2 millioner kroner på budsjettposten for 2025. Det er igangsatt et arbeid for å se på mulighetene for utvikling av et cricket- og baseballanlegg i Bergen. Det planlegges å etablere 3 kastbur til cricket på egnede lokasjoner i kommunen og innkjøp av en portabel bane for baseball. Videre er det gjort nødvendige investeringer i infrastruktur (strøm/data) på Fana stadion for å kunne avholde fremtidige store mesterskap.

Investeringer driftsmateriell

Budsjettposten omhandler kjøp av diverse maskiner, utstyr og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens idrettsanlegg. I 2025 er det avsatt 5,0 mill. kroner i tillegg til 0,8 millioner overført fra 2024 knyttet til ATV'er som først ble levert i januar 2025. Midlene benyttes til innkjøp av større tilhengere, gulvaskemaskiner, vaskemaskin, turngulv Fysak, traktor og nye lydanlegg i idrettshaller.

Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass

Den nye kunstgressbanen og tuftparken ble tatt i bruk i november 2024. Det har i 2025 pågått arbeid med å etablere tribuneanlegg til banen. Prosjektet forventes ferdigstilt i oktober 2025 innenfor vedtatt ramme.

Kunstgressprogram

Budsjettposten omhandler rehabilitering av kunstgressbaner. Det er i 2025 avsatt 15,5 millioner kroner, samt overført 3,9 millioner kroner fra 2024. Sak BY 9/14 gir føringer for bruken av budsjettposten. Som følge av dette tilbakeføres spillemidler til budsjettposten og inngår i finansieringen av prosjektene. Den partssammensatte gruppen som er oppnevnt iht. sak BY 9/14 har tilstandsvurdert 12 baner som er i kritisk tilstand. I 2025 er det gjennomført rehabilitering av Kringlebotn kunstgressbane, Krohnsminde liten bane, Vadmyra småbaner og arbeidet med rehabilitering av Møhlenpris kunstgress er igangsatt.

Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og løsninger for Laksevåghallen. Byrådet foreslår at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Prosjektet krever detaljregulering, som vil være styrende for fremdriften i prosjektet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Forskyvning endrer foreløpig ikke antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Endring i totalprognose skyldes prisjustering.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og er revet. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Budsjettmidler i år etter planlagt ferdigstilling vedrører usikkerhetsavsetning. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert fremdriftsplan. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at bofelleskapet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 400 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslo byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er derfor justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Arbeid med skisseprosjekt pågår. Det er foreslått en nedjustering av midler i tråd med antatt prosjektkostnad.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at prosjektet utsettes i tre år. Totalprognose og antatt tidspunkt for ferdigstilling er justert i tråd med dette. Det vises til innstilling 1 for nærmere omtale.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

2. tertialrapport - 2025

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Nærmiljøanlegg nyinvest.

Nærmiljøanlegget på Stemmemyren med basketballbane, trampoliner, petanquebane, klatre- og turnelementer, treningsapparater og parkområde ble tatt i bruk i september 2025. Prosjektet er gjennomført innenfor justert budsjett. Endelig regnskap vil foreligge i november 2025.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Olsvik sykkel- og nærmiljøanlegg ble tatt i bruk i november 2024. Etter overtagelse dukket det opp behov for diverse utbedringer som gjennomføres i løpet av 2025. Prosjektet får et mindreforbruk på 4 millioner kroner som trekkes inn.

Oppgradering av lysanlegg

Det er årlig avsatt 5 millioner kroner i økonomiplanperioden til utskiftig av lysanlegg fra halogen-teknologi til led-flomlysanlegg. I 2025 er gjennomført rehabilitering av lysanlegg på Landås kunstgressbane og det pågår rehabilitering av lysanlegg på kunstgressbanene på Stavollen idrettsplass. Ved utskifting er det identifisert utfordringer rundt materialtrøtthet i lysmaster som også må skiftes ut i tillegg til lysarmatur fra halogen til led. Dette viser seg å gjelde flere anlegg, og det settes i gang en kartlegging av tilstand på utendørs lysanlegg. Skadene kan være såpass omfattende at dette kan føre til at en må stenge flere idrettsanlegg grunnet fare for skade på brukere av anleggene. Midlene prioriteres fortløpende.

Oppgradering av utendørsanlegg

Budsjettposten omhandler i hovedsak oppgradering av Fana stadion til U23 EM i Friidrett. Det var avsatt 4,3 mill. kroner i budsjett for 2025. I tillegg har kommunen mottatt et investeringstilskudd på 1,5 mill. kroner fra Vestland fylkeskommune til tiltak som var nødvendig for gjennomføring av EM i 2025. Dette vil i henhold til budsjettfullmaktene medføre at mva-kompensasjon på 375 000 kr tillegges prosjektet. Samlet budsjett ble da 6 175 000 kroner som forutsetningsvis skulle benyttes før U23 EM i juli 2025. Midlene er benyttet til nytt treningsfelt for kastøvelser på gamle grusbanen ved Fana stadion, forlengelse av spydtilløp på hovedbanen, nytt kastbur på Leikvang stadion samt andre diverse oppgraderinger grunnet nye ulike krav fra det Europeiske friidrettsforbundet.

Den største enkelt kostnaden var knyttet til storskjerm, hvor alternativet var å leie. Kostnaden ved å leie skjerm var betydelig, og etter å ha innhentet kostnadsestimater på fastmontert skjerm ble dette valgt. Det viste seg i ettertid at kostnad knyttet til grunnarbeid, fundament og montering, ble langt høyere enn innhentede kostnadsoverslag. En fastmontert storskjerm på anlegget gir stor verdi for fremtidige arrangement, og vil spare arrangører store summer i leiekostnader for skjerm. Prosjektet for oppgradering av Fana stadion endte på kr. 10,7 mill. i totalkostnad, med en merkostnad på 4,6 millioner kr, som i hovedsak er knyttet til merkostnader på fundament og montering av storskjerm. Hordaland friidrettskrets har sagt seg villig til å gi en gave på kr 3,160 mill. til dekning av merkostnadene på storskjerm. Denne gaven inkluderer kr 0,9 millioner fra Idrettsrådet i Bergen, samt. tilskudd fra SR bank, Fana sparebank og privat giver. Siden kravene fra det Europeiske friidrettsforbundet gav høyere kostnader enn først planlagt har det blitt engasjert et spleiselag for å få på plass alt av utstyr og oppgraderinger som var nødvendig for gjennomføringen av EM. Iht. økonomireglementet punkt 4.1.4 inngår moms- kompensasjon på kr. 790.000 knyttet til gaven på prosjektet. Gjenstående merkostnad på kr 0,63 mill. foreslås dekket inn.

Merinntekter fra spillemidler på kr 0,36 mill. fra tidligere avsluttede prosjekter (Stemmemyren vanningsanlegg, Breimyra lysanlegg og Varden lysanlegg) trekkes inn.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022. Dette prosjektet gjelder videre oppgradering av Kai B/C.

Underveis har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene. Prosjektet har og tatt lengre tid en forutsatt, og har hatt behov for tilleggsfinansiering. Bystyret bevilget i revidert budsjett 2025 en økt ramme på kr 6 mill. til prosjektet som nå er bygningsmessig fullført. Regnskapstallene viser imidlertid en totalkostnad for Kai B/C som er ca. kr 0,7 mill. høyere enn nåværende budsjettamme. Byrådet foreslår derfor en tilsvarende økt bevilgning for å sikre at prosjektet er fullfinansiert.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Prosjektet omhandler rekkefølgekrav som vei, fortau og infrastruktur rundt Varegg Arena i Sandviken. Arbeidet ferdigstilles i månedsskifte september/oktober. Prosjektet vil ferdigstilles med et mindreforbruk på 4.0 millioner kroner som trekkes inn.

Rollandshallen - Prosjektutvikling

Rollandshallen, oppført 1981, er en svømme- og idrettshall tilknyttet Rolland skole. Bygget er preget av betydelig slitasje og vedlikeholdsetterslep, både bygningsmessig og teknisk. For å sikre at hallen kan opprettholde sin funksjon de neste 20–30 årene, skal det gjennomføres et forprosjekt for helhetlig oppgradering. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert fremdriftsplan.

Rå skole, idrettshall

Det skal bygges en ny idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og er planlagt revet. Den nye hallen skal også gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget er avviklet, og bygget om til en sosial møteplass for elevene. Det foreslås en økning av midler med bakgrunn i kostnader knyttet til utsatt byggestart, samt utbedring av veikryss som det ikke er tatt høyde for i opprinnelig

kalkyle. Endringen medfører justering av totalprognose, mens forventet tidspunkt for ferdigstilling ikke påvirkes. Det foreslås også en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose.

Ski- og joggeløyper

Revidert budsjett for utbedring av ski og joggeløyper er på 5.0 millioner kroner og fordeles på inndekning av merforbruk på prosjekt for "Fanaløypen" på Totland på 1,2 millioner kroner, oppgradering av løypenettet på Gullbotn til 1,3 millioner kroner og prosjektering av ny rulleskiløype på Totland på 2,0 millioner kroner. Det er i økonomiplan for 2026 avsatt 8,0 millioner kroner til realiseringen av rulleskianlegget på Totland. Resterende midler på budsjettposten i 2025 benyttes til mindre utbedringer som er nødvendig på skiløyper i Bergen.

14-Næring

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter utgifter for å legge til rette for og å bistå til utvikling av næringslivet i Bergen i regi av Seksjon for politiske saker ved Avdeling næring. Dette inkluderer tilskudd over egen linje til klynger, innovasjonsaktører, nettverksorganisasjoner m.m. som sitter i den spisse enden av næringsutviklingen, samt tilskudd til International School of Bergen. Området omfatter også utgifter til kommunens arbeid i prosjektet One Ocean - Havbyen Bergen over en treårsperiode. Avdelingen har også næringsansvar for Mathallen og Torget.

Kontor for skjenkesaker har ansvar for den administrative forvaltningen av kommunens arbeid etter serverings- og alkoholloven. Arbeidet omfatter bl.a. saksbehandling og oppfølging av søknader om serverings- og/eller skjenkebevillinger.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune kan bidra betydelig til omstilling av næringslivet ved å tilrettelegge for økt innovasjon og entreprenørskap, samt sørge for riktig kompetanse til riktig tid med å være pådriver for økt grad av samhandling og samarbeid.

Regionens felles satsing på One Ocean Havbyen Bergen med mål om å ta en tydelig nasjonal og global posisjon som den viktigste havregionen er vesentlig.

Viktige satsinger på næringsfeltet i tiden fremover inkluderer:

- Spille på lag med næringslivet og tilrettelegge for vekst og innovasjon, gjennom blant annet virkmidelet offentlige innovative anskaffelser.
- One Ocean Havbyen Bergen - videreutvikle byens posisjon som ledende havby, både nasjonalt og internasjonalt.
- Arbeide målrettet med planleggingen av One Ocean Week 2026, som er en viktig verktøykasse på vei mot det overordnede strategiske målet.
- Utvikle Bergen som arrangementsby for å opprettholde Bergens attraktivitet og å kunne invitere verden inn.
- Tiltrekke talenter, entreprenører, bedrifter og kapital til regionen, gjennom blant annet investering i Tidligfasefond Vestland I.
- Utvikle dagens fisketorg – Bystyre vedtok saken i juni og Byrådet jobber nå videre med vedtaket
- Støtte reiselivet og bevare UNESCO-statusen som matby

Serverings-, skjenke- og salgsbevillinger i Bergen kommune

Bergen kommunes retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger gjelder frem til utløpet av inneværende bevillingsperiode 30.09.28. For inneværende bevillingsperiode vedtok bystyret i juni 2024 nye retningslinjer som skal danne grunnlaget for vurderinger av søknader om nye bevillinger for bevillingsperioden fra 01.10.24 og frem til 30.09.28. Videre vedtok bystyret ny forskrift om salgs-, skjenke- og åpningstider for samme bevillingsperiode.

I tiden fremover blir det viktig å avklare rammene for serverings-, skjenke- og salgsbevillinger samt å fortsette arbeidet med å forebygge overskjenking, hindre skjenking til mindreårige og bidra til å

2. tertialrapport - 2025

redusere vold og ordensforstyrrelser gjennom god dialog og opplæring. Det arbeides kontinuerlig med å redusere saksbehandlingstiden på nivå 1, for å sikre forutsigbarhet i næringen. Rett før sommeren innførte en forenklet fornyelse av skjenkebevillinger som forenkler prosessen og reduserer sakstiden.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
Bevillingsfunksjon/skjenkekontroll	10 890	-12 867	-1 977	-1 977	0
Næringsvirksomhet kommunal	25 215	-66 692	-41 476	-40 446	-1 030
utleie lokaler					
Næringsvirksomh. komm. utleie	29 290	-48 396	-19 105	-19 105	0
festetomter og grunn					
Utlån	0	0	0	0	0
Andre næringsformål	27 915	-4 485	23 430	23 430	0
Havneformål	0	0	0	0	0
Ymse samferdselsformål	0	0	0	0	0
Sum	93 312	-132 440	-39 128	-38 098	-1 030

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. Prognose		Avvik	Avvik i % av utgift
			2025			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	43 673	-102 794	-59 121	-58 091	-1 030	-2,4 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	-33	0	-33	-33	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	49 672	-29 646	20 026	20 026	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	93 312	-132 440	-39 128	-38 098	-1 030	-1,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for kultur, næring og idrett forventer balanse på tjenesteområde 14 næring.

Byrådsavdeling for finans forventer et merforbruk på -1,03 mill på tjenesteområde 14 Næring. Årsaken til avviket er frafall av leieinntekter på kommunens havnebygg.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		-38 874	-38 673	-38 678	-38 678
Justert ramme		-39 128	-38 613	-38 618	-38 618
Sum Tekniske justeringer		1 225	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		1 225	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		-37 904	-38 613	-38 618	-38 618

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-3 336	-3 336	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
Sum	-3 336	-3 336	0
Nye tiltak			
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	2 712	2 712	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	2 712	2 712	0
Nye engangstiltak			
Sommertiltak for barn i byROMMET (budsjettavtale engangstiltak)	750	750	0 Tilskudd utbetalt i tråd med budsjettvedtak.
Sum	750	750	0
Effektivisering			
Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-500	-500	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-500	-500	0
Kutt			
Invest In Bergen	-1 200	-1 200	0 Tilskudd
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-10 798	-10 798	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Kurs, seminar og reiser	-18	-18	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-12 016	-12 016	0
Inntektsendringer			
Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-500	-500	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-500	-500	0
Sum tiltak	-12 890	-12 890	0

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Avsetning til strategisk eiendomskjøp		-	-	-	-	Løpende	28 639	74 939	46 300
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	-800	0	800
Festningskaiaen - Oppgradering	0	IA	35 000	35 000	0	4.kv. 2030	0	0	0
Gassverkbygget - konseptvalgutredning		IA	7 000	6 281	719	4.kv. 2025	6 485	5 766	-719
Havneeiendommer sekkepost		-	-	-	-	Løpende	31 808	30 612	-1 197
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	BY 1069/2 4	IA	0	250	-250	3.kv. 2025	-250	0	250
Sentralbadet, påbygg	BY 20/21	IA	15 852	15 852	0	3.kv. 2026	0	0	0
kontorseksjon Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl		IA	10 600	10 600	0	3.kv. 2026	4 148	1 048	-3 100
Tilkobling bossnett, Torgflaten		IA	2 800	2 800	0	4.kv. 2026	2 800	2 800	0
Sum øvrige prosjekter							22 500	20 500	-2 000
Sum							95 331	135 665	40 334

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp av tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonsperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. I 2025 består budsjettposten i hovedsak av ett større byggetiltak, samt videreføringer og utbedringer av allerede etablerte, midlertidige tiltak. Årsprognosen for budsjettposten meldes med et mindreforbruk. Oppstart av nye satsinger forventes som følge av manglende internkapasitet, og ubrukte midler bes trukket inn. Totalprognosen er justert i henhold til Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Brønndalen friområde Et eksisterende grøntanlegg i Brønndalen, Olsvik oppgraderes i samarbeid med Områdesatsingen. I tillegg til grøntområdet omfatter prosjektet også gange- og sykkeltiltak i kommunal veg Brønndalen, samt ny belysning langs eksisterende gang- og sykkelveg. Formålet er å sikre tryggere ferdsel, lek og sosial aktivitet i nærmiljøet.. Anlegget ble ferdigstilt og åpnet for publikumsbruk juni 2025. Sluttoppgjør pågår.

Løvstakklia lekeplass

Etter oppgraderingen i 2021 har nærområdet meldt om en negativ endring av markvannsavrenningen. Det gjennomføres aktiviteter i form av årsaksvurderinger, prøvegravinger og enkle utbedringstiltak. Både års- og totalprognosen på plan.

Rådhuskvartalet midlertidig torg (nå Kim Frieles plass)

Anlegget er godkjent for permanent bruk frem til det gjennomføres en større investering. Byrommet er tilført nye huskestativer, disse nyttes som testarena for en fullskala test av innovasjonsprosjektet "Nye fallunderlag" i 2025. Både års- og totalprognosen på plan.

Sentrumslekeplass (Aktiv Tollbodkai)

Det midlertidige anlegget er nå omsøkt og godkjent for permanent bruk. Det gjennomføres enkle utbedringstiltak før prosjektet avsluttes, både års- og totalprognosen på plan. Planlagt aktivitet: Det gjennomføres enkle utbedringer på Sentrumslekeplassen, og det utarbeides et skisseprosjekt for Søreide- realisering friområder, Telenorkaien.

Det utarbeides forslag til nye satsinger innenfor budsjettposten for kommende budsjettperiode.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel kr 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto kr 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at kr 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Gassverkbygget - konseptvalgutredning

Gassverkbygget ønskes restaurert og innlemmet i utviklingsområdet på nye Dokken. Arbeid med konseptvalgutredning startet i oktober 2024. Når denne er ferdigstilt vil byrådet vurdere hvilken modell som skal velges for utvikling og gjennomføring av et rehabiliteringsprosjekt som inkluderer både tomten og bygget, og hvorvidt det er mulig å realisere et slikt prosjekt i samarbeide med eksterne aktører. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er uendret. Totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert kalkyle.

Gimle ungdomsskole – prosjektutvikling

Gimle oppvekststun har behov for rehabilitering. Fremdrift og tidsperspektiv for et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det pågår en konseptvalgutredning som er ventet ferdigstilt høsten 2025. Totalprognosen er økt da prosjektet har fått tilført midler for

videre prosjektutvikling. Antatt tidspunkt for ferdigstillelse er også justert i tråd med dette. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler, og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser - innebærer behov for oppgraderinger. I 2025 er det blant annet både gjennomført, og under gjennomføring, en større oppgradering av Skoltegrunnskaien, samt arbeid knyttet til fending ved Nykirkekaien og Bontelabo. Videre er tiltaket med nye pullerter på Tollbodkaien fullført. Dette prosjektet ble gjennomført med en større innsparing i forhold til budsjett. For budsjettposten samlet foreslår byrådet derfor at ca. kr 1,2 mill. tilbakeføres bykassen.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for

anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022. Dette prosjektet gjelder videre oppgradering av Kai B/C.

Underveis har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene. Prosjektet har og tatt lengre tid en forutsatt, og har hatt behov for tilleggsfinansiering. Bystyret bevilget i revidert budsjett 2025 en økt ramme på kr 6 mill. til prosjektet som nå er bygningsmessig fullført. Regnskapstallene viser imidlertid en totalkostnad for Kai B/C som er ca. kr 0,7 mill. høyere enn nåværende budsjetttramme. Byrådet foreslår derfor en tilsvarende økt bevilgning for å sikre at prosjektet er fullfinansiert.

Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo

Prosjektet har fått avslag fra bygningsmyndighetene og vil dermed utgå. Byrådet foreslår derfor at årets bevilgning tilbakeføres bykassen. Midler avsatt i kommende planperiode vil bli foreslått inndratt i forbindelse med det ordinære budsjettarbeidet. Kostnadsføringer på prosjektet frem til nå vil bli flyttet til driftsregnskapet.

Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl

Stiftelsen Statsraad Lehmkuhl leier i dag Skur 7 ved Bryggen hvor det er behov for en innvendig rehabilitering, samt en oppgradering av de tekniske anleggene. Prosjektet er i en oppstartfase, og det planlegges nå for anbudsprosess i 2025 og gjennomføring av fysiske tiltak i 2026. Byrådet anbefaler derfor at kr 3,1 mill. av årets bevilgning flyttes til 2026.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelskur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det ble i gjennomføringsvedtaket besluttet å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjellestad
- Liland
- Rådalslien
- Kjøkkelvik
- Mathopen

Planlagte tiltak ved Paradis og Mathopen skole er i etterkant utgått da skolene likevel ikke ønsket tiltaket. Som erstatning er det da besluttet å etablere sykkelpakking ved Søråshøgda og Minde innenfor rammen av prosjektet. Tiltakene forventes fullført innen utgangen av 2025.

Tilkobling bossnett, Torgflaten

For å tilby en bedre håndtering av næringsavfall for torghandlerne og ta i bruk infrastruktur som allerede er etablert, skal det kobles på bossnett på Fisketorget. Byggesøknad til PBE er avslått da det er søkt om flere nedsenk enn opprinnelig godkjent. Det skal derfor lages en ny søknad for et nedskalert anlegg. Planlagt oppstart flyttes til første halvår 2026.

15-Bystyrets organer og administrasjon

Om tjenesteområdet

Bystyret er kommunen øverste organ. Hovedoppgaven er å legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv involvering av innbyggerne og fastsette overordnede mål og utvikle strategier for hele kommunen virksomhet. Bystyret vedtar kommunens budsjett og økonomiplan, i tillegg til kommuneplanen.

Bystyrets organ omfatter Bergen bystyre, bystyreutvalgene, forretningsutvalget, kontrollutvalget, valgstyret og klagenemnden. Fra 2024 inngikk også de kommunale medvirkningsrådene: Ungdomsrådet, Eldrerådet og Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse i Bystyrets organer. I bystyrets administrasjon inngår Bystyrets kontor, byombudet og sekretariatet for kontrollutvalget.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Bystyret	60 671	-525	60 147	59 386	760
Ungdomsråd	795	-10	784	445	339
Bydelsstyrene	0	0	0	2	-2
Valget	28 269	-14	28 255	28 282	-27
Ombud	2 650	-7	2 643	2 747	-105
Revisjon	13 023	-1 878	11 146	10 717	428
Kontrollutvalg	4 633	-26	4 608	4 608	0
Administrasjon av Bystyrets organer	24 504	-427	24 076	24 605	-528
Administrasjonslokaler for Bystyrets organer	15	-4	11	10	1
Eldrerådet/ Råd for personer med funksjonsnedsettelse	1 514	-1	1 514	1 720	-207
Sum	136 075	-2 892	133 183	132 523	661

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
8-Bystyrets organer	136 075	-2 892	133 183	132 523	661	0,5 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	136 075	-2 892	133 183	132 523	661	0,5 %

Kommentar til status økonomi

Bystyrets organer arbeider aktivt med å holde kostnadene nede for å oppnå balanse ved årets slutt.

Valg

Bystyredirektøren varslet i 1. tertialrapport om mulig merforbruk. Årsaken til dette var i hovedsak kostnader knyttet til valgavvikling. I hvert valg år tilkommer kostnader som er ukjent når budsjettprosessen starter, i år er det i hovedsak kostnader til IKT-maskinvare. Valgdirektoratet stiller krav om at PC-er som benyttes til gjennomføring av valget ikke skal ha vært brukt til andre formål tidligere. Dette gjorde at Bystyrets kontor måtte kjøpe inn egne PC-er i et større omfang enn det som først var antatt, siden gjenbruk av PC-er ikke er et alternativ.

Disse PC-ene vil bli gjenbrukt ved valget i 2027, og det vil derfor bli mindre kostnader til innkjøp av PC-er til valget i 2027.

Det ble inngått avtale med Ansattservice om prosjektledelse. Denne skulle koordinere IKT-aktiviteter i forbindelse med valgavvikling, samt styre ressursene som ble brukt i dette arbeidet.

Innkjøp av PC-er samt innkjøp av prosjektledelse utgjorde det varslede merforbruket. Bystyredirektøren forventer balanse gjennom stram økonomistyring og kostnadsreduserende tiltak

Politiske utvalg

P.t. er det et lite mindreforbruk for politiske råd og utvalg. Det planlegges en del ekstraaktiviteter i utvalgene utover høsten, men med stramt kostnadsfokus er det målsetting om å opprettholde mindreforbruket ut året. Et usikkerhetsmoment er den nye streamingløsningen som vil gi betydelig innsparinger fra 2026, men ikke i 2025. Det har påløpt merkostnader ved kontraktsinngåelse med leverandør, pga. fjernstyring av møter/fysisk tilstedeværelse i forbindelse med oppstart.

Kontrollutvalget

Driften i kontrollutvalget har så langt i 2025 vært på et normalt nivå. I perioden januar til august 2025 har kontrollutvalget avholdt sju møter og behandlet 79 saker. Innen utgangen av året 2025 forventer kontrollutvalget å ha mottatt totalt 11 forvaltningsrevisjonsrapporter. Dette medfører at det vil bli fakturert mye fra revisor Deloitte. Sekretariatet har innhentet en oversikt fra forvaltningsrevisor og regnskapsrevisor over utestående forventet fakturering i 2025. Basert på bestilt og utført arbeid, hvor det er tatt hensyn til sannsynlig framdrift i pågående prosjekt, er det pr. 2. tertial forventet et lite mindreforbruk ved årsslutt.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		133 013	107 290	133 030	107 290
Justert ramme		133 183	107 430	133 170	107 430
Sum Tekniske justeringer		59	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		59	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		133 242	107 430	133 170	107 430

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Politisk møteportal	500	500	0	Det ble inngått avtale om innkjøp seint 2024.
Sum	500	500	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Valg annethvert år	13 910	13 910	0	Størstedelen av kostnader knyttet til valg blir regnskapført 3. tertial.
Økt krav til sikkerhet ved valgavvikling	4 000	4 000	0	Det er inngått avtale om kjøp av vektertjeneste til valget.
Valg	5 000	5 000	0	Størstedelen av kostnader knyttet til valg blir regnskapført 3. tertial.
Økte kostnader valg ved bruk av arbeidskontrakter valget	250	250	0	Disse blir kostnadsført høsten 2025.
Nye lokaler forhåndstemming og valgdagen, jf. forutv vedtak 212/22	580	580	0	Disse blir kostnadsført høsten 2025.
Økt bemanning valg, jf. forutv vedtak 212/22	0	0	0	Disse blir kostnadsført høsten 2025.
Sum	23 740	23 740	0	
Kutt				
Kurs, seminar og reiser	-45	-45	0	Reiseaktiviteten er redusert.
Sum	-45	-45	0	
Sum tiltak	24 195	24 195	0	

Status overordnet mål

Målsetting	Status måloppnåelse
Bystyret skal fastsette overordnede mål og utvikle langsiktige strategier for hele kommunens virksomhet.	Kommuneplanens samfunnsdel har vært til behandling i bystyreutvalgene før bystyrets behandling i september 2025. «Et nystemt bergen – kommuneplanens samfunnsdel (KPS) blir beskrevet som fremtidsplanen for byen og kommunen. Den staker ut fire mål for Bergens langsiktige utvikling og mål for kommunen. Bystyreutvalgene har også behandlet sak om Økonomiske perspektiver før bystyrets møte i september 2025. I juni behandlet Bergen bystyre prinsippsak om havnevirksomhet og byutvikling på Dokken og sak om Videreutvikling av fisketorget. I løpet av perioden har bystyret behandlet flere handlingsplaner, herunder Handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner og Handlingsplan for miljøløftet 2026 – 2029.
Bystyrets kontor skal bidra til et velfungerende lokaldemokrati.	Gjennomføring av Stortings- og sametingsvalget viste at Bergen kommune hadde høyest valgdeltakelse i landet med 82,5 prosent av de stemmeberettigede i kommunen. Dette var høyeste valgdeltakelsen på over 15 år. Valggjennomføring er et omfattende arbeid for bystyrets kontor i valgåret. Ny valglov og valgforskrift trådte i kraft i 2024, noe som bla. understreker ansvaret for å sikre «frie, hemmelige og tillitsskapende valg». God

2. tertialrapport - 2025

Målsetting

Status måloppnåelse

	opplæring av om lag 1100 valgmedarbeidere , samt sikkerhet i valggjennomføringen er vektlagt, sammen med tilgjengelige valglokaler både i forhåndsstemmeperioden og på selve valgdagen. Informasjon til innbyggerne om hvor og hvordan de kan bruke stemmeretten sin er tilsvarende viktig.
For å bidra til å styrke kvaliteten i kommunens tjenester, skal kontrollutvalget sørge for at det blir gjennomført kontroll og revisjon med hele kommunens virksomhet.	I perioden mai – august 2025 har kontrollutvalet gjennomført tre møte og behandla 34 saker. I mai vart det behandla to nye forvaltningsrevisjonsrapportar: Om kommunens plansaksbehandling og om oppfølging av bekymringsfullt skulefråvær. Vidare har utvalet behandla byrådsoppfølging av tre forvaltningsrevisjonar. Blant desse er det ei særleg krevjande sak som kontrollutvalet no truleg har behandla ferdig, nemleg byrådsoppfølging av «forvaltningsrevisjon av nedlagte kommunale avfallsdeponier» frå 2022. Kontrollutvalet har vidare bede om og motteke orienteringar frå byrådet om følgjande tema: Skogsbilveggar, internkontroll, dataangrep, premieavviket og om kommunens handtering av regelverket om kommunal forkjøpsrett til leigegardar. Vi har også motteke den årlege orienteringa frå byombudet. Vidare har utvalet bestilt fem nye forvaltningsrevisjons- og eigarskapskontrollprosjekt, og vedteke budsjettforslag for 2026. Frå rekneskapsrevisjonen har vi behandla saker om bebuarrekneskavar for 2024 og om oppfølging - nummerert brev nr. 5 Bergen kommune - revisjonsrapport for regnskapsåret 2024.
Med fokus på innbyggernes rettsikkerhet skal byombudet arbeide for at det i den kommunale forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte.	Byombudet arbeid består i hovudsak å håndtere enkelthenvendelser fra innbyggerne. Kontakten er i hovudsak på telefon og e-post og dersom det er behov for det avsettes tid til fysisk møte. Byombudet er også til stede på møter mellom innbyggere og tjenestested. Videre holdes innlegg for kommunens avdelinger og politiske råd/utvalg.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 16.	HØP 25-28 Merknad 16. Høring om sikkerhet på bybane i blandet trafikk I bakgrunn av skadestatistikk for myke trafikanter og varsler fra førere vil det bli avholdt høring om sikkerhet for bybanen i blandet trafikk.	Utvalg for miljø og byutvikling planlegger gjennomføring av høring om bybanesikkerhet 12. november 2025.
HØP 25-28 Merknad 17.	HØP 25-28 Merknad 17. Investeringer i nye systemer Bystyret forutsetter at investeringer i nye systemer frigjør ressurser. DigDem innføres i 2025 for den politiske møteaktiviteten, og bystyret ber om at det i forbindelse med revidert budsjett redegjøres for gevinster systemet fører til.	Bystyret bestemte i mai 2022 (sak 143/22) at kommunen skulle anskaffe og ta i bruk en digital løsning for gjennomføring av politiske møter. Hovedformålet var og er å forenkle og effektivisere gjennomføring av politiske møter. Dette handler om å gi de folkevalgte bedre arbeidsbetingelser, gjøre arbeidet for administrasjonen mer effektivt og gi publikum enklere tilgang til saker og beslutningsprosesser. Ny løsning ble anskaffet høsten 2024 og tatt i bruk i de fleste politiske utvalg i januar/februar 2025, og innført i medvirkningsrådene utover høsten 2025. Gevinster av denne typen endringer kan både handle om reduserte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Arbeid

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		med gevinstrealisering pågår. P.t. har gjennomføring av prosjektet bidratt til effektivisering av administrativ tidsbruk. Første målinger av kvalitative gevinster hos brukerne gir klare indikasjoner på at de folkevalgte også opplever løsningen som en forbedring ifm gjennomføring av politiske møter. Integrasjon av ny streamingløsning med Digdem og innføring av ytterligere funksjonalitet i Digdem vil gi flere gevinster, inkludert økonomiske innsparinger, i 2026.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
		k	t	e	k	3.kv. 2025	t	e	g til bud.endr.
Ombygging - Innbyggerservice		IA	0	0	0		0	-89	-89
Sum							0	-89	-89

Statustekst investeringer

Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv

I sak 176/23 har bystyret vedtatt at kommunen skal kjøpe Bergen byarkiv sine leide lokaler i Hansaparken. Kjøpsopsjon er tatt ut og kjøpesum er tidligere anslått til kr 45 mill., men ble i budsjettet for 2025 oppjustert til kr 46,2 mill. Prosessen og forhandlingen om endelig kjøpekontrakt har tatt lengre tid enn forutsatt grunnet en tvistesak med kjøper. Kjøpet er derfor heller ikke gjennomført ennå, og vil ventelig først kunne gjennomføres i 2026. Byrådet foreslår derfor å omperiodisere de avsatte midlene i tråd med dette.

Nytt HR- og økonomisystem

Integrasjonsplattform er under anskaffelse. Konkurransen ble publisert 3. juli, med frist 10. september. Evaluering pågår og vi opplever å ha god konkurranse. Det er forventet at kommunen inngår kontrakt på Integrasjonsplattform i desember 2025.

Ombygging - Innbyggerservice

Ombyggingen av publikumsmottaket ved Innbyggerservice har bidratt til å styrke personvernet for besøkende og øke tryggheten for ansatte. De nye veiledningsrommene legger godt til rette for arbeidet med digital inkludering. Prosjektet er ferdigstilt og forventes avsluttet i 2025. Avviket kan forklares med at kostnadsestimatet for prosjektet ble høyere enn forutsatt.

16-Administrasjon og fellesfunksjoner

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter de administrative funksjonene i byrådsavdelingene og tjenester som er felles for kommunen som konsern. Byrådsavdeling for finans og Byrådsleders avdeling har de fleste enhetene innenfor dette tjenesteområdet.

Området gjelder blant annet arkivtjenester, advokattjenester og juridisk bistand, digital transformasjon, eiendomsforvaltning og utbygging, HR, kommunikasjon, innkjøp, samt regnskap og økonomistyring. I tillegg er oppfølging av kommunens eierinteresser i selskaper, det administrative arbeidet med mangfold og likestilling, og hele virksomheten til Bergen byarkiv en del av dette tjenesteområdet. Byarkivet har også ansvar for historiske arkiv etter bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner i Bergen.

Utvikling og utfordringer

Innkjøp

Bergen kommune er i gang med flere store anskaffelser som vil medføre endringer for administrasjons- og fellesfunksjoner i Bergen kommune. Flere nye digitale løsninger og tjenester skal etter hvert tas i bruk av hele organisasjonen. Dette setter krav til planlegging og prioritering for å sikre god innføring av nye arbeidsverktøy og løsninger.

Noen sentrale anskaffelser i perioden 2025-2028 er:

- Nytt system for HR, Økonomi og Innkjøp (HØI-prosjektet)
- Ny integrasjonsplattform
- Ny avtale for datatjenester og internett
- Ny avtale for mobilabonnement
- Utskiftning av nettverkskomponenter i Bergen kommune
- Systemer på anskaffelsesområdet

HØI-prosjektet vil kreve omfattende endringer i organisasjonen. I årene fremover må kommunen tilpasse seg nye arbeidsformer og nye former for drift av løsninger. Dette gjelder spesielt for drift og forvaltning av systemer som leveres via leverandørenes datasentre – altså skytjenester.

Bergen kommune jobber for å gjøre gjenbruk lettere. En rammeavtale for kjøp av møbler er et godt eksempel. Her har kommunen hatt god støtte av det treårige prosjektet «Sirkulære løft i anskaffelser». Miljødirektoratet har finansiert prosjektet som blir avsluttet i høst, hvor også nabokommuner har vært med.

Verktøyet for innkjøpsanalyse får stadig bedre data. Dette effektiviserer og forbedrer arbeidet med konkurranser og forvaltning av kontrakter. Systemet gir detaljert oversikt over kommunens innkjøpsatferd. Løsningen hjelper også med å finne områder hvor kommunen kan spare penger.

Digitalisering

Byrådsavdeling for finans har ansvar for at kommunens IKT-systemer og tjenester blir effektivt driftet og forvaltet. Seksjon for digital transformasjon har konsernansvar for digitalisering, og seksjonen er også systemeier for kommunens digitale tjenesteplattform. Ansattservice leverer drift og forvaltning av prosesser og tjenester innenfor fagområdene digitalisering, økonomi og lønn. I tillegg har etaten ansvaret for å forvalte en del større konsern- og fagsystemer på vegne av andre etater.

Digitaliseringsområdet er preget av at det kommer nye forordninger fra EU. På dette området har det frem til nå vært få lovfestede reguleringer. Eksempler på forordninger som blir lov er *lov om digital sikkerhet* og *lov om kunstig intelligens*. De nye lovene stiller krav til oppgaver og kompetanse i organisasjonen. Flere av oppgavene må løses i fellesskap i kommunal sektor. Samstyringsstrukturen, som involverer alle kommuner, KS og KS Digital, er et viktig «verktøy». Bergen har en sentral rolle i denne strukturen.

Gjennom prosjektet for ny integrasjonsplattform vil nytt rammeverk for dataforvaltning innføres. Konkurransen for ny integrasjonsplattform ble utlyst før sommeren, dette er en viktig milepæl. Rammeverket etablerer tydelig eierskap, roller og prosesser for å behandle og dele data.

Rammeverket setter regler for hvordan data skal beskrives og hva som skal til for at de kan deles og gjenbrukes. Det arbeides nå videre med data- og begrepskatalog. Katalogene vil gi oversikt over hvilke data kommunen har og hvilke data som overføres mellom systemer. Dette er viktige skritt på veien mot en mer datadrevet kommune, der kommunen kan bruke avanserte KI-verktøy og annen teknologi til å løse flere oppgaver enda mer effektivt.

Økonomitjenester ferdigstilte ny løsning for sykepengerefusjon i juni.

Eiendom

Byrådsavdeling for finans har ansvar for bygg- og boligforvaltning, utbygging og strategisk eiendomsforvaltning. Arbeidet er fordelt på hhv. Byrådsavdelingen ved Seksjon for strategisk eiendom og etatene Etat for utbygging, Etat for boligforvaltning og Etat for bygg og eiendom.

Etat for bygg og eiendom leder en tverretattlig arbeidsgruppe med ledere fra egen etat og fra Byrådsavdeling for barnehage og skole. Bergen kommune har 16 skoler uten helsevern godkjenning. Arbeidet med å få skolene godkjent pågår. Målet er å få alle skoler, som ikke har behov for totalrehabilitering, godkjent i løpet av 2025.

For å prioritere bruken av vedlikehold- og investeringsmidler riktig brukes tilstandsrapporter som grunnlag. Det er utarbeidet nye tilstandsrapporter for hele eiendomsporteføljen i 2023-2025. Hvert år vil 20 prosent av en representativ del av bygningsmassen få tilstanden analysert.

Etat for bygg og eiendom har medio 2025 samlokalisert deler av virksomheten og dermed redusert arealbruken med over 7000 kvadratmeter. Etaten vil med denne endringen samle all virksomhet i Kaigaten 4 og Jekteviken 5/6a.

Finansbyråden nedsatte høsten 2024 en arbeidsgruppe for å utrede grunnlaget for ny organisering, norm og frekvens for kommunens renhold. Arbeidsgruppens arbeid ble oppsummert i en sluttrapport. Byrådet la frem en sak for bystyret i januar 2025. Bystyret behandlet saken i møtet 29.01.2025, sak 10/25, og fattet blant annet følgende vedtak:

2. tertialrapport - 2025

- De kommunale renholdstjenestene samles i én enhet
- Innføre og tilpasse ny norm og frekvens for kommunens renhold

450 omstillingssamtaler blir gjennomført høsten 2025. Det pågår også opplæring i ny renholdstandard, anskaffelse av programvare, nettbrett og annet utstyr. Ved årsskiftet blir ansatte etter planen overført til etaten.

Etat for boligforvaltning forvalter og drifter i overkant av 5500 boliger til ulike målgrupper. I 2025 har seks mennesker med rus- og psykiatriutfordringer fått nytt hjem i Steinsvikkroken botiltak. Ytterligere to nye botiltak for samme målgruppe skal være innflytningsklare i løpet av 2026. Det er også planlagt nye bofellesskap for personer med utviklingshemming. De kan flytte inn ved årsskiftet 2026/2027. Prosjektene er en del av Boligløftet Bergen. Målet er å fjerne køen for bolig til personer med utviklingshemming.

Etaten har gjennom tjenesten flyktningeboliger leid boliger inn for videre utleie til flyktninger. Denne tjenesten er ikke en del av den ordinære driften til Etat for boligforvaltning. I tråd med målsettingen om å gradvis avvikle innleieboligene, har oppsigelser fra utleierye blitt akseptert fortløpende. Leietakere er flyttet til andre kommunale boliger. Antall kjøp av nye boliger til bosetting av flyktninger er også lavere enn opprinnelig planlagt. Grunnen til det er at Introduksjonssenteret etterspør færre boliger.

De planlagte vedlikeholdsprosjektene er i rute. Prosjektporteføljen består av større rehabiliteringer og mindre prosjekter hvor en slår sammen små boenheter til større familieboliger. Det foregår fortsatt arbeid med å legge inn sprinkelanlegg i kommunale boliger.

Etaten ser at en del bofellesskap fra 80-tallet nå har behov for større oppgraderinger. Husbanken aksepterte den gangen ikke egne personalbaser i bofellesskap. Derfor ble en bolig avsatt til dette formålet. Denne løsningen oppfyller ikke dagens krav til arbeidsplasser. Etaten fortsetter å motta en rekke bestillinger knyttet til bofellesskap som gjelder ombygging og bedre tilrettelegging av personalfasiliteter.

ENØK-prosjektene, med delvis finansiering fra Husbanken på inntil 60 %, er nå under avslutning. Prosessen med rapportering pågår, slik at tilskudd fra Husbanken kommer til utbetaling i løpet av høsten.

Det har i 2025 også vært tett dialog med leverandører for å få ned snittiden på klargjøring av boliger for nye leietakere. Andel tomgangsleie av samlet husleieinntekt er nå nede i 1,68 %, klart under måltallet på 2 %.

Sist gjennomførte tilstandsvurdering ble ferdigstilt ved årsskiftet 2022/2023. Den viser at vedlikeholdsetterslepet er redusert. Dette er den femte porteføljevurderingen som har blitt gjennomført siden 2003. Samtlige viser en positiv utvikling. Arbeidet med den neste tilstandsvurderingen bør starte i 2026.

Sentralt kommunikasjonsarbeid

Kommuneloven pålegger kommunen å informere åpent og aktivt om sin virksomhet. Kommunikasjonsoppdraget er også forankret i språklova og forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Seksjon kommunikasjon har en nøkkelrolle i å synliggjøre kommunens arbeid og gi innbyggerne kjennskap til kommunens tjenester, demokratiske prosesser og beslutninger.

Informasjon om høstens stortingsvalg har vært en prioritert oppgave. Seksjonen har samarbeidet tett med Bystyrets kontor om å informere om valget, både i kommunens hovedkanaler og til media. Valginformasjon på kommunens nettside har hatt høy trafikk, med hovedvekt på informasjon om stemmegivning.

For å sikre kvalitet og effektivitet i kommunikasjonsarbeidet, utvikler Seksjon kommunikasjon veiledere, retningslinjer, kurs- og kompetansetiltak. Målet er å sikre enhetlig praksis, hindre regelbrudd og unødvendig ressursbruk. Et eksempel er kommunens grafiske profil som er oppdatert i tråd med kravene til universell utforming.

Statistikk og brukertilbakemeldinger er viktig grunnlag for videreutvikling av nettsidene. Dette arbeidet skjer i samarbeid med digitaliseringsmiljøet.

Ombyggingen av publikumsmottaket på Innbyggjerservice har styrket personvernet i møte med mange besøkende med ulike digitale og språklige utfordringer. De nye veiledningsrommene gir gode rammer for arbeidet med digital inkludering.

Som et ledd i effektivisering av tjenestene er det gjennomført et prosjekt med å teste ut bruk av generativ kunstig intelligens i chatbot.

HR-området og arbeidsgiverfeltet

Nærværprosjektet

Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet. Prosjektet er et toårig prosjekt der hovedmålet er å legge til rette for et varig høyere nærvær i kommunen.

2025 er det andre året i prosjektperioden. Prosjektet er i år styrket med en ansatt i tillegg til prosjektleder. Prosjektet bidrar til å gi organisasjonen bedre verktøy og systemer for å øke nærværet.

Nærværprosjektet har seks fokusområder; sykemeldte, nærvær, HMS, kvinnehelse, livsfase og oppfølging av særskilte etater.

I perioden har prosjektet gjennomført en temakveld for overgangsalder og gjennomført webinar om *Arbeidsmiljøpakka, Når ansatt sliter psykisk og Slik kan rask psykisk helsehjelp gjøre en forskjell*. Det er laget en egen webinarbank hvor opptak fra prosjektets webinar finnes. Prosjektet har også lansert en egen veileder for ansatte og ledere om tilrettelegging og tilpasning i ulike livsfaser.

Månedlig publiserer prosjektet et nyhetsbrev med eksempler på godt nærværarbeid i enhetene, oppdatering på sykefraværstatistikk og informasjon om aktiviteter i prosjektet. Nyhetsbrevet distribueres til alle ledere i Bergen kommune, og andre som velger å abonnere på nyhetsbrevet.

I årets budsjett ble det bevilget kr. 5,0 mill. til et eget nærværprosjekt for barnehagene. I dette prosjektet er det ansatt fire prosjektmedarbeidere, som bidrar med lederstøtte, utvikling og gjennomføring av tiltak for å redusere sykefravær. I tillegg bidrar det med støtte til arbeid med HMS, arbeidsmiljøgrupper og utvikling av verktøy for emosjonell belastning. For andre kvartal har sykefraværet sunket med ett prosentpoeng sammenlignet med samme periode i fjor.

Helse, miljø og sikkerhet

Kontrollutvalget bestilte høsten 2023 en forvaltningsrevisjon på forebygging av sykefravær i Bergen kommune. Rapporten ble behandlet i bystyret i mars 2025. Den overordnede konklusjonen i rapporten er at Bergen kommune har de fleste overordnede systemer og rutiner på plass, og at det tilrettelegges for å jobbe godt og systematisk med å forebygge sykefravær. System og rutiner er i hovedsak godt kjent

og brukt. Samtidig viser rapporten at det er flere forbedringspunkter. Dette handler om å sikre kunnskap om systemer og roller ute i organisasjonen, i tillegg til at opplæringen kan bli bedre på noen områder

HR konsern arbeider fortløpende med å forenkle og tydeliggjøre roller og oppgaver innen det systematiske HMS-arbeidet i kommunen. God og tilpasset veiledning til ledere, arbeidsmiljøgrupper og hovedverneombud er en prioritert oppgave. Det stilles også tydelige krav til struktur på arbeidet og det vil gis mer opplæring. Flere aktiviteter i kommunens lederutviklingsprogram har systematisk arbeidsmiljøarbeid som tema.

Systematisk HMS er også en viktig faktor i arbeidet med nærvær.

Behov for lederutvikling

Endringstakten i samfunnet, sammen med omstillingsarbeidet som Bergen kommune står overfor, stiller stadig større krav til lederne våre.

I 2024 og våren 2025 ble kommunens lederutviklingsprogram lansert. Målet er å bidra til en god og helhetlig lederpraksis gjennom systematisk opplæring av nye ledere, praktisk trening og utvikling av ferdigheter og kompetansen til alle ledere i virksomheten. Programmet er bygd på brukerinnsikt og brukerbehov, erfaring og gjeldende kunnskap og teori på ledelsesområdet.

Endrings- og omstillingsbehov

Kommunen står i en krevende økonomisk situasjon og alle deler av kommunen er i ulik grad preget av omstilling og effektivisering.

Det er en målsetning at kommunen skal fremstå som en profesjonell og enhetlig arbeidsgiver i krevende omstillingsprosesser. Dette innebærer at byrådsleders avdeling, gjennom konsernansvaret for lov- og avtaleverk på arbeidslivsområdet og konsernansvar innen HR-området, har gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling.

Det er også etablert en sentralt koordinerende funksjon for å sikre lik og rettferdig behandling av overtallige arbeidstakere, jf. byrådsak 1011/25. I tillegg til arbeidet med å sikre overtallige arbeidstakere sine rettigheter og eventuelt ny stilling bidrar konsernfunksjonene innen HR – og arbeidsgiverfeltet med rådgivning knyttet til å gjennomføre omstillingsprosesser. Dette sikrer et forsvarlig og godt arbeidsmiljø samtidig som rettigheter og plikter ivaretas gjennom at prosessene skjer i samsvar med aktuelt lov- og avtaleverk

HR-systemer og styringsdata

Kommunens systemleverandør av kjernesystemene på HR-området har varslet at levetiden til dagens system går mot slutten. Kommunen må derfor anskaffe nye systemer. Det er satt ned et tverrgående prosjekt innen fagområdene HR, Økonomi og Innkjøp som jobber med å sikre systemer som vil dekke kommunens behov i framtiden. Systembyttet vil ha stor betydning for utviklingsutvikling i Bergen kommune, og må ha fokus i perioden framover.

Det er også behov for å videreutvikle andre HR-systemer i kommunen, herunder løsninger for ressursstyring og turnusplanlegging.

Styringsdata på HR-feltet

Styringsdata er viktig for å kunne ta informerte beslutninger og forbedre HR-prosessene. Bergen kommune fortsetter å utvikle verktøyet "HR Lederdashbordet", som inneholder viktige nøkkeltall og styringsdata på HR-feltet. Disse dataene gir verdifull innsikt og oversikt, noe som gjør arbeidet enklere og mer effektivt for både ledere og HR-medarbeidere.

2. tertialrapport - 2025

KS Kunnskap er den nye kurs og kompetanseportalen som leveres av KS til kommunesektoren. Verktøyet legger til rette for kunnskapsdeling på tvers i og mellom kommunene, noe som også må ha fokus i videre organisasjonsutvikling. Arbeidet med implementering og overgang til ny portal pågår i hele organisasjonen, og vil lanseres første kvartal 2026

Etikk og varsling

Etikk er en bærebjelke for kommunen som tjenesteyter og arbeidsgiver. Etisk standard er det styrende dokumentet til kommunen for dette området. Revidert etisk standard ble vedtatt i bystyret i februar 2025.

Bergen kommune ønsker at ansatte skal si ifra, og at kommunen skal ha et godt klima for ytringer. En partssammensatt arbeidsgruppe har arbeidet med å revidere kommunens varslingsrutiner, og dette arbeidet er nå i slutfasen.

Bedriftshelsetjeneste

Hovedoppgaven til bedriftshelsetjenesten er å bistå kommunens byrådsavdelinger og enheter med å skape et trygt arbeidsmiljø som fremmer god arbeidshelse. Antall henvendelser til bedriftshelsetjenesten er på tilsvarende nivå som samme tidspunkt i 2024 Forebyggende arbeid er en nøkkelfaktor for å fremme god arbeidshelse. Som en del av denne innsatsen deltar blant annet avdelingen aktivt i det pågående nærværprosjektet.

Arbeidstilsynet krever omfattende deltakelse fra bedriftshelsetjenesten til avdelinger som har tilsyn, og der det er spesifikke pålegg som må innfris. Dette er et prioritert arbeid.

Bedriftshelsetjenesten har søkt om og fått godkjenning fra Arbeidstilsynet for de neste 5 år.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Bergensalliansen	708	-708	0	0	0
Byrådet	23 867	-34	23 833	24 274	-441
Administrasjon	1 191 161	-267 654	923 507	905 661	17 846
Forvaltningsutgifter	149 674	-14 275	135 399	135 458	-59
eiendomsforvaltningen					
Administrasjonslokaler	197 642	-25 787	171 855	171 295	561
Sum	1 563 052	-308 457	1 254 595	1 236 688	17 907

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	255 550	-32 549	223 001	220 090	2 910	1,1 %
2-Byrådsavdeling for finans	876 214	-233 115	643 099	635 278	7 821	0,9 %
2-Byrådsavdeling for finans	876 214	-233 115	643 099	635 278	7 821	0,9 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	99 013	-6 381	92 632	92 632	0	0,0 %

2. tertialrapport - 2025

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	87 432	-5 116	82 316	73 666	8 650	9,9 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	62 776	-9 315	53 462	52 920	542	0,9 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	62 776	-9 315	53 462	52 920	542	0,9 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	91 562	-5 258	86 303	86 303	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	91 319	-16 174	75 145	74 754	391	0,4 %
8-Bystyrets organer	4	0	4	656	-652	-17170,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-818	-549	-1 367	-1 367	0	0,0 %
Sum	1 563 052	-308 457	1 254 595	1 236 688	17 907	1,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk på 6,6 mill. på tjenesteområde 16 administrasjon og fellesfunksjoner. Hovedårsaken til mindreforbruket er forsinkelser i prosjekter og tiltak for 2025, disse er nærmere omtalt under forslag til budsjettjusteringer.

Byrådsleders avdeling forventer et samlet mindreforbruk på 2,9 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette innebærer en forbedring på 4,4 mill. sammenlignet med rapporteringen til revidert budsjett. I revidert budsjett ble det lagt inn en justering på 2,2 mill., knyttet til KS-kontingenter, ettergodtgjørelse og lovbestemte permisjoner i byrådet. Forbedringen tilskrives i hovedsak vakanser som følge av en restriktiv ansettelsespolitikk. Merutgifter til KS-kontingenter omtales nærmere under forslag til budsjettjusteringer.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Byrådsavdeling for barnehage og skole melder et samlet mindreforbruk på 8,6 mill. på tjenesteområde 16 administrasjon. Mindreforbruket skyldes at avdelingen har hatt flere vakante stillinger gjennom deler av året som har gitt reduserte lønnsutgifter i 2025. Stillingene er nå besatt. I tillegg har avdelingen hatt sykemeldte ansatte uten at det har blitt satt inn vikarer.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold melder balanse.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		1 254 466	1 248 222	1 263 308	1 237 671
Justert ramme		1 254 595	1 253 096	1 268 181	1 242 544
Sum Tekniske justeringer		5 271	1 200	1 200	1 200
Prisjustering og diverse endringer		5 271	1 200	1 200	1 200
Finansiering av ombruksavdelingen	Nye engangstiltak	500	500	500	0
Overføring av besøksterminaler til ny avtale - ubrukte midler trekkes inn	Tilpasning til aktivitetsnivå	-446	0	0	0

2. tertialrapport - 2025

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Senter for digital sikkerhet - ubrukte midler trekkes inn	Effektivisering	-1 418	0	0	0
Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	Tilpasning til aktivitetsnivå	200	200	200	200
Nye tiltak og realendringer		-1 164	700	700	200
Forslag til ny ramme		1 258 701	1 254 996	1 270 081	1 243 944

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-31	-31	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for bygg og eiendom
Bortfall av inntekt fra oppfølging av investeringsprosjekter	2 000	2 000	0 Budsjettet er fordelt ut til driftsavdeling i Vedtatt budsjett 2025.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 800	1 800	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	3 769	3 769	0

Nye engangstiltak

Overføre besøksterminaler/digital resepsjon til ny avtale	500	54	446 Engangstiltaket er gjennomført. Besøksterminaler/digital resepsjon er overført til ny skytjenesteavtale. I 2025 er det kun brukt kr. 54 180 av de avsatte midlene på kr 500 000. Den lave bruken skyldes at prosjektet i hovedsak ble gjennomført i 2024. Ubrukte midler er foreslått trukket inn.
Utskifting av nettverkskomponenter på Bergen kommunes kontorlokasjoner	14 800	14 800	0 Engangstiltaket er under arbeid. Per utløpet av august er det brukt 5,4 MNOK. Ansattservice forventer å bruke de resterende midlene i 2025.
Nytt HR- og økonomisystem - driftskonsekvenser	10 500	10 500	0 HØI-prosjektet skal planlegge, utarbeide og gjennomføre anskaffelser av ny økonomi-, lønns-, HR- og innkjøpsløsning. Publisering av anskaffelsene er planlagt i 2025. Prosjektet skal også, sammen med valgte leverandører, planlegge og gjennomføre implementering av de nye løsningene. Implementeringsarbeidet starter i 2026. For anskaffelse av ny økonomi-, lønns-, HR- og innkjøpsløsning pågår det arbeid med konkurransegrunnlaget. Prosjektets målsetning er at alle konkurransegrunnlagene skal være publisert i markedet i 2025. Det er

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				anskaffelse av ny økonomiløsning som er planlagt som neste publisering, tentativt medio oktober 2025. Tildelte midler forventes benyttet i 2025.
Ny avtale mobilabonnement for Bergen kommune	3 000	500	2 500	Avtale for mobilabonnement i kommunen er i dag en del av telekomavtale (data- og telekommunikasjon, DT). Det ble i konseptfasen for ny data- og telekommunikasjonsavtale vurdert at avtale for mobilabonnement skulle gjennomføres som egen separat avtale. Prosjektet ble forsinket i oppstarten da det er flere av fagressursene som også har en rolle i prosjekt for DT og kontaktsenter. Prosjektet er i fase med slutføring av konkurransegrunnlag, og det forventes at konkurransegjennomføring slutføres i første kvartal 2026. Implementering for nye mobilabonnement blir tentativt 2.kvartal 2026.
Ny avtale for datatjenester og internett for Bergen kommune	5 300	3 800	1 500	Prosjektet skal inngå ny avtale om datatjenester og internett for alle lokasjoner i Bergen kommune. Samtidig skal nettverksutstyret skiftes ut slik at det legger til rette for nyere teknologi og kapasitet tilpasset dagens behov. Som følge av redusert kapasitet både i kommunens digitaliseringsmiljøer og på innkjøpsfaglige ressurser, er prosjektet forsinket sammenliknet mot opprinnelig tidsplan. Prosjektet er midt i anskaffelsefasen og konkurransen er lyst ut i markedet. I tredje tertial vil tilbudene evalueres og forhandlinger med leverandører gjennomføres, med sikte på kontraktssignering ved årsskiftet.
Anskaffelse av ny IKT-løsning for kontaktsenter	1 200	660	540	Prosjektet skal anskaffe ny IKT-løsning for kontaktsenter og er forsinket som følge av uplanlagt fravær for sentrale prosjektpersoner. Prosjektet er i slutten av anskaffelsesfasen, og tilbudsevaluering og forhandlinger gjennomføres i 3. tertial. Kontraktssignering forventes før nyttår. Dette innebærer at overgang til ny løsning med teknisk implementering og opplæring av brukere starter i første kvartal 2026.
Sum	35 300	30 314	4 986	
Effektivisering				
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-600	-600	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Redusere bilutgifter i Etat for bygg og eiendom	-2 100	0	-2 100	Etter en ny gjennomgang har etaten kommet til at det er vanskelig å redusere bilutgiftene i denne omgang. Det forventes ikke effekt av tiltaket i år.
Redusere lisensutgifter i Etat for bygg og eiendom	-1 900	-1 900	0	Nedtrekket er realisert og innarbeidet i årsbudsjettet til etaten

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Redusere FDV-utgifter gjennom økt salg av eiendom	-500	0	-500	Etaten har ikke lyktes med å redusere FDV-utgiftene i 2025 gjennom økt salg av eiendom. Når et bygg blir solgt, innarbeides reduserte FDV-utgifter fra og med påfølgende år ifm. årlig rullering av budsjett/handlings- og økonomiplan. Arbeid med salg av eiendom pågår kontinuerlig, men eiendomsavdelingen har hatt et høyt sykefravær i år.
Redusere bemanning i Etat for boligforvaltning med 0,5 årsverk	-500	-500	0	Ansatt som sluttet ved nyttår vil ikke bli erstattet, og oppgavene er fordelt ut i avdelingen.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-178	-178	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1 250	-1 250	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-7 028	-4 428	-2 600	

Kutt

Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-200	-200	0	Tiltaket forventes realisert gjennom restriktiv praksis for kurs, konferanse og reiser.
Ikke erstatte medarbeidere som har sluttet i Seksjon for digital transformasjon	-3 100	-3 100	0	Tiltaket er gjennomført, medarbeiderne har ikke blitt erstattet.
Redusere utgifter til kurs og kompetanse i Etat for bygg og eiendom	-1 000	-1 000	0	Budsjettet for kurs er redusert i 2025 sammenstilt med 2024.
Kutte budsjett til konsulenttjenester i Seksjon for administrasjon	-500	-500	0	Budsjettet er nedjustert
Redusere staben i Økonomi konsern med ett årsverk	-1 000	-1 000	0	Staben er redusert med ett årsverk
Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1 250	-1 250	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-13 400	-13 400	0	Alle omstillingsprosesser er gjennomført, og hele reduksjonen vil bli realisert i innværende år.
Avslutte medlemskap i Nasjonalt program for leverandørutvikling	-250	-250	0	Medlemskapet er avsluttet
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-3 600	-3 600	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Kurs, seminar og reiser	-364	-364	0 Innsparingskrav knyttet til kurs, seminar og reiser er innarbeidet i ramme.
Restriktiv ansettelesespolitikk i BBSM	-5 000	-5 000	0 Tiltaket forventes gjennomført som følge av vakante stillinger og gjennom sykerefusjoner fra stillinger det ikke anvendes vikar. Det er behov for å gjøre en balansert justering av budsjett mellom tjenesteområder som følge av hvilke tjenesteområder tiltaket realiseres på.
Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling for barnehage og skole	-6 000	-6 000	0 Kutt i administrasjonen er håndtert av avdelingen sentralt og i etatadministrasjonene.
Reduserte administrative utgifter i BBSM	-500	-500	0 Tiltaket forventes gjennomført på slutten av året med sykerefusjoner og vakante stillinger.
Redusere avsetning til mangfoldsmidler i HR konsern	-1 200	-1 200	0 Budsjettkuttet er innarbeidet i rammen og den søkbare potten til mangfoldsmidler utgår fra og med 2025.
Kutte stillinger på Byrådsavdeling for byutvikling	-3 000	-3 000	0 Stillingene er varig inndratt og blir ikke besatt.
Si opp Bergen kommunes avtale med NHH om støtte til DIG-senteret	-1 500	-1 500	0 Avtalen om støtte til DIG-senteret ved NHH er sagt opp, og utgiftene har bortfalt med virkning for hele 2025
Ikke erstatte vakante stillinger i Etat for bygg og eiendom	-3 000	-3 000	0 Tiltaket er innarbeidet i etatens årsbudsjett, hvor budsjetter for vakante stillinger ble tatt ut.
Redusere staben i Innkjøp konsern med ett årsverk	-1 100	-1 100	0 Ansatt som sluttet i august vil ikke bli erstattet. Seksjonen forventer balanse ved årets slutt.
Tilskudd til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår	-167	-167	0 Det faste årlige tilskuddet til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår fra og med 2025.
Sum	-46 131	-46 131	0

Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett

Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	1 589	1 589	0 Utgiftsøkningen som følge av oppjustert sats for KS-kontingenten 2024, samt endring i antall ansatte i kommunen, er innarbeidet i rammen.
Sum	1 589	1 589	0

Nye tiltak

Driftskonsekvenser digitaliseringsprosjekter	225	225	0 Bergen kommune erstattet i 2024 Bergen kommune Min side med KS sin løsning "Min kommune". Løsningen er nå i full drift og kostnader til drift og forvaltning påløper fra januar 2025.
Økte utgifter til drift av fagsystemer	1 600	1 600	0 Internpriser for drift av fagsystemer er justert opp med kr 1,6 mill. i sum. Byrådsavdelingene har blitt tildelt ekstraordinær priskompensasjon på kr 1,6 mill. for å dekke utgiftsøkningen.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Økte lisensutgifter til drift av kommunens IT-infrastruktur	8 443	8 443	0 Økte utgifter løper i samsvar med oppjusteringen av budsjettet
Økte utgifter til service- og driftsavtaler for IT-infrastruktur	4 071	4 071	0 Økte utgifter løper i samsvar med oppjusteringen av budsjettet
Sum	14 339	14 339	0
Inntektsendringer			
Øke inntekter fra toaletter og parkering i Etat for bygg og eiendom	-500	0	-500 Etaten har ikke klart å finne potensiale for å øke inntektene fra toaletter eller parkering, og det forventes ikke effekt av tiltaket i år.
Sum	-500	0	-500
Sum tiltak	1 338	-547	1 886

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Ettergodtgjøring folkevalgte	1 000	1 000	0 Merutgifter knyttet til ettergodtgjøring i henhold til «Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder i Bergen kommune», samt differansen mellom godtgjørelse og refusjoner ved lovbestemte permisjoner, er innarbeidet i rammen.
Krav om innrulleringen av mobile enheter av sikkerhetsmessige grunner	600	600	0 Midlene er benyttet til å dekke kostnader knyttet til sikkerheten for mobile enheter.
Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	1 157	1 157	0 Utgiftsøkningen som følge av oppjustert sats for KS-kontingenten 2024, samt endring i antall ansatte i kommunen, er innarbeidet i rammen.
Sum	2 757	2 757	0
Kutt			
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-320	-320	0 Tiltaket forventes innfridd. Avdelingen har restriktiv ansettelsespolitikk, og lav bruk av vikarer i vakante stillinger.
Sum	-320	-320	0
Nye engangstiltak			
Nytt HR- og økonomisystem - øke ramme på driftsmidler og nedjustere ramme på investeringsmidler	2 600	2 600	0 HØI-prosjektet skal planlegge, utarbeide og gjennomføre anskaffelser av ny økonomi-, lønns-, HR- og innkjøpsløsning. Publisering av anskaffelsene er planlagt i 2025. Prosjektet skal også, sammen med valgte leverandører, planlegge og gjennomføre implementering av de nye løsningene. Implementeringsarbeidet starter i 2026. For anskaffelse av ny økonomi-, lønns-, HR- og

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			innkjøpsløsning pågår det arbeid med konkurransegrunnlaget. Prosjektets målsetning er at alle konkurransegrunnlagene skal være publisert i markedet i 2025. Det er anskaffelse av ny økonomiløsning som er planlagt som neste publisering, tentativt medio oktober 2025. Prosjektet ble tildelt en økning i driftsmidler i revidert budsjett for å sikre finansiering i henhold til estimater - midlene forventes benyttet i 2025.
Sum	2 600	2 600	0
Sum tiltak	5 037	5 037	0

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen kommune skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine anskaffelser - prioritering av miljøkrav	Andel nye kontrakter som har krav til klima/miljø	55,0 %	49,0 %	70 kontrakter hvor 34 har kontrakter med krav til klima/miljø. Nytt krav til 30% vektning av klima og miljø har ført til en stigende prosentandel nye konkurranser med krav til klima og miljø.
	Inkluderende by	Bergen skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine anskaffelser - prioritering av reserverte/inkluderende kontrakter	Andel nye kontrakter som har krav til arbeidsinkludering	25,0 %	7,0 %
	Effektiv kommunikasjon som når innbyggerne	Andel i innbyggerundersøkelsen som er fornøyd med informasjon fra kommunen	75,0 %	56,0 %	I undersøkelsen svarer 36 prosent at de verken er fornøyd eller misfornøyd. I tillegg til innbyggerundersøkelsen er brukerstatistikk- og adferd i ulike kanaler, medieovervåking og tilbakemeldinger fra publikum, verktøy Seksjon kommunikasjon bruker for å sikre aktuell og relevant informasjon.
	Øke bruk av fagarbeidere i kommunens byggeprosjekter	Andel av arbeidstimer som er utført av fagarbeidere	50,0 %	63,7 %	Gjelder 4 prosjekt i tertial 1 og 2 i 2025.
	Øke bruk av lærlinger i kommunens byggeprosjekter	Andel av arbeidstimer som er utført av lærlinger	10,0 %	13,7 %	Gjelder 4 prosjekt i tertial 1 og 2 i 2025.
	Bergenserne skal forstå informasjon og brev fra Bergen kommune	Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon generelt fra kommunen	75,0 %	72,0 %	Seksjon kommunikasjon jobber sammen med kommunens øvrige kommunikasjonsmiljø og fagavdelingene for å bruke et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Ansatte får blant annet tilbud om kurs og veiledere i klart språk.
		Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon i brev fra kommunen	75,0 %	68,0 %	Seksjon kommunikasjon jobber sammen med kommunens øvrige kommunikasjonsmiljø og fagavdelingene for å bruke et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Ansatte får blant annet tilbud om

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					kurs og veiledere i klart språk.
		Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon på kommunens nettside	75,0 %	72,0 %	Seksjon kommunikasjon jobber sammen med kommunens øvrige kommunikasjonsmiljø og fagavdelingene for å bruke et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Ansatte får blant annet tilbud om kurs og veiledere i klart språk.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Ansattservice skal gi gode brukeropplevelser til ansatte og innbyggere	Andel saker i kundestøttesystemet løst ved første kontakt	82,0 %	82,0 %	
	Bergen kommune har kapasitet og evne til å ta i bruk ny teknologi	Andel av ledere som har gjennomført tildelt kompetanseplan på digital endring	50,0 %	54,0 %	Det er 438 ledere som har blitt tildelt kurset Digital kommune gjennom Startskuddet, hvorav 237 av disse har gjennomført kurset.
	EBE: reduksjon av energiforbruk i kommunale bygg	Reduksjon i temperaturkorrigert energiforbruk i forhold til 2019	13,0 %	10,8 %	Etter andre kvartal 2025 er det oppnådd en samlet reduksjon på 10,8% sammenlignet med basislinje som er gjennomsnitt energiforbruk per kvadratmeter for 2019. Dette er en reduksjon på 2,0% i forhold til samme periode i 2024. Årstidsvariasjoner gjør at helårstall gir best sammenligningsgrunnlag. Ytterligere reduksjon forventes som følge av ny organisering i Driftsavdelingen og økt kompetanse gjennom interne fagkurs. Denne prosessen er startet og vi mener å se noen resultater av dette allerede. Det er også planlagt noen ENØK - tiltak, samt gradvis oppgradering av eiendomsmassen. Likevel vil det være meget utfordrende å oppnå en samlet besparelse på 30% av energiforbruket uten en betydelig økonomisk satsning på

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					ENØK-tiltak som varmepumper, mer effektive ventilasjonsanlegg, etterisolering og nye vinduer.
	EBF: Sikre effektiv bruk av boligmassen ved at leieinntekten ved tomgang er 2% eller lavere	Andel tomgangsleie av samlet husleieinntekt	<2,20%	1,68	Tomgangstap ligger etter tertial 2 på et nivå betydelig under etatens målsetting. Det bekrefter god effektivitet, men må samtidig sees i sammenheng med turnover under det normale.
	Høy datakvalitet som gir et korrekt bilde av lojalitet til inngått avtaler	Andel kjøp som kan knyttes mot en gyldig kontrakt i system for innkjøpsanalyse	50,0 %	29,0 %	Dette er et nytt mål hvor vi forventer en positiv utvikling fremover.
	Kommunen skal gjennomføre digitaliseringsprosjekter som er nyttige for ansatte og innbyggere	Andel prosjekter i Digitaliseringsplanen som har gjennomført en konseptvurdering	50,0 %	45,0 %	Det er en stadig økende sentral kontroll planlagte digitaliseringsprosjekt som gir større kvalitet i gjennomføringen og etterlevelse av reglementet og krav til digitaliseringsprosjekt.
Trygg by i alle livsfaser	Bergen kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver	Sykefraværspersent	9,3 %	11,4 %	Registrert sykefravær er 11,4 % for perioden januar-juli 2025, som er en nedgang på 0,4 prosentpoeng sammenlignet med samme periode i 2024. Det er 2,1 prosentpoeng mer enn målet for 2025.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Merknad 23.	HØP 25-28 Merknad 23. Gassverket Bystyret viser til tidligere vedtatt merknad om fremtidig bruk av gassverkbygget. Uavhengig av utredningsarbeidet som nå foregår, ber bystyret byrådet konkret vurdere hvordan og hvorvidt eksterne aktører kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.	Som en del av det pågående utredningsarbeidet er det opplyst fra Plan- og bygningsetaten v/byggesaksavdelingen, at det ikke vil være mulig å få tillatelse til framtidig rehabilitering uten å håndtere de forurensede masser i grunnen. Ifølge samme etat, vil ingen bruk tåle å være i bygget, slik tilstanden er nå. Både Norconsult og Multiconsult har i tidligere rapporter synliggjort at det må påregnes store kostnader knyttet til å løse påviste problemer på eiendommen, herunder opprydding av forurensede masser i grunnen. Inntil det i utredningsarbeidet er avklart hvilke konkrete oppryddingstiltak som vil være nødvendige, samt det økonomiske omfanget disse tiltakene representerer,

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
		mener byrådet fortsatt at det foreløpig er for prematurt å foreta den vurderingen som etterspørres i merknaden.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 a.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 a. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene i 2025, med mål om en mer effektiv og formålstjenlig organisering som kan gi varige kostnadsreduksjoner.	Arbeidet med vurdering av konsernområdene HR, kommunikasjon og digitalisering har pågått våren 2025. Gjennom felles metode og prosess er krav og organisering kartlagt, og hovedoppgaver utledet av lov, forskrift og politiske vedtak, som grunnlag for vurderinger og anbefalinger. Vurderingene tas med videre i arbeidet med Handlings- og økonomiplanen 2026-2028/ budsjett 2026.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 b.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 b. Bystyret ber byrådet etablere ordninger for å håndtere overtallige som sikrer rettferdig og lik behandling av kommunens ansatte. Det må vurderes både ordninger for en sentral enhet som koordinerer plassering av overtallige og ordninger med målrettede sluttpakker for ansatte som berøres av omstillinger med overtallighet.	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. Det er etablert en samordnet og koordinert håndtering av overtallige (Sentral koordinerende funksjon). Det er etablert oversikt over alle rekrutteringsprosesser i kommunen (påbegynte, aktive og avsluttede), og internt ledige stillinger er gjort mer tilgjengelige. En følger opp omstillingstakt, prosesser og kvalitet.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 c.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 c. Bystyret ber byrådet lage en ordning for restriktiv ansettelsespolitikk for administrative stillinger i hele organisasjonen. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med omstilling slik at kommunen både kan nå målene for effektivisering og samtidig sikre de ansattes rettigheter og at kompetansen i organisasjonen opprettholdes.	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. I saken er det svart ut hva som omfattes av restriktiv ansettelsespolitikk og hvordan en restriktiv ansettelsespolitikk skal praktiseres. Det er også gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling, for å sikre at prosesser skjer arbeidsrettslig korrekt og enhetlig for ansatte.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 d.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 d. Bystyret ber byrådet om å sikre at alle utleieavtaler som leietaker ønsker å forlenge ved avtalens utløp, videreføres på reforhandlede og markedsmessige vilkår.	Vedtaket er innarbeidet i rutine for forlengelse av utleieavtaler i samråd med Eiendomsavdelingen i Etat for bygg og eiendom, som sitter med forvaltningen av avtaler om utleie av kommunale bygg og eiendommer. Kommunen har i dag ca 190 kontrakter for utleie av kommunalt eide bygg og ca 350 kontrakter for utleie av kommunalt eid tomtegrunn. Leieavtalene knyttet til tomtegrunn er foreløpig ikke digitalisert, så for disse er det per dags dato vanskelig å gi detaljert status. Av de 190 leiekontraktene som gjelder kommunale bygg, så er 149 kontrakter tidsbestemte; dvs. at de løper til de blir sagt opp av én av partene. 10 kontrakter løper ut i 2025 og skal reforhandles, de viktigste er Posten (Bring-bygget), HI i Havnelageret, og avtalen med Statsraad Lehmkuhl i Skur 7. De resterende avtalene løper ut i 2026 eller senere. I 2026 skal leieavtalen med Fjeldets bataljon for leie av Krybbesmauet 5 reforhandles.
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 e.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 e. Bystyrets organer skal ha fast tilhold i rådhuset, og bystyret ber byrådet utrede og fremme egne investeringsforslag for bruk av Magistraten og Manufakturhuset som kan erstatte deler av det kontorbehovet som i dag er løst gjennom eksterne leiekontrakter.	Eiendommene vil inngå i et større prosjekt som omhandler arealeffektivisering i kommunens eiendomsportefølje. I den forbindelse vil det, når det er tilstrekkelig klarlagt hvilke eksterne leiekontrakter det er realistisk at kan erstattes med egne lokaler, bli konkretisert hvilke bygningsmessige tiltak som er nødvendig for at byggene skal kunne fungere som kontorarbeidsplasser. Budsjettbehov vil spilt inn gjennom de ordinære budsjettprosessene.

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
HØP 25-28 Verbalvedtak 10 f.	HØP 25-28 Verbalvedtak 10 f. Bystyret ber byrådet om å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene.	Foreløpig gjennomgang viser at det er små effekter å hente på kort sikt. Majoriteten av lisensutgifter er knyttet til leverandøravtaler og kontrakter, endringer eller justeringer må håndteres i henhold til varighet og fornyelse av avtaler. Det er særskilt fokus på å finne mekanismer for å unngå økninger i lisensutgifter.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 1.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 1. Bystyret fremhever at nøkternhet og kostnadseffektivitet skal være et styrende prinsipp for Bergen kommune. Bystyret ber derfor byrådet videreføre og intensivere arbeidet med effektivisering og rasjonalisering av kommunens drift og investeringer, hvor tjenester prioriteres og byråkrati reduseres.	Arbeidet med effektiviseringer og innsparinger pågår i tråd med bystyrets vedtak. I denne rapporten fremkommer det at vedtatte kutt og effektiviseringstiltak for 2025 i stor grad gjennomføres som planlagt. I byrådets Innstilling 1 til Handlings- og økonomiplan 2026-2029 foreslås ytterligere grep både i drifts- og investeringsbudsjettet for å øke kommunens økonomiske bærekraft.
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 17.	Rev. budsj. 25 Verbalforslag 17. Utskifting av lysarmatur til LED Bystyret ber byrådet om at utskifting av lysarmatur til LED bare gjennomføres i den grad det er strengt nødvendig.	Verbalvedtaket er videreformidlet til Etat for bygg og eiendom som en direkte føring for arbeidet med utskifting av lysarmatur. Med det antall lysarmaturer som finnes i kommunens formålbygg og det apparatet som er involvert i utførelsen av bygningsmessige tiltak i de ulike byggene, er det ikke praktisk mulig, eller fornuftig bruk av tidsressurser, å utarbeide en detaljert tilbakerapportering på status. Etat for bygg og eiendom melder imidlertid tilbake at utskifting og oppgradering til LED som hovedregel skjer på en én-til-én basis så langt det er mulig, men at det noe steder må skiftes ut et større antall for at lysstyringssystemene skal fungere tilfredsstillende.
Rev. budsj. 25 verbalforslag 2.	Rev. budsj. 25 verbalforslag 2. Restriktiv ansettelsespolitikk Bystyret ber byrådet opprettholde restriktiv ansettelsespolitikk.	Restriktiv ansettelsespraksis opprettholdes og følges opp i tråd med byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025", vedtatt 23.01.25.
Rev. budsj. 25 Vedtaks pkt 12.	Rev. budsj. 25 Vedtaks pkt 12. Med henvisning til pkt. 5 i kapitlet Andre forhold, vedtas følgende: a) Bystyret ber byrådet sikre at innarbeidelse av selvpålagte lokale krav i investeringsprosjekter skal begrenses til den grad det er hensiktsmessig og kostnadsbesparende på kort og lang sikt. b) Bystyret ber byrådet jobbe videre med kostnadsreduserende tiltak i byggeprosjektet med mål om kostnadsbesparende gevinst for kommunens investering, og med tanke på fremtidige driftskostnader.	Verbalvedtaket er fulgt opp med en konkret bestilling til alle pågående utbyggingsprosjekter om kritisk å revurdere areal og funksjoner, egne bygningstekniske krav, samt nivå på kvalitet i valg av materialer. Handlingsrommet og potensialet for å foreta kostnadsreduserende endringer avhenger dog av hvilken fase det enkelte prosjekt befinner seg, og hvor langt man har kommet i en eventuell planprosess. Potensialet er lavest i de prosjektene hvor det allerede foreligger en vedtatt reguleringsplan, og der prosjektene nærmer seg en gjennomføringsfase, dvs. der hvor utlysning av entreprenørkonkurranse eller gjennomføring vedtak er nært forestående, og størst i de prosjektene som befinner seg i tidlig prosjektutviklingsfase, dvs. konseptfase eller skisseprosjektfase. Byrådet vil, så langt det er praktisk mulig, orientere om hvilke kostnadsreduserende grep som er tatt i det enkelte utbyggingsprosjekt i fremtidige saker som omhandler gjennomføringsvedtak.
Årsmelding 2024 merknad 1.	Årsmelding 2024 merknad 1. Bystyret ber byrådet om å oppta forhandlinger med departementet om renteberegning av fordringen "premieavvik" som pr. 31.12.2024 utgjør 3,44 milliarder kr. Beløpet har Bergen kommune inntektsført	I revidert nasjonalbudsjett omtales utfordringen som oppstår ved at akkumulert premieavvik belaster kommunenes likviditet. Kommunesektoren betaler hvert år pensjonspremier til pensjonsleverandørene. Størrelsen på pensjonspremiene er basert på et krav om at det til enhver tid skal være

2. tertialrapport - 2025

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
	etter pålegg i budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5, men staten har ikke betalt. Departementet har i mange år i hver eneste kommuneproposisjon erkjent et politisk ansvar for å dekke kommunenes premieavvik, men pengene uteblir. Det er i realiteten en kredittytelse som departementet i forskrifts form har pålagt Bergen kommune å yte til staten. Kommunens kredittytelse i form av denne pålagte "fordringen" har fra 01.01.2021 til 31.12.2024 vokst med 2,28 milliarder kr, og kommunen kan ikke lenger akseptere å yte en stadig økende gratiskreditt til staten på denne måten.	tilstrekkelige midler i pensjonsordningen til å kunne innfri pensjonsforpliktelsene som medlemmene fram til nå har tjent opp rett til. Ettersom pris- og lønnsvekst m.m. svinger betydelig fra år til år, er det fastsatt egne regler for regnskapsføring av pensjon som skal bidra til at de store premiesvingningene jevnnes ut i kommunebudsjettene. Pensjonspremiene er store beløp for kommunesektoren. I 2023 utgjorde regningen 55 mrd., året før betalte sektoren inn 36 mrd. I 2024 ble premiene betydelig lavere enn i 2023 igjen, med 40 mrd. Hvor stor den årlige pensjonspremien faktisk blir, får kommunene først vite godt ute i budsjettåret, etter at årets lønns- og trygdeoppgjør er fastsatt, og lenge etter at Stortinget har vedtatt inntektsrammene for kommunesektoren for det aktuelle budsjettåret. Kommunene regnskapsfører netto pensjonskostnader og amortisering av premieavvik, men ikke betalte pensjonspremier det enkelte år. De betalte pensjonspremiene har systematisk ligget over pensjonskostnadene. Denne utviklingen kan tilsi at den beregnede pensjonskostnaden, (netto pensjonskostnad), over tid har vært for lav sammenliknet med nivået på pensjonspremiene. Utviklingen har ført til et stort akkumulert premieavvik i kommuneregnskapene. Premieavviket økte betydelig i 2023 og utgjorde ved utgangen av 2024 om lag 66 mrd. Et så stort premieavvik har negative konsekvenser for kommunesektorens likviditet. Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter de økonomiske forutsetningene som skal ligge til grunn for beregningen av netto pensjonskostnad. Det er særlig forholdet mellom diskonteringsrenten og lønnsvekst som har betydning for nivået på pensjonskostnadene. For året 2026 er brøken mellom diskonteringsrente og lønnsvekst er endret fra 1,00 i 2025 til 0,88 for 2026. Dette øker brutto pensjonskostnader. Netto pensjonskostnad påvirkes i tillegg av størrelsen og avkastningen på pensjonsmidlene. Bergen kommune har mer pensjonsmidler enn forpliktelser. Avkastning på pensjonsmidlene bidrar til lavere vekst i netto pensjonskostnad. Med fortsatt betydelig forventet lønns- og prisvekst løser ikke redusert brøk mellom diskonteringsrente og lønnsvekst verken utfordringen med et stort oppsamlet premieavvik i Bergen kommune eller i kommunene samlet de kommende årene. Det er imidlertid varslet i brev fra departementet at forholdstallet vil justeres gradvis i årene framover. Målet er at pensjonskostnadene, gjennom forventningsrette anslag, over tid skal reflektere nivået på pensjonspremiene. Dette forventes isolert sett også å bidra til et redusert premieavvik over tid. Redusert premieavvik vil over tid redusere rentebelastningen til gitt rentenivå.

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud. endr.
Backupløsning	BR 1209/22	IA	18 000	18 000	0	4.kv. 2025	6 021	6 021	0
Byarkiv - ombygging	2022/48067	IA	84 503	4 808	79 695	2.kv. 2026	79 695	0	-79 695
Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet		IA	4 316	4 316	0	4.kv. 2025	3 255	150	-3 105
Digitalisering av analoge arkiv		IA	996	996	0	Ferdig	715	400	-315
Digitalisering av økonomitjenester			5 600	5 300	-100	4.kv. 2025	88	188	100
Digitaliseringsprosjekter			-	-	-	Løpende	10 729	6 023	-4 707
ENØK-prosjekter			-	-	-	Løpende	5 440	5 405	-35
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger		IA	1 540	1 540	0	4.kv. 2025	1 540	1 540	0
Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost			-	-	-	Løpende	2 188	2 188	0
Kjernenettverk	BR 1213/25	IA	15 000	15 000	0	4.kv. 2026	15 000	772	-14 228
Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv	BY 176/23		45 000	46 200	0	2.kv. 2026	46 200	13	-46 187
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	10 500	12 500	-2 000	4.kv. 2039	-500	0	500
Løsning for lagring av data	0	IA	25 000	25 000	0	4.kv. 2026	15 000	710	-14 290
Mindre bygginvesteringer - sekkepost			-	-	-	Løpende	30 439	29 812	-627
Nytt fagsystem eiendomsskatt		IA	2 300	2 300	0	4.kv. 2026	1 700	100	-1 600
Nytt HR- og økonomisystem	0	IA	30 150	42 900	-12 750	4.kv. 2028	900	900	0
Ombygging - Innbyggjerservice		IA	1 700	1 789	-89	3.kv. 2025	52	141	89
Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur			-	-	-	Løpende	9 037	9 037	0
Sentralbadet, påbygg	BY 20/21	IA	12 176	12 176	0	3.kv. 2026	0	0	0
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser			-	-	-	Løpende	10 800	10 800	0
Tilpasning av lokaler - sekkepost			-	-	-	Løpende	103	103	0
Sum øvrige prosjekter							22	22	0

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt	Vedt	Totalprogn	Avvi	Estimert	Justert	Årsprogn	Forsl
		ak	tt	se	k	ferdigkvar	budsje	se	ag til
						tal	tt		bud.endr.
Sum							238 425	74 325	-164 100

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Anlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Det foreslås foreløpig ikke justering av totalprognose. Fremdrift er justert med bakgrunn i mangler ved leveransen.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Budsjettposten er avsatt til kjøp av eiendommer som er strategisk viktige for Bergen kommune. Disponeringen av midlene kan skje på ulike tjenesteområder. Den opprinnelig foreslåtte avsetningen i 2025 skulle gi inndekning for kommunens forpliktelser i den tidligere inngåtte betingede kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei 15 AS, om kjøp av tilleggsareal ved Kristianborg barnehage. Kjøpet av tilleggsarealet vil muliggjøre en utvidelse av barnehagen gjennom et byggetrinn 2. Gjennomføringen av kjøpekontrakten med Conrad Mohrs vei AS er betinget av at den pågående reguleringsplanen for området blir endelig vedtatt. Det forventes at dette ikke vil skje før i 2026. Byrådet foreslår derfor å flytte 28,7 mill. kroner til 2026.

Bergen kommune ble våren 2025 orientert om at VLFK ønsker å avhende Fana gymnas. Denne eiendommen har Bergen kommune, gjennom en leieavtale inngått i 2017, benyttet som tilleggsareal for Paradis skole, og samtidig, som erstatningsskole i forbindelse med rehabilitering av skoler. Leieavtalen løper til 2027 med en opsjon på 5 års forlengelse. Kommunens behov for Fana gymnas strekker seg utover opsjonperioden på 5 år. VLFK har innhentet en takst for eiendommen som antyder en forventet kjøpesum tilsvarende om lag 8 års husleie, hvilket i utgangspunktet fremstår som gunstig. Byrådet har derfor startet en dialog med VLFK med siktemål om å bli enige om en kjøpsavtale, og foreslår derfor en avsetning på 75 mill. kroner for å ha budsjettmessig inndekning for et eventuelt kjøp i 2025. Gjennomføring av kjøp vil bli fremmet som en egen sak til bystyret,

Totalt sett foreslår byrådet en netto styrking av budsjettposten med 46,3 mill. kroner.

Backupløsning

Det som er gjenstår av prosjektet er off-site løsningen. Fagpersonene anbefaler at siste del av prosjektet gjennomføres som et tjenestekjøp. Dette er imidlertid ikke formelt besluttet, og videre fremdrift avventes inntil en beslutning foreligger.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endring i totalprognosen skyldes prisjustering. Gjennomføringen er avhengig av en erstatningshall, og videre prosjektutvikling er utsatt i påvente av denne. Det foreslås derfor en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Breistein bofellesskap består i dag av seks leiligheter for utviklingshemmede, hvorav en av leilighetene

har vært benyttet som tjenestebase for ansatte. For å sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt tilføre en ekstra boenhet, er det bygget ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende bofellesskap. Bygget ble ferdigstilt 1. kvartal 2025, og de siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i starten av 2026.

Byarkiv - ombygging

Prosjektet må sees i sammenheng med "kjøp av lokaler til Bergen byarkiv".

Byrådet foreslår at dette prosjektet ikke skal realiseres i sin planlagte form, men nedskaleres. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Byrådet vil komme tilbake med et nedskalert ombyggingsprosjekt i 2026.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Dette førte blant annet til at bygningen lå lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kom det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen var svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Det er etablert nye overflater på gulv og vegger i Tasken, i tillegg til at de historiske lagene er reetablert og bevart i et underliggende lag. Nye tekniske anlegg er montert. Antikvariske overflater i sjøstuene skal renses, males og retusjeres. Siden bygget er på UNESCOs verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig, og samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ikke elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet ferdigstillelse.

Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet

Nytt katalogsystem tas i bruk i løpet av 2025. Prosesser for arkivordning og digitalisering tilpasses til nytt system. I arbeidet med økt automatisering, kvalitetssikring og ressursstyring i postmottak og journal, pågår kartlegging for uthenting og bruk av styringsdata fra BK360 til datasjø iht oppdragsavtale med SDI. I samarbeid med Ansattservice utarbeides robotisert løsning for klassering i oppvekstarkiver. Deler av prosjektmidlene overføres til 2026

Digitalisering av analoge arkiv

Det skal etableres en tjeneste på www.bergen.kommune.no/politikk, for oppslag i eldre bystyrevedtak fra perioden 1837-1995. Ansattservice/SDI utfører nå oppdrag med å etablere søkeløsning med oppslag i digitaliserte arkiver. Tjenesten forventes ferdigstilt ved utgangen av 2025, og resterende midler forventes påløpt i 2026.

Digitalisering av økonomitjenester

Prosjektet er ferdig. I slutfasen har fokuset vært å gjennomføre mindre digitaliseringstiltak som er identifisert i tidligere faser.

Digitaliseringsprosjekter

Digitaliseringsprosjekter består av fire prosjekter. Felles data og informasjonarkitektur skal innføre en felles datakatalog og begrepskatalog for hele kommunen, bygget på utarbeidet felles rammeverk for forvaltning av data i Bergen kommune. Dette vil legge til rette for felles definisjoner, tydelig ansvar og myndighet for dataelementer som kommunen behandler og lagrer i IKT-systemer, som er en

grunnforutsetning for at kommunen kan dra nytte av dataene, for eksempel gjennom innføring av kunstig intelligens til å effektivisere arbeidsprosesser og tilby proaktive tjenester. Innføringen av rammeverk, data- og begrepskataloger koordineres og samkjøres mot innføringen av integrasjonsplattformen i HØI-prosjektet som uansett vil kreve at dataflyt kartlegges og beskrives. Dette medfører en forsinkelse i prosjektgjennomføringen.

Teknisk oppgradering av Allmenningen pågår med god fremdrift nå som teknisk testmiljø er på plass. Det meste av analyse og designarbeid slutføres nå i 3.kvartal, deretter pågår utvikling ut året. Avsluttende utvikling, testing, informasjonsoverføring fra gammel til ny løsning og produksjonsetting planlegges i 1. kvartal 2026. Planlagte aktiviteter tilsier at timeestimat overholdes, og at prosjektet holder seg innenfor vedtatte økonomiske rammer. Oppgradering og overgang til ny leveransemodell for sak-arkivløsning (Bk360) pågår og teknisk miljø, analyse og plan for arbeidet er ferdigstilt fra leverandør. Selve oppgraderingen og testing ferdigstilles i høst, medregnet noen forsinkelser er forventet produksjonsetting i januar 2026.

Identitets og tilgangskontroll er basert på et grundig konseptarbeid, og behovet for å etablere en felles identitets- og tilgangsstruktur i Bergen kommune står fortsatt udekket. Pga. uavklarte rammer ønsker seksjon for digital transformasjon å si fra seg midlene og revurdere behovet når HR, Økonomi og Innkjøp prosjektet er kommet lenger. Innføringen av integrasjonsplattformen som skal binde disse systemene sammen, med rammeverk for dataforvaltning, vil sette rammer for hvordan en teknisk løsning for ID-håndtering i Bergen kommune kan og bør realiseres. Økonomiske konsekvenser av at prosjektet stoppes er et nedtrekk på 4,3 mill i investeringsmidler for 2025 og 2026, samt reduserte driftsutgifter på 3 mill. fra 2027. Byrådet foreslår at midlene trekkes inn og at tiltaket meldes på nytt når rammer og løsninger i tjenesteplattformen er etablert.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det bevilget midler til 5 nye tiltak. Videre er det enkelte prosjekter som ble startet opp i 2024 som går over flere år, og som binder opp midler fra årets budsjetttramme. Det største prosjektet innenfor budsjettposten er Arna brannstasjon - oppgradering av ventilasjon. Dette prosjektet startet med prosjektering tilbake i 2019/2020, men er nå planlagt utført i 2025 og 2026. Samlet kostnad for prosjektet, inkludert prosjektering, forventes nå å bli vel 14 mill.

Andre store prosjekter i år er Fjellsiden barnehage - oppgradering av ventilasjon, og Jekteviken 6a - etterisolering av fasade. Begge har en forventet kostnad på ca. 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på netto 0,3 mill. som følge av et netto mindreforbruk på prosjekter som regnskapsmessig avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringen.

Grunnet forsinket fremdrift, blant annet for prosjektet ved Arna Brannstasjon, foreslår byrådet at 11,3 mill. av årets budsjetttramme flyttes til 2026.

Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger

For å sikre best mulig drift og nødvendige publikumsrettede arealer for barnevernsvakten, er det besluttet å etablere mottak i Allehelgensgate 5. Det er planlagt å etablere to mottaksrom som sikrer at unge tjenestebrukere kan få egnede og trygge lokaler hvor de kan oppholde seg i påvente av vedtak fra barnevernstjenesten. I tillegg blir det og etablert venteareal, samtalerom, to møterom og lagerrom. Prosjektet er i en tidlig fase, men forventes fullført rundt årsskiftet 2025/2026.

Fageråshjemmet

Det er besluttet å rive eksisterende Slettemarken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 110 plasser. Tiltaket har krevd detaljregulering, vedtatt av Bergen Bystyre 26.03.2025, sak 95/25. I ny plan fremkommer krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Det må også opparbeides infrastruktur for flytting av Telenors virksomhet innad på tomten. Disse tiltakene inngår i egen budsjettpost. Forprosjektet er ferdigstilt, og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurranse høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdaterte prognoser.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler, og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser - innebærer behov for oppgraderinger. I 2025 er det blant annet både gjennomført, og under gjennomføring, en større oppgradering av Skoltegrunnskaaien, samt arbeid knyttet til fending ved Nykirkekaaien og Bontelabo. Videre er tiltaket med nye pullerter på Tollbodkaaien fullført. Dette prosjektet ble gjennomført med en større innsparing i forhold til budsjett. For budsjettposten samlet foreslår byrådet derfor at ca. kr 1,2 mill. tilbakeføres bykassen.

Kjernenettverk

Prosjektet er i gjennomføringsfasen. Grunnet samkjøring med andre tilstøtende prosjekt og prioriteringer av ressurser er prosjektet kommet kortere enn ønskelig. Grunnet lenger leveringstid enn antatt på komponentene som skal anskaffes vil vi ikke få levert varene før nyttår. Store deler av investeringsmidlene må derfor overføres til 2026.

Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv

I sak 176/23 har bystyret vedtatt at kommunen skal kjøpe Bergen byarkiv sine leide lokaler i Hansaparken. Kjøpsopsjon er tatt ut og kjøpesum er tidligere anslått til kr 45 mill., men ble i budsjettet for 2025 oppjustert til kr 46,2 mill. Prosessen og forhandlingen om endelig kjøpekontrakt har tatt lengre tid enn forutsatt grunnet en tvistesak med kjøper. Kjøpet er derfor heller ikke gjennomført ennå, og vil ventelig først kunne gjennomføres i 2026. Byrådet foreslår derfor å omperiodisere de avsatte midlene i tråd med dette.

Knappentunet botiltak - prosjektutvikling

Det er behov for en utvidelse av anlegget på Knappentunet til kapasitet på 45 beboere med utfordringer innen psykisk helse. Prosjektet er i oppstartsfasen og budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet. Det foreslås en forskyvning av midler fra inneværende år, dette endrer foreløpig ikke planlagt tidspunkt for ferdigstilling. Totalprognosen er økt på grunn av justering vedr merverdiavgift samt at prosjektet er prisjustert. Budsjettposten skal dekke kostnader

knyttet til videre planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er rehabilitert og hovedbygget fra 1789 skal benyttes av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Bygget ble tatt i bruk våren 2025.

Kunstgressprogram

Budsjettposten omhandler rehabilitering av kunstgressbaner. Det er i 2025 avsatt 15,5 millioner kroner, samt overført 3,9 millioner kroner fra 2024. Sak BY 9/14 gir føringer for bruken av budsjettposten. Som følge av dette tilbakeføres spillemidler til budsjettposten og inngår i finansieringen av prosjektene. Den partssammensatte gruppen som er oppnevnt iht. sak BY 9/14 har tilstandsvurdert 12 baner som er i kritisk tilstand. I 2025 er det gjennomført rehabilitering av Kringlebotn kunstgressbane, Krohnsminde liten bane, Vadmyra småbaner og arbeidet med rehabilitering av Møhlenpris kunstgress er igangsatt.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Forbruket og fremdriften i 2025 forventes å bli i samsvar med plan/bevilgning

Løsning for lagring av data

Prosjektet er i gjennomføringsfasen. På grunn av knapphet i ressurser i flere deler av organisasjonen har prosjektet kommet kortere enn planlagt, og vi vil derfor ikke få varene levert i 2025. Store deler av midlene må derfor overføres til 2026. Prosjektet er forsinket grunnet ressurskapasitet og prioriteringer i flere viktige funksjoner i anskaffelsen.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel, og dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Minde skole og idrettshall - prosjektutvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole. Planprosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig antatt, men er forventet vedtatt i Bergen Bystyre i slutten av 2025.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet ikke skal realiseres likevel. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Mindre bygginvesteringer – sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppveksttun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Nedre Totland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det tidligere skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan og lavere aktivitet enn antatt. Endring i årsprognose medfører foreløpig ikke justering i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Nytt fagsystem eiendomsskatt

Det gjenstår arbeid med arkivering av Komtek forvaltning. Store deler av kostnaden vil påløpe i 2026, men også noe i 2028. Prosjektet er forsinket grunnet krav i arkivloven. Det forventes få kostnader i 2025, slik at hoveddelen av midlene forskyves til 2026.

Nytt HR- og økonomisystem

Integrasjonsplattform er under anskaffelse. Konkurransen ble publisert 3. juli, med frist 10. september. Evaluering pågår og vi opplever å ha god konkurranse. Det er forventet at kommunen inngår kontrakt på Integrasjonsplattform i desember 2025.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Justert framdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Ombygging – Innbyggerservice

Ombyggingen av publikumsmottaket ved Innbyggerservice har bidratt til å styrke personvernet for

besøkende og øke tryggheten for ansatte. De nye veiledningsrommene legger godt til rette for arbeidet med digital inkludering. Prosjektet er ferdigstilt og forventes avsluttet i 2025. Avviket kan forklares med at kostnadsestimatet for prosjektet ble høyere enn forutsatt.

Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur

Prosjektet er i gjennomføringsfasen. Plan for hvilket utstyr som skal kjøpes er laget, og innkjøpene er i gang. Midlene skal brukes til utskiftning av maskinvare for servertjeneste, ny Quorum-server, oppdatering av lastbalansering, DDOS-beskyttelse, RioRay oppdatering, samt oppgradering av backup. Midlene skal brukes i sin helhet i 2025.

Petedalsmyra botiltak

I Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med ROP-lidelser. Bygget er ferdigstilt og blir tatt i bruk i januar 2026. For tiden pågår levering av inventar og utstyr. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er uendret og totalprognosen er redusert i tråd med oppdatert anslått prosjektkostnad.

Sandbrekkevegen botiltak - prosjektutvikling

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter.

Byrådet foreslår i Handlings- og økonomiplan 2026-2029 at dette prosjektet skal omarbeides og at midler til gjennomføringsfasen tilbakeføres til sekkepost. Dette er grunnen til at totalprognosen er endret. Det vises til nærmere omtale i Innstilling 1.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Byrådet har startet et prosjekt som skal føre til at bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser skal være i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerheten i byggene skal være forsvarlig for beboere, deres besøkende og ansatte. Det utarbeides en plan for gjennomføring som også tar hensyn til kapasitet og finansiering. For 2025 er det startet opp et tiltak ved Lyngen bofellesskap.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt høsten 2025.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. Prosjektet innebærer også riving av eksisterende gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. I ny reguleringsplan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Prosjektet har vært igjennom en større nedskalering og arealreduksjon det siste året. De siste identifiserte kostnadsbesparelser er inkludert i antatt prosjektkostnad. Økning i totalprognose skyldes at midler er skilt ut fra sekkepost for skole. Det foreslås en flytting av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan, med tilhørende justering av anslått tidspunkt for ferdigstillelse av byggeprosjektet.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekontor.

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialskole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk i august 2023. Det gjenstår noen økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging, disse forventes avsluttet i løpet av 2026. Det har tatt lengre tid enn anslått å avklare de siste økonomiske forpliktelsene, og det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose.

17-Beredskap og sivilforsvar

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunens tjenester innen samfunnssikkerhet og beredskap, herunder kommunens utgifter til beredskap, sivilforsvar og tilfluktsrom.

Kommunene er en viktig bærebjelke i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap og er også gitt en sentral rolle som samvirkeaktør og pådriver i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet lokalt.

Sivilbeskyttelsesloven (2010) og Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011) pålegger alle kommuner i Norge å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorene i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Bergen ROS 2024 ble behandlet av Bergen bystyre i møtet den 4. september 2024 i sak 271/24. Bergen ROS 2024 gir en god oversikt over utfordringsbildet og sårbarheter i Bergen kommune. Sårbarhetene er til en viss grad statiske, og i den grad de endres skjer endringene gradvis og over tid. Risikobildet er således ikke vesentlig endret siden Bergen ROS 2024 ble behandlet i fjor høst.

Når det kommer til de trusler som Bergen kommune står ovenfor skjer endringene raskere. Det geopolitiske bildet har de siste månedene vært i rask endring, og internasjonale organisasjoner og avtaler har blitt utfordret på måter som skaper usikkerhet. Slik usikkerhet skaper et handlingsrom som kan utnyttes av ulike trusselaktører. Dette gjenspeiles også i vurderinger fra nasjonale sikkerhetsmyndigheter. Det pekes på blant annet økt sabotasjetrussel gjennom proxyaktører, intensivert etterretningsvirksomhet fra Russland og økt fokus på Cyberoperasjoner fra Kina.

Dette gir flere konkrete utslag og utfordringer for kommunens arbeid med beredskap. Sentrale myndigheter har et økt fokus på lokal og kommunal beredskap. Dette innebærer tydelige forventninger til Bergen kommune om å delta i dialogen med sentrale myndigheter å finne gode løsninger på nye utfordringer øker. Tilsvarende er det økt interesse lokalt, med større fokus og flere spørsmål og forventninger til den kommunale beredskapen. Spørsmålene kommer fra både andre samvirkeaktører, interesseorganisasjoner og publikum. Endringer i trusselbildet gir også utfordringer for Bergen i forhold til hvordan vi skal vurdere egen beredskap og behovet for ulike tiltak.

Økte forventninger

Økt fokus og forventninger til kommunens beredskapsarbeid gjør seg også gjeldende gjennom skjerpede krav fra nasjonale myndigheter. Etter 2023 har kravene til kommunenes regelmessige øvelser og oppdatering av beredskapsplaner blitt tydeliggjort og statsforvalterens fullmakter til å utøve tilsyn på feltet er utvidet. I en tid med presset kommuneøkonomi er det nødvendig å ha løpende dialog med sentrale myndigheter om ressursbehov og kommunens rolle i totalberedskapen. Statsforvalter har i perioden gjennomført tilsyn med beredskap i Bergen. Tilsynet avdekket ingen lovbrudd.

Arbeid med plan for samfunnssikkerhet og beredskap

For å ha en helhetlig tilnærming til utfordringene og for å følge opp den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, har det i perioden vært arbeidet mye med «Plan for samfunnssikkerhet og

2. tertialrapport - 2025

beredskap», jf. byrådssak 1258/24 “Oppstart av arbeidet med plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet”. Formålet med planen er å sette tydelige mål, strategier og tiltak for kommunens videre arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Pågående arbeid

Seksjon for samfunnssikkerhet og beredskap ble etablert i Byrådsleders avdeling fra og med 10. mars 2025 og etaten Samfunnssikkerhetenes hus ble avviklet fra samme dato, i tråd med vedtak i bystyresak 445/24 “Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetenes hus”. Hverdagsberedskapen forutsettes som hovedregel å bli ivaretatt i den enkelte byrådsavdeling, mens den nyopprettede seksjonen skal ha fokus på konsernfunksjonen. Dette innebærer også en viss omlegging av beredskapsplanverket med tanke på å styrke samarbeidet om beredskap på tvers av byrådsavdelinger og etater, blant annet med opprettelse av et fagnettverk for beredskap.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Tilfluktsrom	4 188	-1 721	2 467	2 467	0
Sivilforsvar	3 263	-1 946	1 316	1 705	-388
Beredskap	29 009	-3 075	25 934	29 903	-3 970
Helseberedskap	10 731	-1 826	8 905	8 905	0
Sum	47 190	-8 568	38 622	42 980	-4 358

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	31 742	-5 021	26 721	31 079	-4 358	-13,7 %
2-Byrådsavdeling for finans	4 717	-1 721	2 996	2 996	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	10 731	-1 826	8 905	8 905	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	47 190	-8 568	38 622	42 980	-4 358	-9,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et merforbruk på kr. 4,4 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette er en forverring på kr. 3,1 mill. sammenlignet med rapporteringen til revidert budsjett. Endringen skyldes at den budsjetterte besparelsen knyttet til reduserte arealer i Rosenkrantzgaten 3 ikke forventes realisert i år, samt merutgifter til ekstra vakthold 17. mai. Øvrige avvik er knyttet til noe forsinkelse i omstillingsprosessen av etaten Samfunnssikkerhet hus, økte husleiekostnader for sivilforsvarslager og endringer i kostnadsfordelingsmodellen mellom kommunene i sivilforsvarsdistriktet.

Status verbalvedtak og merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Beskrivelse status
Rev. budsj. 25 Verbalforslag 15.	Tilfluktsrom i Bergen Bystyret ber byrådet om en sak med status på tilgjengeligheten for tilfluktsrom i Bergen.	Byrådet er i prosess med å sammenstille den informasjonen som etterspørres i dette verbalforslaget, men er avhengig av bidrag fra eksterne beredskapsmyndigheter for å ha et fullstendig grunnlag for en sak.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert	Justert	Årsprognose	Forslag
		k	t	e	k	ferdigkvartal	budsjett	e	g til bud.endr.
Tilfluktsrom		-	-	-	-	Løpende	4 682	3 586	-1 096
- oppgradering mv									
Sum							4 682	3 586	-1 096

Statustekst investeringer

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er per september ca. 70 pågående prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 5 og 6a, Sælen oppvekstun - skole - etablering av støyskjerm, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet netto mindreforbruk på prosjekter som sluttfinansieres i forbindelse med tertialrapporten er kr 0,13 mill., og omfatter 11 prosjekter med mindreforbruk og 16 prosjekter med merforbruk.

Per medio september er ca. kr 5 mill. av årets budsjettpost udisponert. Som en del av tertialrapporten foreslår byrådet at ubrukte midler knyttet til tidligere administrativt vedtatt prosjekt ved Arna Dagsenter blir tilbakeført til budsjettposten. Prosjektet ved Arna dagsenter ble stoppet som følge av at reviderte kostnadsoverslag viste vesentlig høyere kostnader enn det som var lagt til grunn på vedtakstidspunktet.

Videre foreslår byrådet å flytte kr 5,25 mill. til 2026 som følge av noe forsinket fremdrift i to påbegynte prosjekter.

Tilfluktsrom - oppgradering mv

Det er et stort behov for oppgradering av tilfluktsrom slik at de blir gjort i stand i henhold til gjeldende krav. Tilfluktsrommene vil da lettere også kunne brukes til andre formål. Det er så langt i år gjort vedtak om å etablere et toalettanlegg m.m. i Krohnstadhøyden tilfluktsrom, samt montere tunnelduk i deler av St. Markus tilfluktsrom. Disse tiltakene forventer en å ha fullført til årsskiftet 2025/2026. Byrådet foreslår videre at kr 1 mill. av året bevilgning flyttes til 2026.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

i 2025 skal midlene brukes til ombygging ved Bergen Helsehus legekantor.

18A-Vann og avløp

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet vann og avløp omfatter vannforsyning og avløpshåndtering for byens innbyggere og virksomheter. Området omfatter også det kommunale overvannssystemet. Vann- og avløpstjenestene er fullt ut finansiert gjennom kommunale gebyrer og bruk av tidligere års opparbeidede fondsmidler. Midlene kan kun brukes til vann- og avløpsformål (innen vann- og avløpssektoren).

Bergen kommune jobber systematisk for å levere god tjenestekvalitet og god effektivitet gjennom å ta vare på og videreutvikle eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur og tilpasse byen til et mer krevende klima. Mye av arbeidet som gjøres skjer i tett samarbeid mellom ulike etater i kommunen og andre infrastruktureiere. Effektivitet og kvalitet måles og sammenlignes med andre kommuner (benchmarking). Publikum skal oppleve god kundeservice og informasjon. Brukerundersøkelsen fra april 2024 viser at 94 % av innbyggerne er fornøyd med vann- og avløpstjenestene.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter

Så langt i 2025 har det vært følgende begivenheter:

- Nye hovedplaner for vannforsyning og avløp og miljø vedtatt i Bystyre 30.01.25.
- Øvregaten ledningsfornyelse ferdigstilt i mars 25.
- Arbeidene på Løvstakksiden startet opp i mars 25. Michael Krohns gt. er stengt til mars 2026.
- Reguleringsplan for Drottningsvik renseanlegg er oversendt til behandling.
- Mjølkeråen avløpsspumpetasjon satt i drift rundt 30.04.25. Vi har da oppnådd målet med prosjektet som er å fase ut Mjølkeråen RA og oppfylle utslippstillatelsen på dette punktet.
- UV filter er installert på Stendafjellet Høydebasseng
- Fellesprosjekt med Bergen Kirkelige Fellesråd pågår i Fjøsangerveien.
- Ledningsfornyning
 - Ledningsfornyelsesprosjektet i Holtaveien startet opp i Q2
 - Gimleområdet separering og fornying pågår.
 - Diverse ledningsfornyning avløp i Fyllingsdalen/Vardenområdet for å redusere mengde fremmedvann til Knappen avløpsrenseanlegg. Godt internt samarbeid på tvers av avdelinger i planlegging og oppfølging gir gode resultater.
 - Fornyning av en stor 375 mm vannledning fra 1934 i Brattlien/Leitet.
 - Fornyning ledninger C. Sundts gate.
 - Innfasing av nye rammeavtaler tar tid og medfører noen forsinkelser/etterslep.
 - Ledningsfornyelse i Lars Hillesgate må utsettes pga. trafikkavvikling og arbeid i Fløyfjellstunnelen.
- Det er inngått tre viktige rammeavtaler i første tertial:
 - Rammeavtale fornyning av VA-ledninger med graving, utblokking og tett-tilsluttet rør.
 - Rammeavtale NoDig for fornyning av avløpsnett med strømpereovering.
 - Rammeavtale dampsikkerhet – rådgivningstjenester.

Hovedplan for vannforsyning og Hovedplan for avløp og vannmiljø 2024 – 2033 ble vedtatt 29.01.2025 i [bystyresak 20/25](#). Hovedplanene er kommunens overordnede sektorplaner for tjenesteområdet vannforsyning og avløpshåndtering, og er styrende for aktiviteten på området.

Sentrale oppgaver og utfordringer i 2025 for vannforsyning

- Anleggsarbeidet med nye Espeland vannbehandlingsanlegg er godt i gang. Kraftverket som er integrert med vannbehandlingsanlegget skal erstattes med et nytt med overløp og større effekt for å kunne øke produksjonen av elektrisk strøm. Planlegging av forsyning mot Åsane fra Espeland fortsetter.
- Det er gjennomført en teknisk og økonomisk utredning for et mulig kraftverk ved Svartediket for å utnytte fallet fra Tarlebødammen med tilhørende eldre ledningsnett. Et slikt kraftverk vil kunne produsere ca. 5 GWh i året, men vil ikke være samfunnsøkonomisk lønnsomt å bygge med dagens kraftpriser. Prosjektet legges derfor bort nå, men vil kunne hentes fram igjen hvis kraftprisene skulle øke i årene som kommer.
- Det er gjennomført en vurdering av mulighet for energiproduksjon også ved Sædalen vannbehandlingsanlegg. Vurderingen har i utgangspunktet en positiv konklusjon, men eventuelt videre arbeid med dette må ses i sammenheng med nødvendig oppgradering av vannbehandlingsanlegget i løpet av 5-10 år.
- Videreføre arbeidet med sikring av vannbasseng og hygienisk sikkerhet i vannforsyningen.
- Holde oppe takten i ledningsfornying, og balansere finansiering over drift og investering.
- Videreføre arbeidet med å øke robustheten på vannforsyningen, utvikle samkjøring mellom kilder og etablering av felles reserve vannforsyning med Øygarden gjennom bygging av vannledning over nytt Sotrasamband.
- Videreføre arbeidet med lekkasjereduksjon.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg
- Videreføre arbeidet med oppfølging av rehabiliteringsplan for vassdragsanlegg.
- Konseptvalgutredning for oppgradering av Kismul vannbehandlingsanlegg følges opp. Før arbeid med et evt. forprosjekt kan påbegynnes, må gjennomføringsmodell mht. Kontrakts- og entrepriseform vurderes. Slike vurderinger er påbegynt.

Sentrale oppgaver og utfordringer i 2025 for avløpshåndtering

- Videreføre arbeidet med planlegging og oppstart på arbeider med oppgradering av de mindre avløpsrenseanleggene. Konseptvalgutredning er utarbeidet for Åsane Nord og Bergen Vest og er behandlet i byrådet. Detaljprosjektering er startet på de første delstrekene i Åsane, og prosjektering av Bergen vest (sør).
- Reguleringsplan for Garnes renseanlegg har vært lagt ut på høring, og ble sendt til politisk behandling. UMBY vedtok i møte den 05.06.25 å sende saken tilbake til byrådet for videre utredning. Konsekvensen med tanke på fremdrift, inngåtte kontrakter og bøter fra Statsforvalter er uavklart. Arbeidet med prosjektering pågår. Arbeidet med klargjøring for oppstart, herunder grunnforhandlinger og arkeologiske utgravinger er utsatt.
- Knappen avløpsrenseanlegg – oppgradering: arbeid med konseptvalgutredning (KVU) startet opp i mars og fullføres i løpet av 2. halvår 2025. Renseanlegget er 40 år gammelt, og det er generelt behov for opprusting. I tillegg skal alternative renseprosesser vurderes i lys av dagens og framtidige rensekra.
- Holde oppe takten i ledningsfornying.
- Videreføre arbeidet med klimatilpasning og øke robustheten i eksisterende avløpssystemer gjennom oppfølging av kommunedelplan for overvann mm.
- Arbeide for en stabil og økende gassproduksjon ved biogassanlegget.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg.

Nærmere om virksomheten

Sirkulærøkonomi og klimafotavtrykk

Energiforbruk – Bergen Vann har de siste årene lagt stor vekt på energiforbruk og energiproduksjon, og på driftsområdet har det vært økende oppmerksomhet på energisparende tiltak og selvforsyning. Bergen Vann vil arbeide videre med å redusere sin del av utslippene for at Bergen kommune skal kunne bli fossilfri i 2030, blant annet gjennom økende overgang til fossilfri anleggsdrift.

Bergen Vann produserer energi selv ved vannkraft og biogass. Pr. august 2025 er det produsert 11,2 GWh energi biogass ut fra oppgraderingsanlegget og 2,92 GWh fra vannkraftanlegg. Produksjon av vannkraft har vært noe redusert fordi deler av anlegget er stengt i forbindelse med ombygging nytt vannbehandlingsanlegg. For hele 2024 ble det produsert 16,2 GWh energi netto biogass ut fra oppgraderingsanlegget samt 7,34 GWh fra vannkraftverkene. Biogassen brukes til busser.

Bergen Vann har vedtatt en intern klima- og energihandlingsplan som følger opp kommunens klimastrategi. Det er utarbeidet et verktøy som gir oversikt over etatens klimafotavtrykk. Bergen Vann er blitt anerkjent av Verdens vannorganisasjon (IWA) som «Climate Smart Utility». Etaten er med i det nye kommunale, tverretatlige Fysisk klimarisikonettverk og skal være med å kartlegge fysisk klimarisiko.

Vannforbruk/vannkvalitet, nyanlegg vann

Alle abonnenter forsynes kontinuerlig med drikkevann av god kvalitet. Bergen kommunes seks vannbehandlingsanlegg har alle UV-stråling (ultrafiolett lys) som hygienisk barriere mot mikroorganismer. Bergen Vann har lav terskel for å sende ut føre-var kokevarsel dersom det er mistanke om redusert vannkvalitet. Ved påvist forurensing sendes kokevarsel.

Grunnet ombygging av Espeland er det produsert mer vann fra Svartediket og Jordalsvannet vannbehandlingsanlegg til nå i år. Totalt vannforbruk pr. 2. tertial er på 19,7 mill. kubikkmeter og forventes å komme under 30,0 mill. kubikkmeter i 2025. Vannforbruket i 2024 var på 30,05 mill. kubikkmeter, som var en liten økning fra året før (29,83 kubikkmeter) og et avvik fra de siste års utvikling med reduksjon i vannforbruket. Det legges stor vekt på lekkasjesøking og hurtig lekkasjeutbedring for å redusere vannforbruket. Befolkningsøkning kan påvirke og gi et økt forbruk.

Bergen Vann har ansvar for byens dammer og gjennomfører tilsyn og oppgradering etter plan godkjent av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

- Storavatnet (Krohnegården) – Rehabilitering av damanleggene er ferdig, og området er tilbakestilt for brukere.
- Nødvendige tillatelser er på plass for nedlegging av dam Storediket. Arbeidet planlegges for oppstart etter vinteren 25/26.
- Bystyret har vedtatt nedlegging av dam Skredderdalen. Detaljprosjektering er startet opp og NVE har sendt konsesjonssøknad på høring.
- Storevatnet (Sandviksfjellet v/Stoltzekleiven), forprosjekt er oppdatert med tre alternativer, full rehabilitering, redusert vannstand eller nedlegging. Etaten har sendt alternativene på høring til Bergen Elveforum og FNF (forum for natur og friluft). Vurdering av konsekvenser for øvrige dammer oppstrøms Storevatnet er ferdigstilt. Vannstanden i Storevatnet har vært senket og vil bli holdt senket fram til planlagte rehabiliteringstiltak er gjennomført.
- Prosjektering pågår for Stemmevatnet og Glørevatnene i Sædalen, Gamsebotstjørna (Ytre Arna), Storevatnet og Ulvvatnet/Svartavatnet (Fanafjellet) ved Kismul. På Gamsebotstjørna

legges det opp til en oppgradering av dammen. Man er i dialog med grunneiere for å avklare adkomstvei for damtiltaket og for fremtidig adkomst for drift og vedlikehold. Planlagt utlysning konkurranse i 2025/tidlig 2026.

Avløpshåndtering og nyanlegg avløp

Bergen kommune fikk 14.10.2016 tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann i Bergen og Arna tettbebyggelse fra Statsforvalteren i Vestland. Kravet til sekundærrensing gjelder for alle de større renseanleggene som i dag oppfyller kravet, Garnes renseanlegg og 18 mindre renseanlegg, inkludert store slamavskillere. Frist for oppfyllelse av kravet for alle anleggene er 31.12.2025, jf. [bystyresak 226/16](#), behandlet 21.09.2016.

Bergen Vann mottok den 17.01.25 brev fra Statsforvalteren med aksept av nye frister. I brev datert 25.02.25 har Statsforvalteren gjort vedtak om tvangsmulkt knyttet til framdrift for etablering av sekundærrensing i Bergen og Arna tettbebyggelse. Mulkt vil bli ilagt dersom Bergen kommune ikke ferdigstiller planlagte sekundærrenseanlegg innen gitte tidsfrister. Saken følges opp i videre dialog med Statsforvalteren.

Gjennomføring av revidert framdriftsplan som innebærer bygging av flere km med avskjærende ledningsanlegg, diverse pumpestasjoner samt 2 nye sekundærrenseanlegg, vil kreve en sterk prioritering av prosjekter i de kommende år, samt en styrking av kapasitet til prosjektgjennomføring.

Det arbeides kontinuerlig for å redusere overløpsutslipp fra avløpsnettets ved å skille regnvannet fra spillvann i sentrale byområder, kalt separering. Dette er et nødvendig og langvarig arbeid for å sikre stabil god vannkvalitet i nære sjøområder.

Bergen Vann, Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten samarbeider for å sikre at kommunedelplan for overvann innarbeides i kommunens planbehandling. Hensikten er å sikre byen mot skader som følge av flom, oversvømmelse og klimaendringer ved at overvannshåndtering blir en integrert del av all arealplanlegging. Det gis uttalelser til planer til offentlig ettersyn. Det er et krav om utarbeidelse av VA-rammeplaner til alle reguleringsplaner. I 2024 ble dette oppfylt 100 %. Dette følges opp og måles tertialvis. Antall reguleringsplaner lagt ut til offentlig ettersyn med VA-rammeplan er pr. 01.09.2025 på 100 %.

Fornyng av ledningsnett

For å hindre forfall i ledningsnettets er det viktig å fornye ledningsnettets kontinuerlig. Det legges vekt på at fornyng i stor grad utføres med gravefrie metoder (No-Dig). Dette gjøres for at disse arbeidene skal gjennomføres effektivt, til minst mulig ulempe for publikum og skade på miljø. Spesielt på avløpssiden utgjør gravefrie metoder hovedandelen. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Fornyng av vannledninger er mer krevende enn fornyng av avløpsledninger. Pr. 10.09.2025 er det fornyet:

- Vann: 2331 meter (hvorav 1225 meter No-Dig (52%) og 1106 meter graving).
- Avløp: 4036 meter (hvorav 2847 meter No-Dig (70%) og 1189 meter graving).

I 2024 ble det fornyet 3,7 km offentlig vannledning, som utgjorde 44 % av årsmålet. Andel utført med gravefrie metoder var 48 %. Det ble fornyet 8,9 km offentlig avløpsledning, som utgjorde 102 % av

årsmål. Andel NoDig var 81 %. Det prioriteres å fornye større, eldre og kritiske vannledninger. Man benytter blant annet risikobasert tilnærming til utvelgelse av ledninger for fornying.

Det vektlegges også å få fornyet private ledninger samtidig med fornying av de offentlige ledningene. Det er fornyet 10,3 km privat avløpsnett til nå i 2025. Dette var i hovedsak utbedring av private ledningsanlegg etter pålegg fra Bergen Vann.

Personal/oppfølging ansatte/rekruttering

Det er krevende å beholde og rekruttere personell til flere nøkkelfunksjoner i Bergen Vann. Det er et meget stramt arbeidsmarked og mangel på personell med kompetanse innen Bergen Vanns kjerneområder. Det må iverksettes ekstraordinære tiltak for å beholde og rekruttere kompetanse innen flere stillingskategorier. Det arbeides kontinuerlig med dette både på kort og lengre sikt.

Bergen Vann ble samlokalisert og flyttet inn i nye lokaler i Krokatjønneveien 11 C 19. august 2024. Det arbeides med tilrettelegging av uteområde og bygging av lagerfasiliteter for å fullføre samlingsprosessen. Tilbakemeldinger fra ansatte er foreløpig gode.

Samarbeidsprosjekter

Bergen Vann er generelt involvert i mange samarbeidsprosjekter i tilknytning til andre infrastrukturprosjekter. Mye tid brukes i oppfølgingen av slike prosjekter for å sikre gode løsninger på klimatilpasning og behov som må ivaretas for å sikre gode VA-anlegg som skal vare i over 100 år. Slike prosjekter gir også anledning til fornyelse av dårlige ledninger.

Digitalisering

Flere digitale løsninger er etablert. Bergen Vann har tatt i bruk datasjø (felles lagringsplass for kontinuerlig innhenting av driftsdata fra VA-systemene), for å bruke dette til analyser av data som kan bidra til effektivisering av virksomheten. Dette har blant annet bidratt til den sterke reduksjonen av lekkasjer på vannledningsnettet. Det jobbes med ytterligere digitaliseringstiltak og innfasing av nytt styrings- og overvåkingssystem (SCADA) som ble anskaffet i 2024. Etaten ser på metoder for å jobbe smart og effektivt, hvor man kan ta i bruk og ha nytte av kunstig intelligens (KI) samt maskinlæring. På avløp har man startet med maskinlæring for å optimalisere drift av pumpestasjoner. Det er tett kontakt med digitaliseringskoordinator i byrådsavdelingen.

IT-sikkerhet og fysisk sikring

Det jobbes ytterligere med sikkerhet i tråd med trusselvurderinger fra overordnede myndigheter. Vannforsyning regnes som kritisk infrastruktur og krever derfor god sikring. I tråd med dette ble tilgang til ledningskartet i Bergenskart stengt i februar 2025. Kunder som har tjenstlig behov eller hjemmel får tilgang til det de trenger via Bergen Vanns kundesenter. Profesjonelle kunder kan også bestille ledningsdata 24/7 via karttjenesten Ambita Infoland. Foretak som utfører arbeid for Bergen Vann får tilgang til det de trenger. Det jobbes ytterligere med sikkerhetskultur og retningslinjer for etatens ansatte og leverandører i forhold til adgangs- og tilgangskontroll. Temaet er jevnlig oppe og sist på HMS-fagdag for alle ansatte 20. juni 2025.

Forholdet til innbyggere og næringsliv

2. tertialrapport - 2025

Bergen Vann er opptatt av å yte god service til byens innbyggere og næringsliv. Bergen Vann deltar i prosjektet *Innføring av Kanalstrategi* som har som mål å forbedre informasjon og sikre rett kanal og kontaktvei inn for kunder. Digital web-løsning Gemini entreprenørportal benyttes av rørleggere og entreprenører. Denne samsnakker med Gemini Privat (kart- og saksbehandlingsløsning for VA-anlegg) og sak/arkivløsning på innsiden.

Bergen Vann gir forhåndsuttalelser om tilknytning til offentlig VA-ledninger ved utbygging av bolig- og næringsområder. Målet er at 90 % av søknadene skal behandles innen en frist på 3 uker. Ved utgangen av august 2025 er det behandlet 466 saker der 399, dvs. 86% er innenfor frist. I 2024 var 82 % av totalt 671 uttalelser innen frist.

Årlig brukerundersøkelse gjennomføres i april hvert år. Rapport for 2025 kom i mai. Andelen som svarer at de er svært/ganske fornøyd med standarden på tjenestene som leveres av Bergen Vann er i 2025 på 87 %, som er en nedgang fra 94 % i fjor. Andelen som har svart "Vet ikke" har økt fra 2 til 10 %. Andelen misfornøyde har derimot ikke økt. Et viktig moment, som kan forklare noe av endringen, er at Bergen Vann i 2025 har endret metode fra CATI (datamaskinassistert telefonintervju) til web-panel. Dette etter anbefaling fra leverandør fordi telefonundersøkelser blir mer og mer arbeids- og kostnadskrevende da folk ikke lenger ønsker å svare. Web-panel er tilsvarende forbedret. Metodeendring var forventet å gi endret høyere vet-ikke andel på noen spørsmål. Leverandør sier også at man erfaringsvis er mer tilbøyelig til å svare ja eller nei på telefon, at man er "mer høflig" og tilbøyelig til å svare positivt. Nedgangen er slik sett som forventet og er av leverandør vurdert som ikke signifikant. Leverandør vurderer fortsatt resultatene som tilsvarende gode. På web er antall respondenter også økt fra 600 til 1000.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Andre tertiat 2023	Andre tertiat 2024	Andre tertiat 2025
Prosentandel rutinemessige vannanalyser med god hygienisk vannkvalitet».	100,0 %	99,9 %	99,9 %
Andel innbyggere tilknyttet avløpsanlegg som tilfredsstiller gjeldende krav	90,0 %	83,7 %	83,7 %
Antall km fornyet avløpsledninger	5,8	5,8	4,0
Antall km fornyet vannledninger	2,5	2,7	2,3
Antall m3 vannforbruk	20,1 mill. m3	20,3 mill. m3	19,7 mill. m3
Andel badeplasser med badevannskvalitet og andel i beste kategori.	86,9 % og 30 %	95 % og 77 %	73 % og 64 %

2. tertialrapport - 2025

Kraftproduksjon, vannkraft*	4,9 mill. kWh	4,4 mill. kWh	2,9 mill. kWh
Kraftproduksjon, biogass**	6,4 mill. kWh	5,7 mill. kWh	6,0 mill. kWh

*Espeland kraftverk ble stengt fra og med april 2025. Nytt kraftverk med økt produksjon er under bygging. Osavatnet kraftverk består.

**Netto salg etter fradrag kjøp strøm og fjernvarme.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Administrasjon - vann og avløp	15 310	0	15 310	15 310	0
Produksjon av vann	111 371	-30 722	80 649	88 259	-7 611
Vannlaboratorium	7 606	-350	7 256	7 912	-656
Distribusjon av vann	390 330	-570 892	-180 562	-181 801	1 238
Avløpsrensing	301 262	-61 450	239 812	228 863	10 948
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann	378 819	-749 022	-370 203	-351 797	-18 406
Tømming av slamavskillere	10 940	-12 491	-1 551	-1 456	-95
Selvkostrenter - vann og avløp	211 181	-1 840	209 341	194 760	14 581
Sum	1 426 819	-1 426 767	52	52	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	11	-11	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	1 426 808	-1 426 757	52	52	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	1 426 819	-1 426 767	52	52	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområde 18A - Vann og avløp (VA) opererer innenfor selvkost og ivaretas av Bergen Vann. Det vi si at vann- og avløpsgebyrene kun skal brukes til vann- og avløpsformål. Eventuelle overskudd avsettes på et selvkostfond, mens eventuelle underskudd dekkes inn av selvkostfond. Inngående balanse selvkostfond ett år skal budsjetteres for å brukes opp eller dekkes inn i løpet av de påfølgende fem år.

2. tertialrapport - 2025

Budsjett og regnskap som avviker fra null ved utgangen av et år, gjelder poster som ikke inngår i selvkost. Den største slike posten er regnskapsmessige meravskrivninger.

Selvkostområde	Beløp
Vann	
Endring i renteforutsetninger	Kr -6,6 mill.
Endring i fondsbruk	Kr 6,6 mill.
Avløp	
Endring i renteforutsetninger	Kr -6,6 mill.
Endring i fondsbruk	Kr 6,6 mill.
Tømming av slamavskillere	
Endring i renteforutsetninger	Kr -0,95 mill.
Endring i fondsbruk	Kr 0,95 mill.
Sum endringer renter og fondsbruk innenfor vann og avløp	Kr 0,0 mill.

Endringene skyldes i hovedsak endringer i renteforutsetninger. I Revidert budsjett ble det lagt til grunn 4,6 %, ny rentesats er 4,3 %. Dette gir reduserte rentekostnader og -inntekter. Netto endringer før bruk av fond er derfor -14,2 mill.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		52	52	52	52
Justert ramme		52	52	52	52
Sum Tekniske justeringer		-11 992	0	0	0
Sum Endring i bruk/avsetning av fondsmidler		13 295	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		1 303	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		1 355	52	52	52

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå		
Vedlikehold av va-anlegg	76 855	52 227
		24 628 Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.

2. tertialrapport - 2025

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Sum	76 855	52 227	24 628	
Nye tiltak				
Aktivitetsvekst pga. nye VA-anlegg og ledningsnett	4 000	2 000	2 000	Aktivitetsveksten kan bli noe lavere enn forventet blant annet pga. forsinkelser på driftssetting av enkelte VA-anlegg under utbygging. Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.
Sum	4 000	2 000	2 000	
Inntektsendringer				
Inntekstvekst på refusjoner	-20	-20	0	Inntektene er i samsvar med budsjett.
Inntektsøkning biogass	-780	-780	0	Inntektene er i samsvar med budsjett.
Inntektsendring kraftverk	200	200	0	Inntektene er i samsvar med budsjett.
Produksjon og spotpris salg elkraft	-1 500	-1 500	0	Inntektene er i samsvar med budsjett.
Gebyrendring innen VA	-105 140	-110 440	5 300	Årsprognose har merinntekt for avløp totalt i forhold til budsjett, herav merinntekt for årsgebyr og mindreinntekt for engangsgebyr, samlet kr 10,9 mill. Dette motsvares av en forventet mindreinntekt for vann i forhold til budsjett for både års- og engangsgebyr på kr 5,6 mill. Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.
Sum	-107 240	-112 540	5 300	
Sum tiltak	-26 385	-58 313	31 928	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen Vann skal være en viktig bidragsyter til at kommunen når sine klima- og miljømål ved å redusere klimaavtrykket og bidra til et fossilfritt Bergen 2030.	Mengde energi produsert fra biogass (GWh/år)	18,0	11,2	Det er pr 31.08.25 produsert 11,2 GWh ved biogassanlegget. Årsmål, vil først i 3 tertial se om man når målet.
		Mengde energi produsert i kraftverkene (GWh/år)	8,5	2,9	Noe redusert produksjon grunnet deler av anlegget er stengt grunnet ombygging til nytt vannverk.
	I Bergen skal vannforekomster ha god økologisk vannkvalitet og avløpshåndteringen skal ligge på et nivå som ivaretar dette.	Antall av de fem store renseanleggene der vannkvaliteten ved utslippspunktene tilsvarer klasse 2 (god tilstand) eller bedre	5	4	Ikke foretatt måling til nå i år. Måling fra tidligere viser at 4 av 5 anlegg oppfyller mål om god kvalitet - Flesland besto ikke sist måling. Dette skjer ikke årlig og rapporteres kun i 3. tertial.
	Kunder skal være fornøyd med tjenestene som leveres og den behandling de får når de henvender seg til Bergen Vann.	Saksbehandlingstid, andel saker behandlet innen frist. Forhåndsuttalelse om tilknytning/andel komplette saker innen frist 3 uker.	90,0 %	86,0 %	Det er behandlet 466 saker der 399 /86% var innenfor frist. Har hatt noen utfordringer på ressurser samt ferieavvikling i sommer.
	Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal avløpsnettets fornyes for å sikre tilfredsstillende funksjon og ivareta leveringssikkerheten på lang sikt.	8,5	4,0	Ledningsfornyelse avløp er pr 10.09.25 på 4036 meter (2847 meter Nodig (70 %) og 1189 meter graving)
		I Bergen skal reguleringsplaner og tilhørende rammeplaner for vann og avløp identifisere, dimensjonere og sikre arealer for overvannshåndtering.	98,0 %	100,0 %	Antall reguleringsplaner lagt ut til off. ettersyn med VA-rammeplan er pr 01.09.25 på 100 %.
		I Bergen skal vannledningsnettets fornyes for å sikre tilfredsstillende funksjon og ivareta leveringssikkerheten på lang sikt.	6,9	2,3	Ledningsfornyelse vann er pr 10.09.25 på 2331 meter (1225 meter NoDig (52%) og 1106 meter graving).
		Totalt årlig vannforbruk i Bergen skal reduseres.	29,7	29,7	Grunnet ombygging av Espeland er det produsert mer vann fra Svartediket og Jordalsvannet VBA til nå i år. Total vannforbruk

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					forventes å komme under 30.mill m3 i 2025.
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal publikum være fornøyd med standarden på vann- og avløpstjenestene. Minst 90 % av de spurte skal være svært fornøyd eller ganske fornøyd med standarden på tjenestene.	Spørreundersøkelse, prosentandel som svarer at de er fornøyd eller ganske fornøyd med standarden på tjenestene fra Bergen Vann.	92,0 %	87,0 %	Årlig brukerundersøkelse ble gjennomført i april som før. Andel som svarer at de er svært/ganske fornøyd er i 2025 på 87 %. En nedgang fra 94 % i fjor. Viktig info her er at vi har endret metode fra telefonundersøkelse til web-panel undersøkelse i år. Dette var forventet å påvirke resultat sa leverandør, men vi har de siste år blitt anbefalt å bytte metode da telefon er mer og mer arbeidskrevende og også kostbart fordi færre ønsker å svare på telefon. Vi har på web økt antall respondenter fra 600 til 1000. Vi ser at vet ikke- andel har økt fra 2 til 10 %. Andel misfornøyde har ikke økt. Erfaringsvis er man mer "overhøflig" og tilbøyelig til å svare positivt på telefon vs web, og det er også en større andel som er tilbøyelig til å svare "vet ikke" på web. Totalt mener leverandør nedgang da er ikke signifikant.
	I Bergen skal vannforsyningssystemet levere godt og hygienisk drikkevann til abonnentene.	Prosentandel rutinemessige vannanalyser med god hygienisk vannkvalitet (på E.coli og intestinale enterokokker).	100,00	99,93	Vi har per. 2. tertial 2025 2 avvik mht hygienisk vannkvalitet på rutineprøver. Prosentandel med god hygienisk vannkvalitet er 99,93 %.
	I Bergen skal alle offentlige badeplasser ha badevannskvalitet og 75 % av disse skal være i beste kategori.	Prosentandel av offentlige badeplasser som er i kategori god eller bedre når det gjelder badevannskvalitet. Resultat fra prøvetaking i badevannsesongen.	75,0 %	73,0 %	Prøvene startet i april i årets basesesong. 22 badeplasser har fått klassifisering – Steinsgardsvikane og Sandholna har ikke nok data til å bli klassifisert enda. Årets resultater viser en forverring: to badeplasser har gått fra «tilstrekkelig» til «dårlig», én badeplass har gått fra «god» til

2. tertialrapport - 2025

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					«tilstrekkelig» og én har gått fra «utmerket» til «god». 73 % av badeplassene er i klasse «god» eller bedre. 64 % av badeplassene er i beste kategori («utmerket»).

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjet- t	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann		-	-	-	-	Løpende	57 013	32 349	-24 664
Avløpsrensing Breiviksbakken del 2 separerer overvann		-	-	-	-	Løpende	5 000	2 000	-3 000
Bryggjedalen avløpspumpestasjon		IA	10 794	11 520	-726	2.kv. 2026	872	4 438	3 566
Bybanen sentrum - Fyllingsdalen, va-anlegg	BY213/18	IA	8 465	9 270	-805	4.kv. 2029	8 465	9 270	805
Distribusjon av vann Espeland vannbehandlingsanlegg	BY146/22	659 500	497 411	497 411	0	Ferdig	0	0	0
Fanahammeren avløpssanering	BY97/24	-	-	-	-	Løpende	35 406	33 729	-1 677
Fjell - Bergen reservevannforsyningsanlegg	BY29/18	800 000	913 880	913 880	0	4.kv. 2029	123 774	162 056	38 282
Fjellanlegg oppgradering		72 000	72 000	72 000	0	4.kv. 2027	9 429	657	-8 772
Forsyningsledninger Furubotn del 2 separer overvann		50 000	80 000	80 000	0		441	541	100
Garnes renseanlegg oppgradering	BY317/22	-	-	-	-	Løpende	39 125	32 066	-7 059
Gimleveien m.fl. va-anlegg	UFGN42/24	IA	-2 946	-2 946	0	Ferdig	0	0	0
Gjensidigegården va-anlegg	UFGN38/24	IA	3 256	3 256	0	4.kv. 2031	0	0	0
Hilleren avløpspumpestasjon		615 000	629 734	629 734	0	4.kv. 2031	38 824	30 152	-8 672
Holtaveien va-anlegg	BY132/24	42 800	42 111	42 111	0	4.kv. 2027	6 321	5 008	-1 313
Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng	BR1178/22	30 000	30 016	30 016	0	4.kv. 2026	5 175	13 469	8 294
Johan Berentsensvei va-anlegg	BR1321/23	IA	7 000	7 000	0	2.kv. 2026	2 131	0	-2 131
		73 000	73 000	73 000	0	4.kv. 2029	15 044	15 269	225
		19 800	21 114	21 654	-540	4.kv. 2025	0	540	540
		IA	22 923	22 923	0	4.kv. 2027	17	17	0

2. tertialrapport - 2025

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedt tt	Totalprogn se	Avvi k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogn se	Forsl ag til bud.endr.
Kismul hovedvannledning del 1	UFKN 127/21	28 860	24 860	24 860	0	Ferdig	0	0	0
Kjøkkelvikdalen vannledning		IA	9 965	10 229	-264	3.kv. 2025	0	264	264
Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg	UFKN 60/20	30 000	61 417	61 417	0		0	0	0
Lagunen— Skjoldskiftet (Miljøløftet) separer overvann	BY 135/24	151 500	151 500	151 500	0	4.kv. 2028	8 462	8 462	0
Lars Hillesgate vannledning	UFKN 85/25	47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2028	12 000	0	-12 000
Lyngbøvegen va- anlegg	BY 104/22	59 500	87 910	87 910	0	4.kv. 2026	5 428	5 712	284
Løvstakklien - Bøhmergt. va- anlegg	BY 315/23	168 000	176 897	176 897	0	4.kv. 2031	17 695	34 437	16 742
Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg	BY32/19	171 000	271 963	274 795	-2 832	4.kv. 2025	39 021	41 996	2 976
Mynteviken va- anlegg	UFKN 63/23	26 000	28 496	28 496	0	4.kv. 2030	0	0	0
Nattlandsfjellet borehullsledning		IA	10 400	10 400	0	4.kv. 2028	257	257	0
Nedre Nygård del 1 va-anlegg	UFKN 64/20	22 000	28 875	31 620	-2 745	4.kv. 2025	547	3 292	2 745
Nedre Nygård del 2 va-anlegg	UFKN 153/24	47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2028	0	0	0
Produksjon av vann		-	-	-	-	Løpende	17 389	2 000	-15 389
Riplegården	BR	19 000	19 569	19 069	500	Ferdig	0	-500	-500
Høydebasseng	1266/23	-	-	-	-	Løpende	120 998	100 622	-20 376
Rørfornyng av vann- og avløpsledninger		IA	74 573	74 573	0	4.kv. 2030	297	0	-297
Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning		IA	7 329	4 875	2 454	4.kv. 2028	2 454	0	-2 454
Stamskaret pumpestasjon uv- anlegg									
Storavatnet dammer (Fyllingen)	UFKN 14/22	45 500	46 480	46 480	0	4.kv. 2030	385	445	60
Storediket (dammer)	UFKN 68/25	31 000	30 981	30 981	0	4.kv. 2029	0	0	0
Sædalssvingene vannledning		IA	3 550	3 670	-120	Ferdig	-120	0	120
Sætrevegen ringledning		IA	18 064	18 064	0	Ferdig	0	0	0
Øvre Smøråsvegen va-anlegg		9 400	12 057	12 057	0	Ferdig	0	0	0
Åsane nord avløpsnett trinn 1	UFKN 66/25	40 000	261 250	261 250	0	4.kv. 2032	11 028	6 478	-4 550
Sum øvrige prosjekter							71	0	-71
Sum							582 949	545 027	-37 923

Statustekst investeringer

Avløpsnett / innsamling av avløpsvann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsrensing. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men som ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det gjøres noen endringer i periodisering med bakgrunn i forventet aktivitet i senere år.

For Fjøsangerveien overvannsanlegg foreslås det å flytte midler fra 2025 til 2026 grunnet utsatt byggestart. Det kan ikke gjennomføres boring på vinteren og arbeidet må derav utsettes til våren. Prosjektet Salhus–Kistebakkene–Naustvegen avløpsledning har tidligere oppstart enn antatt og det hentes midler fra 2026 til 2025.

Avløpsrensing

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsrensing. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men som ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det gjøres noen endringer i periodisering med bakgrunn i forventet aktivitet i senere år. I 2025 benyttes midler til Biogassanlegget kvern.

Breiviksbakken del 2 separerer overvann

Prosjektet er en videreføring av Breiviksbakken del 1 og gjelder separering av avløpssystemet mellom Løvstakken og Solheimsviken. Prosjektet består av ny overvannsledning. Separering av avløpssystemet på Løvstakksiden er viktig for å redusere tilførselen av rent vann til Holen renseanlegg og for å redusere forurensning fra overløpsdrift. Tilførsel av rent vann i renseanlegg er bare en ekstra kostnad da det allerede er rent/renset, og i tillegg stjeler kapasitet som kan brukes til å rense avløp. Separering av avløpssystemet er viktig både fordi området nå er et boligområde med høyt krav til vannkvalitet, og fordi sjøbunnen nå tildekkes med rene masser og ny tilførsel av forurensning derfor må stanses. Prosjektet er under avslutning og det forelås en oppjustering av totalprognose grunnet økte kostnader knyttet til konkurs hos entreprenør. Det måtte anskaffes ny entreprenør som måtte rette feil og bytte ødelagte deler.

Bryggjedalen avløpsspumpestasjon

Bryggjedalen avløpsspumpestasjon pumper avløpsvann som kommer fra områdene på oversiden av Morvikveien mellom Bryggjedalen til Hesthaugsvegen, samt avrenning fra ned- og oversiden av Morvikveien fra krysset Hesthaugveien/Morvikveien til Sletteviksveien. Anlegget vurderes som samfunnskritisk, men er i dårlig stand. Byggearbeidet startet opp i mars. Under arbeidet ble det konstatert at anlegget er i enda dårligere stand enn tidligere antatt. På grunn av dette er usikkerhetskalkylen økt. I tillegg er innkommende pris etter gjennomført anbudskonkurranse høyere enn tidligere estimert. Med bakgrunn i disse momentene foreslås det derfor en økning i totalprognosen.

Bybanen sentrum - Fyllingsdalen, va-anlegg

Prosjektet er avsluttet

Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger

Dette er en samlepost for mange mindre vann- og avløpsprosjekter som i hovedsak bruker NoDig-metoder, men også graveprosjekter. Bergen Vann hadde til og med januar 2025 to pågående rammeavtaler med entreprenør om fornying av vann- og avløpsledninger. Ny rammeavtale hadde oppstart i februar og arbeid som er påstartet etter februar vil gå på ny kontrakt og ny budsjettpost (Dig

og NoDig rammeavtaler). Midlene som er igjen er for prosjekter som ble påbegynt under den tidligere rammeavtalen.

Distribusjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen distribusjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. De største prosjektene i denne posten er etablering av UV-anlegg på Stendafjellet høydebasseng og etablering av nye lagerhaller i Krokattjønnvegen. Det gjøres det endringer i periodiseringen av flere underliggende prosjekter slik at de er i samsvar med oppdaterte estimater for fremdrift.

Espeland vannbehandlingsanlegg

Espeland vannbehandlingsanlegg er et av fem vannbehandlingsanlegg i Bergen vannverk. Det pågår bygging av et nytt anlegg med oppgradert vannbehandlingsprosess for å tilfredsstille dagens krav om to hygieniske uavhengige barrierer mot parasitter. Anlegget vil etter ferdigstilling levere samme kvalitet og hygienisk sikkerhet som de fire andre vannbehandlingsanleggene. I tillegg økes maks vannproduksjon fra dagens 67 000 m3 pr. døgn til 80 000 m3 pr. døgn. Det nye behandlingstrinnet skal også fjerne humus og dermed redusere fargen på vannet, noe som også setter anlegget bedre i stand til å håndtere økning i farge på grunn av klimaendringer. Det bygges også et nytt vannkraftverk integrert med behandlingsanlegget, og det gamle kraftverket rives.

I perioden februar-juni 2025 var vannbehandlingsanlegget nedstengt grunnet arbeid på eksisterende råvannsledning. Betongarbeidene på nytt prosessbygg nærmer seg slutten. Murerarbeider på nytt prosessbygg startet opp som planlagt etter sommerferien. Prognose for 2025 foreslås oppjustert for å ta igjen forsinkelser fra tidligere år. Det fremskyndes dermed midler fra 2026 til 2025.

Fanahammeren avløpssanering

I hovedplan for avløp og vannmiljø 2024-2033 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland. Deler av anlegget er bygget samtidig med ny E39. Det gjelder åpning av bekken mot Mjølkevika og tilknytning til avløpstunnelen i Rådalen, som går til Flesland renseanlegg. Det som gjenstår er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og å overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnverv. Dermed er oppstart av gjenstående byggearbeider usikkert. Den usikre oppstarten gjør at midler må skyves fra 2025 til 2026.

Fjell - Bergen reservevannforsyning

Prosjektet gjelder etablering av en gjensidig reservevannforsyning mellom Bergen og Øygarden kommune. Arbeidet utføres i forbindelse med Rv555 - Sotrasambandet, som er et OPS-prosjekt (offentlig-privat-samarbeid), med Statens vegvesen som byggherre. Etableringen av en gjensidig reservevannforsyning mellom kommunene vil ha stor betydning for styrking av vannforsyning og leveringssikkerhet i Bergen Vest, i tilfelle utfall av hovedvannforsyning gjennom Løvstakken og Gravdalsfjellet. Det er usikkert når Bergen Vann vil motta faktura fra Statens vegvesen for utført arbeid og prosjektering. Kostnader som er påløpt hittil gjelder kontroll av utførelse. Det skyves 0,1 mill. fra 2026 i henhold til oppdatert fremdriftsplan fra Statens vegvesen. Deler av budsjettet foreslås derfor skjøvet til 2026 fra 2025 for å være i samsvar med estimert fremdrift.

Fjellanlegg oppgradering

Dette er en budsjettpost for mindre prosjekter knyttet til oppgradering av fjellanlegg. Samleposten er nødvendig for å kunne ta høyde for prosjekter som ikke er ferdigdefinert på budsjetteringstidspunkt. Det gjøres justeringer i budsjettpostens periodisering basert på forventet aktivitet.

Ufordelte midler på sekkepost på 7 mill. foreslås å skyves til 2026

Forsyningsledninger

Prosjektet er avsluttet

Furubotn del 2 separer overvann

Prosjektet omfatter separering av Kisteveit (muret grøft) for spillvann/overvann, og sanering av privat utslipp til sjø. Det blir i tillegg etablert et nytt kommunalt spillvannsnett

Garnes renseanlegg oppgradering

Prosjektet omfatter etablering av ny innløpspumpestasjon i fjell og nytt renseanlegg på Garnestangen. Prosjektet inkluderer også etablering av ny tilkomstveg til det nye anlegget og riving av det eksisterende renseanlegget når det nye er satt i drift. Det har vært utfordringer med å få godkjent reguleringsplan som medfører forsinkelse i oppstart av anleggsarbeidet. Som følge av dette foreslås det å flytte midler fra 2025 til 2026.

Gimleveien m.fl. va-anlegg

Avløpsanlegget i Gimleområdet ble på 1930-tallet etablert som fellessystem. Dette medfører at store mengder overvann føres unødvendig til pumpestasjoner/reseanlegg. Prosjektet som er planlagt omfatter omlegging og fornying av eksisterende vann- og avløpsanlegg, separering av eksisterende avløp som er etablert som fellessystem (fører både kloakk og overvann i samme rør) og arbeid med stikkledninger som i dag ligger i veien. Prosjektet løsning kunne ikke gjennomføres og prosjektet måtte omprosjekteres. Byggestart må derav utsettes og midler skyves til 2026.

Gjensidigegården va-anlegg

Prosjektet ved Gjensidigegården omfatter separering av fellessystem (rør som fører både avløp og overvann) og utskifting av eksisterende vannforsyning. Overvannssystemet dimensjoneres for fremtidige mengder med nytt utslipp ved Gjensidigegården. Grunnet økte kostnader for eiendomsoverdragelse forelås det å flytte deler av usikkerhetsavsetningen i 2027 frem til 2025.

Hilleren avløpspumpestasjon

Privat utbygger skal bygge en privat pumpestasjon for å dekke sitt eget behov. Bergen Vann ser imidlertid at ved å oppgradere denne til en kommunal pumpestasjon så kan øvrig avløp føres inn på denne og sanere det kommunale utslippet i Bekkjavika. Pumpestasjonen avventes med å settes i drift til systemet har fått økt kapasitet. Utbygger skal etablere en midlertidig slamavskiller slik at det er en rensløsning på avløpet fram til driftsstart. Arbeidet er slutført, men entreprenør har ikke levert sluttdokumentasjon. Sluttoppgjør og overtakelse vil finne sted i 2026, det foreslås dermed å skyve midler fra 2025 til 2026.

Holtaveien va-anlegg

Bergen Vann skal skifte ut vann- og avløpsledninger i Holtavegen med sideveier grunnet dårlig tilstand på eksisterende vann- og avløpsanlegg. Prosjektet har hatt en forsinket oppstart da prosjektering viste at arbeidene blir mer omfattende enn tidligere estimert. For å hente inn forsinkelsen er prosjektframdriften forsert. Det foreslås derfor å flytte midler fra 2026 til 2025.

Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng

Det er bygget et høydebasseng i Stuajordet på Arnatveit. Bassenget gir bedre driftssikkerhet, tryggere branndekning og mer stabile driftsforhold i forsyningsnettet i Indre Arna. Prosjektet er ferdigstilt og sluttoppgjør pågår. Som følge av sluttoppgjøret foreslås det å øke totalprognosen. Dette skyldes følger av at opprinnelig entreprenør gikk konkurs. Det måtte anskaffes ny entreprenør som i tillegg måtte utføre deler av arbeidet på nytt.

Johan Berentsensvei va-anlegg

Kommunen skal trafikksikre Johan Berentsens vei ved å etablere fortau. I den forbindelse skal det også separeres overvann fra Nygårdsmyren. Det er i tillegg vurdert å sette opp en liten pumpestasjon for å sanere avløpsutslippene fra bebyggelsen nedstrøms Nygårdsmyren. Prosjektet har vært i stillstand grunnet eksproprieringsvedtak. Det blir gjort arbeid med avslutte detaljprosjekteringen, få vedtak om forhåndstiltredelse av grunn. Det er en mulighet for oppgjør av ekspropriering i 2025.

Kismul hovedvannledning del 1

Hovedvannledning fra Kismul vannbehandlingsanlegg og ned til Hamretjørna, (knutepunkt til E39-prosjektet) rehabiliteres. Prosjektet er avsluttet

Kjøkkelvikdalen vannledning

Prosjektet omfatter etablering av nye vannledninger for å danne ringsystem på vannforsyningen i Kjøkkelvikdalen. Ringsystemet etableres for å bedre dagens trykksituasjon og vannkvalitet. Prosjektet avsluttes i løpet av 2025. 0,3 mill. av usikkerhetsavsetningen i 2028 foreslås flyttet til 2025.

Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg

Prosjektet er avsluttet

Lagunen–Skjoldskiftet (Miljøløftet) separer overvann

E39 Sykkelvei Lagunen – Skjoldskiftet, er samarbeidsprosjekt innenfor Miljøløftet med Statens Vegvesen som byggherre. Bergen kommunes del av prosjektet går ut på å flytte og etablere nye vann- og avløpsledninger samtidig med bygging av ny gang- og sykkelvei mellom Skjoldskiftet og Lagunen. Det skal legges om både gamle og nyere ledninger langs traseen. Det vil også bli utført separering fra fellesledning til separat spillvann- og overvannsledning. Prosjektering er i slutfasen og oppstart forventes i løpet av året.

Lars Hillesgate vannledning

Prosjektet gjelder rehabilitering av vannledning i Lars Hilles gate. Vannledningen som er der i dag, ble etablert i 1923, er i grått støpejern og klassifisert til å være i svært dårlig tilstand. Ved hjelp av NoDig-teknologi vil Bergen Vann etablere en ny vannledning, med en mindre diameter, inne i vannledningen som ligger der i dag. Arbeidet vil foregå på strekket av Lars Hilles gate som ligger mellom Strømgaten og Christies gate. Veistrekket det skal arbeides på, er en del av europaveinettet og har høy ÅDT (årsdøgntrafikk). Hvis E39 Fløyfjelltunnelen blir stengt, er denne delen av Lars Hilles gate brukt som omkjøringsvei.

På grunn av prosjektets plassering er det etablert kontakt med Statens vegvesen som har lagt som føring at arbeidet kan utføres på dagtid. Dette er med forutsetning om at et kjørefelt til enhver tid skal være åpent for ferdsel, slik at veistrekket fortsatt kan brukes som omkjøringsvei dersom Fløyfjellstunnelen må stenge. Grunnet utfordringer med tilkomst, er oppstart av prosjektet forsinket. Det foreslås dermed å skyve midler fra 2025 til 2026.

Lyngbøvegen va-anlegg

Utbedring av Lyngbøveien var i utgangspunktet et trafikksikkerhetstiltak i regi av Bymiljøetaten. I forbindelse med utviklingen av prosjektet ble det også innledet et samarbeid med Bergen Vann for å fornye og utbedre ledningsnettet i området. I rulleringen av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble budsjettet for Lyngbøvegen VA-anlegg økt. Årsaken var at entreprenøren med ansvar for utførelsen av prosjektet gikk konkurs og prosjektet måtte prosjekteres på nytt for ny utlysning. Dette førte til et opphold i fremdriften, men prosjektet forventes å starte opp igjen i 2025 og det foreslås derfor å flytte midler fra 2026 til 2025.

Løvestakklia - Bøhmergt. va-anlegg

Prosjektet gjelder separering av avløpssystemet mellom Løvestakken og Solheimsviken. Prosjektet består av ny overvannsledning. Separering av avløpssystemet på Løvestakksiden er viktig for å redusere tilførselen av rent vann til Holen renseanlegg og for å redusere forurensning fra overløpsdrift. Tilførsel av rent vann i renseanlegg er bare en ekstra kostnad da det allerede er rent/renset, og i tillegg stjeler kapasitet som kan brukes til å rense avløp. Separering av avløpssystemet er viktig både fordi området nå er et boligområde med høye krav til vannkvalitet, og fordi sjøbunnen er tildekket med rene masser. På grunn av økte kostnader forårsaket av eksterne omstendigheter hovedsaklig leie av grunn, foreslås det å flytte midler fra senere år til 2025.

Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg

I hovedplan for avløp og vannmiljø 2024-2033 er det beskrevet at alle renseanleggene innenfor Bergens tettbebyggelse skal oppgraderes til sekundærrenseanlegg eller at utslippene samles i færre anlegg. Dette må gjøres for å oppfylle kravene i utslippstillatelsen fra statsforvalteren. Kvernevik avløpsrenseanlegg er et av de store renseanleggene som er oppgradert til sekundærrenseanlegg. Det er tatt i bruk overføringsanlegg for avløp fra Mjølkeråen renseanlegg til Kvernevik renseanlegg. Mjølkeråen renseanlegg, to større kommunale slamavskillere og en større privat slamavskiller er tatt ut av drift. Fallet mellom renseanlegget i Mjølkeråen og renseanlegget i Kvernevik var større enn tidligere antatt. Det medførte endret løsning på pumpestasjonene i Mjølkeråen og Naustveien. Som følge av dette foreslås det en økning i totalprognosen samt at det hentes midler fra 2026 til 2025. Bakgrunnen er etablering av ekstra støttemurer og økt kostnader ved trafikkavvikling eller eksterne forhold.

Mynteviken va-anlegg

Prosjektet omhandler etablering av vann- og avløpssystem i Mynteviken. Det skal etableres en pumpestasjon i Myntevikvegen som skal pumpe avløpet videre til Mørkevika via sjøledning. Bergen kommune har gjennomført prosjektering for etablering av kommunalt ledningsnett til Mynteviken. Området har direkte utslipp av avløp og mange i området har utilstrekkelig kvalitet på vann fra private brønner. Prosjektet er noe forsinket, men forventes å starte opp i 2028.

Nattlandsfjellet borehullsledning

I hovedplan for avløp og vannmiljø 2024-2033 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland

Nedre Nygård del 1 va-anlegg

Prosjektet er i regi av Graveklubben, som er et samarbeid mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS. Arbeidet omfatter fornying av eksisterende va-anlegg og separering av overvann i Lyder Sagens gate, Daniel Hansens og Jonas Reins gate. Prosjektet nærmer seg avslutning, men har økt noe i omfang i forhold til det som var prosjektert. Mengdene masser som måtte tas ut var større enn anslått samt kompleksitet knyttet til kulturhistoriske funn. Som følge av dette foreslås det å øke totalprognosen.

Nedre Nygård del 2 va-anlegg

Prosjektet er et graveklubbprosjekt (Et samarbeid mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS.) Arbeidet skal bestå i fornying av eksisterende vann- og avløpsanlegg og separering av overvann på Nedre Nygård. Prosjektet er en forlengelse av graveklubbprosjektet Nedre Nygård del 1. Oppstarten på prosjektet er utsatt, i påvente av økonomisk bevilgning hos en av samarbeidspartnerne i prosjektet.

Produksjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen produksjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det foreslås å skyve midler på Gamsebotstjørna dam, Stemmevatnet/Glørevatnet dammer, Grøntua høydebasseng ombygging fra 2025 til 2026 grunnet forsinket oppstart. Det har tatt lengre tid enn forventet å få gjennomføringsvedtak.

Riplegården høydebasseng

Prosjektet er avsluttet

Rørfornyng av vann- og avløpsledninger

Dette er en samlepost for mange mindre vann- og avløpsprosjekter. Budsjettposten har endret navn fra "Dig og No dig rammeavtaler" til rørfornyng av vann- og avløpsledninger. Det arbeides kontinuerlig med å fornye ledningsnett. I noen tilfeller medfører det graving.

Bergen Vann har inngått ny rammeavtale om fornyng av vann- og avløpsledninger. Anleggene er lokalisert ulike steder i Bergen og det pågår arbeid på ulike prosjekter med ulikt arbeidsomfang. Bergen Vann hadde til og med januar 2025 to pågående rammeavtaler med entreprenør om fornyng av vann- og avløpsledninger. Arbeidet som utføres finansieres både over drifts- og investeringsbudsjettet, blant annet avhengig av type arbeid som skal utføres. Det er gjort administrative budsjettjusteringer som flytter investeringsmidler fra den tidligere budsjettposten til denne. I forbindelse med T2 foreslås det å gjøre endringer i periodiseringen av investeringen for å tilpasse prognosen til avtalt fremdrift og fordeling av drifts- og investeringsmidler.

Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning

Prosjektet gjelder styrking av samkjøringsmuligheten mellom Kismul, Espeland og Svartediket vannbehandlingsanlegg ved at det legges ny ledning fra Skjold til Fjøsanger. Prosjektet må ses opp mot planlegging og gjennomføring av annen infrastruktur i området. Oppstart på prosjektet er utsatt grunn av forsinkelser i planleggingen. Budsjettmidlene i år foreslås derfor flyttet til neste år.

Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg

Prosjektet er avsluttet

Storavatnet dammer (Fyllingen)

Prosjektet gjelder rehabilitering av dammer i tilknytning til et nedlagt vannmagasin i Fyllingsdalen; dam Storavatnet, dam Storavatnet nord, dam Storavatnet sør og dam Svartatjørna for å tilfredsstille krav i Damsikkerhetsforskriften. Arbeidene ble ferdigstilt i 2024, men utarbeidelse av sluttdokumentasjon og sluttoppgjør gjenstår. Deler av midlene for 2026 foreslås å flyttes til 2025, som reserve for prosjektavslutningen.

Storediket (dammer)

Prosjektet går ut på å rehabilitere dammen Storediket, som er lokalisert i Byfjellene, for å tilfredsstille krav i Damsikkerhetsforskriften. Rehabiliteringen omfatter i hovedsak fylling av damdel, bunntappearrangement og flomløp. Prosjektet starter opp i 2026 og forventes ferdigstilt i 2029

Sædalssvingene vannledning

Prosjektet er avsluttet

Sætrevegen ringledning

Prosjektet er avsluttet

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter. Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter vannressurslovens § 5. Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum. Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement.

Ytre Arna høydebasseng

Prosjektet er avsluttet

Øvre Smøråsvegen va-anlegg

Prosjektet er avsluttet

Åsane nord avløpsnett trinn 1

Åsane Nord omfatter et område med totalt 5600 personekvivalenter (PE) i dag + næring der ca. 50 % (2850 PE) er tilknyttet eksisterende mekaniske renseanlegg i Hylkje, Steinestø eller Tellevik. I tråd med hovedplan for avløp og vannmiljø 2019–2028 er rensekravet at alt avløpsvann i området skal gjennomgå sekundærrensing, regulert i utslippstillatelsen fra 14.10.2016. Konsekvensutredningen, som er utført før internt forprosjekt i planavdelingen, har konkludert at bygging av overføringsanlegg til Kvernevik renseanlegg er den beste løsningen for området Åsane Nord. Åsane Nord-prosjektet omhandler totalt 12 delentrepriser fordelt over flere år. Åsane Nord byggetrinn 1 består av tre delentrepriser. I første del skal det graves ca. 440 meter av avløpsledninger og ca. 400 meter med vannledninger. I delentreprise 2 og 3 skal det etableres ca. 3500m med avløpsledninger fra Kvernevikstemma til Coop Xtra ved Åsamyrane. I forbindelse med dette skal det utføres omfattende renskarbeid i tunnelen, samt sikringstiltak m.m. Samtidig med disse arbeidene skal det etableres nye rømningsveier i tunnelen for å sikre arbeiderne underveis og fremtidig drift av ledninger. Senere oppstart av detaljprosjektering pga. geoteknisk vurdering av tunnel har medført utsettelse av oppstart. Det foreslås derfor å skyve midler fra 2025 til 2026.

18B-Renovasjon

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter kommunens lovpålagte innsamling og behandling av husholdningsavfall, etter Forurensningslovens § 30. Bergen kommune ivaretar oppgavene ved tjenestekjøp fra BIR Privat AS. Tjenesteområdet omfatter også forvaltning/etterdrift av nedlagte avfallsdeponier, herunder bl.a. kostnader ved miljøtiltak på disse deponiene. Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten.

Bergen har en fremtidsrettet, avansert og klima- og miljøvennlig renovasjonsløsning for Bergen sentrum; bossnettet. I dette underjordiske rørsystemet fraktes restavfall, plast, papir og drikkekartonger fra egne nedkast rundt om i byen til oppsamlingsterminaler lokalisert i utkanten av sentrumskjernen. I terminalene blir bosset komprimert, og deretter transportert bort til gjenvinning. Bossnettet gjør Bergen til en renere og penere by. Moderne renovasjonsløsninger er samfunnskritisk infrastruktur, og et viktig element planleggingen og utformingen av byutviklingen.

Bossnettet bygges primært for husholdningene og deres avfall, men det er også mulig for næringskunder å knytte seg til nettet. Det er BIR, gjennom datterselskapet BIR Nett AS, som bygger ut og drifter bossnettet for Bergen kommune. Renovasjonsfaglig oppfølging av BIR og utbyggingen av bossnettet blir utført av Bymiljøetaten.

Bergen har ingen aktive deponier, men Bymiljøetaten forvalter og er ansvarlig for forvaltning/etterdrift av flere nedlagte kommunale deponier.

Utvikling og utfordringer

Nedlagte kommunale avfallsdeponi

Generelt

Behov for tiltak på avfallsdeponiene følger i stor grad av lov- og forskriftspålagte krav. Grunnlaget for aktivitetene på de nedlagte, kommunale avfallsdeponiene i årene som kommer følger av Virksomhetsplan for nedlagte kommunale avfallsdeponi for perioden 2022-2026. Planen ble vedtatt i Bergen bystyre sommeren 2022.

I 2022 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon på deponiområdet. Revisjonen ble gjennomført av Deloitte på vegne av kommunen. Rapporten har en rekke anbefalinger som Bymiljøetaten har startet oppfølgingen av. Mye av dette innebærer å få på plass rutiner og prosedyrer for arbeidet som knytter seg til deponiene. Det har siden revisjon blitt jobbet mye med å få på plass rutiner og prosedyrer for dette, som grunnlag for systematisk oppfølging. Arbeidet har fortsatt i 2025.

Aktiviteten knyttet til kommunens nedlagte avfallsdeponier har som forespeilet begynt å ta seg opp, og mer aktivitet er også kostnadsdrivende. Bymiljøetaten har over tid formidlet at behovet for midler til lovpålagte driftstiltak vil øke ytterligere fremover, etaten ser nå at dette begynner å materialisere seg.

Under følger en kort redegjørelse om status for arbeidet med enkelte av deponiene.

Rådalen

Bymiljøetaten har de seneste årene jobbet svært mye med oppfølgingen av den utfordrende situasjonen ved Rådal deponi, der Statsforvalteren gjennomførte tilsyn våren 2021. Tilsynet avdekket seks avvik som må rettes. Bymiljøetaten har siden jobbet intensivt med dette, og har god dialog med Statsforvalteren i prosessen. Statsforvalteren gjennomførte et oppfølgende tilsyn i september 2022, og etaten mottok rapport fra tilsynet siste tertial i 2022. Før sommeren 2024 lukket Statsforvalteren tilsynsoppfølgingen av Rådal deponi, dette med bakgrunn i kvaliteten på planen for oppfølging som Bymiljøetaten har levert. Avvikene er ikke rettet, men det foreligger plan for den videre håndteringen av dem, og Statsforvalteren har formidlet at de vil følge opp kommunen gjennom årsrapporteringen.

Oppfølging, plan og tiltak sees i sammenheng med øvrig aktivitet i området, blant annet er VA-rammeplan førende for mye av aktiviteten i området. Det er også flere utrednings- og kartleggingsoppgaver som må gjennomføres for å møte kravene fra Statsforvalter. Ettersom deler av lovpålagt oppfølging er blitt systematisert, har kostnadene for oppfølgingen av deponiet i Rådal begynt å øke i takt med forventningene.

I andre tertial har Bymiljøetaten blant annet jobbet med oppfølging av miljøovervåkingsprogrammet for Rådal deponi. Det er også arbeidet med hvordan håndteringen av påfylling av matjord på Magnusbakken skal gjennomføres. I tillegg til dette har, som en oppfølging av helhetlig miljøkartlegging, kildesporing av forurensing i området hatt høy prioritet. Dette er et samarbeid mellom kommunen og de ulike næringsaktørene i området.

I andre tertial har byggingen av Bjarg Arena startet opp og prosjektet ligger i randsonen til deponiet. Med utgangspunkt i kravene til etterdriften i Rådal, har håndtering av vann i bygge- og driftsfasen vært et sentralt punkt i Bymiljøetatens innspill i saken. I forbindelse med grunnarbeidene som nå pågår, graves infrastruktur som rør- og ledningsnett som er sentralt for håndteringen av vann i forbindelse med deponiet frem. Arbeidene har så langt avdekket flere utfordringer med det eldre rør- og ledningsnettet som må håndteres godt med tanke på forurensningssituasjonen i området.

Kollevågen

Bymiljøetaten følger opp lovpålagte krav knyttet til miljøovervåking for deponiet i Kollevågen. Årsrapport for 2024 ble levert 1. mars 2025. Årsrapporten peker på enkelte funn i forhold til tildekkingslaget og forurensning som blir viktig å overvåke videre i årene som kommer. Miljøovervåking har fortsatt etter plan i andre tertial i 2025. Det må høsten 2025 tas stilling til plan for videre overvåking i henhold til krav fra Miljødirektoratet.

Ytre Hope

Resultatene fra de miljøtekniske undersøkelsene som er gjort på Ytre Hope deponi, vil ses i sammenheng med undersøkelser som skal gjøres på flere deponi i 2025 og 2026. Det vil i den forbindelse bli aktuelt å vurdere behovet for supplerende kartlegginger og å vurdere prioritering av tiltak mellom deponiene.

Neset/Unneland

Det ble igangsatt miljøovervåking på Neset deponi våren 2025, som en oppfølging av miljøsikringstiltak som er utført på deponiet. Miljøovervåking skal gi Bymiljøetaten et grunnlag for å kunne følge med på effekter av gjennomført miljøsikringstiltak og utvikling i miljøtilstand i Nesvika naturreservat.

Slettebakken

Arbeidet med saneringen av det gamle avfallsdeponiet på Slettebakken er nå avsluttet. Dette har vært et arbeid som kommunen har arbeidet med siden begynnelsen på 2000-tallet, men som først de siste fem årene fikk full oppmerksomhet. Prosjektet har fjernet og ryddet opp i 220 000 tonn med avfall. Avfallsmassene er sortert, vasket og mye av massene kan gjenbrukes. Det er nå utarbeidet en plan for området, og området skal primært brukes til aktiviteter enten dette skjer organisert gjennom idretten eller er uorganisert.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Administrasjon - renovasjon husholdningsavfall	5 156	0	5 156	3 000	2 156
Etterdrift avfallsdeponier næringsavfall	7 130	-386	6 745	6 745	0
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	366 050	-370 919	-4 869	-2 658	-2 211
Forvaltning av avfallsdeponier husholdningsavfall.	14 773	-17 623	-2 850	-2 850	0
Selvkostrenter - renovasjon husholdningsavfall	4 954	-763	4 191	4 136	55
Sum	398 064	-389 691	8 373	8 373	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	398 064	-389 691	8 373	8 373	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	398 064	-389 691	8 373	8 373	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		8 328	8 328	8 328	8 328
Justert ramme		8 373	8 328	8 328	8 328
Sum Tekniske justeringer		6	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		6	0	0	0

2. tertialrapport - 2025

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		8 379	8 328	8 328	8 328

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Oppfølging av nedlagte kommunale avfallsdeponier, selvkost	1 500	1 500	0	Med bakgrunn i tilsyn fra Statsforvalter vil kostnaden til oppfølging av lovpålagte oppgaver på nedlagte kommunale avfallsdeponier øke de neste årene for å lukke avvikene som er påpekt i tilsynsrapporten. Oppfølgingskostnadene fordeles 50/50 mellom bykassen og selvkost. Tiltaket er iverksatt og kostnader løper.
Oppfølging av nedlagte kommunale avfallsdeponier, kommunal andel	1 500	1 500	0	Med bakgrunn i tilsyn fra Statsforvalter vil kostnaden til oppfølging av lovpålagte oppgaver på nedlagte kommunale avfallsdeponier øke de neste årene for å lukke avvikene som er påpekt i tilsynsrapporten. Oppfølgingskostnadene fordeles 50/50 mellom bykassen og selvkost. Tiltaket er iverksatt og kostnader løper.
Sum	3 000	3 000	0	
Sum tiltak	3 000	3 000	0	

2. tertialrapport - 2025

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 2. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal den fleksible gebyrmodellen utvikles, slik at den dekker alle typer husholdninger og oppleves som rettferdig av brukerne	Antall husholdningskunder som har fleksibelt renovasjonsgebyr	84,0 %	83,5 %	Fleksibel gebyrmodell er avhengig av innsamlingsløsninger hvor mengden restavfall registreres, og det forventes en videre sakte økning av andelen husholdningskunder som har fleksibelt renovasjonsgebyr.
	I Bergen skal ombruk og materialgjennvinning av husholdningsavfall økes, for bedre ressursutnyttelse a avfallet	Andel glass- og metallemballasje utsortert ved kildesortering fra husholdningene	72,0 %	69,3 %	BIR jobber med etablering av henteordning for glass- og metallemballasjeavfall for innbyggerne i Bergen kommune, og det forventes en økning i 2026. Samtidig jobber BIR med forslag til endring av tjenestetilbud og gebyrmodell. Risiko vil være dersom forslag til endret tjenestetilbud og gebyrmodell ikke blir vedtatt.
		Andel matavfall utsortert ved kildesortering fra husholdningene	55,0 %	15,5 %	BIR jobber med etablering av henteordning for matavfall for innbyggerne i Bergen kommune, og det forventes en økning i 2026. Samtidig jobber BIR med forslag til endring av tjenestetilbud og gebyrmodell. Det er høy risiko for at målene vil bli ikke nådd i 2025. Risikoen vil også påvirkes negativt dersom forslag med endringer av gebyrmodell blir ikke vedtatt.
		Andel papp- og papiravfall utsortert ved kildesortering for husholdningene	73,0 %	71,5 %	Innbyggere i Bergen kommune som ikke har henteordning for papp- og papiravfall er forventet å få dette i løpet av 2025.
		Andel plastavfall utsortert ved kildesortering fra husholdningene	25,0 %	27,5 %	Innbyggere i Bergen kommune som ikke har henteordning for plastavfall er forventet å få dette i løpet av 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Estimert ferdigkval	Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik		Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Etterdrift deponier		-	-	-	-	Løpende	6 233	700	-5 533
Kollekvågen etterdrift avf.deponi	KFIN71/16	25 000	91 064	91 064	0	Ferdig	0	0	0
Rådal avfallsdeponi		IA	28 000	42 000	- 14 000	4.kv. 2030	7 000	1 000	-6 000
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	321 000	608 358	639 896	- 31 538	4.kv. 2025	90 236	121 774	31 538
Sum							103 469	123 474	20 005

Statustekst investeringer

Etterdrift deponier

Innledende miljørelatert arbeid

Det er startet et arbeid med å kartlegge forurensningssituasjonen ved seks utvalgte nedlagte kommunale avfallsdeponier. Hensikten med prosjektet er å innhente tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag på miljøstatus ved deponiene for å kunne gjøre vurderinger av behov for og prioriteringer av miljøsikringstiltak. De utvalgte deponiene er Drotningstvik, Tjørnen, Hjortland, Steinsviken, Ytre Hope og Paradis. Arbeidet vil omfatte undersøkelser og rådgiving knyttet til blant annet forurensning i vann og grunn, gassutvikling og setningsutvikling. Det skyves 5,5 mill. fra 2025 til 2026 og 2027 i tråd med forventet fremdrift.

Det er utarbeidet et prøvetakingsprogram som omfatter overvåkning av overflatevann og sigevann tilknyttet de fire nedlagte deponiene; Hjortland, Steinsviken, Ytre Hope og Drotningstvik. Risikovurderinger vil definere behov for og omfang av ytterligere kartlegginger. Detaljering av periodisering utføres når omfang av kartlegginger er klart basert på risikovurderinger.

Fanahammeren avløpssanering

I hovedplan for avløp og vannmiljø 2024-2033 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland. Deler av anlegget er bygget samtidig med ny E39. Det gjelder åpning av bekken mot Mjølkevika og tilknytning til avløpstunnelen i Rådalen, som går til Flesland renseanlegg. Det som gjenstår er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og å overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnerv. Dermed er oppstart av gjenstående byggearbeider usikkert. Den usikre oppstarten gjør at midler må skyves fra 2025 til 2026.

Rådal avfallsdeponi

Budsjettposten Rådalen avfallsdeponi omfatter oppgraderinger og tiltak for å minimere miljøbelastning knyttet til overvann, sigevann og deponigass fra det nedlagte kommunale deponiet. Det skal gjennomføres seks enkeltprosjekter som vil ha ulik fremdrift og budsjett. Prosjektering av grøfter og utbedringer toppdekke på Magnusbakken har blitt finansiert av særlige avsatte driftsmidler. Det er derfor ikke brukt investeringsmidler på tiltaket i 2025. Arbeidet pågår i 2025. Det forventes ikke at

prosjektet går over i byggefase i 2025. Det er avdekket umiddelbart behov for utbedringer på deler av sigevannsystemet og det er avsatt en sum for dette i 2025. De resterende prosjektene i budsjettposten ligger bak plan, og midler skyves til 2026 og 2027. Det arbeides med modning av tiltakene og oppdatert periodisering av kostnader frem mot neste rapportering. Totalprognosen er justert i tråd med Innspill til Handlings- og økonomiplan 2026-2029. Planlagt aktivitet for resten av 2025 er videre arbeid med forprosjekt og prosjektering.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi har vært under sanering etter varsel om pålegg fra Statsforvalteren. Saneringen er gjennomført for å stoppe pågående forurensing og forhindre ytterligere lekkasje av forurensing til omgivelsene. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp. Sanering av Slettebakken deponi ble ferdig våren 2025. Arbeid med sluttoppgjør pågår. Prosjektet har et merforbruk i 2025 på 31,5 mill. Hovedårsaken er at entreprenørens utestående beløp overfor kommunen ved en inkurie ikke hadde blitt medregnet i totalprognosen. Dette har medført et høyere sluttoppgjør enn forutsatt. Prosjektet ble dyrere enn antatt hovedsakelig på grunn av økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder avfall medførte lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som måtte kjøres inn.

20-Interne tjenester / fordelte kostnader

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet gjelder funksjoner hvor utgiftene fordeles internt til øvrige tjenesteområder og avdelinger. I Byrådsavdeling for klima, miljø er det budsjettet med utgifter til prosjektavdelingen og renholdsavdelingen i Etat for bygg og eiendom. I løpet av året fordeles budsjettet til de tjenesteområder som vedlikeholdsprosjekter og renholdet gjelder.

IUA Bergen region

IUA Bergen region er et samarbeidsorgan som ivaretar deltakerkommunenes plikt til å ha en interkommunal beredskap mot akutt forurensning. 20 kommuner i Vestland fylke inngår i samarbeidet, og Bergen kommune er vertskommune for IUA Bergen region. Vertskommuneansvaret utøves av Bergen brannvesen, som blant annet står for den daglige driften av samarbeidsorganet.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert	Prognose	Avvik
			årsbudsjett 2025 Just. bud.		
Renholdstjenester - til fordeling	101 495	-134 334	-32 839	-32 519	-320
Håndverktjenester bygg - til fordeling	56 830	-14 877	41 953	41 953	0
Renholdstjenester	0	0	0	0	0
Håndverkertjenester bygg	-448	0	-448	-448	0
IUA Bergen region	3 916	-3 974	-58	-58	0
Sum	161 792	-153 185	8 607	8 927	-320

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
			2025 Just. bud.			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	158 243	-149 211	9 031	9 351	-320	-0,2 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	3 916	-3 916	0	-1 308	1 308	33,4 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	3 916	-3 916	0	-1 308	1 308	33,4 %
90-Fellesposter - bykassen	-366	-58	-424	-424	0	0,0 %
Sum	161 792	-153 185	8 607	8 927	-320	-0,2 %

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak			
Engangsutgifter i renholdsprosjektet	5 080	5 080	0 Det forutsettes at oppstartskostnader i renholdsprosjektet påløper i år, selv om det er noe usikkerhet knyttet til avsetningen for anskaffelse av nettbrett på kr 1,575 mill. og tilhørende driftsutgifter
Sum	5 080	5 080	0
Effektivisering			
Innsparing fra renholdsprosjektet - effekt av revidert oppstart	6 166	6 166	0 Forventet innsparingseffekt fra renholdprosjektet ble nedjustert fra 15 mill. i vedtatt budsjett 2025 til kr 8,8 mill. i revidert budsjett. Dette var i samsvar med forventet fremdrift på det tidspunktet. Det vises til rapportering av status på det opprinnelige tiltaket Effekt av ny renholdsnorm.
Sum	6 166	6 166	0
Sum tiltak	11 246	11 246	0

21-Pensjon og fellesposter

Om tjenesteområdet

På dette tjenesteområdet budsjetteres og utgiftsføres:

- Sentrale avsetninger - herunder lønnsavsetning til neste års lønnsoppgjør
- Sentralt førte pensjonsposter - premieavvik/avdrag på premieavvik vedrørende pensjonspremier.
- Regnskapstekniske poster - motkonto avskrivninger og motkonto avgiftsfinansierte renter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Premieavvik	-1 174 440	0	-1 174 440	-1 099 026	-75 414
Amortisering av tidligere års premieavvik	691 178	0	691 178	695 913	-4 735
Pensjon	7 035	0	7 035	7 035	0
Premiefond	-508 886	0	-508 886	-517 729	8 843
Diverse fellesutgifter	28 148	-1 013	27 136	25 404	1 732
Tilfeldige utgifter/inntekter - AFP m.m.	166 235	0	166 235	177 751	-11 516
Reservert til tilleggsbevilgninger og nye bevilgni	141 111	0	141 111	141 111	0
Rentekompensasjon overført andre	4 082	0	4 082	4 082	0
Motpost avskrivninger	1 556	-1 204 797	-1 203 241	-1 203 241	0
Motkonto renter selvkostområdene (firma 90)	-216 161	2 624	-213 537	-200 242	-13 295
Sum	-860 142	-1 203 186	-2 063 328	-1 968 943	-94 385

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	28 798	-7 948	20 851	19 119	1 732	6,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	-725 497	-725 497	-725 498	1	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	-5 607	-5 607	-5 607	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	-18 951	-18 951	-18 951	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	-127 706	-127 706	-129 275	1 569	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	-127 706	-127 706	-129 275	1 569	0,0 %

2. tertialrapport - 2025

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	-10 337	-10 337	-10 337	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 556	-53 731	-52 174	-52 174	0	0,0 %
8-Bystyrets organer	0	-11	-11	-10	-1	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-890 496	-253 399	-1 143 895	-1 047 778	-96 117	10,8 %
Sum	-860 142	-1 203 186	-2 063 328	-1 968 943	-94 385	11,0 %

Kommentar til status økonomi

Fellesposter - Bykassen viser et merforbruk på 96,1 mill. Dette knytter seg i hovedsak til pensjon.

Pensjon

Stortinget vedtok i april 2024 ny lov om avtalefestet pensjon (AFP). Tilsvarende regler er blitt tariffestet. Endringen innebærer at AFP for offentlig ansatte blir endret fra å være en tidligpensjonsordning fra 62 til 67 år for de som er født før 1963, til å bli en livsvarig ytelse for de som er født fra og med 1963. Dette innebærer at de som er født i 1962 eller før, følger gammel ordning hvor en kan ta ut AFP mellom 62 og 67 år. For å få hel eller delvis avtalefestet pensjon må en fratre stillingen helt eller delvis. De som er født i 1963 eller senere kan ta ut AFP fra 62 år, men fortsette i stillingen.

I forbindelse med behandling av Statsbudsjett 2025 ble det klart at håndtering av kostnad ved ny AFP ikke kom til å bli klar før etter RNB 2025.

Selv om ikke pensjonskostnaden var klar, ble økt premie for ny ordning lagt inn i budsjettet i tråd med aktuarberegningene fra pensjonskassene. For budsjettet betyr dette at avstanden mellom premier og pensjonskostnad ble større enn normalt, dvs et større premieavvik (større inntekt).

I RNB 2025 ble Bergen kommune kompensert med 184 mill. for økt pensjonskostnad som følge av ny ordning. Kompensasjonsbeløpet for kommunene samlet er anslått av pensjonsleverandørene på 3,7 mrd. Bergen sin andel av kompensasjonen er om lag 5%. Dette er basert på KS sin fordeling, hvor det foreligger noe usikkerhet da det ikke var omtalt i RNB 2025 hvordan kompensasjonen skulle fordeles.

Økt pensjonskostnad reduserer premieavviket (som er en inntekt). Denne er beregnet til å være 83 mill. (eks. adm. kostnader) for Bergen kommune. Dette er betydelig lavere enn det som er kompensert fra staten.

Pensjonskostnaden som benyttes hentes fra pensjonskassenes beregninger. Endringen fra vedtatt budsjett til nå for pensjonskassene er følgende:

Netto pensjonskostnad	Vedtatt budsjett	Per september	Endring
KLP	207,9	210,6	2,7
BKP	622,0	696,1	74,1
SPK	211,8	216,9	5,1
Sum	1 041,6	1 123,6	83,0

Hvorfor blir ikke pensjonskostnadene høyere når den nye AFP-ordningen innføres?

Selv om kommunen nå får nye utgifter knyttet til avtalefestet pensjon (AFP), øker ikke kostnadene så mye som forventet. Det skyldes i hovedsak at pensjonsmidlene har økt mer enn pensjonsforpliktelsene de siste årene.

Hva betyr dette i praksis?

Kommunen sparer i pensjonskasser for å kunne betale pensjon til ansatte i fremtiden. Disse oppsparte pengene kalles **pensjonsmidler**. Pensjonsmidlene investeres, og i 2024 har disse investeringene gitt svært god avkastning – altså gevinst. Sammen med innbetalt premie betyr dette at pensjonsmidlene har vokst mer enn forpliktelsene. Høy avkastning har dessuten ført til at BKP og KLP har gått med overskudd. Noe av dette overskuddet havner i det som kalles et **premiefond** – en kommunal kundekonto i pensjonskassen. Pengene i premiefondet kan brukes til å dekke fremtidige pensjonspremier og bidrar dermed til å holde kostnadene nede.

I Bergen kommunale pensjonskasse (BKP) har kommunen spart opp mer enn det den skylder i pensjon. Dette gir et økonomisk overskudd som kan brukes til å dekke nye kostnader, som den nye AFP-ordningen.

Når pensjonsmidlene øker, gir det også mer avkastning. Denne avkastningen brukes til å dekke pensjonskostnader, og dermed blir den totale kostnaden for kommunen lavere.

For Statens Pensjonskasse (SPK) var de økte AFP-forpliktelsene delvis finansiert ved inngangen til 2025 ved at en forutsatte at halvparten av lærerne tok ut AFP (det vil si deler av kostnaden allerede var tatt hensyn til i vedtatt budsjett). Etter innføring av det nye AFP regelverket har Statens Pensjonskasse økt kommunens pensjonsmidler slik at det nå er bedre samsvar mellom forpliktelser og midler.

Dette gir følgende budsjettmessige endringer i 2025:

Tjeneste	2025
Premieavvik	76
Amortisering av tidligere års premieavvik	5
Pensjon	0
Premiefond	-9
Tilfeldige utgifter/inntekter - AFP m.m.	11
Sum	83

Og følgende totalbudsjett:

Tjeneste	2025
Premieavvik	-1 099
Amortisering av tidligere års premieavvik	696
Pensjon	7
Premiefond	-518

2. tertialrapport - 2025

Tilfeldige utgifter/inntekter - AFP m.m.	78
Sum	-836

Prognosen viser merinntekt på 100 mill. Det foreligger derimot usikkerhet knyttet til virkningene av ny AFP-ordning. Det ligger en forventning om at de som har rett på ytelser fra ny AFP-ordning, vil ta den ut. Hittil i år er det ikke tilfellet. Dette endrer ikke på pensjonskostnaden, men kommunen vil sannsynligvis ha betalt for mye i premie i 2025.

Selvkostrenter – motpost

Prognosen for årets kalkylerente justeres ned med 0,17 %-poeng til 4,43 %. Netto kalkulatoriske renteutgifter for selvkostområdene 18A - Vann og avløp reduseres som følge av dette med kr 13,3 mill. Motkontoen/økningen er tilsvarende beløp på tjenesteområde 21.

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på kr. 1,7 mill. innenfor tjenesteområdet. Dette innebærer en forbedring sammenlignet med rapporteringen til revidert budsjett. Ved revidert budsjett ble det lagt inn en nedjustering på kr. 5,7 mill. som følge av lavere utgifter til nye forsikringsavtaler. Avviket skyldes i hovedsak kundeutbytte i 2024 fra tidligere leverandør. Mindreforbruket til forsikringskostnader omtales nærmere under forslag til budsjettjusteringer.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig vedtatt ramme		-1 739 989	-1 739 191	-1 808 436	-1 755 700
Justert ramme		-2 063 328	-2 047 887	-2 117 132	-2 064 395
Sum Tekniske justeringer		-14 859	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Pensjonsendringer		82 507	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		67 648	-1 200	-1 200	-1 200
Reduserte forsikringskostnader	Tilpasning til aktivitetsnivå	-1 732	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-1 732	0	0	0
Forslag til ny ramme		-1 997 411	-2 049 087	-2 118 332	-2 065 595

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økte utgifter til personalforsikringer	249	0	249 Nye forsikringsavtaler er inngått, noe som har medført reduserte forsikringskostnader. Det forventes derfor at det ikke vil påløpe kostnader knyttet til tiltaket i 2025.
Sum	249	0	249
Sum tiltak	249	0	249

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Reduserte forsikringskostnader	-5 653	-5 653	0 Nye forsikringsavtaler er inngått, noe som har medført reduserte forsikringskostnader. Mindreforbruket på forsikringer knyttet til kommunens ansatte er innarbeidet i rammen.
Sum	-5 653	-5 653	0
Sum tiltak	-5 653	-5 653	0

2. tertialrapport - 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkval	Estimert al	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)		-	-	-	-	Løpende	1 050	1 050	0
Sum							1 050	1 050	0

Statustekst investeringer

Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)

Det er fremmet [en egen byrådssak](#) om hvilke konseptvalgutredninger som skal gjennomføres i 2025. I budsjettet er midlene på sekkepostene midlertidig plassert på tjenesteområde 21 Pensjon og fellesposter, men det i Revidert budsjett ble fordelt KVU-midler til hhv. Troidhaugen (tj. 12) og oljeutskillere (tj. 07) i tråd med saken.

